

BOCCACCIO (Giovanni), 1313-1375. Italian poet and scholar.

[388] DE CASIBUS VIRORUM ILLUSTRIUM. [STRASSBURG, GEORG HUSNER, c. 1473-74.]

Folio. 155 leaves. Gothic Letter. Hard grained crimson morocco, inside dentelles, g.e. (English, early 19th century).

FIRST EDITION of *De casibus virorum illustrium* ("Fall of Princes"), which is one of the earliest books issued from the First Press of Georg Husner. It is printed in his First Type, which is notable for its fantastic capitals. A fine copy, with wide margins (283 x 207 mm.). A few neat marginal repairs; without blank leaf at beginning.

¶ Hain *3338. Pr. 352. Brit. Mus. Inc., I, 83. Stillwell, B.638.

ff. 155

Dibdin Bib. Sp. vol. IV. pp. 455-6.

Catal. appended. Jan. 7. 1854.

Hain 3338

A2. vij

IOHANNIS BOCCACII DE CERTALDO HISTORI-OGRAPHI PROLOGUS IN LIBROS DE CASI-BUS VIRORUM ILLUSTRIUM INCIPIT

Iu ſtrenue miles emunctum ex ingenio meo opuſculum in quo virorum illu-ſtrium tractantur caſus· et vt plurimū infelices exitus me penes ocioſum fuit· Non enī ſatis mecum conueniebam· Cui nam pͥmo illud mittere vellem· vt nomi ni ſuo aliquid afferret ornatuī ꝛ eiuſdeꝫ adiutus ſubſidijs melioribꝫ· q̄ꝫ meis au ſpicijs prodiret in mediū· Cupimꝰ enī omnes quadam vmbratili impulſi gloria· quibꝫ auxilijs poſſu mus fragiles labores noſtros nobilitare· et diutiores facere et ſcriptores potiſſime· Et inter alia quaſi multū illis ſplēdoris cōſecuturum ſit pontifici· ſeu ceſari· aut regi· vł alicui pͥncipi· max imo titulamus eoſdem· Quamobrem longa indagine mentis queſiui· quem ex inſ̄tis vnum eligerem· ꝛ ante alios prepolen-tes mecum euoluere cepi pontifices· quorum vetꝰ ſanctitas iā dudum plures pia affectione libellos claros reddiderat· Sane dum modernos ex veteribꝫ exorbitantes· qui lacrimis ꝛ oratio nibus madidiſſantes deuotioni eorum· virtutes celorum moue re cōſueuerunt· Vidi ex ex ſacerdotalibus infulis galeas· ex pa-ſtoralibꝫ baculis lanceas· ex ſacris veſtibꝫ loricas· inquietē ꝛ li-bertatem innocenciū conflare· ambire· marcialia caſtra incēdijs violencijs criſtiano ſanguine fuſo letari ſatagenteſqꝫ aduer-ſus veritatis verbum dicentis· Regnū meum nō eſt de hoc mū-do orbis imperiū occupare· horrui retraxiqꝫ pedem ratus apud huiuſmodi ludibriū pociꝰ opuſculum meū futurū· q̄ꝫ ob aliq̄d eiꝰ meritū p̄cioſum· ꝛ ab hijs fruſtratꝰ in hodiernum ceſarē aci-em men tis deflexi· ſꝫ cōfeſtim reuocaui cōſiliū· ſenciens eū mag-naliū ſuorū inmemorē p̄ponentēqꝫ· Thebam bachi vina colen-tis gloriā ſplendoribꝫ martis· Italici necnō torpentē ſub circio in extremo orbis angulo inť niues ꝛ pocula· Sꝫ q̄d tandē ſubiē

pectꝰ an xiũ q̇ notis insignitis regijs reges habere volunt·cum
fallerati sint onagri· ⁊ hij potissime q̇ hac tẽpestate p̄sident reg-
nis·Occurritq̧ p̄mꝰ gallus sicamber q̇ se temerario ausu gene-
re ⁊ moribꝰ p̄ferre ceteris audet· ⁊ cũ p̄mates mõstrauere sui
ne dũ philosophari turpissimũ fore·regi vero lr̄arum nouisse
caracteres detrimentũ regie maiestatis p̄maximũ signari·qui sic
sapiũt dãnãtes in regibꝰ qd̄ bellicos r̄ddit egregios·Inde hi
spani seu barbari ⁊ efferaci homines affuere·post ⁊ serus britã-
nius elatꝰ nouis successibꝰ·Sic ⁊ pannonius bilinguis populi
multitudie potiꝰ q̃ꝫ v̄tute valẽs·postremo mollis ⁊ effeminatꝰ si-
culus·q̊rũ omniũ dũ mores ⁊ vitã segregati intueor·ne p eoꝝ
discursũ luxũ ⁊ inerciã rectiꝰ regũ simularcha q̃ꝫ reges visi sunt
q̄ ꝯpt nausea q̄dam vexatꝰ ne in fabulã deducerẽ·qd̄ cupiebaꝫ
extollẽ ab indagĩe destiti ⁊ q̄si decreuerã illud fortune manibꝰ
ꝯmittere· ⁊ fere iã emissurꝰ eram dũ illi misertꝰ deꝰ in laudabile
ꝯsiliũ incidi·Nenimi scꝫ quãtũq̧ eminẽti atq̧ p̄fulgido p̄nci-
pi posse q̇dam fidẽciꝰ quã amico ꝯmitti etiã si extreme sortis hõ
sit·qd̄ iam pridẽ p̄sepe legimꝰ illustres fecisse viros· ⁊ dũ tali
ꝯgratulare aĩaduertẽcie· ⁊ ecce quasi tuꝰ missus in mentẽ venisti
Tum ego mecũ·q̇d mĩ siluestras beluas regiẽtes potiꝰ q̃ꝫ loq̄n-
tes magrẽ rerũ philosophie hostes queris q̇d in sinu tuo opta
tissimũ tenes·q̇d in oculis tuis assidue ē qd̄ te corã semp ob
ambulat·nonne vides machinardũ tuũ tua iaꝫ diu aꝓbatum
s̄nia·cꝰ fidem·dilectionẽ·cꝰ munificenciã sepe exptꝰ es·q̃ꝫ ḡ ali-
um q̄ris·nõne isup huic sac̄ affinitate uĩctꝰ es· secũ si meminit
vnici filij euiꝰ cõmuis pat̄ es·illi eñ dedit ipse nat̄ali lege ut es-
set cũ paclito operãte spiritu·vt bene esset dedisti·Dũ illũ ex sa-
cri fontis lauacro suscepisti·p̄terea is esto plene philosophicis
eruditꝰ·nõ sit amãtissimꝰ·tñ studiorũ est ⁊ ꝓbatorũ hominum
p̄cipuꝰ cultor·atq̧ eoꝝ opm solertissimꝰ indagator·Nec est qd̄
tu sumope vitare videbaris vnus ex mercenaria plebe aut in-
glorius ⁊ degener homo·Regina ei milicia insignitꝰ est· ⁊ egre
gio splendido titulo· ⁊ ex caualcãtibꝰ clara ciuitatis nostre fami
lia genitꝰ ab auorũ fulgore·nõ deuiat·q̇n imo·singulare decus
et prisce v̄tutis specimen·nom̄ suũ· ⁊ patiam laudabili fulgore

reddit illustrem. Quid multa dixerim adeo in sniaz hac venisse placuit ut qnto magis mecu ista revoluere tato arcius robora retur osiliu. et firmi9 insigeret aio. Tu igit amatissime mi dumo paupis amici munusculu no renuas. honorado semp nomi di: co. qd paulo ante regali insigniri cupieba. Suscipe g illd libera li ai si quid sanctu amicie nom ia diu int te et me equ9 firmatu anim9 meret. qso susceptu du p honestu ocium poteris legas no eqdem legisse penitebit. si satis ingeniu tuu novi. et int legen do no pigeat min9 decet se habecia emedasse. et du videbit p9 hoc int amicos omunes. et postremo tuo nomie emittas i pub: licu ut ipe p viribz celebre nom tuu meuqz aliqli fulgore per opa viru discurres illustret. Vale. Explicit plog9.

EXquirenti mi qd ex labore studioru meoru possem forsan reipublice utilitatis addere. occurre preter creditu multa maiori tn ornatu in mente sese igres sere. pncipu atqz phidenciu qrucuqz obscene libi: dines. violencie. truces. pdita ocia. avaricia iexple: bilis. cruenta odia. ultiones armate. pcipitesqz et loge plura sce lesta facinora. que cu ductu celestiu videre in illo excercito freno evolacia undiqz inde honestate omne fedari publica. iusticie sa cratissimas leges solui. labefactari vtutes oms. et qd ifandu est. detestadis exemplis i mores impios ignare mltitudis igenia sbi rat9. eo me a fortua deductu. q appetebat intncio festin9 arri pui calamu scripts9 i tales. Nam qd faci9 est. qz vires oms expo nere. ut in fruge melioris vite rethant errantes. a desibz sopitis letalis sompn9 excuciatui. vicia repmant. et extollant virtutes. Nec me terruit maioru nostroz i hos ingecia vidisse volumia et illa novisse stili suavitate. et pondere sniaz meis litterulis p: poneda plurimu cu meminerim. no nuqz rude notula excitasse. no nllos qs tonitrua movisse poterant. Bona igit pace taliu q impellit dicedi impet9 tenda. si forsan saxea h corda tenui spiritu oris mei. i salute mea mollire salte paululu qam. Sane cu tales obstem sueti voluptatibz annuos difficiles demonstrationibz pstare osueverit. et lepiditate historiaz capi nnuqz exeplis age du rat9 sum eis. qd de9 omipotes seu ut eoz loqr more fortua

i elatos possit ꝛ fecerit·Et ne i tps aut sexu cadat·abiectio a mu-
di pmordio i nrm vsq; euu ꝯsternatos duces illustresq; alios
tā viros q3 mulieres passim disiectos i mediu sucemitr dedu-
cē mens ē·Absit tn ut oms dixeri·qs cm mortaliu tāti foret ut
ifinito labori possit sufficē·Sz ex claris qsdā clariores excerpsisse
satis erit·vt du signes fluxosq; pncipes ꝛ dei iudico quassatos
in solu reges viderit dei potēciā fragilitatē suā·ꝛ fortue lubricu
noscāt·ꝛ letis modu ponē distāt·ꝛ alioꝝ piculo sue possint uti
litati ꝯsulere·porro ne ꝯtinua historiaꝝ series legēti possit fasti-
diu aliqd inferre morsꝰ i vicia·ꝛ ad vtutes suasioēs inseruisse
qnq; tā delectabile q3 vtile arbitrus adnectam·Cu tā audaci
ceptui·ꝛ successui eu q3 penes maiestas est·oīs suppremo fauens
assit·ꝛ in sui noīe gloriā qd scripsisse dederit ipe conseruet·

De adam ꝛ eua primis parentibus nostris·

Vorum nroꝝ du flebiles casꝰ vt satis dignu pncipē in-
fortuniis assumerē ex deiectoꝝ mltitudie aīo voluerē·
Et ecce senes astitē duo tā grādi ānositate gues vt vix artꝰ tre-
mulos posse tbere viderent·qru sic alt vti pmi·vir et vxor·au-
ctore deo celu visimꝰ sic inimico suadente ome fortue ludibri-
um pmi expti sumꝰ ꝛ ideo pret nos nemo decendꝰ qd qris da-
bit pncipiu·Ego ituer decrepitos mirari homies ex nate effici
nā pductos mortaliu parētes·ciuesq; ꝛ ꝑadisi an obitu icolas
stupēs cepi·ac mde libēns pferentos assiupsi·Quid igit ex limo
tre dei digito pmꝰ in tris copactꝰ·adam ꝛ diuino afflatu pmꝰ
et etatis itegre hō factꝰ·ꝛ ex agro q postea damascenꝰ datis no-
minibꝫ aialibꝫ ceteris creaturis ductu i padisu deliciaꝝ ex cuiꝰ
pmā qetē sumtis latere artifico sumi patris·Eua mata viro pro
ducta ei·no ad sollicitudinē ut hodierne sut coniuges·sm ad so
laciu iucta est·q tā celebris tāq; sublimis loci possessores facti
vnica tm coertici lege sibi inuicē ꝯplacētes ecunagari intueri
cuncta secu loci dlicias meditari·eisq; frui cepere letātes·eāt ibi
videre solu distinctu mile floꝝ·coloribꝫ ꝛ viriditate perpetua·
gaudēs ꝑcēs i celu arbores·placidas vmbras etna fronde pstā
tes·Int qs illa sciebat arbor egregia ꝛ spectabil sapiēcie boni·
maliq; fluuios isup ex fote purissio·atq; vno mira scaturigie

nudis argenteis pleno alueo effluentes ⁊ tumitu q̄dam sua in facilique fluxu cūcta rigātes. Inuiā mortalibus nemora leni aura aprica. i. amena ⁊ inaudita auiū garrulitate sonora. Quid mul ta sol ibi maior luna cādidior. sidera clariora ⁊ inuiolata sereni tas. Ibi res noxia nulla. securitas īntegra. ⁊ trāquillitas sempiterna. h⁹ tā optāde regiōis habitātibus p̄mis loco ēcūscrepētis cure rēg nantibus. collucutor ⁊ soci⁹ de⁹ erat. c⁹ ꝑfecto p̄sencia letant͛ oīa officia lōgissimi ordis ministroꝝ. q̄bus vtunt͛ vt plurimū p̄sides supplebat vltro natura rerū desideriorū oīm cōstia seu forsan ce lestes ministri paulo añ creati vestes ostro ꝯspicuas gemmis in signes ⁊ auro ver⁹ splendor ⁊ indeficiēs nudoꝝ ambigēs cor pora p̄stabat. Ergo ne longi⁹ p infinita ꝯmoda uager grandis imo ⁊ incōpabilis pentū nostroꝝ felicitas fuit. s; exspecta pau lulū. vti p maxima erat. sic repēte in extremā fere miseriā versa est. Nam dū noui tā mūdo q̄; loco incole cura soluti leta fruere mur amenitate. Inuidia mot⁹ affuit hostis falsa que suggestioē in ardorē supande legis īpoite mentē mulieris illexit ⁊ illa viri. O ceca rerū cupiditas. hij quibus rerū omniū dante do erat im perū. dū se et p inobediencīā deo similes arbitrāt͛. effici miseri ceperūt esse mortales. hoc tā detestandū facin⁹ maloꝝ oīm; ra dix. ⁊ humaī generis exiciū fuit. p hoc q̄si reseratis postibus vi ctricia vicia orbē intrauere frāꝝ nuda egestas. ⁊ sollicitudines anxie. pallētes morbi ⁊ suo g̃uis pondere miserēda senect⁹ ser uit⁹. exiliū. labor idefficiens. ⁊ ut nulla i vnū colligā. fortūe lu dibriū. at cū hijs mors hominū incerta. ⁊ i nichilū fere redigēs cūcta sub sole nascencia. hij vō q̄ in peccantes secū posteritatē; suā omnē dāpnauerāt patrato scelere abeūte luce q̄ erant ami cti ꝓpam adūtens ignominiā cū pecijssent latibula abiurgati. p̄mo demū splendida puls patria int͛ inertes glebas ⁊ agresti solo cōsitas deuēre nepotes. ⁊ fame conciti sudore victū querere inite celū nēc algore nēc estu. nēc peste pati coruscacōnes crebras tonitrua ignita fulmina. ventoꝝ impet⁹. feraꝝ serpēciū auiumque aculeos atque rabiē mille rerū picula ⁊ ipa; sibi q̄sita; mortē pa uescere incipere. hinc suspiria. lacrimeque. noctes q̄rule. ⁊ penitēcia sera. ⁊ cupido pacis. maius loca leticie q̄etisque occupāt perdice

quas insup eis fuisse mentes suspicer cernētib9 ex duob9 filijs altrū alterius mactatū nequicia cadauer examie imobile corp9 tabido respersū cruore ⁊ īsensibile q̄s lacrimas·quos dolores·q̄s horrores ⁊ pauores illo vsq3 īcognitos arbitremur·Inde aliū tēls fugam·exulē·vagabūdū·⁊ postremo in t9 vepreta delitescentem nepotis sagita cōfossū quāto eq̄ inde res nouior tanto illis durior ⁊ amarior·tolleratu credēda ē·vltimo cum canos occupasse tpa egritudies annositatemq3 hebetasse corporeas vires sensisset qui inmortales arbitrant̄ pducti ī morte suo deuenere crimīe·Nā inkris iam exhanelatos laborib9 visis nōgentis et trignita duob9 vicib9 orbē reminiscē·totidēq3 senescere·magnā filiorꝝ atq3 nepotū cohortē relinquēs·in ebron descensurus ad inferos subtct9 ē·ibidēq3 sepult9 eademq3 lege eua senio fessa defecit·

Aduersūs inobedienciam·

I cetera desūt exempla·vnū istud euacuandā m̄tis ꝑteruiam sufficē d̄buerat hijs qui elata ī celū ceruice arbitrātur pedeb9 calcare sidera·q̄d em̄ dū insaciabile3 cupiditatum voraginē ꝯplere tēdim9·dum celū subigere stulta cordis opione tēptam9·dū in ipm deū nr̄e imbecillitatis oblitī cōsurgimus·exiciale p̄cipiciū ante pedū nostrorꝝ vestigiū n̄ videm9·ꝓh dolor·si adam diuina manu ꝯposit9 rerū dn̄s·imortalis homo deoq3 familiaris·⁊ incola padisi·ob inobediencīā vnā tā grauiter mulctat9 ē·q̄d d̄ te homo nat9 de mkire faciendū sic existimas·qui vilipēsis sacris iusshoib9·supsticioib9·ambicōib9·rapis·fraudib9·⁊ mille peccādi generib9·die omī dū ope neq3 cogitacōe saltē i redemptorē tuū nephande ꝯmittis·miramur miseri rerū piturarꝝ reuolutiones assiduas·⁊ leuib9 pij correctoris torqui ri·flagellis cōquerimur·audientes q3 im ꝓbi dicim9 patre3 optimū mādatorꝝ·molea debilū ceruices onerasse nimia·O stolidi aut vt chimerā liciā subigam9·vt colcis aureū vellus eripiam9 vt minotaurꝝ agonib9 supem9·aut q̄s euristeus labores iniungebat alcidi pficiam9 impat de9·Absit leuia q̄ppe iubent̄·si mercia deprimat̄·⁊ amor impb9·quid em̄ decenci9 q̄3 deū verum ⁊ vnicū credere eundēq3 p̄ceteris venerari ⁊ tota m̄tis affectiōe diligē·Quid parentes colore·⁊ amicos equa secū caritate fuaē

Quid sancti⁹ aut facili⁹ q̄ȝ ab alienis substancijs· ab ineptis amo:
ribus ab humano sanguine amēdarō ⁊ h⁹cemodi abstinē· erucē
isup suā sumē· ⁊ ei⁹ imitari vestigia· q̇ ꝓ salute nr̄a cruci se per:
misit affigi ħ dei iussa sūt· q̄ si nō pcipiant· toto ad ea capescenda
studio deberem⁹ vacasse· vt q̇ ratioē aīalia supam⁹· cetera mori:
bꝫ obediēcia pietate gr̄itudine· ⁊ q̄dā vite facecia et supioēs es
semus· apiam⁹ ḡ ĝuatos i vicuū oculos volentesq̧ turgida fle
ctam⁹ colla· ⁊ timore posito sacrū pascamur obediēcie iugū vt
dū illi ultro pauculos hos nostre mortalitatis dies dicam⁹ ala
cres isempit̄na gloria· q̄ȝ pr̄mū inobediencia abstulit ei⁹ merito
et̄no īnseramur· De nemroth·

Sipuit vnda vindex huānoꝝ scelerū veterū ifelicitatuȝ
memoriā ⁊ ob id vt a p̄mo pr̄te i longū euolē saltum
oportuītas cog̃it nec vbi p̄us pedes figā inuenio· q̄ȝ eū
apud· q̇ rudibꝫ popul̄ p̄m⁹ ipare aus⁹ est· Is enī vti ꝯuenient
p̄mū locū tenuit· p̄m⁹ homo secūdū tenebit· ⁊ merito q̇ p̄mus
regnauit ītris· cū igit̄ residis ħ in araracħ archa iustoꝝ seruatrix
cepissḡq̧ paulati restaurari gen⁹ huānū ex ei⁹ nepotē noe· nem
roth nat⁹ est gigas· q̇ ob imanē tā corpis ꝓceritatē· q̄ȝ mēbroꝝ
in exhaustū robur venāciū p̄ncipatū sortit⁹· supba sua suasione
ab ei⁹ eui homibꝫ i celū ꝯinatū est· ōm vt appareret ꝯsilij cepti
vanitas ducē suū secuti i sennaar r̄gione ab eufrate fluuio ecum
data stulto labori dari opam ceptū ē· vt turris scȝ excessiura alti
tudine nubes ne ampli⁹ vnda delerent· edificaret ea i āplitudine·
quā excogitata celsitudo videbat̄ appetere· Quis nō credit facile
nemropth nō tm̄ feliciorē hoim ħ se deū i t̄ris alterū arbit̄tum
dū cerneret obsequiosā sibi mł̄titudieȝ tā ingētē imo fere gen⁹
om̄e mortaliū isūdamentū excogitati opis euiscerare t̄rā· ⁊ pe:
ne q̄sitis inferis mł̄titudis feruore turri surgere solū linq̄ntē i
ethera· Quis et euo nr̄o nō illū potētissimū atq̧ gloriosissimum
cui tot sūt vires· vt edificiū sił̄e possit extollē ꝯdat stat eq̄dē h⁹
ciui et hijs diebꝫ vt hij referūt q̇ viderūt spectaculū igens· et ad
mirabile· aiūt enī lōgo t̄raꝝ tractu inꝑposito cū serpentē timere
nox illoꝝ q̄rū ferax locus ē· nemo aus⁹ ē ꝓpius accedē nō cur:
ris ad instar ħ surgētis explanicie mōtis molem fere vsq̧ ad

nubes ascendētē vidisse q̄ʒ cocto latē intlico bitumīe testant̄ et
habitātes antiq̄· qd̄ tā ingns nec an̄ pꝰ visū simile edificiū ma-
xima īpantis supbia surgēs· dū iā fere nubes attigeret· factū est
vt eiꝰ repēte seu ventoꝝ īpetu· seu diuine manꝰ impulsu· n̄ absqꝫ
maxia obseq̄ncium clade· ps ex sublimi corruēt· q̄d referā qd̄ sapi
enti frenū ī agendis ipo suis ſʒ· stolido fuit irritamētū renitē gtis ģ
a nemroth adūsꝰ deū nō solū qd̄ excussū ira dei credit· resarcituꝫ
ē· vʒ ad excellsiora ꝓcessū q̄si n̄ ad euitādas nudas īpostez ſʒ ad
surripiēdū opifici reꝝ oīʒ celū scerneret iter· tūc ut satis appare-
ret diuinū opꝰ mirabile dictu factū ē· ut fabricātes q̄ vno loq̄-
bant ydeomate q̄si ex ꝯposito int̄ se oīs loq̄rent varijs· credibi
le satis ē· eos euentꝰ nouitate cū r̄ge suo q̄si mēte alienatos diu
tandē ydeomate mēte mutata· an motu ꝓpo an istictu diuio fa-
ctū sit nescio· ſʒ a cūctis omisso turris ꝓcessu ī tot multitudo p̄-
grādis· ⁊ vnita diuisa ē· q̄t liguaꝝ ī se varietates habebat nec
alit̄ q̄ʒ si foret natal̄ soli ptesū nemroth r̄ge suo relicto ⁊ ex se
creatis ducibꝫ sedes q̄sqꝫ ꝓ se nouas petiturꝰ sepati ī ptes vari-
as orbis abiere· sic q̄ paulo an̄ rex inumerosissimo populo īpa-
uerat· variāte fortūa vices ꝑuatꝰ fere solusqꝫ ꝯsendit in regno
spectoꝛ nō miꝰ ipfecti opis q̄ʒ possessoꝛ q̊ dū· ne dū orbi ſʒ d̄o
inicere pauorē ꝓputat· ab ip̄a loci sollicitudīe ut arbitroꝛ paue-
factꝰ euanuīt seu ut placʒ aliq̄bꝫ supsticiosi dogmatis magister
effectꝰ īpaturꝰ pticule secessit in persas·

·In supbos·

Te nūc isolentes aī ⁊ in supbis ī celū scopulis celsas ar
tes erigite· ferreis muris· vallo ⁊ fossa cigite· adamantis
obserate foribꝫ· ⁊ vigiles armatos īponite· q̄si iniq̄tati-
bus v̄ris ⁊ adūsꝰ rerū motꝰ tūm r̄fugiū fabricetis· O miseri· o ce
ca obfuscati caligīe· q̄ dū vos ip̄os ignoratis elatos ī deū extol
litis oculos ꝯpugimini flectite· illos ī t̄rā· r̄uocate mētē declinate
eos· ⁊ īspicite q̄s mīstrobes uos dāpnāda īfamia t̄hat· videbitis
miscij· videbitis int̄ mul̄tiplicia supbiēcium moimēta· ut luciferi ca
sū taceā turri illā babel molē inauditā opi ⁊ fortitudī cꝰ fere to
tū īsistebat genꝰ humanū· nō hostiū viribꝫ· nō tormētoꝝ ipulsu·
nō fabricāciū defectu nō materiei aut fūdamētoꝝ inclinacōne ſʒ

nutu dei minimo ↄcussā·deiectā·ↄquassatā3·neq̄uentibꝫ arte seu ingenio architectis ↄsistē·hinc assumite hic aduītite q̄ntū spei in v̄ris possitis apponē·heu meōres n̄ dn̄s custoderit ciuitatē ī vanū vigilāt q̄ custodiūt illā an non inspicitis q2 si aries si falarica mortaliū si balista muris neq̄at admoueri exigētibꝫ meritis ex abditis t̄re tremotꝰ ↄcuciet ex nubibꝫ fulm̄ eiciet aut ītrō sū dolosus satelles īsurget·q̄ cū p̄ncipe suo hostibꝫ arcē t̄det·mille sūt deo manꝰ ⁊ potēcia ad puiendū nocuos ⁊ si puū illi fuit tāti edificij culmen eicē·⁊ demū immutare s̄mones quid illum aduersus·Ergo si sapitis·tumorem depoīte·in deum spēm ergite·Si īstabili uultis ↄsistē sede nō mōciū vertices·nō edificia celsa·nō armoꝝ vires·nō corpm·nō regnū potēcia in quīrenda est·

De saturno·

On icōgrue satn̄ū ex se geitos deuorātē celebres oli fixere poete·volētes sub h̄ tā rudi cortice satnꝰ sumat̄ pro tpē ī q̄ q̄cūq3 gignūt̄ ab eo ꝓcul dubio ↄsumūt̄·Nā si cunꝰ rei ꝓducte ↄsūptor·pepcerit ignis·si ferrū ↄt̄erēs·si aqua delens·si t̄ra vorās·tp̄s pret̄ labēs nō r̄lm q̄t in eē q̄dā occulta taciturnitate et īsensibili dēte·dū fluīt minuīt ⁊ extenuat·adeo vt qd̄ q̄n3 fuerat·tāq̄3 nō fuerit·in nichilū redeat·q̄t iā dudū impatoēs incliti·q̄t illustres ph̄i·q̄t īsignes poete·q̄t et plurimi summa cū difficultate seis seculi metuē laudes·q̄ꝝ ne r̄liq̄a dicā nom̄ et ↄsūptū est ī tpē·adeo ut nl̄ka peitꝰ sit meōria apd̄ n̄ros innumerabiles arbitor int̄ q̄s n̄ erit absurdū credē fere oēs euanuisse ꝑores·⁊ id ēco lector distretꝰ mirabit̄ minꝰ·si h̄ īp̄ncipio a fortuna deiectos rariores īueniet·lōgū q̄ppe fueāt it̄ adā ⁊ nemroth seculorū spaciū·eo q2 ex medijs nil meōriale vetustas oñdit·qd̄ ad p̄ns potissie opꝰ ptineat lōgū ē int̄ nemroth ⁊ cadmū ex q̄ suiꝰ euestigio inituri s̄monē eo q2 si ī xofis vetustissi r̄gis egipcioꝝ Similit̄ ⁊ zoroastris battrianoꝝ r̄gis q̄3 magice artes a se r̄pte iuuisse neq̄uē q̄n eēt r̄gno pdito cesꝰ ⁊ postrēo gloria nini·nec nō pādiois philomēa pdita miserāda senectꝰ·⁊ therei nephāda libido scelestū stuprū·⁊ nati ijtis occisi lacrimabile malum·Et alia mlta tā greca q̄3 barbara itm̄ longeuitate se mesa vt ex illis nisi auriolari veli d̄ residuo nil fere amplius q̄3 dictum sit

dixisse potuerī coact⁹. ꝗ nō dicā isalt⁹. ꝗ inuolat⁹ longissios usq
ad cadmū tebanoꝝ regē cetera omittēdi deuenia.

De cadmo rege.

Atis uulgatū apd veteres ē. Tyri seu phenicū. Europā
filiā furti cretēse surreptā ꝛ ob ħ dolore coercitū hunc
eūdez. cadmo filio ipasse illā pq̄ret. Nā dato supaddita lege ne
absq ea r̄peteret patā q cū naues cōscendissꝫ vna cū se lectis
socijs tāq3 sue ōtuti dissonū pscrutari vestigia rapte sororis m
dictū a p̄re exiliū libēs suphit. ꝛ sedes sibi socijsq petēs in gre:
ciā nauigio appuls⁹ suscepto ab appollie delphico d̄ futis r̄spō:
so bouē a q̄ boecia ꝓuicia dicta demū ē secut⁹. eo d̄duct⁹ ē. ubi
sedaris accolaꝝ obstaculis ciuitatē ɔdidit. Tecasq nominauit a
thebis maioꝝ suoꝝ sub feruenti sole vcti. ciuitate c⁹ illico a suis
rex dict⁹ ē. ꝛ cū iā nō r̄gno ꝫ fulgore q̄dā scīciēe q apd libetridē
fontē lr̄aꝝ caracteres excogitauerat. ꝛ doctrinā rudibꝰ idoctis
q popul⁹ dederat o felix videret ex illo ad ꝓcreādū ꝓlē hermio
nam ei⁹ r̄gioīs egregiā forma ac nobilitate feminaꝫ suphit vxo:
rē. ex q cū q̄tuor suscepissꝫ filias. semelē sc3 inconoē vnonē. et a:
ganē q decore atq venustate fuere spectabiles. ꝛ iclitis iuuei
bꝰ t̄dite ɔiuges sibi pepē nepotes. vidit ꝗ r̄gis iuueis vt omit
tam⁹ splendorē patriū se ex exule regē. ꝛ quā ip̄e ɔdiderat ciui
tatē auctā. ꝛ leta ꝓsperitate florētē ɔiugio isup ac ꝓle ɔspicuū
eq̄dē bona oīa int pociora fortūe muēra credita ꝫ nō dū finis.
semeles at vt apum dilecta iouī p̄gnans. ꝛ ictu fulmīs abho:
miabili morte. ꝛ adulterio ifectā r̄giā liquēs perijt bacho eidē
ex vtero d̄pto. hic atheon. antonoes ex aristeo fili⁹ spectabilis
iuuēis i fili⁹ gargaph⁹. vt aiūt a ꝓprijs caibꝰ fere in oculis suis
inbrati excerpt⁹ ē. sic inde celebrātibꝰ matroīs thebano ritu ori:
gia bachia ganē agitatā furijs ipenchū filiū q3 ɔceperat ex echi
one marito sac̄ ridētē cursu sese itulisse. rabido icantūq sentelo
seu claua misere cecidisse audiuit. aura eq̄dez collerata et in mise
rijs nato. sane cū caduis ex q̄cūq factī⁹ miserior vitā nō opioe
sua l3 forsan diuia dispoiōe ad miserioā r̄fuat ꝛ ecce athanias
cui iā apd te bacs r̄gis eāt cognomē. ꝛ hora in furiam lapsus.
vorem ɔiugē leenā putās puulosq filios arbitrat⁹ leunculos

clamore ingenti edito learcū vi ex vulnis matris euulsum to-
tis virib⁹ illisit saxo· mat aūt mesta dū sibi timeret· ⁊ reliquo· ⁊
sequentē virū fugeret· vnacū melicerte ex abrupto montis ver
tice se i mare p̄cipitē dedit· ⁊ cū filio absorpta perijt· Et sic tā ex
filiab⁹ q̄ȝ ex nepotib⁹ q̄rū auxilijs senectutē suā sustētare· ⁊ no-
men inclitū i clariorē famā deduci· apd̄ posteros existimabat in
calamitatem fere deduct⁹ extremā iaȝ senex longe magis qui-
etis egens q̄ȝ abilis ad tollerādū exiliū seu ciuiū factioē· seu am
phionis ope· qui p⁹ eū thebaꝝ r̄gnū obtinuit· vltimo iā senio
grauis· cū hermiona puls⁹ r̄gno apd̄ illos gemebund⁹ letebras
pecijt q̊s apd̄ ignota fere morte subīctus ē· Et sic q̄ clarus phe
nices reliq̄rat· ⁊ penes boecios solio i regio fulgens vixerat· ob
scurus ⁊ bis exul apd̄ illirios diem clausit

De iocasta tebanoꝝ regina·

Rat eq̄dem satis semel intrasse thebas· s; vt iterū reintra-
rem iocaste grande infortuniū pecijt h̄ ex clara ꝓgenita
sangne· layo thebanoꝝ regi p̄mo sue etatis flore ꝯiugio
iūcta est sūma alacritate ex viro cōcepisse filiū p̄cepit· Cui⁹ dū
tumesceret vter⁹ cōsuluit de nascitura ꝓle layus appollinē· au-
diensq; nasciturī se manu periturū· ꝯfestim q̄ nasceret feris obici
iussit· Quodq̄ȝ egre iocasta tulerit· ⁊ potissime dū se masculum
pepisse cognoscēt· pmittā cōsiderare matroīs veꝝ phorbāti pa
stori r̄gio dat⁹ q̄ nat⁹ est· vt ex vtero portaret ad feras i futurā
afflicte genitcis miseriā· quā in p̄re nō potuit ifans pietatē i pa-
store reperit· Qui dū etati innocue ꝯpateret suo arbitrio r̄giū ē
moderat⁹ ipsū· ⁊ pedib⁹ pforatū· gladio puulū vimine suspen-
dit i arborē vagientēq; r̄liquit q̄si moriturū media· Nec mora:
et· ecce pastor venit exter⁹ qui cōscissis vincul̄ iā tumidū pedi-
bus ex quo illi post inditū nomē edippus est suscepit in vlnis
miratus extractusq; seuiciam suspendentis quem paulo post co
rinthio vni largitus est ·a quo celeri passu ad meropeȝ polibi·
corinthioꝝ r̄gis vxorem carentē liberis· clam delatus est· q̄ vna
cū viro tanq̄ȝ a supis missū loco suscepē filij· ⁊ habuē dū pass⁹
est· O in excogitati rerū euent⁹· q; matre sūme cū t̄sticia vt arbi
trett dat⁹ est· ab icognita femia sūma ē· cū leticia suscept⁹· qui a

patre abdicatꝰ· mortiqꝫ dāpnatꝰ· est· ab alienigena in hereditate regni adoptatꝰ· ⁊ alitꝰ est· Quū ī siluis relictꝰ vt moreret̃ i regia· est deportatꝰ· vt viueret· q nup pēdebat nudꝰ in arbore rega ꝯcūuolutꝰ pallio regijs baiulat̃ ab vlnis q nūc siluas plangoribꝫ rplebat· amatis auribꝫ regias dulcē sqꝫ ꝯsolacōnes assumit· ⁊ q a pastore pedibꝫ pforatꝰ fuerat· sūma cū cura medet̃ a rege· ꝭ qd multa cū in robustā ac formulā iuuētutē euasisset moribꝫ ⁊ aīo imbutꝰ regio audissetqꝫ se nō polibi filiū ꝭ ex siluis sublatū· in dsideriū prēz cognoscendi icidit polibo qꝫ egre paciēte relicto in curiā veniēs ab oraculo accepit se prēz repturū· i phocide matrēqꝫ demū in ꝯiugem assūpturū· q stupefactꝰ rsponso tandē deuenit ī phocidē· Ibiqꝫ orta int̃ exteros· ciues qꝫ seicōne dū lanis suope ꝯponé curaret icertamīe ruētes i mixtꝰ turbe ⁊ icognitꝰ ab edippo gladio pcissus occubuit· Thebas deide veniens nec cognitꝰ intēptor lap nicritū· ut placꝫ aliqbꝫ occise spīgos vel vt alij dicūt qꝛ polibi rgis credebat̃ filiꝰ· yocāste adhuc cesū viri flēti ꝯiugio iūctꝰ ē· quā ipē veritꝰ ne meropē sumēt quā iam mrēz arbitrtur libēt accepit· ⁊ sic qd caute vitaé existimat igna; rꝰ igredit̃ letus demū rgnās filios qtuor suscepit ex matre yo; casta aut cū filiū virūqꝫ dlesset· ex aīo rgnāsqꝫ rgio sibi idulgēs se tā viro qꝫ suscepta ꝓle felicē arbitrbat̃· ꝭ ecce ingens ciuitati· pestis exorta est· cꝰ dū suo ritu causaꝫ ⁊ expiacōis modū inquirūt a thiresia vate negatū est· eam posse desisté· in prīs occisor· matisqꝫ incestator deponétur a rgno· ⁊ moitu supoꝝ hunc esse ondebat edippū· qd nō an creditū est· qꝫ a iocasta paululū et a sene qdam corinthio q eū mortuo polibo vocabat ad rgnum rdderet̃ ꝯtior· Hinc oīs nō solū t̃bat̃ leticia· ꝭ tantꝰ exortꝰ est dolor vt lugēte ignomiosas nupcias iocasta edippꝰ mori cupiens insigis rgijs dpoitis oculos sibi maibꝫ eruit· seqꝫ ppetue morti dāpnauit qꝫ mesticiā risé filij q risꝰ· mestū adeo acerbauit vt i eoꝝ ex terminiū fere dū uixit sp supos fatigaét· pntibus quí dū votis eiꝰ se faciles exeibent· factū ē· vt regnādi cupido eque filios ambos intraret· ⁊ nō ꝯueientibꝫ insediōꝫ regni totis uiribꝫ· irent· q tādē hac lege pacata ē· vt successiue p ānū ex eis regnaret vnꝰ· alto interī i exiliū abeūte q i furorē lōge dānosiorē

erupit· Nam non ꝯcedente ethiocle pollinici petẽti iuxt̃ cõposi-
tũ ãno exacto r̃gnũ lexiciale ambobꝫ bellũ rẽtũ ẽ· adrastoqꝫ re-
ge argio socero pollicis duce cũ pte gr̃cie adũs⁹ tebas itũ ẽ· ⁊ in
ď maxia vtusqꝫ ptis clade psepe pũgtũ cesset forte ꝗ crederent
edippũ audientẽ e specu belloꝝ varios apparat⁹ clãgores tuba-
rũ· Hinnit⁹ equoꝝ populoꝝ ⁊ pũgnãciũ strepitũ· vlulat⁹ mu-
lieꝝ· ⁊ oia mlťiplici turbie atqꝫ tumultu misteri· in tenebris q̃si
non ꝯpotẽ gaudẽ· Ip̃e aũ difficile credã ꝙ ille iniurie · amorem
pa̍ts ĩ filios possint infrigere· ⁊ hinc filios mutuis vulneribus
occisos ñ absqꝫ cordis maxia amaritudie suscepisse putãdũ est
p̃cesqꝫ p̃teritas ⁊ idulgẽtes deos q̃relis habũdanti fletũ dam-
nasse· Heu dementes sic filios gignimus· ut et si iuste illos dam-
nem⁹ ĩstantibꝫ eoꝝ miserijs odisse ñ possũ⁹· yocasta aũ vt in p̃-
teritũ meõriã retrahẽs ⁊ ꝑspectans abiecisse filiũ occisũ· fleuisse
layum in virũ genitũ suscepisse· illũ r̃gnũ liq̃sse· ⁊ oculos euul-
sisse· ⁊ tandẽ q̃litcũqꝫ geitos suos filios ⁊ dilectos altm̃ r̃gem
obsessũ· altm̃ obsidẽtẽ ⁊ exulẽ· ⁊ dm̃ũ uastantis lõge lateqꝫ agris
desolato ipio· in se ĩ festis gladijs irruisse· suisqꝫ cecidisse uulne-
ribꝫ· tot doloꝝ· tot lac̃maꝝ· tot miseriaꝝ impaciẽs· ense sũpto ꝗ
maibꝫ ĩfelicis edippi layus occubuerat· eius in aciẽ se p̃cipitẽ de-
dit· tristẽqꝫ animã cũ sang̃ne p uuln⁹ emisit· ⁊ sic calamitatibꝫ
finẽ ĩfaustũ posuit· Sũt tñ q̃bꝫ placꝫ eã has miserias t̃minasse la-
q̃o· ꝫ q̃litcũqꝫ ꝯtigerit flos spectabil̃ iuuẽtutis yocaste ĩfenũ cõ-
uũsus exaruit· ⁊ glorie r̃gie splendor· ĩ fumũ ũs⁹ euãnuit· sic nl̃la
stabilitate firmata leticia· ĩ c̃tas ꝯũlã lac̃mas ad herebũ fati g̃taꝫ
eiecit aiaꝫ· edipp⁹ ṽo pr̃e r̃gno luminibꝫ filijs ⁊ vltio mr̃e eadẽqꝫ
ꝯiuge p̃uat⁹ ad solatiũ senectutis instãtis creõtis ĩpio carceris
onust⁹ in exiliũ puls⁹ ẽ· ꝗ ul̃ q̃mõ quassatã laboribꝫ animaꝫ ex-
pirauerit legisse nõ memini· Thiestes ⁊ atreus iurgũ

Vnipseraꝫ calamum ⁊ petenti theseo obsequiũ daturus
erã· ⁊ ecce festinans pelopis infausta proles: Thiestes
uenit· clamãs sisteqꝫ sone scripseris · Edippo seu iocasta
memoratu ñ idignior ego sũ· Si tibi tãtus ardor est aio· vt sce-
lestes ⁊ ifelices homies vno pl⁹ testimonio futuris lnique̍ cu-
res· ego q̃d posterga reliquor· Stetı ⁊ ip̃e secutus est· Orbi toti

ſceleribꝫ ſuis impie factiõis hõ acreꝰ notiſſimꝰ eſt· hũc ego fra-
trem cũ hoſtis eſſet arbitratꝰ ſum· heu m̃ eo agente· quã dignas
q̃relas habeo· Nã vt ãnoꝝ ⁊ iuuẽtutis mee fulgores omittaꝫ
ad inauditã illo tũc vſq; miſeriã veniã· huc enĩ miſerum me
fraude ab exilio qđ ipe violentꝰ indixerat· q̃ſi p̃teritoꝝ maloꝝ
penitꝰ ſe velle fratrẽ regni pticipẽ fingẽs in patriã ſuaſionibꝫ re-
uocauit plurimis· Inq̃ poſtq̃ꝫ ſũma cũ micenaꝝ leticia intraſſes
ignarꝰ· veniẽs incidi· q̃ſi optata p̃da potiꝰ· Hilaris vt ſinã ſixos
ãplexꝰ nepharia oſcula lacrĩmas p̃leticia q̃bꝫ ab eo ſuſceptus
ſũ· ⁊ amicabilia verba ob reditũ meũ· Dijs inq̃t ſe velle litare
patrijs· neſciebã q̃ſ hoſtias illis iam atrox mente dicaſſet· pmiſi
libens iturꝰ ⁊ ipe ſi pmiſiſſet eſto mei meoꝝq; i mea ſimplici-
tate p̃nimio gaudio oblitꝰ eſſem· rata eiꝰ cordi credens· que ſi-
cto mõſtrabat ore ħ dũ m̃ q̃etem ſuadet vt ipe inmanis cũ ſo-
cijs ſcelerũ ad ſceleſtas aras ibiq; nõ ſatellicis manu diffidebat
q̃dem auidiꝰ nimiũ· ⁊ q̃ſ eũ p̃ter fuiſſet tã impiꝰ cultro iniecto
vulnẽ vario in ſpecu domꝰ abditiſſimo trũ inocentũ filiorum
meoꝝ ſangnẽ ſudit ⁊ aĩas· O ſedũ apđ traces miſeris ne dum
apđ ſpartanos dijs domeſticis ſacrũ· nec ħ ſat fuit· q̃n imo· q̃ſi
ↄuiuiũ fratri celebre patꝰ vndis primiſq; mollicis filioꝝ artꝰ
epulãti p̃ri i m̃ſã ↄmedẽdos appoſuit qđ vtrũ fuerit iſandũ no-
lo v̄bis meis fideꝫ adhibeas· teſtis ẽ ſol reꝝ ſpectator omniuꝫ
qui ſtigia nebula obuoluto capite tã impiũ facinꝰ abhorrẽs· cõ-
t̃ctis eq̃ſ i ortꝰ redijt ſuos· noctẽq; quã expulerat orbe feſtinaꝫ
r̃uocauit danais· ne i ħ ſceleris finis aureas patheras genialſq;
i poculũ aptas inocentũ natoꝝ diſſoluto ſangne ſpumãtes· ſici-
enti genitori iuſſit appoĩ· Ignarꝰ igiť m̃bra filioꝝ ↄmedi ⁊ ſãgnẽ
bibi· nec añ cogñui quã nepharꝰ hõ occiſoꝝ ora inotanti m̃ fili-
os obicẽt· ſinã exiliũ meũ· ſinã peñas exilij q̃ fere itollerabilia in-
felicitatis gña ſũt· ſinãq; pꝰ ħ ſupuenerũt lacrimas· calamitates·
erumpnaſq; ⁊ hoc vnũ iudicam miſer carnem ſcilicet voraſſe
natorum· et hijante gutture ſanguinẽ inhauſiſſe· vt conſiderate
iudeas· nunquam alius me merito infelitior dici poſſit ⁊ trucu-
lentior hoſtis fratre· iã ſinẽ v̄bis faciebat· Thieſtes cũ ex inſuer-
ſo aſpectu verox ardenſq; Atreus veiens aſtitit clamãſq; iquit

quid h accusator egregiꝰ· qd inpudicꝰ senex· sua scelera refundit
in alios· Ego infelix fui hic scelestꝰ homo· ⁊ ne p cuncta discur
ram· si nescis suspsi vxorem meropē· etate ⁊ forma valentē· cuiꝰ
pudiciciā nientēq; itegrā sua hoibꝫ ⁊ blādicijs suis exornator·
iste facinoꝝ corrupit violauitq; inde genialē thoruꝫ· filiosq; ex
mea suscepit· quos ego simplex· ⁊ de fratre nichil suspicās me
os existimabā· ſ; qd· h forte miraris h voluptuosꝰ ⁊ luxuriosꝰ
sp estuās igne· sciens· volēsq; pelopee filie non pepercit· ex qua
satis ꝯstat egistū suscepisse filiū· i totiꝰ cātalei generis cladē· hor
reas nūc si potes in matris edippi infelicis errorē· Sꝫ plura su
persūt micenaꝝ regū duorum capax· ⁊ iam duobꝫ diuisim dū
sibi soli insidijs occupare conat̄· omnē iusti sibi exilij admueit
causam· q̄ inaudita facinora et intollerabilia ut purgarē dū for
te vires nō sufficerent ad artes q̄s ipe doli fabricator eximiꝰ docu
erat· q̄s agēdo p̄mōstrauerat ipe intm̄ infortuniū meū diuertē
dū censui ea feci· qbꝫ ipe causam dedit· filios edēdos dedi fateor·
q̊s ipe m̄ diu ante dedisset nisi suos suspicatꝰ fuisſ;· Ergo infe
lix ego āte vxoris adulterio infelix fraude fr̄is· infelix expiatio
nis desiderio qd mortaliū mēciū ꝯmuis ē morbꝫ· infelix q̄ i ne
potes seu piungnos se iure oportuerit· volui vltionē eq̄ lance
offensioē pēsare· meū violauerat thoꝝ· suā violaui mēsā· i meo
vtero suos genuerat filios· in suo aluo ꝯdēdos existimaui· non
poterā alit̄ nephastos ortꝰ in pristinū tāq̄ꝫ nō fuissent r̄uocare
locū· fraude r̄gnū occupare disposuit· ac ego fraude illū cui non
sufficiebat cū libtate exiliū i carcerē cathenasq; conieci· arte qui
dē ludēde sūt artes· ex hijs tm̄ omibꝫ infelicissimū me illū oi fera
imaniorē existio· Insurgebat acrior aduisꝰ h irritatꝰ senex· Ast
ego i humana tā bestialia audisse fastidiēs data r̄pulsa teseo ta
lamū p̄statur ꝰ as sūpsi·

De teseo rege athenaꝝ

Thene ciuitas philosophoꝝ· poetaꝝ· oratoꝝ· olim· egre
gia alitr· alt̄ grecie oculꝰ insitis atq; ꝯspicuis isignita ti
tulis· clarissimos habuit r̄ges· int̄ q̊s veteꝝ ex ꝑle succe
dēs· fere omniū splēdior· Theseꝰ egei filiꝰ r̄gnū sortitꝰ ē h cū ex
pueō euasisſ; iadolescēciā validā tāta sue idolis fessis bello ciui
bus spem p̄buit· ut futurus crederetur qualis postea visus est·

Nam fere illi adhuc aurea lanugo genas crispata texerat· cum
apud marathonē taurū cūcta vastantē frustrantēq; durante iu:
uentutis actice vires· miira v̾tute supauit· Iouiq; mactauit in
hostiam· hinc ex argo nauta factꝰ· cū iasone preda r̃diit onustꝰ
et gloria· inde cū hercule peciit amazonas· quaꝝ postq̃ȝ impetꝰ
repressere belloq; illas attriuit· grauī triumphans ypolitēȝ regi
nam traxit in predam· nec illi minꝰ splendoris attulit q̃ȝ pericu:
li· nūpcii pichei superasse centauros· cū p̄stācia insolentes calē:
tesq; vino ꝛ epulis pichei spōsam sibi conarent̃ eripe ꝛ qđ p:
petua laude dignū fuit· Athenienses certē sibi vectigales superato
magone atq; occiso minotauro immunes effecit eosq; variis
attritos casibꝯ dispersosq; i patriā auitā collegit· ac illis morem
formāq; viuēdi cꝰ exhibuit atq; p̃nceps· Inde thebas mira for
titudine conpescuit credentēq; ob noxium supbientē impiū· et
officia funeralia ducibꝯ argiuis ob filiū inuesteum bello cesum
ꝓhibentē· feda strage· suorū facta ꝓstrauit· q̄s q̃at satis plene
magna eiꝰ enumerare facinora· q̄bꝯ plurimū nomini actico atȝ
suo splendide lucis intulit· Nam ꝛ si aliud egerit quā i vnū di:
spersas athenaꝝ collegisse reliquias ex q̄bꝯ orit̃· vnī erat nō so:
lum totiꝰ grecie eximiū decꝰ ꝫ orbis vniūse iextinguibile phi:
losophie lumen· int̃ quos cūq; magis clarissimos plurimū incli
te glorie q̃ fuisse videret̃· Dū igit̃ pꝰ tot insignia residere a uite
insolio sensim in eiꝰ ruinā artes fortūa submisit· Nam cū tēpo
ris in ꝓcessu ira ptīꝰ ipolitē reginā ex qua ipoilotū ante susce
perat interimisset ꝛ vi sublata mortalibꝯ rebꝯ esset· quā duxerat
picheus cū artissima essent amicicia iuncti successu rerū elati i h̃
conuenerāt nullas scȝ se sūpturos vxores nisi ex iouis filiabꝯ
assumerēt· q̄ instāte ꝓposito iuuētute feruēs· Theseus minꝰ cau
te in palestra ludentē helenā virgunculā iouis ꝛ lede filiā apđ
latonas rapuerat· ꝛ vt placet aliq̄bꝯ athenas deduxerat quā eo
eūte in cretā· Electra mater eiꝰ polluti castoriq; fratribus reposcē:
tibus intactā restituit· placȝ tñ aliis eūdē in egiptū cū helena de
latū prothea q; regi ibidē cōmēdasse se seruandā ꝛ a ꝓtheo fra:
tribꝯ r̃stitutā· ꝫ nil minꝰ ad factū· eo enī redeunte a creta victo
re cū arianam apud naxos insulā vinolentam ꝛ mersaȝ sōpno

li-quisset phedrã quã ipoliti nomie abstulerat· sibi sumpsit uxo
rem· sꝫ piritus in ꝓposito manens· ad rapiendã ꝓserpinã iouis
et cereris filiã apud inferũ mare orcho molossoꝝ regi nuptã illũ
accersiuit in sociũ quod ĩfausto tẽptantes oĩe a cerbero orthi
in manifestissimo tame pirithous occisus et ipe ꝑcussus nimiũ ami:
ci sinistro casu detẽtus est· quid nõ ꝑuã ignominie notã pristine
claritati adiecit· et qd turpi⁹ non erat potẽs suis viribꝫ remea
re ad supos infortuitu hercules ex hispania gerionis victor re:
means tricipite crebero superato eũ libertati restituisset· qui dum
athenas remeasset forte a laboribꝫ quieturus regiam omnẽ vr
bemqꝫ turbatam nouo tristiqꝫ euentu reperijt· fuerat namqꝫ phe
dra· Teseo absente ob ipoliti pulchrã atqꝫ venustatũ rusticitatẽ
tanto succensa feruore vt illũ impudicis presentibꝫ in suã solli:
citasset libidinẽ· qui cũ obstitã menti ꝑpetuã castitatẽ renuisset
irrata nõ aliť q̃ʒ si sibi vim inferre voluisset ipolit⁹ clamorem ingẽ:
ti fidem ⁊ adiutoriũ implorauit ciuiũ· sed abierat ypolitus cuʒ
rediens theseus vxori accusanti q̃ʒ oportuerit citius credens fu:
rore repentino frendens iuuenẽ ad suppliciũ ꝑquiri rapiqꝫ illius
sit ypolit⁹ aut veteris ire in matrẽ memor pauescens curru cita:
to fugam arripuit· ⁊ duʒ cõcitos equos flagello incursũ regẽt·
ecce forte ex pelago exiuerant pascentes in littore phoce· a qui:
bus equi strepitu cõmotis ⁊ impetuose in vndas redeuntibꝫ eq:
territi omisso littore etiã absistente ipolito se ꝑ aspera et obru:
ruta locoꝝ discractis habenis tulere ꝑcipiter iuuenẽqꝫ reluctã
tem ecurru soluto reuulsũ· ⁊ suo infortunio nescio q̃bꝫ vinculis
iplicitũ ꝑ scabrosas dumos ⁊ aggeres rapido cursu trahẽtes
nõ solũ morti dedere veꝝ illi⁹ corp⁹ oĩe menbrati a scopulis
obuijs spinetisqꝫ eneruatũ· Huc ⁊ illuc infrusta decerptũ relin
quere· Erat quippe durũ ⁊ luctuosũ etiã hostibꝫ ne dum patri
suisqꝫ trucidati ꝑ nimia loca cadaueris spectaculũ sᵗ· tñ nec le
uis auctoritatis hoĩes qui negent ipolitũ sꝫ infortunio mor
tuũ sꝫ ab amicis cõculcatũ repente ⁊ eũ mortuũ fama vulgatũ·
et demũ vigilancia ⁊ arte esculapij sanitati redditũ· Attamen ut
qui tristis amici casu suo carcere dolens· ⁊ turpi nece filij erat·
alio ĩsup feriet ictu· semisopitos ĩfauste· phedre ignes dilectissi

iuuenis infortuniũ· ⁊ pietas nõ solum subsistere sed in longe maiores extollere flammas· Nam cũ audissꝫ vidissetqꝫ ypoliti miserabilem euentum sera penitencia ꝑpetrati criminis ducta· acri agitata furia· mori desideraiut seqꝫ vltro suis maĩbus deuo= uit inferias· cui⁹ formositatẽ parum discretam sũme dilexerat consiliiqꝫ precipiti infestata· Theseo misere ĩfamiam suã lugen= ti quod egerat ipa crimen patefecit cũ gemitu· nec adhuc desie= rat a verbis ⁊ ipoliti ense quẽ fugiendo reliquerat· se ĩnsfodit ⁊ sic dolũ manantẽ contextũ seua morte piauit· exhorruit· these⁹ aduertẽs ⁊ quĩ patria tract⁹ affectione filij extimatione sua no= centis casum mortemqꝫ deflebat · a maioribꝫ lac̃mis innocenci= am ingemiscẽs inpulsus· suã inexcogitatã crudelitatem dãp= nabat ꝑte ex alia eius ingremio dilecte ꝯiugis e∫to merite san= guis fusus ad alias inuitabat· Nec alacrior uisus est int̃ centauro rum victoriam ⁊ iugo libertas athenas· q̃z miser inter inmeriti filij ⁊ male merite coniugis funus sed grauiora supsunt inde ∫tituitum ⁊ tot circumdatũ doloribꝫ surrexere· Athenienses ing̃= ti· eumqꝫ quĩ illos in patriam reuocarat· quĩ liberos fecerat· quĩ formam illis ciuilitatis tradiderat ignominiose sublato illi re= gimine e patria in ꝑpetuum expulere exilium· Quid ergo auo rum stemata· q̇d ṽtute fulgores quesiti· q̇d potencia · q̇d regnũ aduersus nouercantem fortunam potuere· Vrgenti quidẽ om= nia cedunt· ⁊ si conmitentur in miseriam pulsos quod raro cõ= tingit cum omnia nubila fortuna subuertat· pocius recordacõ ne talium miseria augetur q̃z emolimenti aliquid afferatur· te= seus autem vt quandoqꝫ suis erumpnis finem ponam⁹ lugu= bris atqꝫ senex apud cyros minorem insulam ꝑiuat⁹ infelicẽ vite diem clausit extremum·

Aduersus nimiam et repentinam credulitatem·

T si minime deceat quoscũqꝫ more frõdiũ quibuscũqꝫ flatibus flexibiles esse hijs potissime in decorum· imo· mortifeꝝ est· quos penes tã grandis potestas vt quod velint facile exequantur· Nã ⁊ si quando leserit obstinata non creden= di duricies leuiter credidisse ꝑ sepe multis fuit exicio· quid ob secro stultius q̃z q̇buscũqꝫ fabellis aures cordis hr̃e patulas·

et tanq̃ȝ certissimis omnibꝫ adhibere fidē· cū tot homines vidē
amus· tot int̃ se variancia in esse cernam⁹ studia· ⁊ cum ita sit
omnes ne putabis vno eodēqȝ animo v̾ba ꝓferre· Nil profe=
cto hac existimacōne stolidi⁹ c̄cumspecti quidē viri atqȝ ꝯstan=
tis est negligere nemīnē· ſȝ vnū quēqȝ pretēdere ⁊ ne possit de
incognitis p̾cipiti sentēcia falli se in ip̄m colligere ⁊ q̃si e specu=
lo mētis librato iudicio intueri· quis v̾ba faciens· qd ob meritū
quis· in quē facta q̊ i loco· q̊ in tp̄e· irat⁹ an quiet⁹ aīo· hostis an
amicus· Infamis· aut honest⁹ hō sit· debuberat Teseus vir alias
prudens exq̃sisse mores nati ⁊ ingeniū secū· sic ⁊ mulieꝝ p̾ni=
ciosissimū esse genus longū expiencia cognouisse· uidisset facile
filiū siluas nemora· montesqȝ sublimes incolere sagitata aut
pede volucri feras sequi· auibꝫ insidari laqueis· ⁊ celibe vite cō
tentū· mulieres oīs eq̃ despicere a vita ꝯiugia spernere· ⁊ celo
viuere teste accusationi de se facte adu̾sa oīa p̾te alta aduertisset
muliebre gen⁹ effrene· Insidū· mobile· m̄dax· ⁊ isaciabili libidi=
ne sp̄ vrens· ⁊ si reliquas castissimas extimasset· Certenses exti=
masse nō poterat· phasiphis memor ⁊ adriane· ⁊ sic ꝯcepisſȝ ī
meritā qd innocentē absqȝ p̄meditacōne cōcepit· O sacra pie=
tas· quid demēci⁹ versipelli de simplicitate· patricide de innocē=
cia· assentatori de v̾itate· mecho de pudicicia fidē exhibuisse· Du=
rum est quēq̃ȝ adu̾sus ꝓfessionē animi sui rite aliqd agere· aut
absqȝ latenti fraude tēptare· ⁊ id c̄o qȝ tractant fabrialia fabri
pro q̃litate credendū est homini· Risisse sepissime me nemi dū
viderem ī publico p̾ncipes caterua satellitū stipatos incedē· do=
mi clausis ianuis vigiles hostiarios habē nemīnē p̾t̃ inermē
et examiatū introducē· In mensa poculoꝝ ⁊ epulaꝝ p̄gustato=
res· tenere· ne forsan aliquid nocuū saluti corporee imitti queat·
Aures v̾o atqȝ animū q̊buscūqȝ loquētibꝫ habere ꝯpaculū q̃si
non aculeos· nō insidias· nō venena ingerāt animis verba· O
potentū sollercia manis nullus vsqȝ piā opidi ciues simul ve=
neno sublatos audiuim⁹· nullos populos q̃ntulumcūqȝ parua
cautela p̾uisos pari cede deletos cōperim⁹· mellica v̾ba ⁊ bilin=
guiū suasiones iniecte credulis ruinas vrbium ⁊ icendia crebra
regionū populacōnes seua exicia· stulte credencū suscitasse· fere

per omne triuiū flebiles clamitant tragedi· ꝛ si nil aliud repen
tina credulitas afferat·q̄ i momēto ipellit·retrahit·oblectat·ibat
lenit·irritat·nūc i speꝫ·nūc desperacōꝫ illico cogit·ꝛ vti mar· nc
austro·nūc borea pulsū·repulsūq; miserū agitat credentis ani
mū· Nec est q custodē apponit auribus·aut verborū pregustato
res instituat· Aiunt qui aialiū inuestigauere naturas·species esse
serpentū·qui nature instinctu in sompno suū esse q̄ndoq; cogno
scentes exiciū ne venenaciū modulacōibꝫ sopiant·alterā auriū
solo infigunt·alterā vero cauda vigilantes obturāt homines mi
seri qbꝫ plꝰ ceteris aialibꝫ itellectus datꝰ est· sibi ab oblectacō
nibꝫ ꝓuidere nō curant· Heu qd dixi non curāt·imo in contrariū
agentes·gnatonicos appetūt et scrutant·ꝛ obuiā cū ꝯiurantibꝫ
in necem sue rationis blādicijs currunt· Nos aūt cū repentina
credulitas sit mat erroris·nouerca ꝯsilij·simultatū causa·ꝑcipi
ciū obsequentis·ꝛ sp penitēcie ꝓxima finiri erigimꝰ· si oculati·
si cauti venerādarꝫ legū auctoritatē imitabimur·que icautā fe
stinanciā abhorrent credulitatis·vt ex ꝯsulto suis executoribꝫ
iubeant·nil temere credant·nil exarrupto agant·ꝛ an iudiciū
semp·si possint partē aliā audiant·ne ꝓperantes dū teseū redar
guimꝰ iure eiꝰ infortuniū merito incurramus·

Conuentus dolenciū·

N pcipitē credulitatatē iā dixerā ad ꝑquirendos deie
ctos animū verteram cū nō vacata turba plorāciū in
gens affuit·ꝛ ante alios facies vnguibꝫ rugata senis discerpto
crine ꝛ lugubri veste lacrimas habūde fundentē· Alcheam nouū
thesea plexippūq; fratres a filio meleagro occisos·eūq; in igneꝫ
stipite fatali iniecto ꝯsūptū seq; ob id interimisse querentē·erat ꝛ
insup hercules vultu incedens horrido·acta ꝛ icōposita barba·
irsuto crine·ꝛ nemei leonis amictꝰ spolio·clauā dextera gerens
et oīa clamore dissono ꝯplens·aiebat se ꝑceteris meritū qui or
bis pestes·ꝛ monstra inclita vtute subegisset·omnia·ꝛ euristei
iussa regis opibus supasset·vnica tm̄ supatus a peste·a cupidi
ne·scꝫ cꝰ impulsū captiue yolis ī sinu requiescens ei iubente cri
nes ꝯposuisse ꝛ barbam liq̄ribusq; sabeis vnxirisset purpuras
induisset·digitos gemmis ornasset·ꝛ quod turpissimū etiam

effeminato homini est· vt placeret int mulierculas colo venis set quibus tam abiectis operib9 cuncta precedencia suo macula s set infortunio· Hic eqdem traxissem calamū incogitatsem inco= gruum ei9 gloriam quā illustriū poetaꝝ omniū clamor conat vt supra astra efferāt· literulis fedare meis· Que sequebāt nar= ciss9 biblis ꝛ mira eiusdē cupidinis ignes ignominiosos ꝙ sue turpitudinis deplorantes exitus· Aderat ꝛ orphe9 tā pditam eruditē suā quā durā inferorum ꝛ bachancium mulierum atroci tatem· si hāc historiam potius ꝙ̄ fabulam credere velim9 pdite deflens· Sic marpesia ꝛ orichia claris olim victorijs nimi9 pro= spere temptatā aduersus grecos miliciam mecientes· se infeli= cissimas aiebant· Quis omniū queat viuenciū ne dū gesta s= nomia explicare longus erat ordo ꝛ ꝯfuse pluriū querele tol lentes ne satis possem que dicebant assumere· Aqua ecce pria= mus rex vna cū hecuba miseriores omniū venientes me absol= uere· In eos equidē oculos mēteꝙ omnē reflexi· ꝛ quoniā in= signe toto orbi reuolutionū fortune spectaculum fuerunt nō omittendo eos ratus sum·

De priamo troianoꝝ rege et hecuba·

Rigo clarissima fuit ante alia priamo· Nam ab illo dar dane Tusco quē iouis exiectura exiecta filiū antiqui= tas finxit prosapie inicium habuisse clarū est· Cum tñ fortuna fa uit· vt puulus adhuc fugato ꝛ vt alij uolūt medio itumultu capte ciuitatis occiso patre ꝛ urbe diruta captus ab hercule· ab eodē redempt9· ab incolis regno restitueret auito ꝛ reedifica= ta ciuitate impio qz solidato· in eodē fere asie toti9 conueniret diuicie ꝛ splēdores hui9 cenodi fulgore hecuba· Cipsei tracum regis filia formositate atꝙ pudicicia coeuas antecellēs· coniu gio ei9 superaddita est· ꝛ nequid potentissimo rgi aduoluptatē de esset ex coniuge viuis ꝙ̄ serus decem ꝛ octo filias suscipisse testāt veteres· Int ꝙs insigne pbitatis dec9 inextinguibile hectō fuit· vt obmiserim troiolum deiphebū ex pelicibz tgnita vnū aut vnū accepisset· Int quos spectabiles atꝙ mirande vtutis iuuenes fuere· nonnulli Murus illi milite plures· Ex quibz etiā potuit vidisse nepotes· Regnū eius fuit habundantissimū atꝙ

populo suo ⁊ leta pace tranquillum· nec erat quod illi succederet pter votū· Verum quāto excelsius quis extollitur tāto magis letali casui· dū sibi non cauet vicinus efficitur· Quod quidē in priamo atq; suis fortuna miserabili declarauit exitu· qui splendēs dū asiam omnē sub pedibꝰ arbitratur suis· ⁊ se felicitatemq; suā metitur successibus· clam elate mentis desideriū suscepit aduersum· Nam hexionā quā ex memoria delesse videbatur fortuna tenuis ab ampla corā reducta visū illi est· nil beatitudini sue deesse· si a fronte ruborē sororis possit abstergere O in quā maximā flāmā ignis sintillula modico spiritu impellente deducitur· Non aduertebat secundis obumbratus priamus dū cogitabat paruā abolere maculā· posse permaxima suscitare incendia· dū igitur stat ꝑ cupiditandi sentencia· legatis a thelamone cui sorte contigerat· repetitur hexonia que cū tanquā iure belli que sic merito negaretur· Priami indignationis furor augetur· ⁊ cū classe mittitur paris qui ne friuolum ignem quem i sompnis dū eū gestaret vtero heccube parere visū est· faceret dū apud latones pacē fingēt· ⁊ legatiōis vices agē demōstraret helenaz absente menelao lasciuientem venustate sua gestibusq; succendit· Raptāq; in tropā detulit· nec aliter a priamo susceptus est quā egregie vlcionis executor· Hec vt eius fere extrema leticia sic pͥma maloꝝ labes fuit· ⁊ irreperabilis exicij causa· Nā dū illā cepius repetitā reddere priamꝰ negligit· omnē in se greciā coniuratā retheo in littore vidit· ⁊ circa menia vrbis regie lōge lateq; populantem igne ferroq; cūcta uastantē aduertit ne breui spacio qn imo in decenniū vsq; pseuerātem ⁊ ad vltimū sui exitū regniq; tocius desolationem vidisse potuit ābientem· Quā anteq̄ cerneret ab amarissimis incussionibꝰ agitari se sensit· ⁊ vt auxiliari eoꝝ regū mortes· ⁊ populoruz taceā strages potuit senex· infelix ex arte superbi ylionis spectare hectorem i cuiꝰ v̄tute spes omnis salutis publice ac bellice rei tunc residebat achillis confodi manu ⁊ quod madentes oculi spectare nequiuerunt in exitū eiusdem cadauer victoris alligatū curru per mortuoꝝ tabem surgētēq; puluerem circa menia cuncta fedās cruore distrahi· ⁊ in diem duodecimā in sepultū fere carnibus derelinq

Quis ob hoc claritatē p̄teritam non dicat· iexpiabili nube' cō-
fusam s; non hoc solo hac in sede lacessit⁹ est celo· qui iuuenis
olim regib⁹ vectigalia impare solitus est senex incastra hostiu;
ire pnoctem orare suppellex filij occisorem vt pensatū p̄clariss-
mis donis examine tabidūq; corp⁹ iam ↄcenderet coact⁹ ē hec
cubam sine cuius satis possunt apparere lac̄me· prime clade se-
cunda subsequit̄· ab eode; hoste ab eadem manu Troylus al-
tera miseri patris spes pemptus est· quē ⁊ si non meritis pari-
bus· amaris tñ lacrimis d̄ fleuit occisū· hos ⁊ paridem simili su-
ctum fato· dato non ea· dextra cruentū frigidūq; multis lac̄mis
cū tumulauit· ⁊ ne p cuncta passim transuadā· cū iam s̄btractū
palladiū demptos teucri r̄gis cineres deductos añ gustatū xan
tum threfinineos euqos· ⁊ spem pacis ⁊ salutis ablatam vidis-
set· noctu fraude grecos intrasse plurim crepitantib⁹ igne tectis
cunctisq; tumultu repletis hostili audiuit in qua qantū mero-
ris· quantū clamoris· qāutū occisionis ciuium· cū nec sexui gre-
ca arma parcerent· nec etati exturri regia prospexisse potuit· vm
cebant enī noctem culminū ardenciū flamme· nec enī lacuisse
verisimile ē· andromatā ⁊ cassandrā crinib⁹ turpiter tractas in
victorum seruiciū· Vltimo cū iam cuncta cepisset hostis r̄uul-
sisq; postibus fractisq; repagulis r̄gie dom⁹ adsequi ad dome
sticas confugerat aras· policem filiū fugientem aspexit· eiusq; se
uis suffragiū anxie implorantē· quē postq; ab insequēte pirro
in festo gladio trucidatū vidit se frustra seniles patus conāte;
cede nati respersū eodem pcussus ferro· ꝓprio sang̅ne aras quas
ipē sacrauerat se fedantē aduertit· quaꝝ in conspectu cadens fes
sam annis piter ⁊ miserijs supbam animā p in mane vulnus
emisit· heccuba aut̄ vti honores splendorē ⁊ gloriā ta; generis
q̄; regalis fastigij· dū etate florerent tulit sic dolores tenebras
et ignominias oīs ⁊ fortūe seuientis iniurias· una cū priamo
iam anus ppessa est· cui si mori cū quo vixerat etiā post tot mi-
serias datū fuisset· ⁊ si miserrima· multū tñ infortunij euitasset
hec quidē non tñ annositate longeua quantū lac̄maꝝ assidui-
tate ob crebra natoꝝ ⁊ imatura funera et nouissime viri orba-
cionem desolationemq; regni tocius confecta vidit ꝓstratis

rebus omnibus polixenā dilectissimā sibi forma pclarā ⁊ etate tenellam virginē inferias Achillis a neoptholemo iugulari. Inde astianactem hectoris filiū saxo illidi. ⁊ si que forsan ylionis reliquie moriente priamo subsistebāt. oīs equari solo vt iam n̄ ylion. sed vbi fuit cumul⁹ ruinaꝝ videret. hinc eneam creusa p dita cū ascanio sumptis nauibꝫ ad sedes alias occupandas cū ptr populoꝝ fugā arripe. sic ⁊ Antenorem. seqꝫ cui tot filij. tot nurus. tot sue nup erāt. mestā ⁊ gemebūdā atqꝫ solā obseniū despectā. etiā hostibꝫ in solitudine relictā absqꝫ spe subsidij ali: qua. aut refugio uł vni⁹ seruuli aut consolatoris obsequio impe dientē nemine fumantes ruinas posse ꝯ spicere. nec illi erūp: naꝝ tam ingenciū fuit iste finis Nā eidem int tot angustias ut asserunt aliqui Poliderus filius venit in mentē. ad quē visen: dū apud tracas cū pergeret eū auaricie impulsū A polimestore gnō trucidatū ⁊ harenis infossū cognouit in littore. qui dolor vltim⁹ tanta tn̄ vi effectu pect⁹ iuasit. vt in rabiem illā rapēt latranciūqꝫ canū more p arua vitā consumeret. Esto sint qui il: lam in seruitutē cū Cassandra ⁊ andromata alijsqꝫ a grecis tractā affirment. ⁊ int eos i sanā clausisse diem Hic igit tā generoso rū tanqꝫ sublimiū regū finis fuit. ⁊ quod multa ꝯgesserūt secu la dies vna deiecit in cinerē ⁊ fauillā. Cont supbos

uid inqent q̄so nō formidabūt hij q̄ꝝ spes oīs i cadu: cis rebꝫ affixa ē. Quid scematibꝫ robore. ⁊ formositate supbꝫ. si ibi hectorē. ⁊ iacē paridē vidēt. nōne hij iuue nes. ⁊ nobiles. ⁊ integra valitudie fortes formosiqꝫ occubuē. Quid elat⁹. filioꝝ fratrū. ꝯsangneoꝝ. ⁊ affiniū atqꝫ necessarioꝝ stipat⁹ caterua dū priamū sua in regia ꝓpo in sangne palpitā tem leget. quis illo conspicua natoꝝ numerositate fecundior. quis affinitatū amplior. quis amicoꝝ aut suoꝝ copiosior fuit i terris nemo equidē ⁊ tn̄ victus est. ⁊ orbitat⁹ occubuit. quid diues ingenti pondere auri si ꝓpellectili splendida. atqꝫ latis ar mis habundans si priamū ꝓpa in arce confossū int ruinas cumu latū patrie senciet. Nonne ⁊ huic fuere thesauri cū iam fere de: cennij bello fatigato leuissimū visū hosti auro trucidati nati ca: dauer pensare. at id post cinerē funebrē pompā sepulchri loco

auri circũdare. Equidẽ nescio q̃d dicturꝰ. sane tñ video si sapeꝰ non sit supciliũ ponẽ. manem gloriã abicẽ. stultã fiduciã. labores et cogitatiões dãpnare suos. ⁊ angulari lapidi inherẽ. in q̃ solo fortitudo certa ⁊ stabilitas in cõcussa est ⁊ vita ppetua.

De agamenone micenaꝝ regi.

Bande q̃ppe argumentũ instãtis fortune. si in spicẽ velis. qꝛ inanis causã elati pamus est. et vix si hostorias reuoluas omes cõperies simile. Sane ut eiusdẽ lacıꝰ circũuolutiões monstremꝰ. Agamenonẽ inclitũ grecoꝝ ipatorẽ. q̃ sibi ex casu parni sublimẽ ⁊ p̃fulgidã triũphũ p̃sagierat ceteris regibꝫ derelictis deducamꝰ in mediũ. Is quidẽ a Tantulo quem jouis filiũ. eius quẽ deũ credidit decepta vetustas. p polepẽ ⁊ philistenẽ duxit origmẽ et Atreo Thiesteq̃ȝ patruis mortuis micenaꝝ rex factꝰ. Clitemestre jouis vt placȝ aliquibꝫ ex leda filie seu vt verius puta. Cindari r̃gis cebalie cõiugio ⁊ prole auxit regiã claritatẽ. Ceteꝝ cũ apud cretã Atrei thesauros cum f̃re diuideret certior factꝰ. Helenã fratris cõiugẽ a paride raptã. Grecos omnes laboribꝫ ⁊ impendio cõuenire conatꝰ est. Cũq̃ȝ frustra repetita foret helena ⁊ in troyanos greci omes cõiurassent vnanimes. ipm tanquã militaris discipline p̃cipuũ ⁊ iubar totıꝰ grecie singulare immẽtis belli ducẽ p̃ferre. Equidẽȝ si cõsiderent r̃ges. si populi. si classis magtudo ⁊ tẽporis longitudo ducatꝰ forsan sit difficile repire q̃ q̃ȝ vnquã vel usquã pfecturã adeo illustrẽ gessisse. Hãc tam clarã ⁊ si paululũ depositio eius ⁊ palamedis suffectio t̃bauerit palemedo sublato in ampliorẽ fulgorẽ fortuna r̃stituit reassũptum. Hectõ ⁊ hostis arte seu viribꝫ supatꝰ. ⁊ Asiatica p̃da ditatꝰ excercitꝰ eum fere ad in extinguibile euexere gloriã. Sed rex exitꝰ exspectandus ylione quippe deleto ⁊ victoria paridis vana expiata. ⁊ vlixis ac aiacis questione sopita. cum reges ⁊ populos apd̃ tenendũ coegisset in naues. triũphum spectabilem ducturus dato vẽto velis classem deduxit in altum. ⁊ ecce repente turbari nubibus ⁊ murmure celum impetuosorum ventoꝝ rabies exoriri mare inflatũ. Horrido turbine ẽcumuolũ ceptũ est. hic disiũcti turbati remiges ablata cũ malis vela. ⁊ semoti ab officijs

naute nec mora illidi naues·inuicem vndis concuti vel assumi
scopulis infringi·atq; quo magis potuit ventoꝝ ipetus vehi ce
pere·quãobrem in incertū cursum temere plurime·quid multa
inẽ nauticum clamorem·p̄cationes deorum·in cassum turbatis
omībus ⁊ luce pdita disgregate·non quo ceperant abiere·plu
res nauli dolo mortis indigne filij dolore tracti·i capha rei sco
pulos·piere nonnullas absorbsere libice sijrtes·quadã inter
sparsas egeo mari ciclades deuolute sūt·alie ad sūmū eurū sup:
sere equor·⁊ quo tendebant omīs pauce deuenere·Sic ex super
stitibus tēpstatis menelaus vna cū helena in egiptū apud po:
lipum r̃gem transuectus est·inuesteus athenaꝝ rex nausea fati:
gatus cū melos appulisset clausit diem·dyomedes in oras illi:
rici cōstitit sub gargano monte cōpulsus vlixes p alciora deuec
tus quorsū apulerit nō satis certū ē·esto ad calipsonis insulā di
cat homorus Agamenon vt de reliquis sileam fere solus ad exi
tum suū micenas peruenit anxius·ex victore vict⁹·⁊ deiectus
ex triūphante·vbi festos quos sperauerat dies·miser vertit in
lacrimas·Nã cū regnū pene omē ab egisto thiestis oli filio occu:
patū conperisset·⁊ genialem thorū adulterio turpi pollutū sa:
tis aduertit se dū alienas ruinas expeteret ⁊ rubores expiare
fraternos in suos misere incidisse·longoq; sibi in patria pl⁹ su:
peresse belli quā detulisset ad frigios·O mĩ natorum funera ru:
inas troie fumosq; felix priamus si fessa laboribus vita te ad
hunc vsq; detulisset terminū·vt vidisse potuisses quid hecto:
ris virtus·quid regnum a sie nequiuere vires in vindictā tue
desolationis procellosū mare rabidos ventos scopulos ⁊ proxi
morum manus arma sumpsisse·Quid tandem dū misertus sui
Agamenon ficto vultu iubet parare conuiuia Clitemestra seu
instigante dolore·eo q cassandram sibi supinduxisset Agame
non seu timore pene adulterij ppetrati seu amore suadentis ad:
ulteri·in mortem eius conspirans·dolos excogitat·illiq; i cena
vt placet aliquibus·⁊ vt in alijs·electo surgenti·nudoq; vesti:
mentū exhibuit in quo capitis nullus erat introitus·quem dū
quereret·reliqua induta parte impeditus·nec videns·manib⁹
expectantis egisti concissus·⁊ hortante Clitemestra occisus e

ab occisore regia omnis· regnūq; occupatum est· sic qui in terris martem· in vndis neptunū virtute sua supasse videbatur ab infausta coniuge ꝛ egisco sacerdote supatus est· ꝛ qui in remotis alios vicerat in ꝓpria victus est domo· qui regibus imperauerat coniugis nequiciam euitasse nō potuit· ꝛ cui cesserat troia Egiscus non cessit adulter tantū fraus scelestiumq; facinus virtute preualuit·

Applaudit paupertati

Vid queso aliud summa secum ferunt imperia preter mordaces curas pauores noxios multorū inuidiam · casus altissimos ꝛ psepe flebiles exitꝰ atq; ignominiosos· auro purpura gemmis· ꝛ inani quadam gloria tectos· hec inter suscipiencium periculo maximo blandus se cupide inserit· ꝛ laxatas epulis ꝛ leticia mentes venenis suis ificit facile que quot flammas·quot excidia·quot occisiones intulerint· si troja satis ostēdisse non potuit Agameon insup truncatus ostendat·O male cognita plurimis humilis ꝛ appetenda paptas· Tu sola dū nature leges obseruas nocuas sollercias subigis· caducos vilipendis honores· discursus hominū varios· transferationes nauticas· ꝛ sudores rides armorū· ꝛ dū supnatanea despicis· estiuos soles ·nuda facie pateris· hijemales brumas summa paciencia superas· vmbris contenta nemorū· et vidi pluias euitasse subtecto· si fames instet aduersa longe forciori pectore perfers quaz habundancia qui petant gemmis ꝛ auro te lubricus amor te deliciosa lasciuia·te venus sordida·aut non sequitur·aut fugit· tu pertaueas ꝛ lupanaria coram lenonibꝫ p villas ꝛ compita coram inuidis insidiaꝝ secura discurris· tibi stabilitas·tibi inmunitas·tibi si qua est quies in mundanis concessa est tu artificiosa·tu ingeniosa·tu studiorū oīm ladabiliū mater egregia es ·te fortuna despicit·quā tu viceuersa contempnis· Quid dotes tuas enumerare fatigor· infinite sunt· ꝛ oīs virtutes conspicue· Si tecum xenocratice cenasset Agamenon vir credam in eum quid ausus desidiosus fuisset egistus· Si tecum pnoctes vigilans Clitemestra curasset· nulli dubiū quin casta pocius viri reditum exoptasset·quaz timuisset adultra ·O quā pulchrum

sanctumq plurimum tecum paruis insistere laribus rura dili-
gere solitudines colore superflua vilipendere sub arborū vm-
bra sec⁹ argēteos riuulos meditari celestia volētes petātur igī
sublimia ⁊ me cum diiogene tuo cū turcijs ⁊ fabricijs securū
siluestris ⁊ parula seruet domus. Sane dū in vota mea verba
pfundo pfidiā dilecte mulieris sampson exclamitans adest. et
vt desiderijs meis desistā ⁊ in se calamū vertā exposcit. cui⁹ vir
tute fileo pstratus est. fupatus populus est. ⁊ templū corruit
ingens. nonne dignū est vt ⁊ eius pcibus mens animat cala-
mus. est equidē ⁊ ideo in eo infortunuū veniendū est.

Multitudo flencium.

Expere orbem cogor. vt tempoꝝ seriem seruem. et ideo
nūc Asiā europam aliqndo ⁊ qnq affricā varijs flexib⁹
pagrādo discurro. Ecce me ab affrica euagorax rex Cipri⁹ ad fa-
uorē in quē ex regio solio īfeliciť lapsus est demōstrandū lacri-
mis alliciebat in cyprum. nec min⁹ theoquerulus ad fugā suā
ex regno pulsus ad arabas describendā in egiptū pclamabat a
lōge. Et amenitas sūma pietate conabať. vt i macedoniā tende
derem pspecturus euridicis vxoris sue adulteria insidias sibi
positas ab eandē ⁊ crudeiltatem in alexandrū ⁊ perditā filios
quos occidit parte ex altera Sarcas ex epirro rex pulsus a phi
lippo macedonie rge vt triste suū exiliū aduocarem. sciebat hic
et aman amadati fili⁹ ex assiria vt ingeminose ictu a fortuna p
culsum inspicerem in mardochei hostis exaltacionē suāq nō so
lum depressionē s in crucis patibulū dedecorosā eleuationem
vocabat. verū plus ceteris ex parsia vocans potuit Artaxerxes
vbi dū illm intueor. non immerito int regni fulgores ⁊ insig-
nia tristem atq gemebundū conspexi vix equidem turba igna
ra satis fidei poterit adhibere. dictis scz q sedenti aureo in thro
no aureis amictu vestibus cui tot regna. tot reges paruerunt
esse possit lacrimabile quicquā. Heu miserabilis ⁊ decepta iu
dicio dū a fulgidis ex aureo radijs nimis capitur non aduertit
quod ex carnificantes animam sub illius fulgore regnantur.

De sampsone.

Renūciatꝰ p āgelū dō ex manue iſrahelita q̄dā ꝛ pulc:
herrima eiꝰ vxore ſāpſon ꝓgenitus ē· q̄ cū nazarenꝰ eēt·
comā dei iuſſu ſeruans· ꝛ ſibi a ſicera cauens· ꝛ vino inflorida in
iuuentutē atq̄ ꝑualidā ꝛ admirabilem cūctis excreuit· Cuius
fortitudine apparuere inſignia ꝑma· dū ad vginē a ſe dilectā
deſpōſandā i philiſtinos acres tūc populos ille ire ꝯtingeret· ꝛ
leonē ex abdito in ſe eleuata fronte venientē impauidꝰ exſpe:
ctauit· ꝛ occidit· ꝛ tacuit· ingentis aī nobile argumētū magna
lia a ſe facta iputare deo· ꝛ i iportuitas inſtet· nūq̄ȝ i ꝓpaculo re:
ſeraſſe· tandē illud iter· dū faceret ꝛ in ore cranei oppreſſe a ſe be
lue mellis fauū forte repiſſet· ꝛ ꝯmediſſet· cognatis ex coniuge
appoſitis ſoluēti muneribꝫ· ꝓpleuma ꝓpoſuit in enodabile fere
cꝰ occultū cū aperuiſſet blandicijs ꝯiugis· aduertit liq̄de eius
ope ab affinibꝫ ſolutū eē· ob qd̄ meritū ꝯiugalis amor verſus
ē in odiū ꝛ alta ſūpta illiꝰ populi ex affine factus eſt hoſtis· et
cū ceree meſſes ꝓximā maturitatē oñderent nouū iuſitatū gñs
vlcioīs ꝯmētꝰ facibꝫ caudis uulpiū alligatis ꝛ hoſtiū agris im:
miſſis· ſata ꝛ arbuſta exuſſiſſet oīa· irritaſſetq̄ facinore philiſte
os ab eis iſrahelitis i ſatiſfactionē ſceleris mutꝰ poſtulatꝰ eſt· q̄
dū ligatis ſuībꝫ tenerēt eiꝰ brachio cōtactu ꝯfractis maxillā aſini
in ꝯſpectu forte iacente arripuit q̄ loco igentis claue vſus phili
ſteos eū tenentes cecidit· atq̄ fudit· ꝛ obtēta victoria ſiciēs ſatu
rientē diuio ope fontē ex maxilla videns· potans· refocillatꝰ eſt
hoc illi apd̄ ſuos i cumulū vtutis exceſſit· Iudexq̄ ſūmi magi:
ſtratꝰ nom apd̄ iſrahelitas illo tūc ab eiſdē habitꝰ eſt· Nec defu
erunt q̄ leonē a ſe occiſū ne in eū dicēt ꝛ herculē arbitrent ſāp
ſonē qd̄ ꝛ ſi affirmē ꝯtdixiſſe neſcio q̄d reſultet Is g̊ dū fruſtra
tos talit philiſteos floccipēderet i gaſa eoꝝ opidū tendēs apd̄
meretcem cꝰ forſan pelicatu laſciuiens vtebat· diuertit· noctuq̄
ſurgens firmatas ad ſe capiendū a ꝑncipibꝫ ciuitatis ſeris ꝛ fer:
reis vectibꝫ abſq̄ clauibꝫ portaꝝ fores eas a cardinibꝫ dēptas
in verticem mōtis ebron humeris trāſportauit ꝛ abijt· Sȝ quid
tāta magna hʼ erūt imo p maxia ad glorie apicē obtinēdā quaȝ
hac i vita felicitatē arbitiam miſerij· quid leonē inermis ex cuete:
rare· q̄ maxilla hoſtes cōterere· q̄ reuulſas ex cardinibꝫ valuas in

·mōeniū vectes apportaē potuerat· libīcū fortūe ludū sistē nō po
tuit· nā cū sibi nimiū ɔfideret· ꝛ meretriculā noīe dalidan apd' ho
stes degētē adamaēt pdite· ab eis corrupta pecunia p⁹ lusioēs
aliqs paucis lacrimulꝭ extortū ē· i qbꝫ tāti roboris pmanēt cā· O
bone de⁹· a ɔiuge paulo añ decept⁹· a fictis lac'mis vbisq; meri
tricule vict⁹· itm se decipiēdū tdidit hō ferox· Verū cernata vi:
cijs mlier· ꝭ malicijs postq̄ʒ ab hostibꝫ istructa dormiēti crines
qs ipē a natiuitate sua itactos suauerat· abstulit· illū et fore ef:
femiatū i maībꝫ hostiū illudēdū ɔcessit· cui euestigio obilitato
effodē oculos ꝛ intrusū carceribꝫ defatigari iumētoꝝ more ad
molas manuarias cogē· sic adūsa credulitas· sic amātis pietas
sic mlieris egitīdita fides· ut q̄ʒ nō poterāt hoīes· nō vīcula· nō
ferrū vīncē a mlieribꝫ latrūculis vincēt· ꝛ agēte fortūa vbi ho
stibꝫ suis terrori erat· vterēt i ludū· gn̄dis eqdē ni fallor dscens⁹
iste· q̄ʒ vir alꝭs ingētis ai· diu tollerasse ñ potuit· Nā cū illi iā lap
su tpis coma excreuisset· itm restituit q; vires videret pdite con
gregati philistei celebrē diē ꝛ publicū sacrū dago deo suo agē:
tes iā epulis missisq; r'motis iuserāt· ut eis corā duceret ifelix· lu
do diē sollēnē hillarē redderet⁹· q a puero duct⁹ postq̄ʒ paululū
se ludēs exercuerat ridentibꝫ cūctis hoīeʒ israhelitaꝝ iudicē corā
se ludē· qi fess⁹ duce pueō colūpnis duabꝫ qbꝫ oīne fere sani fa:
stigiū isidiebat· qet⁹ adhesit idignāsq; secū ambas tpe suspto ul
nis āplectās· clamitās· inqt Cū sampsone oīs su⁹ peat hostis·
inde miro illas robore i se trit i ruinā oē edificiū ɔtinuo secutū
ē cū sāsone opprimēs q eū ludētes aderāt q̄ i cāu tamilia viroꝝ
mole oppssa gui piere et sic q pncipatū israhelitaꝝ vigiti tenu:
erat ānis despect⁹ orbat⁹q; vitā ñ ferens· mortē sibi cōstituit
et hostibus·

In mulieres·

Landū exiciale malū mlier paucis ad salutē añ cognitū
q̄ʒ exptū he qdē qdāmō dei iulipēso iudicio ñ ad societa
tis gdū r'assumēdū· a q suo deiecte merito sit· q nimo dū
ipsū conāt maliciā qndā inatā i miseros fere oēs coniurauere vi
ros· ꝛ si faciē roseo colore ut viuido fulgidā· oculos lōgos· gra
ues atq; ceruleas· aureā ɔspāq; cesariē· os cinanitū· extēsū na sū
eburneū collū· recte ex rotūdis surgēs humeris· pectus duplici

q̄dā duriciei atq; rotūdo tumorositate leuatum· extēsa brachia· man⁹ tenues· ꝓtēsus digitos· ⁊ q̄le corp⁹· puūq; pedē· p̄rimū visuū ꝓpositū posse cognoscāt· tota tn̄ sollercia in id vigilāt· vt hijs q̄dā nō a nata ꝯcessis alijs supadditis industria sua q̄sitis hēant qd̄ itēdūt· Seq; an̄ alia iuicē ꝯsulūt· ⁊ qd̄ videt̄ nate forte vicio supfluū r̄secāt arte· ⁊ defc⁹ mira sagacitate r̄sarciūt· nā ni= mia macilēcia tenuē vngiez mellitis cibis ⁊ ociis igrossiciē t̄here piguē ieiunijs aut acutis nuceā r̄odē· curuā adūsa ꝯtctioē diri gere humeos· supbos d̄pmē· demissās extollē· colla distrahere· bue lōgare· claudā et r̄ctā r̄ddē satagūt· q̄d manuū tumerosi= tates· q̄d faciei lētignes· q̄d aliaꝝ pciū defc⁹ direri q̄b; omib; ipoēte n̄ vocato medēt doctissie· sic fusc⁹ aq̄s aureos r̄ddē ēnes porrectos calamistro c̄spos ⁊ anulat⁹ facē frōtē mi⁹ latā subtra xione piloꝝ āpliaē· supcilia extēsa iūcta forpice disiūgē· ⁊ inte= nuē deducē girū· ⁊ ppetua nigredie tigē dētes cāu sublat⁹ resu mare ebore fuscat⁹ pigmētis gēmisq; i albedie r̄nouaē· p̄stmaꝫ exili vitro q̄s alias carpē nouacla neq̄ē pilos a facie tollē cutis q; grossiciē radētes minuē decoloratā faciē· ⁊ pallēcia pingē· la= bia seq; suis artib; tales facē nouē· vt q̄s icōpoitas an̄ putasses et d̄formes· cultas ipaꝫ venerē arbitreris· q̄d si addidisse velim q̄ h; i mois ēnes flauos ꝯponāt· dū hos ēcūuoluūt capiti· illos i nodū agūt· alios i cumulos v̄tūt· q̄b; pingāt florib;· q̄b; ornāt corall̄· q̄b; aureis gēmeisq; isul̄· aut coroīs seu tenuissis ⁊ i au= rā paululū dimissis velis isigniāt· q̄d si vestes d̄scripsisse ad re gū purpuras ꝯuenē auro· p̄ciosisq; lapidib; isignes· rituq; h̄ al lebrogas· hedúos illa· ista cipirios· alia egipcios aut g̃cos· sigit aut arabes cū ptalo n̄ sufficiat icessisse hiru n̄ sufficiet calam⁹ nō papir⁹. Demū astucia mr̄ieb; n̄ut s hoīm cerebātes sēsere acu= ci⁹· q̄s icēdēdi mō⁹· q̄n pectoris d̄licie· q̄n c̄ris paululū oñdēdū sit· q̄ oculi pte ꝓspiciēdi sit· q̄ lubrica gesticlatioē t̄hēdi· q̄s faciē d̄ceat ris⁹· ⁊ qd̄ optie nouert· dū tp̄s ē· id nolle qd̄ velit oñdē· h̄ q̄d eaꝝ ātes· nesci⁹ explicaē conō· an̄ celi sidra l̄ maris hareās di numeres· hec tn̄ palam omnia que sunt i conclaui mellita ver ba· que blandicie· que lasciuie· que si oportuerint lacrime que illis p̄rimū obseq̄ose sūt· honesti⁹ tacuisse arbitror q̄ꝫ narrasse

Hijs igit̃ tot ⁊ talibꝫ ſeu ab eoꝝ plurimis ſepiſſime capiuntur ſpectatores egregij q̇bꝫ plꝰ cure oblectatio ē voluptatis quã v̓tutis labor. Qui dũ aduẽtẽtes q̃s ipi fecimꝰ cathenas cõfringẽ neq̃amꝰ, in exiciũ ſepiſſime ruimꝰ. Nep ni ſatis ad pnicię̃ erat hũani generis rudis forma ni tot ſupadderẽt̃ miſteria. Ea for ſan captꝰ ē p̃mꝰ homo hijs captꝰ ē paris. captꝰ Thieſtes ⁊ pir: rus. hijs d̓ cipulis grãdis p̃teritis hꝰcules i exculſatioẽꝫ mortaliũ cetoꝝ occupatꝰ ē ado vt nõ ſolũ deianirã p̃dilectiſſimã ſibi ue rum ſeip̃m ãpliſſimãqꝫ famã. ſciencia obliuiſceret̃ omnino ſeqꝫ ſic dilecte puelle iuſſibꝫ obſeq̃ntẽ r̃dderet. vt fortitudis oĩa ar gum̃ta depoĩta. filans muliebre officiũ excerceret. Hijs ſampſõ populi dei iudex deceptꝰ ē. tonſus orbatꝰ. atqꝫ detẽtꝰ in gremio adamate puelle. eiuſqꝫ fraude ab hoſtibꝫ ſuis captꝰ ē. ⁊ pueroꝝ etiã factꝰ ludibriũ. Tñ igit̃ i tãtis hominibꝫ mortificãtes oculi venuſtas forme. ⁊ artificioſa puellaꝝ lepiditas potuẽ. ⁊ qd tur piꝰ ē nõ i etate in q̃ pl̃imũ ſolent cupidis excãdeſcere flãme. ve rũ eis iã ſeneſcẽtibꝫ correpti ſũt. O mortale p̃dulce gaudiũ. mu lier. q̇d ↄcupiſci potes. q̇n velis. q̇d vis. q̇n audeas. q̇d audes. q̇n pficias. g̊ in tã validas hũane libertatis hoſtes. vellẽ iuuenes r̃feratis mẽciũ oculis dũ formaꝝ m̃liebꝝ arbitri ad ſpectacula p̃ſidemꝰ. troyanũ ituereremur icendiũ Agamenois necẽ. herculis deſidiã. ſampſois orbitrem. ⁊ eaꝝ iſup meditaremur igeniũ ar: tes. laqueos. ⁊ ĩitis ꝓſpicerēmꝰ acie. q̊t ⁊ que nepharia et vul: turibꝫ abhorrenda ſub illa oris colorata pigmẽtis pellicula. ſub veſtibꝫ aureis atqꝫ purpureis abſcõdãt. iſup q̇d ſimꝰ ⁊ ad q̇d nati vtinã ſano intueremur aĩo libriqꝫ ⁊ indignãtes aĩali tam indomito recuſaremꝰ ſubicẽ colla. Et ſi dicta moueree neq̃ant ſaltẽ efferati mores eaꝝ timorẽ inicerent ⁊ cauciores nos eaꝝ in amplexibꝫ facerẽt. amariſſimũ q̇ppe aĩalẽ. femia. iracũdũ. infi: dele. libidioſũ. truculentũ. vanis. q̃ꝫ pociꝰ certis auidũ. Si mẽcior acta patẽt auro dalida ſampſonẽ t̃didit hoſtibꝫ eurudites cupi ditate monilis amphiaraũ latitantem detexit danes iouem in aurũ v̓ſũ per tegulas efflentẽ aduei ſus femineam honeſtatem ſuſcipit gremio aragines ſe a palliade victam ſuſpendio cõfeſ: ſa eſt amata ob enee victoriam laqueum induit phillis amore

demephontis ipaciens se suspendit· cui se nisus magarensiū rex
tucius credidisse debuerat· quā silla hec feruēs libidie hosti patrē
cū patria tradidit· q̄ in pte securior q̄3 in cōiugis suū eē debuerat·
Agamenon hec vrens sūmum virum adultero pimendum cō-
cessit· Smo semiramidis inclitam ob purigmem legem· herculē
poles blanda seduxit· Egipcia salomonem Anthonium cleopa
tria· pompei non semel tantū ⁊ relictis viris adhesit adulteris quo-
ciens insup quo prompcior apparebat peccunia ibi sūo pe ver-
ti illico animus comptum est· medea spoliauit patrem· fratrem
descripsit· ppriis filiis non pepercit· progues non pcpm filium
tantū occidit· sed coctum patri comendendū apposuit· Igitur ne
plura referam iuuenes cecique nos laqueis mulierū miserrimis
inferimus tam impio animali tam infido· tam inbenigno· ani-
mas nostras committamus· concilia referemus· ⁊ credamus sub-
stancias· Si sint qui dicant sibi nec sampsonis esse vires ⁊ her-
culem captum prole posteritatem generis esse seruandam· Nec
omnes esse execrabiles mulieres non inficiar· meminisse tamē
has volo· Si ancheum sternere· dyomedem perimere· triplicem
superare gerionem· aut cerberū trahere nequeamus· mente etiā
constanti atque virili ipm herculem lasciuientē superare· ⁊ labo-
rantem equare possimus· ⁊ a tenellis vnguibus superatū hac
in peste legisse potimus· preterea nō potuere vlixem· Circis po-
cula decepisse· sirenarū cantus tenuisse· nec maris extenuisse pe
ricula· nemo alios rite vicit· qui se ante vicisse non potuit· Si er
go quā mente geris effrenatam conculcabis libidinem· frustra ex
plicabunt recia frustra mulieres apponent laqueos· Que quidā
et si prolis gracia appetende sint· quid ego· absit vt negem· nō
tamen eis subiacendū est· Si homines sumus· cur nobis care-
monstrandū· ne quomodo diuidendum· ne dum illis conce
dendum in nos imperiū est· vt effeminati quidam in maximam
suā perniciem fecere quandoque· nullis lacrimis· nullis earū que-
relis credendum· ab astucijs eorum tanquam a capitali hoste
cauendum est· Nec animo teneo· sic omnes peruersas esse q̄s
dubitet qui n in tam maxima multitudine reperiantur· alique
pie· modeste· ac sanctissime ⁊ dignissime· sūma reuerēcia mulieres

Simo cristianas ex quibus plurime grandi mentis integritate
virginitate cōstancia alijsqꝫ meritis floruere. sed ⁊ gentiles ali-
que sūmis preconijs meruere laudes. que ⁊ si quando reperian
tur. amāde. colende. ⁊ pro viribus extollende sunt ultra q̃ʒ vi-
ros. Nam sicuti magis q̃ʒ in briario in pigmeo miranda esset
virtus herculea sic in muliere q̃ʒ in homine commendanda est.
Sed quoniā rarissime sunt. ne dū lucreciam querim⁹ i calphur
niā aut simproniā incidamus. omnesqꝫ fugiendas sensco debi-
to posteritate concessisse.

Miseri quidam.

On dum satis in muliebrem libidinem. ⁊ stulticiā amā
cium pdite pro votis scripserā. ⁊ ecce fleciū auditus ē
clamor. quos int pirrus Achilleides. fere primus post devios
cursus equoris troija capta ⁊ actā pirraticam concessam ole-
no Andromatā ⁊ deductam hermonā se fraude mactarei sacer
dotis in tēplo appollinis delphici ab horeste querebatur occisū
post hunc Euander archas sparsa canicie. scepta barba. scissa ue
ste. tremula voce gemiens senectutem suam. cede pallantis uni
ci filij sui destitutam execrabat̃. sic ⁊ plurimi succedebant. Sane
quoniā ⁊ si ad laborem nō tñ ferrei nati sumus senciens me de-
fatigatum scribendo quiescendo. paululū ratus sū. ⁊ quasi ceptū
opus diuisim⁹ per libros. sui primū hic volani suphisse finē su-
um non equidem qꝫ aliqualis considerato tocius libri proces-
su int precedencia ⁊ subsequencia quantū ad intencionem sum
riam diuersitas videatur. que oportune p libros distinguēda
sit. Sed ut morem viatorem sequamī qui etiaʒ si p late patencia
plana iter faciant. Nunc insigni lapide. nunc vetere quercu. q̃nꝫ
castello aliquo. nonnūquam limpido fonte. riuulo aut flumīe qd
continuum est distinctis signant spacijs. ut tam preteritū q̃ʒ fu-
turum facili⁹ meciantur laborem. ⁊ euentus suos clarius quib
velint queant ostendere. sic ⁊ nos quod equo poterat absqꝫ di
scriminatione passu procedere quociensc umqꝫ fessi ad insignē
aliquē qualicumqꝫ de eā venimus quasi ibidem merulā cōtra-
cturi signū imprimētes illi⁹ libri finē rē dicem⁹ ut talib mētis
ipositis possint lectores ⁊ spe oblectari facili⁹ meminisse qd uelit

Concursus infelicium.

T iam per varias successiones dilatatum genus huma
num omne terre fere cõpleuerat spacium. sic ꝛ fortuna
reuolucioĩbꝫ crebris multoꝝ miseria se ministrã piturarũ reꝝ
mõstrauerat. Nam ꝑ vt hactenus insigniuꝫ fortunioꝝ raritate
secula multa int deiectam vnum ꝛ alterum necessitate preter
labi diniseram. sic iam agmine flenciũ circumdari me video.
Nam dũ vnum quererẽ repente affuere q̃ꝫ plures. Stabat eñ
ante alios Cetha colchorum rex ob insignem eius magnificen:
ciam seu duriciã. non dũ visum splendore a barbaris solis. fili⁹
creditus. ꝛ querula voce execrabat in Colchos. Thesali iasonis
aduentum eo q̄ eius pfidia raptũ aureũ sit vellus Egialus fili⁹
nece flebili oppressus. ꝛ insanã libidinem atq̧ fugam medea d:
ducta. ꝛ suuꝫ senium ex fulgore precipuo in detestabiles tene
bras deuolutũ. Hinc proximus erat minos multitudine titulo:
rum spectabilis atq̧ decorus. Nam ante alia natalũ splendor
erat. quia ꝛ si ex asterio cretensiũ rege ꝛ Europa Agenoris nat⁹
sit. ob insignẽ iusticiam ꝛ legum primam tradicionem cretensi
bus. iouis semper est habitus filius. erat insuper tã solij q̃ꝫ dija
dematis regij fulgor. ꝛ clarissimuꝫ eo euo coniugium si fausta
fuisset. satis cõspicua proles suscepta Androges adria phedaq̧
sed vti Androgei a megarensibus ꝛ atemensibus indigne int
empti mors doloris in experti causa fuit. sic dolor irritati animi
illi incentiuum memorande victorie. Nam in dicto bello nõ so
lum megarenses ꝛ athemenses vicit. verum viso magarensiuꝫ
rege fraude filie occiso. illos sibi cũ athemensibus vectigales fe
cit. iussit q̧ cretam quot annis puero igenuos mitti. quos loco
premij statuebat agonis sup androgei morte ad suum solamẽ
viuenti. O instabilis mortalũ gloria. ex medio tũ quippe lacri
mis oppletus querebatur. minos nubeꝫ surrexisse caligine sua
cuncta fedantẽ videlicet cõptũ p̄dilecte ꝯiugis adulteriũ iudi
ce ptu solutas athenas. a iugo v̄tute victoris thesei filiaꝝ cũ vic
tore fugã ꝛ eiusdẽ dũ dedalũ seq̄ret. mortẽ apd̄ siculos atrocã
li filiabꝫ illatã erat ꝛ spoaca pñs ingemiscens q̧ setananeorum

regis pfectum illustre cum ingenti exercitu a delbora ⁊ bara
co fusum seqꝫ nup israhelitis formidabilem pauidū ⁊ cuncta
timentē a Iabin muliere cenelidaꝝ apd quam fugiendo diuer
terat lacte potato in somnū altissimum apposito tympoꝛibꝫ
clauo ictu vnico ignominiose peremptum. Quid reges principes
pes madianitarum sequentes cum gemitu a parua Gedeonis
manu deletos. Quid Iabin qui primo israhelitas subegerat ab
eis inde fugatum cesumqꝫ recenseam in longum nimis euadere
Aderat preterea omni mestoꝛ pocasta thebanoꝝ regina summaqꝫ
cum maiestate malorum obuiaqꝫ vt de se scriberem maximis
viribus obtinuit.

Explicit Iohannis Bocacij liber primus de certaldo.
Incipit eiusdem Feliciter secundus.

Forsan erunt qui dicūt iam dictis exemplis
satis ostensū esse que sint fortune vires q̄
mortaliū rerum stabilitas. q̄ꝫ fallax felicitū
orbis huꝰ. spes ⁊ ianis gloria ⁊ ob hoc si
quid vltra monstrarē supfluū. Ego quidē
fateboꝛ vnico vltro ne dū tot exēplis ge
nerosos posse moueri aīos ⁊ in rectuꝫ re
duci sed non talibꝫ tn̄ hic assūptus est la
boꝛ. Sunt plurimi adeo rebus pituriti immixi. vt vix etiā strepen
tem assiduis tonitruis aerem senciant. ne duꝫ facili sono laben
cia verba pcipiant. quos cōtinua semp incumbenciū casuū reuer
beracione feriendos arbitroꝛ. vt vti assiduo aq̄ casu durissimus
pforatur lapis. sic ⁊ adamantinū coꝛ taliū longa narratioē mo
liatur. ⁊ gracias agens hijs quibꝫ satis est me huc usqꝫ laboras
se. bona eoꝝ pace ad obseqndū reliqs veniā. ad qd iaꝫ reuocoꝛ
sēseo. nā saul pmꝰ israhelitaꝝ rex oia clamoē pibās ⁊ acri vul
tu ac fracta voce singultibꝫ adest et innixus haste suas cōqrit erūp
nas Credo illū venusto moē neq̄ꝫ spēs agitet quē eo q in eius

manibus antē alios dñis tocius reipublice hebreorū gubernacio data est· vt huic libro daret iniciū libens assumpsi

De saule rege israhelitarū·

Erat igit̄ inter israhelitas ex tribu Beniamin vir quidam agris atq; gregib9 vacās eiq; saul filius quē de9 clamore israhelitar9 regem petenciū motus· eo q; procere stature et robusti corporis esset et pulchra facie israhelitis elegit in regē; Fuerat is quippe pditas p campor9 deuia asinas patris quesiturus quas nō inueniens suscitatus quorsū ierunt suasione pueri conmittantis ad samuelem diuio ore loquentem acces sit· quí facto ei cōuiuio et arietis armino apposito dei monitu fusa super caput eius lenticula olei illū hebreorum vnxit in regem· O felix si uulgi sequamur opinioēs· euent9· sequēti vero die nō abs q; oim suorum admiratione inter vatū cuneos susceptus vidns effectus est· vere felicis simus iste suc ces sus· quid enim potuit optabilius contigisse mortali q3 vti mēte diuina· eius q; archanum eo volente abs q; nube videre futurum· Is aut̄ in massa a samuele q̄ iudex prefuerat hebreis sorte periecta numeroso israheli ex asinarū quesitore rex eleuat9 cū ex suscepta dignitate · iam animus esset alter a primo· et longe solito maior factus in naas ammonitarū regem moabitas hebreos infestantem coactus q; in dedicionem dextris priuantē oculis· armat9 cū exercitu prosiliens cesis· fugatus q; ammonitis trucem regē pemit · et preda auctus in patriam rediit victor· maxima cum leticia amicor9· inde rubusto animo moabitas subegit palestinos sepius fregit· ydumeos contriuit· atq; reges eor9 in facie sua pa tuefactos abiecit· p9 hec Amalachitas vno certamine supauit eos q; vs q; ad minimū· etati· nec sexui pcens iubēte sic deo delevit· regēq; eor9 Agag adūsus pceptū redargut9 iussit trucidari i galgalis· Quid ei9 oms victorias· q̄d ptes bello predas ac cumulatos excidiis hostiū honores singulos describā· a pelusio egipti vs q; ad litora rubri maris q̄dquid includit· exceptis sicimitis· armorum vi ac virtute sua fauentis deo feliciss ime uicit· Vnde tam ex gestarum rerum quam filiorum pulcherrima ple et regio cultu āpliss imo famosus tremēdus q; rex int̄ ceteros

orientis effulsit· parauerat quippe sibi ex optimis pdis a se qsitis curr⁹ bellicos· eqs· pualidos· isignes armegeros· fuos· aureū dia dema arma et auro sup itexta ꝛ cetera qbꝫ reges uti solēt isigia Qui dū gloriosus regio resideret in solio· male eius memor q illū a gregibus vel campestribus sublimauit in tā grande fasti: gium diuino iudicio muni taforuna gloriā sue magnificencie turpi fedauit caligine· Nā xp̄i obseruatū agag aduersus māda tū sacer spiritus illi sublat⁹ est· ꝛ p consequens futuroꝝ visio· Hinc secuta frequens suoꝝ cedes exercit⁹ fusi obpssi popul i qui semp erant victores eiqꝫ furiosa est supaddita egritudo· in qua ꝛ si non assidue· p intualla tñ ab immundo vexabaf spiritu et cū cuncta medicorum frustrarenf remedia· cantu solo in so: no mulcebaf cythare· ad qd cū dauid Iesse filius quem sibi iā deus elegerat adhuc puer in vtroqꝫ doctus gregibus sublat⁹ paternis e pascuis in aulā regiā deduct⁹ esset· tangebat cytha rā ꝛ ymnos oportune psallebat· Qui cū ictu funde inimicantē ac ꝓclamantē i hebreos ꝛ regem philistinū ꝓstrassesset Goliā stata pgrādē ꝛ eo vsqꝫ i uictū viribus ꝛ ob id chorus letancium in ampliores eius laudes qꝫ saulis de cantasset ymnos vbi re: gis graciam meruerat illi odiosus effect⁹ est· Nā cū paulo āte inscissura pallij samuelis renitentis· saul regni sibi auferendi sup fisset omen in laudibus dauid futurū illud auspicatus est· Nec obstitit q sibi dauid centū preputijs philistinoꝝ a se qsitis seu ex illis vt placꝫ alijs ꝛ sexcentis capitibꝫ viroꝝ micol regis fili am acquisisset vxorē nec ionathe filij preces· Nec q eū in spelū ca ventrem exonerantē· nec secundo dormientē in castris a mō te seruasset q eū tagentē lira· bis lancea peteret i illū sepius insi: dias strueret ꝛ palā etiā animā suā quereret· Quid demū dum hic ira· inde odio· illic furore ꝛ bellis vndiqꝫ iā despectus hosti bus vexaref infelix· venientibus philistinis apud gelboe mon tes infeliciter eduxit exercituꝫ ꝛ qꝫcūqꝫ samuel pmortuus añ diu si credendum est phitonisse ope mirabile dictu reuocatus ad superos· illi suum futurum excidium predicasset aduersus vaticinantis imperium· sic enim eum sua fata trahebant in: niuit pungnā in qua dū hostibꝫ instantibꝫ suos vndiqꝫ cedi ac

fugere videret· ꝛ turpi cuncta fedari clade· ꝛ circa se ionatham animadab ꝛ melchis spectande indolis iuuenes filios suos cō fossos cerneret· ꝛ se saucium nosceret dolore pterritus ḡuiꝰ mortem a supstite armigero suo deprecatꝰ est· quā dū timeret in domimū manū ponere· ꝛ rennuere ipē ne nimis ad ludibriū ī manus aduersariorū veniret gladio sup incubuit suo· ꝛ cum sanguine spiritū fudit· que mors ꝛ si infelicis magnanimi tn̄ regis fuit· Quid regi turpius aut detestosius fuis poẗ q̄ȝ hostium in cathenas induere· Eius inde cadauer· ꝛ cadauera filiorū a philistinis nudata armis regijs ꝛ astoroth deo suo dicatis ceruicibus priuata fūt que per ciuitates eorū ꝛ opida delate signum supte victorie pbuere· Nec illis sat hoc fuisse visū est q̄nimo truncata corpora in muro bethsan suspensa ab eis funestum aliquā diu cunctis fiere spectaculum·

Commendatio obediencie·

Alis igitur ex agris ad tronum sublimati regis exitus fuit ·Sic primis aduersa sunt vltimis· sic vertit fortuna vices· sic deus iustas iras suas vlscissitur· Cui profecto mos gerendus est· ꝛ cū humilitate omnis obediencia exhibenda · ipse quid velit· quid iubeat· quid agat optime nouit· ꝛ iuste operatur in cunctis· Quod si rite considerasset saul in suā perniciem formositati agag non pepercisset· quid stulcius queso seruulū audere pro arbitrio suo sapientis domini mandatū interpretari· ꝛ suo q̄ȝ in pacis malle iudicio obseq habet ħ annexū obediencia· vt nulla ex parte mandatoꝝ termīos exorbitet executor · quam non inmerito suaserim amplexandā· ꝛ maioribus totis exhibendā viribꝫ· ea q̄ppe domat̄ ferocitas ānimoꝝ ostēditur mentis humilitas· reprimūtur vicia· exhilarātur virtutes· ordo seruatur in cunctis· ꝛ redditu ocisus iusticie gladiꝰ· hac regna florent· ampliātur vrbes· ꝛ menciū tranquillitas seruat̄ Cū igitur sollercie mater sit· ꝛ nouerca desidie ad eam vltro vemamus omni superbia deposita vt dū deo obedientes efficimȗ aliquando etiā eius munere impantes efficiciamȗ·

Pauci flentes·

Lobus ingens dolencium regum quam cito

Saulis verba finita sunt·affuit quis michi adriazar⁹ rex sophini et Adadus sirie et damasci querebant se secus eufraten a dauid prostratis exercitibus atque cecis obpressos fugatosque et e culmine sue maiestatis deiectos· Inde veniebat hinus mesopotamie ·sar⁹ ammonitarum·mibe⁹ stobus·aliique reges omnes plorantes dolentesque quod auspicijs dauid a ioab milicie sue principe armis superati sint·atque gloria sua priuati·Sequebatur et hos·roboam mestus et pl'imo quoque tardo rubore suffusus quam quod cito venit ad oculos·eo quod sua stulticia·immo superbia egerit vt ex duodecim regni sui partibus illi duo relinquerent· vt de eo scriberem non obscure cum mutilis vicit· obtinuit·

De roboam iudeorum rege·

Roboam rex illi⁹ ingentis et admirabilis sapiencie viri Salomonis hebreorum omnium regis filius fuit ex noemoa ammonitide genitus cui tantum fulgoris patris sapiencia et aui benignitas acquisierant·ut si quid illi virtutis fuisset fere labore minimo sui temporis reges anteisset ceteros fama· Sed p⁹quam paternum ascendit solium tanta superbia elatus vt non tribubus israhel dominantem·Sed se sub pedibus tenere extimaret sidera·Hic patri mortuo funeralibus persolutis venit regio comitatu fastuque tumidus in sichem·quo se vniuers⁹ populus congregauerat israhel·qui ut moris est populorum certa inicia imperij regnaturum placide exornare·vt placide benigne regat·onera subleuet·comoda·amplietur· et patrio ritu cuncta gubernet·orantes vt humanitate sua ab impresso a patre ceruicibus suis pondere·eos leuiare·paulullum indignaretur·Spreta seniorum sentencia iuuenum secutus consilia respondit si a patris flagellis cesi estis·ego vos scorpionibus lacerabo · O male dignum regis responsum a facie cuius vix decet quemquam abire dolentem·populus autem tam acri preter spem responso commotus illico in sedicionem versus ex duodecim tribus decem regi aduersam sumpsere sentenciam·rebellantesque regem sibi Ierobam Nabath filium preficere ·et adoram tributorum questorem a roboam missum vt irritatos leniret verbis melioribus lapidarunt Quod audiens roboam paulo ante turgidus atque insolens

tretactus currũ ꝯſcendit· ⁊ īfeſtante auriga equos nõ ꝑus a fu
ga deſtitit· q̃ʒ ierl̃m regni ſui arcem intraſſet· aduẽſus quẽ eueſti
gio Siſoch egipciorũ rex audita ſedicõne ſurrexit· ⁊ cũ iam lon
ge lateqꝫ cũ ampliſſima armatorũ manu vagaſſet ⁊ obſiſtente
nemine igne ferroqꝫ cuncta ꝯtuliſſet· ierl̃m admouit exercitum
regniqꝫ nuꝑ timidũ turpiſſime latitantem vaſta circumdedit
obſidione qua coartat⁹ roboam facile cognouiſſe potuit· quid
flagellis ſedere· ⁊ q̃d ſcorpionibꝫ lacerare ſit populos· ſ; poſte
rior i talibꝫ cogniciõ peccatoꝝ pocius doloris augmẽtũ q̃ʒ ſalu
tis ſolaciũ eſt· Incaſſũ enĩ firmam⁹ preſepia cũ iam latro boues
eduxerit· obſeſſus igit̃ roboam ⁊ fatigatus laboribus deficiente
media populo nec ſcorpioꝝ ictus ſpem ſubſidij afferent aliq̃ʒ
ad ſalutẽ turpi cũ ſiſoch inito federe illũ ſuſcepit in patriã · cui
ꝯ fedus agenti exinanit⁹ ⁊ debilis q̃ nuꝑ ꝑuo digito ut aiebat
inſipiens vires lũboꝝ pat̃s anteibat vrbem ꝑclarã ⁊ templũ a
ſalo mõe editũ ꝑceteris memorabile ſpoliare ꝑmiſit· ſiſoch at̃
ingenti ꝑda ditat⁹ recedens regẽ ſuꝑbũ ⁊ exhauſtũ ignominia
et̃na fedatũ ac ſibi tributariũ liquit· roboam autẽ īfelicem aīam
ĝhens eo poſtremo deuenit vt tabeſcens delaberet̃ i mortẽ· in q̃
nichil ſplendidi⁹ q̃ʒ i vita ſucceſſit· q̃ʒ obrem ſecũ fere nil aliud
deportauit· ad inferos· r̃gũ q̃ʒ qꝫ more maioꝝ ⁊ ipẽ condit⁹ ſit
ſepulchro. In ſuperbos.

Vid inq̃ent ſe monitaneis rebꝫ totos nõ alit̃ q̃ʒ firmiſſi
mis conmittẽtes vix dũ ꝯſcenderat ſedẽ regiaʒ· roboam
lõgo maioꝝ ſuoꝝ labore· ſtultoꝝ inditiõ firmatã ⁊ ecce
ꝑuula illi portiõne r̃licta r̃liquũ omẽ r̃gnũ ſubtrahit̃· ⁊ ħ agẽtibꝫ
vobis· Ex q̃bꝫ tãq̃ʒ a ſeminario inl̃ra ⁊ maxia bella· icendia· ⁊ deſo
lationes vrbiũ· cedes regũ· ⁊ diuiciaꝝ reꝝ labefactiones ſecute ſũt
Meminiſſe q̃ppe ꝑſidentes debẽt nõ eſſe populos ſuos ꝯſuos·
Nã vti ex ſudore populoꝝ r̃gis fulget honor· ſic ⁊ vigilancia re
gis populoꝝ ſalus ⁊ requies procuranda eſt· qualit̃ hoc faciũt
principes hodierni viderit deus· In tirannidem verſi ſunt regij
mores· ⁊ deſpecta i potencia ſubditoꝝ auro gẽmiſqꝫ ſplẽdore
volũt lõgo ſuiencium ordine ꝯcumdari palacia in excelſũ erige
re · grege pelicum ⁊ hiſtrionum deformi ſodalitio oblectari

obſcenitatib⁹ aures cõplere·cõuiuia ĩ longiſſimã noctem deducere·ebrietatib⁹ atq; ignominioſis libidinibus vacare·dies in ſompnos ꝓfundiſſimos perdere·populos in ſuã ſalutẽ vigiles pmãere·et bella nõ iure ſȝ iuria ſumẽ magnificum arbitrantes·conſilia ꝓboꝝ reſpuẽ·ſibi tãtũ credere·bonos deprimere·improbos extollere·ciuitates vectigabilib⁹ onerare· ciues torquere in exiluĩ agere trucidari ⁊ luti more calce calcare ·O ſceleſtũ malũ· O p̃donum lurconũq; ne regnũ dicam inhoneſta ⁊ horrenda facinora·O longa imo vecors paciencia populorũ et ſtolida cõfidencia dominoꝝ ſi putent dũ talia pagunt a populꝫ ſibi obſequiũ cũ fide queſo·cũ videam eũ cui honorem meum libertatẽ·maieſtatẽ·officiũ·p̃eminenciã·omnẽ conceſſi·cui obſequium iuſſis impendo·cui deſudo cui ſubſtãcias meas impcior·c⁹ in ſalutẽ ſanguinẽ effundo meũ·in extenuationẽ deſolationẽ vituperiũ· ⁊ pniciem inuigilare meã ſanguinem ſitire·haurire·emungere·inhoneſtis feminis ⁊ pditiſſimis q̇buſcũq; hominibus prodige facultates quibus ſuſtentare egenos ⁊ miſerabiles debuerãt effundere atq; diſperdẽ· ⁊ iconſiliũ niti peſſimũ ⁊ peſſimis opibus delectari·ac ċtra ſalutẽ publicã ſegnem·torpentem·deſidemq; videor regeȝ dicã principem col·ãtanq̃ȝ dño fidem ſaruabo·abſit·hoſtis eſt·in hũc ꝯiurare·arma capeſcere·ĩſidias tendere·vires apponẽ magnanimi eſt·ſanctiſſimũ eſt· ⁊ omnino ne neceſſariũ cũ nlľa fere deo ſit acceptiõ hoſtia tirãni ſanguine durũ q̇ppe ⁊ ĩportabile ꝓ meritis iniuriã reportare ·Recalcitrent q̃ntum libet reges ſi cencies negent regnant tñ ſuffragio populorum eorũq; vires illos formidabiles faciũt·q̃ſi min⁹ iuſte cedibus aut iniurijs extenuent·ſuũ ſencient ꝯfeſtim diminutũ ĩpiũ·quod a ſiſoch roboam facile demõſtratum eſt·ſed quid populũ dixerim n.ſi ex plebe minus vilipendẽdus eſt ſibi quiſq; ĩpulſus magnos ſub pectore fert animos ⁊ regũ vita quantũcũq; ſatellitum preſidio vallata eſt·eſtimari nõ poteſt q̃ȝ is velit qui pro morte eius ſuam vitam effundere diſpoſitur⁹ eſt·Solus in eutruſcorum caſtra penetrauit mucius · et ſi noticia regis affuiſſet vt animus·mediam multitudinem ſuorum occiſus cecidiſſet· perſona maxima ſingulares homines auſi ſunt et

ausā pfecē quādoq₃ Juni⁹ brutus omēȝ·Romanū ppl'm in tar
quinū supbum deuoluit·virginius in·Apiū claudiū decē uirū
Pausanias philippū macedonie regē int filiū et socerū trucida
uit·Seruus vn⁹ hasdrubalē eoꝝ clarissimū·Carthaginēsiū du
cem occidit·quid multos enumerē cū etiā nullo exēplo intue-
niēte notissimū sit·Discāt ergo qui alijs p̄sidē volūt·si regna cu-
piūt esse longeua·et ꝑplorū stabilē sidē·cupiditates suas oppri
mere·frenare libidines·et qd̄ sanctissimū est magis diligi q̄m
timeri vt patres nō min⁹ q̄₃ īpatores plebis subdite videant·

Aduentus flencium·

Enit₃ me oclos p̄stitisse hebreis alijs qz ill' regib₉ tot
ex eis cateruatim aduenit fere credā₃ magis sua mer-
cia ifelices·q₃ magna fortune cura· Quid refert si reges
abeāt·instāt et more hostiatim stipem q̄rētiū tāta quadā impor
tunitate vtunt ut qd petūt vix negare queā·quid igit faciā suf
ficiet si velit fumoten⁹ eoꝝ tetigisse fortunas·Conuenerāt igit·
Habita in vario q₃ plurimi quos int Jeroboā p̄m⁹ decē tbuū
rex horridā voce se miserū deflēs qz ab abia iudeoꝝ rege p̄lio
fusus sit·et ex suis multa militācū milia cesa·et qz eius p⁹ fatū
nō solū nō eius in regno ꝓles successerit·sed omīs sua cognacio
in cāpestrib₉·a canib₉ auibusq₃ deuorata atq₃ cōsūpta sit·Hūc
post seq̄bat·Sareas olim ethiopū rex·facie fuscus et c̄nib₉ hirt⁹
qui suā similit deflēs incu sabat fortunā eo qz ab Asaph ierl'm
rege cū milicia sua fatigat⁹ et vltimo cesus·et regnū omē in p-
dā₃ v̄sum vrbes et opida hebreo igneat ferro delata sint·Nec
abierat longe·Adab rex isrl' se circūuētum atq₃ rgno p̄uatū et
occisum a rege baasam dolent illacmās·Cui adherebat mestis
sim⁹ ₃ambraias non min⁹ breue sue felicitatis spaciū q₃ infor
tuniū ingemiscēs aiebat eni se felici cū exitu helā isrl' regē occi-
disse regnū qz et regiā occupasse·demū die septio regni sui cū
ab abarim aggredetur et dissidēte₃ a se ppl'm ꝓspectās adute-
ret igne iniecto q̄si rogo cōposito se cū regiā cōbussisse· Erat
ibi·Adad regis damasti fili⁹ bis susū ab achab rge isrl'itaꝝ lu-
gubri se cōquerēs voce·Sic et singultu crebro gemit⁹ frāgens
suos·Achab rex·Adad execbat igeniū et se ictu sagitte cōfossū

sanguine dū fugēt arua fedasse· Cui genita vnica erat· Athalia cui⁹ lacius explicare miserias eo q lacrimis madēs sparsis cni: bus laciores effunderēt que est⁹ visū est· De athalia ierl'm

Ee vt iā satis appet· Acab r̄gis isrl'itaꝝ filia regina· fuit q̄3 ut amiciciā int se ⁊ iosephat regē ierl'm affinita te firmaret· Iorā filio dedit vxorē· cui tā p̄ris iosaphat q̄3 fr̄is ozie· q natu maior erat· morte regnū deuenisset ierl'm ⁊ Athalia cōiūx regijs decorata notū est· Erat ⁊ eidem frat q iorā etiā vocabat q fere eodē tēpore moriēte· Achab p̄re rex factus est et sic tā viro q̄3 fratre r̄gib⁹ splēdida ⁊ q sūme semp felicita tis mulierib⁹ visus est gd'us· r̄gi viro filios successores pepit· Magna eqdē3 ista sūt· vt honores sina3 egregios · pōpas cele: bres· laudes in gētes· qbus regie ex tollunt· a ꝑpl'is· ß p̄re3 socerū virū fr̄e3 q habuisse reges in spe r̄gni ꝑcreasse filios· ūtēte fortuna ludū· illicebra turpi fedata sūt ꝑma qdem eius gloria pat trucidat⁹ est et eius canes lmxē sanguie3· Inde cū vidisset virū dāpnabili seuicia fr̄is necessarios ⁊ amicos lacerātem in vlcionē sceleris vidisse etiā potuit ab eo ydumeā omes defe: cisse et in rebellionē vergē· qui labennā ꝑuinciā habitassent· ⁊ Arabes sec⁹ Ethiopiā habitātes· r̄sidētes armata manu nemie obsistēte regnū intrasse suū· ⁊ cāpestria in p̄da3 egisse omia stupsse virgies ingenuos pueros duxisse suos· captiuos hoies vr: bes· ⁊ castra· fūdit⁹ euūtisse postremo ad id venisse vt etiā Iora3 regis filios omes int q̄s forsan ⁊ ex suis fuere aliq p̄ret otho: ciā occiderēt· vxores adulterijs ⁊ ab vsionib⁹ labefactarēt· de: mū ip̄m· Iorā virū suū ⁊ pestiforo morbo correptū vidit ⁊ lō ga egritudie· maxio eius tedio tabescētem· adeo vt ad vltimū etiā viscera p posteri⁹ emittēte3 aspicēt· ⁊ tāde3 fedissimo mor tis exalāte3 gn̄e· et q nō absq mētis ꝯmotiōe vidisse credēdū est· cadauer r̄gis p⁹ obitū ab omi ꝑpl'o vilipensū ⁊ obprobrio sis ꝑsecutū ūbis· nec honorē vllū funeralē ipensū eide3· q̄nȳm: mo tāq̄3 r̄gia sepult'a indignū ꝑuatoꝝ ritu detrudi sepulcro· q nā miseriorē posses repire mulierculā· nō sua sorte feliciorē· q̄3 regno ⁊ splēdorib⁹· Athalia3 hāc eādem vt ad tollerādas que suabant iiurias ūnositatē hr̄et· fortuna paulillū placido uultu

post tot erūpnas ꝓsperit pmittēs vt cerneret leticiā sūma taꝫ
pricipū qm plebeoꝝ in regē ierosolimoꝝ ociciā filiū sublima-
tū q̄ euentu et si plirimū vidua letata sit· breuis tn̄ leticia fuit·
Nā cū jorā regē isrl̄· auūculū suū misset ictus sagitta expirauit
fugiēs cui⁹ ob morte omissis lacrimis mliebribꝫ in regni cupi
dinē irruēs dirū excogitata facin⁹ in omeꝫ dando posteritatē
suo ope gladio seuictū est Ioas solus ocicie fili⁹ rgis incuna-
bulis vna cū nutce Iosabe sororis ocicie· in domū Ioadā ponti
ficis viri sui· claꝫ deportat⁹ neci sublat⁹ ē· hoc patrato scelē cru
ore insignita suoꝝ filij regnū inuasit regnauitq3 ꝓ eo· ēca cui⁹
regni inicū· ne fortunio tali nequā mulieri de essent lacrime a
jhesu q̄daꝫ Iorā rex isrl̄ eiusdē achalie frat in agro nabaoth oc
cisus est· et q magni faciūt mortales in dedec⁹ toci⁹ ꝓlis cani-
bus auibꝫq3 ꝓiect⁹· et Iezabel mat in signibꝫ ornata regijs ei⁹
dem· ihu iussu ex turri celsa ꝓiecta rotis curruū ꝛ discurrēciū
equoꝝ pedibꝫ oppssa corruit· corp⁹ oē effuso sāguie q̄ssatis os
sibꝫ cerebroq3 rspso attricū ꝛ itabeꝫ lutūq3 redactū ē eo ipo in
gro queꝫ nabaach fraude sua abstulerat· ꝛ si q̄ ex cadauē reliq̄e
fuere a feris alitibꝫ q3 distracte sūt· et viscera etiā laniata· Inde
eodē ipante ihu ne inicius in frēs rgine ageret q̄ꝫ ipa in alie-
nos egiss̄ filios· septuagita· Ioab filij q̄ in samaria alebant oc
cisi sunt· Nec sub dissimulacōe facin⁹ oppsū oim q̄ppe capita·
jozradā portata· palis ēca ciuitatē insectoris mādato· ispecta-
culū desolate dom⁹ ꝛ ꝓgeniei Acab ifixa sūt· p⁹ hec cognatos
omes ut nēo viuus rmaneret· pari iussu trucidati· Indō baal sa
cerdotes atq3 ꝓphetas in tēplo eiusdē baal occidi fecit atq3 con
buri q̄ si cū gemitu tāta tāq3 enormia suoꝝ mala audiuit et q̄-
sisse ꝛ scpsisse supuacaneū eē reor· Tandē cū iā septē regnasset
ānis taꝫ seua q̄ꝫ infortunata vidua factiōe· Ioadaꝫ pontificis q̄
dā Ioas emaibꝫ suis raptū educarat a rgno deiecta est· et joas
rege facto dū multa dicēt clamitaret atq3 rsisteret enibꝫ suoꝝ
manibꝫ e rgia de decorose ꝛ etiā violent vsq3 ad portā ciuita
tis· cui multoꝝ nomē erat tcta ibi tpissime obtrūcata est· ꝛ sic
regimē ꝛ infortuniū cū vita infelex· Achalia finiuit·

In imoderataꝫ concupiscenciaꝫ·

Ic q̄ expte vna coronas r̄gias hui⁹ enumeret fulgores et gloriā · ꝛ leta inicia supaddat · ꝛ ex alia nō dicā igno miniosas suoꝝ cedes · tā suo iussu q̄ȝ hostiū potencia fa ctas · s; solū exitū eius apponat · ꝛ iusto liberet iudicio · vtrū cali gini claritas · aut claritate caligo cedat · mea nisallor s̄nia lōge plus claritatis mini⁹ obfuscasset caliginis · Quid g̃ miseri · quid ceci ad excelsa tanto cupidinis aspiram⁹ ipetu · qd adeptis sup bim⁹ · qd casu iis cōfidim⁹ · postq̄ȝ etiā facili nebula fulgores ex imios · obfuscari delericꝫ discernim⁹ · Regnū dū us est igit̄ maioꝝ exēplo admoniti isaciabilis appetit⁹ · ꝛ vtute acerrima cohercē dus · ut dū minimis ɔtenti sum⁹ hūilitate · verā gloriā mereamr̄ cōsequi · In hebreos ·

Ix e tubis hebreoꝝ sua homicidia crebra ac atroces in reges suos ꝑdicōes ꝛ acta grādia vbis pusilla fco de flenciū plura ꝑmittēs · q̄ȝ factur⁹ sim · q̄si ab inferis fu giens · me michi restitut⁹ sum · Iniecerūt qppe tediū tot mutati omib; suis · nūc deo · nūc dyabolo · nūc in tēplo · nūc in excelsis p̄stātes · vt aiebāt obsequiū · Et q; iudicio meo fortunā etiā ac cusarēt indigne · cū haberēt natos egregios · ꝛ diuino spū ple nos quoꝝ suffragio deo volētes cōciliabunt̄ · ꝛ futa etiā cogno scebāt · ꝛ ab eisdem · qd illis agēdū foret ad victorias ex adūsa rijs obtinēdas · ꝛ sua ꝑpetuāda r̄gna mōstraret̄ · ꝛ ipi tantū di scoli obiurgātes q; ꝛ sui nesci, mōstrata linquētes suis q; bene placitis obsequētes deo adulante e manib; fortune infortunia extorqbant · si infortunia dici possūt · a suscipientib; habendo q̄ curāt · Vadāt igit̄ ꝛ apud aliū ꝑ tēpore lamētent̄ · michi quippe mens est cū alijs quib; de⁹ nō erat tā apte cōsultor morari pa rūp ꝛ venienti didoni tirie ꝛ libent̄ occurrē cui forsan fortuna fe cit iniuriaȝ · Video eni eā in habitu · q̄ vltima die conscendit in rogu ꝛ pio pallore r̄sparsaȝ lacrimis intdū ora rigātib; sua fata deflentem · De dydone regina ·

I veteꝝ lr̄is fides vlla p̄stāda sit · vix nationis alterius ob antiq̄tatem tā celebre nomen cōperies · vt fenicū · h̄ eni potest syrioꝝ occupatū lit⁹ · miris artib; atq; laudi bus decoratū · ꝛ vsq; in extremū occiduum claritate operum

diuulgatū· Quoꝝ ex veteri regū ꝓsapia ꝯditū ē bellū· quēdā r
gem eoꝝ ex ortū· Cui⁹ p⁹ mortē pigmalion fili⁹ fenicū· regnū
obtinuit Elissa vͦo filia cui postea nomē dido fuit fōr eximia a
cerbe· vł sicarbe· seu siciro vt alijs placuit auunculo· ⁊ hercuł sa
ꝯdote q̇ p⁹ ṙgē apud tiros ṗmū obtinet honorē ꝯiugio iūcta
est· Erat em̄ is aspectu decorus iuuenis· ⁊ magni veneradi q̄
nois· int̄ suos sūme dilect⁹ a ꝯiuge quā ip̄e p̄cipue diligebat
verū eidez iudicio suo felicissime mulieri inde infertū causa ex
orta est· vnde pdite arbitrant̄ mortales fere omez leticiā exori
ri a diuicijs scilicz quib⁊ plurimū habūdabat· Acerbas cupidi
tate quaꝝ incēsus pigmalion oim amarissim⁹ rat⁹ more acer-
be se facile possessuꝝ omia em̄ nil tale timētē occidit· Cui⁹ mor
tez tā anxie dido tulit· vt diu lac̄mis ⁊ q̄relis diris q̄ in frēz ex
crationib⁊ saciari nō posset· īctu demū tēpis cū lenit⁹ paululū
diuťnitate dolor racioni crederet· dū erga frīs mores· ⁊ exēple
bilē auariciā ꝯsideraret in somp̄nis· ṗmonita sibi discrete timē
cepit atq̄ cōsulere· et existimās nil sue saluti p̄ter fugaz satis eē
cōmuicato hijs ex ṗncipib⁊ cōsilio· quib⁊ regē varijs causis ex
osum cognouerat eis q̄ in suā sniaz tractis ad hibendas naues
feminia astucia frēz lusit· illi significās se nō posse ulteri⁹ domū
in habitare viri· eo q̄ in vnū vexaret̄ ṙcordatiōe ꝯtinua ad q̄z
cogebat̄ iuita· dū assidue loca cernēt in quib⁊ dilectissimū sibi
Acerbā iā viderat ⁊ ob id cū hijs omibus q̇ Acerbe fuissent si
naues nautas q̄ mittēt libentissime rediret in patriaz pigmaliō
forsan q̇ id qd̄ ferebat̄ petitur⁹ erat· letus q̄si iā voti cōpos ho-
norabilē classez ad sororē ṙuehendā transmisit dido vͦo dolos
dolo vincē arbitrata· sumptis p maximis viri thesauris in naui
bus oculte posuit ⁊ hoꝝ loco plures sacculos arena plenos pa
iam in eisdē locari p̄cepit· et vespe ṗmo cū omib⁊ suis cōplici-
bus socijs regijs naues ꝯscendet· Cūq̄ iā pelagi altū tenēt· iuss-
sit sacculos illos in pelagū deici eo fcō lac̄mabilit̄ inq̇t· Optimi
nauigationis nr̄e socij· quid feceritis· ignoratis arbitror opes·
Acrebe ac pigmaliōis ꝓiecistis in vndas· q̇ facinore ego aut
mortis· aut fuge socios adiueni· auariciaz quidez pigmalonis
ꝯouistis cuius ope· has ob opes· Aceiba mi meus occisus est·

Nec dubiū ſi ad eū ꝓiectis hijs deuamam⁹. qui ſpe fruſtratus
et ſucceſſur⁹ ira nos oēs in cruciat⁹ mortēq; cōpellat. mortē;
ſcʒ p⁹quā michi quē ſūme diligebā ſubtract⁹ eſt libens aſſumā
ſꝫ vobis cōpacior. et id ē̃co ſi me vna vobiſcū nephario e con:
ſpectu frīs fuga auferre velitis. vite parcā mee. ⁊ ad ſi des leci:
ores petendas. fauſtis nauib᷒ me ducē vobis offero. Timore
truculēti r̄gis ⁊ orōe didonis p moti. ⁊ ſi duꝝ videret̃ natale
ſolū r̄linq̄re proras in tirū v̄ſas. in Cyprū extimplo flexē. q̄ p⁹
quā ſcōo vento puenire. fuge comitē. Iouis ſacerdotē cū cōiuge
et liberis. mag̃ ex ea pegnatiōe futa vaticinātē ſuſcepit. ⁊ igna
ra quib᷒ in locis applicare deberet in ſolaciū iuuētutis. ⁊ ne in
ſenectutē abſq; ꝓle laberet̃. ſeptuagita v̄gies ex litore rapuit
q̄ more cypriōꝝ veti ibidē ad aduenaꝝ cōcubit⁹. dotēq; ob fu
turū ꝯiugiū acq̄rēdā. ⁊ ꝓ futa pudicicia veneri libamita date ꝯ
nerāt. Sane p⁹ emenſū mare cū claſſis ad affricū lit⁹ appuliſſet
empto ab incol̄ ibidem tantū ſoli quātū bouis coreo occupari
poſſet. illud in cartā redactū ⁊ minuti in fruſtra cōciſſum lon:
ge āplius q̄ʒ arbitrarent̃ litoris occupatū eſt q̄ litore dū laſſitu
dinē ſocioꝝ q̄ete r̄fouet. naues r̄nouat. ⁊ oportuna queq; r̄ſar
ſit portare affatū cōmeat⁹ incole circū adiacētes cepe a nōnull̄
uiſere aduenas venire vltro hr̄e colloq̄a mercimonia inire. et
amicicias cape ceptū ē. quib᷒ vna cū loci comoditate agētib᷒
didoni ſuiſq; viſū ē fuge finē īponē. ⁊ fraude detecta oſtenſis
theſauris ſūma ſpe animauit ſocios iacieſq; ubi fūdamēta ubi
cōſiderāt eq̄ capiti cōpto. ⁊ loco laudabil̄ oſtento ſupto emptū
ſolū muri ābitu ēcūcinxit vocauitq; ciuitatē vt placet aliq̄b᷒ a
carta. Cartaginē arcē v̄o ei⁹ birſaʒ vocat. Ciuitas autē breui tē
poris ſpacio. ob multas ſit⁹ cōmoditates in igentem ꝑpl'in am
pliata eſt. Cū r̄gina dido leges tribuēs viuēdiq; mores itēg̃
cū iuſticia dn̄abat̃. ⁊ vidua ac honeſtiſſima ſacrū caſtitatis ſua
bat ꝓpoſitū. ſic g̊ optatū obtinēs dido ⁊ cūctis r̄gina p̄ſidens
vbi merore in litore tirio afflictabat̃ v̄tutib᷒ ſplendēs in affri
co mirabili fama florida facta eſt. adeo vt ſatis appareret. nō oī
bus lares lares apud patos fulgores ſuatos eſſe q̄s penes dū
plurima ſua ignauia tenent̃ ſordida ēcūuoluti nube tanq̄ʒ non

vixerint sibi ceterisq; in cogniti pereūt· ⁊ tāq̄; fumꝰ in āura sie
uanescūt· Atta m̄ fortuna statꝰ ⁊ potissime felicis īpaciēs·ped:
bus castissime r̄gine subposuit lubricū· ⁊ vn̄ debuerāt clarior·
gl'ia ⁊ āpliores ꝓuenisse successus inde exciū lacⁱmabile ortū ē
Nā cū in dies ageret etiā apud remotissimas natiōes formosi
tates pudicicie atq; prudēcie didonis r̄gniq; r̄surgētis inditū
nom̄·vrbi vicinꝰ musitanoꝝ rex quīdā· in amorē vidue feruē
ter exarsit·et cōuocatis aliq̄bꝫ exurbis p̄ncipibꝫ ꝯiugiū r̄gine
pecijt·ruinā vrbi minitās·et exitū ppl'i ni daret·q̄ inflexibilem
ēca pudiciciā r̄gine ꝓpositū noscentes regis petita·ex ab rupto
referre ausi nō fuit·ꝫ astu q̄daꝫ puico ·i·affricano eā inīcipe rati
retulerūt regē se ꝓfaceciori vita cupe·q̄ illū tirijs īstruāt mori:
bus·ad qd̄ agendū se ignorare·quibꝫ satis p̄donee ꝯmitti pos:
set·eo q' nemo apud tā in manē regē tā barbare viuētē r̄licta
patria etiā coactꝰ velit accedē ⁊ si nō vadāt instare bellū ⁊ vr
bi noue piculū·Has r̄gina acrit̄ increpuit dicēs · Ergo finamꝰ
vitā int̄ feras ⁊ barbariē agē·ꝫ si mori ꝓ salute patrie oportu:
nū sit·siccine ciues optimi pati estis·Malꝰ eq̄deꝫ ciuis est q̄ ꝓ
salute publica·p̄uata nō cessāt in comoda·Tūc p̄ncipes māda:
ta r̄gis apparuere suis in et ūbis arbitrātes ꝯiugiū esse suasum·
Que cog̊scens q' in suū ꝓpositū dixisset sniaꝫ diu·flebili lamē:
tatiōe·Acerbe nomē vocauit· vltimo q̊ fata t̄hebant se ad virū
itaꝫ ꝓmisit veꝝ triū mensiū ad p agēdū r̄gis et ciuiū·desideriū
spacij sūpsit·In quibꝫ ut arbitror si q̄d indefensiōe vrbi de erat
roboris·ocit̄ supplere fecit·vt quā edificauerat inmunitā nō lin
q̄ret ⁊ sibi cōscia futuri diu pulchritudieꝫ suā execrata est· diu
fortunā inuidā·diū letos successus ⁊ sic ex placida mētis q̄ete
q̄ꝫ ex lusa f̄ris auaricia·ex felici fuga·ex nobili condita ciuitate
ex vniūso ꝑplo· fumebat·in āxietates·lacⁱmas· ⁊ miseriā collap
sa est·lꝫ instante iā t̄mio infletꝰ olim in mortē acerbe·Habitos
reuoluta ꝯstructa in gēti pira in p̄te ciuitatis excelsa·q̄si primi
viri placata manes·cesis hostis· ⁊ cultro sūpto pirā cōscēdit et
ꝓspectāti ꝑplo q̄d mā actura iq̄t·Ciues optie vt iussistis ad uī
rū vado· ⁊ illico gladio sup incubuit·Et sic honestate ac pudi
cicia suata·oia expirās ēcū adiacēcia inocuo maculauit sāguie

Cathaginēses autē tam dirū cernētes facinus·ingemit⁹ ⁊ mes
rorē lapsi optimā r̄ginā ⁊ pudicā fleuē diu· ⁊ cruētas exeqas
multo cū ploratu celebrātes·Illā patē mr̄ez vocantes· hūanos
diuinosq; honores illi īpendere om̄es·vt si q̄ vice abstulisset
boni fortune crudelitas·Quā postq̄m in morte ciuiū repēsaret
pietas·Quā postq̄ȝ sūmope illā cōmendauerūt supis inferisq;
egē vt dum inuicta maneret carthago tēplis·aurisq; nomini
suo dicatis coleretur vt dea·

In laudē dydonis·

O mulieris robur·O feminei pudoris dec⁹·ꝑpetuis cē
lebrandū laudibꝫ·paucos q̄ppe q̄ sinēe vite supesse po
terāt annos vt tua staret pudicicia·largire meruisti vel
maluisti fato·q̄ȝ cū de decore pituꝝ āpliorē facē· ⁊ illicebri atq;
indelebili nota libidinis·sacrū castimonie fedare ꝓpositū·vno
q̄ppe ictu: venerāda plurimū regina·mortales t̄minasti labores·
famā occupasti phennā· ⁊ barbari regis repssisti libidinē·nec n̄
quātū in te fuit imunē bello ob extinctā tuā formositatem pa
triā relinq̄sti·hijs quidē titul̄·e castissimo pectore tuo sanguis
emanauit splendidus·pudicū cecidit corp⁹ ⁊ ad preparatā tuis
meritis vitā ornat⁹ euolauit spūs·Te igit̄ in p̄ter agit affectio
si apud manes vis isupos vlla est· lasciuiētibꝫ matronis ope
tuo rubores mitte vt q̄ nomē tuū honorabile semp p⁹ tot secu
la noscim⁹ honestatē etiā matronalis pudicicie auctā tuo me
rito videre possim⁹·

De sardanapulo rege assirioꝝ·

Adhuc c̄ca pietatē didonis extincte v̄sabar·cū aures flē
ciū rumor ipulit·In quē v̄sus et si maximā vemēciū a
cie cernerē oim̄ p̄mis ex notis obiect⁹ est·Sardanapu
lus assirioꝝ rex vltim⁹·nō equidez vnguētis madēs ⁊ fulgēs
purpura·verū fumosa facie extremi adhuc regia insignia ferēs
q̄rebat̄ anxie·Cui⁹ effeminatā vitā ac r̄uolucionem fortune scri
bere volēs assumo vt videāt q̄ ob dn̄m aliq̄lez cōtīuationez illd̄
stabilire atq; ꝑpetuari arbitrāt̄·q̄ȝ radices ex ꝓfūdis t̄re visce
ribꝫ excusserit·dū voluerit fortuna radices·mortuo arazepe tri
gesimo q̄nto assirioꝝ rege·Sardanapul⁹ quē assirij conoscon
colero vacare obtinuit regnū lōgissimis maioꝝ suoꝝ difficul
tatibꝫ q̄situ·h̄ c̄ca iniciū ipij sui cōdit⁹ Tarso et ātile ciuitatibꝫ

se se cōtraxit in regiā miris cōfertam delicijs· in q̄ dum marce=
ret ocio credit̄ multa volūptatū gn̄a excogitasse illo· vsqꝫ mōr
libꝫ in audita hui⁹ q̄ppe reptū dicit̄ thorus molli strat⁹· pluma
sericis ornat⁹ vestibꝫ· cortinis etiā ċcūclusis· p̄terea aurea atqꝫ
gēmea repit pocula dapes artificiose cōfectas· ⁊ odores ⁊ vng
uēta aduenerē ꝓuocādaꝫ· ⁊ calaistratoꝝ fuiēcū ordies hos cu
bicularios aulicos· illos añ alios statuit· Arbitrabat̄ phorone⁹
cōditis a se legibꝫ laudē q̄sisse cui nulla clarior esset· Sic satnus
q̄ agculaturā· ignaris ostēdisset ꝑtalis· Sic erithoni⁹ ad inuē=
ta q̄driga· nō dū Sardanapulus ocioꝝ atqꝫ lasciuiaꝝ ꝓfessor
et cōpertor venerat· illoꝝ formā suis sustatus repertis· Cui⁹ inuē=
tis nō fuit dissona vita oīnibꝫ quidem r̄gni solicitudinibꝫ pre=
fectis ipositis· q̄i plurimū maiestatis actur⁹· se totū cōspectibꝫ
hominū abstulit· Ceteꝝ ne q̄s illū arbitraret̄ solicitudini dāp=
natū omino sibi cōcubernialès quesiuit popine nidore afflan
tes· totos sangne bestiaꝝ luridos lanistas squamis pisciū coru
scos cetarios necnō ⁊ eructātes assidue ex acerua c̄pula epulo
nes· Et pniciosissimū gen⁹ hominū assentatores histrionesqꝫ
et q̄s diligebat p̄cipue ceteraꝝ gēcium sterq̄linū lenōes lupana
ria r̄dolentes ꝓfecto oīnes secte gnatonice voluptatū ꝓfesso
res et scelerū· Hijs aut̄ oīnis patebat aula ⁊ r̄gia ꝯmuni⁹ erat
Quibꝫ vt enormitatū cet⁹ pficeret̄ gregē āplissimū supaddit
mulierū· ⁊ egregie quidē nulli edepol armento alti pastor satis
fuisset ydoneus· Talibꝫ ḡ in mixt⁹ rex indit⁹ sūptuosa atqꝫ lō=
gissima celebrabat cōuiuia· Adeo vt a maxia diei pte in multā
noctē illa ꝓtēheret· Inde cū vino vnguētis qꝫ maderet r̄motis
epulis arbitrisqꝫ pudore exclusō· p camerulas ⁊ latibula in ꝓ
fūdissimaꝫ cū pelecibꝫ mergebat̄ lasciuiā· Qui ibi ludū· q̄ gesti=
culatiōes· q̄ v̄ba effūderet̄· ⁊ nō audiuerim aurialor ⁊ ne opiā
honestate ꝓhibeor· Eq̄deꝫ vt oīno trāseaꝫ i lupinarijs medijs
int̄ lenōes· fedasqꝫ mētricłas exp̄ssisset fuisse in ꝯgruū· Attamē
postq̄ꝫ cū hijs p oīneꝫ r̄pitudineꝫ debachat⁹ marcidus fessus
solueret̄ in somnū illū nocte in diē ꝓducebat altissimā· A q̄
tandē surgēs q̄i int̄ reges ventur⁹ in regni ꝓceres r̄gijs indu=
tus vestigijs aureisqꝫ cingulis ⁊ armillis ornatus ⁊ crinibus

muliebri discriminat⁹ more. ꝛ barba arabicis Indisq; guttis pfuso nō alit q̄ʒ si dictur⁹ ipp'is ius esset. Int nentes mulieres aureo in solio residebat medius. Ibi lanā tractare pēsa porrigē digitisq; varioꝝ lapidū splēdore nitēbꝫ nere. ꝛ in verecūde dō; nec vocaret inīcibū feminilia cūcta pagē. O laudabile rgis officiū. O subactoꝝ hostiū triūphū spectabilē. colum baiulantē int mulierculas cernē regē. Quid tandeʒ qs dubitet qnq; colo posito regē istū arduas rgni oportunitates effudisse ꝛ cōsilia oīa tam venerāda comitasse senatui ꝛ deliberāda insup decidisse cū pcompto. Habeat eū int pelices vno eaꝝ iudicio regnorū ac puinciaꝝ pfect⁹. excercituū duces militū tribunos cēturionesq; ꝛ vectigaliū collectores cōstituisse. psepe easq; solitas sanguineʒ hominū aīasq; subditoꝝ cōcedē. pcio male meritos cruce ꝛ supplicijs liberari. ꝛ alia qcūq; plibito impare. O felices Assirij quibꝫ p rege vno īstā cōspicuū reginaꝝ collegiū inuigilabat assidue. Et ne qd rgi optimo tēpis pteret. q epulis lasciuijs somno cōsultatiōibusq; qetur⁹ aliqlit auferre poterat. ad gnatoicū socioꝝ solaciū diuertebat. Ibi absit ut egregiorū regū facinora. aut scōꝝ viroꝝ vtutes. seu pboꝝ sac mōstrarent monita in elatiōeʒ tpiū moꝝ. in suasionē libidinū. in cōmēdatiōeʒ sceleꝝ. in dedec⁹ oīm recte viuēciū totis ibat sentēcijs. Cui⁹ taʒ illecebris vice p dies fere oēs circuitiōe omne sardapuli tps cōsūptum est suoꝝ ꝛ plurimi etiā hodiernoꝝ arbitratu felicissime. Sane cū rgnans hiis ignauijs ad annū sui regni iā deuenisset vigesimū. fortune gue visū est. in erteʒ garcionē pditūq; in lasciuijs existimari felicē. ꝛ instatu cōsistere. Arbatoq; q eius noie. Medis perat. innecit animo secū oīno de qbusdā arduis velle diliberare. ꝛ cū die qdaʒ instās ad eū difficulē igressū obtinuiss & vidissetq; sui gregis seducē medio. ac purpuras colo nētem ꝛ pceteris femīs muliebrit se habētem flexo gdu indignās ad suos reuūsus est. Quibꝫ postq̄ʒ Sardapuli sordes exposuit inqt se vlteri⁹ effemiato regi nō pitурū tractisq; in suā sniaʒ suis coiuratiōe in eū fca illico defidi bellū itulit. Sardanapul⁹ aut senciēs q forsan an nō viderat colo posito paululū expge fact⁹ arma icogita filij eo vsq; induit. nec insi

ciar possibile ex lenonibꝰ atqꝫ manducis ꝛ assentatoribꝰ suis fcā eorꝝ fabulis tumidꝰ nō· Sardanapulꝰ in medos ſꝫ in gigātes regiā exiuit obuiꝰ hostibꝰ· At quibꝰ nō poculis aut sabais o sculis mulieribꝰ seu blādicijs exceptꝰ· est verꝰ gladijs ꝛ i festis eqs armisqꝫ nec mora fusus se fugiēs recepit in regiā et tāquaꝫ in tutissimā artē meretricularꝰ suarꝰ in sinu pecijt gemebūdus refugiū· Inde fere sui nesciꝰ cernens victorē· Arbatū ꝑpius ad mouisse exercitū· Lōgi ignauiqꝫ soporis postremo torpedine pulsa oculos mētis aperuit· vidēsqꝫ qꝫ elapsū tps vllo modo ā studio recupare neqbat· ꝛ suo nil sup esse n̄ mortē aut seruitutē· Quantūcūqꝫ sero exuta muliebri aīa viriles induit conatꝰ qꝫ potuit aduersāti fortune auferre· ꝛ mortē seruituti ꝓponēs media in aula ingēti cōstructo igne rogo· postq̄m eidē sua ꝓciosa cūcta sup imposuit ꝛ ipe ondit· ꝛ assistētibꝰ supnia mādata tedit nō enim a vita ꝑtita dissonācia· Iussit eīn vt busto suo talia insculperent verba habeo que edi· qqꝫ exacurata libido hausit alia iacēt multa ꝛ ꝑclara relicta demū incēsa face rogo su ꝑposita forti animo ꝯstitit ꝛ igne cōsūptꝰ vitā pit· ꝛ lasciuiā finiuit· Ec sic q̄ vixerat mlr a fortuna aduersa visitatꝰ hō succubuit et regnū qd asie mille ducētis ipauerat animis· Medorꝰ sub imperio liqt·

In sardanapalū ꝛ sui similes·

Rex prudēs ꝛ rei publice solercia vigili incūbens q̄ꝫ egregie tps· q̄ꝫ ꝯsulte opa pciebaris int mlieres et epulas sōpnū atqꝫ gnotonicos vicissim momēta ꝯtribuēs satis te nouisse mōstrabas fortuna reliq nrm tantū existē tepꝰ cū tam celebri illud exerciciū ne ocium pret flueret pciebaris Quid grauiꝰ est oro mi rex· qd nos alij Sardanapolo fluxiores· q̄ꝫ quod sume desiderat a cūctis aut ocio pdere· aut tpibꝰ opibꝰ terē· Nos natos esse gaudemꝰ ꝛ tota mēte in longaꝫ senectutē trahi conari· Non ob aliud si recte sentimꝰ nisi vt diuturnis tēpore tāquā delectabili bono fruamur quo quidē nō alit vtimur nisi dū v̄tuose quid agimꝰ· vt fama inuetutissima tbinur secula· Vos autem vt ꝑpetua viuatis infamia ignauere lasciuiendo laborantis Multū quippe temporis dedit q̄ hom...

pliadami· Troianum bellum· taʒ tenui in membrana et exigua litera scripsit· vt iam nucis paruo nucleo totam includeret miletum callicrates dū ꝑpa in magtudine formicas cudit ex obore· Nec minꝰ mirimechedes qui q̄drigaʒ ex eadē materia adeo puissimā fabricauit ut alis tegeret᷑ a musca· ⁊ nauim quā apicula pinnis abscōderet· Nec frustra aut turpit᷑· Nā esto inutilit᷑ egiut᷑ in gentis tamē īgenij dedere posteris argumēta· lōge melius pitagoras qui dū vagus orbis plagas lustrat᷑ varias sibi discēs sutis vita atqꝫ doctrīa ꝓfuit plurimū· Sic plato· Sic appollonius· Nec nō dū armis bellisqꝫ insudarēt· Melchiades leonidas epaminiminidas scipionesqꝫ huiusmōi illustres viri sue reipublice decus· ⁊ sibi nōis ꝑpetuitatē dedere· Tu aut᷑ regum dedecꝰ mulierculaꝝ in gremio gāmēs atqꝫ ludēs luxuria marcēs q̄s nūq̄ʒ recupaturꝰ es horas trāsigis· Quid indecēciꝰ est q̄ʒ sic sui obliuisci vt se epul᷑ vinoqꝫ capi q̄s p mitat· nō hominū copta ingenio pocula ⁊ pulmēta q̄ꝝ tu faber ingens eras ut a gladibꝫ ⁊ riuul᷑ q̄s īber᷑ in c̄pulas· ꝟ ut moderate sūpte a brutorū cibis ⁊ viuēdi ritu sepati apparēt homi genꝰ· Quē dū exhorresceres ut pie tps effugeres fercula corā affati iubebas efferri et dū plīma ligurires tāq̄m insaciabūdus vt plures ingurgitares calices· assistēciū exhortatiōes poscebas· p̄terea sōpno plīmo q̄d dāpnabiliꝰ multū tpis illi dare multū pdere ē animo q̄ppe hebetat᷑· ingeniū dissoluit᷑· mēoria humecta nimiū· mēbra torpescūt· ⁊ mens totꝰ somnolentꝰ reddit᷑· Qui et si cūctis nimius adusus sit· habētibꝫ tn̄ seu publicā· seu etiā domesticaʒ rē curare letifer· ⁊ est sepissime late speciosa r̄gna numerosasqꝫ diuicias indifficilē tolleratu deducit inopiā· Quantū insup ociose rex blādicie nocē possit ⁊ q̄ʒ incaute ill᷑ patulas aures excelsi p̄beatis iā satis exclamatū est·

De amasia rege

On dū satis in Sardanapulū v̄ba pfecerā ⁊ ecce redierāt hebrei luctuosisqꝫ clamoribꝫ camerulaʒ meā oīneꝫ cōpleuerant· Ibi Amasias rex iherusalem aiebat quantum deuictis Amalechitis ⁊ p̄dumeis· Agabalicis captiuisqꝫ precipitatis ex petra glorie ac voluptatis assumpserat tantum sibi doloris ⁊ ignominie subsecutum quod a Ioas

israelitarum rege in ierusalem se vidisset obsessum et in eius vituperium muris urbis ante dirutis. Ierusalem ante hostis intrasset a quo expoliata preciosis omnibus. et ipse libertati redditus misere deflens asserebat in se coeptis amicorum insidijs in latus aufugisse et ociosum ibidem ab eisdem. Hunc sequebatur ozias filius qui et genitoris infortunio mortecque concussus sic regni principatu sumptuose admirande indolis regem exhibuit. verum nunc mestissimus apparebat. et eo quod palestinos fudisset. et ieth. et iomiam civitates eorum muris nudasset. Ac arabes fudisset bello urbemque edificasset in litore rubri maris suorum successivum teste sutis et. Amanitas sub egessit necnon et ierusalem repassus memia estimans inieci sse in eternum sue glorie fundamentum. parvula ut aiebat in sania. querebatur se vidisse repente prostratum fatebatur quidem quod die sollenni sacerdotalibus indutus deo sacrificium in templo prohibentibus in sacerdotibus offerre volens primo tremotu premonitus confestim lepra percussus est quamobrem Moisis lege iubente non solum ex urbe se deiectum lamentabatur. sed hominum etiam priuatum consorcio. et quod ipse ampliauerat regnum. se viuente alii vidisset concessum. quam indignatione. et urgente infirmitatis tepidine atque malicia. in maturam se irruisse mortem firmavit. postquam quod privatus in proprio etiam sepultus fit ortulo. non in regio monumento passum. Ozias israelitarum rex suum exectabatur infortunium. scilicet quod a Salmanasar assiriorum rege post trium annorum obsidione captus fit. et regio splendore in captivitatem verso regnum ab hoste occupatum senserit. et postremo cum israhele toto. Babiloniam deportatus et dum eidem in edie montes prohabitatione concessi sunt. ipse inter cathenas et pedorem carceris expirasset Cum hijs et Senacharib rex etiam incedebat suam longissimam felicitatem tam titulis illustribus quam varijs ornatam victorijs. lacrimis obisque commemorans flebat. quod turbata sit ac sublata eo deluso tam obsidione friuola. Iherusalem quam ex bello frustra egipcijs iniecto. et ipse dum nil tale timeret in templo Arasi dei sui post reditum ab adramelech et selesauro filijs trucidatus Quem calamitosus cetusque Sedechias insequebatur. habent amplioribus verbis suos deflentem occasus ego relictis alijs volens viventem

De zedechia rege israhel. assumpsi

edechias ut ipse testabatur perdite deflens non solum regio sue

ex gñe· ß joachim regis ierł'm frat ex quo ⁊ ſi apud ſuós plu⸗
rimū inſignis videret· tantū merorís ꝯſecutꝰ eſt· vt optaret ali
quādo ſe pocius fuiſſe plebeū· Nā iuuenis· Ioacat frēȝ ſuū natu
maiorē dolo ab aſſirie rge captū defleuít· Sic a nabuchodono⸗
ſor· babiloniorꝝ rge patriā longa obſidione vexatū· poſtremo
occupatā uiribꝫ ⁊ joachim alterꝝ frēȝ cū filijs ⁊ ꝯiugibꝫ victo
ris onuſtū cathenis ingemuit miſere· Quibꝫ in afflictis ⁊ pe⸗
ne ꝯſūptꝰ anxietatibꝫ dū de ſe ob ſanguīs cū captiuo rge fortiſ⸗
ſimū vinculū dubitaret pauidꝰ medijs in lacrimis preť ſpera⸗
tū illi arriſit fortuna· et vt pꝰmodū viſū ē· nō vt illū e miſeria⸗
rū liberaret cōpedibꝫ· ſed vt ex alciori culmīe miſeriorē deiceret
Ergo tā ob rgis filiorꝝ captiuitatē· q̄ȝ occupataȝ a victore irato
patriā· cū rgni poſtrema timereť deſolutio· Repēte a rge babilo
nio in regē· Sedechias ſublimatꝰ eſt· eiq; rgnū cōceſſū· om̄e et
regia iura largita ſūt· annuo tñ vectigali ipoſito· Qď tanto fuit
lecius Sedechie· quāto a tā felici rerꝝ exitꝰ ſpes longiꝰ aberat· ſa⸗
ne breuiꝰ ċdito· tāti muneris gaudiū ꝑtractū eſt· Nā dū quaſi
emerſus ab inferis cathenis· collo excuſſis regioq; eleuatꝰ faſti⸗
gio· ſūma mētis a lactate rgnaret· ſenſū dilatatū animū in ſolē⸗
cia ſubiuit· ⁊ veterꝝ oblitꝰ calamitatū dū ſe ſup̄ vires potētiſſi
mū credit· p̄mo in ſuos ipune qď libebat p̄ſumēs inſipide· ſic
in exteros etiā poſſe arbitratꝰ eſt· ⁊ indignū exiſtimās regē taȝ
ſublimē tā clarꝝ· Salomōis ſucceſſoreȝ· cuiꝰ maioribꝫ adiacētes
in circuitu rguli obediēciā exhibuerāt ťbuta rgi barbaro ſoluē
eā in ſupbiā incidit· vt omino colla iugo conareť eximē factꝰ
q; cercior regē egiptiorꝝ adūſus babiloīos bellū parare vilipē
ſo iuris iurādi ſacro· qꝫ antequā regiū thronū cōſcēdēs p̄ſtitat
rgi caldeo rbellās totis viribꝫ ſe iūxit adūſus illū egiptio· Qui
bus nabuchodonoſor auditꝰ ira ptitꝰ copias in ingētes pauit
et vix exſpectatꝰ egiptio rgi affuit· Cuiꝰ vires poſtq̄ȝ valida ui
tute cōfregit atq; fere deleuit om̄es cōfeſtim in rebellē· Sedech
iaȝ ꝯūtit· excercitū illū· in rgiaȝ vrbē āpliſſimā cōcluſit obſidio⸗
ne Cuiꝰ abſq; intmiſſione tanta fuit longitudo vt ad nepha⸗
rios cibos etiam primiores cogeret vrbis· Ceterum fame
ciuiū fracta cōſtancia caldeorū militū viribus expugnatur·

et capit ciuitas ⁊ tumultuantibus victoribꝫ victisqꝫ hinc in-
de in cōsulte discurrentibꝫ nocte intempesta turbatis rebꝫ omnibꝫ
Sedechias fractꝰ animo q̄s alias timuerat cathenas ⁊ carcereꝫ
sceleris cōmissi cōscius abiectis r̄gijs insignijs paucitās cū cō-
iugibꝫ filijsqꝫ claꝫ miserā ciuitatē ip̄e miserior exiuit seqꝫ ami-
cis q̄busdā dedit in fugā at tñ in acie facto ⁊ fuga cog̃ta a mi-
litibꝫ caldeis r̄pente omnia itinera citato cursu occupata in belli
sociatū turba ac ab amicis derelictū vt plurimū fit cū fortunā
nō homineꝫ diligamꝰ· cū cōiugibꝫ filijsqꝫ cepe hostes· ⁊ sic q̄s p̄
uatus euaserat rex cathenas induē coactꝰ ē ⁊ inde in cōspectu
tractꝰ caldei r̄gis ignominiosissimꝰ v̄bis ab eodē ob suā pfidiaꝫ
lacessitꝰ ē· Atq̄ vt tristaret̄ acerbis factis eo p̄sente atqꝫ vidēte
cū amicis suis q̄ pit capti in erāt filij omes a maiore vsqꝫ ad
minimū trucidati sūt· qd quāta cū eius afflictiōe factū sit· hijs
estimādū linquaꝫ· quibꝫ nocior filioꝝ amor est ⁊ inde vxores
misero regi dilectissimas extero ⁊ ignoto homi forsan in libi-
dinē suā eo vidēte s̄uandas exhibē mādatū· et neq̄d illi placi-
de spei supesset vti supbia tractꝰ mētales eicit oclos· sic hostis
iussu corporei oculi eruti sūt· Inde salomonis vetustissimū atqꝫ
insigne tēplū ⁊ regiā omeꝫ demoliri vrbeꝫ ꝯburi totā ⁊ menia
dirui ipatū· populū omeꝫ pꝰ vna cū suo r̄ge captiuo oculisqꝫ
p̄uato in s̄uituteꝫ trahi p̄ceptū· Iussitqꝫ insup vt ex orbatꝰ rex
cetro in carcē s̄uaret̄ nō vt illiꝰ vite pceret̄· s; vt in longū ma-
gis eius t̄heret̄ miseria· In q̄ cū nūquā exisse legamꝰ nō in con-
grue p̄sumē possumꝰ eū int amaritudies ⁊ q̄relas r̄gni tēpa r̄-
colēteꝫ ⁊ p̄ncia mēte cernētē dolētis vite t̄ēdiū ⁊ erūpnosāꝫ ꝯ-
clusisse mortē ⁊ miserrimū ad inferos descendisse·

In cōdictionem mortalium·

Ortaliū ꝓfecto calamitosa cōditio es· nūc r̄gnas· nunc
s̄uis· nūc summo splēdore p̄fulges· nunc s̄pi squalore ta-
bescis· nūc supba iubes· nūc hūilia obseq̄ris ⁊ precaris· Quid
celsoꝝ locoꝝ auida es cū tā crebras assidue ruinas ꝓspectes
q̄d hūilia nō r̄spicis in quibꝫ solis stabilitas posita· q̄d tibi mi-
seranda non ꝓspicis quid oculos in tuaꝫ salutem nō acuis· S
tabiliū rērū cetera nō cessent veritatis exemplum· Hij tantum

reges hebrei suffecisse debuerāt·vix facile tot implebe cathenas tot exilia·tot i honestas mortes·tot decora·tot anxietates quā= tam in felicissimi putas iuuenes·in q̄ si stetisset Amasias vti absq3 victorijs sic itrepidus vixisset in lacis· Sic ⁊ ozias ple= bea hūilitate cōtent⁹·nō ausus diuia tēptare leprā nō meruis= set in currere·Et ozias si ꝓplaris incognit⁹ fuisset·sub celo pa= trio mori ⁊ patrij in larib⁹ potuisset·nec a filijs regni cupidine senacherib occisus cecidisset in tēplo·Sic iohaz sic joachim sic et miserrim⁹ sedechias ꝑuat⁹ potuisset viuē·cū uxorib⁹ delecta ri·dulces alere·⁊ supstites derelinq̄re·natos celū cernē ⁊ liber inē suoꝝ oscula ⁊ amplex⁹ in patria mori q̄ in regni fastigium sublimat⁹ stare nō potuit·Quid refert eo ex tolli vt videar ⁊ cognoscar·⁊ habear maxim⁹ q̊ gradū sigē nō valēs·ibidē cōspi= cerē in pendulo aut ꝓpeti deici casu·Heu si sapiēs cū nil stabi= le nil firū nil firmū ꝑter hūilitatē aspicias·q̄3 totis virib⁹ i illā cenderes·teq3 eius locares in sinu·q̄ dū īsipida rfugis id agis vt nō fortune ēmie ꝓput deiecta cōquereris·s̄ dolēs tua igno= mia affligaris· De astroge rege medoꝝ·

quidem michi p maximū ⁊ ex optatū comodū aliquā nisi ab hebreis respicē potuisse fuit nemīe ex illis·Se= dechiaz sequēte·Quā obrem omissis·Iob Tobia ⁊ na= buchodonosor·quib⁹ ex miseria felicitatis ꝑstina duplicata est In astragē quōdaz medoꝝ regez misere flentē·ultro deueniam Reor edepol·Astragē Ciasiris medoꝝ rgis fuisse filiū·eoq3 cesa ri septio astrages octau⁹ ab arbace successerit·Qui cū ahe ipa= ret omi splendore·diuicijs·⁊ potēcia sui eui mortales ceteros āniebat·in tantū vt ad plenaz obtinēdā felicitatē nil illi deesse arbitrarent̄ mortales·q̄3 vt ꝓpleni sex⁹ melioris suscipet·S3 q̄d refert sinam⁹ q̄ introrsū mēs regēciū senciat ex apparētib⁹ nēo mortaliū omia possedisse potuit·Erat igit̄ astrages vnica filia Mādianes nomine qua fortuna visa est in ꝑcipicium genito= rum·Sane deus tam in gentem molem moturus non ad obsi stendum sed ad disponendum forsan in robur animum su= sceptoris bis per quietem sub tegumento Astragi quid futu= rum disponeret comperuit·primo quidez ei dormienti visum

est mādianē₃ oīe₃ asia₃ vrina sua in vndare· scdo cto tēpis
elapso spacio vidit in somnis ex genitale parte filie vite₃ ex
vrgere tantū palmitū· ꝛ panpinorum vbertate luxuriātem vt
Asiaticos oīes cōtegeret vmbra· Ex quibꝰ mirabūdis cū ari:
olos cōsuluisset accepissetq₃ filiū ex filia nascitē q illū regno
depelleret ꝛ oīe₃ asiā occuparet· trepidꝰ ꝛ in solicitudīe₃ vsus
si pferte fatū cōciliū posset mādianē nō illustri medo ſ₃ cambisi
mediocri pso dedit vxorē· extimās qcqd matnꝰ sanguis mag:
nitudinis animi nascito posset īferre hūilitas pīni gnis auferret
q si animas a gignētibꝰ habeamꝰ· Meminerat male· Socratem
diuini lumnis qddā₃ clarissimū iubar mortalibꝰ· secreta naīe re
serare misteria et moribꝰ ꝯponē viros· nec a marmorario pre
nec ab obstetrice mre sūpsisse· sic nec Euripide₃ nec domestene₃
quoꝝ ob gnis vilitatē· alterꝰ mat· alterꝰ vo pat icognitꝰ fuit
Tragediaꝝ clamores ingētes· et loquencie mellifluas suauita
tes ex mulierculaꝝ eduxisse vtris· p raro qde₃ cōtingit īfundi
habitū patrie mētis in filios· Astrages aūt nec cū Hūilitate cō
iugij videret securꝰ· ad se iussit pgnantē accersiri filia₃· ex q na:
tus puer· eo cōfestim mādāte Arpago rge hircanoꝝ vt expo:
neret exhibitꝰ est· Quid suandi ipij solicitudo non suadet· Is
cui nulla erat posteritas qm vt plurimū totis votis mortales
exoptant et importabilibꝰ fere laboribꝰ suant que dabat Astra
gi vt forsan senectꝰ eius finireret in rgno ne pelleret iussit oc:
cidi· Quis dubitet quin si pie aluisset non sic successorē gratū
hre potuerit· vt exponēdo acerrimū habuit expulsorē· hūilita
te nō resiscēcia diuina flectant cōsilia· Arpagus vo suscepto p
uulo indignatiō₃ mris si quādo eā pꝰ Astragē rgnare cōtinge
ret veritꝰ volēte deo de puero lōge egit a snia rgis· Nā illū pa:
stori rgio exponēdū tradidit· vt alt eēt in culpa· O quā inuesti
gabiles sūt vie dei· pastor in insula quadā flumis a bestiis de:
uorandū exposuit vagiētē· Qd cū rtulisset vxori q filiū paulo
ante pepat ea rogāte iuit vt reportaret abiectū a q res mon:
stro vicina compata est· Canis enim feta cum illi vbera admo
uisset ab infestis ambus dente latratuq₃ seruabat· quem etiam
obsistente cane pastor abstulit cōiugiq₃ detulit

cuius non ante susceptus in vlnis est quā quasi illā cognosce
ret risu illi adulari cepit ex q̊ delectata mulier in eo confestim
deflexit amorem suiq₃ loco quem peperat iussit exponi. Quis
consenceat facile nisi diuio ope canez catuloꝝ oblitam inspi-
ciem alterā materiā diligēciā ꝑstitisse. Quis mulieꝝ credat nul
lis p̄cedētibꝫ meritis nec spe p̄miorꝝ in posteꝝ suadēte. q̇nymi-
mo seuicia r̉gis ꝓhibente si resistat adeo leges potuit pūtisse
nate vt a r̉ge dāpnatū a se omnino extraneū nō solū diligeret ꝫ
ꝓprio ꝓponeret filio. sic igiť p̄ter spem ꝓuidi regis aliť nepos
Cui iā₃ grandiusculo ⁊ regia suāti pecora Cyrus nomem ab
alijs pastoribꝫ iposituū est. Cū ipē iā spargos nutrici nomē dedis
set. Qd quidē nō an̄. Astragi patefactū ē q̄₃ iā grandis animū fe
rens int̉ coetaneū r̉gū ipē suis moribus patefecerit. porro cū
Astrages illū cognitum relegasset in ꝑsas impacienť Arpagi
miā₃ ferēs clam vltōis auidus eiusdē filiū occidit et inscio.
Arpago decoctū in mēsā₃ mādocādū apposuit. Arpag⁹ auť p⁹
factū r̉gis dolosā₃ seuiciā noscēs occulta īdignatiōe cōmissū p
tulit. ac adulto iā. Cyro et de se egregia indole mira spondente
neq̄ciam in se atq₃ timorē omez. Astragis ⁊ sompniorꝝ eiusdez
ꝓmissa occulte patefecit ⁊ eidez si facin⁹ audet auxiliū ꝯsiliūq₃
sposp̄ōdit om̄e. Qui vna cū Sibari suo quem in sompnū sibi
viderat oportunū sumpto tēpe ꝑsarū cōgregauit exercitū in
astragē aduersus quē bellic⁹ om̄es ⁊ excercit⁹ ab Astrage i me-
more arpago cōmissus est. Is vero cū om̄i multitudie copiarꝝ
vt cesū cōmestū filiū vlcisceret. Ciro iux̄ ꝓmissū se se dedit in
fidez. Sed r̉mitegr̄tis ab Astrage copijs cū in aciem descēdisset
p⁹ lōgum ċtamē cedētibꝫ medis pulsisq₃. Astrages ipē a Ciro
capt⁹. ꝑuat⁹ īpio quāto miserior fact⁹ est casu. tanto darius dei
volūtatē humano cōsilio euitari nō posse cognouit. Cir⁹ auť
humanior auo suo magis miseratiōe. quā Astragis merito nō
solum illū vita donauit. ꝫ vt nō omino ꝑuat⁹ viuēt eidez de
canatū hircanie vltro cōcessit ⁊ sic medorꝝ regnū sub ꝑsarū im
piū deuolutū est. Pauca de sompnis.

Vod p̄tor horum maiori causa admiratione spectabi-
mus in maxiā₃ ⁊ ferep̄imutabilē facti oportunitatē an

certissimā aliqñ somnpnioꝝ demōstrationē· Illā āmonisse soler
tis ac sagacis regis nulla potuē consilia· nō cōnubium humile
non mandata nepotis expositio· non adolescentis relegatio·
nō veterani regis ipiū· nō exercit⁹ ꝑgrāde robur· Hāc demū
in nullo defecisse adeo ēta reꝝ subsecutiōe discernim⁹ vt fere
nil apci⁹ etiā viua voce ab ipo deo cūcta tāq̄ꝫ ꝓsencia cernētē
demōstrari potuerit· Eq̄deꝫ maximū q̄ddaꝫ diuinitatis occultū
insitū mortaliū animis· est eoqꝫ agēte carnis soluti seu min⁹
corporea depssi· mole plura sopito corpore· aut visione certissi
ma· aut tenui sub velamie audim⁹ videm⁹qꝫ futi· Qd nō tn̄
sōpnijs Astiagis· aut Cyri quātūcūqꝫ clarissimis ēdere nisi me
reminētēꝫ in h̄ etiā admonerēt tderētqꝫ iā dudū a viris illustri-
bus visa pluribꝫ· Satis ab auctoribꝫ· Simonidis poete somp-
niū celebratū· est cui ab humate ꝓdie cadauere dormiēti futa
nauigacio ꝓhibita et cū paruisset nauim quā cōsesur⁹ erat tē
pestate dimlāꝫ audiuit· Gaius cesar si somnio· Calphurnie cō
iugis credidisset ea nō incidisset die cōiuratoꝝ in man⁹· Sic ⁊
August⁹ arterio ostēsa p q̄etē minerue ēdēs ne i castris ꝓprijs
a· Cassio mē cipeē euasit et arteri⁹ vixisꝫ lōguis si sibi ob visū
sōniū siracusis volēs ex theatro descēdē magisqꝫ detinētibꝫ sua
soribꝫ credidisꝫ· Quid multa dicā si forte nim⁹ credim⁹ genti-
liū lrīs diuinis saltē credēdū est· A quibꝫ habem⁹ pharonem
egiptū septē vidisse boues macilētos septē pīguissimos deuo
rātes p q̄s exponēte ioseph vbtatē futaꝫ ⁊ penuriā sbsequētē
cognscim⁹· sic et babilonū regē dū secures ad radices celsissime
arboris in somnpnijs aduteret adaniele sui futi excidij fuisse ꝑ
monitū· Infinita ne p cūcta discurrā sūt tāta claritate mōstra-
ta vt somnpnio clarior nō fuit euēt⁹· Nolim cū ob h̄ arbitretur
q̄squā ⁊ si sepe corp⁹ detineaē sōpno imobile aīa semp sua di-
uinitate frui· cū diuini muneris illud sit quādo cōtingit varijs
et pluribꝫ agētibꝫ causis p ābages frequenē deducitē· et ideo si
qñ visis fides integ̃ ad hibēda sit nō tn̄ semp eisdē credēdū ē
ꝫ ut in cetis inē spnēdū ⁊ credēdū qꝫ discretiōe ꝓma discernē
dū est vt nō negligam⁹· qꝫ ad salutē ostēdiē et ecōuso ab inno
cuis non turbemur·

pmisit ꝛ si rgnū qꝫ sb adrisio filio alracis habuerat iniciū seqꝫ i
naue ɔtinuerat rges dpoito creso finitū ē·   Infelices qdā

Sꝫ asia cū paululū iñ italiā reuocarer redeunti incidit in
mentē cyrus toti asie formidabilis qꝫ cū in lris victo-
rijs a tamis vberibꝫ in āplissimū iperiū elatū itueter qsi
diuino nutu e uestigio int artas mōciū stichaꝝ fantes oi ei9 ex-
ercitu ceso eoqꝫ ɔfosso iussu cametis rgine caput ei9 i vtrem
sanguis plenū ignomiose deiectū aduerti qd ego ꝓspectans
exhorrui· ꝛ cū omnē ei9 maiestatē pteritā repēte reuoluissē aio
mecū dei iudiciū expauescēs dixit· O i excogitata mortalibꝫ for
tune mobilitas qd sꝫ spectare qd cernē caput cyri tot regnorū
toci9 oriētis isigne decus ipio mlieris vtre ꝛ fetido voluntari
cruore· heccine i morte tā clari regis ɔiugū ꝛ natoꝝ oscula sup
ma a micoꝝ officia· hic ille regū igens ꝛ magfic9 sꝫ aurea vrna
cinerū tā clari pncipis sua trix· sꝫ titul9 igēs atꝫ pclar9 · tāto tāqꝫ
stabili nup ipatori vter sāguis · ꝛ fpia mlieris iꝑerātis vba trū
cū cadauer laniādū auibꝫ ferisqꝫ atꝫ putrescēdū int lixaꝝ famē
et manācia mēbra sub diuo relictū· O eximiū cupiditatibꝫ nris
atqꝫ supbijs C si paciamur ɔ exēplū si fragilitatē nram ꝛ di po
tenciā velim9 agnoscē· si qd dū Cresi isortuniū tuto spectarem
aio qꝫdā clamor q iter cepera violent attraxit· ꝛ amili in vam
toris male inuicē ɔueniētibꝫ qrelaꝝ rumores audiui qꝫ alt in-
debite se eiectū a rgno a rliquo laēnis ꝛ clamore firmabat· alt
se nepotibꝫ idigne asserebat occisū immemor qꝫ illos oli iussis
set expoi· nec mi9 ꝛ hij et clamitabant· Sm̄ā romulū asserentē se
impietate frna ɔmui puatū ipio ꝛ ꝓ muro vrbis occisū ꝛ ipio
se vrbis patrē conditorēqꝫ ex incerto genitore ꝛ erethea vestali
vgine geitū ac ex pastore latrunculo rgis int fectorē rgniqꝫ isti-
tutore regēqꝫ fcm āpliatorēqꝫ ei9 ciuitatis cui orbis vniūsi ser-
uabat dominiū se a pribꝫ apd capreā paludē gladiū laceratum
mōstrātē· ꝛ ad tristē miseꝝqꝫ mecū suffeciū albanoꝝ rgē d ue
niā q ꝛ si tardiuscule quā exigeret ordo narratōis accessit non
ꝓptea postergād9 ē· ignoscēdū qppe illi cū iustā tarditatis c[illegible]
habuerit ñ ado ocit mbra a qorigis i diusu tcta ad [illegible]
ɔpasse potuit ꝛ uixisse·   De mecio sufecio al[illegible]

Orto īt romanos ⁊ albanos bello tulius hostilius rōno-
rum ⁊ gaius emilius albanoꝝ rges aduersus īt se copias
adducere· veꝝ cū nō dū manus ꝯseruissent emilius mo-
ritur cui ꝯfesti mecius suffecius ex p̄uato rex seu loco regis erectus
fastibus ⁊ ornatu spectabilis corā cōparuit· ac tā illū indignū ex-
timaret elatrix seu sic exposceret reꝝ series breuis illi tā grādis
felicitas imo de decore e p̄ncipium cā fuit· Nā si īter bello cū puo
hostes dirimeret spacio vt per duellū qd solueret vel sedaret cuꝫ
tulio pactiōe habuit euentuqꝫ ifelicit illi ꝓspectāte do benigni
us i rōne vrbis futurꝫ impuū· nā Troacius ab oracio supatus al
ba romanoꝝ dominio subacta est· Et sic i pmo mecij fulgoris
ortu stygias inecit fortuna nebulas portētū arbitror· futuri ex-
terminij tā regni q̄ꝫ p̄ncipis iam ꝓpinq̄· nā mecio vectigali ro-
manoꝝ facto pua inposita mora romanus rex aduersus veios ar
ma arripiēs meciū cū albania trarit antianibus i hostes dispositi-
tisqꝫ agendis i pūgnā cū mecius iussu tulij admouē aciem in fi-
de nates q̄ veioꝝ ptes fouebāt deceret sensim monciū subsidia
pecijt exspectaturus q̄bus pstari videret victoria ut ille tāquā ami
cus applauderet q̄ vidēre tulio ⁊ aiaduertēte quorsū tenderet ꝓ
ditoris successio· ficto vultu vbiqꝫ animi tulit idignacionē su
isqꝫ iā trepidātibus clamitans sic albanos icōsulto facē ⁊ i cornu
altero pūgne cā suis rōnis veniētibus iniecisset manus ⁊ arte non
minus q̄ꝫ viribus victoriā obtinuisset ex hostibus omibus tā rōnis
q̄ꝫ albanis i concionē vocatus applaudentē illi ob victoriā meciū
palā de tecta fraude capi iussit· nec longa captiuo ifortunij sui in
gemiscendi mora ꝯcessā ē· eū q̄ppe plurimis vbis lacessitū nuda-
tis regijs ornamentis miseꝝ alligari q̄drigis ⁊ illas eq̄s eosqꝫ
in diuersū cursū p̄cepit vrgeri· q̄ agentibus lictoribus vi equoꝝ
t̄rahenciū cū maxima paciēns anxietate (ut ignominiā obmittā) ꝯ
vtroqꝫ spect te exercitu i ptes plres mecij miseꝝ corpus dis
scissū ē· ⁊ eius sanguine atqꝫ visceribus castra fedata sūt oia· Et sic
mecius cui sublimius caritas ꝯgerat apd suos pmo ifelici etiam
mine troacioꝝ ex libertate in s̄uitutē lapsa ē· quā cū fraude i ful-
gorē p̄st nū retrahere conaret triste de se spectaculū t̄buit· ⁊ sui
supplicium illis i auditū seculis cōpit ac regnū ab astanio enee fi-
lio vsqꝫ i tpa illud ꝓtrātum in desolacōne deduxit ꝑpetuā cum

alba ⁊ tēplis exceptis ꝯ iubente tullio diruta fit oīs. ⁊ romam ciues migrare coacti. Auctor in fraudem

Est enī fraus species pessima mali· nā facie placida mel-
litis vbis ⁊ humilis incedēs ḡdu puigil sp sincere insi-
diat̄ fidei· ⁊ vt plurimū ad aculeos veneniferos īfigēdos
ꝓ īstrumēto sufficietenus vtit̄ dolo· hec enī tāti roboris ē si astu
tus sit artifex· vt venerādā legū ꝑtātē ꝓsternat· mortaliū sapien
ciā fallat· armoꝝ vi atqȝ potēciā frangat· artē decipiat· et omnē
vigilācia ꝑ sepe ꝯfūdat hāc sūme ignaui pusillanimes atqȝ ve-
cordes hoīes colūt· eo qꝫ nulla v̄tutis fiducia nec mētis vigor il
lis sit· q̄ ⁊ si honeste suo pallio laq̄os vel fucias decipulasqȝ sēp
gerat ⁊ nō nūq̄ȝ credulā simplicitatē fidei sub pedibꝫ ꝯterat fre-
quent̄ sui artificio ruinā struit· ⁊ meūdē q̄ ī alteꝝ miscerat vene
na r̄torquet· teste mecio q̄ dū ꝑt̄ ꝓmissū ⁊ sūma cū r̄ligione fir
matū fedus oculte albanos a rōma dirimē satagit publice sibi
ipi corporis laceratōēȝ q̄siuit· fleat ḡ meciū ifortuniū mecꝰ nos
ac libello finē dātes paululū quiescamus.

Iohānis boccacij de certaldo de cāibꝫ viroꝝ illustriū liber secū
dus explicit. Incipit t̄ciꝰ euisdē felicit̄. Prohemiū.

Onsueuere lōgū ac laboriosū iter agentes nō solū aliq̄n
ꝯsistē. sudores absterge· corpꝰ lauare· aurā captare lenē
et sitī poculis pellē s; etiā facie v̄sa iā acta metiri spacia·
opida recollē fluīna mōtes vallesqȝ ⁊ equiria r̄censere· ⁊ dum
toto itineri ⁊ qd̄ p̄teritū ē ⁊ eximūt n̄ modicū sibi ad laboris re-
siduū virū supaddē· que dū paululū mecū r̄uolluerē i ꝓsūdis
simā lapsꝰ admiratōnē sigillati cepi cūcta colligere ⁊ potissime
q̄bꝫ modis q̄bꝫ vijs· q̄bꝫ cāis· hij quos dictos apposui cecidere
visūqȝ ē ⁊ ni decipiar ꝯ eos in se ⁊ sicuti ut plurimū faciūt ꝯ omēs
aduersam ꝓuocasse fortunā· verāqȝ ꝓbaui fabelle sniaȝ quā olim
ab adolescēcia mea audisse meminerā· ⁊ q̄niā mitē coī pn̄ti satis
ac cōmede facē videt̄ illā dū q̄dā indulgenꝰ r̄citasse non erit in
saccuum. Paupitatis ⁊ fortune ċtamen.

Dum igit̄ iuuenis neapoli olī apd̄ isignē virū atȝ venerabilē
andalo de nigro ianuensē celoꝝ motꝰ ⁊ siderū eo docen
te p̄cipē int̄ legendo die vna hꝰ mo r̄ vbū occurrit· non

incusanda fidera sunt cū sibi infortuniū q̄ fierit oppsssus·qd̄ audi-
ens sestm⁹ esto longen⁹ hilari vultu inq̄t· h̄ pfecto lepida fabel
la ꝛ antiq̄ssima pbatū est quā q̄busdā egregijs nobilitate viris
auditoribꝫ sūpsi ꝛ a me porat⁹ vt dicēt C cū placidi ꝛ flexibilis
eēt ingenij ꝯsestim dise.to sermone sic inquit·

Sedebat forsan ī triuio paupertas amicta centuculo ꝛ ob-
ducto supcilio· ꝛ secū C vt moris ē ꝯ ruoluebat plima-
eo ferēte cāu fortūa supbo fastu ꝛ numine plena suo īn
hiens oculos inecit ī eā· adūsus quā ridē.e atqꝫ pter eūtē paup-
tas nulḷ fere onusta lanicinijs surrexit· ꝛ acri vultu inq̄t qd̄ sto
lida rides cui fortūa miror te ipā macie obsitā·strabosā·scabio
sām pallētē·palliastro tenui se.uehisqꝫ vestibꝫ semi tectā·amici-
cias fugantē·ac canes q̄cūqꝫ ieris excitantē· ꝛ nō vrgētē extre-
mitatis tue verecūdia īsolitudie resisdentē·hijs irritata paupertas
vix man⁹ ꝯtinuit·dixitqꝫ· Ecce si īsipida arbitraris q̄si dea sis ut
stolidi credē te q̄dē agente sic fini nō eq̄dē q̄rpmo me volēte·
sinam⁹ hec·cū tibi sit plena mollisqꝫ cutis·roseus color ac pur-
purea vestis et ācillaꝝ lōgior ordo·vis ne mecū ipalestra ētare
viribꝫ·vides tu ait fortuna separo risu q̄ꝫ obstinati aī h̄ misella
sit·in vltimā gēciū sortē illaꝫ deouitim⁹·nec mēns tn̄ supbiaꝫ
satis adhuc opprimē potuim⁹·e castor sepulchrale simulachrū
ni tacueris cū istac insipida elacōne tua ad inferos vsqꝫ te mer
gam·tū paupertas exhilarata paululū iam victorie ptē tenens⁹
ait·bn̄ se habet·ꝯmora ē ioculatrix ista·illiqꝫ subūirit me forsan
in blandicias ut te mitigē iturā putas nil mi⁹ q̄npmīmo i ore
tuo mētiris nūq̄ā me ipa psāsti·Ego dū spōte mea tuā oia ab-
dicaui oēꝫ orbē te iuita mihi ꝯcessi·ꝛ exserua libera loq̄r femiā
quā dū tuis exutā laqueis ad iferos deiecisse putasti·ad supos
prudent eleuasti nescia·veꝝ inimas has tuas regibꝫ inice·michi
q̄dē ꝛ si vacua cutis sit tant⁹ tn̄ vigorē vt ne dū illas timeā im
mo arbitror si luctā meas te contererē·Ast fortūa iā fini vboꝝ
ipaciēs·Ego tecū spurcissima reꝝ uires expiar meas·q̄ gigan-
tes opprimo·ipatoresqꝫ deicio eq̄dē minio isto digitulo si āpli⁹
locuta sis ulē ripheos mōtes te rotando piciā·Tū paupertas bo
na vba q̄so credo magna facias·vidi frequent letabunda q̄ nar-
ras pauida nūquā·h̄ obmissis iniurijs iactācijsqꝫ vis ne expiri

quod dixerã nec te digneris si tu reges cõteris· Ego rõni impij
nutrix nec melioribꝰ q̃ꝫ sum cõtecta palliolis· Fortuna fere despe
rans inq̃t ad i ani i , pfecto me rediget psũpcione sua mulierculi
hec· in illi o ten vero quãti sit iratã me habere· Iã pata venio
nutrix egregia· q̃ belli gñe alcides inclita neruositatẽ istã tuã ostẽ
dere elegisti· cui eu· stigio paupertas· nõ vmbo nõ spiculũ nec ga
lea aut torax vł equus ẽ michi i pedestrẽ luctũ expedita· veniã
hac apposita cõdicione v: vaz sit victrici victe quã maluerit po
nere legẽ· Tu paululũ in risũ fortuna soluta ẽ inq̃ens tñ scio ve
nies expedita iã diu sarcinunculas cõposuisti tuas· mi̾nꝰ tñ sido C
vt adũto cõ liq̃sti bo· ppin· ß q̃s pũgne sequestratores q̃s victo
rie iudices habemꝰ· ⁊ pꝰq̃ꝫ lege agendũ ẽ quã tibi vicero ipo
nam legẽ vt serues cũ n al· ã habe is aufe ã ñ velũ diuicias da
rij aut alexandri macedonici r̃gnũ seu te edicto dãpnabo mise
ra n cũ absq̃ dãpnacione misera sis q̃s etiã mihi tu vades cau
ciones dabis cũ nec amicũ hẽas· nec affinem· Iã vicisse reris re
spondit paupertas· Ego q̃dem q̃ victoriã habita sũ nil p̃ter sidez
tuã postulo eſt o paucissima sit ß cũ me ipam cathe s dare possi
si deficiant cetera satis tibi ẽ Risit magis fortuna dicẽs assuerũ
illũ inclitũ tot regnoꝝ regẽ tu in phãs añ currũ ducã si te duxe
ro teq̃ꝫ carcerata hẽo vt hanc esuriẽ tuã ⁊ efferã pelliculã meis
ex plẽa sũptibꝰ Sed q̃d tot v̾bis opus ẽ orco te ex carnificandã
cõmittã ⁊ i eã irruens vt vertici manũ iposita illã i centrũ vsq̃ꝫ
dep̃meret vlnis ab expedita paupertate suscepta ẽ diuq̃ꝫ p ae
rem volutata vacuũ ⁊ tandẽ cõscernata solo succubuit· cꝰ pectꝰ
acuto genu calcans paupertas ⁊ calce guttur p̃miens nõ añ illaꝫ
mĺta i vanũ conantẽ etiã respirare pmisit q̃ se deiectã victãq̃ꝫ
faceret ⁊ iureiurãdo firmaret sibi legẽ suaturã itegre· tũc exur
gens victrix paupertas pusillũ fessa q̃ssatãq̃ꝫ q̃euisse passa est·
dixitq̃ꝫ iã vides experta q̃d aduũsũ te mee possint vires cauciꝰ g̊
dũ me videris rideas an modo sin aũt vapulabis ⁊ p nunc vti
vires sic expiaris volo benignitatẽ meaꝫ in te male meritam·
Erat animꝰ ludũ istũ tuũ volubilẽ frangere· teq̃ꝫ inuitã p̃uataꝫ
redigẽ ß miserta tñ hanc legẽ serues volo· Tuo quippe arbitro
C pꝰq̃ꝫ sic errori veterũ visũ ẽ cõ posuere supi fortunij ifortuni
iq̃ꝫ Ego medium volo tanti ipij subtrahere ⁊ iubeo vt in publico

infortuniū palo alliges·firmesq catheis·ut nō solū neq̄at cꝰq̄ȝ
intrare limē·ſ nec inde discedē·nisi cū eo q̇ nexus soluerit·Fortu
niū q̊ vis mitte tuq a iure meo dū id feceris libera esto·mirabi
le dictu qd̄ nūquā añ fecerat nec erat factura in posteꝝ annuit
paupertati hac vite fortunā seruasse fidē ⁊ ifortuniū palo alliga
tū solis soluentibꝫ liq̇sse·Ex q̊ satis optimi iuuenes potestis ad
uertere veteri fabella ꝓbatū qd̄ añ nō insipide dicebaris leticia
ab assistentibꝫ celebrata fabella ē quā ego forsan acceptabilē ar
bitror ſi velimꝰ mētis acie mores hoim ⁊ dei iudicia aduertere·
Sed ecce q̇ soluerūt a palo ifortuniū fuis me reuocant clamori
bus in laborem· Deiecti aliquū·

Erat animꝰ in asiā redire ſ q̊ꝝdam italoꝝ clamor q̊ vel
lem me r̄uocauit i latinū·Quieuerat q̇dā fere i hāc vsq
tēpestatē rudis adhuc latinꝰ populus eo ꝙ leni rerum
pua cupidie ageret·tñ pꝰq̄ȝ i libidinē ampliādi impij ventū ē·
rúinis et reges imitari ⁊ i nōdū expertos dolores delabi ceptū·⁊
vti piscatori quā fabro calidior videt̄ ignis sic durior q̄ȝ expertis
anxietas i experto visa ē·hūc dato plaga mīor maior tñ rumor
emissus·Ad quē dū a fabella deuoluor ex tēplo tullius hostiliꝰ
rex visus ē·q̇ q̄si idignū putās eo ꝙ hostilij q̇ ꝓ rōna arte ad
uersus sabinos egregiā pūgnā habuerat nepos extiterat se me
dio ipij sui fulgore a ione optio fulminatū ⁊ totū cū regia cre
matū execraciōnes ifandas tā i eū q̄ȝ i ceteros emittebat supos·
Que ego ridens auscultassem diuciꝰ i me p̄stꝰ·Tarq̇nus eiusdē
vrbis fere rex añquā ciuis ad se paululū deflexisset·q̇ oblitus se
demorati tarq̇nij filiū ⁊ ex mercatore dceptis anti marci filius
regni cōscendisse fastigiū solū se eoꝝ opa securi pcussū mortu
ūq deflebat·veꝝ omisso p̄dictoꝝ ⁊ tullij seruilij ⁊ alioꝝ quo
rūdā ibidē existēciū gemitu Tarq̇nij supbi aduenientes q̄relas
āpliores plene suscipiens describēdas suspsi eo ꝙ ex illis tā suū
atq tullij ꝯiugis facinꝰ quā i fraudū geniti crimen rite punitū ⁊
libtas orta rōna mirāret· De tarq̇no supbo rōnoꝝ rge·

Arquinio q̇dē p̄sco duo fuere filij arruus ⁊ tarq̇nꝰ cui
morienti ipuberes supstites fuere·seruiꝰ v̇o tulliꝰ C tui
puero icunabilis dormiēti apex igneꝰ celo lapsus capiti
insidēs suo letū futuri regni fuerat p̄sagiū ꝯ consilio·Tanaquille

tyranno infelicem annositetem suam priuatus tabescens qȝ con sumpsit.

Inluxuriosos principes.

Equeo si velim mentis refrenare impetū ꝛ i phides sum mis exeuntē conatibꝫ quibꝫ vt plīmū adeo castitas ex: osa est. vt si ad explendam eoꝝ prurigmē omis matronarum multitudo veniat luxuria saciari non possit. hij q̄dem passionū sectatores turpiū hijantibꝫ oculis ambientes tēpla plateas au las ꝛ loca q̄cūque C in q̄bus forte ornate suo more mulieres i: sident ɔ dum illecebri appetitu cūctas actas faciūt oms eq̄ cupi unt. Hinc faciente spē potencia ccūcionis aucupant. ꝛ has blā dicijs illas minis alias muneribꝫ. nōnullas sponsionibꝫ. ꝛ si ce tera nō sufficiant i quasdā in casses voluntates suas ꝫtrahūt. et cantu ꝛ choro inepcias celebrantes suas existimāt per maximū decus q̄cumqȝ polluisse thalamos. Et si cōtingat i boruȝ scelestē studiū aliquē loquī C sinamus qꝛ nōnūquā tāquā in hostes sa: lutis publice sumunt ɔ confesti impudica fronte surgentes fri: uolas quasi sanctissimas quasdā suas rōnes eructant. vt puta dauid adulteriū i bersabee sampsonis in meretriculā salomis ob mulieris ydolatriā ꝛ huiꝰmoi plura addentes. Insup iuuen: tutis ludū luxuriam fore. nature non malicie crimen. etatem se frenare nō posse. ꝑterea eos in rē suā agere. ꝛ sic nemini iniuri: am facere. seqȝ imaturā etatē senectututis cōtinenciā seruare. O stolidissimū hoim genꝰ. o ridiculū o fatuitatis fastidiū. obiecta q̄dā in sacros homies negari nō possūt. ꝭ scelere ꝫmisso fleuit dauid. nec aū lacrimis destitit quā irā dei mitigatā nouerit. sāp: son si peccauit in dalidam cecitate ꝛ longa captiuitate mulcta tus dberet illis terrorē incere. Sic ꝛ salomon diuino ꝑuatꝰ spi ritu. peccatū suū cognouit ꝛ destitit. hij quidā nec flent cōmissa. nec desistūt nec dei iudiciū timent. et si stat snia taliū hoim imita ri scelera. quid nō i claritate facinoꝝ fuere etiā illi lasciui et ma: le fecerūt. ꝭ fuere etiā strēnuitate belloꝝ cultu iusticie munificē cia ꝛ memoria obsequioꝝ atqȝ diuino cultu cōspicui. q̄d illos in lasciuia tm̄ cū cetera horreāt sequunt. milui more faciūt q̄ die

tenſis alis rotatur tota· ⁊ ſi elegibilia multa viderit tandē ad pu
trida labit̄· nec inficiar· ſi ad ꝓlem amplianda͂ in ꝯcupiſcencia͂
natura trahim̄· nō tn̄ iuuentutis ē ludus· ſꝫ ludibriū ſi eat̄ i coitū
preter legem· nec etati fluxe lenocinio oculoꝝ calcar· addendū ꝫ
eſt· q̄ n pimmo acriori chamo ſuſtinenda atq̄ retrahenda ē· Et ſi
ſint q̄ aſſerant inſupabiles vires eiꝰ eē ad ſuam excuſanda͂ ig
nauiam· dirigant ipudicos oculos i Sapionē cui nom̄ re fuit
pꝰea affricanis lucero ſpecioſiſſima͂ ſponſam ⁊ v́ginē ex capti
uitate reddentem· Concipiant v́ba ꝓſophoniſba ſyphacis ad
maſiniſſa͂ Cachonē cenſorinū ꝯtemplet̄ inſup typricis ꝯcūſeptꝰ
delicijs dilige immune corpus ab oi illecebri ꝯtagione fluantē
et itueant̄ ſimilit̄ druſū intra limites matrimonialis thori oīe
carneam ꝯcludentem ꝯcupiſcencia͂· Quid inq̄ent· n̄ hij iuuenes
erant· non poterant· non virilis vigor erat in illis· pimmo et iu
uenes erant ⁊ poterant nec alijs aſtricti legibus q̄ꝫ hij ſint excu
ſatores incliti· Sed quid ego ꝯſtantiſſimos viros in mediū tra
ho cū tenellas v́gines p ſepe legimus dura ſupplicia tyrannorū
piupendiſſē· vt inmaculatū decus corporis ⁊ anime ſeruarent·
vxores ad prolem ⁊ ad incōtinenciam frenanda͂ date ſunt· hee
quidem poſſunt ſuffeciſſe ad cōprimendū quēcumq̄ furoris il
lius impetum· Inquiunt p̄terea non minus q̄ꝫ ſtulte neqiter·
in rem ſuam agere q̄ſi in rem ſuam liceat vnicuiq̄ quod libet·
rō quidem dum a brutis ſepauit hominē· moribꝰ ſuis legē im
poſuit qua t̄nſgreſſa in beluam confeſtim v́titur homo· et eorū
ſic eſt matronale decus vt potēcia ſua a violencia ſeruet̄ illeſuꝫ·
Quid enim ſtulcius credi poteſt quā vt quis quēquaꝫ ſue ſalu
tis in cuſtodem aſſumat ſe totū ⁊ ſuo hoc habito reſpectu con
mittat vt ſui decoris honoriſq̄ deturpatorē ſuſtineat· nō autē
ſaluus ſū ſi adulterio labefactata ſit domus· ſi fronti rubor inie
ctus ē· ſatis claꝝ eſt ob tutelam dominos non ad cōtumeliam
ſublimari a populis Nemini quātumcūq̄ libero fas ē obligari
ſe aduerſus honeſtatem publicam ſi fecerit fruſtra· ſi recuſet· re
quiritur vt obſeruet· Quid queſo indigebam rege ſi eiꝰ deflo
rator eſt pudicicie· quā ego forſan abſq̄ illo ſeruaſſem intacta͂
ſpectent ergo quid agant principes quo ſe pmittant laſciuia
inclinari poſſunt auferri pecunie ⁊ aliquando reſtitui· occupari

agri et in munes omitti domus dirui ꝛ ꝛ̄sartiri· demū ī exilium potest quis eici· ꝛ iteꝝ ꝛ̄uocari· honores auferri publici atq̄ red di· pudicicia sublata semel nunquā restaurabit̄ integre nec ob h̄ decori iniecta macula in ꝑpetuū extorquet̄· potuit p̄terea rōna plebs armis onusta regū castra sequi· eis iubentibꝫ pungnans mire sangnem effundere· animā emittere· in cloacis publicis in fundamētis edificijs extollendis labores ꝛ sudores impendere vectigalia ꝑsoluere· p oīa durū impiū tollerare· ferre violataꝫ lucreciā non potuit· quinymmo accensa ī regē ꝯsurgens illū e reg- no ī exiliū delecit eternū· v̄gini⁹ ob hāc eandē culpā potuit a de cemuiratu ī carcerē ꝯiecisse claudiū· Et ꝓpt violatā dynā salem sicimaꝝ excidiū subsecutū est· Sic ꝓpt helenā troyanū icendiū et benyamin t̄bꝫ abusam leuite ꝯiugē fere d̄solata ē· holofernes assirius dū ex bello victoriā exspectaret aū ꝯmissū c̄men meri- to penas dedit· eiusq̄ cecidit gladio c⁹ āplex⁹ ipudice cupiue- rat q̄d exemplis iusto· via publica incedendū ē· finendiq̄ sunt agri maceria septi ast si piculis pcere nolunt sue saltē huiusce plectarij valitudini parcāt· luxuria multiplex ingeniū ebetat memoriā minuit eneruat vires ꝛ sanitati hostis a qua si q̄s ī se- niū deuenire pmittit̄ egritudinibꝫ varijs agit̄ vt nō solū obser uetur· castitas sed miserāde iuuentutis deploret̄· lasciuia

Gemebundi q̄dam·

On dū satis in libidinē oblocut⁹ erā· ꝛ ecce a p̄ncipibꝫ obsessus sum aduiens liquido eo iā venisse ut q̄ c̄ca h⁹ opis iniciū penuriā historiaꝝ passus sū nūc suphabun dancia defatiger· nusquā eq̄dem adhuc tā grandis mich ī dolen- ciū caterua visa vbi q̄dem cambises Ciri regis fili⁹ cui⁹ fraude mergis frater occis⁹ est adhuc eadē incitat⁹ furia C q̄ seip̄m per emerat ꝯ deoꝝ epetrabat̄ senciciam· eo q̄ subactis egipcijs et in deo eoꝝ et sacra atq̄ supsticiones debachat⁹ accens⁹ cupidine ab olendi templi amonis libiti sibi sit furor in missus inde trū- cis auribꝫ Eropastes magus suum plorabat infortuniū· q̄ reg num tam grande tam splendidū tam pulchra fratris fraude q̄si tū sectis idicātibꝫ auribꝫ pdidiss̄ ꝛ vitā· Sic ꝛ dari⁹ histaspis fili⁹ ꝓbitatē suā ī mag⁹ astuciā villici adq̄rēdū sibi ꝛ̄gnū splē- doēs hiros ꝛ ꝛ̄gale ꝯiugiū ꝛ̄petebat lacrimis fortūaꝫ dāpnās q̄ ī

ſtichas eunti fuerit adúſa ꝛ longe magis apud marachonē in
Athenienſes bellū gerenti parātiq; rōini i rbellionē egiſſet egip
cios ꝛ ob id ceptis omiſſis ſibi ne dū alijs tediosus deueniret
in mortē·erat ꝛ marcus coriolan⁹ (vt videbat (idigue ferēs·
et rōnoꝝ mḡtitudinē q̄ i exiliū pulſus ē ·et eo qd matris p̄cib⁹
obtēpaſſet a volſtis occiſus ſit Sic ꝛ melchiades athenienſis de:
flebat pditē q a ciuib⁹ ſuis (q̄s ab infeſtiſſimo atq; potētiſſi:
mo hoſte dario pſaꝝ rege felicit̄ re apd marachonē geſta libera
uerat (peculatus illū loco muneris accuſaſſent coegiſſentq; eū
carcē clauſū int̄ cathenas expirare q̄ illos a catheis ſeruitutis p:
petue liberaſſet·aderat autē themiſtocles equús fere q̄relis athe
nienſiū mḡtitudinē deflens·nā p⁹ repetitā ſingularis ſue gloriā
quā ſub melchiade apud marachonē militās p̄ceteris rportaue
rat oſtendebat q̄b⁹ aſtucijs iā dux fact⁹ ad claſſem pſis opp̄mē
dā ſocios retinēdos belli regēq; pellendū ḡcia vſus fuerat ·et q̄
arte ſua actū ſit vt ꝯ placedū lacedomoniū muris roborarent̄
athene·ex q̄bus totq; magnificijs aiebat ſe exiliū reportaſſe co
actuq; pſi p̄ces porrigere·quē bello vicerat añ et vltimo vite
ſacietate potato taurino ſangne alieno ſub celo clauſiſſe diē ex:
tremū·qd oīs referā aſſiſtens fruſtra pfecto conor veniente p
ſem ſupbiā ſuā flentē· ceteris omiſſis placuit aſſūpſiſſe·

De pſi rege pſarum·

Erſes darij ragis pſaꝝ ex ciri regis filia genitus ꝯpoſitis
cū archamene frē natu maiore de ſucceſſu rgni q̄ſtioib⁹
patri ſucceſſit i ſolio·Cui fuit tāta diuiciaꝝ habūdancia·tantus
regnis ſplendor tā grādis populoꝝ obſequēciū copia·vt vix
alteri mortaliū q̄uis ſeculo par legat̄·Quib⁹ ſtolida mēs infla
ta auſus eſt de ſe credē·nedū t̄ras ſubigere poſſe·veꝝ ſi det̄ iter
celū auferre ſupis·quā tumiditatē hāc longe paſſus ē deus·Nā
cū ē ca regni ſui inicia ignominioſe ariſtotide pulſo egiptū que
a patre deſtinaret ſuſcepiſſet vt belli apparatū dudū a dario ad
uerſus ḡcos iniciatū pficeret·ꝯſūpſit q̄nqueniū ꝛ congregatis
ſeptingentis milib⁹ armatoꝝ ex pſis· ꝛ trecentis milib⁹ ex auxi:
liarib⁹ ac numeroſiſſimo claſſe iſtrumētiſq; bellicis omnimos
t̄ra mariq; ḡciā occupatur⁹ exiuit pſiā· fere eq̄dē monſtrū tot in:
armis ꝯtraxiſſe mortales ut ñ ſolū eūtes cūcta tegerēt ſ; mōtes

rescinderent · valles replerent · exhaurirent fontes et flumina · Nec verius superato solo pontum despicere · nam quem navibus ceteri et cum difficultate superabant hic facto ab abido in sestum ponte in audito magnitudinis cum omni suo exercitu pedibus ex asia transgressus in europam est · Sed quod oportuit fortunam pegit · non ecepol tam clara aut elata transgressio quam fuerit tantum deinde remeacio turpis atque dimissa · lacedomienes autem per tabellas demarati regis sui apud persas exilium agentis de conatibus persarum cerciores facti ad obsistendum superbo discursui leonidam celebrem eiusdem seculi bellorum ducem pua cum manu armatorum misero · non enim amplius quam quatuor milia militum exercitus illi concessus est · cum quibus egregius vir nulla ex parte diffidens termophilarum angustias occupauit ibidem maxima atque cruenta persarum clade per triduum certamen habuit · et a transitu venientes cohertuit · tandem aduertens super emmenentis montis cacumine ab octogita milibus hominum occupatum remissis auxiliaribus retro cum sexcentis tamen spartanis suis pro salute publica se morte suosque deuouens iussit · ut prandenrent tamquam apud inferos cenaturi · nocte autem facta pari omnium commilitonum feruore castra quadringentorum milium persarum clam intrans sompno vinoque sepultos aggressus · cum omnia tumultu complesset · a cede cum suis non destitit vsque in maximam sequentis diei lucem postremo inter strages occisorum et acernes cadauerum ieiunio vigilia laboreque longe cedis fessi cum duce suo lacedomones multo cruore graues inuicti eterna vi numen tres fama cecidere · perses vero eo tumultu ac perturbacione fruitus incognitus aut saucius aufugit · et ob anxietatem fuge siciens coactus est · aquam suorum effusi sanguine iam rubentem e foueis manibus proprijs haurire · ausus postmodum affirmare se numquam poculum dulcius ac suauius degustasse · hec illi prima seuientis fortune visitacio fuit · Cui et altera euestigio superueit quam et si precedentis respectu pea videatur · non tamen superbo regi minus erupescendi miserat enim C quasi bellum non cum hominibus solum sed dijs et suscepisset quatuor milia armatorum ad templum appollinis delphici diruendum · quos omnes ab impetu ventorum et ymbrium et ignitorum fulminum flammis ac ictibus absortos misere dum diruti templi nuncium exspectaret audiuit · Ceterum cernens adhuc turgidus sibi terrestri bello male cessisse eques viribus etiam experiri voluit classi cum pelagum fere omne tegenti themistode duce atheniensium classis obuiam apud salamiam affuit · verum non minus armis quam ante ibidem superatus est perses

Nam themostodis ingenio ione ꝑt qs aduersus psā bellum
atheniēses aī susceperant cū auxiliari persi cū nauibꝰ venissent ēca
ētammis incum sensi in iuiū suaꝝ cepere i adūsū vtere proras ·
qd plimū ai ꝛ vigoris athemēsibꝰ pfis vo pauoris iniecit · nec
qntūcūqꝫ spectante perse cū qntū timoris i regia tm timoris
in agēdis sp fuit ꝛ arcemidorea balacarnasim rgina q eiꝰ in auxi
liū venerat int pmos duces qsi cū perse mutato sexu pugnaret
acerrime agi potuit qn persꝰ vterent i fugā in q seqntibꝰ atheniē
sibus ex rgijs nauibꝰ plime capte ꝛ submerse qꝫ ples ꝛ cedes
pacta igens ē · ꝛ sic rex triplici pculsus isortunio ꝛ supba itēn
tione frustratꝰ cū iā suasione mardonij qꝫ reditur i rgnū trecē
tis milibꝰ armatoꝝ pfecerāt ut omēꝫ vexarēt gciā alia themisto
dis arte delusꝰ ē · Nā eiusdē nūcio tritꝰ relictis cōmilitonibꝰ fu
gēti simil ad pocupādū pontis a se facti īnsitū cū paucis abiit
Quē cū ptermina tēpestate obrutū atqꝫ disiectū ꝯspisset nō aliē qꝫ
si hostes haberet a tergo tremebūdꝰ piscatoriā lembū solus cō
scendit orās supplex nautas vt qꝫ ocit illū ad oppositū litꝰ transfer
rent · Quo cū apulisset p lōgū spaciū solꝰ stetit i litore nō famu
lo sociatꝰ vno · Sed nec vulnerū fortūe vltimū istud fuit · nā con
sumptis fere oibꝰ ab eo relictis dū fugā maturasset discriminibꝰ
viaꝝ laboribꝰ fame sitiqꝫ ꝛ pestibꝰ adō vt neqꝫ cumulus neqꝫ
via nec ager fuerit q passim psaꝝ mortuoꝝ nō tenēt caudeuera
cū paucis ad modū domū reuersꝰ · nec pꝰ multā tristi nūcio certi
or factus apud boecios exercitū omēꝫ mardonij vnico ētamie
deletū ꝛ castra capta diuiciasqꝫ rgias int grecos discerptas om
nes mardonio cū paucis fuga seruato cū excidio fere subsecu
tum mōstru · nā i eadē die q copie cecidere mardonij nauali plio i
asia aduersus psās pugnatū ē sub mōte messie · q ēca mediū diei
an iuā mireī pugna stantibꝰ classibꝰ se corā ad vtrāqꝫ puenit fa
ma mardoniū i fugā vsū exercitūqꝫ deletū · qd tm grecis virī
auxit persisqꝫ abstulit vt dato belli signo cōfesti cū maria suoꝝ
strage terga vterēt pse ꝛ sic cladis secūde regi nunciatꝰ gemia
tis e cui cu h nō sufficerent dapna atqꝫ dedecora iterato dispo
suit temptare fortunam · ꝛ reintegratis copijs tam mari quā
terra pari omine pugnatum eit et duce [illegible] melchiadis
filio peries [illegible] exercitus ·

Que ifelicia gesta adeo persē pħis exosū atq₃ despectū reddidere vt deficiēte regis gloria aui⁹ ni archabanⁿ pfect⁹ cū septē robu stissimis filijs regiā igredi vespe· ɀ spe rḡni tract⁹ regē icautū obtrūcare· ɀ sic effuso sāgne solēnie timor euanuit·

In cecitatē mortaliū·

Vis dolor ħ si ɔcuciat paululū tellus r̄lictis vrbib₃ eue stigio in cāpestria fugim⁹ si claustra fregerit belua fores euestigio obseram⁹· Si exundet alueo fluui⁹ i alciora ɔscendim⁹ egrotātes medicos exoram⁹ vt calamitosā corpusculi vitā in tpa longiusculū ɔseruem⁹· pituro fulgore q̄ frequent corp⁹ et aīa pessūdat occurrim⁹· Hei michi q̄₃ stulte occurrimus dixi· q̄n ymmo nō veniētē desiderio ei⁹ flagrātes p estus ɀ frigora p al pes ɀ aspreta· p maria ɀ mille vite discrimina· p fraudes ɀ vi olencias sudore anxio ɀ labore isupabili q̄rim⁹· adeūtē at ⊂ mi seror nos ɔ aientes ɔflem⁹· Celū lipida serenitate ɔspicuū· solē fulgidū· argēteā lunā· ɀ rutilancia sidera· aliosq₃ celi phennes or n it⁹ ɔtentes se ɔtra nos motu ɔtinuo ñ curam⁹· deū nos pia pa tris affectioē vocātē verā gloriā· pp· tuū r̄gnū ideficiēs gaudiū se sequētib₃ ifallibili ɔitate ,pmittentē q̄si mēdacē ɔ spicim⁹· et nescio q̄ letali ḡuati demēcia oculos in terrā defigim⁹· corda fi mam⁹· ɀ dū q̄s tegat curasq₃ ingerat venena q̄b₃ subiaceat cu ris claritas ista mūdana nō cernim⁹· In letale ɔcipicuū ruimus et i caducis oblectacōnē omnē nobis magis q̄₃ deo credētes exi stimam⁹· ɀ qd longe deteri⁹ cū marcescere deficē ɀ in nichilū re digi videam⁹ oīa fixa stabilia atq₃ ,ppetua in nostrū exiciū fingi mus ɀ ,pbam⁹· heu miseri se ponam⁹ paululū cupiditatē banc insacrabilē qua mētes fascinant oculi· ɀ opinionē racioni cedere finam⁹· ɀ si celū spectare tedet si dū audire salte q̄ ɔ ɔtunt cot tidie ,pspectem⁹· ɀ ne q̄₃q̄₃ tesauri cumul⁹ clientū munerositas aut dignitatis splendor decipiat mēt m̄ltos q̄ emanib₃ nup exi uit perseui fumam⁹· nec dubitē q̄n si historias oēs excuciam⁹ dictiorē ɔperiam⁹ aut serenitate regia clariorē seu queq̄₃ cui tam grādis populus paruerit· hic turgidus obsingularē ɔeminēciā dū elatis in celū oculis ne dū hoīes sꝫ ipm deū calcare arbitrat pedibus tā maximis trestrib₃ copijs a leonida pua cū militum manu ɀ acrame perteq₃ nudat· Athemistode et cunone nauib₃

q̄bꝫ omē mare cōtererat spoliat̃· nec sat fuit istō q̄ totū orientē in grām t̃rerat semisolus ad hellespontū passu celeri sese rapit· quī gēmis ꝛ auro arte sūma confecti i pocula ꝛ pgustācia mēns sumere cōsueuerat ex lascuua cogente siti ꝛ seruiēcū copia non alitāte ceno ꝛ suoꝝ sāngne īmo tabe infectā aquā manu ꝓpria pocatur⁹ exhausit· q̄ rgibꝫ ipare solit⁹ erat piscatores inuitis sup plex exorat· Quī paulo añ tam igenti classi pfuerat piscatoria i nauicula transfretat· Quī in tantadie circūdat⁹ pncipū venit i grecciam sol⁹· asiatico secet i litore· q̄ summo cū splendore maximā de se cūctis spem faciēs pham armat⁹ exierat inermis· obscur⁹ p triumpho luctū publicū rportat i patriā· qui dñs esto friuolis a se tā maximus creditis exiciū inferre pcepat a archabano regia ꝓpa trucidat̃· qd dicem⁹ q̄ plura exposcem⁹ vt pfuit diuicie qd potēcia· qd rgnū tpale videam⁹· vt qd afferrem⁹· qd q̄ram⁹ in q̄ bus speremus eciā cognoscam⁹ si volitantes curas q̄bꝫ exter⁹ ful gori ficat omis· ꝛ patētes successibus inoco· Nonne saci⁹ fuisset pse caruisse talibꝫ eqdem fueras· si summū isortunū gen⁹ est fuisse fe licē· qd g̃ ab oculis ignorācie hāc nebulā ñ leuam⁹· qd cordis obstinatā maliciā ñ mollim⁹· qd iam a glorie cupiditatē ñ pelli mus· ꝛ i celū oculos mētis eleuātes solidis veris etnisqꝫ bonis intēdim̄ Ad q̄ comitata vtutū humilitas vilipēsis piturus ful goribꝫ iter strauit· a quo si miseri deuiem⁹ cū multos themisto des ꝛ leonidas deus habeat etiā si āpliores pse habeam⁹ popu los tpaliū copiis spoliati fugati exanimi frustra i exorabilem nautā depcātes nō ihellespontiaco s̄ machirōtis litore nudi soli tristesqꝫ ꝛ vite spe pdita melioris rsidētes flebimus

In feaices non nulli·

Omniot⁹ icrmēcaā nr̄aꝫ respiratur⁹ aliquantisper cōsede ram· nec mora dū sedeo a mestis ac flētibꝫ sortē suā cir cūsess⁹ sū· qs dū intueor· satis aduerto ñ solū asiā ruinas exptaꝫ eē nec i rges tātū fortune iacula fuisse coniecta veꝝ q̄buscūqꝫ scādētibꝫ sp fuisse cā⁹ ꝛ elatis hoibꝫ p magitudie ipet⁹ aduenisse q̄rlos qd ꝛ si iā dudū i aliq̄bꝫ italicis ostēsū sit nūc et ad eosdē reūtor· licet multi⁹ domesticas scptur⁹ vadā clades· ꝛ si licuisset cū archabano persis occisore multis lacmis igentis sui cepti in felicē exitū flente mansissem· Sic ꝛ cū i medio itinere obuio fro

palladio antiq̄ssime spartanoꝝ duce se a charātinis suis in exi
liū apud brundusiu relegatū ꝯquerētē delicuisset· Sed tractus
dū eo q̄ aduocor deuenissem cesonē qntū vidi se iuste dāpna
tū exilio asserentē q3 p⁹q3 ꝑtereuntē eiusdē uestigio graccū lodi
uim equoꝝ ꝑncipē dos execrantē atq3 fortunā qd cincinnato vi
ctus triumphi eius ĉtum captiuus ꝑcessisset audiui· Inde apiū
claud ūi decēuirū venientē3 aduerti Q ú esto obuio luto capiti
pallio ⁊ squalida veste tacit⁹ C ne forte illū cognoscerē ꝯ ptran
siret eius i miseria dilectat⁹ q̊mā ex latore legu iupbi e ⁊ libidi
nis obsecutor euasit i ipius dedecus ⁊ similiū libens scͤpturus
aduenia·

De appio claudio decimuiro

Laudioꝝ familiā ex corigillo labinoꝝ opido dilectis vr
be regibus obsedicōnē ciuiū suoꝝ duce actio clauso C·
cui postea appius claudius nomen fuit ꝯ romam ꝑmo
venisse satis clarū ē·et illico int patricios susceptā3 ex q̄ plures
appij fere oīs plebi isensissimi homines successiue nati sūt· tādē
redeūtibꝫ ab atheīs legatis cū legibꝫ acticis actū est· vt sublati
ad tps ꝯsules decē rome crearent viri· q̄ has leges C ꝓ vt opor
tunitas rōnoꝝ exigeret ꝯ rescriberēt· ⁊ ꝯsensu oīm roborarēt· eis
q3 maria potestate ꝯcessa ē· et ꝓuocacō sublata omis ex quibꝫ
vn⁹ ex familia claudia C cui ⁊ appi⁹ claudi⁹ nomē erat ꝯ decem
uir creat⁹ est· q̄ ⁊ vna secū eius socij adeo modeste tenué ipiū·
legesq3 ꝓ exigencia reꝝ scͤplere· vt videret ciuibus iā anno ex
acto· vt āno in sequēte simile crearet offm̄· ad qd cū appi⁹ elati
spūs homo iā tā tante ꝑemīnēcie capt⁹ dulcedie sūmo aspirar
ret studio· adq3 se gereret vt facile q̄ illi mēs eēt p̄rēs aduer
terent ne h̄ ꝯtingét ut p ꝯtumacōnē tā igens impiū inq̄quā ꝑpe
tuari vidétur ab eis icassū sagacitate q̄dā tā dāpnāde ābicōni
obuiā ire tēptatū ē· appioq3 patꝝ ꝯsensu vt decēuiroꝝ futuro
rū haberet comicias ⁊ ꝓ iudicō dicét q̄s reipublice oportuōs
crederet extimabant quidem viri celebres hac sibi concessa
libertate non posse contingere roborem a tam inepto supe
rari desiderio et in id elabi vt ipse seipsum diceret decemuirum
Sed qd nō audet auida dominij effrenata libido· Appius omni
honestate abiecta ꝑter spē oīm seipm ex futuris decēuirū āte
alios ꝑmā dixit· Enorme ne dū quippe apud ciues adhuc rudi

sãctitate atq; moderatiõe viuẽtes. ſ apud quos mai9 ſcelesta se se-
ducẽtes i ſaniã. verũ nec istud fecisse homĩ ãbicioso satis visũ ẽ.
Erant q̃ ꝓcesserant cõsueti vicissim ꝑ se fasces impij gerere. hic
vero non vt vicissim ſ qd vnusq̃sq; p se ⁊ assidue ferret. statuit
et sic duodeci lictoꝝ loco centũ viginti cũ securib9 ⁊ fascib9 i cu-
ria ⁊ foro visi sũt. nõ absq; pari plebis atq; patrũ terrore. hijs
igit̃ tã sua malicia qũ i cuiuũ ꝑnicẽcia euectus. Appius itantũ ut
nõ decemuir aut public9 magistrat9 ſ rex appareret poci9 cũ so-
cijs hos multare. alios impunes ꝑmittere. hos eleuare. illos de-
ꝑmere ⁊ omia ꝓ libito cepit agẽ. q̃bus sic se habẽtib9 aduers9
volstos equos que bellũ gerere rõnos contigit. Ad qd cũ decẽ
uiri reliq̃ ꝑtis ꝓuincijs legiones in armis duxissent. vt aliq̃n
culmẽ fraude ꝯcessũ descẽderet homo nequã actũ ẽ seu rõnoꝝ
fortuna volẽte. seu eiusdẽ iniq̃tate ꝓcurãte. vt nefast9 nephari-
os oculos i speciosã vgmẽ (cui virginea nomẽ erat) iniceret
eiusq; pulchritudie capet poitẽ. hic estuante dira cupidie fru-
strans blãdicijs ac munerib9 reiectis a vgme cũ nõ satis manife-
sta vi vti cantũ arbitraret̃ eo q lucij vgnij filia eẽ ſ ñ plebei ho-
minis ſ clari ⁊ recti atq; honesti ordinis ductoris ⁊ animi pro
q̃litate igennis ⁊ lucio Icilio cuidã tribuno plebis acerrimo iu-
ueni desponsata igeniũ vertit ad fraudẽ. vt ea potiret̃. egitq; ut. M.
claudi9 cliẽs su9 ab eo subornat9 sibi vgineã seruã dicẽs inieiun-
teq; forũ accipet ⁊ obsistentẽ i ius se corã ẽberet. qd paucis in-
ꝑpositis dieb9 actũ ẽ capta igit̃ vgie stupens plorãs atq; hoim fi-
dẽ inuocans ad t̃bunal t̃hit. appij. q̃ cũ venissent publi9 numitori-
us auus puelle. ⁊ luci9 icili9 spons9. ⁊ p9 multa egere obtinuis-
sent vt i crastinũ (donec e castris vocat9 vgis pat̃ affor̃et) iu-
diciũ differet̃ factũ ẽ. vt vgini9 mature ꝑter spem claudij e ca-
stris veniẽs sordidat9 cũ filia veiret i curiã. ibi astãtes alloquit̃
ꝑcatq;. ⁊ si nihil ꝓ filia ac se longe magis ꝓ libtate publica ne
se deserãt. ⁊ illud idẽ icili9 ⁊ numitori9 ceterius amicoꝝ ⁊ neces-
sarioꝝ stipati faciebãt. ceteꝝ facto vndiq; ciuiũ ꝯcursu. appi9 cõ-
scendit t̃bunal. paucisq; a petitore dictis spurcido ore decretũ ꝓ-
tulit in auditũ vginio vgineãq; claudij seruã idicauit. O iudex
inclit9 ⁊ legulator egregius. equidẽ patet liq̃do qũ nõ hoc in
tam claro iudicio actiua mente ab inferis pectoris hauseris sed

ab astris veneris incestuosam libidinē medullis attraxerīs· Ob-
stupuē h̄ audito oīs qui aderāt· virginius aūt ꝯmotꝰ cū in eū
inꝰta frustra dixisset volente· claudio ad iudicatū sibi mācipiū
turba iussu· Claudij ꝑstante viam iam sumere ad modica col-
loquēda nutrici atqꝫ ṽgini ṽginius obtinuit veniā· ꝛ cū pene
cloacinas tabnas illas q̄s collocuturꝰ traxisset e carnificina lanij
assistētes cultro sūpto illacrimans· hac vna inq̄t filia qua possum
via libertatē tuā seruo· ꝛ in pectus ṽginis ferro condito dixit di
car pocius volo seuerus ṽgims infector q̄ꝫ indulgens impu-
dice pater ꝛ in appium spectantem facinus vultu turbido ait·
te caput qꝫ tuū innocuo hoc sanguine sacro inde cultro e pectore
sanguine manente educto eo sibi faciente viā in exercitū tēdēs
comitantibꝫ inꝰtis exiuit vrbem· fit interim ċca mortuā virginē
strepitꝰ hic femineus vlulatus· inde icilij innumeris rumor fu
muntqꝫ exanime corpꝰ pallentē faciē· ifelicē pulchritudinē mē
braqꝫ in mortē soluta ċcūstrepentibꝫ ostendūt· causam ꝑdicāt· ꝛ
ṽbis facinꝰ augēt venerat i algidū ṽginiꝰ i sabinos plebis fue
opa a manu lictoꝝ seruatꝰ· Icilius euolās inerat ꝛ pari qua i al-
gido ṽginiꝰ querela libidinē apij· violēciā ignominiosā· decretū
et qd̄ inde secutū sit ostendit· fit repente sedicio militū· rlinquun
tur castra· ꝛ iūctis exercitibꝫ in auentinū armati veniunt· inde
in sacrū montē q̄s plebei libtatis fatalē locū ꝓcedūt· ad quos
plebs omis q̄ in vrbe supat ꝯcurrit illico· ꝛ cū destituta videret
ciuitas nō an̄ se prībus cōciliare voluere q̄ꝫ si decē viri abdicas-
sent officio· q̄ꝫ tbunos plebis creassent· ꝛ iura oia q̄ p decem vi
ros sblata fuissent rcupassent· ꝛ sic cū reliq̄s eculmie deiectꝰ est
appius actūqꝫ vt q̄s ipē isolens paulo an̄ terruerat pauidꝰ ꝑua-
tusqꝫ timeret· nā pꝰ eiꝰ decē viratus abdicacionē firmata tribu-
norū plebis ptāte· ꝯfestim a ṽginio tribuno illi dictꝰ ē dies· cꝰ
ad tribunal socioꝝqꝫ veniēs· appiꝰ cāꝫqꝫ dicturꝰ dū illū sūmū lo
cū se infimū tenentē aspiceret i mētē rūocasse potuit si se iudice
illū ꝑuatū i se audierat lasciuiā tirānidē refellentē ꝛ oblitꝰ pieta
te pata senū cultro viderat male iudicatū mancipiū vindican
tē q̄ꝫ trucem in se priuatū pudicicie atqꝫ filie vindicem habitu
rus esset· nec eum fefellit opinio· nam tribuniciam seueritatem

Nec patcioꝝ iuuenũ circũuallans. Appiũ caterua nec eiuſdem
ad plebē ꝓuocacō crebra nec patrui ſenis flecté potuié preces
q̄n regũ iuſſu is q̄ nup eũ iniuſte recuſauerat audire a viatori-
bꝫ iure cathenis vinctũ mario cũ dedecore ſuo traheret in carce
rē. eo vſq; manſurꝰ donec dies defenſioni cōceſſa luceſſeret an
teq̄; ipe legiſta ſpurciſſimꝰ nũc gl'ani ſue celſitudis meorās nē
auoꝝ claritatē ſanguis ſeq; deſtitutū viribꝫ et feda reſpſū igno
minia ne plebei hoīs damnacōne ſūma cũ plebis alacritate ſe
macularet. vltiꝰ ſupbia atq; ira i rabiē v'ſa. int pectorē carcerisq;
cathenas ignominioſam ſibi mortē cōſciuit. et vt manes inno-
cue v'ginis integra piarēt victima. eo ipo ſupplicio affectꝰ ſpu-
riꝰ ſociꝰ conſenſu ēmis et officij mīiſt. reliq̄ ex decē cũ M. Clau
dio mancipij petitoē ſoptimo in exiliũ acti ſũt. et bona tam apij
q̄; ſpurij a tribunis plebis in publicũ r'dacta. Felix nimiũ. Roma
na libtas ⁊ i ppetuũ duratura. ſi q̄ciēs meſſuſos in libidinē pn-
cipes memor q' bis pudico ſangne redēpta ſis. vindex tam aſ
pera ſurrexiſſes. Sed q̄d ruiturꝰ dei iudicō. nō poſſumꝰ opitula-
ri mortales. In legiſtas ignauos.

Rant que in vitupiũ appij veniebant plurima ſ; cumu
lata vicijs pn̄ciũ legiſtaꝝ. cōgeries in ſe iuſtiſſimi furo-
ris reuocauit impetũ. Veteres q̄dē grauiſſimos hoīes. et
ſacris phie doctris ibutos. ad ꝯpſcendos iuris apices deſtiare
cōſueuere. vt nō ſolũ valerēt memoria ſanctionũ. ſ; maturitate
moꝝ. ſanctitate v'tutũ. ⁊ etatis veneracōē legũ iuſſionibꝫ cōfor-
mes eēnt. Tales q̄ppe vt phoroneũ. minoem. ligurgũ. ſolonem
alioſq; vetuſtiſſimos ⁊ alienigenas ſinam. ſemphroniũ. catho-
nē. ſaphir. cenſoꝝ. luſſiũ. oraſſiũ. ſeruiũ. ſulpiciũ. et plures ſimi
les poſt ſceleſtũ appiũ habuē. Romā. pn̄s aũt euũ ſpreta veteꝝ
ſolercia. nō dicā a gr̄maticalibꝫ regul'. ſ; a nutricũ vberibꝫ euellit i-
fantulos. vt eos nō in ſcolis ſ; in fornicibꝫ trudat. in q̄bꝫ ſacro
ſancte leges tpi q̄dā lenocinio ex iuſtiſſimis in ſceleſtas tbunt
illecebras. nec agit ſ; vt aliquí conat ptendē. tenella etas nō di
miſſura q̄d cepit apciꝰ imbuat legibꝫ. q̄npmo vt ciciꝰ auaricie ſ
uiat. nec ſ; verent ꝓhiteri clamore ſonoro. q̄ ſimbriati cathedras
conſcendũt ut publica dũ omiſſis philoſophicis demr̄acōnibꝫ

tanq̃m ſupfluis et q̃b₉ ex ptib₉ iuſticia ↄſtat et mores hoīm re-
formant in meli⁹ ore ſpurcido et obſceno vocabulo aientes.
Sinam⁹ hec ſupflua ſūt nec de pane q̃rēdo nos inſtruūt. Et ſic
dū faleratis onagris nō ſufficit neglexiſſe qđ neſciūt. conāt etiaʒ
ſpi nota fedaſſe ſi poſſint ex totis incūbentes virib₉. vñ ex ſim
plicitate ac ſanctitate legū euſcitare poſſint volciū in publicū
deuenire litigia et litigāciū lites cauillacōib₉ imortales facē. Et
cū illum boatu ſūmo celebret. q̃ ſubterfugijs aſtucijſq₃ nepharijſ
aduſ⁹ v̄itatē diu mendaciū curat⁹ eſt. Sū tñ cui q̃buſcūq₃ frau
dib₉ ampli⁹ deuenere ſubſtācie legū p̄rez iuris arciū veritatiſq₃
ſacriū colūt. p̄dicāt et extollūt. O dei ineffiera iuſticia q̃mdiu h̄
Ex officinis igit̄ talib₉ in q̄b₉ neſcio vtꝝ dixerim v̄itatis. an de
pane q̃rēdo imo auferēdo ētiſſima diſciplina t̄dit̄. hēm⁹ vt p̄ri
mū aſſeſſoēs iudices et p̄tonos. q̄b₉ vncte ſūt man⁹ impudici
oculi inuicta luxuria. cor ſaxeū ficta. ḡuitas lingua melliflua. dē
tes ferrei et breuit̄ auri inſaciabil̄ appetit⁹ Et ideo ytalioꝝ reſ
publica q̃ ferre ſola legib₉ et ceſareis obſeq̄olām viue felix tam
ſanctis ꝓtecta p̄tonis. tam iuſtis fuata p̄ſidib₉. tam claris in-
ſtructa doctorib₉ age et ab adulterijs ſecure iūge coniugia. a ſtu
pris educa v̄gies et ab inceſtu moniales dita. auꝝ cōgrega. co
le agros. domos ſi libet erige tabulas etiaʒ ſigna poſtremas. et
q̄ volueris in meli⁹ aggera. t̄bunalia q̃ppe libido ⁊ auaricia oc
cupat dictant mēdaciū. frauſq₃ cōſilia. et ſic vetuſtas vbi appi
um pdidit vnū infinitos ſuſcitauit vigilancia tua.

On inficiar. erat michi irritat⁹ anim⁹. in facinoroſam fa
ctionē hoīm. hac tēpeſtate in verecunde legiſtaꝝ titulū
vſurpāciū. in paucoꝝ obſtitiſſi reuēncia. q̄b₉ ꝓfecto re
ſeratis pectorib₉ patuere legeſ. ⁊ q̄ clariſſimū p̄ſee ḡuitatis ſpe
cimē p̄ ſe ferūt q̄zobrē ſedato furori inueiēteſq₃ clamātes lugu
bres aīm faciēq₃ ↄuerti. Incedebāt eteni ān alios rubigioſo vul
tu atroq₃ reſp̄ſo puluē domeſcenes atq₃ niceas ſpectabiles q̄n
dā athenieſiū reb₉ in bellicis duces. q̄ꝝ alt nō mi⁹ male rē geſtā
apud ſiraculās deflebat. quā ſibi ob id illatā manu ꝓp̄a mortē
Alt̄ v̄o idē infortuniū ↄq̄rebat. ac inſup ſe miſera vite cupidita
te victorū ſuorū ope cathenis fuiſſe fuatū. poſt quos ab ytalia

clamitabat·equ⁹·ciuili⁹ in ɔsolabili lamētacōne defess⁹·nō solū se victū et·Magegani cathenis onustū pcessisse tūphū illaerniās ꝫ qđ armis redditis· vnacū supato exercitu victoris subituerit iugū·quē penes ⁊ spuri⁹ melli⁹ crebro singultu nō mi⁹ ꝓdigā largicōnē suā in plebē q̄m exoptati regni audacē p̄sūpcōez dā nabat·Subseq̄bat̄ ⁊ laertes columinnis q̄ritās se a rōnis bis p̄ lio fusū et ꝭo a cornelio casso·cesū·et opimis nudatū spolijs·et exēptū·caput ceto buscui piloqꝫ īpositū ignomīose p castra de latū·cui et pl̄es alij flentes exponētes varia seq̄bāt̄·īt q̄s gre c⁹ immixt⁹ veiebat altibiades nō mi⁹ r̄liq̄s noucātis fortūe con sus īpetu·quē vt in alienas poci⁹ q̄ȝ in domesticas clades opus impendere īstitui p̄cedētib⁹ addē· De altibiade athenienſi·

Ltibiades vt paucis dotes ei⁹ ɔplectar·multimodas fu it atheniēsis pr̄ia·sanguis īt suos claritate p̄cipua ɔspi cu⁹·forma decor⁹·p̄ cetis bello egg̃i⁹·et facūdia admirā d⁹·tātoqꝫ pellens ingeio vt ad q̄s vellet artes sese vtēt facile ꝭ a puericia sua vt q̄lis ciuitatis sue p̄nceps euasur⁹ eēt ostendēt piculo patruo īt edes suas excogitāti anxie·q̄lit̄ rōnem ponēt eris publici a se in pilis·mineruę edificādis expensi·nec q̄ pac to posset aduēti dixit·Ex q̄re q̄ via ponē rōnē nō cogaris·q̄ ille cōsiliū admirat⁹ pueri facile adīuenit·dimū florida etate adul tis moribꝫ ⁊ aspcu de se etiā maiora ꝓmittēs·atheniēsū oīm su mo ɔsensu cū nicea ⁊ lamaco classi iture in subsidiū·cathinēsi um adūs⁹ siracusanos p̄ncipes tci⁹ cū ingēti gl̄a desigt⁹ ē· sane cū vrgente fortuna seu ducū ēmie·dū mi⁹ felices bellice rei suc cess⁹ h̄ret varijs accāt⁹·ab hijs q̄s penes tūc erāt reipublice gu b̄nacula nō absqꝫ mario dedecoē r̄uocat⁹ ē·et sic ex īpatore pri uat⁹ ciuū gr̄az in īuidiā vsam·ɔgnoscēs in digtate rei p motus volēs tacit⁹qꝫ elydē in exiliū cessit·ibidē vo cū in se exasparuz atheniēsū furorē audiss ꝫ·ut etiā ab vniūso collegio sacdotū dijs caput suū deuotū esset·iras in odiū vtens lacedomiā se ɔtulit·q̄ fact⁹ cercior ob naualē rē male ⁊ incōsulte in sycilia a nycea et euriloco ⁊ domescene ducibꝫ gestā·atheniēn·ɔcussos ⁊ pene fra ctos·Agidē regē lacedemonioꝝ in ciuiū suoꝝ excidiū ɔpulit·⁊ ne oio vlcisceēt̄ alienis manibꝫ sūptis lacedemonū nauibꝫ non

mercēnarij militis· ſ; ducis more eſto ꝑuat⁹ eſſet· in aſiam trāſ-
fect⁹ tam celebris ei⁹ nois auctas fuit· vt plures athenieñſiū tribu-
tarias· ſociaſq; ciuitates ab illis ſepatas in ſocietatē lacedemo-
niū traheret· Maxim quippe ꝑncipi ne dū athenaꝝ exuli tandē multis
egregie actis circa belli inſtātis oportūitates· nō ſolū ſibi plrim
gl'e ꝗſiuit· ꝗnimo ꝑpt nimiū qd minime optebat lacedemonioꝝ
ꝑncipū inuidie luct⁹ ē· Infelix hōim vita maris trecq; die nulle
vltro ſubmittūt mortales diſcrimīa· mētes aſſiduis ꝑmūt cog-
tōib; ⁊ ꝯſilijs corpis vires vigilijs · laboribuſq; ꝯtinuis ac te-
rūt· vt merit⁹ ꝟtuti ſubſeqbat honor· cui ſp inuidia comitat̄· tā
to ardēcior· ꝗnto lacior· bene meritis exhibet̄· ꝓrat ob egregie
geſta iam altibiades non min⁹ decor⁹ exul videri ꝗ; ciuis cū tā
fuſtā exilij ſui nebulā ipi⁹ lux ꝓbitatis exceſſit· in vna pit cum
dulcedine honoris ꝗſiſti· inuidie· tacite ſubmiſſet amaritudo· ar
bitrātib; em̄ lacedemonijs ꝑncipib; cumulatā altibiadis gl'am·
noi ſuo alaturā· tenebras in vitā ei⁹ cū nil palā auderent tetēdē
inſidias· nec euaſiſſet īfelix in id qd nocuiſſe debuarat icauto ꝑ-
ſtitiſſ; ſubſidiū· fuerat em̄ formoſo hoi cū algidi r'gis ꝯiuge· ob
adultiū cōſuetudo illecebris· hec cū ꝑſenſiſſet dolos amāti ꝯpa-
ciēs· ꝗ adūſus eū ſtruerēt̄ apuit· A qb; trrit⁹ altibiades ꝯfeſtim
ꝯſcilio euaſit· et mutato aīo in male meritos hoſtes iam patrie
pius fact⁹ ſeueꝝ ꝯiūit odiū· ⁊ ad theſipherne cui belli ſūma da
ri⁹ pſaꝝ rex ſocietate lacedemonijs iūct⁹· adūſ⁹ athenieñſes con
miſerat ſe ꝯtulit· Cui⁹ facile eloquēcia ſua beniuolēciā· amiciciāq;
captauit eiſq; ſatis ꝓbādis ꝯſilijs oñdit· nō adeo diffuſe laced
monios iuuādos eē· ſuaſitq; ꝓ pt maria a ceptis retrxit· Inde
cūcta ꝗ agerent̄ clam ciuib; ſuis ſigñficās ſe ꝗmuis exulē officio
ſū tñ ciuē eē mōſtrauit· Qui pt aiofitatis ciuiū ſuoꝝ in ſe data
magnos animo cept⁹ agitans· eis amiciciā darij pollicit⁹ eſt ſi a
ꝑpl'o in ſenatū trāſferēt̄ ciuitatis impiū· qd p⁹ꝗm factū eſt eueſti
gio ſeq̄t̄· q' extimauerat valer hō· ſcz ob ſupbū nobilitatis dñiū
plebis exorta ſedicō· Ad ꝗm ſedandā nō ſolū ab exilio reuoca-
t⁹ ē ſ; belli toci⁹q; reipublice ꝑnceps· ſūmo ꝯſenſu ꝑpl'ariū cōſti
tut⁹· ꝯfeſtim ob plebis ꝗtuitū bñficiū nobilitati minat⁹ exiciū
eſt· Ceteꝝ ſenat⁹ callidi ⁊ animoſi ducis dñiū tenens cū fruſtra

lacedemonijs vrbē īdē̄t tēptass̄ ī exiliū abijt· altibiades iā docti
cōpos itestinis sedatis tumoribꝫ classem igētē parās et adūsꝰ
zestromidaꝝ pharnabasū· lacedemones duces in fosto robore
nauale ētamē mijt· in q̄ nec solā adeptꝰ ē victoriā q̄nimo classē
omnē cesis ducibꝫ· aut deleuīt aut captiuā hūit· demū tēptata a
lacedemonijs t̄restris belli fortūa eq̄ euētu· altibiade victoē suc:
cubiare· q̄ fauērē nō p̄mittēs fortunā· nulla imposita mora clas
sem victcē ī asiā t̄nsfert lacedemoioꝝ oia vastat ciuitates q̄ de:
fecerāt a societate atheiēsiū in veterē aicīciā r̄uocat· ples alias oc
cupat · et sic atheniēn· vmꝰ hoīs opa r̄pēte tot victorijs tot scdis
euētibꝫ pitura forsan r̄staurata res publica ē· altibiades ide a ci:
uibꝫ suis sūme desideratꝰ pluriū victoriaꝝ insignis ciuis reuo:
catꝰ ē· cū r̄deūti multitudo oīs ciuiū etatis et sexꝰ vtriusqꝫ sūma
cū alacr̄tate effusa obuia ꝓcessit· gr̄ulātes qꝫ p̄ se tulē deos q̄ꝝ ex
ec̄rōibꝫ paulo añ caput eiꝰ d̄nouerāt· Illū mirāt̄ oēs illū salutāt
alacres· In illū felicia vota oēs reclamāt de male q̄ndā gestis ex
cusant p̄nicia laudibꝫ in celū extollunt· et secū reꝝ fortunā flecti
ɔ̄ntēt̄ vltro· tātoqꝫ duce asserūt felices athenas· illi insup diuios
ne dū hūanos honoēs impēdūt· et si q̄ant in celū vsqꝫ offerūt·
Sic q̄ tacite damnatꝰ abierat māgfice r̄as sūptꝰ ē· q̄ gl̄oso p̄emi
nēs culmie· se tociens nūc letis· nūc adūsis iactatū imemor dū
putat· tā obtētis victorijs q̄ꝫ p̄nti ciuiū gr̄aꝫ stabilē sibi fidasse
fortunā· ⁊ motꝰ mgēs imo p̄cipiciū affuīt· nā audito cyrū a da
rio p̄re t̄chi seriū s̄bstitutū· a palo ifortuniū solutirꝰ pata classe
veti nimiū fortūe cōsidēs t̄nsiec in asiā· agrosqꝫ hostiū· diutina
pace opulētꝰ dū securꝰ aggdit̄ insidiarū r̄pētino icursu palātes
milites ēcūuēti cedūt· q̄ꝝ nullis stātibꝫ s̄bsidijs tāta fuit strages
vt fere atheiēsiū vires exhaurirēt̄ oēs· ex q̄ clade ɔ̄festi mutatis
atheēiēsiū aīs eis altibiades suspectꝰ atqꝫ erosꝰ est factꝰ et loco
eiꝰ substitutꝰ est· cymō et sic q̄ꝫ laboribꝫ q̄situ culmē vnico sini
stro euētu collapsū· altibiadē iteꝝ exulē fec̄ ex p̄ncipe porro ad
uers̄ plibꝫ exhaustis oīno atheiēn· viribꝫ eo vētū ē· vt lirandri
lacedemonij ducis opa ⁊ digoribꝫ q̄ supāt atheniēn· sumerent
t̄gita· arbitō q̄ꝝ res oīs r̄geret̄ publica· hij demū ī tiranidē lap
si altibiades astucias timētes cū ɔperissent eū ad artexersē psaꝝ

regē ꝓfecto citato itinē q eū intcipēnt et occiderēt misere. Sed tū icitat⁹ apte vici nō poſſꝫ fortūe ſeuiētis ꝯſenſu fcm ē. vt quē āto extulerat faſtigio. vn⁹ et dormiēſ ab iſequētibꝫ in cubiculo cremaret. cui⁹ tādē ex icēdio ēctū corp⁹ ex aīe nec vt ſepeliret paſſa ē. qnimo vti p qetē ipe n̄ diu an̄ puiderat aice ſue pallio tectū abſqꝫ ſepultā iacuit. Hac igit forma letā nūc īſtē fortunā altibiadis expt⁹ ē et more ludibrij nc̄ impulſ⁹. nc̄ ruocat⁹ demū itez ēcūtort⁹ ab rađē act⁹ ē. q et ſi claꝝ vite ac iuuētutis introitū hūit mltiſqꝫ ſplēdoribꝫ rfulgētē obſcur⁹ tamē exit⁹ et exilij nota ꝯfuſ⁹ ei⁹ ante ſenectuti ꝯceſſ⁹ ē.

In excuſacōꝫ altibiadis ſūt forte q dicāt q et hacten⁹ pſepe dixiſſe potuerant. circūuolucōes has ſibi altibiadē ꝓcuraſſe fatebor. ſꝫ nl michi curādū ꝓpt q dūmō qſ nolēſ efficiat iſelix. ſꝫ ei ꝓfeſſus ſū veꝝ libet clariſſimum viꝝ et hui⁹modi rliqs excuſaſſe paucis. paro ſua ſorte ꝯtētū repio aliquē. nec mirū diuīo quidē munē nob ais inſit⁹ ē cui ignea viſ et origo celeſtis ꝛ. glie inexplebil ē cupido. ſꝫ gnoſ⁹ vbi ſit nō ignauia attt⁹ corporea puo pectoris carcē claudi nec ꝯtieri pt. exilit et magtudie ſua orbē terraꝝ ꝯplectit. et facilitate t̄nſcēdit ſidera actuſqꝫ icēdio ſublimi cupidine inuit ſpeiqꝫ rerū gndiū atqꝫ ſuaſionū credul⁹ horrēs ociū in natalē rgionē. hijs qbꝫ pt vijs cui alligat⁹ ē corpeā molem conat attbē decept⁹qꝫ nōnūqꝫ. dū it aduſū tenet leuis a ponderoſo in decliuū tbit. q illuſtreſ ſꝫ in opuſculo ſolū deflēt. vicium igit igēciū ſpūum ē alta via quā iūcta rō velle celiora ꝯſcēdere. delabi at ꝯſuetū eſt ad qd tociēs quis deducit. et ſi nō calle vnico ſꝫ ſaltē qciēs poſſe maiora viribꝫ arbitrat. ſic altibiades gndi rplet⁹ ſpū maiorū inſup eggijs facioribꝫ agitat⁹ minorē ſibi qꝫ cetis rtro lapſis fortunā exiſtimās i id in qd magnaimes frequēt decidt ꝯtulit euēt⁹ ſpei gri⁹ fuit. qs priſ laribꝫ in delicijſ domeſticis i ciuilibꝫ honoribꝫ migratibꝫqꝫ ad maiora ſuſpirās qeuiſſe non potuit int mille exilij icōmoda qeuiſſꝫ. et potiſſime aiūd⁹ purgādi infamiā vindce cupid⁹ rcupāde patē flagns et honoēſ patos reaſſumē ꝯcupiſcēs. q et ſi nō ſtimul impuliſſēt hoieꝫ ſꝫ fortūe pedibꝫ ſtrenuo iuuei ocio marcēdū n̄ erat. Nēo quidē n̄ torpens hebeſqꝫ preelegit. deſidia in cāpeſtribꝫ ſolū qꝫ

assidua estuantis etiã pelagi fluctuũ inq̃etacõne agitari · et si aliit nõ det etiã ɔtinue scopulis allidi · q̃3 sardanapali plumis somp no foueri · ꝑpetuo ocio vnacũ corpe vires ai peũt ɔcussioib' ve ro vigẽte aio robur excitat̃ corpeũ ocio · q̃dã t̃pi rubigie ni e et clare fuscãt̃ exercitio · tenebrose clarescũt · longe notior p maria a gitat⁹ vlixes ocioso · egisco sub celo pato lascuiẽte c⁹ libidiosã damnam⁹ desidiã vbi illi⁹ laudam⁹ ⁊ admirari errores · et hic altibiades varijs ɔsternat⁹ reb' · usq3 in nr̃m euũ eximio fulgoẽ nomẽ duxit suũ · vbi nõnulli noie q̃b' nõ ifinior suo seculo fu erat origo · nec agẽdi spaciũ artus in torpedine ẽ marcẽtes cũ cor pe piere · agẽdũ igit̃ ẽ h̃ q̃d feceris ꝓspectãdũ nob q̃ altibiadi fuit clarꝫ ẽ it̃ stratũ ad supos in q̃d totis ẽ insurgẽdũ conatib' · ne si desidia q̃euerim⁹ cadẽtes etno cruciem̃ supplitio ·

Auctoris purgatio et cõmendatio poetarꝫ ·

Vereor eq̃dẽ ne dũ ius alti⁹ tutari conor i meũ discrimẽ icideri · q̃s dubitet q̃n adueniet dicẽs · q̃d igit̃ tu alibi tñ ɔmẽdas ocia · si i ociũ adõ deuectur⁹ eras · hẽo q̃d absq3 difficul tate r̃spondeã · hoĩni vti gen⁹ ẽ vnicũ sic studiorꝫ spẽs pl̃ime q̃ rũ q̃lib3 aut tẽdat · aut estimat ifelicitatẽ vnicã ire · hinc miles ca stra · iurisꝑit⁹ p̃toria · agstis rura et ut infinitos reliq̃s sinã poeta solitudidies q̃rit et incolit · armis · tumultuq3 gaudet miles · iur gijs · litigijsq3 legista · rustic⁹ pulchritudie atq3 fertilitate cãporꝫ et carminũ r̃sonãcia vates · dissẽõib' ille visitacõib' iste succes: su tpm · ali⁹ vltim⁹ ɔtẽplacõne solat̃ · ille victoriã · iste pecuniã se ditatẽ · ali⁹ vltim⁹ famã arbitrat̃ q̃siti boni pl̃ima posse ɔcedere · sic ig̃ tãta studiorꝫ ɔtrietas q̃muis finis optet̃ vn⁹ q̃ vni pla cet alti ⁊ inerito odiosũ sit · et appetentis q̃litate pẽsata vnũq̃dq3 fortasse laudabile · seu nõ mirabile saltẽ · et idẽo si in altibiade viro armis strẽnuitate fulgorẽ q̃rẽ vaco ocij damnatũ desideri uni · si ocia q̃rã · cũ illi milicia michi carmẽ studiũ sit · et ob id q̃d illi q̃rẽdũ michi fugiẽdũ ẽ vt scd̃m estiacõnẽ in beatũ secũ pos sim ɔcrẽ finẽ · verꝫ nolim arbitret̃ q̃s poetas antra nẽoꝝ · nẽorũ vmbras · incidos fontes · riuulosq3 sonãtes et amena atq3 si mo ta ruris silẽcia q̃ vti ego et p̃sci h̃ ocia vocare exq̃rũt tãtope · vt vẽtris sagine atq3 libidiose societati deseruiãt absit neq̃s h̃ diuini⁹

vates. homerus et nr ingenio celestis vgilius atq3 pceptor inclitus meus fracisc9 petrcha int tbuletas hoim cociones et ciuitatu stre pit9 motusq3 varios sblimi itellcu celicas hausisse ɔsideracoes il las q3 qi e gremio iouis raptas artifico mirabili et carmie exq sito maxia sua gl'a apposuisse pntib9 et futis rliqsse. ideco seiecta il la loca et omi tumultu ciuico vacacia ocia vacaue. h g comeda in sepi michi h cupio si daret. sane no adhuc obiurgacoe solut9 sui morsu ia carpor acuciori. O q3 paucis lris dic3 alt q3 vaffre se iste poeta aut fec aut credidi vult. eo q se poetaru ocia affec tare mostrauerit. hijs vltro fateor me no ee poeta. absit ut tata demecia tenear. vt q n sim me ee fateri ausim a hri veli ee. qda opto et p virib9 vt sim studio. vtr at ad metha puetur9 sim. de9 nouit. ego qde vires ta longiq rsu no satis futas arbitror cu prupti salt9 pl'imi et vtices iaccessibiles fere intsunt esto plues ignari existimet pfacile poesis eminu posse ɔtigi ore marcido as seretes cu ipi qd si poesis ignoret poetas medaces ⁊ fabulosos hoies ee. ⁊ aliar facultatu qdamo histones meciunt. pfecto sic intelligetes vt expmut. e qde de se idita pl'im artifica sblimis et ornata facltas. sola iqntu huane ibecillitate p9sibile e. sancte pagie vestigia seq conata. Na put illa diuine metis archana p phis sutisq3 sb figurar tegmie rsauit. sic et h celses suor ɔcep t9 sb figmetor velamie tde orsa e. et si optim9 ho sit poesis op tia appebit. nec fuerit demetes antiq q suo moe ɔcessert sol' tum phatib9 et poetis laurea in laboris pmiu. ⁊ testimoniu vtutis. etnu. et victres ⁊ medaces eq decorassent mune. s nec eo quo tendim9 veiam9 si ocia cupio no vt poeta estiari velim cupio. s existimas id pl'im michi ɔferre posse. qdudu sua cura a poe tis qsitu e latret igit canes et luna fulgida celi more suo pcurrat limpidas regiones. Infelices quida.

Am diu asia. grecia. et ytalia claror viroru ifelices exit9 rcitado puagati sum9. vt nemini videri iɔgruu possit si paululu vocati deuoluam i affrica ex q p9 lugubre fun9 didonis inclite exeutes nuq3 it in ea rflexim9. excreuit qppe dudone mortua. carthago ingens q vti victoriar circu adiaceciu pplor iam facta celebris. sic et miseriar suor ciuium adoleuit

habundans· q̃rũ et si magnꝰ sit numerꝰ potiores tñ michi in trantĩ tminos occurrere· et in p̃mis infelis· cartulꝰ se afflictans nimiũ q̃ iuuenis et apud suos magne extimationis post redi tũ a tyro quo pontifex decimas detulerat herculi eo q̃ religio= nẽ publicã exulis pr̃is impio p̄posuisset eiusdem crudelissimo iussu cũ insulis et omĩ sacdotali ornatu· in cõspectu patrni exer= citꝰ· in crucẽ sublimatꝰ· ac ignominiose sit mortuꝰ · Cui et mal= leꝰ ip̃e cartali pat̃ non nimꝰ tristi vultu dolens· insup sequeba tur· cuiꝰ merorem ob seuiciã in filiũ et in consultã cartaginẽsis regni affectionem· ob q̃m a ciuibꝰ suis trucidatꝰ ĩterijt minu= ere posse videbat̃ · aut victoria ex eisdem prehabita· aut ex au ditoribꝰ sui exilij sumptũ p suppliciũ· quos eo habitu q̃ ex classe miserabili in litꝰ affricũ descẽderat seq̃bat̃ himilto · cui bene rẽ bellicã in sicilia gerẽti pestis adũs siderís exercitũ eripuit omnẽ q̃ celi ẽmen deflens etiã ex hoc subsecutã in se crudelit̃ mortem lamentabat̃ misere· Int̃ hos alios q̃ nescio tamen· q̃d magis cla mitans aut mortẽ p vulnera mille susceptã cũ dedecore aut p= ditas ob mortẽ diuicias haumo vultu t̃bido hituq̃ lugubri veniebat cuiꝰ non p̃mo noticiã habui q̃m desideriũ sui infortu= nij describendi·

De haumone carthageñ·

Hic haumo ut arbitror himilconis cartaginẽsiũ ducis in sicilia peuntis filius fuit· et himilconis iam dicti frater qui pret̃ clarã apud suos originẽ et sue vrbis etiã pri= cipatũ fauente in suũ exiciũ fortuna vltra q̃z credi possit diuici= arũ habũdantissimꝰ factꝰ est· p quas dum gloriã suã dum mag nificẽciã dũ potenciam metiret̃ insultissimã cupiditatẽ lapsus in regnũ carthaginis exarsit· ad q̃d occupandũ · cũ artes cetere de esse viderent̃ scelestũ excogitauit facinꝰ· desponderat quidã fi liam suã egregio iuuenem cuiꝰ dũ se p̄claras nupcias celebratu rũ demõstrat omĩ vrb̃ plebei opipare sb̃ porticibꝰ eduliũ p̄pa ri iussit· Senatũ v̓o omnẽ in domo locari ꝓpa et in fectis vene no pocul̃ ministris diuinij ut porrigerẽt sicietibꝰ senatoribꝰ t̃didit arbit̃ꝰ ãmoto senatu rẽ publicã cõsilio destitutã occupari facil= lime posse· sane cũ eẽt fraus p ministros senatui dtecta ceptũ eiꝰ immane frustratũ · cũ nimꝰ tutũ videret̃ reipublice in tãtũ virũ

attēptare aliq̄d nil aliud p̄ter legē vnicā· q̄ sumpt⁹ nupciales
arceret a senatu factū eē· attū· haumo dū nil in se attēdētes p̄ses
adūit· q̄si publice secordie victor· acriori feruore impuls⁹· q̄ ve
neno nequerat implesse ferro agendū rat⁹· manū copta seruo
rū in armis educit castellū occupat· et in ptem p̄de auxiliatorē
maurorū regē aduocat· s; cū nō satis temerario ausui respōderz
exit⁹ a ciuib⁹ capit ante conuocati regis aduentū· Sentēcia quo
rū in cōspcu ppl'i nudat⁹· regisq; seuissime cesus est· et cū natu
ra truculentiores feris cartagmēses fuit· vt p mēbra omia ex im
pio hoīe sumeret supliciū visum est· et ante alia oculi misero
haumoni eruti sūt· inde man⁹ abscise· demū confracta crura· po
stremo cū cruciat⁹ in manissimos hoīes infelix haumonis vi
cisset vita fess: carnifices obstinatū spiri ferro abire coegerunt
Hinc lacez cadauer et mille deforme vulnerib⁹ inspectaculū·
cunctis cruce affixū altissima sublimatū est· Nec hic hucusq; p
omnē calamitatē seuissime cartagmensiū sufficit ire q̄nimo fili
os· cognatosq; alios q̄scumq; etiā innoxios supplicō tradere· ne
ad imitandū scel⁹· aut ad vlciscendū haumōis necē supes: ali;
q̄s· et vt quāti libtatem penderēt appareret·

In diuicias· et stolidi vulgi oppinionem·

N serenissimis penetrabilib⁹ terre occultarat· tanq̄m generi hūa
no nociuas natā discreta ✠st auaricia latenciū indagatrix lucroz
qd sponte latebat cupiditate q̄rendi ardēs corā eduxit· hec qui
dē pfodere montes· terebare telluris viscera pfūdū maris vn
cis piscatorijs exarare docuit· pina et alpiū scopulos strauit· sil
uasq; appuit· nimas ⁊ nauib⁹ in alienū lit⁹ euadē· fallē grifes·
saphire serpētes fraudes nectere· mentiri falsas signare tabellas
ostēdit· In violēcias mortales armauit attonita· id est venena
cōposuit· et pdicōnē etiā amauit· Quib⁹ tot artib⁹ alijs q̄ in p̄;
gnde cumulū nōnūq̄m apud q̄sdam picula p̄ciosa congessit· ex
quib⁹ sic ample collectis q̄t et que orianē incōmoda posses so;
ri miser ipe non videt· Mordaci quidē crura torquent ne rodāt
a tinea· deuorent ab igne· surripiant a fure· a furore publico· seu
a p̄donib⁹ rapiant· et dū noctes ducit in sompnes vt fuet etiaz
discursus murz expauescit in se inuidiā multiplicē excitat· inſi;

dias patiť a blandicijs et odijs filiorum eius mors eo vidente cũ desiderio expectať · et nõnũq̃ʒ in tantã animi timorositatem excedit · vt sui gñis · sui roboris publice ꝑuateq̃ꝫ honestatis obli͛t⁹ ea · cupiat et attemptet · q̃ cũ eũ non deceant illũ in mifabilẽ ꝑcipiciũ tĥat · vt satis spuri⁹ meli⁹ et nr̃ ostendit · Saumo longe tollerabilior q̃m diuicijs pauptas illas nisi fortis anim⁹ eq̃ pati potuit · hanc fert facile muliercula queq̃ꝫ · sane vulg⁹ mers oppinioni semp magis q̃ʒ veritati adherens nõ arbitrať ꝭ esse · alta pspectat · pallacia fulgentes auro vestes · mensas poculis et cibis onustas · fuienciũ cateruas · et alia que cũ non faciant infignes tamẽ eius iuditio faciunt a ꝑpere diuites non videt toto orbe bellorꝫ resonante fremitu amiclatem solutũ curis suo · ingurgusciolo dormientem · pompeiũ celsa in arce dirachij pauitantẽ diogenẽ in dolio tranquillo animo celestia contẽplantẽ · Sardanapalim auria in regia latebras exq̃rentẽ · aglaum sophidiũ in in agello cantantẽ · et iambriam in palacõ igni iniecto cremantem · Quid multa clarũ est immo euidentissimũ celsa petunť fulmine aut ventorum rabies · et motu terre concuciuntur assidue · vbi stant humilia in quiete · ex quo modo non prospicit · quot suspiria · quot labores animi · q̃t mentis anxietates vestis otegat indita · que nõnunq̃ʒ non vestes ꝭ sepulcra sũt fetidis cadaueribus plena · ornata gemmis et auro · O quam mallem Sarranũ in popina sciuam prementem manu · aut euitimacũ paruo in agro glebas voluentem rusticanis amictos pallijs quam hos curarꝫ · et vt pluriũ viciorꝫ archimos purpura in ostẽtacõʒ q̃m dignitatum pocius ornatos · Multe ibi quidem preciose pendunt ur veste · vbi non cõsiderantur animi vires quas si linceis oculis intuerentur principes · Nulli dubium quin ex campis in curiam vocarentur agrestes · ⁊ truderentur in sterquilinniũ purpurati · inhiat preterea cibis · splendoriq̃ꝫ vasorũ oclos inicit q̃si dulcissimũ arbitreť pinguib⁹ vti ferculis · et crebris cõmessacõib⁹ interesse · O stultissimum decepti iudicium paucis contẽta naťa ẽ · Sinã ꝑmos hoĩes · q̃s rudi seculo glans pauit et aqua et ad ŕges deliciosos veniã · nõne dũ hiphacẽ timẽs iantris filne estriũ mõciũ lactaret mamissa a paucis ex militib⁹ suis radicib⁹

herbarum alt⁹ est. et xerses diuiciarũ copiosior altero nõ dicam a q̃ simplr sz tabe suũ et mixta luto sitim fugiens nõ sedat. Si re hec ad vitã suffiũt q̃d tu ad facietatẽ splẽdidas mẽsas exoptas dicet pultinorar illud egit necessitas. ast ego et si hec multum possit. nunq̃m tamen virtuti preualuit manu ex lacinia sump sit aquam xerses. et ꝑfecto poculo factitabat similit̃ diogenes. Quid ĝ ad supflua anhelamus venenũ porrigit̃ gemmis et au ro riuuli aũt immunes a pestifera labe discurrũt. Sed vt hoc ob mittam⁹ q̃d forsan aliquib⁹ videt̃ extremũ agrestes coctis poci⁹ q̃m elaboratis cibarijs ꝑte etiam vtunt̃. plerią; hos durata cu te soles et imbres pati. et neruoso atq; robusto corpe modico vestitu ɔtentos. querc⁹ sternere. glebas vertere. laborib⁹ assiduis insudare. nulla fere ĩfirmitate ĝuari. et in seniũ vsq; q̃i r̃as sũp tis de nouo virib⁹ sp deuenire videm⁹. hos q̃s tu tenis crebris et amplis potationib⁹ putas esse felices. longe alit̃ effeminati q̃dem mollesq; a nimio q̃cumq; labere soluũtur. et morbis va rijs et fere continuis lacessiti eneruatã iuuẽtutẽ suam in imma turã mortẽ sepeliũt. nec mltitudinẽ seruienciũ appetunt. nisi q; sibi ipis nõ ipi sufficiũt. Sed q̃d tam lõgo smone fatigor splen dide sũt diuicie. et in oculis stultorũ pulcherrime et q̃d intueri nõ volunt instabiles ⁊ inflantes. necnõ vt baumo testis ẽ pos sessores misere inq̃etant atq; pessũdant. sz nos vnde diuertimus reuertamur.

De artaxerse psarum rege.

Artaxerxes psarum rex. darij nochi fili⁹. ex parisatide fu it. Hic defuncto patre ante alia de successu cũ cyro frẽ li tigiũ habuit. Inde cũ eum clam res nouas moliẽtẽ ce pisset. et mr̃is opa seruasset in vita. atq; aureis a compedib⁹ ab soluisset. aduũsus eũ magna conantẽ. in ac aciem descẽdere coac tus est. verum cum ipse manu cyri sauci⁹ exisset pugnã. Cyr⁹ in eadẽ a regia circũuent⁹ cohorte confossus occubuit. ex quo ar taxerxis quies consecuta est. Sunt hec regna fumencium psepe ꝑludia. Tãdẽ ɔpositis firmatisq; reb⁹ r̃gni esto mltis scdis. ac affluẽcia deliciarum ⁊ diuiciarum glos⁹ polleret. veit ad exitũ ĩfelicẽ erat ei ad extollẽdũ gl̃e dec⁹. ex pellicib⁹ grex ɔspicu⁹ filiorum nũo centũ q̃ndeci. ex ɔiuge vo tres erãt. q̃rum maior natu dari⁹. quẽ cũ

diligerēt sūme in seniū ṽgēs·p̄t pl̄ar͡ꝝ mortē· vna secū assūpsit
in r̄gimē existimās ī hac mag̃ficēcia obseq̇o hōrē filij ꝛ auctū
gl̄e se decus hitur͡ꝝ· ꝫ longe alit̄ pꝰ tps a̷ꝑpuit·erat illi int̄ alias
artusia vxor q̇ viri f̄ris pelex añ fuerat forma p̄stātissima ·q̃zuis
etate ꝯuecta· cꝰ forsan amore captꝰ dariꝰ· hāc cū r̄liq̇s r̄gni ho
noribꝫ sibi deberi dixit·vt ꝛ p̄ri occiso·Cyro ꝯtigerat quā p̄r in
dulgens nimiū primo se daturum respondit· demū penitens
solis illam sacerdotem dicauit·quibꝫ plarum obseruantissima re
ligione omniū hominū prohibebatur noticia ꝛ castitas indice
bat̄ ꝑpetua·qd̄ dariꝰ egre ferēs in p̄rīs hūnerita irrupit Auriā
et ex maria ir̄m ꝯgerie q̇nq̃gita sibi vnitis in artoxerxis mortē·
cūctis ꝯsencientibꝫ ꝯspirauit·O detestabile malū ꝛ dictu mirabi
omittā nec̃ios aicos vicinos ꝛ ciues·suos sepissime patas do
mis īsidias r̄leuasse ꝯpimꝰ·ꝫ cū multitudo filioꝝ ꝯspirasꝫ in pa
trē·nec vnꝰ fuit q̇ tāta vrgēt̄ affectacōi·vt p̄ri reserarer anxio
miseꝝ q̇ppe infortunij genꝰ ē· vbi filios putes hostes genuisse
cōpias hos in te manꝰ armasse·q̊s tutissimū tue salutis refugiū
estiabas·seu sit tādē vndecūq3 senserit rex infelix īfaustū filiorū
ꝯpositū ꝛ mestꝰ dijs p̄rijs p̄limū ꝯq̄stꝰ in vltionē tāte enormi
tatis iratū aīmi viresq3 disposuit·ꝛ filios ausu nephario intcep:
tos oīs luere penas morte coegit·nec cruēto p̄ri sat̄ ꝫ cesoꝝ na
toꝝ ꝯiuges filiosq3 inocuos occidēdo funesco facinori supuīxit·
heu miser ꝛ ira p̄pedit nimia·nō vidit dū sic seuere iiuriā suā
vlcistit̄ certissimis sceleratoꝝ filioꝝ p̄r mōstraret̄ scelē suo·ꝫ q̇d
sanĝne genitoꝝ atq3 nepotū r̄hsus eorū agitatꝰ maibꝫ dolēs ꝛ
mifabil ꝛ sero peitēs in morbū icidit· et sui ipiꝰ affectꝰ tedio
nil ꝓficiētibꝫ fulgoribꝫ aut r̄gijs voluptatibꝫ infelix ꝛ anxiꝰ ex
pirauit·nō eīn ad miseriaz igerēdā vt regna aufferāt̄ sp optunū
est eq̇dē vt aculeos acriꝰ senciūt saniores hic ꝛ potenciores iniu
rias·nec satis aiꝰ in vltionē sedat̄·cū sp eē q̇ sit̄ia audiant suspi
cet̄·veꝝ nos dū obscenū natoꝝ in p̄rem excogitatū facinꝰ et se:
uiciā t̄bulēto ipetu geitoris in filios irritatā·mēs obstupescens
ꝑ lapsū tpis se in seipam collexerit finē labori tcij dantes q̇escē
tes paululū in vires nouas reuocabimꝰ aīm·

Explicit liber terciꝰ· Incipit feliciter quartꝰ·

Omisisse reor aliquantisper ab obstinata olim duricie p̄sidentiū aīos ⁊ exēplis tā ingētibȝ elatorꝝ spirituum insolentiā truisse· qs em̄ tā saxe⁹ legisse potuit tot subsultū auxiliū cecidisse astragē potētissimū medorꝝ rḡe rḡno cessisse·tresū lydorꝝ apud suos et exteros dilectissimū rḡno pdito p̄uatū vixisse tarqniū rōnorꝝ pulsu in senectutē misrimā deuenisse psem psarꝝ tā magnis copijs greciā inuadentē solū fugiētēq3 asiatico in litoē ɔspexisse artaxerxem eius dē successorē affectū tedio expirasse·q3 horroē q̄dā ptit⁹ qi i p̄cipicio posit⁹·sibi ꝓspexisse nō debeat meinē sensibilē credā q̄m obrē cū iā taliū salutē sperāē possum⁹ nō frustra laborasse gaudem⁹·sane cū eduxisse soporatos in vigiliā satis nō sit ni in lucē deducāt̄ mitrḡni in solidacō3 credulitatis iā sūpte ꝓcedendū ē·vt dū ꝓmissa sequent̄ fides etiā maiori delectorꝝ copia āplietur ad qd̄ ḡndis nimiū et infesta lugiēciū etiā ytalorū t̄ba me r̄uocat·cuiꝰ ingratitudo nimia id egit·vt nō se lecto quē mallē ino miatos cetos abire pmitterē· Is em̄ fuit marc⁹·mauli⁹·capitolin⁹ q̄ dū agēte inuidia regiū fastigiū ɔscēdisse credit ex claro satis fortūe situ in t̄bidas tiberis vndas cū dedecore p̄ceps deiect⁹ est·

De marco maulio capitolino·

Ximij fulgoris mauliorū familia fuit apd̄ rōnos et decora maiestate ingeciū titulorꝝ·ex q̄ marc⁹ mauli⁹ originē ducēs robustissimā iuuētutē suā tā mirabilibȝ q3 ciuicis coronis et inimicorꝝ spolijs plimis isignē fecit·et suis meritis vt tcio ɔsul dict⁹ regijs vteret̄ fascidibȝ ac hijs spectande virtutis fulgoribȝ ingēs op⁹ illud addidrat·vn̄ sibi ɔgnomētū sublime capitolinū ɔtigerat q3 vti multū addidrat splēdoris dedit ābicōis isauste cām nimis moderate suatā·Nā veniētibȝ omisso clusio gallis romā et fractis apud aliā rōnis viribȝ et vrbe capta·cesisq3 pribȝ et arx capitolina·rōnū suata nomē obsideret̄ ab eis cū idagine aduitisset p carmētū saxū it̄ i arcē cāq3 illa expte q̄i loci nat̄a muitā segniori suari custodia·nocte in tēpesta tacite ascensum cum difficultate temptarunt et cum silentio sopitos custodes canesq3 ascendentes fallerent·An seres que in arce ad sacrū· Iunonis in tāta rerꝝ penuria seruabant̄·nequere

fallere clangore quippe earum expers expgefact⁹· mauli⁹ armis
sūptis alijs excitis pmi⁹ in ascēdentes ꝯphlijt· et vmbone ad uiso
iam stātē gallū p prupta saxi deuoluit· q̄ pceps in alios irruēs
pl'es vna secū pcipites dedit in vndas· inde passim alij plures
scopulis inherētes cesi ac ipulsi in fluuiū corruē· et sic ei⁹ pstācia
atq; roboē frustrata galloꝝ spe arx tutata ē· hic añ alia a tribuno
militū laudat⁹ sūme· et a cunctis eē donat⁹ militib; ē ꝓ q̄litate
tpis atq; loci magnifice· illiq; capitolini nomē iniugit· vt si qñ lib
tate fruēt rōna resūublica fuati ab eo· capitolij testimōnū esset
etnū· magni q̄dē ⁊ eggij vnicuiq; ⁊ potissime ptalo tunc euēi⁹
maulij q̄b; ꝓcul dubio· si alti⁹ claritatis liuoē ifestat⁹ n̄ fuisset
et ob id nō eleuasset ad culmē mag̊ q̄3 ciuē deceat aim satis credi
pt ⁊ dictaturas splēdidas ⁊ tūphos decoros· vt cepat viriliter a
gēs iu ꝓcessu suo vixisset· noi attn̄ dū egre camilli gl'am· eiq; si
bi pponi patēt varijs artib; pleb' amore captato ad eā rē pub-
licā occupādā· quā paulo añ ne occuparet a gall' egerat idignā-
tē· pessimosq; estuātē liuorē aim erexit· et dū pl'es variosq; tu-
mores excitaret ad itestios sedādos mot⁹ corneli⁹ coss⁹ dcātor·
in patam ruocat⁹ a volscis· q̄ p⁹ altcacōes q̄sdā cū maulio pala3
bitas illū plebe etiā ñmurāte misso lictori· carceri trudi iussit·
Q et si acia3 claritati sue nebulam obiecisse visum sit saniori in
dicō in mai⁹ lumē eduxit· nā q̄ videbat caligo lux fuit· detegēs
ope q̄les erga illū plebs gerēt aios nōmsi v̄b pcōḡtos· ptulit
eñi eū vinctū detineri adeo indignāt· vt p⁹ obiurgacōes in pa
tres pl'imas forēt ex plebe nonnulli q̄ lugubrē vestē sumerent
mesto vultu intonsa v̄ba ⁊ in ꝯposito crine corā icederent atq;
in vestibulo carceris vigilias agerēt· et hic p̄ gnde sue fidi argu
mētū pstarēt· qd in medijs tenebris· maulio r l'im claritatis in
duxit· et longe pl⁹ eē adiecisset si tm̄ psisset rabiei in fine· q̄ntū dū
multū fiducie auget temerarie psūpcōis adiecit· Tandē vrgēte
in ei⁹ exiciū fortūa vires cū ex volscis tūphasset dictator· seq; ab
dicasset officō· et ob id liberior plebi r'lict⁹ videret ēcuit⁹· ambiē
carcerem multa dicere minitari se fracturum in maulius libe-
retur incepit· Que vt conponerentur senatu iubente· exutis vin
culis poscenti Maulius redditus est· Qui successus fastigo

quodā tumentis animi ardēci⁹ cepta p̄sequi· et omīa ad regnū
tēdencia ocīt o pari·totis nitebat̄ viribꝫ q̄ p̄res et t̄buni plebis
sencīētes neq̄ sat̄ eq̄ ferētes aīo pari oīm ꝯsensu ad sumēdū ex
p̄sūtis suppliciū a t̄bunis· marco dies indicta est·q̄ sordidat⁹ a
nullo sociat⁹ patrō nec ab aulo q̄dē ac tito fribꝫ in iudiciū venit
plebia tm̄ c̄cūdat⁹ t̄ba·et cū sat̄ ꝯiūctis ambicōis c̄mīe videret̄
añ eo dicēte mł̄ta pectris cicāt̄cibꝫ isigne nudās arcē capitholi
nā a se tutatā oñtans·pleb̄ suffragiū atq̄ deoꝝ iplorās pleb̄ sen
tēcia damnari nō potuit añq̄ ex porta frumētariā·vñ capitoliū
videri ñ potuit ducēt̄·ibi q̄dā noie pleb̄ adūs⁹ surgēte damna
t⁹ ē·vt ex tarpeio saxo ex q̄ ciuis optim⁹· sallū p̄cipitauerat mal⁹
et ambicōsus effect⁹ p̄cipitaret̄ in tiberi·nec mora·nā p⁹ multū
frustra iuocatos deos sauc̄teq̄ plebē q̄d tutulerat gall̄ suppliciū
et ip̄e in p̄cipiciū puls⁹ cū ignomīa exp̄t⁹ ē· In infidā plebem

Veso q̄ suis fortunis cōfidit·et in alios itollerabile sup
ciliū gerūt excussa ab ocul̄ nocte mauliū· salluī palma
pellētē militū laudibꝫ in celū delatū laurea·trabeaq̄ isig
nē in capitoliū a se defensū tūphos t̄hētē ispiciāt·et vsa vice in
momēto fere squalidū supplice cathēis·onustū dāpnatū tarpeio
in margine litoris ipulsū expectātē itueant̄·et si q̄d int̄ se actus
tam dissoni monēt·ꝯsulci⁹ posita cordis elacōe ridēti fortūe am
plo generi claris affinitatibꝫ·et sup oīa plebei ingrata se credāt
Sic eq̄ q̄bꝫ gl̄e sat̄ ꝯcessū ē ocl̄os ab alieno fulgoē lmētis aūtūt
Dubiū q̄ ppe q̄d stulci⁹ sit an inuidia boni alti⁹ afflictari·an ple
bis fauori se cedē illa p̄mit̄ h̄ isuls⁹ decipit̄·illa in pnicē altius
vrgēt̄·h̄ vi sua p̄sumēdo deducit̄·illa mens exurit̄·h̄ spes ludit̄
h̄ cū affect⁹ mag̃ q̄z cās p̄spectem⁹·et si nō oīo abiciēda inuidia
sit tanq̄z vinculi hūane societatis·nepharia hostis nemi vnq̄z se
aure plebeye credidisse ꝯmēdabile fuit·nat̄a vt ita loq̄r plebs
oīs mobil̄ ꝛ fatua est·vitati sp opionē p̄ponēs·vsq̄ ad exiciū
suadēs in piculo dereliquēs·hec at̄ cū fortunā seq̄t̄ hūulime ser
uit dñat̄ seuere·ridetq̄ p⁹ munera q̄s sui fiducia miros d̄duxit
in mortē·et si cet̄a desint h̄ vidisse satis ē·M·mauliū ꝓtectorē
suū et īclitū ducē·quē vt deū añ colebat·i spē omnē firmauerat
cui carcerato excubias ipēdbat·ꝛ ei⁹ afflicta icōmoda squalida

incedebat deos precibꝫ onerabat·inniabatur et patribꝫ sublata tandē arcis visione fortissimi pectoris cicatrices imperatoris faciem et p̄ces oblita suffragia sua implorantem damnauit

In tyrannos pauca·

Oterā si libuissꝫ maulio subiūxisse frigam nectbanabi· egiptiorꝫ regis ad archoos et pausame lacedemonij ducis exiliū aliorꝫqꝫ pluriū ea tēpestate īfelicissimos exitꝰ· verū in dedecꝰ ⁊ infamiā hūanū sicienciū sanguinē·et īsaciabili hiatu mortaliū tīsglucieciū facultates et aīas· libtatēqꝫ violēcia occupāciū tirānorꝫ·illꝰ omissis vt assumerē heleartū heracliēsū imanē·sub tirānidis titulo hostē fere deductꝰ sū·sane dionisiꝰ siracusanꝰ lōge ampliꝰ c̄ssatꝰ in suos·et a me diu añ ꝯspectꝰ egit vt postpositis abhoiacōnibꝫ ⁊ dictu t̄pissimis heleartī a cyone ⁊ leonide interēpti de se· suisqꝫ meritis atqꝫ imitacōibꝫ et si nō plene saltē ꝑ modulo laboris assūpti describerē.

De dionisio siracusano

Ic q̄ fuerit origo legisse nō memīi· ſꝫ q̄d veterꝫ p̄mordia q̄rā hois scelestarꝫ t̄pitudinū· oīm fedati ei tū siracusarū īperiū ceso dionisio p̄re sedicōne suorꝫ qꝫ frm natu maior eēt eueit· q̄ dato noie idē eēt cū p̄re longe illū· āncessit sceleribꝫ·h igit̄ ēca regni eiꝰ inicia nō solū huare susceptū ſꝫ ampliare ꝯstituit· ad q̄d vt aliq̄n deueiret fraude· p̄mo bn̄ficijs plꝰibꝫ cōsiliatis sibi ꝑplariū animis fr̄es frm̄qꝫ cognati suo iussu trucidati st·inde q̄i ad amātinis neribꝫ securitatē fortunūqꝫ suū firmasset ocio ⁊ potacōnibꝫ· ac luxurie· sese p̄cipitē dedit· existās in uersū talibꝫ sūma felicitate fulgure· felix igit̄ suo iudicō cū in grauē piguedinē inertēqꝫ venisset in pessimā oculorꝫ valitudinē incidit· adeo vt luce ledeēt p̄imū et ob hanc se ciuibꝫ putans despectū esse exhibe incēsꝰ truculēcior oīm fera nūc hos·nūc illos ꝑ libito atroci morte seu cruciatibꝫ tollebat de medio· Quibꝫ incēsu miseri ꝯgregatis copijs in archa diua recluso bellū indixē· q̄ seu a militibꝫ p̄da nudis impulsꝰ· seu ēmibꝫ a gentibꝫ suis eductis ordinibꝫ descēdit in aciem· et victꝰ pauco tpe intermisso iterꝫ fusus fugatusqꝫ est·et cum iam decliuum fortunam labentem sentiret quod bello nequibat·ad ingenium versus·mitis illam in desiderium suum trahere conatus· egit ut qui de pace tractarent ad se

mitterentur ex ciuibus. q̄s cum detinuisset incautosq; ad spem pacis adduceret insolutas r̄pēte armatoꝝ turmas emisit. reꝝ cū longe ab eo q̄ sperauerat successū ēnēt. victis fugitatisq; suis. cū omī r̄gio apparatu clā nauē ↄscēdēs secessit in locꝝ. et cū comit a ciuibus suscept⁹ eēt eoꝝ ciuitatis arcē fraude occupauit. nec mo tanq̄3 in hostes cedibus rapis exilijs stupris mr̄onaꝝ ⁊ v́gimū. tam p̄ncipū q̄3 plebeoꝝ thoros labefactās. seue debachari cepit et cū iam rapiēdi cessaēt appens matia. locrēses mīhos ēcūuenit astucia. nā suasione sāt ↄposita mr̄onas oīs et v́gies euocas ħ i tēplū veneris. q̄i q̄ voto publico obseq̄ deberēt electur⁹ collēas spoliari a militibus iussit et cū nudas emisisħ ornamēta subr̄cta sūpsit in p̄dā. q̄bus exaspati lotrēses irruētes i eū. ignominiose illū pata eicē. sic iā bis exul diomh⁹ q̄i fortunā ludēt ingeio vs⁹. veteri a demētibus spracusanis r̄cept⁹ ē. in q̄s cū p̄sco more seuiret fortūa sepi⁹ suis artibus lusa seu tot reuolucōibus fessa passa est ut ↄspiracōne ciuiū facta belua obsideret immanis. a q̄ deficiētibus viribus anxia mētis ↄpūctione. in ↄpositō3 cū hostibus itū ē. pactū q̄ vt dposito ipio arcē cū exercitu libere siracusanis r̄dēt. et cho rintū p̄uat⁹ in exiliū tēdēt. q̄ siracusis in libtate dimissis eximai t⁹ fere ē mittebat̄ excessit. vbi postq̄3 ventū ē samori duct⁹ ↄsilio nil n̄ q̄ hiulimū essħ extimauít eē secuꝝ q̄ r̄ct⁹ iudicō se i sor didissimū vite gen⁹ abiecit. Nā int lixas ⁊ lenones in pompis et fornicibus veste absoleta cōtect⁹ p̄seuerabat vilissima de q̄q; re ihonestis v́b sepissie qōis agitās risū dare poci⁹ q̄3 extorq̄re cōtēdēs. astantibus vltimo docē pueros in triuijs et ludos agēet alia q̄cūq; ad se despiciēdū q̄3 timēdū iducerēt acticare cepit. nec tamē facile hijs dissimilacōibus malā de se suspectionē corīthijs abstulisse potuit tātū potant p̄risī hois. q̄ntūcūq; deiecti p̄terita gesta. O varia reꝝ mutacō. quātū ħ exulis vita distans erat ab ea quā p̄nceps ⁊ isolens obsuare ↄsueuerat. Attn̄ q̄liscū q̄ fuerit et quatumcumq; inhonesta ⁊ fetida in eadem senescendo cōtabuit. nec sua tantū dedecora fleuisse potuit. quinimmo Iouis olimpij anuculū coronas. victoriasq; deoꝝ porrectas. brachijs epidaurij esculapij barbam p̄serpine spoliatū lotris tēplū. ac alia p̄ris sacelegia ḡuissimo cū merore pēsasse. creditū ē

postremo miseria supma deuict⁹ interijt obscure· adeo· vt incertū sit an apud corinthū moreret· an in siciliā rediens fuerit occisus·

In dionisiū et fortune excusationem·

Ve prōr multorꝝ hōim obstiacō ē· q̄z isflexibil'· q̄z lapid⁹ anim⁹ est· Bis e culmie dionisiū suis opib⁹ ꝓcurātib⁹· fortuna deiecerat· et vt restitucōib⁹ appebat· magis castigacōnis in modū q̄z diuisiōis iponā· nec tn̄ lacescit⁹ exilijs· i aliq̄ seui animi iniq̄tatē iimicare potuit· q̄n ab eadē iterꝝ r'stitut⁹ casū tciū ꝓcuraēt eisdē cū vicijs iiuste eq̄dē accūs̄· et indebitis v̄b' et erectōib⁹ laceraī fortūa· Cui dubiū si forte in scpta merita nr̄a gerem⁹· q̄n eā rēe agētē arbitreē q̄ legerūt lascuū q̄dē scelera n̄ videm⁹· discoli adūsa nō ferim⁹· et sic dū nos cecos ɔ̄gscim⁹ occultā fortunā indebite accusam⁹·

De polictē samiorꝝ tiranno

At et si p⁹ infelicē dionisij siracusani finē lamētacōib⁹ me onerasset· victrubi⁹ bac⁹ fundan⁹· dudū p̄uernatū dux q̄ p⁹ fusū exercitū suū a plaucō rōno ɔsule v̄berib⁹ affectꝰ ⁊ inde vocat⁹ sit· nō tn̄ viso polictē samiorꝝ tirāno in se calamū v̄tisse potuit q̄nimo ifeliciorē casū ex benignori fortūa scptur⁹ in illū se sponte sua ɔcessit· samos egei maris isula ē· diuesopū· ⁊ ob id sacrā iunoni ferebat antiq̄tas· cui⁹ seu gn̄is gr̄a seu diuiciarꝝ opa vel alio fortūe munē· polictes q̄dē assūpsit tirānidē· tenuitq; q̄ et si vti mos ē in suos mi⁹ hūane viuēt a dō fortunā obsequētē hūit· vt eidē v̄bꝛimū illi⁹ pect⁹ et amplissimos sin⁹ necnō q̄scūq; suos secrecōēs adit⁹ aptissimos hūit· nec solū ꝓspectantis vulgi iudicō· q̄d vt p̄rimū mēdax ē· s ipi⁹ etiā polictis· cui visū ē adō sibi cūcta ꝓ votis succedē· vt deorꝝ q̄nz timuerit inuidiā· q̄ ꝓspis vndiq; ēcūsess⁹· ad moderādā in aliq̄ c⁹cūq; iuidiā ⁊ rubōrē· tā fortūe q̄z superis aufferendū q̄ soli int̄ mortales ꝓ desiderio succederet cūcta sibi in fortuniū aliq̄d p⁹q̄z aliūde nō dabaē afferre instituit· sūptoq; emanib⁹ annulo quē carissimū hēbat in mare deiecit· hac vna isticia salebra motur⁹ exūdātē leticiā· O ridiculū sibi tps ad miseriā deeē timebat q̄ incipientē suire hecubam anū nō ꝓspexerat· ⁊ ob cōtumacōnē aliq̄lē · fortunam factā immobilē estimabat· q̄ quidē maior rebuās· multo paucis volūtarijs n̄ ɔtēta· id egit· vt q̄d eiecerat

sponte p licrates ipse in op'rato resumeret. Nam post dies paucos ab annuli iactu a piscatoribꝫ captꝰ piscis q annulū de- ctū escā putās se ebuerat dono tirāno delatꝰ est. cuiꝰ in ventre seu a coco seu a dapifero cōptꝰ annulꝰ. qui a neptunio r̄stitutꝰ po licti portatꝰ ē. O latentes insidie nūq̄ꝫ miniꝰ fidecie assumēdū. q̄ꝫ cū blandit fortūa. Sic igit vndiqꝫ fulgoribꝫ rutilās ut i amarissi miā calamitatē icideret. et factū ē. Nā qui omis in vnā r̄fuāl si ira fortunā seu p̄ de cupiditate seu adūsus dariū psaꝝ regē hostibꝫ p̄stallet auxilia polictes in eū totis viribꝫ. Orontes darij p̄fectꝰ adūsꝰ illū fudit cepitqꝫ atqꝫ pꝰ carcerē ꝛ cathenas eū q tot ꝓspa viderat q tot successibꝫ letatꝰ fuerat. q volēs a fortūa t̄bari neq̄ uerat i summo micalēsis mōtis vtice t̄ctū iussit in cruce suspēdi q et si tormitis anxiꝰ rubore dedcoris augēt. n̄ illi modicū potu it attulisse doloris sb se spectasse omnē mltitudieꝫ samioꝝ pau lo ante vel impune adūsus se audietē. nūc tam lib̄tatē suā r̄cup- atā illiꝰ exicio q̄ꝫ eiꝰ ignominiā cruciatūqꝫ et vicinā mortē letaꝫ- gtulātēqꝫ spectantē. Et sic tormentorū atrocitate. et p̄itaꝝ vo luptatū meoria ac gtulāciū inuidia. ꝛ verecūdia illati dedcoris posit iqꝫ dn̄ij dolore int meroēs et lacmas relictꝰ. infestis auibꝫ lacerādꝰ q in t̄ris felicissimꝰ vixeat in aere miserimꝰ expirauit.

De calisteno philosopho.

Am a truce policratis manū retrerā cū aribam olim epi ri regē flētē q̄rētēqꝫ cospexi accusantēqꝫ plimū philip pi macedonū regis pfidiā. eo qꝫ in fraude luxurie gr̄a Allexandꝛū epirotaꝝ vxoris sue fr̄em se pulso atqꝫ in exiliū se nectutē agē coacto regē epiris suo substituisset in loco. nec inst ciar. squalor senectutis inopiaqꝫ dolētis me facilē i suas trixisset q̄relas. ni ab eis maior pietas aduxissi. Nā haut ꝓcul inde adeo deformis et tabido t̄pis cruore calistenes seq̄baꝫ. tacitꝰ vt pociꝰ trūcū sanḡne pulueqꝫ resp̄si sese monentē extimasset quā ince dentē hoieꝫ. Cuiꝰ ego cau nomē audiēs mērāsqꝫ subito. eū q̄n̄ꝫ sacris philophācuū in scolis celebrē audisse ne dū colaniū igno miniā seuiētis in eū sibi vltro spospōderi si nec lacmas negari potui. Quis adeo lapideꝰ sit si viderit honestū hominē sacs ibu tū doctis meritisqꝫ ꝯspicuū et tanto isignē cognomie vti q̄sita

laudādis vigilijs philosophia pbet· mutilum de formato vul:
tu cuoreqꝫ turpi obitū· non suis de meritis ſ aliena puersita
te incedentē se coram qui possit pcere fletui· Quod igit apud
alios noticia clare originis regia pdecessorū insignia admiran:
da eorundem facinora splendoris plurimū viderent afferre in
philosophis pminimum est· Quid enim maiorū dyademata
quid auorꝝ sceptra· quid penitum p imagines· supati reges· or:
bisqꝫ subactus possunt philosopho inclite claritatis augē· cū
non solum quos maris fulgores mortaliū calce terat phylo:
sophia q̄mpmo ipsū celum pambulans· incōphensibili qua:
dam luce decoret· Non ergo· vt sublimiorē calistenē nostrum
faciam⁹· eius ē exquirēda ꝓpago· Is quidē a sua ineunte ado:
lescencia in venerandis philosophie laboribꝫ versatus forsan
audiuit socratē ⁊ platonē apud mortales diuina quedā men:
tis archana sub aristotile tamē clarissimo omniū philosopho:
rū pncipe mirabili pditus ingenio auditor floruit· et tanto iaꝫ
cognomine claros auditores habuit quibꝫ et ipe magister re
rū reseraret archana· Ceterꝝ cū illā ingentē expedicōeꝫ sūptur⁹
esset alexander· macedo aristotili pceptori suo maioribꝫ ꝓcul:
dubio operam danti poposcit· vt ex suis aliquē comitē daret
cuius adiutus doctrina vetera retinere et nouarum atqꝫ inco
gnitarū rerum posset demonstracione instrui· et p quem si q̄d
forsan memoratu dignū agēt līis etiā īderet· Cuius votis vt se
facilē exhiberet pceptor egregi⁹ int ceteros suos· tam ingenio
q̄ꝫ viribꝫ validos tanto regi calistenē insignē virꝝ ⁊ eloquēcia
facundū itineris sociū· dogmentorꝝqꝫ magrm concessit· Equidē
si supari posset phie insigne fastigiū gnde ⁊ illustre illi cōcessū
fuit officiū regē scꝫ doctrina mores ei⁹ q̄ tot tamqꝫ gndes ipse
regebat exercit⁹· et eū rdarguere vocibꝫ q̄ reges maxios coher
cebat ope· fortuna tamē rebꝫ mūdēs celsis adūtens qꝛ in phi
losophiā ifigere tela neq̄ret vt solā rerū apparēciā ꝓspectanti
bus sui iuris oia esse monstraret· in accessoriā philosophi sub
nitatē iacula vertit· actumqꝫ est vt succedētibꝫ alexandri vo
tis et pluribꝫ occupatis iam regnis darioqꝫ cū exercitibꝫ plārū
supato tam gndis accederet pda· vt oblitus sue mortalitatis

allexander ausus sit velle a suis in deu more psico adorari Qd quide · et si egre macedones eruditi ferrent p ceteris calistenes tulit egerrime · nec solum animo · s asprimis redargucionib9 tam stolida tanq3 detestabile regis fatuu damnauit infamiam Meminerat psecto honestissim9 homo C vt alexandri pentes natiuitate 7 puricia finam9 ɔ illu iportune 7 occidui frigidita te conictis neruis in fere letifer incidisse languore · et dei mu nere 7 medici ope no sua diuinitate sanatu · Nouerat vino et ira sepissime sepatu · alto psshi dolore gruissimis agitatu3 curis · accidecia omnino a diuitate exnea seq3 versa vice mellifluo la cte phie educatu sanctissimo nutritu i gremio · et honestissime eiusde in larib9 obuersatu neq3 decere hominne ne du imbutu diuina sciecia ver nec mercennariu ydeota se stolidis figmen tis trahi permitti stultisq3 credere fabulis · atque hominem seu creaturam aliam diuinis honoribus venerari · sibiq3 tanto tur pius quantum non vera tantum doctrina virtutes extollere opteret 7 vicia deprimere · s laudabili vita exeplisq3 docere spe ctantes cui9 ipe psessor artis existet · A quo comendabili ppo sito cu costantissim9 homo reuelli non posset in ira sibi familia rissima alexander facile concidit · eiusq3 suasione neglecte in se religionis gruissimas dare penas innocuu vir cogi · Na iussu suo cum ante sanctis occupatu contemplacoib9 hominne vna cum plurib9 in se coniurasse finxisset calistem effossi sunt ocl'i trnitate aures 7 nares et labia piter manus pedesq3 · deinde exercitib9 ira ex candescente iubentis tam ornat9 regis pceptor in spectaculu atq3 ludibriu deductus est · Que cu nondu satis rabie impatis explesset · postremo cauea iclus9 e et cu eo canis vn9 qetis lacessiti infestator assidu9 · Cui9 post mlta misertus lisimat9 nobilis ex macedonia iuuenis assuetus nonnuq3 ab eode vtutu pcepta et rer audire cas · vt morte finiret angusti as illi qsi cibu porrectur9 non impune venenu exhibuit · et sic post dedecora viui9 ob iracundi infamia phie absort9 est alupi nus · Queso dicatis segnes anime qd in subsidiu stolide oppio nis vre appositure estis postq3 in castra phie potuit trasuolasse fortuna an logos sopnos cenas oppipares rutilas auro vestes

obscenas libidines influxos in omne dedecus mores· arma fri-
uola hec sunt· Quid ergo excutite ceruicis duriciem· apite ocu-
los mentis et videte quia humilitas sola deo gratissima virtus
huius monstri vires conterere potuit· et in eo confidite cuius
solius est potentes deponere· et paupem de stercore dum vult
erigere·

De alexandro epirotarum rege·

Spectabam alexandri macedonis ipsum opus· hinc lacri
mas pias philosopho exhibens inde diras execraciones
tyranno cum mestus nimium clamitans quod Epirotharum rex affuit
alexander egitque querelis suis vt calistene relicto in se oculos trans
ferrem· et de se scriberem vt igitur voluere priores epiri regnum
apud antiquos a potissime post actum troyanorum bellum satis ce
lebre fuit· Nam recepta helena ylioneque conbusto atque di-
ruto fere omnis greca nobilitas aut naufragio· aut excidio aut
exilio mulctata est· Quos inter et pirrus Achillis filius p absen
ciam patrio regno vagus hijs consedit in sedibus· et ab eo inco-
le qui molossi dicebantur· pirride dicti sunt· Inde non facile epi-
rote et ab eo et ex repta lasana herculis nepte genus omne Eacida
rum manauit suis seculis inter grecos fere diuina claritate con-
spicuum· Cuius ex successoribus neoptholeus tribare filius ge
nuit alexandrum et olimpiadem· alexandri macedonici genitri
cem· Qui auorum fulgore illustris· et philippi regis affinitate spe
ctabilis formositate decorus Iuuenis fuit· ob quam infausto phi
lippi crimine pollutam meruit viribus pulso ariba regnum aui-
tum suscipere· quo splendore generi et formositati superaddito il-
lum gloria mirabili fecit egregium· Ceterum iam philippo mor-
tuo cum alexander macedo in persas et orientem expedicionem arri
puisset· quasi secum orbis partito dominio et hic a Tarentino voca-
tus grandi spe occidentis imperij pociundi in italiam quam vocabatur acces
sit· nec leta defuit fortuna principio· brucios quidem ac lucanorum
ea tempestate populorum ingencium virium semel et iterum fudit exercitus
et armorum vi oppida quedam et nonnulla ex eisdem de ditione susce
pit· Tandem cum surgentibus mira probitate romanis magis dum
vires augeret quam vt quietos vellet pacem firmauit· verum dum

alciori culmine eo ruasurū se arbitrarēt quo cuperet i pdestina:
tum illi atq; a dadoneo joue predictū miserabile fatum incidit
mutante fortuna vices pandosiam vrbem ⁊ fluuiū Achironta
letalem illi sortes ostenderant· quos ipē greciam solā habere ra
tus quasi se fatis surripet alacrior italiā pecierat· Attamen cum
hāc longe pandosiam vrbem a lucanis minantibꝰ sanniijs tri:
ptitus eiꝰ exercitꝰ fusus cesusq; fuisset· ⁊ ipē occiso lucanoꝝ du
ce fugiens ad achirontā fluuiū locoꝝ atq; nominū ignarus de
uenisset ⁊ fluuiū ymbre pridiano tumidū euulsisse pontē im:
petu cerneret· audissetq; fessum militem fluuiū nominantē eiꝰq;
rapiditatē execrantem dodonei responsi memor ac tonitꝰ atq;
fere exanimis i ripa substitit dubius nūquid iter flecteret ·aut
se vndis crederet· seu hostes pocius exspectaret· Attamē a Soci
nio vno ex suis monitꝰ añquā deliberasset lucanos instare ad
trāsitū pauore ipulsus est iāq; in alterā deuenerat ripā cū fatalis
assistens hora a lucano exule ex hijs C qs ad suaȝ custodiā pele
gerat ɔ exemmenciori loco veruto trāsfossus ē ⁊ moribundꝰ in
verticosas Achirontis vndas collapsus cū sangne luctantē spi:
ritum effudit· ⁊ vndaꝝ ipulsū in psidia hostiū cadauer regijs
adhuc decorum armis delatū· ⁊ cognitū vncis i siccū tractū ē·
quo quicquid ei viuenti fortūa pepcerat mortuo illatū est· Nā
postq; illud lucani milites p castra ccūueherent odio suadente
veteri ignominiose descerpserūt mēbratim· ptemq; senciā tāq;
victorie sue decꝰ in signe miserūt· rliquū nondū saturi distrahē
tes non añ a tpi lace rōne cessarunt q; lacrimis pcibusq; muli
ercule poscentis ɔcederent· a qua in vnū redacte reliquie ad la
crimas necessarioꝝ fumēdas ⁊ regiū funus i epirū sorori rmis:
se sūt ·⁊ sic qui fedū ad obsequiū isperatū obtinuerat rgnum
dū aliud aggreditur ei quod male ac quisierat i matura morte
surripitur·

De dario psaꝝ rege·

On dū satis mulierculā alexandri epirote mēbra cōpo
nēre cōspexerā ⁊ ecce flenciū me traxit manditꝰ rumor i
ptem· quos dū inspicē dariū psarū regem tanta cū maiestate
maloꝝ añcedētem vidi· vt facile C ceteris pretmissis ɔ calamum

impetrasse potuit. Is ergo Otho patre mortuo persarum imperium solus obtinuit. quem penes cum omnis mundanarum rerum splendor esse videret. ne fortuna superiorem arbitrarent mortales ab eadem in eum adeo violentus immissus impetus ut ex maximo verteret in nichilum. Nam alexander macedo ardentis animi iuuenis fama tantarum rerum tractus seque ultorem grecie a persis hactenus plurimum lacessite professus. Compositis macedonie rebus parua militum manu in eam omne virtutis sue robur impinxit. et cum iam lydiam yoniam cariam atque panphiliam occupasset nerusque iugi Gordij soluisset. et tauri montis celsos superaret vertices. ad famam tam animosi hostis excitatus darius collectis copijs non ante obuius factus est quam in campos deuenisset horestis. Ibi persarum atque macedonum conflictus extitit primus. maxima persarum cede. Darioque fugato qua clade et si perculsus darius esset animo reuocato copijsque restauratis ingentibus fortunam pugne iterum experturus accessit. que neque letior illi fuit. nam paucitas macedonum armatorum usu iuuabatur et arte plurima. In hoc quidem conflictu ultra amplissimam cedem darijque fugam castra regis capta sunt cum matre et coniuge atque filiabus. et tam grandi tesauro ut intuitu primo victoris appetitus inexplebilis vinceretur. hac strage fractus darius cum se in babiloniam recepisset diffidens armis. epistolis et sponsionibus animum victoris flectere ratus est. porro cum omnia frustra agi cerneret et ferro plusquam auro salutem fore tutendam dum Siriam ciliciam et egiptum sibi subigeret alexander et amonem libitum tenderet. quasi sibi concessum spacium foret. reintegrare exercitus conatus quos cum eduxisset non primis impares hanc longe. Cidno fluuio tercio congressus nec more solito impetu pulsus. primo adeo acriter et diu dimicatum est ut aliquandiu impendulo belli fortuna fuerit. postremo superantibus macedonibus mori voluit darius. qui a suis in spem meliorem seruatus cum paucis aufugit nullo in prelio precedencium tantus sanguis effusus est. eo quod per se tanquam pro salute postrema pungnassent acrius. macedones vero indignantes quod bis victi in arma surrexissent tercio reiecta pietate nemini indulgebant. Darius autem victoriam alexandro relicta iam se miserum destitutumque arbitratus. amicorum

sequebatur fuge socios· a quibus in parthiam captiuꝰ pocᷓꝰ q̄ꝫ reductus ab alexādro sequutus est· Ad cuiꝰ graciam promerē dam apud Taram parthie vicum amici darij in compedibus aureis posuere vinctumqꝫ in vehiculo transtulere· Demū spe regni occupandi a Besso ex amicis confossus est ⁊ appinquan te alexandro cū clam abijsset percussor· fonti cuidam appinquus et morti vicinus a psa milite compertus ⁊ in tā grandi afflictio ne solatus paululū qꝫ ab intelligente moriens inuentus fit· hic extrema mandata dedit· ⁊ sanguine deficiente aureis in compe dibus expirauit· hic igitur tā celsi regis tā potētis tā diuitis ex itus fuit· Cuius graui lapsu ira tepefacta fortune pmissum est· vt qui rex ⁊ splendidus vixerat finemqꝫ psito nomini moriēs dederat non linqueretur insepultus auibus aut plebeo ritu vel luti traderetur inglorius· Nam psa compta atqꝫ mādata darij referens Alexandro causam dedit vt et victor defuncti regis corpus vellet inspicere· eoqꝫ conspecto ⁊ suo compassus infor tunio lacimas daret· iuberetqꝫ illi more psico celebre funꝰ atqꝫ regium exhiberi· Quod magnifice factū est· nō minori dantis q̄ꝫ suscipientis gloria·

Dolencium cōcursus·

Acerrima miseriarꝫ seculo psica peperere bella· quippe pꝰ tropanū excidiū similes ante non cognitos grandes attu lere cāus· morosasqꝫ populorꝫqꝫ strages ⁊ cruētas regū victo rias q̄s dū nūc intestino bello nūc extero misarabilis gēcia experit vrbiū opulēta fere virorꝫ pauprima est· Sic ⁊ postmodū Car tagmensis psidia ⁊ rōnorꝫ audacia dū inī se impij orbis decer tarent gloria affricā Italiāqꝫ innumerū traxere dolenciū· ex par te q̄dem fuit ipe ⁊ vsqꝫ ī nostrꝫ euū quāuis paululū leuiores· a p̄mis tn̄ delapsis miserias exprimur nimiū· verꝫ suminus vo luptatis aliq̄d quod forsan sumere nequiuere p̄ores· Nam cū iam logissimo estu defessis agitemur ab vndis borꝫ q̄s malo rum tā grandiū causas dedisse cōpertū est ab impetu p̄mo pul sas ingencia naufragia passos· ⁊ p omne litꝰ corūdē calamitatū quassata ac attrita solo fragmēta cospicimꝰ· Sane fleuisse persas

insolencias suas in grecos ꝑ parte iã p̄monstratum est. mace: dones temeritatũ suaꝝ in Athanos Europasq; soluisse penas (et si non plene ad sufficienciã tñ) cito prospecturi sumus. cũ iã videã magni allexandri heredes ãplissimos ⁊ eoꝝ filios nepo: tesq; vtriusq; sexus dario ceterisq; subactis caternatim erump nas inexplicabiles deplorantes lugubres squallidosq; penas exsoluere. ex q̃bus anxios non min⁹ q̃ȝ miseros p̄mos ãnceden tes inspicio. leonatũ inmoris frigie prefectũ suũ accusantem in fortuniũ. ⁊ quod dũ antipatre ab athenienfibus obsesso auxili um ferret ab eisdem se circũuetũ occisũq; deflentem. inde neop tholemũ ac polliperconta gementes. q dũ Eumeni parent insi: dias ab eodẽ in eisdẽ ꝯgressu infelici occupatos ac cesos fuisse. Sic et pdicã nimiũ afflictũ ptholomeo egipcio bellũ intulisset ab excercitu (cui⁹ ipe dux erat) trucidat⁹ est. Quos oĩs vna cũ Aribarco capadocie rege a pdita iã dicto vita regnoq; p̄ua: to ⁊ Amiltare rodono ab ingratis ciuib⁹ cartaginensibus post mortẽ allexandri in patriã remeante necato volens p̄tereo. et ĩ id venio vt Eumenis capadocie atq; paflagonie ducis misera: bile exiciũ supioribus addam.

De eumene capadocie atq; paflonie duce.

Lexandro magno q̃ sub ornatis sacerdotib⁹ Amonis li biti se iouis filiũ deũq; stolide finxerat suoꝝ apud babi loniã veneno consũpto. cũ tã ingentis impij satis dign⁹ heres repiri nõ posset. eo iacente aureo ĩ lectulo exanime q̃si cadaue: ri maiestas aliquid aut dignitatis aut roboris p̄stitura videret agendis p p̄fecturas in trigĩta sex heredes qd occupauerat di uisum ẽ. Ex q̃bus vnus Eumenes fuit ex macedonia tã genere q̃ȝ ꝓbitate ꝯspicuus. Cui⁹ (vt acta sub allexandro linquam⁹) susceptis capadocie ⁊ paflagonie tñ ꝯsecut⁹ longe milicie mu nus est. vt nil illi pret̃ regiũ nomẽ ad regalẽ gloriã deficere vi deret. Ceterũ dũ ꝯsecut⁹ optatã amplitudinẽ diutine milicie q̃e tem admuenisse crederet illi hostis affuit illico. nã vt moris est in se magnas corruere moles quos rẽgũ orientaliũ vires ne dũ frãgere ȝ nec tollerare poterãt intestina attriuit discordia. ⁊ dũ sua in se dissidentes arma conuertunt actũ est fraude Antigoni

ut neoptholem⁹ qui cũ exercitu ad emergẽtes casus adiutor Eumeni datus fuerat ne dũ Eumenem cogitaret linquere verũ et exercitũ omnem tradere quibus aduersabat̃ Eumenes tẽptaret. Quod aduertens Eumenes in eum arma cõuertit. ꝛ prelio fudit atq; fugauit. A qua fuga cũ ite poliptonta rẽtentus neoptholem⁹ dũ ambo Eumenẽ letum ex victoria incautũ p insidias ĉcumuenire putant. ab eodem verũ conscio pũgnantes trucidantur ambo. Qua ex re Eumenes p̃mo suo infortunio A macedonibus hostis publicus iudicat⁹ est. ꝛ bellum aduersus eũ cõmissũ Antigono Is vo inito ĉtamine Eumenis copias fudit Qui sinistro rerꝫ successu pt̃ritus in munitissimũ castrũ confugit. In quo dũ illum obsideret Antigonus audito qꝫ requisit⁹ antipater Eumeni auxilia prestaturus accederet soluta obsidione discessit. Eumenes igitur qui fugiens exercitum liquerat se destitutum aduertens cũ p̃mũ potuit ad Argirasp̃idas (opera quorꝫ alexander p̃lia multa cõfecerat) quasi apud eos fin securior degere possit accessit. Argiraspide aũt alexandro defuncto omiũ aliorꝫ ducatũ sp̃reuerant. quos tñ Eumenes blande sensim sub suo traxit impio. eosq; aduersus antigonum venientẽ contraxit in pungnã. In qua cum duce mutata fortuna vna cũ Eumene fusi sunt castrisq; priuati in quibus vxores liberosq; ꝛ longe milicie premia perdidere. Quo euentu turbati Eumenem tanquam malorum causam turpiter dãpnare ꝛ vilipẽdere cepere. ꝛ habita clam cum Antigono pactione de habendis omnibus si captiuũ traderent. Eumenem illũ tacite abeuntẽ cepere. et cathenis onustum pducere in mediũ. quo cũ petenti facta potestate dicendi supplici oratione a tam imaui facinore trahere aut in libertatẽ aut in mortẽ suam frustrato conatus omẽs exposuisset. vsus in irã cõtumeliosis vbis ac diris execracionibus illis deuotis vltro añ custodes vinctus vt erat ad hostiũ castra viam idignant̃ arripuit. Quem cũ Antigonus videre recusasset carceri traditus haud longe post incertum quo mortis genere int̃ cathenas ꝛ tenebras mori coactus est. Sic qui multas expediciones clar⁹ pegeret vna vict⁹ fastidiũ suis effect⁹ est. Qui suo regi iusiurandũ inuiolatũ seruauerat sibi nõ suatũ

in pniciem expertus ē· Qui hostium duces victos plures ad duxerat victus a suis militibus hosti cōcessus est· Qui regis magni aulā conspicuus incedebat captiu⁹ squalidus solusq; fe do ꝛ turpi in carcere trusus est· Et qui multos vita donauerat inhoneste dat⁹ est morti· Sic pmis aduersant̄ vltima vices mu tante fortuna·

De olimpiade macedonum regina·

Am iam quo flectar ñ habeo· qn videā squalores et ge mitus audiā successoꝝ alexādri gregatim q̄si ad qddā eorum solaciū veniencium· ex quibus ne p⁹ Eumenis ꝑcipiciū sin gulos reticē C quosdā memoratu digniores vno t̄binis globo puoluā· cū olipiade alexandri matre tristi vultu ꝛ obseleta ve: ste int̄ alios veniēte· fuit ergo olipias genere ꝑceteris grecis il: lustris ex eacidaꝝ nēpe sangne t̄xit origin ē· fuit ꝛ forma decens singulare nate donū ꝛ desideratū ꝑcipue mulieribꝫ· insup r̄gis filia ex neoptholomeo epirotaꝝ rege ꝓducta sic ꝛ regis et̄ so ror alexandri scꝫ qui apd achirontā fluuiū jtalie veruto iterijt ꝑterea ꝛ r̄gis affinis Sarras N mollosoꝝ rex C vt de reliquis sinam ꝯtrocide sororis sue vir erat· regis et̄ ꝯiūx fuit· nā philip po insigni macedonū regi ꝯiugio iuncta est vltra Hec omnia regis ner gregarij mater q; ipa est que alexandrū illū ingentē C de quo fama viget inclita ꝯ pepit potuissem addere ꝛ r̄gis scꝫ nectaboni regis egipti pelex· sed honestius tacuisse visum est· pret̄ ꝛ hec omnia ꝛ regina fuit· Inter tot igit̄ coronas· inter tot sceptra· int̄ tot regum solia C vt alia plura omiserim ꝯ olimpias tanquam eximij decoris sidus emicuit· ꝛ q̄si quoddā viuētibꝫ specimē felicitatis etne esset habita ni sepe acrimis fortune q̄ssa ta ictibus ꝛ postremo deiecta fuisset Cū p letam iuuentutem int̄ tot splendores alacres dies trahenti· ꝛ si plurimuꝫ meroris attulerit philippū virum suū factis amplianteni fortunam reg: nūq; Atribalmis michea sticbaꝝ r̄ge supato vulneratum ꝛ fere mortuum ꝛ inde apud mathonem vrbem sagitta oculo priua tū lōge magis muliebrē animū agitauit ·aduersa opiōne de se creditum adulterium ꝛ inde non solum consternatam mentē· nā et q lōge ꝑus creditū ipm cū q̄si turpē macule notā illecebris

hec suspicio splendore iniecerit suo facile vident qui noscūt nil esse matrone pudicicie pulchrius que et si multū plebeis etiā in mulieribus cōmendanda sic in reginis sūme seruanda ē· cū cōdat ea deposita nil apud eas decoris regij restitisse· Hec igit illi inter tot illustrium auorum cognatorumque regum nomina prima labes iniecta mali est semē quidem pluribus subsecutis· nam si sacro fedato genio nomini solo obscene libidinis spurciciem intulis= set forsan fingendo tollerari potuisset infamiā· sed exinde asperi= ori concussa ictu fere concidit· Nā temporis tractu philippus in patrati adulterij vlcionem C ea quodāmodo repudiata Ↄ alexā dri epirothe cleopatram filiam sibi copulauit in coniugem· quod olimpias seu ob iniectam sceleris notā seu sup inducte iniuri= am tam difficulter tulit· ut viduitatem maluerit quam neptis perpeti pelicatum· vt satis post factū ea volente p ceptum ē· pā= sanius eum· cerestis filius ab horreste genus ducens egregium ab ea vt credere plures impulsus eo q philippus iuuentutis sue stupratorem Alexandrum Epirotā sublimasset i regē in ogeis incelibri nuptiarum Cleopatre festo int alexandros filiū socerūque sponsum obtruncauit regem· Quo ppetrato facinore quasi fu= nebre offm prestatura viro cōfestim cucurrit· quod ideo exhibuit vt mane seqnti in capite pansanie iussu alexandri filij pendētis in cruce aurea inueniret corona· Quod esto ppetrate cedis ori ginem satis ostendisse potuerit vt clarius appareret suā cōmis= sam iussu paucos post dies pansanie corpus deponi iussit· illudque sup philippi reliquias non absque decore cremauit· glandiūque quo regem pansanias pcusserat Appolini sub nomine miscalis quo quōdam puula necata est cōsecrauit· Nec hoc ad iras sacia= das sufficit· Cleopatram namque super inductam postquā eius gremium sanguine maculauit iugulate filie tot verbis dedeco rosis afflixit· vt ad vitam laqueo expellendam impelleret· eāque pendentem et si neptis esset letabunda conspexit· Quid dicam nil equidem irata muliere ferocius· et quod deterius est vti ini micius omni ferarum genere sic i vindictam procliuius mu= liebre genus· cui cū nō sufficiat vidisse quod optat· sciat insup cu pit quod egerit· se tūc existimās rite i vlcionē misse dum sceleris

sentit omne compleri triumum (vidua igit̃ vtt viri pelicisqꝫ ce
de labefactam pudiciciā expiasset pristināqꝫ e fortune manib⁹
felicitatem eripuisset · merore deposito comparuit alacris · ꝫ nec
istud a potenciori diu pmissum est · filium quippe vnicum ⁊ iu
uenem (cui⁹ ob maiestatem subsistere sublimitatē suam arbi
trari poterit) nouercarum cognatoꝝ affiniumqꝫ cruore maden
tem longam atque piculosam intrare expedicionem gemebū
da prospexit · et quasi ex eius casibus vita sua penderet anxia sol
licitudinibus varijs famā omnē pauida mente p totum mili
cie sue temp⁹ suscepit · quas inter alexandri fratris morte dolo
re intollerabili pculsa est · nec solum spes ingens audacis cepti
in fabulam versa sit · sed mortis genus et cadaueris ludibrium
audisse mestam in lacrimas sepulhime soluit · ⁊ si paululum cre
bris atque magnificis filij victorijs int̃ tot īfortunia r̃focillari
videretur · non tamen infelicitatis r̃stauracio concessa est · qnpni
mo nūc hijs nūc illis supincūbentib⁹ malis agitabat̃ assidue ·
forsan vt assuetudine meroris lacessitū diu pectus forcius in
ueniretur aduenienti (qua exanimari dbuerat) filij morte ve
neno ab orbis imperio rapti qua adō concussam reor · vt se tūc
viduam primo cognouisse debuerit · O quam paucis ⁊ nudis
expedio verbis erumpnas quas ploratus non expleuere lon
gissimi · His igit̃ miserijs oblita quibus inexpungnabilis vita
eius seruaretur non longum post temp⁹ aduertit infelix · vidit
enim filij auspicijs ⁊ laboriosā milicia quesitum duodecim an
nis impium int̃ macedonas proceres omne discerptum · eosqꝫ
cruentis sedicionibus in se victricia arma cōuertere · et Arideū
ex larissea psaltria genitum postergata filij prole vetustissimorū
macedonum regum insidere solio · Sane aut talium impaciens
aut vi pulsa regno sit non satis habeo · mestam in epirum seces
sisse satis clarum est · Ceterum appinquante exicialis fati die p
sequente eam Eatida mollossorum r̃ge nepote suo in macedo
niam pergere iter cepit Cuius intrare fines Arideus cū euricide
coniuge i festis armis prohibuere · q͛ adeo egre tulit vt i omissas
filij viriqꝫ lacrimas r̃uocaret optaretqꝫ mori · ꝫ nec blādiētis for
tune paululū subsidij defuit vetēs nāqꝫ macedones tā philippi

quā alexandri memoria fctā illi adhesere continuo nec vi solū et finibus obstacula submoue· qnymmo iure belli captū arideū cum coniuge ira suadente iussit occidi· Inde potita regno p ce⸗ dem nobiliū cū bacharetur cruoris auida unde securitatem pa riter ⁊ stabilitatem regni firmari arbitrabat inde ruinā atqꝫ ex icium cōsecuta est· Nam cū id Cassander antipatris fili⁹ ⁊ alex andro olim veneni porrector (cuius in extiminiū tocius regie prolis fortuna manus fuabat) beneficijs· Euridicis plimū ob ligatus audisset· ꝟ ad intempti regis vindictā venire simulans cū exercitu regnū occupatur⁹ aduenit· quod olimpias audiēs macedonū ob pūeritam i eos seuiciā diffidens cū ħersaul ⁊ ro sanne viribus filijsqꝫ i eppduam vrbem gemebunda confugit cū qua profecte sūt eandis regis filia de pdamia ⁊ tessalonica pugnā alieqꝫ plime matrone spectabiles menijs q̄ʒ armis ar bitrate fuare salutē· quas postq̄ʒ Cassander longa obsidione co⸗ hercuit olimpias pacta libertate victoris cum rliquo muliebri cetu indicionē se tradidit· cassander aūt alijs dimissis fide frau data olimpiadē sub ornatis mtfcōrum ab ea affinib⁹ vt ab eis ad supplicium poscere induxit· hinc ad eam occidendam quo detinebatur cum venissent armati carnifices regalibus induta ac duabus ancillis inuisa nulla in parte pṫrita vltro illis pcessit obuia· Quam cū venientem vidissent seu dignitate pristine eius maiestatis pterriti· seu a nominibus regum affiniūqꝫ paue facti non audientes in pitum facinus subsistere· donec a cassan dro mitterent alij quoꝝ irruencium gladios ipa non refugit· nec an vulnera nec ec manante ex vulnerib⁹ sangne muliebrit exclamauit aut ꝓ salute sua seu mora aliquali satellibus pces effudit· ꝟ generosū i se veteris ꝓsapie animum colligens viro rum forcium more tacens crinibus vestimentisqꝫ compositis· ne quid cadens indecorū videret feriendū ptulit ictus· i hoc se tam strennuū tam magnifici imperatoris matrem confessa ⁊ ef⸗ fuso sanguine prolabens non aliter q̄ʒ si vicisset expirauit infe lix· Nil meo iudicio pulchrius q̄ʒ eo vultu ac animo quo labi lem vitam impauidi ducimus fatum ineuitabile si sumamus· Nam et si multum laudis ob salutem cum honestate seruatam

lucremur longe pl⁹ glorie si via sblata sit morti pprompto ani mo occurrere meremur· Nec indigne· nam vti crebros mortis aspicimus casus· sic ad eam honeste sumendam alacres ire ra‐rissimos· quos si quis venientes pauidus forsan euaserit non morti ius surripuisse· sed famam quam fortiter moriendo que‐sisset misere se pdidisse credat· sciens vti infeliciter morienciu͡ʒ luenda mors est sic et eo͡ꝝ semp vita que cũ ignominia seruat̃

De agatode Siculo·

On solũ ĉca celso͡ꝛ exercet fortuna vires q̃n ymmo se pe iocari a leni vento ex humili fimo tritas in altũ pale as tollens in ãplissimas nubes ⁊ monstruosas fere cõuertit ali quando q̃bus postq͡ʒ nõnũquã rutili solis obtexit faciem ⁊ hor ribili sono pauidis mortalib͡ꝯ p̃grandes timores incussit· quasi saciata ludo qd̃ extulerat repente soluens diffundit ĩ pluuiã· q̃ nescio vtꝝ dicam an terere p sepe lauari vias in fetidas repleri cloacas· Quod si paulullũ miserijs macedonicis indulserimus et in Agatodẽ siculũ inuehimur reor· liquide apparebit· is sicu li cuiusdã lutifiguli filius nõ clariorem adolescenciã egit q͡ʒ ei⁹ fuerit origo· nam cũ formosissimus esset ⁊ inops indignãs pa‐triam officinam vt oportuna vite perquireret turpissimo que‐stui inhonesto͡ꝝ hominu͡ʒ stupra paciendo puericiã dicauit· pu‐ber factus ad explendam mulierum libidinem se conuertit· et sic in omne lascuiie genus famosissimus nõ tantũ apud siculos sed etiam apud exteras naciones euasit· Quibus insignitus vo tis iam robustior Siracusas veniens gregariam aggressus mi‐liciam est· et qui eo vsq͡ꝫ effeminatus fuerat adeo ad facinora omnia se promptum exhibuit· ꝙ cum ore facundus esset cen‐turiam assecutus facile ad militarem etiam tribunatũ conscende ret· hic domostene duce mortuo istãte siracusanis ethnito bel‐lo loco ei⁹ suffect⁹ est· ⁊ obmgencia ĉca ad bellũ gesta actũ vt damastonis q̃ndã ditissimã cõiugẽ (quã adulterio añ cognoue rat) ĩ matrimoniũ ducẽt· ⁊ sic ex lutifigulo dux et ex inopie di ues affect⁹ ẽ· attñ qd̃ illi p maximũ paulo añ fuisset pa͡ꝝ ratus

dum in ampliora ardesceret i priam pir raticā ingrat⁹ exercuit. Atque totis viribus eiusdem occupare dominiū conat⁹ totidez in exilium actus excessit. ultimo tandem: dum apud murgan ciam bellis aduersus siracusanos laborantem exiliū ageret in si racusanorū odiuz pmo pret deinde a murgantinis dux belli fa ctus ē. Inde capta leontinoꝝ ciuitate Siracusas obsedit hamul taremque penū ducem a Siracusanis subsidium actitum .pmis sionibus maximis non solum sibi cōciliauit. sed in occultaz soci etatem contraxit. eiusque opere factum est. ne tm illi pax siracusa norum daretur atque reuocaret ab exilio Sed eoꝝ pretor etiā diceretur. Qui post hamultaris amisi subsidio obsesso per frau dem ingpnnasio omni siracusano senatu pniores plebis nimia ni seuicia trucidari iussit. et hic cū passi diuites quescūque ciui tatis occupasset. ꝛ bona cūcta vtisset i predam grandi cōscpto exercitu ciuitates eoꝝ incautas subegit. Queres deflorata in se natu cartagniensiū a legatis eoꝝ vt occulte dampnaretur. ha multar opata est q morte prerapt⁹ añ patefactā dāpnacionē. Agatodi aduersus cartagmenses arma mouendi causaz liquit sane ingentis animi vir āplissimis ciuitatū spolijs atque impio pregndi elatus est titulum abhorrens tpranni. ꝛ vt in clariorē lucem nomen suū extolleret ex impuro iuuene regijs decorat⁹ notis sese rgem dixit. iussitque vt sic a ceteris diceret. nec dfuerūt qui formidabilē facerent. ꝛ maiestatē regiam etiā augerent. ve rum dum celsū conscendisset soliū sublimis vticis apicem for tuna sūma ferre solita paululum agitare visa est. Nam cum ad uersus eum hamultar. Sistonis filius ex affrica duxisset exerci tum bis obui⁹ cum copijs factus bis ab hoste fusus est. coac tusque secundo turpi fuga siracusās repetere. In quibus C quod ignominiosius visum ɔ iam ab omnibus socijs fortuna sequē tibus relictus a penis obsessus est. adeoque coactus vt de salute q̄z de regno pocius cogitaret. actumque de eo erat in se dum vi ribus impar cerneret in temerariū. sed oportunum vertisset concilium. ociter quippe siracusis ꝓ qualitate temporis reb⁹ cō positis exercit̄ trāhoē i affricā secū archagacū eracbidā adultos iā filios t̄hens inniectoque repēte iꝓuisis peis metu hannonem

cartaginēsem traxit ī plũ · q̊ superato ad q̄ntũ a cartagine lapidē duxit excercitum · Ibi dũ staret ciuitates a penis deficere · societatem iungere · comeat⁹ mittere · et vires ei augere plurimũ · pterea et in Sicilia ab atandro fratre cũ impatore penorꝫ omnis deletus excercitus · et sic se rebus agentibꝫ reintegrato fulgore regio Affellas cyrenarꝫ rex p leges eidē se iungit · ⁊ ingenti militum copia euestigio sociat · o inexplebilis ampliandi regni cupido · nulla tibi lex nulla fides nulla pietas est · fas putas omne quid libet · nec indulges crimini dũ p̄stetur peccandi facultas · hunc quē nuper assumpserat in belli socium Agatodes cuꝫ adoptasset filium in vinculũ caritatis ut eius occuparet excercitũ per fraudem interemit incautũ · Et cũ tercio cartaginenses cruēta superasset pungna adeo eorum pulerat animos ut in sedicō ei⁹ castris fuisset orta · appareret hamilcarꝫ transituꝫ cũ omni penorum robore · hinc Agatodes copiis agarthagato traditis in sicilia proficiscit · ⁊ nouas penorũ legiones p⁹ mortē hamilcaris Sistonis transmissas ab obsidione siracusarꝫ r̄mouit ex q̊ omē Sicilie nact⁹ impium vi abeuntem retraxisse fortuna ostendit · Sed quid refert tam lubricũ inuitũ velle tenere monstrum · qd̓ quanto magis stringitur tanto facilius stringentis vincula vacantur · Agatodes aũt maiora sperans quo omne bellum vteret in affricam rediens sedato v̓bis militari tumultu in aciem copias educit · castra oppressurus hostium · apud que dum minus caute pungnam inisset maxima parte suorꝫ cesa erumpentibus hostibus in sua victus fugere coact⁹ est · In quibꝫ dum strepentes in se milites audiret nocte cõcubia cum archagatone filio tacite exiens fugam cepit · verꝫ archagatone ab insequentibus capto ⁊ in castra retracto ipē fugitiuus ⁊ fere solus abijt siracusas nec mora facta cum Cartaginensibus pactione occisis agatodis filijs excercit⁹ omnis in eorum dicionem t̄nsiuit · agatodes aẗ hāc clade perculss⁹ · Cũ penis eq̄s pactioibꝫ pacē iniuit · uidens nsqꝫ q̄ ī affros nil poterat · In itales expiri uires suas disposuit · copiasqꝫ transiecit ī brucios · Ibi aẗ cũ nil obtinuisset aduenīēte rerũ t̄mīo repentino ac pestilēti morbo correptus est · A q̊ si p̄rimũ vexaret nouis supuemētibꝫ ⁊ minime optatis rebꝫ

longe acrius anxiatus est. Nam int filium et nepotem ex filio nō aliter quā si mortuus esset successione bellū audiuit exortū. ex q̄ satis aduertisse potuit et sospitate absq3 se frustra siracusas petiturū vlterius. ⁊ potissime cū occiso filio nepotē regnū omne occupasse sensisset grandis erat ꝑfecto consternacio talis. ⁊ fortune odia saciasse debuerat videre se adultis orbatum filijs exulem absq3 regno regem senem et apud hostes egrotantem. Equidē q̄ p multos gradus ab officina fictiliū i regiū thronū deuexerat passa non est precipicio vnico demersisse ad inferos a solio Agatodem. nam ⁊ si p prerupta in decliuū saltus coegisset plures agere alios non dū saciata seruabat. languenti igitur hijs supadditis curis exaggerata egritudo est. adeo vt post longum infirmitatis tediū mortem ineuitabilem illi terminū fere nosceret. ex quo cura acrior supaddita est. Erant illi Tesena dilectissima cōiunx et paruuli duo (quos ex illa susceperat) qbus occulatus homo dum p⁹ excessum suū mortem aut carcerem aut seruitutem cerneret intantū compati cepit. vt preter morbi violenciam a sutroꝝ precogmicione illi viscera viderent excerpi. Tandē inualescente malo ne quod ariolat̄ contingeret indurum et importabile sano consilium versus est. lacrimansq3 coniugi iussit. vt sumpto omni regio apparatu quo nemo ea tempestate fuit splendidior conscensa naue cū filijs (ne impantis nepotis essent ludibriū) se relictum in egiptū vnde illi venerant remearent O asperum mulieri ⁊ amanti potissime verbum virum exulem egrotantemq3 ab eodem ip̄o se relinqui iuberi. et adhuc eo spirante se viduam audire. et quos regnaturos pepeat filios exules asportari. nec illis cernere ex regno aliud q̄3 ornamenta reseruari. suffecit tamen animus mulieris et dum hic affectio retrahit inde suadet racio instante oportunitate et coacta infirmantis imperio vix ab amplexibus eiu⁹ disiuncta miserabiliter deflens cū prole recessit. Quas hic lacrimas quas querelas. quas amaritudies. tā derelicti q̄3 vxoris nō sponte relinquentis ⁊ filiorum inuenisse credendū est. Apponant̄ econtra regni felicitas. impij gloria victoriaꝝ dec⁹ diuiciaꝝ voluptas et qd̄ mai⁹ aliud ꝯcupiscibile r̄gibꝫ ciū dubiū q̄n oīs fulgorꝫ nō

dicam ab omnibus ꝗ͡ a miseriaꝝ etiā minima obfuscet· Rex aūt vndiqꝫ miser ⁊ anxius inualescente morbi peste confūptus oc cubiút· et quasi non fuisset relicto nomie fere resolut⁹ euanuít· Quís non dicat ambiguū cernere· quís fuerit an humilior in troitus vite an ex eadē exitus agatodis·

Tristiū concursus plurimoꝝ·

Flebili agatodis fine in reliquías magni alexandri fere velim nolim tractus accedo· tumult⁹ erat ingens tā vi rorum clamanciū q̄ꝫ vlulanciū mulieꝝ· et ante alios occurrere oculis Barsanes et Rosannes que abiecto omni cultu r̄gio scis sili semitecte paliastro quasi ex alexandri inclíti orbis victoris vlnis distractas in obsidionē se p̄mū demū se in carcerē a Cas sandro antipatris se mic[illegible]tas aiebant· filiosqꝫ ex rege tā claro conceptos vna secū ab eodē tocius regie prolis interfectore mi serrime cesos· Erat et Thesalonices aridei regis filia incusans cas sandri dudū cōiunx feminneo deflens ritu se puo tēporis tractu Cassandro viro ⁊ philippo filio orbatā· et p⁹ hoc antipr̄e alte ro eiusdē nato nil valentib⁹ p̄cibus aut lacrimis scelestissime int̄ emptā· nec aberat alexander ali⁹ ab eadē ⁊ Cassandro genit⁹ se deceptū querens ⁊ p insidias a demetrio rege asie trucidatum Sic et antigonus eiusdē frater a lysimaco socero se necatū cla mabat· ⁊ Euridicē cōiugem carceri mancipatā· et hinc demetri⁹ ꝓxim⁹ afflictās se aiebat anthigonū p̄rem nō solū a seleco pre lio fusū ꝗ͡ occisū· seqꝫ p⁹ multa insignia facinora cū honeste mo ri⁹ posset fallaci spe r̄ctus t̄pissime eiusdē captiuū sup̄sisse cathe nas· erāt p̄terea penstetes babilonia p̄uat⁹ a selenco ⁊ ammicās quí bactrianis p̄erat ab eodeꝫ victus fugatusqꝫ dolentes · Nec mín⁹ fere oīs indiam p̄fecti macedones varios ostendentes ictus se ab androcoto homine humilima ex ꝓgenie sato tā leto tā omine q̄ꝫ vtute mirabile rege facto cesos querebant̄ p⁹ q̄s et ipe Selencus plorans dicebat nō dei anulū non ex vtero ma tris in femore aurorā r̄ctam· nō insignē miliciā p⁹ alexandruꝫ actam· nō sūptū regiū dec⁹ nō pagratā secundo Indiā nō vic torias multiplices agere potuit· q̄n ptholomei cuí cognomēto cerános capet̄ insidiis ⁊ senex ⁊ vltim⁹ ex alexādri p̄ncipibus

necaret· Quis aduenienciū oīm queat gemit⁹ ⁊ miserias expli care· q̄ et si satis ammo meo insitā pietatē mouerit Arsinoe lysi miaci quondā vxor nō solū suis lamētacionib⁹ illā mouisse po tuit verū fere lacimas excerpsit· Hec aureā cesareā distractā ma nibus ⁊ decorā faciem vnguib⁹ infestis rugatā cū scissa ac tur pissima veste fletu habūdātissimo humectās ora pect⁹q́ pūg nis tundens anxiū tristi cū voce viduitatē suā fratris matrimo niū natorū cedē ⁊ suū lamētabat exiliū· q̄ vt sic alijs ꝓ vt mihi pietatē iniciant explicare mens est·

De arsinoe macedonum regina·

Tholomeus lagi Gegarij militis fili⁹ sua virtute nō solū patris humilitatē excessit· ꝫ ex pncibus alexandri mag ni factus ⁊ p⁹ mortē eius egipti rex ptholomie⁹ in tā āplissimū euasurus splendorē dedit iniciū· Et si plures int̄ alios tres tn̄ ha buit filios ptholomeū videlicet Cerannū nātu maiorē et ptho lomeū philadelphū· ⁊ arsinoeꝫ filiā quam iuuenculā lysimiaco macedonie regi dedit vxorē· ⁊ adhuc iuuenē ꝯ ius genciū phi ladelphū alexandrinorū regē cōstituit qua idignacōne ceramnis in macedoniā veniens q̄si exul cū lysimiaco rege dū viueret mo ratus est· Arsinoe igit̄ tā patre q̄ꝫ viro ⁊ frē rgib⁹ ac reginali ful gore suo ꝯspicua q̄ntū a fortuna sublimiata ē tm̄ ⁊ a natā rerū et ꝯsolata· nā C qd̄ summū mulierem ⁊ potissime feliciū desideriū ē ꝯ ex lysimiaco viro lysimiacū ⁊ philippū filios letabūda suscepit tanta pulchritudine ⁊ affabilitate cōspicuos· vt pret̄ originis insigne in se macedonū oīm animos oculosq́ꝫ cōuerterent· tāta cū matris voluptate ⁊ gloria vt si nil aliud pret̄ hos fortuna li quisset iudicio suo felicissima videret̄· Et qd̄ plurimū leticie sup addebat varijs casib⁹ dēptis reliquis lysimiaci filijs i spem cre scere illos arbitrabat̄· ꝫ longe alit̄ meuitabile fere fatū pauerat Nam C vti iā dixim⁹ ꝯ cū agēte sedicione nepharia assiduis cer taminib⁹ macedones ꝓceres in se arma vertissent · orto int̄ Se leucū asie regē ⁊ lysimiacū bello cupiditate dominij amplioris et senio pares animositate supinasq́ꝫ tot illustriū alexandri cō militonū reliquias ab vtroq́ꝫ collatis signis in aciem discensum est· in qua non solū ad miseriarū cumulū q̄ndecim natorū varijs

ceſoꝝ caſibus ſtrages exercitus liſmiaci ſupaddita eſt · et ipſe
trucidat⁹ ⁊ qđ ſupſtitib⁹ filijs debebat eſſe ſubſidiū regnū ab
Antigone inuaſore eiſdē ſublatū · Qua ex clade arſinoe nup re:
gina vidua ꝑuataq; ⁊ exul in caſſandriā munitiſſimā vrbem ⁊
Antigoni impiū arſpantē cū prole gemina ꝓ ſalute ſeceſſit · ex
hac maloꝝ ſuoꝝ radice ſupmi exicij palmes exort⁹ eſt · Ceran:
nus quidem p cmodū aduerſus Antigonū ſūptis armis illū ma:
cedonici expulit · ſeq; cū iā regem dixiſſet ex exule caſſandrie v:
bis cupid⁹ ne regni emulos haberet lyſmiaci filios nepotū ſan
guinis auidus factus eſt · Cui deſiderio cū vires opam dare nō
poſſe noſceret ad ingeniū v̓ſus ḡtulari ꝑmo ſorori de victoria
ſe nō ſibi ſ; nepotib⁹ dū p etatē poſſent queſiſſe regnū · eos po:
cius filios q̄; nepotes habere ſibi illā ſi liceret coniugē regniq;
cōſortē optare deos oīs adiurare · teſtes inducere inuocare ſe
illam reginā filios etiā reges coronare cūcta cmuni cſilio et ar
bitrio gerere · mulier ꝑmo inſidias ⁊ ſceleſtū hominē magis fi:
lijs q̄; ſibi timere · Inde vires ⁊ audacia furorēq; poſtremo mol
liri blandicijs fidemq; v̓bis ꝑſtare · ſuadere ſibi illū ⁊ ſi hoīes
deos ſaltē iuratos non eē deceptuꝝ · et talib⁹ cſilijs tracta (q̄ſi
quod morte liſmiaci pdiderat decus) regni fratris nupcijs re:
acquiſitura in cōnubiū venit · celebrant ingenti leticia ⁊ magni
fico ſūptu nupcie · vocat in cōcionē exercit⁹ · eo q̄ teſte macedo
nici regni auro Arſinoe inſignit dyademate q̄ in leticia effuſa
vltro iam capta dolis in Caſſandreā virū inuitat · ⁊ ꝑgreſſa or
nari templa aulas domos vias oīs ⁊ publica loca iubet aras
et hoſtias ad ſacra pagenda diſponi · feſtūq; diez ac lectū pari
cōiugis aduentu mādat · Hinc eo iam ꝓpinquante liſmiacū ſex
tumdecimum ⁊ philippum tercium decimum agentes corona:
tos illi occurrere · ac eū gratulant ſuſcipere impat · q̄s ille fraudū
faber optim⁹ ficto vultu cupide amplexat⁹ in oſculis diu fati:
gauit · veꝝ vbi portā vrbis cū ſtipatorib⁹ ingreſſus ē illico ar:
cem capi ⁊ pueros iubet occidi · q̄ tam ſeuo iuſſu pculſi cū ma
tris in gremiū cfugiſſent pcuſſorib⁹ ſuपueniētib⁹ ea flente et
feminieo vlulatu cuncta cōplēte et fruſtra a frē iuratos dos fi
demq; eius poſcente ac pro virib⁹ manib⁹ ſatellicū gladioſq;

retinētē et sepiꝰ natoꝝ corpa nūc veste regia· nunc corpe toto ab ictibꝫ tegēte seq; ꝓ hijs tanq̄ȝ noxia vel vulneribꝫ offerēte eos int serta ⁊ purpuras seuissime trucidari vidisse potuit· et cū iam vrbē ꝓditor occupasset et festū oīe vsū est in luctū· nō facta sorori copia celebrādi filioꝝ funꝰ· exutam regalibꝫ ⁊ sq̄lida tristi scissaq; seminectā veste purpureo sāgne filioꝝ rspersam duobꝫ tantū famulis sociatā· ex vrbē lugubrē · clamantēq; passo crine vultuq; fedo ceraūni impio distractā· et inde in samotraciā in exiliū deducta est Ibi ex regina paupcula fca mulier· nūc splendorē patriū: nūc magnificēciam lisimaci viri· nunc formositatē filioꝝ et etatis florem (quibꝫ ipa iam dudum felix extiterat) et vide lisimaci casū regni pdicionē fris fraudem atq; seuiciā vulnera mortemq; trucē filioꝝ memorās· seq; ex regina plebeā iam deiectā ⁊ calamitatibꝫ plenā exulem cernens in q̄relis lacrimis merore cōtinuo deuoluta vixit· q̄mdiu potuere fessi mee vires tam seuū tollerare dolorem fatum·

Flentes plurimi·

Arsinois adhuc miserabile pio adhuc intuebar aīo· et fris indignū execrabar facinꝰ· cum et ipe veniēs in meam existimo ꝯsolonē missꝰ ab inferis se nō debitas ſ; q̄s exegit fortuna sceleꝝ suoꝝ fractis a gestu vocibꝫ pendisse penas ostēdens· Nam recenti nepotū cede elatꝰ nimiū existimansq; eam pfidia bella confici q̄ fraudes cessabant vilipenso q̄ȝ aduersꝰ venientes gallos a dardanijs offerebat auxilio· eorūq; spreta legacione pmo exercituū ꝯcessu ab eisdē nō solum pstratꝰ exercitꝰ victusq; ē· ſ; ipe circūuentꝰ ⁊ plurimis ꝯfossis vulneribꝫ emisso cum sangne nephario spū ab hostibꝫ caput eius insanum in victori signum p omnem aciem eorum sublimatum delatum est modicum quippe meo iudicio ·non tam nephandus · tam scelerosius homo peruciatꝰ omnes in extremā mortē deducendus erat· Post hūc ⁊ belligeus galloꝝ regulus a Sostene victꝰ fugatusq; querebat· Querebatur ⁊ Sostenes se pmo felicitatis sue fulgore a Bremo deiectū· sic ⁊ Bremus multiplices vario terraꝝ tractu victorias memorans postremo inexpugnacione Grei appollinis in tm̄ susceptoꝝ vulneꝝ dolorem deductū vt

sua in se seuiret manu deflebat. Eiusdēq3 factionis thessalo⁹ ⁊ Ematius duces pditis exercitibꝫ infortuniū lacrimabant suū. ab hijs tamē paululū semot⁹ apparebat pirr⁹ epirotaꝝ rex c⁹ aspectū inspiciens et eius denotans verba vix satis comphen- dere potui eū ne letiorē esse victorijs pactis an tristiorē suscep tis infortunijs. qua ꝓpt vt alioꝝ i penā iudicio quā breuit per- mixtos ei⁹ splendores caligmesq3 describam.

De pirro epirotaꝝ rege.

Irrus eacidis pris mortui facmore infantulus. a suis in mortē q̄situs amicis clam subtractus. et in illirios dla- tus beronici glauci regis illorum coniugi. eo q᷑ et ipsā ex eacidaꝝ genere foret nutriend⁹ suādulsq3 exhibit⁹ ē. c⁹ ifancie tanta fuit humane benigitatis indoles. vt ad se diligendū adeo traheret. glaucū vt non tantū sollerti cura illū a cassandro ma- cedonie rge sub belli i ϯminacione poscente suaret veꝝ adop- taret in filiū. Hinc epirote moti odio in misericordiā verso. cu iā vndecimū etatis ageret annu3 a glauco tanq̄3 suū regē postula- rūt supplices. rductumq3 in regnū patriū diligēti custodia ad etatē pduxere puberē. In qua regijs insignit⁹ tot et tam egre gia gessit ut spem maximā diligētibꝫ ⁊ hostibꝫ de se timorē in- cuteret. Is igit sic se hñtibꝫ a tarētinis bello aduńsus romanos laborantibꝫ compatis viribꝫ iterata legione vocat⁹ tarētū ac- cessit. nec minori spe quā dudū patruus alexander regni itali- ci pociundi tract⁹ copijs apud horacleam vrbem deductis. cū lenino romano ꝯsule certamē muit. Elephantumq3 munere victoriam ꝟ cruētam optinuit. O q̄3 ad eū euestigio romanoꝝ socioꝝ ciuitates declinauere plime. Etiā a siculis intestino bel- lo ob agatodis morte3 se se lacerātibꝫ in suū regē actit⁹ in tā splēdidā gloriā effulsit. vt facile a plerisq3 eū futuꝝ alexandrū magnū alteꝝ crederet veꝝ vrgentibus romanis dū aduersus Curtiū atq3 fabriciū apud Astrilum apulie opidū collatis sig- nis in aciē descendisset. seq3 iā victorē crederet turbatis belua rum auxilijs e manibꝫ illi victoriam sublata humeroq3 sanci⁹ equo marte discedere coact⁹ est. quid illi fere clades p maxima fuit. Nam qd posse subsistere hostibus animoꝝ auxit q̇ impetu

obsisti posse detraxit. Tandem lotris alexandro filio relicto firmatisque presidiorum sociorum opidis cũ copijs transient in siculos ad quem cũ deficerent ciuitates rexque diceret. Sicilie reuocata spei militis secundis certaminibus penorũ vires attriuit dato irritauerit animos. Cumque heleno filio (quē ex agatodis regis olim Sicilie filia susceperat (siculum regnum tanquã auitum concessisset. a tarentinis exinsperato affuere legati aientes. ni confestim ferret subsidiũ. tarentinos in dicionem romanorum ituros. quod cernens hinc iratos cartaginenses instare. Inde romanos i bella prouocatos vrgere in ambiguo positus. an aliam rem bellicam qua ocii instante oportunitate apud siculos pagendam ratus est. attamen a cartaginensibus victus existimãs si festinus tarentinis adesset cuncta inposterum restaurari posse non aliter quam fugitiuus cũ quibus potuit copijs in italiam veniens tercio aruhinis in campis aduersus curcũ et fabricium certamen arripuit. in quo victus atque fugatus est et spes omnis fere sublata. Inde cũ audisset ob eius profectionē fuge similem ad hostes defecisse siciliã fere omnē animo fractus post quintum annũ sumpte expedicionis italice sub profectionis figmento in epirũ vacuus se recepit. Et sic dũ illi duo regna eodem tempore fortuna se daturũ ostenderet ambo instanti exitu in opinato surripuit. Qui tot perditis laboribus tanta spe lusus non dũ satis monitis minime fortũe credendũ. cũ primo epirũ appulit antigono macedonie regi (qui illi supplementa negauerat) bellũ mouit. et macedonie fines inuasit victoque ãtigono regnũ eius indicionē suscepit. quo cũ rex iã diceretur macedonie septimo ab assumpcione mense a lisimaco priuatus est. Post hec asiam greciãque occupaturus omnē sibi suadens bellum spartanis indixit. Dumque impetũ direxisset i macedoniam pungna mulierũ magis quã virorũ virtute superatus ptholomeum filiũ ingentis virtutis iuuenem et robustissimã sui partem exercitus perdidit. Tum in argos eo quod ibi antigonus refugisset relictis spartanis bellum flexit quē cũ expũgnacione conaretur ictu saxi conficitur. eiusque caput in solaciũ deportatur Antigono. Et sic qui multis grandi animo ausis multis feliciter gestis ad occidentale primo Inde ad orientale imperiũ aspirarat nil quesitũ aut retentũ

lapide ictus vno succubuit· et quod turpissimum victori regnum extitit spartanis mulieribus impellentibus cessit

De arsinoe regina·

Grandis audacia Aristotimi principis qua viuentibus pirro et ptholomeo filijs pirri regis et eorum matre olimpiade ausus est· Epirotarum tyrannidem occupare· et bellani Epirothe senis robur quo iuuenes in inmanis tyranni exicium traxit me paululum prospectantem tenuere· sed vidisse arsinoem Cyrenarum reginam pariter feruorem suum et amasium deplorantem (ut quas pestes inciat turpis amor saltem semel adiecerim reliquis) omisso Aristotimo placuit exercere calamum hanc ex nepotibus lagi pocius arbitror· quam inuenisse meminerim· que agas Cyrenarum regis coniunx ex eo filiam vnicam Beronicem pepit quam moriens agas vt bella sedarentur regni ptholomei regis egiptis fratri suo testamento reliquit vxorem· quod egre gerens arsinoe feminea impulsa rabie ne relictum sortiretur effectum in nupcias filie regnumque Cyrenem demetrium iuuenem antigoni regis macedonie· fratrem vocauit· Erat et ipse ex ptholomei regis filia procreatus ·Qui infausto omine set vento secundo Cyrenas veniens (decorus vt erat) ab arsinoe summa comitate susceptus est· demum cum hec eadem nimis sibi canens clam auidis oculis auream cesariem roseas molas· aurea crispasque sanguine tectas ·sideros oculos timiameum os· tociusque corporis venustatem et iuuenile robur intueretur· ac melliflua verba placidos gestus formam mores actus et eleganciam meditatur· Igne ceco capitur· magisque quam socrum deceat amare et appetere cepit generum· secumque secreta meditari amplius metiri famam vellicare seipsam· quod illum filie dederit dampnare incipit· nec ante destitit quam tota in concupiscenciam generi demetrij laberetur· Tandem cum flammis impudice conceptas vlterius quam euomeret tollerare non posset· vt libidini sue consuleret nescienti iam demetrio ardores suos tremebunda detexit· et quod ille longe magis optabat ab eo supplex impetrauit· patribus amborumque voluptate maxima in amplexus concubitusque mutuos petulantes

iniere·nec ignes conce pti iteratis decernere amplexibus quanimo excrescentibus illis pelex facta filie et oblita regni veteris glorie blanda lasciuiensque noctes exoptat·quas dum omnes dilectissimis in osculis arctis complexibus illecebris veneris voluptatibus confabulacionibus oculisque formositate demetrij pascendis occupata consumit·felicitate ceteras orbis reginas excedere arbitratur·verum haut longe Arsinoe gestientem leticiam fortuna cruenta demetrij cede conuertit in lacrimas·demetrius autem regine beniuolencia fretus dum eius in amorem versaretur totus negligere Beronicem familiares regine puipendere in regni milites insolencias agere vnumquemque despicere cepit·Illi ab eo animos amouentes in filium ptholomei vertere eius acta conspicere·et aduertere·et iuris stupri Beronicem edocere·Que commota illico iuueni minus cauto tetendit insidias·Dumque noctu cum arsinoe bacharetur armata militum·manu iubente Beronice expeditis gladijs in cubiculum tumultuose irruunt·at semi sopitum seu lasciuijs inuolutum manus infestas iniecit beronice preforibus imperante vt matri adulter pteretur O seua pietas vt matri pteret impias cum morte aliena optimam eius vite ptem auferas·O beronices non satis experta vires·vidisses etenim matris animam per corpus transfodi demetrij et per eius vulnera omnem matris vite suauitatem effundi·si ergo misereri tantopere turbas vt primo matrem occideres iussisse debueras·sed quid misella arsinoes terre facta impetu in dubies enses cum ex vlnis suis demetrius rapi cerneret consternata merore abiecta nudi corporis verecundia sese gladiorum aciebus opponens medios in satellites irruens suo corpore amantis corpus protegere conatus est·nunc hos·nunc alios ictus nudis manibus brachijsque aut suscipiens aut pellens cuncta clamore complens·et clamore permaximo satellitum audaciam inculsans·Inde gladios expetens seque culpabilem et supplicio dignam asserens illi pcendum innocuo fidem nate implorans illam aduocans exoransque·sed frustra omnia percussores quidem ea spectante eius in sinu demetrium confodere·Quam illi fuisse mentem quanto dolore repletam existimare possumus·si feruentissimam dilectionem si voluptatem plurimam si eius incensum prospectemus iudicium hinc si intueamur miserum cesumque cadauer

tractantem·seq3 dilectissimi cruore sedantem formositatē defle tem perditam vitam sublatam p oscula exquirentem illum cre bro vocantē lacrimisq3 copijs ꝛ vulnera pfundentē cui dubiū qn in extremum miseriarum omniū videamus obrutam· Equi dem si opinione sua felicissima viuente demetrio fuit· difficile nunc ea infeliciorem aliquā repiri aduersus quā esto hoc sat est Beronices pris iudicium quā ipa adulabatur secuta nupcijs ptholomei quibus agentibus facile credi potest eam merore la crimisq3 occubuisse consumptam·

In pulchritudinem et amorem illecebrum·

Vm demetrij infortuniū video quā stolidi plurimi for mositatē cupiāt sencio·quos dū video eā ob nō suscep tā gemētes seu susceptā artificioso labore colentes flocci facio· cū vnūqdq3 parit sit cece mentis iudiciū: optare sc3 quod pro desse non pt· gemē quod abesse·et excolere quod necesse non erat·O quā male sensere tales cu3 spurcicia q̄ pcipuū ꝛ sui cele bre decꝰ oris vt qui bustūq3 ineptas cōcupiscencias auferret· et pudicicie sue testimonio exhiberet gladio crebris extirit ictibꝰ incertū honestius an distrecius egerit homo ille quā honeste ho minū equa ꝓbacioē firmatū ē·verꝫ pauci distrecionē ꝓspectāt Aduertit cōspectus adolescens florē illū iuuentutis eximiū·si fe bres si egritudines illi pterent nulle cane ēspeq3 senectutis pal lore casurū ꝑpetuā·et ideo viriliter agens manu sua pellere malu it seuereq3 pulsū vsq3 in extremū expinge seculum q̄3 ignobili ter illi parcē vt surriperet cāu alio succūbenti· ꝛ sic qd honeste paucis diebus abstulit·districte etnitati mandauit·hic ergo cū decipiant plurimi ꝛ misere laqueant sibi praueant que alliciūt oculis·laciuiunt gestibus· ꝛ mente ꝯcupiscunt·feruida quorsu3 se trahi pmittāt· Nam ꝛ si pudicicia labefacta semel nulla vnq̄3 resarciri continencia possit multa tamē īfausti amoris picula ma nent ꝛ assidue infligunt tormenta·Est ḡ mēciū lubricarꝫ ifanda pe stis nescio q̄ C pter ius omē ꝯ iudicio pata·fortescēs obstructa at3 diligēti fuata custodia sume desiderā inicio incautorū mētes

adeo dulci suasione cōplectās· vt intranti animus omnis apia tur facile· et susceptus repente suis demonstracionibus puos ad modum cōcupite rei igniculos in maximū extollat incen: dium· A qua adeo cordis obfuscatꝰ acies· vt quod honestū opti mumqꝫ est de leui obliuiscat· ⁊ quod longe deteriꝰ reliqua qn: tumcūqꝫ enormia approbent processu tēporis ni ꝓuotis opta ta succedant que dominatrix intrauerit demonstrat· assūt agen: te cupidine suspiria anxietates miserie lacrime lamentaciones et dolores intollerabiles illico· Et si detꝰ vt aliquando ab aliquī bus blandimentis ⁊ mulieribus seu ingenijs virile robur aut femineus vincatꝰ pudor· ⁊ eo quo desiderabatꝰ puentū sit mini: meqꝫ repertū quod sperabatꝰ dulcedinis īfastidiū ⁊ qndoqꝫ in odiū facile cōuertatꝰ amor· Si placeat exacerbantꝰ īcendia ⁊ mul sitate anxietates insurgant· preterea instant discrimina potissi: me violate pudicicie custodes irruant· Ita quorū p sepe aman: tes ambo n ōnūquā altꝰ inermis ⁊ nudꝰ tāquā victima cesus p cucienciumprocubuit añ pedes· Huius igitꝰ pestis qui ingredi tur laborintū aut pꝰ longas ċcumductiones lusus excluditur aut inani spe tractꝰ ċcūeundo labore conficitꝰ· aut vagans abin: sidijs male sanus opprimitꝰ· Videant hoc queso quibus puū ē vires impendere· substancias consūmere· tēpus omne pdere· seqꝫ dedecorose morti subicere· monitiqꝫ distant sibi consulere et si impetuose veneri cōstanciā obsistere nequnt vetita sinant· et faces noxias incōcessis extinguant·

De Seleuco ⁊ anthiocho asie ⁊ Sirie regibus·

Vm post arsinoe miserias nouas vires fabricarē aliqli ocio inmixti maxime miserorꝝ caterue Seleucꝰ ⁊ Anthio cus olim asie sirieqꝫ rēges īfortunia sua flentes suas acu santes neqcias affuere· quos ego rēfocillatꝰ paululū nō despexi hos ergo sinistro C reor D sidere genuit anthiocꝰ seleuci pmi fi lius· cui morienti Seleucꝰ natu maior mergenciū gemino suc cessit in rēgno· quorꝝ thronū C vt splendori pñti immisceret futu re caliginis cās p sanguinē innocui fr̄is atqꝫ nouerce ɔscendētꝰ nā leodices matꝰ eiꝰ seu qꝫ ab anthioco viro eidē fupiducta sit seu alia feminea leuitate beronicē qndā anthioci ɔiugē ⁊ rēgis

Egipti sororem habebat exosam· quã defuncto anthioco viro orare regẽ filiũ vt illa cũ ꝓle iã anthioco suscepta deleret icepit Cum ipe hinc pius inde seuis nimis nimis obtẽperans cũ cõperisset percussoribus missis Beronitem aufugisse cũ filio atqꝫ se recepisse in munitissimũ opidum illud euestigio conuocatis copijs cinxit obsidione· demũ Asiaticos omnes et ptholomeũ frẽm in liberacionem eius armari senciens non confidens viribꝫ fraude qđ petebat obtinuit· quia misera Beronites capta cum puulo filio trucidata est· Ex qua seuicia int Seleucum atqꝫ ptholomeum acta belli semina· et cũ a seleuco ad ptholomeũ omẽs vrbes asie (que in auxilium Beronites assurrexerunt) trãsissent· satis apparebat in ptholomeũ domestice sediciones ꝛuocassent in regnum ad eũ omnẽ asiam defecturã· Quo discente Seleucus dissencientes vrbes in dicionẽ redactur⁹ in altũ classem eduxit ingentẽ· dumqꝫ in asiaticos tenderet tam grandẽ maris tempestatem perpessus est· vt vix nudus et paucissimis socijs naufragis deueniret in litus· O bone deus quã icognite vie tue Quis hanc cladem postremũ seleuci exterminiũ non putasset · hec illi salus fuit· eius enĩ infortunij miserti inole ex hostibꝫ obsequiosi facti sunt· et naufragũ atqꝫ inermem seleucũ suũ i regem suscepere · ꝟ aucta cũ benignitate fortuna (dementis viri est) In ptholomeũ cõfestim bellum intulit cum quo infeliciter pungnans adeo multiplici strage copie sue diminute fuit ut nõ comitacioꝛ pungna discederet quã paulo ante ex nafragio euasisset· sane dũ bis expt⁹ fortũe moꝛes ťcio ad cãus alios ascensum tẽptaret impensus euocassetqꝫ ad iutorem anthiocũ fratreꝫ regnum asie in p̃miũm spondeus a ptholomeo decem annoꝝ impetrauit inducias· Anthiocus ṽo regni cupidine non solum spe promissi· ꝟ residuũ rapiendi spe tractus· magna grecoꝝ militum quantitate mercede conducta vocat⁹ adueniens (ne saltem promisso fraudaret p̃mio) quas in ptholomeũ armauerat copias i Seleucũ nim⁹ negantẽ cõuertit· O seua ꝛgni cupido q̊s un⁹ genuerat pr̃· ⁊ mr̃ ꝑpat una i ꝓpũ armas excidiũ ⁊ loco mutue caritatis dira exaspãs odia· ⁊ q̃ i exteros suũ sũi sãguinẽ vidicasse ďbuerãt vt effusoꝛes ipi sit ⁊ effuso gaudeãt malc

suada cogis amantes. Sed qd tandem nō renuunt Seleuc⁹ bellū quamprimo congestis copijs (ut tercium fortune vulnus expire-tur) obuius fratri infelici omine manus conserit & facta suo-rū strage ingenti ipse miser fuga salutem nanciscitur. nec solum Asiaticum quod spoponderat fratri regnū hac infausta pungna se priuatū arbitrat͂ verū ne surripiat͂ reliquū argumentis fatiga tur omnib⁹. Attamen alieno pocius infortunio q̄ȝ sua v̈tute fac tum est ut sibi suaret͂ Siria nam arbitrantibus gallo grecis se leucum cecidisse et extimātib⁹ si victorem anthiochū auferrēt de medio omnē asiam in p̄dam suā euestigio euentura conium-rantes in gloriosum victoria Anthiocū verterunt. A quorū exe crabili furia non absq̄ difficultate iuuenis se auro r̄demit. & so cietate coniūcta ex rege paterni r̄gni populator effectus ē. Eu-menes v̈o Bithinie rex alterū ex fratribus fugatū alterū p̄donē factū audiens viresq̄ regnorū mutuis bellis exhaustas q̄si va cuam possessore Asiam armis ingredit͂. & in anthiocū gallosq̄ adhuc ex pridiano c̄tamīe sancios fessosq̄ cū exercitu viribus integro iter pgit. Quem aduersus cū anthioch⁹ cū gallo grecis p̄donibus ꝯgredētur facile supat͂. & omnis eius excercit⁹ fundi tur. & sic magna parte asie Eumenes potit⁹. anthiocus fuga sal uatus est. qui non in exterū hostem (si quid adhuc virū supe rat) impetū vertit. ȝ quibus potuit auxilijs fult⁹ in fratrem ite rato ꝯgredit͂. Seleucū autē more veteri nō tantū eius fortuna iuuit quantū anthioci infortuniū. ex quo victor factus illū con uertit in fugā. qui cū hinc ptholomeū egipciū hostem inde īfe stum fratrem & extrāsuerso eumenē iam omīa occupantē cerne ret vaga longa que & inēta fatigat⁹ fuga ad socerū suū Archa-menem Capadocie regem postremo deuenit. & susceptis comit͂ dum magno animo volueret se insidijs queri nouit a socero. Quibus territus vecors pauidus est & fugam arripiens poci⁹ hosti ptholomeo q̄ȝ fratri Seleuco vitam suam reddere ausus est. Ceterum ubi nulla fidei sponsione precedente deuenit ad hostem ab eodem confestim carceri seruari iussus est. sane dum egre ferret tetri loci fastidia eo deuenit ut factus meretri cule (cui⁹ captiuus inuiderat gloriā) supplex ei⁹ munē e carcere

duceret. ꝛ quam ibidem fugam finierat incertus q̄ nam iter di rigeret reassumpsit. ꝛ dū trepid⁹ ꝛ fere solus p deuia ꝛ ignota lo ca salutē querēs discurrit. nec Seleuci laudabili⁹ factū eisdē fere diebus occurrit. Nam asia pdita ꝛ varijs afflictas rebus ex q̄ pcipitatus vt quoꝝ odia semp videbant ānexa fata disiūcta non essent misere expirauit. Sic ergo qui vno ex vtero in lucē exierunt vno miseriaꝝ conuoluti globo tenebras tam mortis q̄ȝ infamie ꝛ infortunij intrauere.

Erumpnosi plures.

Ere fratrum miserias explicaueram. et rumor flenciū au ditus est ingens. In quos dum oculos flecterem ante alios laodomiā vidi gementē. q fere sola ex Eacidaꝝ regū san guine cum iam nereis soror Seloni siculo nupta superstes esset populi in cursu añ dyane aram ad quē confugerat trucidatam. hinc Cleomenes lacedoniū rex comes ibat merens q sui ab an thioco macedonie rege cesi sūt ꝛ ipe cū omni familia reliqua a filio ptholomei trucidat⁹. Hinc vero siracusanus rex querebāt se fere a pmo appio claudio victā. q descendisset in bellū. ꝛ eis romanis armis recusam fuisse supbiam. sic ꝛ Cornelius Asina dolens q apd lipariam insulā ab hanibale seniore punice clas sis pfecto in colloquiū fide data vocat⁹ punica nequicia capt⁹ sit. et in vinculis mori coactus sit. Nec idem hanibal aberat q̄n pmmo gemebund⁹ deflebat. q i agrigento obsessus ꝛ fame as sumpt⁹ in salutem facta erupcione cessisset. vt a iullio silua i na ues repente mutata in suū exiciū traheretur in mare. supatusq; ab eodem ꝛ a militibus suis lapidibus cederet. Erat et ibi pan tippus lacedemoni⁹ dux C cui⁹ opa victi romani ɔ durissimis verbis Cartaginensiū execrabatur perfidiam asserens loco mu neris se lacedemoniam repetentem a victoribus mari submer sum atque necatum. Cui ꝛ si squalido habitu inuicto tamē vul tu ab eo victus attilius sequebatur. cui⁹ acta in decec⁹ conpenciū illustrium ꝛ gloriam egregiorum iuuenum cuiuscūq; originis sint recitare libet.

De marco Attilio regulo.

Marcus attilius regulus venerabili semp celebrand⁹ me moria origie plebe⁹ fuit· honesta tn̄ ex familia ⁊ alacri pauptate conspicuus· Septē eni non ampli⁹ illi in pompa regione terre fuere iugera· ex q̄bus suo assiduo ope victū sibi filijs q₃ C quantumcū q₃ tenuem ↄ emūgebat· longe maiori cura fidei integritatem reliquas q₃ v̄tutes q̄₃ agellū excolens· Is q̄ppe instāte romanis oīm supiorū g̃uissimo cartagmensiū bello ob insignem ei⁹ ↄstanciā cōsul dict⁹ cū Mamulio socio patam classem ↄscendit· ⁊ agricultore nauta ⁊ impator fact⁹ nō q̄dē bellice rei ignarus· vna cū collega p̄mo impetu liparā melitā q₃ nobiles sicilie insulas siculis abstulere· Inde apud siciliā nauali c̄tamie hamultarū penoꝝ impatorē ac hanmonē punice classis p̄fectū fuderere· nauib₉ illis fere sublatis omibus demū in affricā delati clupeam vrbē vi armoꝝ cepere· ⁊ opida plurima aut indicionem traxere· aut deleuere viribus· postremo cū Attilio ex senatus decreto ꝓrogatū eēt impiū resignata classe mamlio p̄da penorū onusta solus in affrica remanens ire romā p̄cepit· Cum igit̃ ipse stus hostibus victorioso cū exercitu intent⁹ in finē bellū deducere affricā pagiaret· cercior fact⁹ q₃ mortuo villico C cui agelli sui ad sustentandū ↄiugem liberos q₃ c̄ta ↄmiserat ↄ substitutus mercem naruis abijsset· nullo tā dignitatis quā victoriaꝝ elat⁹ splendore successorē pecijt· vt ex priuato posset labore non publico ere eos alere quos genuerat· O p̄clarissimū mentis iudiciū sancte summū reminebat impiū· ne inhonestū filijs cogeret dare subsidiū· Senatus v̄o eius rem domesticā curans iussit· vt sequeretur inceptū· veꝝ is dū iquieta sollercia cūcta pagit haud longe Bragadā fluuiū castro firmauit· et serpente mire magnitudinis infecto ⁊ in miraculi testimoniū corio romā t̄nsmisso· Hastrubales duos ingentes duces cum copijs afrorum maximis instructis que habuit obuios aduersus quos acri pungna decertās cū victor fuisset· lōge formidabiliorē ex sicilia accersitū habuit obuiū hamultarē· q̄₃ cū pari forma ↄstrauisset adeo cartagmēsiū vires attriuit vt ad pacē petēdā cogeret pene ↄsbactos

Satis eq̃dem in sublimi delatus v̓tice alias ruralib⁹ intent⁹ ho:
mo· Nam vbi nup ligones ⁊ rastra nūc manu gestar eburne:
um scipionē· vbi greges nunc cogit excercit⁹· et loco boum se:
curibus fastibusq̃ lictores p̄mittit ornatos· vrbes classes ingē
tesq̃ duces cōprimens solit⁹ dissoluere glebas · Quid mlta iā
plebei laurea iam iouis aurea vestis iā sonipes candidi ⁊ deau
ratus Attilio tumphalis patur currus· iam fere dijs supplicacio:
nes decrete· ⁊ scandenti capitolij resarabant fores · et ecce quasi
p̄teritoꝝ penitēs non solū cūcta fortuna surripuit ꝫ in contrari
um quoq̃ conuertit· Nam cum leges hostibus ab attilio date
importabiles viderent ad externa auxilia cōuersus int cetera cū
lacedemonijs copijs pancippus suscept⁹ est· quē illico belli con:
stituere ducē· Hic aut conserto p̄lio mutata cū duce fortuna nō
solū maxima cū romanoꝝ clade victor euasit· veꝝ et ip̄m regu
lum acrit oportunitatibus vinū cepit· Qui cū letam de se spec:
taculum Cartagmensib⁹ cathenis onust⁹ dedisset obscuro car:
ceri atq̃ diuturno traditus in squalore pedoreq̃ consenuit · O
quā aduersus exit⁹ principio qui paludatus italicam vrbē exi:
uerat victor victus coherceť a seruis· qui pro laboruz munere
capitolij splendores iā tenere videbať tumphans s̄uitutis cali:
ginem ⁊ carceris tenebras ꝯsecutus est· ⁊ ex celebri quasi factū
videť execrabile nomen eius· sed sic est pmutat fortuna vices
in suis ius suū vsa est· que tamē marci fuerunt ⁊ si totis virib⁹
conata sit suo ex loco mouisse nequit· In cōpedibus q̃dem fulgi
diorem lucē consecut⁹ ē quā plurimi regū ꝯsequanť i solio · nā
eo vincto ⁊ in tenebris vitaz agente sub varijs impatoribus
nūc in affrica· nūc in sicilia punice vires agitate fracteq̃ in Ro
manis i id deducte sūt· vt pacē eisdem petendā peni decreuerit
et cū auiditate captiue iuuentutis apud hostes traherenť i hoc
ventū ē ut detent⁹ p q̇nquēniū regulus apud rōnos cū legatis
Cartagmēsib⁹ ꝓcuraret vt se r̉stituto eisdē sua iuuent⁹ deberet
restitui sūptoq̃ ab eo iureiurādo se si nō fiat q̄ peať ad carcerē
r̉ditūꝝ ꝯmiss⁹ ē· p⁹q̃ȝ ať romā vētū ꝯsessusq̃ senat⁹ legacōe de:
posita attili⁹ rogat⁹ sniaȝ dicē n̄ suū ꝫ publicū bonū ꝓspectās
iq̇t nimie d̓ republica eē ꝑ ꝯfecto sene robustā iuuētutē r̉ddē

vrbiq; fesse atque exhauste viribus pacem aliquā exhibere po
scenti·magnū istud si maius supat vt maior reguli monstraret
integritas·poterat q̄dem amicorꝫ ⁊ necessariorꝫ p̄tibus sua fio:
nibusq; optime ꝓ republica dato consilio infideles atq; irreli:
giosos lusisse hostes·⁊ lata apud suos frui libertate si libuisset·
quā adeo pseuerant spreuit vt ad seuos ⁊ iā merito iratos ma
luerit hostes reuerti quā suā in aliquo fidē infringē aut fata ius
iurandū modo aliquo violare·Et sic cathenas quas exuerat a
roma carthaginē remeans reintrauit·Quid ob tā intemeratā
fidē arbitrari possum⁹ nisi loco subtracte felicitatis fortune cri:
men a supis eternum decus fame viri incliti reseruatū esse tantoq;
lucidius factū quanto videtur fidelius recusatū· cartaginenses
aūt cognita que eius in senatu fuit finā accensi rabie seuissimū
mortis genus excogitantes eū sompno puari iusserunt·vt eo
effectus tedio ⁊ pena incessabilis cruciat⁹ deficeret·Palbebas
igit̄ oculorꝫ illi decisis eū sup quasdam (arbitror) tabulas ex
quarꝫ planicie crebri insurgebant aculei vinctū posuere senem
quorꝫ in quietacione annua ⁊ assidua sanguis emissione·cū nec
in soporem declinare posset (quē iure natē int̄ aculeos maxis
appetebat) mortuus est·O mors lōge clarior q̄; plurimorꝫ ho:
minum vita quanta cū inclita laude strennui viri spiritū ad ife
ros detulisti·

In ciues ⁊ in homines nequā·

Vid mirer impiū occeano ēmmasse romanos dum ta:
les intueor rei publice fuisse ciues·et q̄dem aduers⁹ eos
nulle fuere fortune vires in argumento sic videre volentibus
vbi virtus sit ibi nullas ptes esse fortune·apud hos quidem si
quod alicui⁹ secordia illi spaciū lasciuiendi datū sit cōfestim al:
terius ope sblatū ⁊ quod male gestū negliēcia fuerat sollercia
resarcitū est·verꝫ vt eo quo cupio veniā potiuere·Camilli papi:
rij Scipiones·⁊ alia multa gessisse memoratu digssima ī quibꝫ
forsan visi sunt paupem regulū supasse sanctitate tn̄ autē fide
nec ipe Cacho p̄stancior·Quis vsq; ciuis alter int̄ copias sicu:
las affricasq; int̄ ingentes actus cotidie a suis exercitibꝫ p̄das
adeo sancte manus cōtinuisset a publico ut non pusillū mestiā

indigenciam sustentasset· respondeant queso· non Curcius non fabricius sed lucius bestia Emilius staurus gaius lelius et preceteris Crassus auri ingurgitator egregius et cum hijs c iprobibuisset honestas ↄ inuocassem: etiā ciues meos· Quibus expedicionem aliquā suscepturis pma futuri lucri questio est· furari rapere· tam sacra quā ꝓfana occupare· ⁊ in exiciū publicum c dūmodo inmunes a pena se viderint ↄ psanctissimū est· Satis qd dicturi sint· qui suasiones auaricie nouit intelliget· vellem insuper quī gloriam pmi· labores vltimi· volunt in senatu ꝓ bono publico in libertatem· in vitam suā sentenciā dicentem · Attiliū audissent· vt ipi q ciues sint si auaricia pateret aduerterent· fuit constantissimo viro ⁊ penoꝝ seuiciam ⁊ chatenas expto leuissimū pro salute publica seipm morti pcruciatus seuissimos exhibere· Hij vo detestabile genus hominū· postq̄ȝ ābicione iproba et honores ⁊ cōmoda omnia occuparunt c vt omunia effugiant onera ↄ cū in priuato habundēt mentiri se paupes publice non verent· O quā male credendum est· hos pro salute patria animā aut sanguinē posituros quī exigente necessitate substanciaꝝ suaꝝ particulam impudentes denegant · habent vnde suas virgines sume dotatas viris exhibeant · vnde nupciarum sollennia ↄuiuia ⁊ festiuitates magnifice celebrēt · Vnde nō dicam ciuicos s regios thalamos ornent· Vnde purpuras coronas armillas auro ⁊ lipidibus preciosas vestes vxoribus parent vn̄ statos· eqs· aues· canesq; nutriant· ⁊ vnde rei subueniant publice non habent· O stolidi quid erimus affinitate ⁊ potencie picitantē republica proderunt· Quis scelestū frenabit impetus· quis iurias auferet· Quis iura dabit· si publicū cessat subsidiū· non aspiciunt ciues huiusmodi pmmo aspicere nolūt q primo patrie nasciū inde nobis· sed ne omīa i male meritos loquar supest pstantissimi viri spectanda fides cuius tanta fuit integritas vt non lacrimis filioꝝ· non amicoꝝ pcibus· non dulcedine prie· non cupiditate vite· non terrore instanciam supplicio rum flecti aut cōcuti aduersus iuramentū prestitutū potuerit Heu mihi fere nil aliud mortalibus cure nimis ꝓ nimima qq̄ re non solum strupulosis intpretacionibȝ aut cauillacionibus

plurimis rer͞u si p comodum fiat mille ꝓmissa fides negat͛ mē dacijs mille iuramentis excludit· Sed quisquis es queso· qua insipidi cordis auaricia deū vt bona cedat orabis· qui cū summa et integra sit veritas ipē· tu in falsū produxisti testē· i fallacem dedisti sponsorē· abnegasti nomē eius· manū suspsisti· risisti· lusisti· et venerādissime maiestatis eius nō alit͛ q̄ȝ lixe cuiusdā presenciā habuisti· Hec forsan iam in obstinacionē lapsus non curas· quia nō corporeis oculis deū vbiqȝ discernis· ⁊ sic nō arbitraris vbiqȝ p̄sentē esse· Sed dic qua fronte honestos homines ꝓspectabis· teris· si deū cuncta cernentē decipe conatus es· homines tibi fidē exhibituri sunt· existimas nomē extollant tuū q̄ dei nomē in nichilū assūpsisti· Verbis credant tuis· q̄ deū quantū in te fuit mendacē fecisti· erras· nec satis obsuasti· Attiliū gētilem hominē· cui plus cure fuit se morti t͛dere q̄ȝ deos friuolos quos iurarat velle decipe· ſꝫ (ne ꝓ omēs pauperis ⁊ eque splēdidi viri Marti Attilij claras v̄tutes pambulē) erubescant diuites delicijs implicati· Erubescant vrbiū celsa tenētes loca ſꝫ cōcreto sudoribus puluere ⁊ estiuo sole exasperata cute ſꝫ manibꝰ ligone aratro i callū duratis ⁊ sub ex grege domestico sūptis lacticinijs latuisse animā tāta v̄tute conspicuā· ⁊ splendores cor͞u fictos vera merit͞or luce turbantē· nec insurgant obscenis q̄busdā scematibꝰ suis i eū aut rideant ul' ꝯdēpnent q̄si eo fcō decores āplissimos superarit· errant· quē vitupasse arbitrant͛ p̄cipue laudāt dū ꝯdēpnant· nullū v̄tutibꝰ inclito viro īfortuniū maius existimo q̄ȝ ab inerti laudari·

grandis infelicium turba·

Ongius plorancīū ordo clamorqȝ me ab ignauia dāpnandor͞u ciuiū in se flexit· Iam vndiqȝ factꝰ ꝯcursus erat seqȝ p̄ceteris ostendebat ptholmeꝰ philopat͛ cū humanor͞u ſꝫ efferate belue scele͞ru īsignē mestūqȝ flentē· q̄ pentes q̄ppe regni auidus crudeli sustulerat morte· īde euridicē sororē pitqȝ cōiugē· et obscenis libidinibꝰ iuolutꝰ igremio agatodie meretricle frisqȝ eiꝰ ihonestissimi iuueis tā misere q̄ȝ turpit͛ vitā effuderat· q̄ȝ pꝰ et Viromarꝰ gallor͞u dux erat alio pacto a fortuna demersus·

Nam quantū ptholomeo segnicies tantū huic feruor nimius infortunij attulit· Erat etenim rubore quodam ꝛ indignacione resperfus·quod non eo modo quo cū suis iurauerat·sed vict⁹ captiuusq; Emilio gerente consule in capiculo balcheum solueret·hinc viri do narus gallorꝫ rex lamitacione sonora suā dictis exasperabat fortunā·q a marcello consule supatus ꝛ occis⁹ et eius arma in suū dedecus tāquā optima spolia ioui feretrio oblata sint sane cū hos paucos nomino·ecce submittant liburni illirij galliq; duces alij a rōmis hispani cāpani Samnites Burcij Apuli lucani Ciculiq; pncipes tam a romanis q̃3 a penis in exercitum tracti numide puniciq; pmores a stipione depresti· ꝛ alij diuersarū nacionū intanto numero optunates·vt videret exercitus non caterua·verꝫ postq̃3 omnmū lacmas querelasq; audiui Syphacem numidie regē ex omibus vnū elegi·eius post lucez scripturus tenebras·

De syphace numidie rege·

On satis syphacis regis gen⁹ agnoui·sed (ex quocūq; puenerit clarissimū nomē ei⁹) et eius regni potenciam pregrandez fuisse qui vsq; ad nos deuenere testant annales ·Et int alia sui fulgoris argumenta pcipitur eidem bellum vetus et acre pmo cū galla messalliorꝫ rege potētissimo·Inde cū masinissa filio ꝛ successore fuisse·a quibus ꝛ si sepe fusus sit eos fudisse sepissime certū est·nec solum fudisse illi a fortuna fauente cōcessū est·q̄npmmio ꝛ manissam rgno spoliatū in id redegit·vt more latronū itinera obsidenciū pmo ad rapinā cogeretur ·ide vt antea moncium siluestrium speleasq; ferarū cum paucis pomis ꝛ herbarū radicibus pro cibo incautus incoleret· ꝛ postremo eū adeo p omnem rgni partem fugaret vt tanquā3 fluuio mersi nomen ꝛ vite ei⁹ spes omnis auferretur ab incolis·sibiq; regnum ei⁹ occuparet ꝛ gētes Speciosū quippe supasse hostes atque extīmmasse sed speciosius illi ad ei⁹ in ppetuū gloriā extollendam fortuna concessit·Nā de certantibus pro toci⁹ orbis impi rōma penisq; tā grandis populus ābobus visa est syphacis potencia vt arbitrarent quocūq; se flecteret eo orbis toci⁹

inclinaretur impiū·qua existimacione ptiti factū est·ut dū hic
scipio illinc hasdrubal clarissimi·duces optimū reipublice cre
derent si illū in suas ptes allicere possent fortuito eadē die h ab
hispania ille a cartagine nauib9 eadē fere hora portū ⁊ inde re:
giam eius intrarent·In qua porat9 ab ambobus sua sub fide il
los in mensā habuit·⁊ tanq̄3 i tutissimo loco vno eodēq3 cubi:
culo inuicē3 noctē vnā īnsigere obtineret·Non modicū fuit fe:
licitatis clarissimū documentū ⁊ longe maius si quā3 Scipioni
tūc poscenti fidē ⁊ amiciciā spopōderat obseruasset·porro volē:
te fortuna manū retrahere (ne magni regis isolencia in subli:
me ferret) āplius factū est vt astucia hasdrubalis in ardorē so
phonisbe formosissime vginis filie sue ītheret brabarijs·a qua
demū 9iūx facta·⁊ a pre astu edocta punico blandicijs obten
tū est·vt scipioni bellū in affricā īnflaturo p legatos añ alia p
hiberet īnsitū·inde vt nec solū auxilia Cartaginensib9 mitteret·
verū ⁊ ipe cū exercitu obui9 ifesto scipioni veniret·aduius q̄3
cū Masinissa rex q̄ pret opinionē oīm e latebris exiens cū q̄b9
poterat auxilijs scipioni se iūxerat ⁊ Lelius scipiois legat9 9mi
sissent certamina·⁊ ei9 fusis exercitib9 viuū captū in eius tdidis
sent manib9 in c9 fidē amiciciāq3 iā dederat ⁊ cirtā munitissimā
vrbē i dedicionē veniētē assumerēt·quā cū masinissa pm9 itras
set vt nō solū regni pdicione siphax miserrim9 augeret actū ē·
vt is q̄ sibi odiosissim9 erat regiā occuparet·⁊ sophonisbā a se
dilectissimam medio armoꝝ i strepitu eo spectante celebratis
nupcijs matrimoīo copularet·Sic igit deiect9 syphax rgno pri
uat9·⁊ 9iuge·p9q̄3 sublimatū masinissā hostē vidisse potuit ca
thenis mltiplicit9 int alios nobiles affricanos romā deduct9
currū tiumphātis Scipiois pcessit·iussuq3 senat9 tiberi deduct9
ppetuo carceri reclus9 ē·Et cui paꝝ añ latissimū numidaꝝ rgnū
fuerat compedibus vinctus paruo cellule spacio contentari co
actus est·Eque cui seruorum parebat ⁊ acies obsequebat am:
plissima militū vt seuero pareret iuuxit infortunij dira nccitas
Et postremmo qui habundātissimas opes possiderat eo dedu:
ctus est vt moriens paup romanoꝝ humanitate sūptu publi
co delatus et inde sepultus sit·

Infelicium conuentus.

Xpediueram me a Syphace cũ se miserrimum deflens Nabyn lacedemonioꝝ tyrannus apparuit. aiebat eñi cũ rex videret se a tito quincio flaminimio argo ciuitate puatum. et a philopemene pretore atheoꝝ fusũ. multisq; nudatũ opidis ad nichilũ fere redactũ. ꝛ vltimo ab Alexamne etholo p frau dem fuisse peremptũ. quẽ sequebat philippus megalopolitan⁹ deflens se a marco attilio consule ex philemreo (cui perat) de tractum. vinctũq; romãq; in captiuitatẽ transmissũ ex principe Erat ꝛ Damotrit⁹ Etholoꝝ dux adeo ipaciens romã se in vincu lis deductũ fore ferre demonstrans. vt fere vsus in faniã vide retur se afflictans. q lusis custodibus cũ e carcere effugisset ab eis secut⁹ secundo captiuus factus sit. q tollerare non potens transfodisse se gladio monstrabat. Cum hijs ꝛ plrimi flentes erãt ex varijs vndiq; regionibus conueniẽtes. Intˀ quos anthioc⁹ magnus asie ꝛ sirie rex nillio in regio cultu veniebat mestus. quẽ ego cõspiciens ceteris pponendum sumpsi.

De anthioco magno asie ꝛ sirie rege.

Loriam maioꝝ suoꝝ p se ferebat anthioc⁹ originem scʒ proaui annulũ in lecto comptũ matris femorius eius an corã cum eo natam toci⁹ prosperitatis insigne miliciã ei⁹ sb alexandro ꝛ que post hanc ab eo magnifica facta sũt. que esto patris ꝛ patrui odia ab hominabili quodaʒ opacitate radios preteriti iubaris infringere viderent a se nõ solũ reintegratos sed auctos longe maioris pstabant iactancia tãm nã (vt iam supra tactũ est) rˀgno mulctat⁹ vno quoq; decussus patˀ eius perierat. Seleuc⁹ c⁹ post casũ ad modũ puer anthioc⁹ rˀgno i pa trio sublimat⁹ tantã seu sua solercia seu sic disponente fortuna rerũ oportunitatẽ secut⁹ est. ut Sirie regno i pstinã rˀducto am plitudinẽ asiaticũ etiã recuperaret oĩe q̃bus meritis cognomina ri magnus a suis creditũ est. Ceteꝝ cũ illi ad suas explendas li bidines duo tam ingencia rˀgna nõ viderent sufficere. oculos iniecit in greciã. In qua tũc late victores pulso philippo mace donie rege vocabant romani. Que cũ ad occupãdũ cupidum

animassent etholi potentissimi grecorum populi eiq3 ostendissent quonam factum ad italiam obtinendam. & profugus a carthagine hanibal argumentis euidentissimis impulisset copta militum copia vt in greciam descenderet. factum est quod preter hanibalis consilium in belli sedem elegit. verum cum multa miora egisset quam pro tanto ocium spes fuerit. captis quibusdam opidis (ex hijs que romanorum sociorum erant) quasi pro primo impetu satis actum fuisset. hibernaturus secessit calcidiam. Ibi rex belliger inter alia strenui ducis acta amore virginis captus cum egre a Teopthelemo virginis patre. et illam vxorem ducem obtinuisset medio bellorum in strepitu opiparos celebrauit nupcias. seq3 totum conuiuijs. luxurie. vino. ludis. & sompno hyeme instante concessit in quo non solum principes eius verum & milites militari disciplina. si qua apud eos erat soluta eum omnis lasciuiendo secuti sunt. tandem tempore adueniente quo reges solent ad bella consurgere cum iam marcus attilius consul cum exercitu venisset obuius illi factus apud Thermobilas collatis signis suos in aciem vtroque deduxit. sane regnis exercitus corpore & delicijs marcidus a seuera romanorum virtute post maximam stragem in fugam versus est. ex quo et rex ipse fugiens salutem pecijt. nec se tutum ratus. donec dimissa grecia deuenisset in ephesum. quo frustra per legatos cum romanis temptata pace sepissime aduerso marte per prefectos nauali bello fortunam temptauit nam ab attilio prefecto classis rome commeatus eius intercepti sunt. & dissipatum nauigium omne. hic haud longe toricum portum. Polisenas prefectus eius cum magna nauium manu almio victus atq3 fugatus est. nec minus a Rigillo Emilio & rhodijs polixenas iterum victus cum nauibus atque dispersus. preterea anthioco pulso omnis fere grecia in romanorum diciones redijt. & plures asie ciuitates aduentante Lucio cornelio scipione consule a societate anthioci discedentes romanis sese miscuere Is vero plurium gencium tam suarum quam auxiliariorum suorum & mercenariorum militum congregato exercitu (postquam paci modus non inueniebatur) cornelio scipioni venit obuius. & falcatis quadrigis elephantibusq3 plurimis indianis populisq3 varijs armis mirandis pocius quam tremendis in aciem tractis pugnam aduersus Romanos conseruit. Eumenes vero pergameni regis consilio falcate quadrige in perturbacionem ordinum producentis circumacte sunt. Deinde hominum certamen incertum et post ingentem cladem

Anthioci omnis eius exercit⁹ pturbatis te[?]isq₃ multis ⁊ ipe in fugam coactus Sardis titatis. Inde noctu quo demetri⁹ aufugerat cū vxore ⁊ filijs apameā cōtendit. ⁊ timorositate veteri posita legatos qui pacis leges (que darent) suscipere̅t. Sardis ad consulē pmisit. quib⁹ cogentib⁹ in cetera vltra taurum montē relicta citra omnib⁹ regnatur⁹ fere ext̄ vrbem religatus abijt. nec liber. ſꝫ tributari⁹ romanoꝝ deiectus. ergo anthiocus a fastigio tam excelso in doloris augm̄to vidit exquisitis a prauis suis emuloꝝ ampliari impiū. nKta nempe in europā multa in asiam Eumeni pgameno concessa sunt. multa ⁊ in rodijs ylienſibusq₃ preterea ob veterē affinitatē cōcessa quedā ⁊ omnibus breuiter romanoꝝ belli socijs cū sibi pret̄ r̄gnū elephātes omnes naues ⁊ alia multa tā vtilia. q̄₃ magnifica regibus auferre vidisset. veꝝ enimuero post tēpus ⁊ se regni tā grande dec⁹ maiori ꝑ pte deposuisset non tn̄ mentis ardorē cupiditatemq₃ deposuit. ⁊ tegmento velat⁹ ꝙ auri pondus nimiū romanis impendendū ex pacto haberet se in latrocinia dedit. et int̄ alia vti tā grande facin⁹ regē deceret adhibitis socijs oportunis nocte tēpluꝫ dedonei iouis gētib⁹ ea tēpestate venerādissimum ob ingentē predā aggressus est. quasi ob id tpalia amisisset. vt diuīa digni⁹ possideret. ſꝫ r̄pentino ēcūstanciū omniū cōcursu vna cū omib⁹ suis rex sacrilegus tempalibus perditis diuinis inmixt⁹ occubuit.

Eronimus veronis filius Siracusaꝝ rex. me a cāu anthioci magni subsistentē illico occupauit. amplissimo cum planctu demonstrans se idigne a siracusanis furentib⁹ cesum iuuenē atq₃ r̄gnātē ⁊ hoc idē damnata deflebat adiungens ꝙ ante sacras deoꝝ aras nulla ispecta veneracione obtrūcata sit. Gic ⁊ Armonia r̄gio pariter ex sanguine sata non min⁹ nataꝝ vginū media in hoim turba cōcisaꝝ innotuq₃ viri exilium q̄₃ ꝓpriam p mille vulnera mortē querebatur. Inde Agesiopolis iure gencium lacedemoniorū rex ingemiscebat se a licurgeo pmo lacedemonioꝝ tyrannoꝝ in exilium pulsū. necnō orgiagontos cambolomar⁹ ⁊ gaudoc⁹ Tolostobogiorum atq₃ Trociniorum gallogrecoꝝ r̄guli se gneo maulio consule non

solū victos sed fere sedibus suis arctis legibusquasi cōpedibus religatos lamentabant̄ pdite. Quos int̄ querebat asiatic⁹ Scipio nō solū affricaui fr̄is ob ingratitudinē rōnoꝝ voluntariū exiliū deflens. sed q̄ rome ꝯpit q̄ eū iniuste accusauerit. ⁊ ignominia (si potuisset) famā lacessiuerit suā. ⁊ se qui reges potentissimos oppresserat. ⁊ eaꝝ ingēti preda ditauerat ligari faceret. ⁊ in carcerē trudi. Sic ⁊ philopomenes Atheus inclit⁹ bellorum dux lacmans accusabat messemos et eoꝝ seuiciā. q̄ se q̄ illos iā dudū multis nobilitauerit victorijs. senē nō viribꝫ. s̄ fortuna captū i Teatrū ludendū deduxerit. demū Tessandro clauserit. ⁊ inde veneno necauerit. Subsequent̄ scipio nausica veniebat tristi cū murmure deflens. q̄ Iunior senat⁹ suā optim⁹ rōnoꝝ et sel⁹ ad suscipiendā matrē ydeā Epifurinte delatā dign⁹ existimatus sit. q̄ gallis bis cesis fugatisqꝫ triumphū magis rōne saluti oportumū q̄ȝ auro spectabilem duxerit q̄ gracchoꝝ faces sediciosas et in solenciā ꝓuat⁹ oppresserit et tātaꝝ reꝝ merito sublegacōnis figmēto senex apud pgamenū Asie ciuitatē in exiliū religat⁹ (q̄si de republica malemeritus) expirauerit. Verū instabat acri adhuc vultu nr̄i orbis pestis ignisqꝫ validus hanibal penus. tristi tamē. et querula voce fortuē dampnās i fideas. de quo eo q̄ eius ingēcia facta fuerit nō adō ut reliquis tenui sermone transeūdum est

de hanibale Carthagenense duce

Anibal a longe retro nobilissimoꝝ Carthaginensiū ducum senē duxit originem. ⁊ hamultaris splendidi principis filius romanoꝝ hostis ꝑpetuus orbe natus est. adeo vt adhuc agente eo nouū etatis annū sacrificante patre iurauerit q̄ȝ ꝑmū p etatē possit se romani nomīs hostem futurū. nec effectus defuit iuramento. Nam hamultare p̄re mortuo tribꝫ annis sub hasdrubale militauit. ⁊ de se amplissimā spem prebuit Cui ceso a barbaro quodam illico substitutus est ⁊ cū in dicionem suā acri bello quosdā hyspanos r̄degisset populos lōgaqꝫ

obsidione contra ius et fas Saguntinos romanorum socios coegisset in mortem animatus a quibusdam per quietem visis quasi securus victoria Italiam aggressurus transiuit hiberum et gallis regulis permittentibus Pyreno superato devenit ad alpes quam tam ratione montium strabosissimorum et nivorum fere quam insultuum et latrociniorum itinera sepe occupancium et nivium cadencium et gelu concretarum lubrico transitu difficilimas pulsis montulis calcatis nivibus dirutis aceto igneque scopulis et si fere medietatem copiarum suarum algore media precipicio perdiderit elephantes omnes iumentorum permaximam quantitatem et apparatum bellorum plurimum cum residuo tamen superauit et in ea parte italie descendit (vt aliqui arbitrant) que taurino vicina rigatur a pado secus quem milite quiete et fertilitate locorum restaurato descendens apud Ticinum gneum Scipionem romanorum consulem cum exercitu debellatum sanctiumque fugauit Eodemque omine procedens apud trebiam Sempronium collegam expugnauit. Inde acri labore superans Appenninum descendit in tusciam et cum haud longe a fesulis venisset et ibi armis pridianis pluuiis exundans superasset alueum occupassetque planiciem omnem locis in palustribus aquosisque deductus exercitus per dies plures vigiliis et frigore afflictus in maxima parte contabuit et iumenta passim moriencia fide nocumenti iniecere plurimum ipse etiam dux dum elephante qui unicus superfuerat mediis in vndis supsederet frigore et aura agente plaustri oculo vno captus est. Sane cum omnia forti animo superaret in commodo et loca euasisset aquosa restaurassetque commodis vires ad Trasimenum veniens flamineum consulem facta maxima romanorum strage vicit trucidauitque. Hinc ad eum ciuitates sociique romanorum concurrere auxilia agere oportuna deferre et omnia affatim prebere et dum passim vere obsistente nemine cuncta per italiam cum victore exercitu populatur A. Q. fabio maximo dictatore varia cunctacione per annum ludificatus est cum id romani belli fomentum non vicendi ingenium dicerent. Tandem apud canes vrgente barrone consule confligatum est quo non tam armorum virtute quam callida arte victoria potitus est hanibal et adeo ea in clade romanorum contudit vires Emilio consule ceso et barrone Venusium fugato exercitu feda strage trucidato multis senatoribus consiliaribus

Pretorijsq; viris occisis ut vix salutis spes aliqua libtatis seq;
seruande victis relinquerent. Actūq; erat d' romana republica si
maharbalis fuisset secut⁹ consiliū. Porro ipē victoria elat⁹ et
iam secū pocundē urbis secut⁹. ut qualis esset ciuibus ostende
ret collectis ex romanoꝝ ocasorū manibꝫ ānulis in testimoni
um victorie Cartaginē tria modia transmisit. Hic illi felicitatum
apex extitit. hucusq; illū euexit fortuna quitquit egit i posterū
aut ad ꝓtelacionē aliquā ꝓsperitatis assumpte aut ad decliuū
ptinuit. Nā capta p dedicionē Cāpana igentis ea tēpestate po-
tencie ⁊ educto ad hibernādū in eadē exercitu q̄ntū credidit de
ditis Cāpanis iniecisse timoris tm̄ ꝑmmo longe magis exerci
tu sui vigoris abstulit. nā tm̄ affluencia reꝝ atq; cāpana luxuria
in afros hyspanosq; potuit. ut qui romana ꝯtriuerat arma ab
illis eneruaret adeo ut non quos in hiberna duxerat esse quos
eduxerat appareret. Attamē e Capna discedēs cū illico a rōnis
valida scinderet obsidione varijs cū euentibꝫ c̄cūuagat⁹ q̄si eā
liberatur⁹ ad ītium lapidē ubi iā respiranti admouit exercituꝫ
ꝓ qua etiā deos tūc militasse antiquitati visū est. Nā ꝑmbriuꝫ
effusione pmaxima factū est ut bis ab oppungnacione desiste-
ret. Qui frustrat⁹ intencione dū p italie ꝓuincias discurreret
et ob id de se solo desperās euocasset ex hyspania hasdubaleꝫ
frēm famosissimū ducē secū ꝯmunicatur⁹ tanti cepti victoriam
anq̄uā cerneret audiuit eū veniente ifelici pungna a Salmatore
cōsule apud methauꝝ supatū atq; occisū. quo ictu una secū per
culsi milites segnes c̄ca oportunitates belli factos agnouit. inde
audiens q̄d ipe in italiā traxerat bellū illd' idem i affricā a scipione
transuectū ⁊ euestigio Syphacē captū cartaginenses plrimis cla
dibus fractos clausosq; fere seq; ad tucandā pāiam reuocatū sa-
tis aduertit longe maiori cū dedecore se affricā petiturū quā cū
decore occupasset italiā. cū igit̄ fere senex eo redisset. unde disces-
serat adolescens ⁊ q̄ꝫ sibi sedecim annoꝝ possessione ꝑscriptam
arbitrabat̄ reliquisset italiā ꝯmisso cū Scipione certamen supa-
tus est maximo cartaginensiū cū detrimento. Quibꝫ demū veni
entibus sub legibꝫ romanorum urgente necessitate ad id vidit
deuenisse cartaginē ad q̄d paulo ante venturā romā sperauerat

Porro aduertens gneū seruiliū in eius mortē a romanis Carthaginem missus· clam impositis opibꝫ suis in naui sibi exiliū indixit· ⁊ cū paucis seruis q̇ nuper dux exercitū fuerat ad anthio cum iam bellū aduersus rōnos parantē ꝓfugus abijt· vbi p̄mo benignus susceptꝰ· demū inuidia p̄ncipū suspectus haberi ceptus est· postremo cū a romāis victo Anthico eidē pacis leges a Scipione darent̄ p̄monitꝰ cū rebus suis omibus cretā secessit Ibi ad auferendā incolis de se suspicionē ⁊ vitā suā tutandaꝫ impletis vrnis occulte plūbo (quasi omnē suū theusaurū publice seruatuꝝ ꝯcederet) signatas in tēplo dyane Euandas tradidit· ꝑ magnibusq̄ vacuis quas penatū ferebat specie· auꝝ omne fusū infudit· ⁊ sic ciuibꝫ sublata suspicio ⁊ sibi p̄uato secura q̇es p tēpusculū fuit· Demū cū iā prusias bithinie rex rōnoꝝ hostis ob bellū aduersus Eumenē regē pgameni sociū eorūdē motū futurꝰ videret̄ ad eū ꝯcessit· Qui suo ꝯsilio ductꝰ quedaꝫ certamia felicit̄ vicit verꝫ a romāis legatis sedato bello int̄ Eumenem ⁊ Prusiā Titus Quintius Flāminius ad hanibalē poscendū prusie a romāis missus est· Prusias v̄o ꝯfestim milites suos misit· q̇ domū omnē hanibalis ċcūdarent · custodirentq̄ ne q̇s ex illa posset euadere· Hanibal letalē sibi aduentū flāminij cognitꝰ (eo q modicū de regis stabilitate ꝯfideret) fugā arripe ratꝰ ad occultissimū sue domꝰ positū venit· Attn̄ cū locū a custodibꝫ nouisset teneri venenū (qd̄ semptū patū ad effugiendos cāus īfestos habuerat) hospitales deos ī caput regiū et impmutatos rōnoꝝ mores depcatꝰ hausit· nec pꝰ multū expirauit īfelix· ⁊ ī libissa bithinie ciuitate sepultꝰ ē· Sic g̊ qui hyspanias occupauerat q̇ inuias supauerat alpes· q̇ iniuū atꝫ glaciei regores · qui appēnini ꝯbines· qui palustria arui loca ptulerat· qui sāniciū· lucanoꝝ bruciorūq̄ saltꝰ p sepe calcauerat· qui tot p̄torianos ꝯsularesq̄ exercitꝰ debellarat· qui romana arma ꝯtriuerat ⁊ exterrita roma omnēq̄ pene Italiā possederat· nil iuuantibus veteribus ꝑmagnibus titulisq̄ senicecus senex priuatus et ex obsequium regibus prestare coactus est· et inde eorumdem fraude veneno spiritum fatigatum pellere· vt quanto tetrius ī finē venerit· tanto demōstraret clarius q̇ vires mortaliū

que fortune mobilitas et que rerum peruncium sit natura

De prusia bichinnie rege·

Ltor enimmū deus quasi monitor pñs assistere fecit ut cū plurimos flentes vndiq; cōcurrentes aduerterē i solū prusiam tristē querulūq; venientē oculos flecterem forsan vt dū ei9 explicarē miseriā meritū male fuate fidei in hanibalē demonstrarē· Ceteris igit derelictis in ei9 calamitates vltro deueniam· Si antiquitati fidē pstabim9 vetustissimos bechinnio fuisse reges facile credimus· ex qbus cōtinuata successibꝫ ꝓle fuit Prusias vnus nō minimo int alios proauosq; splendore cōspicuus· h sedatis int se et Eumenē regē pgami bellis et hanibale psidia sua mortuo Nicomedi filio strenuo iuueni et clare indolis nouercā supinduxisset· et ex ea suscepisset filios volēs tāq; ex pdilecta cōiuge susceptis de regni suscepcione puidere in cogitacionē scelestissimi facinoris cadens· celsitudini sue lubricū et claritati nebulā inuenit· Nā cū satellibus suis cōmutasset ꝯ filiū quod erat occidēdi Nicomedis eo tūc absentis· clam ope amicoꝝ (ad quos scelestis regis ꝓpositū venerat) Nicomedes consilij certior fact9 reuocat9 est· Qui ipacient patris iniquitatē ferens necessarioꝝ stipat9 viribus prem intantū aggressus eū facili labore· rgno expulit· et cū i se omeꝫ ꝓcerū vtilis gciā miser Prusias nec adiut9 nec suscept9 ab aliq puatus cū paucis suis exul abijt· tāq; dire post hec i eū deseuit fortūa ut tctu tpis etiā linqueret a suulis· et sic solus senex et inops vite sue metus et rubore vexatus· tā excogitati facinoris· q; pdite sublimitatis in salutē suā querendā et verecundiā euitandam p incognita loca se aliū menciens fere stipe querens ambulabat· noctu et die residebat in tenebris· h quis regū fortune facile pt manus euadere· non adeo potuit latuisse prusias q Nicomedis iras euaderet a quo p9 multa cōptus vt morte sua conceptū i se scelus piaret et manibꝫ hanibalis debitas penas daret nō minori in se q; cogitasset in filiū seuicia occisus occubuit· et sic dū natis nequiter consulere conat rgni claritatem fame decus vite q; cōmodum infelicit pdidit rex infidus·

De perseo macedonie rege·

Ittere libet queretanciũ pluriũ tam nomĩa q̃3 fortunas
vt in pseũ macedonũ regem (quē mestũ cathenisq3 et
cõpedibus impeditũ venientē video) exerceā calamũ
Delectat me quippe hunc hos videre delectos quos p fraudē
ɔstat celsos regnoꝝ ɔscendisse apices. Parseũ philippi demetrij
filij macedonie regis ex concubina filiũ fuisse satis ꝓcerto habi
tum. Hic astucia ꝛ regni auiditate plen⁹. cernens demetriũ sibi
frēm (eo ꝙ ex matrimoĩo ꝓcreat⁹ eēt. suo obstantē desiderio in
cauto tetendit ĩsidias. philippoq3 pr̄i magnos apparat⁹ in rõnũ
bellũ moliente oportunitate captata demetriũ ꝙ apud rõnos
obses fuisset falsis lr̄is tāquā a romanis eidē demetrio venienti
bus suspectũ fecit. supaddens ob hoc i se eo ꝙ pr̄is horreret cõ
silio. a demetrio mortē die lustrati exercit⁹ machinatā. In c⁹ ne-
cē cũ philippũ miseꝝ attendisset. nec añ d̄stitit q̃3 iuueni nil tale
timenti apud Astriũ poenie opidũ i conuiuio porrigeṫ a dpda
venenũ. Dolentiq3 i cubiculo pr̄is frisq3 ꝛ porrectoris nequiciā
crapecis in caput ꝛ faucis reuolutis inĉluderet morituro spũs
quo defuncto cũ iā tibi regnũ deberi Perse⁹ aduẗeret ne differ
reṫ i pr̄is uitā moliri incepit ĩsidias ꝙ philipp⁹ senciēs i cassũ
crudelitatē suā in demetriũ deflēs cũ occidēdi persei nõ dareṫ
copia tabescēs egretudinē icidit ꝛ fere sexagenarius expirauit
cui Perse⁹ illico successit i r̄gno fact⁹ igiṫ Perseus sui desiderij
cõpos ne diu petito p fraudē gauderet Pristine sue cõdicionis
oblitus nimiũ elatus ē. et vnũ quod illi diutine potuisse ef fe-
cisse regnũ Romanoꝝ sc3 pacē spreuit in sonus iũctusq3 tracibꝫ
Illiricis macedonibꝫ bellũ maximo cũ apparatu mouit romaĩs.
aduẽsus quē p̓mo Romani sulpiciũ cõsulem cũ exercitibꝫ mise-
re. qui cũ iteꝝ fugat⁹ a pseo esset ꝛ multa insup ab eodē in ro
manos acta essent confestim Emili⁹ paulus substitutus sump-
to ex puule filie verbis augurio securus victorie ad macedoie
fines aduenit. ꝛ ibi tam strennue rem bellicam gessit vt non so
lum r̄gis disperderet copias verum eo fugato in dicionem reg
nũ omne susciperet. hic et ip̄m pseum (qui in Samiocaciā aufu
gerat) misso moctauio captiuũ habuit. ꝛ cum eo duos filios

Alexandrū scꝫ ⁊ philippum quos rebus cōpositis romā cū cap tiuo patre deuexit· ibi onusti cathenis Emilij magnifici tumphi currum precessere dolentes· Quis non credat perseū stupidum gementē q₃ tā grandem reꝝ mutacionem spectasse· quis nō ar bitretur eū copiosas veteribus fraudibus lacrimas īpetrasse· Ad quas exhibendas p maximū cū causa cōmodū concessū est· nā senatus iussu cū filijs inductu fuisse appareat albam deduct⁹ ē· ibiq₃ carceri dāpnatus ꝑpetuo· qua in parte regem demergens inferius ab aula deductus ad carcerem a dominio in seruiciū· tractus a splendore in tenebras ab inicijs eximijs in extremā fere penuriā· Sic volens agit fortuna cui im parati cetera fere pa rent· Porro ⁊ ṙcordacione regij fulgoris ⁊ tetri carceris pedo re confectus· deiectus pseus clausit diem· ⁊ humanitate poci⁹ rōnoꝝ q₃ suo merito publicis īpensis regio ritu delat⁹ est· c⁹ (ut suprema videat miseria) alī ex filijs (vt fertur) ad tollerandā inopiā erariā fabricā rome didicit· ⁊ exercuit vt esset manifestū omibus dū velit deus manus ad regia sceptra gerenda natas ad malleos ītandos ferreos retorqueri·

De more fortune ⁊ deiectis paucis·

Vdit fortuna quociens ex fece (vt ita loquar) ple bea nō nullos ad ṙgale sublimat fastigiū· veꝝ saciata lu do fastigiens rotatu lucifero ignauos deuoluit ad ꝓstinū· q lusi nō alīt q₃ si ambages magicas aut somniū prospectassent stu pidi suiq₃ incerti vacuis manibꝫ leues auras tenē cupientes· inanes querelas emittunt ioculatrice vidente· hoꝝ q̄nīā aliquī hac intēpestate falsa existimacione quoꝝdā ṙges sunt crediti vt eoꝝ ascensū repetiuīq₃ descensū referā· abire pmittā joachim sa cerdotē maximū deoꝝ· c⁹ post manē pontificatū mut⁹ fieri fere in momento contigit· ⁊ subsequentē infanda ab infirmitate cor ripi ⁊ postremo ꝯsumi· amouiūq₃ alexandri ꝑfectū q dū ninus deliciosus anthiocenis īferret īiurias vt eas effugeret se ī femi neū habitū trāsformare ñ erubuit· o miser anteq₃ hostiū expiret gladios se esse qd fuerat ignominiose ꝓfessus ē· ⁊ sic dū ānos sexui ꝑfert virilitati ferocitatē q retenta forsan ꝓfuisse potuerat

in muliebrem mutata mollitiem nō dignus ut homo mori feminam trucidatur. Et sic dum lōgiorem fraude vitam desiderat, infauste perdidit quā tenebat.

De pseudo philippo macedonie rege.

Macedonibus olim victo atq; sublato perseo rōmis egre subsistere pacientibus Andriscum virū seu liberum immo certū sed extree sortis et mercenariū hominē fabula quadā ut (satis arbitrari pt) demetrij regis Sirie in persei olim regem macedonie filiū subornatū eiusdē demetrij opa romā missum ac inde eodē pstante ꝯsiliū fugientē. et i macedoniā redeuntem se regem dicerea usū legim9. cui ausui cū nil pstaret suffragij pter formā et oris habitū (quib; philippo patri persei psimilis erat) intm fortune fauor affuit. ut a macedonibus vilis rusticus dyademate regio decorat9 pseudo philippus etiā diceret. O ridiculū tandiculū videre nebulonē virū ab ergastulo solio in regio residentē. et purpura notis insignē regijs ac rgni pceribus impantē. sz quid multa. cū solio regalē animū Andriscū assūpsisse visū est. Nā ꝯuocatis undiq; subsidijs non solū macedoniā auferre romanis. sz eis mouere bellū et cūcta p ut belli videbant oportunitates expetere dispone. et sollerter agere orsus est. quē dū romani p ludibrio vilipenderēt sua ignominia eius augere gloriā. Nā missus tanq; ad mediocre bellū adversus eū Iuvencius pretor cū copijs omnibus fugat9 est. in cui9 ulcionē et rabiē macedonū opprimendā Metellus cōsul confestim cū exercitu ꝯsulari obuius elato factus in aciē descendens cū friuole sint ficte vires ipetu pmo macedonas fudit. et breui romanis omnē fecit macedoniā vectigalē. Andriscū vero a regulo quodā tracū (apud quē p salute confugerat) susceptū romam vinctis cōpedibus traxit. actūq; est ut illū tanq; verū regem Metellus triumphans ante currū deduceret. Ad quē videndum auidior q; veros hacten9 reges omis romana multitudo cōcurrit. Et sic quā audens Andriscus effugerat. perdens miseriā reintrauit. sz pma paululū acrior est. leuis eni que cū homie nascitur ei9 respectu que fugiente felicitate suscipit.

De alexandro Bala sirie rege.

Ar ludo supiori iungendus est alter· qui q̄nto diuici
or tanto exitū habuit acriorem· Anthioco q̄dā ephi
phane mortuo fili⁹ puul⁹ Anthiocus eupat̄ supstes
fuit cui r̄gnū deberi videbat̄ ·ni Demetri⁹ ei⁹dē ephi
phanis frat̄ (qui obses rome detinebat̄) audita fratris morte
clam fugam capescens· ⁊ in regnū rediens se r̄gem faciens abstu
lisset· Qui cū insolencia sua adiacentib⁹ r̄gibus grauissimus vi
deretur ab aria rathe capodocie r̄ge et ptholomeo egipti ac atta
lo asie ad eiciēdū eum subditorum etiā fauore noua et musita
ta fabula cōmenta ē· Sumpserūt in iuuenē ꝯdicioīs vltime cui
cū nomen balas esset alexandrum dixere· ⁊ subornatū p opor
tune Ephiphanis finrere filiū· et fauente fortuna mendacio di
ctorum r̄gum auxilijs deuectus in siriam (tanquā patriū reas
sumptur⁹ r̄gnum) ob austeritatē demetrij a multis benigne su
sceptus· dū vi r̄liquos occupare conat̄ a demetrio fusus ē· Cui⁹
vires illico iam dicti r̄ges r̄stautauere· ⁊ sic secūdo cū demetrio
descendens in aciem illum acrit̄ pungnantem occidit· ⁊ deinde
regnū facilit̄ omne obtinuit· tantaq; fuit fabule r̄gum fides vt
suffragante successu victorie Ephiphanis verus haberet̄ fili⁹·
clarusq; int̄ ceteros r̄ges fact⁹ t̄ribilis etiā subornatorib⁹ effice
retur· sed male suoꝝ memor ⁊ presentis felicitatis ingrat⁹ sūp;
ta cōiuge Cleopatra philometoris filia dū secūdis ponere mo
dum negligit philomeo socero (quē quasi honoraturus vocaret
in regnum) tetēdit insidias· quas cū ptholome⁹ euasisset idig
naris ante alia filiam illi surripuit· ⁊ demetrio iuueni (qui fili⁹
fuerat demetrij a bala occisi) iunxit in ꝯiugem eūq; cōciliatis
sibi anthiocenis ad r̄gnum patriū assumendū vocauit a Creta
Nam ibidem demetri⁹ pater inicio belli cū fratre ⁊ maxima q̄n
titate pecunie apud Gninisū hospitē suum Certensem ad sutos
euent⁹ suandos cōmiserat· ⁊ adūsus balam parato exercitu ire
suasit· Cui iam omnes siri fauerent egre bale ignauiam ferētes
in desidem luxurieq; deditū castra mouit adūsus quem necessi;
tate magis q̄ȝ cupidine glorie balas parat⁹ cū copijs veniens
pungna conserta victus atq; fugat⁹ est ⁊ dum i Arabiam salu
tē peteret a zabulo potentissimo arabe occisus· ei⁹ caput abscisū

Ptholomeo egrotanti in solaciū missū. Et sic rex sicticius tam violata solio quā manibꝫ tincti demetrij ꝛ si nō ꝺbitas q̄s tam exigit fortuna penas dedit.

Lapsi quidam.

Racti gaius ꝛ tyberius frēs post miseriā alexander non minꝰ clamoribꝫ camerulā meā ꝯplentes q̄ꝫ dudū tribuni romanū forꝫ facerent recitātes quas sediciosissimi res nouas tēptassent. se tantū electos a tribunatu occisosqꝫ duꝫ fugerent. et ꝙ alterius caput ab opimio consule septimo auro pensatum sit querebanť. pte ex alia hasdrubal penorꝫ p̄nceps non minus insigni ꝯsternacione miser q̄ꝫ habitu facieqꝫ tristis aiebat. voce fracta singultibus infortunio suo classem omnē cartaginēsem cōburi. arma a ciuibus reddi. p̄ncibus alijsqꝫ vt a veteri migrarent vrbi impari vidisse sibiqꝫ superꝫ inuidia tam diu spirituꝫ reseruatū vt iterꝫ post r̄pentinū cartaginēsiū furorē armis ex auro argentoqꝫ p̄uatorꝫ fabrefactis ꝛ extabulatis domorꝫ classe restaurata ac ex crinibus matronarꝫ nauium rudentibꝫ resarcitis et a viris mulieribusqꝫ audaciꝰ q̄ꝫ feliciꝰqꝫ in salutē cōcursū publicū ciuitatē viribus exhaustam frustata furoris spe viderit occupari. ampliorīqꝫ ciuiū iactura omnes vna secū inermes fortunis relictis omnibꝫ excludi. ꝛ catuatim flendo puos cū cōiugibus natos trahendo natale solū relinquī. ꝛ decem ꝛ septē dierū spacio affrice impantē patriā cremari cōmunē. et (ne aliquod illi superesset euentus tā diri solamen) quod ip̄e fecisse inicio debuisset ēca malorꝫ publicorꝫ finē factū ab egregia coniuge asserabat. se eīn cū prole gēmina ne sibi natisqꝫ seruire contingeret i medias flāmas patrie exurendam iniecerat. Quid non pt̄ quocūqꝫ generosus animus p̄stinā gloriā cū fusa ignominia pensauit animosā mulier. quā arbitrata i dies tollerare n̄ posse finire maluit honesta morte quā turpi inchoasse vita. Sed cuꝫ omnia in tempore casura sint. suo pt̄ in maturo casui cōgtulari carthago eo ꝙ omne eius euū duarꝫ tam forciū mulierū fato cōclusū sit. Prima ciuitatis edificatrix cū castissima viduitate sua moriens posteris ostēdisse conata est honestatem vite ceteris cōmodis

preferendam· Postremo nupta in publico ciuitatis excidio de-mostrasse voluit vitam ꝛ posteritatē omnē tanquā supfluā fore obiciendā· Veniebat ꝛ aristonicus post hasdrubalē qui Attali regis asie ex Ephesia pelice fili⁹ dolebat se quesito patrio regno a Perpenna romanoꝝ ꝯsule deiectū· carcerique reclusū· sic Ionothas iudeoꝝ pnceps ꝛ pontifex querebat̃ q̄ cū multa felicia bella gessisset a Triphone fraude capt⁹ sit· et in sui vituperiū per siriam circumductus· ꝛ ab eodem vltimo interemptus· Similiter erat ꝛ Tripho qui occiso p fraudem Anthioco (cui Theos cognomen erat) se sirie regem dixerat· Tandem ab anthioco sothere expugnatus se i dora castellum offessum ꝯflebat· et dū clam ad opiam fugeret· interceptum ꝛ occisum· Quis queat assistencium oīm dicere clades· innumeri veniebant· ꝫ int̃ alios demetrius (qui alexandrum Balam supauerat) ad ꝯtinuandā seriem placuit assumpsisse·

De metrio sirie rege·

Atis superius ostensum est· demetriū (ꝺ quo sermonē habituri sumus·) quia alexandrum balam ficticiū regem adiutorio regis egipciati regno expulit filium fuisse demetrij· qui rome obses pro anthioco fratre ꝺtinebat̃· ꝛ inde successiuam veteris seleuci prolem· hic alexandro fugato omnique regno suscepto pacatis omnibus in tranquillo posit⁹ ocio facile in secordiamque collapsus suis cepit haberi fastidio· Quod aduītēs vt purgata inercia eiusdem in precū rediret aduersus Arsatidem parthorum regem (orientalium regum subsidijs fultus) bellū mouit· Qui tantū fauit fortuna vt multis iam ex parthis susceptis victorijs r̃gnū etiam occupaturus videret̃· ni sub spe pacis p fraudem illum cepisset arsatides· Satis erat misero ex rege deuenisse captiuū· ꝫ inmoderate fortune paꝝ visū est· egitque vt arsatidis iussu cathenat⁹ p ora omnium suarum ciuitatum dedecorose in spectaculum traheretur· Hinc ab eodem in hircaniam missus· eidem Arsatidis filia matrimoīo iuncta est· ꝛ regni spe facta qꝺ post cladē anthiocus frat̃ ei⁹ occupauerat illico·

Qui cum seruaret' defuncto arsatide tracto in fuge sentenciam
gallimandro amico illā cum eo parthico velatus habitu suscipit
Quod pharactes (qui patri successerat) senciens equitū celeri
tate (qui compendia tenuere viaꝝ) iam euadentē retraxit a fu
ga· ⁊ castigatum grauit' remisit in hircaniā ad vxorem quā pe-
nes deinceps arciori custodia seruatus ē· Ceteꝝ tractu temporis
cū ex vxore filios suscepisset· ⁊ inde quasi pignore dato seruaret'
laxus captato tēpore cū eodem quo supra iteꝝ fugā cepit· Ite-
rumqꝫ retract⁹ talisqꝫ donat⁹ auris aiugi liberisqꝫ concessus tā
q̄3 in p̄destinatā sibi carcerem i hircaniā trāsmissus· Quid si ple
beo homuncioni·ne dū regis iuueni fugere capi·retrahi carce-
rariqꝫ contingat tociens·nōne ifelicissimū iudicabim⁹ omēs·sed
quid tandē ostendisse voluit fortuna aduersū se hoīm consilia
nullius momenti fore sibi ad extollendos quos velit deprimen-
dosqꝫ multiplices ⁊ incognitas esse vias· ⁊ hinc vnde sal⁹ mi⁹
exspectabat' a demetrio inde ei exorta libertas est · Anthiocus
quidē sedetes demetrij frater occupato Sirie r̄gno a Cleopatra
demetrij cōiuge sibi copulata matrimonio sublato Arsatide
(ne more fratris segnicie dampnaret' obmissam fris ifortunio
in Parthos expedicionē assūpsit· exercitūqꝫ plrimū auro argē
toqꝫ cōspicuū ducens plurīū belloꝝ vl' p̄lioꝝ victor ⁊ babiloīa
capta parthisqꝫ infra t'minos redactis finē iposuitur⁹ nomini vi
debat' p thito q̄3 ob rem exiciū timens Pharactes ad retinendū
Anthiocū in r̄gnū patriū cū parthis auxilijs vt illud occuparet
ab eodem captiu⁹ demetri⁹ missus est· sane cū esset ĝuis ciuitati
bus in hibernis· ⁊ exercit⁹ Anthioci in cōposito die vna diuis⁹
occidit' omis ab incolis· ⁊ hac eadē solus Anthioc⁹ fere a pha-
racte vict⁹ ⁊ occisus est· ⁊ fere demetri⁹ ab itinere reuocat⁹ per
mix quippe aduolauerat · facileqꝫ iam r̄gnū Sirie susceperat om-
ne ⁊ sic hostis ope quod suo nequierat i fortunā regni p̄stinā re
uocatus est· Qui dū iteꝝ clara regnaret felicitate felici⁹ delicijs
habundās ex memoria calamitates p̄terite cecidere ⁊ aīo au-
cto dū plus quā illi opus sic cupit miser qd' habebat perdidit·
Nam elati mores p̄stini vl' naturale ei⁹ ingeniū apud parthos
Hircanosqꝫ lōga consuetudie exasperati siris illū intollerabilē

fecerāt · ⁊ exosū · nec alr̄ p̄ret hostē ad suā ruinā videbat̄ deficere q̄ȝ ipe pollicitacoib⁹ cleopatre socr⁹ sue isulte ptit⁹ adinuenit facile · ea q̄ppe tēpestate cleopr̄a cū ptholomeo eūgete viro suo male ꝯuenebat · ⁊ ideo vt eū āmoueret a r̄gno vocarat cū exer=citu genꝫ · ſ; eugetes q̄ȝ dudū i p̄rem ei⁹ demetriū r̄ges egerāt vs⁹ astucia ȝebēnā iuuenē q̄ndā negociatoris ptharci filiū sub=ornauit · ⁊ tāq̄ȝ vnū ex familia r̄gia r̄al sūptuꝫ sibi sirie r̄gnū cū egipcioꝝ copijs t̄nsmisit i siriā · q̄ illo icipiente a pannia r̄bellans oīs ȝebēnā cū alexander nomē appositū fuerat suscepit in regē demetri⁹ ab egipto hac reꝝ mutacōne r̄uocat⁹ ex tēplo adūs⁹ inuasorē bellū ꝯfuit a q̄ maxia cū strage suoꝝ vict⁹ atq̄ fuga=tus · egitq̄ fortuna vt q̄ r̄gnū bale subornato ȝebenna spoliatur eodem · quid demetrius tanto egrius tulit q̄nto post exactis laborib⁹ carceꝝ possidebat lec⁹ · hic cū se ab vxore ⁊ filijs derelictū cerneret ex tā igēti r̄gno cū puo suoꝝ numero r̄ligione herculei tēpli defensur⁹ exiuit · peciitq̄ Tyrū c⁹ i portu naui (vt erat miser) egrediēs iussu p̄fecti loci in litore obtrūcat̄ · ⁊ ea agente q̄ p̄ita cūcta r̄ducit i nichilū anxietates cū vita finiuit ·

De alexandro ȝebenna ·

Ibet nō mi⁹ p ludos fortūe vagari asiaticasq̄ enarrare minas · ex eis q̄ppe cū risu mixta veit vtilitas · Vbi cū reliq̄s freq̄nt̄ extorquet doctrine mixta cōpassio lacrimas stetit igit̄ in iā vacuo corā obsit⁹ lacrimis ⁊ meroē ȝebēna c⁹ pauloañ memoriā fecim⁹ tristisq̄ (ex negociatore originē ifandā audaciā suā nisi tā regiā ptātē suā in gr̄titudinē ⁊ enormia sacrilegia reticēs) tm̄ ifortuia d̄plorabat · h⁹ ego ascensū noscēs audiēsq̄ descēsū plei⁹ q̄ȝ ipe facēt esto vbis pacis apire disposui · satis ostēsū ē ȝebennā eugetis fictioē ⁊ fortūe p̄sidio r̄gē fcm · cū fictioi (vt q̄ n̄ erat eē crederet̄ firmi⁹) nō modicū fauoris attulit fleuisse anthioci r̄gis corp⁹ a r̄ge pharthoꝝ r̄uexū · a sūmo studio ritu sepelisse regio · Trono igit̄ regali residens ⁊ felix iudicio suo mercimonioꝝ oblit⁹ i stolidā deuectus supbiā hos ꝯtēpnere · puipendē illos · alios ludē · sese insolent̄ agē vltra q̄ȝ regē deceat et in ꝓmotorē suū eugetē bn̄ficioꝝ ingt⁹ furere cepit ignauus

Quod et si impacient ferrent siri adeo egre Euergetes tulit· ut versa mente quē sublimauerat deicere desiderarem ardent· nec opus desiderio defuit· Audiuerat q̄ppe ex demetrio occiso a matre Seleuco superuenire grippū ab eodē titulo magis q̄3 regno in signitū· quē cū illi filiam sponondisset ī ɔiugem· ⁊ misisset auxilia confestim suscitauit in alexandrū· Ad quē cū iam belli potēs appareret siri ab alexandro deficientes denuo confluxere· tandē cōgregatis ab vtroq3 copijs in certamīe concursū est· victusq3 alexanlder· qui fugiens se anthiociā cōtulit· in qua pecunie inops cū stipendia neq̄ret exhibere militib9 ex tēplo iouis victorie signū ex auro solidū iocans se a joue accepisse victoriā tolli iussit sed (alia sup aliā ingruente necessitate) iouis etiā simulachrum infiniti ponderis auferre a tēplo satagens audito a ciuibus sacrilegio in eū repentin9 oīm concursus factus est· ex quo sacrilegus se v̄tit in fugam ⁊ tēpestatibus maris agitatus validis· atq3 desertus a socijs errabundus a latronib9 captus grippo trāsmissus est viuus· A quo (vt aliquando tam ficte maiestatis delictū q̄3 etiā iocosū sacrilegui pena debita solueret) occisus est· Nil edepol tollerabile nim9 mercennaario sublimato· cum non alit tales se videri posse arbitrent nobiles nisi sortem veterē cōsorteśq3 despiciant· ⁊ coacta quadā moꝝ ḡuitate celsos natura homines imitando ɔfingant· ⁊ dū janitores dapiferos ⁊ pincernas statuerunt regiā verā generositatē attigisse se estimant· Quid fastidiosius ꝓspectare q̄3 tales non risus fict9 non sui caritas· nō lurconū copia· non aulaꝝ ornat9 generosius animos facit· aut in eē conseruat elatos· se ipm noscere virtutis iniciū est· cui9 quociens fiūt īmemores eleuati tociens zebenne casum merent insipidi·

Dolentes pauci·

Bitus Arbenoꝝ rex non absq3 illecebri romanoꝝ spirit9 nota michi a zebenna soluto ꝑsto affuit· querebat a gneo domicio optanti successori triumphi surripere gloriam pmaximā fraudē siue fracta capt9 sit romāq3 transmissus· et ibi dū magis turpit de securitate reꝝ q̄3 de iuris honestate curatur a senatu olim iustissimo ex decepto rege iniuriat9 captiuus

et apud albam seruari iussus effect⁹ fit A quo facile oculos au ferre et aures Cleopatre lamētatōnes q̄rule potuē· h̄ vnguib⁹ genas rigauerat discerpseātq̧ c̄mes ⁊ veste disrupat lugubrē i crebris singultib⁹ iperfectas voces adeo infringebat vt vix sa tis possem ex eis tanti doloris pcipere causas· aiebat eni̅ (put ipse pcipe potui) se ex Ephiphane Ptholomeo genitā adultā philometori fratri in cōiugiū datā· ⁊ cū eo egipcijs ipasse· eo q̧ sublato a Cyrenis Euergete f̄re alio reuocato ei cū regno se ipsi̅ dedisse in cōiugē· A quo medio nupciaꝝ sacro filioꝝ alte⁊ rū ei⁹ i gremio fuisse cōfossū· Hic cum ex illo filios pepisset se abdicata Cleopatrā filiā quā ante p vim stuprauerat in coniu gē assūpsisse· inde ei⁹ seuicia ciuitatē veteꝝ colonū nudatā·pe regrinis esse cōcessaꝫ· Et cū is ob sua scelera timeret insidias · ⁊ cū noua cōiuge liberisq̧ exijsset exul p̄mo bellū illi passe · De inū in loco suo p̄mogenit⁹ fili⁹ rex diceret ab egipcijs occidis⁊ se a Cirenis accitū · Et cū ob inmanitatē ei⁹ ciues e locis publi cis illi⁹ euertissent ymagies filiū (quē ex ea susceparat) mēbra⁊ tim cesū natale suū celebrāti medio i cōuiuio t̄nsmisisse· ⁊ alia q̄ꝫ plura iferis ifanda narrabat· q̄ pculdubio i se calamū vertissent in numidaꝝ astutissim⁹ rex Iugurta veniens vetuisset·

Fuit (ut satis c̄tū ē) Iugurta gen⁹ a masinissa r̄ge opti mo romani ppl̄i amico· Cui int alios tres fuere filij mi⁊ cipsa manastabiles ⁊ gulussa manastabiles genuit ex cō cubina Iugurtā q̄ꝫ ea de cā liquerat moriens masinissa p̄uatū· micipsa vō eo q optime idolis appareret ad se illū vocauerat· eūq̧ cū filijs aderbale ⁊ jensale i rgiā nutiebat· tādē cū subsidio numidaꝝ i hyspaniā ad scipionē emilianū bellū adu̇s⁹ numā⁊ tinos gerētē miss⁹ a patruo adeo se strēnue i oib⁹ hūit · vt victa numācia p cōcioē sūme a scipione laudaret· ⁊ cū lr̄is laudū sua rū plenis ad micipsā r̄gē r̄miss⁹ ab eo p⁹ modicū adoptat⁹ in filiū eo moriēte cū filijs par r̄lict⁹ ē heres·erat aut Iugurta vir acris ingenij· ferocis ai· robusti corpis· ⁊ astucie copios⁹·ml illi iusiurādi nil fidi·nil sc̄i·nec di timor aliqs erat ⁊ int ceta marie flagbat cupidie r̄gni· ob q̄ꝫ estimās paꝝ sibi soli·q t̄b⁹ r̄lictū fu erat· cū iā i jeusalē nō absq̧ cā tacitū ocepisset odiū fraude i illū p̄mos molit⁹ est impet⁹· ⁊ opa cuiusdā Ieusalis serui noctu in

Sirca opido illū occupat obtruncatq3· Quod crimē a romaīs iam auaricie deditis· auro quibusdā3 dato piatū est· Inde iam nimiū in suis thesauris fidens in Acherbalem palā irruit· oneratacq3 nugis legacione romana (que in salutem Acherbalis venerat) illū se illi obsidione victū dedentē contā fidem p̄stitā p⁹ cruciat⁹ multos occidit· Sic rex solus factus est· ⁊ p fratū viscera magn⁹ metuendusq3 tā potencia q̄3 ingenio arteq3 bellor̄ (qua īnt Afros ea tēpestate pollebat p̄cipu⁹) formidandus euasit· O fallax hominū spes arbitrabat̄ Iugurta qd̄ p vi et nefas quesiuerat posse pacifice possidere· s3 quos fruct⁹ ꝑdicionis flores emittant illi a vindice deo) parua mora īnposita) demonstrata est· Nam dū eadē via qua p̄mū purgauerat scelus · conat̄ expiare secūdū nō pmittente romana plebe nobilitati īfesta nimiū aduersus eum cū cōsule missus exercitus est · sed in cassū· ducib3 eīn corruptis pecūia exercitū fere sub aulo p̄tore deleuit· nec profuit illi aurū in sentenciā suā p maximam ptem senatorum traxisse· ⁊ aliquos ex tribunis romāq3 missos lugubricum veste venisse· q̄npimmo postq̄3 creditum ē eius opa Masinam gulusse filiū regni Numidie petitorē rome occisū italiā euestigio iussus exire in Numidiā rediit· Quod ad ingeniū vers⁹ arte punica conat⁹ est· si possit in longū bellū trahere· ut satis appa rebat pl⁹ spei habens si quid in tēpore noui cōtingeret q̄3 ī viribus suis fiducie· ⁊ sic circuicionib3 varijs· tam legaciones romanorū· q̄3 consules aliosq3 belli duces frustrabat̄· Quor̄ auaricia cū rome plebs aut suspicaret̄ aut cognosceret adūsante nobilitate maxima omniū concordia· gaiū Mariū humilime condicionis hominē s3 acrem robustūq3 ⁊ glorie cupidū cōsulē creauit· eiq3 decreuit numidiā· Qui in exercitū veniens eo purgato lasciuijs magno impetu· nūc arte bellica· nūc fortune adiut⁹ fauore in Iugurtā numidiasq3 prosilijt· quē cū nec pecunia flectere· nec īgenio fallē Iugurta possit· ⁊ ob id diffidere cepisset bottum mauror̄ regem maximis ꝑmissionib3 tractū belli cōsortē sumpsit· Sed bottus adūtens omnes eor̄ conat⁹ romanor̄ deleri virib3 factis penitēs tā marij ꝯsulis q̄3 romani populi ḡciā petens· ⁊ amiciciam p legatos opa lucij sille tūc marij q̄storis

actum est vt Bothi fraude Iugurta in manibus traderetur cõ
sulis a quo paulopost numidia omnis in dedicione suscepta ē
et cum pacatis rebus romam victor remeasset marius mario
populariũ plausu triumphi currũ antecessit · Iugurta cathenis
implicit⁹ · creditũ demũ est · non veterꝝ more regum seruatũ cu-
stodia · eo ꝙ nimiũ eius versucia timeret · vereretur ꝗ nobilitas
ne qui rex pecunia multos ex eis corrupat captiuus detegeret ·
sed in tempesta nocte appensa corpori ei⁹ mole · ex rupe tarpeia
deiectũ in tyberim necatum ꝗ · Sic qui fraude fratres occiderat ·
qui fraude bellũ traxerat · q̃ luserat romanos fraude · fraude irre-
titus est · Qui in thesauris ⁊ regni splendore ac potencia magis
quã in psuasa sibi virtute voluptatem ac spem omnem posue-
rat pauper obscurus impotens · ⁊ quod peius est captiuus ab
aliena virtute factus est · qui p fratrum sanguinem regni culmē
ascenderat per abrupta montis flumen ad pĩmum descendit · et
hic q̃ nimio ꝯcupiuerat estu aluei gurgitis frigiditate tepefact⁹
Acriores quidem fortune ictus senciunt qui de se magis q̃ȝ de
virtute confidunt ·

Explicit liber quintus ·

Incipit liber sextus eiusdem

Ichi (post paušillū requiei) iam calamū resumenti horridū monstrū illud rex ministra mortaliū fortu: na affuit· o de⁹ bone q̄ illa g̃ndis stata· q̄ āmirabilis forma· nō ificiar ꝑspiciens timui· Nā ardentes nimia cesq illi erāt oculi facies torua· capillicū multiplex p ora pēdu lum· man⁹ credo centū· et brachia totidem· varia vestis· ⁊ ferrea vox· ꝗbꝯ tñ incederet pedibꝯ vidisse nō potui· et dū qd velit pa: uescens expecto hec i me defixis lumibus inq̄t· quid isane tā friuolo labore ꝯsumeris· tu nūc ab eoo cardine i occiduū solem nūc ab arthico i antharthicū polū· p mei velocitatē discurrens hos et illos carptur⁹ homines· ex hijs videlicȝ quos mee man⁹ ad sidera euexere· ⁊ demū mersere sub inferis· ⁊ cāus eorūdē ca: lamo describis tenui· quasi dū paucis v̄bis amplissimos labo: res nostros restrīxeris mortaliū mentes ad sui cognicionē ꝓ: uocare existimes falleris· q̄s (te p̄cor) nō videat opa longe ma gis posse q̄ v̄ba· si nō deꝑdita multa q̄bus frustra leges nostri ludi ꝯsignās erudisse viuentes conat⁹ sū ⁊ ad op⁹ ēca qd iq̄e: ta semp ⁊ nūc sublimia pmis ⁊ nūc pma sublimibꝯ· equando vbiq ⁊ nūc blanda ⁊ nūc minax venio· ⁊ inde non tm̄ regias edes aut sacra imꝑatorꝝ palacia q̄ tu rimaris plurimū in eo sed et pauperꝝ igurgustiolia pastorꝝ tuguria· ⁊ piscatorꝝ mappilia p scrutor· ⁊ nemīnē adeo rex acerbitate lacessitū ꝯperio· q̄n si iterꝝ micior in eū reūtar· nō me tanq̄ stabilē ridicula spe reassūpta suscipiāt· quid ergo tu sūmoꝑen⁹ nrā tangens opa fecisse v̄bis paucis arbitraris· sicene ceteri defecere labores· vt solū nūc in: vanū ꝯsumpseris· Tum ego illa iam quiescente viribus reuo: catis incepi· Noui equidem rerum reuolutrix egregia· nidefes: sa molicione nil stabile esse sub sole atq longe maiora posse q̄ nedum me⁹ calamus sed nec cuiuscūq alterius exarare q̄at verum nedum ⁊ ego ipse dissoluar nomen meum sepulchro vna cum corpore detur ⁊ ferarum ritu que solum ventri deseru: unt vixisse videar (q̄liscūq sit) laborē hūc volēs assūpsi· nec adeo demēs sū q̄n nouerim multa ꝯsistere q̄ optāri possit scribēdi

amplissimā p̄bere materiā· vt omnipotentis illius oīm patris per quē omia facta sunt cui psona triplex ⁊ deitas vna mirāda magnalia ac gloriā apire omniparentis nat̃e sollerti detegere ⁊ infinita ad ius tuū spectancia reperiri Sed vires metiri suas et portabile humeris onus imponere pmaxima prudencia est· ag nosco qdem non eē pēnas volucres michi· quaꝝ adiut⁹ suffra gio celos penitrare queā· ibidē dei lustratur⁹ archana· ⁊ demum mortalibus visa relatur⁹· que ⁊ si multiplici dei grā cōcedat̃ vt viderim nō michi tanta v̓borū maiestas ē· nec senteciaꝝ g̃uitas vt volens possim posteritati mandare· Equo modo liquido fa teor non michi tā perspicax igeniū est· vt reꝝ causas attingere possim· Restabat igit̃ auido ut gremiū tuū humanaꝝ reꝝ cōfer tissimū deuenirē· ⁊ vnde vates egregij atq̃ historiog̃phi illu strès tam canendi q̃ȝ scribendi indeficientē materiā iam sumpsere ego eciam sumerē· nō qd dirigere optassem· Cui⁹ dū i ꝯspectu sisterem· ⁊ multa variaq̃ mirabūdus intueor· et si mea auidi tas me ipelleret ad maiora· mei tñ ꝯscius viriūq̃ meaꝝ in extre mo fere eiusdē forciunculā labori me mea snia congruā videns obsistente nemine cepi· malleoq̃ igenioli mei suppositā huiusq̃ ꝓtendi· quā tu nunc nimia stili humilitate vitupas quasi ob id lectorum corda mouere non possit· negasse tulliana incude fa bricatū eloquiū· longe magis q̃ȝ rude possit stultissimū est· sed nec rude caruit effectu qn̄q̃ eo nāq̃ in patꝝ grā· e sacro mōte plebs romana in vrbe deducta ē· fide pocius q̃ȝ eloquēcia sua dentis inspecta nec michi cū bene dispositis multū laboris est cū reliquis satis si senciant· quocūq̃ modo senciant potēs ⁊ cul mine lapsos· indeq̃ se deici posse qn̄q̃· nec obstat q᷑ tu arbitra ri videris· Ego qdeȝ tenui stilo plurimū ꝓdesse reor mortalibꝫ vbi tu ruinaꝝ tonitruo nō monitos ſ3 attonitos facis· expiencia quippe docemur· ſ3 cū nimiū pulchros calcaribus vrgeam⁹ nō ꝓmptos ad iter ſ3 p̄sepe retrogrados facim⁹ vbi si molli cedan tur virga insidentis secunt̃ arbitriū· ⁊ sic vbi tormentis incorri gibiles· non mouent̃ corrigibilibꝫ nō min⁹ ꝓsunt bona v̓ba q̃ȝ verbera Renis v̓boꝝ tinnitus ferocē Eacidis animositatē seda uit sepissime· q̄ nec armoꝝ fragor nec Troianoꝝ militū uires

aut agemenonis indignaciones nūquā flexisse potuere. ſi cū te
moto turbine a facie terre cuncta posse surripe nouerim queso
supplex vt tua gracia ceptū secū detur opus. ⁊ quod obscurum
p̄sentibus nomen meū est tuo illustratū fulgore clarū apud po
steros habeat. Ac illa vultu miciori subridens inq̄t. Eo q̄ inpro
fundū consilioꝝ nostroꝝ mencium penetrare nō possit acumē in;
exorabilem iconsultā cecamq̄ʒ vti pacientibꝫ impingitis arbi;
trammi fortunā. fere cū vos sitis ab appetitu cōcupiscibili. certo
priuati lumie nec tu credis adūtam. quantū adūsum me mēte
disces a v̄bis. memini q̄bus ignominijs. quibus blasphemijs.
q̄bus erecta cōnibꝫ (si potuisses) me lacessiueris olim. nūc sto
lidam vocās. nūc orbam. nūc mūdā. homicidā. inimicā. nou;
camq̄ʒ. eo q̄ ineptas cupiditates tuas hacten⁹ non expleueri.
Et quod egrius tuli risisti iam plurimū. dū a paupertate supatā
audisti. ⁊ nūc quasi ⁊ ego (vti frequent̄ inexperte puellule blā;
dicijs mendacijsq̄ʒ fallunt̄) falli possim. noui ⁊ satis noui. quā
geras opinionē. ⁊ meis in viribꝫ habeas fidē. ſʒ qualiscūqʒ tibi
sit mens q̄niā nō inertis atʒ deiecti animi ⁊ glorie cupidū vigi
lemq̄ʒ totis i eā tendentē pedibꝫ te video. sniam flexisti in eā et
mutasti ɔsiliū. ⁊ cū iā igeniū opusq̄ʒ ɔmēdē tuū dū sollers cep;
ta seq̄ris oracioi tue fauor nō deerit me⁹. q̄n et cercaldū tuū et
tuū nom̄ int̄ clara vetex nonunia numerent̄ q̄d vt credas ini;
ciū dabo opi añq̄ʒ discedā sencio eñ te suspēsū discutere q̄ʒ ex
multis astātibꝫ miseris sup̄ur⁹ sis. An luciū Apuliū satniū c⁹ i;
solencie ⁊ audacie comicioꝝ tpe rōno cruore sepissime madefa
ctū cāpi marcij solū testimoniū ē. ⁊ dictū p̄ribꝫ ɔscriptis in cu;
ria īnumuratibꝫ iquieueritis grādinabat. seu glaucā satellicē ɔsi;
lē factū. eo q̄ a splēdore tā lucido i capitolio obsessus sit. ad de
dicionē coact⁹. plebisq̄ʒ tumltu (q̄ʒ sepe tribun⁹ erexerat) su
stibꝫ iiectis atʒ lapidibꝫ fuerit oppress⁹ ⁊ i ei⁹ caput trūco te cto
dēptū p ɔuiuia i ludibriū d̄portatū sit. aut marcū Liuiū Drusū
c⁹ q̄ntū egregia fuit nobilitas sanguis tm̄ supbia ⁊ ābicio atq̄ʒ
pfidia detestāda. c⁹ dū acta ꝛuoluis miraris illū i asia q̄storem
migrāt⁹ isignia tenuisse. seq̄ʒ dixisse isigiorē eē isignibꝫ. ul' se p̄i
nil velle vidrī isigni⁹ miraris ⁊ illū aiētē nil omisisse q̄n pmret̄
homibꝫ p̄t celū ⁊ cenū. demū frōte curua geinē suū cōptu facin⁹

Magulduſam ſcʒ mauritanū pncipem ſumpta pecunia a Bottomaurorū rege eidem Eliphanto obiciendū ꝓditore tradidiſſet et quod in media poſtremo plebe inhoneſte mortis datorē cōperit· vel Cipino ē cuꝰ ptoriū fulgore tumphū ſplendidū decꝰ eximiū cōſulatꝰ atqꝫ maximi pontificatꝰ ſacerdotiū patronatūqꝫ ſenatꝰ eo decurrerit ut cathenas moueret publicas ſpūs eius a funeſto fuerat carnifice pulſus cadauer in gemonijs ſcalis ſpectaculū horridū ciuib⁊ ſuis pbuerit · vt inde ꝓſpectas fanaticum ſirū ⁊ paſtorē Anthoniū atqꝫ gladiatorꝝ ſpartatū q̄s abiectis ergaſtulis tm̄ me feruente ſuūlis manꝰ ⁊ romanorꝝ ducib⁊ adepte victorie extulere· vt eorꝝ aliqui regū purpuras et q̄daʒ faſtes impiales nō vererent̄ aſſūmere· q̄ʒq̄ʒ poſtremo gladiatoē ceſo alij crucib⁊ penas darent· ſic ⁊ bmatū luſitanū ex paupérrimo mercennario impatorē factū (cuí nō minus ad culmen virtꝰ quaʒ ego fauít) a longo labore queſito decore Cipionis opa atqꝫ ſatellicū ſuorꝝ pſidia ſit morte rapentina ſublatꝰ· Quē et ſi ingencia nr̄e potencie argumenta ſint tamē nolo pꝰ puros et quod mōſtrauero ſucceſſiue opí aduectas tuo ⁊ mora· et ecce ante oculos meos mulier impioſa deduxit madidis gemitu genis ſqualida barba ī ꝯpoſitis ćnibus canis funeſtra veſte ad huc ciuili ſanguine r̄ſperſū erūpnoſū mariū Arpinatē · dixitqꝫ quē cernis ex humilima fere lixarꝝ fece ī ſeptimū cōſulatū vſqꝫ deduxi· totqꝫ ſplēdorib⁊ exornauí· vt nullꝰ excepciores euo ſuo tumphos deduceret· verꝝ qm̄ nimie ambicioni ſue digna ſatis ſūt pmia cōſecuta maximū poteris ex eo exemplū mutabilitatis oſtendere· Hinc deduxit ī mediū mitridatē ponti olim regē clariſſimū ⁊ ait· vides ne hūc· Huíc ego qꝰ nemini alteri conceſſū eſt p nīſi aduūſus rōnos iam toto dominātes orbi ī quadrageſimū ⁊ āplius annū varijs cū euentib⁊ trahere bellū q̄ʒ eo quod eius finis longi fuerat aduūſus pncipio oſtendiſſe voluí · ſubſeq̄nter ēxīt ēciū · herodē ſcʒ q̄ndā partharꝝ egregiū regē q̄ tumore gentili depoſito (q̄ſi demens meſtuſqꝫ ꝓ libito ſe ibi pmittebat a monſtro·dixitqꝫ huíꝰ ego maiores a ſcitarꝝ exilio ī reges ampliſſimos ſblimauí· ⁊ in tm̄ ꝓduxi potenciā vt huic rōnorꝝ exercitꝰ ſupare conceſſerim ·ſed eum iam nimis elatum ſubita

reuolucione prostraui · Exinde sequebatur et quartus·quam ci
to vidi pompeiū ea etiā non dicente existimaui · O spectaculū
piū et miserabile madens erat adhuc vndis egipciis·vdorūqꝫ
fragmentis fumo luridus vir ceruicem sustentare posse videba:
tur·quem dū ego spectarē·et illa dixit huiꝰ ego gloriā (tā re:
ges superando q̄ʒ etiā regna dando) vsqꝫ ad sidera sūmo cū fauo
re portaui·tandē (vt liquido q̄ʒ fragilis esset mūdanaꝝ rerum
splendor ostēderē) infelicit̄ pugnare fugā capescere et in mani
bus egipcij pueri vt occumberet ipa pmisi·inde duxit et quin
tū cuiꝰ ego placidā atqꝫ venerabilē faciē·esto tacito merore cō
motā· ⁊ morū grauitatē ɔspiciens vti erat pmaximū quid arbi
tratus sū·nā intuenti mihi si forte cognoscerē puenies illa inqt
Quē ɔspicis pmaximꝰ et apud phie alūpnos vir celebris ē Tu
lius Cicero rōm pnceps eloquij·cꝰ eo q fortuna noueris cōtē
ta añ oculos posuisse tuos tā laudes q̄ʒ erūpnas silebo·tu at̄ et
huiꝰ et reliquoꝝ q videbitur scribito·fineqꝫ verborū facto sese
in liquidum aera soluens euanuit Ego autem tam visa quā au:
dita pensans·obsequēdum fore iussis existimans et quo mon:
strati sunt ordine applicarem operi Marium primum sumpsi·

De gaio mario arpinate

Arpinas olim haud ignobile volscorum opido fuisse tes
tatur āntiquitas·ex quo patre lignario fabro gaius Ma:
rius traxit originem·et(ut quibusdam placet)puer p annos
aliquos patrem castrensibus officijs obsequentem arte sua ⁊
castra secutus est·Demū cū iam expiencia rerū etate ⁊ corporis
robore aptus videretur milicie romam se contulit quo facile tā
industria militari·q̄ʒ sollercia armorū ⁊ vtute corporea cognitꝰ
tribunatū militū ⁊ magistratꝰ alios adeptꝰ est·Cuiꝰ pꝰ exple:
bilem animū cū ardor infestꝰ vrgeret ad ɔsulatū bene gestis in
affrica reb ab aruspice litanti magna portenti dictū romā po:
stulaturꝰ aduenit·q̄ ⁊ si illi ad tā gnde obtinendū ipui sole ve:
terū deessent ymagies·tn̄ i odiū nobilitatis (q̄ tūc grauiꝰ erat
plebei) n̄ solū p voto ɔsulatū obtinuit veꝝ ⁊ numidia illi p:
uincia sūmo plebis consensu dsignata est·quā patres p rogato
imperio metello decreuerunt·hanc ipse tam sollerter q̄ʒ stren:
nue ardua cuncta agens q p multos annos nequiuerat auro

corrupta nobilitas infra annū Iugurta rege capto subegit· ꝛ tā clara victoria tātum splendidiorē vrbi sibiq₃ triumphū duxit· qntū despecciorem illū Metellus aliiq₃ nobiles habuerūt· Sed nō hic vtus ꝛ fortuna viri tenuere gdum· nā cū ob tā celebre factū atq₃ republice oportuniū in eo spes omis niti videret Cimbris Theutonis Tigurinisq₃ barbaris ꝛ i manib₉ nacioni bus· sedib₉ suis pulsis et infestis agminib₉ rōno nomini exici: um minitātibus trib₉ iā victis romanis ducib₉ exercitibusq₃ fusis ꝛ captis castris tripṫito agmine Alpes italiā claudētes su: perantib₉ obuius missus est· Cū tn̄ fortuna fauit ut ṗmo apd̄ aquas sexias in ipis alpiū radicibus cū Theotonis descendēs i aciem eos mira suoꝝ vtute superet· regemq₃ eoꝝ Theutobocū supbissimū atq₃ ꝓcere statuere hominem fugientē caperet ꝛ vin culis triumpho suaret· Et inde ꝯuersus i Cimbros eos pari felici tate Campo Raudio pūgna dupplici sternert· Nā ṗmo cū viris ab eo acrit̄ ꝑliatū est· ꝛ cede ex eis p maxima acta int̄ alios Bo: leris eoꝝ rex virilit̄ dimicans occisus est· inde cū supatorū vxo ribus q̄ cū ab impatore non impetrassent posse vescali sacerdo cio vti ꝯpositis in modū valli vehiculis inde elisis ꝛ suffocatis paruis filiis fudib₉ iaculisq₃ sese ad pūgnā disposuere feroces et obsistere diu tādem cernentes eoꝝ labores a Marianis fru: strari mutuis vulnerib₉ aut laqueis i mortē ruentes victori ca dauera reliquē· Erat ꝛ in tu gurionis iā dupplici insignis victo ria ꝓtessurus cū e saltib₉ noritis illos dissipatos fugientesq₃ p varia audisset· Romā igit̄ rediens sūma cum voluptate plebis Capitoliū ex hostibus tā tremendis triumphās ascendit· Cui₉ in testimoniū liberi pr̄is more deinde Cantoro i poculū semp vs₉ est· Quid multa huius viri seriose splendida referā· ad sextum quippe fortune munere ꝯsulatū ad hoc vsq₃ tēpus delat₉ est· et qm̄ crebra dignitatū assūpcio non finem sedasse glorie· s₃ misisse visa est· nō forsan inepte quis arbitrabit̄ in idignacionē fauen tem hactenus vsam esse fortunā· Eo namq₃ tpe animoso lucio Sille consule mitrida ticū bellū decretū est· qd̄ tēpore non q₃ illi tm̄· sed q₃ sibi non fuisset decretū egerrime ferens suffragio sul: picie legis (qua prohibebat̄ ne cui absenti ꝓuincia signaret)

decreto cepit obsistere. Silla autē qui ad conterendas rliquias socialis belli tunc forte i campania morabat cū exercitu hec audiens. adeo impacient tulit. vt repente legiones in romam marianosq; conuerteret. Quo cum citato passu peruenisset. igne faciente viam p esquilinia colliuāq; portam gemino intrās agmine victor. Capitolij occupauit arcem Marius autem fugiens cum miturnensiū paludibus se abscondisset. ex eisdem ab insequentibus luto per litus turpiter edictus est. & miturnensibus vt carcere seruaretur exhibitus. quo victoris iussu cymber quidam seruus ferocissimus in cedem eius missus est. Cui cum assurgeret marius (cum senex et inermis esset) auctoritate arbitrorum veteris maiestatis cymbrum pterruit adeo vt in eū insup nichil auderet. factū puto. ne hijs qui regem cymbrorū vtute supauerat a seruo eiusdem nacionis opprimeret. dū igit seruus attonitus prospectaret mariū. Marius occasione capta ta carcerē exiens apud fanniā mulierē mirtunensē; pax placuit inde existimacione sua asino pmonstrante transfretauit in affricā Quo dū nonpotuisset famā veterē nouū infortuniū delesse facile ex quocūq; hoim manu ɔgregauit exercitū. cui se cornelius Cynna iūgens in italiā rediens vrbē (cui⁹ a senatu iudicat⁹ fuerat hostis) repetens quadripartitis copijs maxima romanoruz cede intrauit. nā gnei ottauij ɔsulis caput abscisū p rostris positum fuit. Merula flāmendialis an ipm capitoliū iouē p vulnera spiritū emisit. Crassus & ei⁹ fili⁹ in ꝓprijs edibꝫ trucidati fuit. Catul⁹ haustu ignis aduersariorū man⁹ effugit. Bebius & Numitorius alijq; plures vncis carnificū p mediū forꝝ tracti sunt quis multoꝝ stragē. qs fugā. quis exiliū narret. p hoꝝ nempe sangnē miseriasq; septimā ɔsulat⁹ pupurā mari⁹ adept⁹ est. c⁹ nec finē videre fortūa nec vti. pacifice passa est nā q effugerant ex clade senatores pcibꝫ Sillā ad extinguendā marij rabiem ex bello metridacio reuocarūt. q cū iam plurimū metridatis vires extenuasset. omisso cepto. presto affuit. quas ruinas quas mortes. que incendia hui⁹ aduentus dederit. esset scribere longum dato nō amateria alienū. victis igit pluribꝫ in cōflictibꝫ marianis & multis ex marij ducibus & exercitibꝫ cesis vrbē Silla victor itraut. i q cū p omnē eiusdē crassarent satellites occidēdo qs

vellent (vt de ceteris sileam) Marcus Marius marij ducis frater apud sepulchrū Catuli seu vt placet alijs luctaciorū ex capi li casa distractus effossis oculis · abscisis manibus fractis cruribus · mēbrisq; ceteris laceratis cum maxima mētis augustia p partē corporis omnē tristē emisit spiritū · Inde caput illi abscisū ꝛ pnestē quo gaius marius abierat eidē trāsmissū est Quo viso cū et ipse iam fractus rebus aduersis vltima desperacione correptus est et ne manus lucrecij (a quo obsidebat) viuus incideret cū Telesino mortē spopondit mutuā · verū cū ipse in eū uiolencius irruisset · nec a Telesino ictu suo mortuo fere lesus fuisset suo ceruicem pcuciendā pbuit · ꝛ sic laboribus cruenteq; senectuti finē imposuit · Sed adhuc odio fortune durante impetu intantū seuicia Salle fremuit · ꝛ etiā sepultū Marij iuberet violari cadauer qđ cū atrocius fieri non posset sumptas ex luculo reliquias proici fluminis in alueum iussit ·

Pauca de nobilitate ·

T si pregrande lubrice fortune Marius exemplū sit · nō minimus vere nobilitatis argumentū est · arbitror quippe nil aliud nobilitatē esse q̄3 quoddā splendidū decus in recte ꝓspicienciū oculos morū facecia ꝛ affabilitate refulgens surgens ex alicuius habituata animi voluntate ꝛ ope ꝓ viribus execucioni mādata · spernendi vicia imitandeq; vtutis quod n̄ aliter posteris hereditario vel legatario seu quouis iure alio liqui potest quā sciencia aut ingeniū relinquatur · Hec nō (vt rentur stolidi plurimi) regias inhabitat domos · seu ī diuicijs ꝛ splendore vestiū delectatur · Nec ob pteritorū famosas ymagines lares successorū incolit · sola quidē mentis puritate letatur · ꝛ quocumq; vel vbicumq; sit · Et ab hac suasus Marius nouus homo purgauit exercitum · quē labefactauerat Mecelli stolida vulgi opinione nobilis auaricia supauit hostem qui segnes nobiles sepe supauerat duces · ligauit rgem qui nobiliū mentes auro persepe ligauerat · Quid ergo cum illos ignobiles fuisse · liquido constet nonne istū nobilem stante vtute dicemus · vtutes qdem colere vtuose agere vicia omnino dampnare · repellere fugere · necesse

est volentibus nobilitatem certissimā non umbratilē possidere

Cleopatre tres miserie·

Vanīq₃ multū mandatorū₃ fortune meminerī vix obsistere potui·q̄n miserijs reginaꝝ quarūdam assistēciū in paucā d' nobilitate scribenti pberem obsequiū·Nam ante alias Cleopatra erat p̄mo alexandri zebenna coniūx inde demetrij ꝛ t̄cio Anthioci sirie reges omnes tot varijs ex casibus viduitatibus misera ꝛ lōge magis iussu suo ob cesū Seuleucū filiūq₃ si irrequisita supsisset dyadema patriū · ꝛ postremo q̄ effecta r̄gimī grippi filij dū eū veneno surripe vellet ab adūtēte ꝯpulsa sit id sumere qd̄ pabat·Inde Cleopatra altera uxor Euergetis regis egipti suū an̄ alia dedecus execrabat̄· q̄ matris effecta sit pelex·Inde cū viro exiliū passa ac p⁹ viri mortē·non quē optauerat ex filijs regni sociū (vt testamento cōstabat) Euergetis sed alteꝝ sumere coacta·quē in exiliū pulsū dū aliū sublimass₃ ab eo regno vitaq₃ p̄uata sit deflens aurie t̄cia sequebat̄ se miseriaꝫ dicens eo q̄ a mr̄e viro q̄₃ diligebat surrepta·ꝛ cizineō Anthioci filio nupta in bellū adūsus grippū infelicit̄ cū viro sit lapsa·eoq₃ suso·ip̄a in Anthiocia obsessa·vi armoꝝ ad dedicionem a grippo coacta ad vitā tutandā deoꝝ suffragia i tēplū cōfugerat·iussuq₃ Trophene sororis sue grippi uxoris (cū euelli nō posset·ab amplexibus simulachri) decisis a militibus nauibus p̄mo ceciderat·vnde p multa vulnera sangne suso expirauerit·Esto tā dirū scelus tizecenis postea victor truncato Trophene capite tā tēplū q̄₃ Cleopatre coniugis manes piauerit·magna q̄dem hec·s₃ meditates maximū orientis ac splendidissimū sidus astabat·ꝛ mira obfuscat⁹ caligine ipantis vt iussa ꝓsequerer poscens in se talamū me volente coniūtit·

De metridate rege ponti·

Inito (vt paulo alicui⁹ repetebā) adūsus Aristonicuꝫ bello Medritati regi ponti in p̄miū a romanis maior siria data est·Qui morte repentina subētus vnicū melioris ser us supstitē (cui ꝛ metridates nomē fuit filiū ad modū puulū

liquit cuius magnitudinē futuram cometā miri fulgoris nati-
uitatis sue tempore p septuaginta dies omnem aiā p quatuor
noctis horas illustrantē pmonstrasse existimatū est. huius pue-
riciam reor non ad inferendā iniuriā sed exacuendū ingenium
excitandamqꝫ ꝟtutem acriter fortuna concessit. Nam tenellus ad
huc nec magna p etatē potens a tutoribus suis fero ꝛ fere indo-
mito equo (vt illi sub ioci figmento mors ex feritate bestie in-
feretur) impositus est. cui insidens ꝛ si non viribus animosita
te tn̄ ꝛ aliquali arte natura pocius cōmodata qꝫ doctrina quesi-
ta quā voluit legem imposuit. ꝛ domitā fere reddit efferatā bel
uā. Inde a necessarijs veneno potitus est. qꝫ pcipiens iā astutus
non solū euitauit illud. sed ad futurū antidotis pparare se soli
cite cepit. post hec cū iā maculata fides illi suspectos redderet su
os. ne forsan qꝫ veneno nequiuerāt. hostes ferro perficere tēpta
rent. venacionē sūmā ei delectacionē afferre sagaci astucia finxit
et vti ab hac tractus suspicāte nemine cū paucis regnū vrbes et
amicos voluntaria fuga reliquit. et sollitudinē siluarꝫ ac aspre
ta saltusqꝫ mōciū (quorꝫ habundātissima puīcia illa ē) soliua
gus pceptēniū rusticorꝫ etiā hospicia tanqꝫ nimis tuta pagrauit
fugiens somnos atque quietes per lustra ferarum cauernas ar-
borū ꝛ antera mōciū securiores ducens. quā fecerit adolescēciam
suā atrociū subitorū in manibus. In hijs ignotus ꝛ ignoratus a cūc
tis aqua agrestiqꝫ cibo viuens sepissime velocitate pedū silue-
stres capreas ceruosqꝫ secutus attigit. cursuqꝫ celeri fugatus. vt a
fera sue seu irata leena vel furente tigride salutē pecijt. ꝛ nōnul
lis exspectatis ac acri supatus euasit. ꝛ aliqn̄ vires robustissimo
rum iuuenū incognitus ludis aut pugnis expertus est victor. Et
ne cūcta exilij volūtarij acta ptractē exercicio tali vitā suauit
illesam. ꝛ redidit corpus ad labores quoscūqꝫ tollerandos. fortissi
mū ꝛ animū pit ad audiēda qꝫqꝫ pmptissimū. O nocua ꝟtutū
mollicies. ꝛ si cuiqꝫ etati adusa sit adolescencie qdē pniciosissi
ma hostis ē. nā si fuerit suis blādicijs afctata ꝛ eius resederit icli
nata in gremio non ipa periclitatur tantum. verꝫ de reliq vite
actum est. que si etiam pꝫbat longissima ꝯfecta hus exiciale tabe
semp in peius excrescēdo labitur. Talem igitur iam suis eum
mortuū estimātibus se viuū rgēqꝫ ex īpuiso metridates exibuit.

Quo aduento quãq3 stupidos in cautosq3 occupasset · p̃mo vt securet in suos enim coegit alterius laodites quidẽ soror atq3 oiũx eiusdẽ obstinacionẽ mortis absentis lasciuiens in amicoꝝ luxuriã venerat · conceperatq3 filiũ q̄ scel⁹ vt tegeret · eũ veneno surripere conata est · Ipse p̃monitus morte temptantis ad vlteriũ venenũq3 piauit · Hinc elatũ animũ nõ solũ vt regnũ seruaret patruũ reꝝ vt illud ampliaret erexit · qd̃ nec effectu caruit · Dubiũ tamẽ q3 illi adiutcem dixerim magis · v̄tutẽ an fraudeȝ cũ vtraq3 habũde vsus sit · Primo q̄dem Nicomede bichinie adscito Paflagoniã aggressus cepit ⁊ cũ eo diuisit quã cũ intcessione legatoꝝ romanoꝝ suo regi restituere negasset · Primũ in se romanoꝝ bellũ ẽxit · Inde galaciã occupauit nullis extritis eoꝝdẽ minis · demũ cũ capadocie r̃gnũ cupet ministro gordio p fraudẽ Ariaractem Capadocie regẽ (cui laoditẽ alterã sororẽ suã cõiugo iũxerat) occidit · Sed a Nicomede post Ariaractis mortẽ occuputũ illud audisse indignanẽ tulit · ⁊ cũ iam de morte filioꝝ regis occisi cogitasset · eo q̄ viuentib⁹ illis frustra p̃reȝ occidisse videret · nouo reꝝ successu ad aliud facin⁹ v̄tit ingenium · finxit eñ rex sagax (quasi pietate mot⁹) se velle sorori ac nepotibus aduersus Nicomedẽ auxilia exhibẽ Sed cõpiens sororem nicomedi matrimonio iũctã ex ficta in verã pietatẽ deueniens cõgregatis viribus pulsoq3 nicomede nepotibus regnũ restituit Post hec q̃si pietatis habite penitens ad ingeniũ vet⁹ rediens ꝑ gordio int eos (vt ipe volebat) orta sedicione pant ex vtraq3 pte ingentes exercit⁹ · quoꝝ in medio dum se cũ nepote colloqui fecisset · noua ac astuta vrbanitate seruatũ ferrũ capulotenus arripiens Ariaractem iuuenẽ trucidauit inermem · regnoq3 potitus illud puulo filio suo sub gordij custodia tradidit · Sed rebellantibus tractu tẽporis capadocib⁹ ob immanitatẽ p̃fectorum eiusdeȝ cũ eis a romanis Ariobarsanes quidã rex p̃fectus esset iuita cũ Tygrane armenie r̃ge societate improuisũ aggrediunẽ · qui fugã capescens vacuo r̃licto hostibus regno romã se contulit · ⁊ hic iterũ Capadocia iuris Mitridatis effecta est · nec min⁹ eodem tẽpore Nicomedem Nicomedis regis bichinie filium regno spoliauit · et (vt paucis

amplitudinē omnem suā complectar· paruo in tempore potē tissimus omnium regum orientaliū factus est· Etsi ociū semp habuerit exosum perspicax tamen ⁊ alti consilij fuit· superstitio num spectator ⁊ secretorum nāture morꝫqꝫ hominū inuestiga tor egregius· q̄zobrem philosophos habuit ariolos· poetas· historiographos· medicos· aliosqꝫ cuiuscūqꝫ maneriei sapiētes cum quibus si quid bellice rei tempus colloquebat̄· eosqꝫ in dubijs consulebat· ⁊ quod imparum predecorꝫ est viginti duarū gencium ydeomata varia didicit· ne oporteret vt cum illis qui bus impabat per interpretem loqueret̄· fuit illi preterea int̄ ali as vxores hipsicracea castissima· a qua ardentissime amabatur vt tēpore oportuno maxima consolacione sua expt⁹ rerꝫ cum iam subtractione regnorꝫ Ariobarzanis ⁊ nicomedis ac etiam edicto seuissimo (quo ab ephesso omnes vna die romanos q̄ in suis regnis repirēt̄ occidi iusserat) aduersus se romani po puli odiū ꝓuocasset· ⁊ bellū audiens iā ab eis parari cuncta cū Tygrade Armeno firmata societate Cymbros ⁊ alios gallos· gallogrecos sarmacas ⁊ Basternas aliasqꝫ mixtas barbaras na ciones varijs legacionibꝫ ⁊ muneribꝫ ⁊ blādicijs aduersus ita los irritauit· ⁊ in subsidiū suū allicuit· Inde misso Archelaone p̄fecto cū multitudīe armatorꝫ ac eiusdē insigne dec⁹ athenas occupauit īpetu p̄mo· ⁊ hac tāta rerꝫ gestarꝫ felicitate actū est vt fere et̄ votis videret̄ regis apiri italia hic p̄fecto ne vlteri⁹ bacharet̄ incendiū lucius Silla cū exercitu venit obui⁹· nec mi nori surrepta r̄cupauit· q̄z ille occupasset felicitate· ⁊ Archelao ne apud cheroniā ⁊ orthomā debellato· ac exercitu suo ꝑ maxi ma pte ceso· ī asiā t̄nsgressus ē· ibidē vo cū q̄si asia oīs īcipiēte ephesso deficere ad r̄onos videret̄ viriū pars maxia sub archala one deperisset metridates pe̅tit⁹ p eūdē archalaonē regnis ario barzani ⁊ nicomedi r̄stitut⁹ cū silla pacē pepegit· dīmū q̄etis ipa ciens cū ad eū crescentibꝫ discordijs ciuilibꝫ fami⁹ ⁊ Magius d̄ exercitu fimbrie fugissent inito eorꝫ opa p legatos ī hyspania cū Sertorio mariano duce federe ⁊ marco mario ī eius cōfirma cionē et̄ susceptor integratis copijs pace fracta bellū r̄assūpsit obmissū ⁊ mare ꝯpletū nauibꝫ ac flumīa terraꝫ militibus Cizi

cum nobilissimā urbem asie romani populi sociā obsedit · quo ueniente lucullo iam uictis marco & gmuarco ducibus apud Calcedonē a P· Rutilio ac fannio & metrophane obsidentē fossā ĉcum obsedit· nunciū gemmis uiribus uictū natantē q; p me-dios hostes opidanos sui aduent⁹ certiores fecit · ac spe future liberacioīs impleuít· Mitridates vō iam fame pesteq; laborās dimissis copijs clam fugā arripuít· sencieśq; se suosq; a lucullo cōsequi astucia barbara usus quasi ad explendā romanoꝝ inse quencū auariciā sarcinas & thesauros regios passim fundi reli quiq; iussit· si eo pacto posset insequentes sistere· ꝭ i cassū factū est· tamq; ingens suoꝝ multitudo ē cesa ut grauítus Esophus amnes (penes quos agebaẗ fuga) occisoꝝ turbarentur san-guíne· Porro Mitridates & si uulnus ꝓfundissimū suscepisset· et Mariū iteꝝ cū lucullo cū copijs audisset fusū· nō ꝓpterea ab incepto destitit· ꝭ parata centū nauiū classe maris fortunā expe-riri uoluít· & aduersus Sisanciū ex ponto nauigans tā grandi tē-pestate correpť⁹ ē· ut arma ꝓ romanis neptunū suṗsisse uide-retur nā adeo a uentis undisq; & crebra grauiq; inter se nauiū collisione quassata ē classis · ut nec ipe etiā Metridates a nau-fragio euasisset· ni ab omoparone archipirata undis fuisset sur reptus· Lucullus vō alieno labore uictor cū iā Apamia aliasq; urbes plurimas diripuisset trāsiuít eufraten· & ibi parua cōmili tonū manu metridatē Triganē uictos cū exercitibꝫ suis misera biliter fudit· ex quo ṗlio obiectis regalibꝫ ornamentis Triga-nes cū paucis aufugit· Lucullus aūt romā reditur⁹ nōdū pera cto bello Pompei successori suo uictorē resignauít exercitum· Mitridates & si multū uires attritas cerneret nil ꝓpterea minu it animi· ꝭ Hiberos Caspios Albanos utrāq; Armeniā & orien tem omnē ac septentrionē mira celeritate quasi ad cōmune ex-tinguendū incendiū sollicitauít· & traxit in arma & ipe cū suis exspectatur⁹ in Armenia sub asdastrio monte cōsedit · Pom-peius vō ne cū omnibus simul pugnā capesceret confestim cum exercitu· eo se contulit· & castra Metridatis obsidione circuíuít Metridates aūt nocte erupcione facta ut se iungeret alijs iter cepit· Quē cum sequereẗ Pompeius contigit q̄ surgente iam

nocte concubia nocturno celi iubare luna aduersis fugientes militare visa est nā cū radios semipleno orbe funderet · & regis militū terga feriret ac eorum pre se lōgissimas porrigeret vm-bras occidit vt vere fatuo omnes carperent errore crederētq; quas ipi faciebāt vmbras hostes eē iā supuenientes · sed quid nocte nō suadet fugientib; timor · expediuere igit ob hoc arc⁹ sagittas & gladios & tela in vacuū vibrantes aerē · fere ꝑus ar-ma viresq; ꝯsumpsere · q̄3 quos ipi putabant cedere aduenissēt q̄bus tandē aduenientib; fere inermes cesi fugatiq; fūt omnes metridates noctis adiutorio tut⁹ fugit · Qui a pp̄ris et amicis omib; derelictus cū hipsicratea vxore q̄ ob vigentē i eū amo-rem celebri formositate sua spreta tōsis crinib; masculino i ha-bitu armis & equitatu assueta eū p omia bellor̄ sequebat̄ peri cula non absq; muliebris fidei solacio solus p devia & saltibus varijs impedita equū manu trahens in castellū quoddā diuer tit · & in Armeniā iter̄ se recepit · h igit̄ & h āxia agitacioē fessus non tn̄ adhuc fract⁹ est · metridates · s regno suo vicinus cogi-tauit cum ea quā colligere posset multitudine p Traciam Ma-cedoniam & greciā in italiam armor̄ vtute penetrare · vrbem que belli caput & orbis dominā quibus posset viribus aggre-di · nec cogitacioni defuisset effectus · ni defectio ciuitatū & mi-litū & pharnacis filij aduenisset · Erat eīn metridatis inter alios castor quidā ꝑfectus qui cū plures ex amicis regijs occidisset et arcem pharnagorij (cui ꝑerat) occupasset in pignus futuē fidei quatuor ex filijs metridatis captiuos ad presidia romano rū transmisit · quod metridates senciens ira incens⁹ feruēti quasi ꝑfecti scelus piatur⁹ cū iam an̄ et ipe macaré ex filijs vnū oc-cidiss3 multos etiā ex amicis interimit · & inde ex hipsecratea iugu lauit susceptū filiū quā seuiciam cū audisset pharnaces territus distrimine fratrum exercitu ad se persequendum misso sibi cō-siliato Metridatem patrem obsedit · qui cum iam abijsse vi-res aduerteret ad preces necessitate deductus longa oraci one exaltissimo muro Pharnacem flectere conatus est · id postquam inexorabilem vidit conuersus ad vxores et peli ces ac filias moriturus illas primo veneno substulit omnes

nouissimus ipse sumpsit·sed cū diu se aduersus illud armasset re-
medijs videns·se ab illius viribus superari non posse gallū militē q̄
p murū iam disiectū ab hostibus urbem intrarat vocauit·eiq̄
se percuciendū exhibuit·et sic vitam percussus bellumq̄ misera se
nectute finiuit·O dei secretū inuestigabile quis estimasse po-
tuisset regem qui tot puerorum tutorū uxorum necessariorum
pericula euaserat·qui se tot laboribus durauerat·qui tot reges
vicerat·qui tot occupauerat regna·tot ingencia tulerat et susti-
nuerat bella·qui non solū hominū labores sed superū maris et
inferorum superasse videtur·qui tot vixerat annis·In ponto natus et
ibidem obsessus a filio·seipsum gladio mercennarij galli ex occi-
duo venientis seruasse·horresco nempe atque tremesco prospec-
tans vos ne o terrenarum rerum excellentissimi principes securo
corde prospicitis·Edepol si facitis nō hominis sed insensate belue
argumentū est·Queso igitur per fidem·per quod genus vestrum ne obdu-
retis adeo corda vestra·doceat vos aliena fortuna et durum id vo-
bis posse contingere quod altissimo regi contigit ceruicis posita
superbia et obscenis abdicatis moribus superantes dum bene agi
tis in eum regem animos qui rebus omnibus solus imperat
dirigatis ut si peunciam fortunam suo dispserunt iure eterna sal-
tem ab ipso graciarum omniū largitore iustis viris concedatur laboribus

Excussi quidam

Vtratides bactrianorū rex se a demetrio iudeorū rege
obsessum et a filio demū occiso ferisque lacerādū relicto
querebatur post metridatē et alexāder olim egipti rex ob
meritū occise matris se a populo in exiliū pulso· ibique mortuū la-
crimis asserebat Quos ego cum ceteris multis miseris morem
mādāti gesturus omisi et herodē senem mestū quod venientē aspexi

De herode·

Erodes (cum Archabano parthorum regi mortuo patri
suo metridates natu maior successit·et cum post multa
egregia gesta ob seuiciā nimiā a senatu parthico pelleretur) in
regnū tam potens atque splendidum loco fratris rex sublimatus

est et ne innocencia videret adeptus impiū ante alia fratrem qui in babilonia fugerat tā longa obsidione vexauit· vt ciues in dedicionē compelleret· Illūqȝ captum se corā trucidari mādauerit· Inde aduersus romanos arma corripuit· Nam eū marc⁹ lucinius Crassus in orientales romanorū hostes ꝓgrediēs dū aduersus illum cū vndecim romanis legionibꝰ ⁊ ingenti sociorum copia contēdis ⁊ fas magis porchorꝫ regum aurum mēte auida meciens q̄ȝ romani honestatem imperii Eufratem trāsiens ꝓuocauit· Quem nō retentū augurio aduiso signorꝫ scȝ raptorꝫ a turbine ⁊ mersorū Eufrati nec ab Arsane herodis legato apd Nycepherum federata quosdā a Pompeio ꝑcussa reposcente qnomnio duce Mazaro quodam syrio ⁊ insfuga subornato ꝓgredientem in quandam camporꝫ vastitatē deductū cum exercitu pariturо repente ꝑ Gpcalem atqȝ serenā ꝑfectos suos cum ingenti parthorum multitudine ex insidijs prodeuntes cū copijs omnibus circumuētus est suis· Quibꝰ cōsternatis sagittisqȝ vndiqȝ ꝯfossis iā eo vidente ceso Crasso filio optime indolis iuuene· se miserum dedit in fugā· a qua retract⁹ auarus homo atqȝ occisus est· et eius caput et dextera· vna cum multitudie sociorum infelici exercitū sublatorꝫ herodi in solaciū presentata· que in tm̄ eius extulere aim vt in testimoniū stragis eternuȝ romana signa templorum tholis affigi precepit· ⁊ in ludibriū romane famis aurum igne dissolutū preciū capitis ori iniectū mandauit infundi· vt qui esuriem semꝑ auri tulerat et si nō viuus mortuus saltem auro saturaret aliquando· Post hec dum maiora moliret q̄ȝ sibi promissura erat fortuna in suā perniciēȝ inexplebiles labores intrauit· Nam nō content⁹ romanos cū duce legionesqȝ delesse ad eorū reliquias extinguendas duce patoro filio in siriam misit exercitū· quo virtute patori omnis fere Siria ferro igneqȝ populata ⁊ Asia pene omnis occupata ē Ex qua bene re gesta Patorus factus patri suspectus reuocat in patriam· ex quo relictus ab eo exercit⁹ a Cassio crassi questore deletus est· quāobrem herodes sera correptus penitencia ī vlcionem eius patorum iterū misit in siriaȝ· vbi a vētidio rōnorꝫ duce vna cum suis parchis omnibus trucidatus est· quod ob

infortunium senex perculsus ex dolore nimio cōfestim demēs factus est· adeo vt obstinate pluribus diebus tacuerit· sed nō tacens· sed elinguis videretur omnino obmisso etiā cibo pari: ter ꝛ sompno· Sane vbi iam dolor leuior factus est facto silē cio nil aliud q̄ȝ pacorum suum vocabat· et hunc quasi furtim si bi sublatum repetebat a cunctis ꝛ sepe tam potens erat patna dilectio vt presente illum fingeret· ꝛ secum sibiipsi videbatur habere colloquiuȝ· ꝛ tandem ad se rediens quasi delusus in am pliores effundebatur lacrimas ꝛ querelas· Sed quid vltra post longissimos fletus· ꝛ diu frustra vocatum patorum noua senē sollicitudo peruasit· Erant etenim illi ex pelicibus multis trigin: ta filij qui cum varijs ex causis sibi omnes viderentur amabi les cum amicis de successuro cepit habere consilium· Quod pe lices aduertentes lacrimis blandicijs precibusq̧ vnaqueq̧ pro suo senem sollicitabat anxium· qui fatigat⁹ diu ꝛ multis distrā ctus curis postremo elegit sibi scelestissimū omnīū phractem· qui ꝯtinuo vita senis affectus quasi nimiū ꝛ in suū odiū illam ꝓtenderet ingrat⁹ ꝛ fera truculencior vti i hostē occupatorēq̧ regni irruit ꝛ calamitosū regem non filius ſ; inimic⁹ occidit· Sic ergo quassatus regis spiritus trucidato fratri dare penas et exire corpoream molem ꝛ tristis huius vite finire labores a na to coactus est·

Aduentus flencium·

ece etiaȝ me recusante agentibus lacrimis ab asia in ita: liam retrahor· que quideȝ vti gloriosiorum facinorū ful: goribus naciones anteiuit ceteras sic omnium miseraȝ obscuritatibꝫ oībus equa fc̄a est· In quā veniens ꝯtinuo astite: re plēs q̄s int̄ fere p̄m⁹ flaui⁹ fimbria vetusto more suo īfest⁹ q̄rebat̄ lac̄mās· q̄ cū ex satellite mariano ad sūmū rōni ꝯsulat⁹ euasisset apicē· ꝛ inter cet̄a audacie sue enormia valerij flacti ꝯsu: lis legat⁹ i asiā apd̄ nicomediā ipulsu suo occisi rap: uisſ; exerci tū· ꝛ cū iā videret̄ īpator omībꝫ a silla eo dimisso coactus sit in

Thiatiram diffugere in qua obsessus tanta rerum desperacióe ductus sit· vt i templo Esculapij alioꝝ suspicatoris ipe mortē sibi manu ꝓpria intulerit· Sic post eū postumꝰ Albinus vir con sularis querebatur p dite (non mores importabiles suos accu sans sed seuiciā militū) qꝫ ipacientes illū occidissent lapidibꝫ Et cum eo Fabius Adrianus vir ꝯsularis dolens aiebat qꝫ cum seruili manu regnū affectaret Affrice a dominis eorūdē sump tis apud vticā sarmentis ad motisqꝫ domui sue ⁊ igne suppo sito in ipo sui accēsus gradu cū omni familia ꝯflagrasse· aiebat et Sorbinius Tracū rex qꝫ deletis copijs suis a gaioseucio pto re rōno dimittere concupitā greciā ⁊ infra regni sui t̄minos ig nominiose redire atqꝫ consistere ipulsus est· Sequebat̄ et hos innumerabilis multitudo quā sponte p̄timisi omnē· dū venien tem pompeiū aspicerē· cuiꝰ mandatis iussu vt pꝰ longas fortu nas infortunia reticē necesse est· veꝝ tanta rerū suaꝝ moles est vt iam p̄cogitans titubet sub pondere calamus· ꝫ quid ꝓ viri bus expediam ⁊ quantū ceteras videt̄ excedere tm̄ breuioribꝫ verbis conabor includere.

De gneo pompeio magno.

Neus Pompeius gnei pompei filiꝰ int̄ quascūqꝫ nobi les romanoꝝ familias generis claritate emicuit· ⁊ cum iā optime indolis appareret iuuenis adolescens adhuc sūptis ex peste r̄liquijs exercitꝰ gnei pompei p̄ris sui (qui nup afflatꝰ fulmine pierat) pditante vrbe ob sedicionē· maurij atqꝫ sille Sillanas ptes secutꝰ· Primo impetu brutū marianū principem apud regnū cisalpine gallie opidū eius deletis copijs trucida uit· Inde Siciliam a gneo carbone mariano duce detentā pecijt· eūqꝫ castris exuit· ⁊ plurima exercitꝰ pte p̄uauit· ⁊ eū Corcira insula fugā in egiptū pantē· captū ⁊ in siciliā retractū puericie sue atqꝫ patne hereditatis defensorem acerrimū (pocius poten cie· Sille q̄ꝫ honestati sue obtēperās) cū pluribus socijs iussit occidi· insula igit̄ in factionē sillanā r̄ducta auspicatꝰ affricam marianis occupatā ducibus romanus Eques in eadē ꝓ cōsule traiecit· Vbi maximo rerum successu ċca vticam adiūsus gneum

domicium Enobardū copias explicans victor pugnantem oc
cidit· jercamq3 numidie regem marijq3 fautorem secutus ad id
redegit vt abgude Bothi regis maurorū filio copijs spolia=
retur omnib9· Nec tractu tēporis longo bulla opida (in quod
diffugerat) sibi tradito occidit eundē· Et sic omis affrica maxi
mo incolarum consensu subacta magni cognomen ingens ꝓme=
ruit quod in hodiernū vsq3 refulget· Nunc cumiam Sertorius
vir acer· dolis atq3 audacia prepotēs ex affrica vires sille timēs
in hispaniā abijss3· ibiq3 a lusitanis dux factus domiciū adūs9
eum missum atq3 maniliū ꝓconsulem gallie p hitalmū prefe=
ctum suū fudisset· Metellumq3 piū multis adūsis fatigasset p̄=
lijs· Eques similit romanus ꝓconsule ac cū impio pari metel=
lo a senatu adūsus iam dictū sertoriū missus est· Quo etsi p̄mo
cū collega Metello qui diuinos sibi honores ab hostib9 patie=
batur iferri ⁊ palmata veste apparatissima int̄ hostilia arma ce
lebrabat conuiuia coronasq3 e culminib9 domorum tanq3 ex celo
lapsas vertice suebat auidus infelicissime apud laureonē cu3
sertorio conflixisset tandē acri robore ⁊ sollercia solus plurib9
illū certaminib9 fudit· ⁊ iam Perpennā viro ꝑtorio ꝑcioso (q̇
ex luguria in hispaniā ad sertoriū adiutor cōfugerat) id egit
vt ip̄e Sertorius fraude suorum satellitū necaret· ⁊ sic sublato du
ce ⁊ iam a Metello herculeio supato· ac celtiberorum nobilissima
ciuitate Belgia capta ⁊ vsania ab ip̄o Pompeio subūsa ⁊ cali=
gatris ab Afronio Pompeiano duce recepta· egit· vt omis in
dicionē romanam veniret hispania· Sed iā quiescētibus ciui=
lium bellorum procellis cum Cilices pirrate omnem mediter
ranei maris oram rapinis ⁊ discursionibus infestarent adūsus
illos iussu senatus expedicionem assumpsit· Qui cum classem
romanam per varios diuisisset legatos· ⁊ vno eodemq3 tēpore
omnia diffugia piratorum occupasset· prouidencia celeri cum
hijs manibus quas sibi seruauerat fomitem ipsum belli Ci
liciam pecijt· Quo coactis in pugnam piratis primo quasi
rostrorum impulsu victor apparens Pirratas plausu commu=
ni se victos fatentes suscepit· ⁊ sic infra quadragesimam di=
em ab expedicione suscepta· tam grande bellum peregit nulla·

Romanorum pdita naui·aut vllius ex suis sangne fuso·et qd me moratu dignissimu visu est·factis ex volucribus icolis maris meditarranei atq; segnibus fere hominibus mare securu et sub romana dicione restituit·Demu lucio lucinio lucullo consuli successor designatus oriente pecijt·qui cu herode parthorum rege percusso federe ad instar ictus fluminis vsus oriente arma couertit et iam semifractis Metridatis viribus eu nocturna pugna victu p asia vagante in patriu repulit regnu· et ad extremu vsq; ad interempcione pdidit ac attrita Tigranis potencia eu supplice venia exorare coegit· et herodis inde Albanorum regis pfectos ter prelio fudit petitam ab eo pacem libens concessit·similit et Aratam rege hibirie pma acie victu i dedicione suscepit· Inde accepto mortuu metridatis nucio cu bello quadraginta annorum diutino fine dedisset Siria Celen phenicem pauis idita armis pecijt· et cu has atq; ptireos et Arabia viribus tremenda perdomuisset ad iudeos conuertit·libano monte cedrorum cospicuo sup ato a patribus in ierosolima vrbe susceptus· vi teplu illd Salomonis insigne cepit· eiusq; (quod nemini sacerdotibus exceptis fas erat) intrauit archanu pcussisq; factionis adu'se pncipibus In maximu pontifice atq; iudeorum rege hircanu Aleadri filiu maiorem natu sublimauit· et Aristobulu cathenis vinctu roma transmisit·inde paflogonia Capadocia Cilicia Colchos heniocos caspios Bastrnas aliasq; naciones ta orientales q septentrionales cu regibus suis int' caucasu monte et rubri maris litora·tanta rerum psperitate subegit·vt nil aliud celu agere q vocare suis commodis videret· et asia (qua extrema romani populi pumciam cepat) peracto impij sui tpe media fere restituit·Sic igit' (vt ipe postmodu senatui retulit) vigintiduobus victis roma ta facto q nomine magnus redijt·computumq; est eu in hispania octingenta sexagintasex· et mille quingeta triginta octo·ex septrionalibus orietalibusq; int' opida·ciuitates·atq; castella cepisse·Et piratarum naues sex· et octingentas qdraginta·quid tot tantisq; gestis hercules et Alexander magnus (quos fabulosa multum extollit grecia) glorie supaddit Sed nec hec inclusisse numero mudarum rerum prodiga gubernatrix felicitatis cuiside

contenta fuit· Contigit enim illi vigintiduorum etatem agentem annorum (non solum splendidum sed monstruosum fere) vt insolens nimium et iam etate prouectus homo et romanis presidens rebus Silla dictator assurgeret transeunti· preterea bis imperator antequam miles dictus est (illis inconsuetum temporibus) Et quod non minus mirabile visum bis romanis eques loco consulis ad expediciones transmissus est· viginti sex annorum triumphans ex affrica capitolium ascendit trahentibus elephantibus currum· Et quod fere ea tempestate inconuenientissimum visum est· priuatus ex hyspania triumphauit· nec minus obpurgatum piratis mare et victum metridatem triumphum cathenati Aristoboli alijsque magnificis rebus splendissimum tercio duxit vltra hec decreto senatus solus gessit ecum consolatum Tot etiam fulgoribus publicis superadditi fuit splendores domestici coniugijs quidem clarissimis et inclita prole coruscus emicuit· nec caruit preconiorum suorum scriptore Theophano militeno· quem ob hoc vltro donauit ciuitati· O quam grandia hec et esto succincte dicta sint· nulla equidem reor (esto omissa multa) maiora humane felicitatis argumenta scribi quant Que et si quando inuidorum morsibus lacessita sint· stetere tamen donec celsitudinis socios habere passus est· verum occiso crasso et cesare bellum in gallos agente eo rem omnem publicam pro libito gubernante· rerum successu amplissimo deductus est· vt magnitudinis parem rennueret· quamobrem ab hostibus cesaris impulsus egit vt lex a consulibus diceretur· ne alicuius res in senatu· eo ageretur absente· quamobrem cesar (quem fallere difficile erat) senciens in se victorem a gallis redeuntem promulgatam legem· vt aut consulatu aut triumpho fraudaretur· et tribunos plebis vrbe pulsos pro se intercedentes audiens· a Ranemia in pompeium cum armatis legionibus italiam pecijt· Quod cum Pompeius (cuius iam fulgur in caliginem iturus erat) a senatu iam presagiente ciuile bellum dux factus aduertens· fere secutus a cunctis capuam cum consulibus pecijt· et inde Brandusium exquo noctu clam in epirum fugiens transfretauit· Ibique quasi ciuilis belli sedes constituta abinsequente

Cesare lõgã passus obsidionẽ facta erupcione cũ legioib9 auxi
liaribusq3 ad fatalem sue deposicionis locũ Pharsaliam citato
gressu preiit· quo ꝛ a cesare secutus est· Ibidẽ paululũ fortuna
substitit· seq3 titubantẽ monstrauit· quasi dubia an suũ adhuc
Pompeiũ seruat an demergeret pocius· Nã cũ fere omis roma
na nobilitas ꝛ iam oĩm orientaliũ potencia ibi partibus Pom
pei fauens assisteret cesaremq3 cũ ad rapinã messiũ coegisset in
id (qd ipe oportunitate cogente cupiebat) renitentẽ Pompei
um in certamen impulit · ex quo victoria cesari subsecuta est ·
Nam postq3 multo fuso sangne tã ciuili q3 forensi Pompei9 vi-
ctorẽ cesarẽ vidit cũ paucis fugã capescẽs larissã peciit pmã vi
ctoris sui testẽ (dũ a ciuib9 ablatos honores victori vt suarẽt
iniũxit) et vltra anxius suiq3 timẽs fugã citato cursu cõtinuãs
eo quo mari ppinquus emergebat penenis amnis deueniens
onerariã cõscendẽs nauim se lesbos quo cornelia suabat cõiũx
deferri pcepit· Ac inde p9 lacrimas tã vxoris q3 mitilenensiũ mu-
tata naue collectisq3 quibusdã tanti naufragii fragmẽtis v̄sus
Egiptũ proras dirigi iussit· A qua Cipri litora radens ptholo-
mei fidẽ expertur9 (quẽ ipe rex fecerat) malo sumpto omine a
spectabili edificio (q ppe opidũ paphos viderat) cui nomen
erat Cathobasilea v̄sus egiptũ cursũ tenuit· cui9 non añ puenit
ad lit9 q3 rex iuuenis felicia poci9 q3 honesta (vt ipemet Pom
peius fecerat occidendo Carbonem) secuturus pstito tam aduẽ
tu q3 infortunio quasi honorifice suscepturus nauiculam satelli-
bus onustam obuiã misit ĩ qua fatoꝝ pocius ordinem q3 sui cõ
silium sequens senex vxore sociisq3 relictis descendit nec litori
longinquus Achillas Photinusq3 mandatoꝝ regis conscii ex-
peditis gladiis illi tanto ꝛ iam pcipienti corpusq3 suũ vestib9
cõponenti vt honeste caderet secure ceruicem· eamq3 infixã lan-
cea p Alexandriam omnẽ (quasi maxime victorie testem) in
spectaculũ ciuibus deportandam dedere· Demũ illam gausape
inuolutam suare ad victoris grãm pmerẽdam· Truncus ve-
ro (postquam p diem totã pspectantibus babaris impulsu
vario ab vndis circũactus est) nocte a Codro romano milite
ꝛ eiusdem Pompei questore ac fuge comite clã in litus tract9

est et cũ illi nil preter se aduersa pugna liquisset collectis per litus quisquilijs et foculo facto eum supimposuit. paucisqȝ querulis et lacrimis datis semiustum conterit harenis. puduit forte fortunam vt is qui tam ingentis animi custos tam clarissimorum honorum susceptor. tante maiestatis seruator ea fauente fuerat Insepultus esca piscium relinqueretur. O rerum tremenda vertigo. senex a puero a receptore largitor romanus a barbaro magnus a modico a spadonibus imperator occisus est. lacessitum corpus ⁊ truncus vndarum factus ludibrium noctu ignicqȝ modico ab homine vnico semiustus et harenis cõtect⁹. O si in sua patria pauloante clausisset diẽ qua funebri pompa quibus consularium senatorum ciuiũqȝ omnium lacrimis a quot quibuscumqȝ patrium delatum fuisset in regnum. quot illi militaria ornamenta. quot arma. quot ĩpatoria ac triũphalia superfuissent iniecta. quot decãtate laudes. quot pro rostris relate q̃ȝ pie cinẽs collecti. quos honores omne tam vita quesitos q̃ȝ infelici proditos morte litore in egipcio cumulus parue harene oterit. Quid ergo miseri supbimus. quid alta labori querim⁹. quid pituri confidim⁹. ⁊ si tã grãdis cecidit moles. quid nobis posse cõtingere arbitramur. Equidem. pompeio cõpaciendum est. ꝭ longe nobis timendũ. atqȝ studiosissime quod est humile pquirendum. ne sublimati pauori subiaceamus continuo. ⁊ postremo in causum miserum veniamus.

Pauca de auditoris verbo.

Oteram et honeste poteram ãmodo quieuisse ac pepercisse calamo. postq̃ȝ tantorum ducũ (et potissime pompei magni) ingentes celsitudines ⁊ infortuniũ flebile recitaram. Quid eñ restat amplius de fortune potencia ⁊ instabilitate posse subicere. Neminem reor mortalium ex tam sublimi vertice corruisse. sed et quia promissum est ad nostrum vsqȝ deuenire seculum et ne videamur spreuisse minores aut min⁹ obtemperasse iussis fortune bona lectorꝫ pace

. et si tam gñde aliquid exspectandū non veniat poterāt tamē mi
nora cū voluptate plurimū vtilitatis conferre.

Ingens caterua dolenciū.

Eplorato paucis pompei magni casū ingens plorāciū acies sbsecuta ē. Ibi eñ videbant gallo℞ germano℞qꝫ reguli atqꝫ ꝓceres plurimi a gaio cesare regnis ꝓuincijs ꝛ sblimitate ꝑuati. Ibiqꝫ ī farsallico conflictu ceciderāt incidebant et innumerabiles fere. quos dira ciuiliū bello℞ pestis varijs in locis aut deiecerat aut absorpserat. qbꝫ inmixtus veniebat scelestus iuuenis Ptholomeꝰ ꝓdicionē Pompeiū bellū adūsus cesarem sūptū seqꝫ apud deltānilo demersū misere ingemiscēs Quem iuba lybie rex mestissimus sequebat̃. ꝛ barbara ac fastigiosa supbia sua posita (qua Cipioni purpurā sibi consimilem induī vetuerat (tristis ꝙ pompeianas ptes iuuerit se ipm dāpnabat. nūc frustra ꝓpendens se ꝑmo ob id a cesare fractū. ꝛ ide a suis derelictum. ac etiam vrbibus exclusū suis. eoqꝫ vsqꝫ perductū vt in suā supremā pniciē. ipe cū petreio pactione facta infestis gladijs adūsū sem̄a concurrerent ꝛ cū petriū deiecisset inuictus vecordia impulsus nimia seruulo precibus peuciendā ceruicem ꝓbuerit. post hos ꝛ Aristobolus iudeo℞ rex querebatur se a pompeio indigne regno priuatū ꝛ captiuū cū filijs romā deductū. vnde fugiens se retractū aiebat in carcerem. Porro occiso pompeio cū a cesare libertati rīditꝰ esset i regni spem erectus dū cū auxilijs ingentissimo animo ꝼeretur in desiderium ſcio se a pompeianis ducibus inceptū a cꝰ veneno necatū deflebat. Erat ꝛ phar nates plenus lacrimaru℞ ꝙ ꝑmo cesaris impetu victus indicionem suam cōpulsus sit ingemiscens. scipio inde sequebat̃ querulus ꝙ ex affricana strage omnium spe deductꝰ dū nauī hyspaniā cū damasippo ac Torquato et plettorio generi successor factus quereret̃ varijs agitatus ꝓcellis ad Ippū regiū adūso deportatus īpetu ꝛ a classe publij Sicij cesariani cōuentus sibi manu ꝓpria mortem inferre. q̄ȝ cesaris experiri demenciā maluisset. gneus etiā pompei magni filius aderat non tantū se ipm post cladē apud numidiā susceptā a cesarianis

in spelunca latitantez occisum et q caput eius cesari apud hyspalim p̄sentatū populoq; cōcessū deflens · quātū q sibi accelerata morte subtractum fuerat · posse patriā necē in ingratos egipcios p voto vlcisci · Inde Brutus & Cassius tā parricidiū suū q̄z apud Philippos susceptū flebant incendiū erat et Treboniusnon solū damnacōnez suā ex parricidio subsecutā gemiscēs · s; quod a dolobella apd Smirnas crudeliter occisus sit · Hinc et decius Brutus eiusdē criminis re⁹ post clades multas se a sequanis captū atq; trucidatū sequebat̄ Sic & Vaselus romanus eques inter percussores · vocat⁹ q manu seruoꝝ suoꝝ lacerat⁹ sit exclamabat · Erat et gaius Coranus p̄torius homo dolens q cū nil tale timeret in cursu militū ꝓpria in domo peremptus sit · Post quē et dolobella lamētabat̄ · q a Cassio (quē ante multis fuderat prelijs) fusus ipse ad id infortunio eo redact⁹ sit · vt se sua manu trāsfoderet · & alij plurimi insup varijs ex casibꝰ gemebūdi fortunā incusabāt suam · Quibꝰ iūctus splendidissim⁹ atq; facundus orator Marcus Tullius Cicero deiecta fronte tacit⁹ incedebat · quez ego postpositis ceteris mirabūdus intueri cepi · et cum grandē eius cognatā gloriā idignūq; exitū animū scribendi cupido cepisset p̄ncipē tanti eloquij meditans tenuesq; meas tāto cetui vires fere destitit cum solū satis de se digne nec aliū posse scribē rat⁹ · sane ne tāq; obscur⁹ luce dign⁹ eximia p̄termissus videret̄ metū cepi Age resume animū · vrge ingeniū · vires integra · teq; ipsū totū exprime · & dignissimo qd̄ potes ipende · Cui enī stolido non est notū nebulas solis radios nō posse fuscare · leuis est incōpositus in illo firmat⁹ artificio sermo tuus · sed quid si nil aliud agat saltē suū ĝuem ornatum & mira venustate decorū vt luculencior appareat faciet si cōtraria iuxta se posita clarius elucescāt · si aūt min⁹ plene cōmētes alteri saltem doctiori supplendi occasionē p̄stabis · Spirabit et ipse forsan aliud ex eius archano quo nūc residet loco vt melius q̄z estimes operis · Quibus tract⁹ oratoris eximij ac latini fulgor eloquij tua cum pace nimus sufficiens de te tuisq; fortunis scriptur⁹ aduenio · fortune etiam iussu cōpulsus ·

De Marco Tulio Cicerone ·

Arcus Tullius Cicero splendidus & in dies crescens urbi pater & orbi·a volscorum vetustissimis regulis claram originem ducens· & cum iam tenera in etate virilem gereret animum quasi artam natalis patrie sedem sue future amplitudini estimaret ut e sublimiori specu-la radios in totum effundere posset·ea relicta se romam contulit·In qua & si iam ambitionis viciū ac auaricie & luxurie spurcicias serpere & hominum mentes intendere cepisset tamen rerum sciētia & morum decore bonis & primatibus accept⁹ non ciuitati donari solum sed maximos honores consequi meruit· Nam nouus in consulatu ciuis amore vetustissim⁹ eousq; conscendit ut summum consulatus obtineret imperiū:·In quo gai Anthonij collega contigit ut eius ope ab incendio ruina & seruitute immunis urbs rerum domina seruaretur· Exardebat em̄ illo tunc adhuc inclusa pectoribꝰ fax illa terribilis urbis exiciū minitās nepharie factiōis lucij Cathiline· qui dū poci⁹ maiorꝫ suorꝫ imagines intueret̃ quam sua merita ad amplianda in libidinē publicos frustra honores pecijsset sepius irritatus in rempublicam nobiles quoscunq; iuuenes & mulieres quasdam conciuerat·et seuissima coniuratione legati ꝑpetuas romani nominis tenebras consilijs fabricaret infandis· sed tam diris ceptis obstante deo·actum est ut a Quinnie illecebri mulieri omne panderetur opus·et ea pluribus & inter alios Ciceroni qui ignaro senatu socioq; astu mirabili cuncta perquirens non quid haberet comperti in publicum dixit q̄ incōparabili virtute factionis consilia nouisset omnia· Ac etiaꝫ ubi videbat̃ erūpere velle obicibus positis eiusdeꝫ conatus primos infringeret·Nec dubitauit suo tempore factiosum hominem scelera torum suffragijs fultum· frequenti in senatu accusare ·paratas insidias detegere·socios propalare ·quid actum quid ve agendum esset ostendere · et mordacissimis verbis tam senatus segnem pacientiam q̄ꝫ coniuratorum perfidiam lacerare · Quibus actum est ut Catilina urbe discederet · fesulas peteret · collectisq; copijs in plano pistoriensi Anthonio consuli eum cum exercitu sequenti obuius fieret · et suis trucidat⁹ omnibꝰ

inter cõfertissimos hostes prelians confossus occumberet ⁊ de se suisq₃ cruentã victoriã exhiberet. Ex lecolo vero Cetego ⁊ Sa
bino reliquisq₃ ex cõiuratis qui in vrbe capi poterãt snia catho
nis h̃ huiꝰ ope noctu in carcere Tulliano carnificibꝰ immissis
et gutturibꝰ eoꝝ laqo fractis suppliciũ sũptum est. ⁊ vrbi inter
rupta securitas restituta. sic armatos duces cogatꝰ excessit Cice
ro. sic is medicꝰ pferendꝰ est qui secretã atq₃ lensferã intestinorũ
vomitẽ eci argumẽtis exclusit et repulit ei q̃ vulnus apparens
etiã si maximũ sit vnguẽtis et arte trahit in cicatricem. Erat enĩ
noster Tulliꝰ h̃ vno decore clarissimꝰ ⁊ suo merito vrbis rome
patronꝰ insignis. ⁊ poterat hoc tm̃ suffecisse ad eius gloriam
sed annexus fuit gloꝛ est alius tanto longiꝰ duraturꝰ. quãto ꝑpẽ
sius acquisitꝰ est. Hic eteñ ad hoc arbitror a deo datꝰ est. mor
talibꝰ etsi celesti polleret ingenio longo tã ⁊ puigil studio i tã
tam mirãde eloquencie euasit facundiam vt Plotũ gallum (q̃
p̃mus vrbi rethoricam latine monstrauit) et vulcatium Plo
tium ⁊ alterum ex gractis atq₃ hortensium alios elegãtissimos
oratores grecosq₃ veteres anteiret. et antiquã eorum gloriam
occuparet. Quo et satis esset spectabilis titulo sacra phie pene
tralia intrare cupiens postq₃ floridis orationibꝰ summa tocius fo
ri admiracõne Quintũ primo deinde Rostiũ aduersus grisogo
num aliosq₃ nõnullos defendit se Athenas contulit. ibidem ve
terum ⁊ coetaneorum philosophoꝝ tam de moribꝰ q̃₃ de natu
re pfundissimis aditis pscrutatis et cognitis in tantũ eloquen
tie admiracõnem Athenienses attraxit. vt nedum Phisistratum
aut Periclem (qui verbis miram redolentibus artem dare col
la iugo seruili Atheniensium libertatem cogere) Sed ipsam
Platonis mellitam verborum dulcedinem paruulo dormienti
libellis aut apibus non p'oleo sed castalio melle saturꝰ impres
sam ⁊ Eschilum atq₃ Demostenem superatos arbitrarentur elo
quio. Inde Romam tam venerandissimis philosophie doctri
nis imbutus q̃₃ grecorum laudibus cõspicuus rediens Aulũ
Aciniũ Archiam Milonem gneum Plaucium aliosq₃ plu
res summo audientium fauore defendit. Deiotarum gallo gre
corum regem Marcum Marcellum et Quincium ligariũ Iulio

Cesari suspectos reconciliauit· Quid multis habundo tantum lingua potuit· quantum ad flectendam quo velis mentem cu iuscunq3 etiam obstinati sufficeret· Quod quidem non satis posteritati possunt relicta monstrare· Nam (vt alienis vtar ver bis) In Tullio magna pars Tullij abest q legitur potius quaz audiatur· Sinam vltro diuicias honestum coniugium dilectis: simam prolem spectabiles amicicias clientulas & huiusmodi fortune bona quibus fuit habundans· ne tam maximis atq3 perlucidis honoribus parua anteisse videar· Esto plurimu3 ad felicitatem spectare credantur· et ad precipicium inopinatum indignumq3 deueniam· Huius ergo clarissimi viri dato gran: dis fuerit non tamen solida sed quandoq3 concussa future rui ne omen ostendisse potuit· Nam quorum inuidia exilium pas sus est· Verum dum in villa agri Attinatis a Gneo Plancio susceptus animum egisset sompno de reditu premonitus con: sensu omnium reuocatus & summa cum alacritate patrum su sceptus est· Demum in dissensione Cesaris & Pompei Pom: peianos partes secutus· secundo patriam linquens fractis Pō peianorum viribus in communium fere tocius senatus exilio fa: ctus est exul· A quo implorante nemine ab ipso Cesare victore iterum reuocatus· Verum vltimo turpi notatus infamia q ex coniuratis in pericidium Cesaris vnus extiterit arrepta fuga in formianu3 abijt· & agentibus senario Romanis reb9 a Mar co Anthonio Triumuiro (in cuius inepcias licenciosius olim in uexerat) prescriptus est quo dampnabili nimium ingratitudi ne tractus Gaius Pompilius leuas quem ipse dudum a capi tali supplicio intercessione Marci Celij mira cum oratione libe rauit impetrato tam diro ministerio ab Anthonio illum secut9 et cum ipsum cui vitam debebat offendiss3 Gaiete suo gladio iugulum exhibere cohercuit· Caputq3 illud per quod ne suum ferret actum fuerat truculent9 abscidit· nec ta3 impio facinore content9 dextera3 abstulit· Tulijq3 onust9 onere (tanq3 maximū et reipublice vtilissimū pfecisset op9 Romā redijt· tātūq3 in eo

male cepta perfidia potuit vt illud vna cū manu p rostris affi
geret. Et sic multis a se confectis oratōnibus multis editis li
bris mltisq scriptis epistolis a quibo sacre philosophie niomi
tis in meli9 legentes trahimi z eloquij clarissimi doctoris effici
mur relictis ex amplissimo fulgoris culmīe vite hui9 erūpnas
Tulli9 terminauit infelix. O de9 bone vbi indignatio iusta. vbi
ignis edax. vbi fulmen vbi telluris hiat9. quid celestū hominez
quid ingratū non ipo tam enormi in crimine spectātibo mise
ris romanis ad impios ipulisti manes. Sz q d dū ei9 ifortunio
nullis mūdanis eminēcijs cōsidere docem romanoꝝ ples im
pia redarguit et rubore consperse plurimo in cōpassionē indi
gni facinoris puocat ei9 ceruicē spectās in rostris cu9 ope fa
ctū est ne sue inspicerent in cloacis.

In obloquētē oratoribo z rethoris.

Lacterātes qdam z inepti hoies rudiētes poci9 q3 loqn
tes in tātā se insaniā delabi qnq3 pmittūt vt audeant si
qant ex manibo rethorice arma surripe. z in eā eisdē in
surgere. osq insipidū vt mordeāt non verent extēdere. aientes
illā decepcionibo poci9 q3 necessitati seruire. sufficere satis qbus
cūq vbis mentis cōceptū exprimere. z hinc tā laborē nostri pn
cipis q3 decorē stolidissime dānare nitūtur. Quibo qd respōde
ri possit z vnde in os ꝑꝓuz sanies marcida retorqueri occurrit
habunde. si velim aduersus tā demētē hominū factionē verba
dispendere. sed absit vt in tam irritū laborē nie dem. notissima
eoꝝ insania est z supasse tles nil aliud arbitror q3 i uacuū aerē
tela vibrasse. ʒ ad alioꝝ solaciū dixisse aliq nō erit icongruum
Cū igit nutu sibulo vl mugitu aialia cetera suas affectōes ostē
dāt. vb itentū exprimere solū hoibo cessū ē. nec immerito. Quid
prudēti9 potuit fecisse natura q3 actu talē hoiez celesti aia pdi
tū a beluis qbo sola sensualitas dux ē sepasse. Ille qdē cū tres ta
sapiāt z tm delectēt trestribo z sensui fruiāt soli. expeditas atq
loqces habuisse liguas existimari pt fuisse supuacaneū. Homi
vo cui celestis erat origo z ad celestia siderāda pducto nō so
lū decora fuit ʒ oportūa locutio. hac em pfūdissimas supiorum

corporum meditacōnes· elementorū alteracōnes· rerū variarū
ꝓductōes atqȝ corrupcōnes pceptas cōmunicacōnes soli ho
mini intellectas Amicicias iungim⁹ ṽtutes laudam⁹ vitia de-
primim⁹· doctrinas accipim⁹ ⁊ exhibem⁹· et breuiť quid ratio
nalis aia senciat ꝓpalam⁹· ⁊ sencita percipim⁹· Hac insuper deū
de rationales exoram⁹· et confessione supplici veneram̄· Huius
cū due sint speties· ea scȝ quā a nutrice suscipim⁹· et a natura
percipe rudis· et exocita cūctisqȝ cois· et reliqua quā ab arte po-
litā ⁊ exornatā floridā ⁊ certis sub regulis coartatā studio pau
ci prouectiqȝ volētes assumim⁹· Quis erit igiť tā dementis sen
tencie· quin facile non assentiat lepidā comptāqȝ min⁹ lepide p̄
ferendā· et si p̄ferenda sit cū tā ingentis rei instrumentū appa-
reat quis vecors ⁊ iners homo dāpnabit si studiū apponatur
oīe vt ruditate qualibet purgeť eloquiū ⁊ decore venusteť
pro viribꝫ· Non enī semp cibum seruis posciturī sumus· aut de
ruralibꝫ cū villico locuturi deo siquidē ⁊ oportunitates poscere
et de susceptis gratias agere frequenter necesse est ymo semp
Nec decens est hominū creatori aut mentis archanū incōposi-
te reserare· aut in eius laudes verbis absqȝ modulacōne canta
re· quātūcunqȝ nobis tacentibꝫ eū quid velim⁹ intelligere no-
scam⁹· Preterea multa supersunt que nisi moderata oracōe trac
teť i mortaliū perniciē maximā ex minimis qn̄ ꝯsurgūt· si nob̄
non sint pro tēpore arte cōposita nunc aspera atqȝ mordentia
verba· nunc placida atqȝ clementia· nunc sūmo lepore sapida·
nunc colorata pulchritudine splendida· nunc grauitate sentētia
rū succi plena· et cū ꝓnunciatio secūdū necessitudinē instantē
apta· qualiť sinam⁹ regē sed plebea ira incensū furentēqȝ pdite
in māsuetudinē retrahem⁹· q̄liť i lacrimis ⁊ merore mersū atqȝ de-
iectū i ꝯsolacōnē ⁊ leticiā reducem⁹· q̄liť ignauū torpētēqȝ ad
gloriā aiabim⁹· q̄liť ocio ⁊ voluptatibꝫ deditū ad frugalitatem
cōmode deuoluem⁹· Certe ego nō video vidisse tn̄ qn̄ meminī
quosdā ruditate ⁊ īpicia fandi iā trepētes iras· dū se putarēt ex-
tiguē i mortiferū icēdiū reuocasse ⁊ iā abstersas lacrimas· iterū ad
oclos reduxisse· ⁊ aiatos i timorē ⁊ segnitiē ꝯpulisse· ⁊ seipsos
dū c̄ca excusacōs īsisterēt ēpistie· accusasse· ꝰ ne id agā⁹ q̄ȝ fugi⁹

et eo possumus venire quo cupim⁹ toto ingenio ⁊ puigili stu dio exornandus est smo quo assidue vtimur· quo a brutis di stinguimi· quo etiā nīt nim⁹ eruditos hoīes venustam atq; pre ponimi·Ad quod si nulla necessitas nos trahit trahere deberȝ de cencia·Ad hibernos q̄de ymbres et solis est⁹ vitandos non ex cespitibꝫ calamo q; palustri q̄ȝ satis esset parietes et tecta cōpo nim⁹ s; eruditissimis architectis · cemētarijs fabrisq; lignarijs cōuocatis cōsilio eoꝝ ⁊ opē quadrato ex lapide ⁊ abiete dolata domū elaboratā cōstruim⁹·Inde auro ebore et picturis mimus opportunis ob decenciā egregie ornam⁹ corp⁹ · quod simplicia vellera rudi manu contexta a flatu ventorum ⁊ aspa hieme de; fenderent·faculeatibꝫ ex nobilissimis vestibꝫ·ob decēciā purpu ra auro q; et gēmis contegim⁹·Pocula ac cibos a natura para; tos arte nobilitam⁹ ⁊ lapidibꝫ p̄ciosis assumim⁹·⁊ alia plura fa cim⁹ vt oculis poci⁹ ⁊ vrbanitati q̄ȝ corpi tetro seruiam⁹· Quo modo ergo eloquiū negligem⁹ si p̄ceptores inuenerim⁹· eo q̄p pe ex culto auribꝫ p̄stam⁹ obsequim et intellectū pariter sua de lectatōne mulcem⁹·Vt quīdē moderat⁹ neruoꝝ cōcent⁹ i men tem suauitate quadā delat⁹·illā p̄mo in liq̄factōnem quodāmo do sua dulcedine videt̄ deducere· et demū ex ptibꝫ oībꝫ in vnū ad se cantū colligere·sic exornata locucio in aiam diffusa p au; res·illā ante alia citillatōne demulcet· inde pulsis conceptis reli q̄s i se t̄hit adeo·vt si spectes audiētes attonitos et immobiles videas·⁊ totos et totos in loquētis ire sentēciā·Et p nūc suffici ant que dicta sūt·sinant blacteratores inertes· et hij quibꝫ mi⁹ liberalis natura paꝝ concessit ingenij·⁊ indisciplinatos dentes acuere et suā ignorāciā defleāt aut se·minores ɔfitētes vltro vt i meli⁹ veniāt se disponāt·Nā q̄nto sese ptinaces pmāserit ante ponēt argumētis friuolis·tāto veris cū ignominia postergatos inuenient·

Gemientes plurimi·

Vit animus mihi cum ostensis a monstro finem dare li bello vt ab arpinate ipatore cept⁹ in eloquentie p̄ncipe desineret·s; iſesta clamaciū t̄ba n̄ finit·In quā dū oculos flecterem Sextum magni Pompei filium venientem aduerti·

quem triumphi genitoris ꝛ celebri fama in spem egregiam na tum atq; nutritū cognouerā Is em̄ q sena rapiente procella im pulsus sit· quos deleuerat patrr piratas piraticā exercens redi⸗ uiuos extulit· et quā vrbe; victorijs illustrauerat ignominijs ꝑ viribꝫ obfuscauit· ac bello fame lacessiuit· et ipse voce fateba tur querula· post patris excidiū sinistra plurima passus ab Oc tauiano Augusto mī miles ꝛ Naulocū Sicilie opida cū armas set argustula ꝛ copias ex reliquijs Pōpeianaꝝ pcūi collegisset in gentes· nauali prelio vict⁹ fugatusq; fuit· et dū repare bellū conaret in grecia ab Anthonianis ducibꝫ· iteꝝ vict⁹ captusq;· et post paululū ab eisdem se dicebat occisum · Erat ꝛ marc⁹ le⸗ pid⁹ Triūuir non solū illustris effect⁹· q dictatore Cesare ip se magister militū fuit· sed q sua opa Octauian⁹ ꝛ Anthonius cōcordes facti quasi tercius heres cū eis ꝛ Triūuirat⁹officium suspserit ꝛ orbis impiū· Cui⁹ sortis cū Affrica fracta videret· ela tus viginti legionū suffragijs insolentia ruine viā apperuit nā dū aduersus Octauianū arma dirigeret superat⁹· nō solū impe rio puat⁹ sed imperatorijs insignibꝫ positis ꝛ veste pulla· more supplicū tect⁹ impetrata vita ac bonis paternis apud Coretbe⸗ os puat⁹ ꝑpetuo a cesare relegat⁹ exilio obscur⁹ torpensq; con senuit· Erat ꝛ Lucius Cesar ab anthonio nepote suo ꝓscriptus ꝛ luci⁹ paul⁹ a lepido fratre hostis reipublice designatus· ꝛ cum hijs plurimi quos e culmine leto inc decores in miseriā fortu⸗ na deiecerat· Ex quibꝫ omnibꝫ Marcū anthoniū Triūuirum eo vna cū Cleopatra sua mutatis faciebus incederet ad stili cepti continuacōem sumere visū est ·

De Marco anthonio Triūuiro Et Cleopatra Egipti regina·

Arc⁹ Anthoni⁹ nepos Iulij cesaris ex sorore per seuiciā furorem ꝛ crapulas miseriasq; plurimoꝝ in maximu; splendiduq; culmen potentie euect⁹ est· Hic occiso a cō iuratis cesare nīt heredes ei⁹ vn⁹ cōpt⁹ est· q in ordine nume⸗ rādoꝝ heredē Octauian⁹ prepositꝰ sit in rabiē fere vsus est· Ce sarisq; illi relictū cognomē ꝛ exasperāte ira diris suasionibꝫ ful uia vxore cōtinuo adusus coheredē arripuit arma· Et cū iā a se

natu hostis iudicat⁹ est in deciū brutum irruit. eūq apd' Mutinā obsedit Aduersus quez dū hircius ⁊ Pausa consules ⁊ cūcis Octauian⁹ duxisset exercitū ipse puat⁹ exercitu aufugit. Demum victo apud perusium fame lucio Anthonio non qp merebat excidium. q̄nmo sublimacōnem cōsecut⁹ est. Nam Marci lepidi opa cōsiliat⁹ Octauiano vna simul tres ipsi Triumurat⁹ titulo rēpublicā occuparūt. et Anthonio vt eius erga Octauianū fides efficeret constantior Octauia eiusdē soror matrimonio copulata est. Hinc cū magis fortuna iam cesaris quā anthonij vtute Brut⁹ Cassiusq apud philippos sisi eidez tocius Asie viꝝ reliquisse videretur imperiū. redeūte aduersus Italiā Cesare ipse aduersus orientez contendit. quo cū iā opa Ventidij fere repssa esset parthoꝝ supbia cū rege eoꝝ sed⁹ pcussit syria recepta. ex qua demū innata quadā vanitate cōmot⁹ cū herodē antipatris hircano deposito iudeoꝝ sublimasset in regem vt in vita fortuna cladi sue viam faceret. repente ētiam aduersus fedus ictum. cū sedecim legionibꝫ in Parthos irruit. Qui astucia barbara vsi cum ex improuiso aggrediētes sagittis duas legiones oppressere illico. Qui suscepta clade a quodam pmonit⁹. nocte sequēti per ardua moncium. saltusq inuios cuz reliquis fugā cepit. quoꝝ pars a subsequentibꝫ cesa est. pars siti periit atq fame. et plurimi deuenere in ditionē hostiū nōnulli a niuibꝫ Capadocie. multi ab estibꝫ armenie absūpti intātū. vt fere cū quinq qui cū sedecim legionibꝫ iuerat Anthiociā deueniret Placet em aliquibus eū iam ante lasciuientis Cleopatre egipcie pulchritudine captū. et obflagrās currensq quasi gloriose victorie cōsecute titulos et insignia triūphoꝝ eius positur⁹ in gremio eam ociter in occiduū flexisse gradum. impaciēsq more. vt eius q̄ȝ feruenter amabat deueniret in gremium iussisse vt illi obuiam veniret accersiri. Veꝝ ante eius aduentū vt in suam concupiscenciam Cleopatram effusiorem assumeret prodicione Arthabanum armenie regem Tygranis olim filium cepit. et vna cum filijs ⁊ ingenti thesauro cathena vinctum argentea in manus auarissime mulieris presentari mandauit. Quo tam grandi munere quasi ignauiam deformēq fugam

a parthis piaſſet · In illius deuenit amplex⁹ armiſqꝫ depoſitis
non aliť q̄ʒ ſi Cleopatre in ſinu decus omne romane claritatis
conſiſteret · in luxuriā ꝛ ſegniciē ſe deiecit · et per effuſam libidi:
nē cōniuijs vacās in tantā trahi ſe pmiſit inſaniā · vt deſpōſata
cleopatra repudiū Octauie iuberet indici · Cleopatra vō a ptho
lomeo rege lagi filio p multos reges originē ducens · teſtamē
to patris vna cū fratre (cui nupſerat) Egipti regina ſucceſſerat
tandē viro ope ſuo veneno abſūpto a minore frē (q̇ a pōpeio
rex fact⁹ fuerat) ſpoliato regno ꝛ carcere apud peluſiū ſeruata
donec Iulius ceſar victo · Alexandriam deuenit · cui⁹ luſis cu:
ſtodib⁹ · cū in conſpectu veniſſet · eūqꝫ mira formoſitate ſua ce
piſſet ex concubito pſtito abſorto iam vndis frē ſola egipti reg
no pēſſe ꝯmeruit · Tādem anthonij pmo pelex inde cōiūx effe
cta eſt · Arſinoem ſororē ſuam (que in tēplū dyane epheſie fu
gerat) ab eodē fecit occidi · cōcubitūqꝫ tēptauit herodis vt per
illū iudeoꝝ regnū illi ſubtraheret ꝛ inexplebilis auro tēpla de
oꝝ plurima nephario ſpoliauerat auſu · Et poſtremo qꝫ dei ſta:
biliſſimū fuit · cū romanū impiū exoptaſſet temulento Antho
nio et ab ea forſan cena ſurgēti i ipſa abſorta iunone lucij plau
ci indicio victrix fuit peculās ac blāda nūc artis amplexibus
obuia illud non negaturo popoſcit · Anthoni⁹ autē q̄ſi imbecil
liores romanos italoſqꝫ q̄ʒ Parthos cōpererat inuētur⁹ vb am
pliſſimis poſtulata ꝓmiſit · Nec mora ex orientalib⁹ regib⁹ col
lectis copijs adūſus Ceſarē arma corripuit · pataqꝫ claſſe in qua
pocius ſabeorum arabum ſyriorum aliorumqꝫ odores purpu
ras ꝛ inſignia regum q̄ʒ hoſtilia arma geſtari arbitrat⁹ non abſ
qꝫ ventorum labore mariſqꝫ querela Attiū vſqꝫ ꝓducta eſt · Cui
fact⁹ ceſar obui⁹ apud leucadā inſulā ſb mōte leucate Ambrac
hie venit in ſinū · ibi cū iā treſtri pugna ac commeantium priua
tōne ꝓ pte vires anthonij extenuate eēnt · ab eo poſtrema fortu
na nauali certamine tēptata eſt · ſꝫ poſtq̄ʒ diu certatū cū iā finis
ſtolide ſuperbie Anthonij appinquaret · proras vertere cepere
egiptij fugeqꝫ dux ꝛ princeps · cum aurata naui veliſqꝫ pur
pureis optatrix imperij ac poſtulatrix egregia Cleopatra fuit
Quaʒ ꝯtinuo timidus ſpōſor Anthonius abiecto nauis ptore

insigni cõsecut⁹ est et taʒ velis q̃ʒ remigio magis de salute q̃ʒ de orbis dñio curãtes Alexãdriam petiere·Quo renouare copias reintegrare bellũ cũcta munire subsidijs cepere pauidi· Octa-uian⁹ vero victor secut⁹ tã p legatos q̃ʒ p seipsũ classeʒ opida viresq̃ʒ hostiũ i dedicõnẽ suscipiẽs Anthoniũ iã diffidẽtẽ vna cũ Cleopatra in Alexandria cinxit obsidione· in q̃ cũ iam fame piclitarent̃ oĩes Anthoni⁹ seras pacis cõdicõnes poscẽs cũ obtinere nõ posset in mãsoleũ regiũ secessit·ibiq̃ʒ cultro seipsũ trãsfodit·Cleopatra aũt facta deditione· cũ frustra blãdis oculis et venustate sua iuuenẽ Octauianũ in libidinẽ suã allicere cona-ret̃·audiẽs se seruari triũpho·eo quo su⁹ iacebat Anthoni⁹ pluribꝫ stipata odoribꝫ ac insignibꝫ ornata regijs· intrãs aptis venis appositisq̃ʒ serpẽtibꝫ lateri eius moribunda ꝓcũbens q̃si in somnũ placidũ solueret̃ occubuit· Cui⁹ adhuc palpitãtis vitã Octauian⁹ etiã vulneribꝫ psillis admotis (q̃bꝫ e corpibꝫ immissa venena sugere vis pmaria est)i vanũ reuocare tẽptauit demũ sepulchro ab eisdẽ viuẽtibꝫ cepto pfici·eosq̃ʒ iuicẽ sepeliri mãdauit·Sit ergo male san⁹ homo dũ de se nimis digna p̃sumeret · ⁊ male merit⁹ maria de fortuna desperaret · eo infelix corruit qua sua meruerat ipudentia Sic ⁊ meretrix femĩa dum non sua sorte cõtẽta est ad id a fortuna cõtracta ·vt que mẽbra sũmis lenta delicijs in ãplexibꝫ libidinosis cõmẽdarat pluribꝫ ea viuẽte vidẽte ac cõsenciẽte a ꝩpẽtibꝫ lãberẽt̃·atq̃ʒ vt ab eisdẽ sanguis absorberet̃ quos ipse aluerat sorbitionibꝫ iunonem · ⁊ pulchritudinẽ quã feminea leuitate mõstrauerat·acerbitate cõmota fortune delusam ipsa viuente insorderet ⁊ q̃ p maximuʒ desideriũ ambierat ipiũ mãseoli breuitate finiret·

Explicit Liber Sext⁹ Iohãnis Boccacij·

Incipit liber septimus.

Emini circumspecto dubium est quin quanto et magis laboribus vires exhaurimus tanto quetem auidiores assumimus. que diffusa per artus nonnunquam tanta suauitate defessor complectitur. vt nisi quis caueat facile in torporem alligetur. Quodquidem et ego nuper expertus sum. nam descripsisse quantumcunque succincte igencia gesta tam grandium tanquam illustrium virorum et tristes exitus eorundem adeo robur meum retuderat. vt non solum cupide sed precipitanter in quietem me sinerem. quamobrem non tamen maiori sed insolita etiam leuitate demulsus in soporem fere solutus sum. In quo (nisi clamor plurium obstrepencium circa retulisset) procul dubio mersus iacuissem. quos inter fere primus memoria patris tractus Anthonius Marci Anthonii ex fuluia filius insipientiam et casum genitoris (qui se immeritum obrutum cernebat) execrabatur. Nec minus Octauiani atrocitatem. quo a diui Iulij statua distractus vi trucidatus sit. Sic et Cesareo qui se a Cesare ex Cleopatra genitum asserens dum ex clarissimo sanguine cretus in spem regni crescerem reuoluta rerum serie post genitricis nepharie voluntariam mortem se adolescentulum atque innocentem Octauiani iussu peremptum querebatur. Stabat et Iulia eiusdem Octauiani ex Scribonia coniuge filia femineo deplorans vlulatu. quod tanti imperatoris genita primo Marcello Octauie filio desponsata. Demum Marco Agrippe viro illustri in matrimonium tradita sua reticens adulteria ad id deuenerit. vt patris crudelitate patria pulsa in exilium acta. ibique viuo et humano priuata consorcio media fere in dedecoro sam mortem inciderit. Nec minus Agrippa huius ex Marco agrippa filius non ignauiam suam (qua lixas quoscunque spurcissimos superauit) sed augusti aui seuiciam (quod religatum exilio corpore peremiserat) clamitabat. Hijs iunctus erat et cassius Parmensis et fletu querulo maledictis execrabatur temerariam presumpcionem suam. ob quam dum marci anthonij sequeretur crapulas sobrietate postposita musarum odium meruerit Augusti et eiusdem mandato post anthonij occubitum in ferias Iulij sit confossus. Hinc quintus Gallius pretor ob falsam Augusti suspicionem

a splendido pretoris culmine se per centuriones eo iubente ad torturã more seruili deiectũ. & inde ipsi Octauiani manibus priuatũ luminibus et in custodiã conseruatũ. et demũ interdictã sibi vrbẽ dũ fugeret a latronibus captũ occisũq lamentabatur Erant & alij multi sane quãplurimũ animũ angũt Italorũ miserie libens ab oibus oculos flexi in herodem iudeoꝝ regem quĩ cũ pregrandi suoꝝ caterua & potissime amicoꝝ & cognatorum stipatus lacrimarũ plenus pulla cũ veste vociferãs veniebat. Cuius erumpnas sermone prolixiori iũgendas reliqs arbitratus sũ.

De herode Iudeoꝝ rege.

Erodes antipatris ydumei ex clarissima arabũ familia filius fuit. & eiusdem pris sui opere galilee quintũdecimũ agens annũ tutor effectus est. Et dũ prudentia superaret etatẽ in amiciciã sexti Cesaris (qui Sirie pro Iulio preerat) veniens Ezechiã quendã strennuũ latronũ principem omẽ prouinciã infestantẽ cũ multis ex eqtibus ad interempcionẽ vsq deleuit Quod et si gratissimũ incolis fuit ab iudeis tñ circano regi accusatus cũ custodia diligẽti suoꝝ septus causã dicturus venisset lr̃is sexti cesaris actũ ẽ vt clã abirẽ imunis. & damascũ pueniẽs pecunia a Sexto cesare iferioris syrie ducatũ obtinuit. Demũ cũ pris pcibus arma que aduersus hircanũ sũpserat posuisset Iulio Cesare mortuo arte atq muneribus in amicitiã Cassij aduersus Octauianũ & Anthoniũ receptus est. A quo non solũ tocius Syrie pncipatũ suscepit. sed & naues illi cũ omni exercitu cõmẽdate. spesq data est regni iudeoꝝ si in fide psisteret. Porro cũ malitũ p maximũ ex iudeis hominẽ occidisset in litore Tiri (eo q Antipatrum necasset veneno) et marionem eiecisset a galylea atq Antigonum Aristobili filium bella parantem vicisset Iherosolimam veniens a iudeis et Hyrcano rege summa cum leticia susceptus est et coronis donatus. quas tanquam futuri regni portentum suscepit auide. Ibi dori vxore prima (ex qua iam Antipatrum susceperat) dimissa Aristobili sibi copulauit filiã Ceterũ superatus ab Octauiano & Anthonio bruto & cassio anthonio apud bichimiã ipse cũ phaselo fratre a pncipibus iudeorũ maxis ẽmibus accusatus est muneribus egit vt ñ solũ absoluerẽt

sed iudeorum dicerentur Tetrache quia post regem et pontificē
summus est honor. Tetracha ergo Hircani filiam sapientissimā
sumpsit vxorem. Inde cum Anthigoni opera pthi sub ducatu
patori regis pthorum filijs et Barzafarnanis satrapis aduer
sus hircanum arma mouerent Patoro Therosolimā appropin
quante fraude nil pficiente anxius joseph fratris consilio a rixa
ydumee vico secessit ad petras arabum. Inde iubente Maleo
Arabum rege cum paucis in egiptum abijt. Vnde inuita etiā
Cleopatra et aspera fistente hyeme in Rhodum veniens inīt
romani Anthonio qz narrauit Antigoni pmissa patris hircanū
qz et Phaselum fraude captos aures ab antigono truncatos
hircano ne vlteri⁹ sacerdocio fungeret. Et tandem Phaselum
egre vincula ferentem illiso capite parieti spirasse. Inde fugam
suam et regis Arabum nequiciam integre nunciauit. Quibus
cōmotus Anthonius vna cum Octauiano impenso eidem suf
fragio vt a senatu rex Iudeorū diceretur egere. indicatoqz An
tigono hoste publico aduersus eū herodi auxilia decreuere. Tā
to igit̄ tāqz clara successu herodes regio dyademate insignis le
tabund⁹ in iudeā redijt. Quo cū ventidio et Sylone et Mathe
ta atqz Sosio Romanis ducib⁹ aduersus Antigonū q se regem
fecerat. eo qz aristoboli ex filio nepos esset multa bella gessit et
nō absqz labore et piculo fauētib⁹ ob aurū Romanis ducib⁹ an
tigono. tādē cū anthoniū adūsus Parthos eūtē psequeret magni
fice. occisū joseph frem a copijs antigoni et eius caput abscisū
infixūqz pilo. et circū vrbes delatū idignāti ptulit aīo. verū cū a
ruina dom⁹ in q̄ cenauerat et icolumis e balneo (in q̄ sol⁹ cum
puero seruēte lauabat) nud⁹ irruēciū effugisset gladios letat⁹ a
ferora papi ducis antigoni q joseph intefecerat caput suscepisset
in regnū rediēs Marianne alexādri aristoboli regis geniti filiā
sūpsit vxorē. et aīositate replet⁹. adiut⁹ a sosio duce Anchioma
no jherosolimā obsedit et expugnauit. egitqz muneribus vt anti
gon⁹ q triūpho seruabat̄ in vinculis necaret. Inde vt oīs regia so
boles auferret. Aristobolē iuuenē (cui intercessione marriānis so
roris egre sacerdociū dederat) dū p estū cū amicis balnearet̄ in
fonte sepi⁹ ioco mersus. ope suo ad vltimū in eodē suffocatū

de medio abstulit Quod Mariannes impacienter ferens curauit ut de morte Aristobili pulcherrimi iuuenis a Cleopatra herodes accusaret Anthonio·quod tamen auro purgatū est· Ad id enī romanoꝝ vet⁹ honestas deuenerat vt apud eos fandis atqꝫ nephandis auꝝ preualeret·Restabat enī vt ob quesitum regnuꝫ miseris tercia solueret victima Hyrcanus scꝫ·qui cuꝫ iaꝫ octogenarius a Babilone ex captiuitate rediisset iherosolimaꝫ (multis ab herode in necem eius ante tēptatis)tandem in conuiuio senex occisus est· ab hmōi homicidiis arma sūpsit in arabas·quos post multas eoruꝫ calamitates in dicionem suscepit· Hac victoria tam formidulosus cunctis adiacentibus fact⁹ est vt aduersus eum nemo aliquid auderet et iam regni sui statuꝫ gloriosus videbat̄ post labores plurimos fraudes ⁊ homicidia firmasse· quem octauiani victoria ex Anthonio ⁊ Cleopatra (cu⁹ ipse aduersus eum partes secut⁹ fuerat)retraxit in lubricum·sane circūspect⁹ rex sagatissimo vsus consilio ad Cesarem festinus adueniēs posito dyademate·tam apte·tamqꝫ oportune ꝑ tēporis qualitate orauit·vt non solū veniā mereret̄ ꝫ Octauiani graciā ⁊ amiciciā lucraret̄·atqꝫ illi ab Octauiano nō tm̄ abiectū dyadema cōcessū ꝫ ciuitatibus ampliat⁹ est· Sed cum fere nil supra videret̄ apud eū posse fortuna per quot illuꝫ extulerat grad⁹ p tot reuoluta vexauit elatū·Nā ante alia etiā in rē quā plurimū desiderabat ⁊ diligebat seuire coact⁹ est·Mariannes enī egre ferēs fratris mortē sciensqꝫ duꝫ aduersus Arabas ⁊ dum supplex romā oratur⁹ iret mādasse cū amicis si minus ꝓ votis ei cōtingeret vt occideret̄·eū habebat odio·et ob id in ignobilitatē eius obloquebat̄ sepe·Qua de re(ut placet aliquibus)Cyprune herodis mr̄is Salomine sororis ope factū est vt ab eodem tanquam coniuracionis aduersus euꝫ noxia morti miserabili dampnaretur· Alii volunt eidem oscensum Mariannem formosissimam ymaginem suam pictam Anthonio ī Egiptum misisse·vt libidinosum hominem in graciam suam et cōcupiscenciā traheret·atqꝫ deinde in herodis exitū· ⁊ ob id ī illā tanqꝫ in hosteꝫ herodeꝫ turbatum mortem eius impetrasse Verum quecunqꝫ fuerit causa Marriannes non femineo ritu

ſʒ virili animo atqꝫ facie mortem ſuſcepit. Eſto qui aderant ino
cenciã ſuam ⁊ eximiã pulchritudinẽ ac eius regiam claritateꝫ
miſeramqꝫ fortunam queruli deplorarent. Quo pacto cuꝫ fauor
ceſſaſſet herodis illico ſuo in loco vetus ſurrexit amor. eumqꝫ
adeo torquere cepit vt alteri rei qꝫ vlulatibꝯ ⁊ lacrimis non va
caret. Illam die noctuqꝫ vocans exoranſqꝫ in tantũ vt fere de
uenerit amens. Et quia quociens filios quos ex illa ſuſceperat
videbat. defũcte memor in nouũ trahebatꝰ dolorem ſpreta ciui
tate ſub venacõnis titulo ſeceſſit ad ſiluas. ibiqꝫ meſtiſſimus de
flens fere in leticiam valitudinẽ incidit et delatus in Sebaſteꝫ
iacuit donec ab egritudine curaretꝰ ſanitate vero recupata ⁊ do
lore tractu tẽpis longo paululũ leuito Romã Octauianũ viſi
taturꝰ acceſſit. A quo comiter ſuſceptꝰ relictis Ariſtobolo et ale
xandro filijs ex mariamne ſuſceptis in regnũ redijt Ibiqꝫ cum
theatra pter iudaicum ritum cõſtruxiſſet et in eis ſtatuam octa
uiani ⁊ alijs erexiſſet multos ex murmurãtibꝯ iudeis ob hoc iuſ
ſiſſet occidi quod odiũ mira liberalitate ſedauit. Nã laborãtibꝯ
eis fame ſũptibus proprijs affatim indigẽtibꝯ oportuna cõceſſit.
Ingenſqꝫ tẽplũ ad inſtar olim Salomonis ab ipſis fũdamẽtis
infra octauũ cõſtruxit annũ. quibꝯ reaſſũpta grã iudeorꝫ romã
veniẽs honoratꝰ egregie ab auguſto filios regijs moribꝯ et ſci
encijs ibutos. cũ alacritate reduxit in regnum eiſqꝫ maxima iu
deorum leticia cõiuges iunxit Ariſtobilo Beronicẽ nataꝫ ſoro
ris ſue Salomine. Alexandro glaphirã Archelai regis capadocie
filiã. Nec diu poſt hec qꝫ herodes cum ingenti exercitu pſecutꝰ
Marchũ Agrippã ad expeditionẽ tẽdentẽ ponticam illuꝫ adeo
iuuit vt victoris Agrippe grãm meruerit ⁊ poſt multiplices il
li impenſos honores ab eo eidem multa opida regno adheren
cia ſuo conceſſa ſũt. et cõpreſſis iudeis p Aſiam ⁊ greciã eo po
ſcente ſuis poſſe vti legibꝯ ac libertate cõceſſũ eſt. Quibus tot
tantiſqꝫ ſecundis rebꝯ qui vno cõcuſſus acri fuerat ictu reſtitu
tus non ſolum felix videri poterat cunctis. ſʒ beatiſſimus apud
mortales. Et vt nulla ex pte videretꝰ ſplẽdor regius diminutꝰ
in tantũ donis ⁊ munificencia tã regibꝯ exteris ⁊ Thetrarcis qꝫ
ciuitatibꝯ ⁊ populis atqꝫ regionibus magnificꝰ fuit. vt diceretꝫ

Octauianus sue magnificencie Romanum solu interesse impe
rium preterea edificijs mirabilibus tam publicis q̃ priuatis et sa
cris atq; prophanis cōstruēdis nemo illi suo euo cōparari potuit.
Cesaream insup et Sebastē atq; Antipatrodam atq; Cyprū ciui
tates condidit et alias etiā plurimas varijs ornauit edificijs
Sed cū a successiuū culmine declinandū foret crudelitate nimia
in miserrimā regis vitam lapsus est. nam cū Ferore fratri et Salo
nie sorori dicentibus Aristobolū et alexandrū indigne mris mor
tem ferentē et sibi insidiari credidisset. p̄mo in eorum iniuriam
Dorim p̄mā reassūpsit vxorē. et antipatrum filium ex ea genitum
illis preposuit. a quo etiā irritatus accusatur ynnoros Aquilegiā
vsq; prexit. Verum cū lacrime magis q̃ verba filiorum aperuissent
innocenciam eis recōciliatus in iherosolimā remeauit. sed breuis
fuit gr̃a talis. aberat Antipater aberat Ferora et Salome. q̄bus
non ante rediens victus est q̄ instigante Antipatro non solum
in iuuenes sed in Feroram et Salomē et alios plures regni no
biles senescentis regis infueruesceret ira Ob quam tortus est alex
ander ac vinculis traditus. et amici plures tormenti occisi. nōnul
li ab aula in totū semoti sunt. et ipse pauefactus turbata mētis trā
quillitate fere in insaniā versus est. et passim cruentis cedibus re
gnū lanians. illud qd̄ honore atq; pulchritudine florebat pluri
ma fere dehonestauit oīe. seq; miserum fecit ex glorioso. Attamē
cū paululū illū Archelaus Capadox mitigasset et solueret Alex
ander infestatus a latronibus Traconitibus in bellū surgere coactus.
ac insup a Silleo Arabe eo q̄ sibi Salomē viduā dare recusas
set vxorē. in causam corā Cesarē tractus recupata gr̃a et dāpnato
Silleo obtinuit id posse in filios. qd̄ sibi iustū videret et faustum
et in regnū redigens herculis lacedemonij opa. acris inter eum
et filios sedicio orta est ob quā iratus eos in suū excidiū vigilare
maximo iudeorum dolore Aristobolū et Alexādrū in Cesarea mor
te damnauit. eosq; Sebasten missos interimi laqueo. His agita
tis curis igētior supaddita cura ē. nā cū ab orīetalibus regibus q̄
duce stella ihesū natū adoraturi venerāt. certior factus eēt Iudeo
rum exortum regem timuit. et cum non redijssent ad eum ut
p̄missum relaturi reges iratus multos a bimatu et infra trucidar

fecit infantes ut incognitum forte perimeret · quis inter filios unus fuit · ex quo aiunt Octauianũ cesarẽ dixisse se malle sen tẽtie herodis fore quã filiũ · Demũ cũ pegisset hec et alia multa senex infelix spectabilẽ occisorum plem prspiciens ad pietatẽ po cius in fuam pniciẽ q̃ȝ in iꝼectorum subsidiũ versus instigatoreȝ Antipatrum odiũ omne conuertit · et idcirco sublato ferora fratre veneno Antipatrum seruari iussit · et noxijs infestatus animi cruciati bus seua atq; turpi infirmitate correptus est · Nam cũ incessabi li et infesta prurigine teneret · et per omnẽ corpis partẽ scaturiẽ tes vermes assidue glomerari cerneret · nec hijs obstari seu oc curri medelis · et minime aspalcidis calentes vnde vel tepentes olei balnea prodesse cognosceret se mori auspicans · ut suo funeri publice iudeorum lacrime (cũ eis se odiosuȝ aduerteret) p̄starẽt nouũ crudelitatis genus cõmentus est · Iussit enĩ oĩm puinciarum accersiri nobiliores · eosq; diligenti seruari custodia Salome so rori iniũgens · vti iam dudũ infantulos cedi iusserat et fecerat · sic q̃ȝ primo deficeret oẽs quos seruabat occiderent pueculi · et ne deessent facinori pcussores eisdẽ legata testamẽto reliquit · Porro cũ eum nimia egritudo torqueret instituit mortẽ finem torturis iponere et pfecto se trãsfodisset gladio ni Achibius ob titisset amicus · Quid in quenq̃ȝ infortuniũ magis exoptes · quaȝ ut q̃cũq; ex cã tãto vrgeat dolore ut semetipsũ cũ acq̃sitis oĩbus pdere cupiat et conet · Vides quẽ non Arabũ arma non iudeorum accusacões · Non necessariorum insidie · non mille maris terreq; pericula vicisse potuerãt · vis morbi vicit inuitũ · ut vitã q̃ȝ sepe redemerat auro q̃ȝ parricidijs pluribus · q̃ȝ amicorum occisionibus q̃ȝ sũma satellitũ armorum sollertia seruauerat · et cũ illa regnũ sum mis quesitũ laboribus atq; seruatum vltro conaret abicere · Sũ ma igit in infelicitate iam lapsus cũ eo ex opinione sue mortis pluriũ audisset clamorẽ atȝ Antipatrum abicere vincula conãteȝ sensisset in seuicia pseuerãs quasi de suo aduentu nunciũ pmis surus ad inferos iuuenẽ filiũ iussit occidi · Cuius post necem et ip se miserabilit die quinta defunctus ab Archelao filio successore magis ob p̄teritã v̄tuteȝ q̃ȝ ob cõtinuatã seuiciã honorifice et ri tu regio sepultus est ·

Tristes quidam et tyberij cesaris atque gaii caligule iurgium cum valeria messalina

Oterã hic in detestacõnem rerum tpaliũ et infauũ et inexplebile herodis desideriũ iure subnectere attamẽ non ante putrescentẽ eius initium finierã. et ecce lugubres ex filijs extitere duo Archelaus videlicet et herodes. qui pius Antipas dictus est. Ex hijs primus anxie querebat. quod sibi a patre in regnũ iure hereditario substituto Augustus regnũ paterna negasset. et tractu tpis eum apud viennã galliarum urbẽ religasset exilio. ibique longinquiua finis (non lõga mora interposita) ex rege priuatus expirasset. Alter vero quiã añ cũ philippo fratre Thetracha designatus fueãt a Cesare demũ fratri successor effectus deflebat se exulẽ extorrẽque vna cũ herodiade vxore (quã philippo surripuerat) apud hyspanos aliquãdiu a tenui pssum fortuna extremum diem vltimo clausisse. Sed hos inter et alios varia lamẽtãtes iurgiũ fere delectabile sed licet obscenũ Tyberij Cesaris et gaij caligule cũ Valeria Messalina. aures ipulit meas. et in se cotraxit animũ oculosque. Tyberius quidẽ augustus et gaius dato habitu aspectuque mestissimi apparerent visa inter flentes Messalina quasi ad quid venissent obliti in eã alterius vicibus vbisque atrocibus inuehere incepere. et primo Caligula Quid inquit obscena libidinũ hiatrix huc Messalina venisti. an visura flentẽ Emiliã lepidam liuiã Medullinã queritantẽ planciam herculanillam repudiatam Eluam petinã. quasi gaudens quod tibi preterris sobrius senex Claudius orbi ipitãs cesserit. aut drusũ piro strãgulatũ et Claudiam ante limen mris expositã puignos tuos vt ex augustijs et orsu aliquid voluptatis sumeres. seu pocius soporiferas herbas papauera opiũ vel medicata vina. vt occupantẽ libidines tuas Claudiũ non alto somno demersũ. sed fere exanimẽ redderes. non equidẽ. Subsecutus cõfestim Tyberius iã nouissime potuit ingurgitatorẽ illũ egregiũ esto titubantẽ celicolis Agrippine merito iunctum esse. et Ambrosij nectario vna cum ioue amplissimos calices haurientẽ. Verum viget adhuc eius insaciabilis prurigo. quod persepe nocte i vna adulteris innumeris se subegit et pocius

fessa labore q̄z concubitu veste in aliena petitas cellulas · noctu vltima reliquit · Edepol lupanaria aut fornices ·locum hunc ar bitrata est · et multos venientes aspiciens iam secuta impudens mechos reptura suos accessit · sed eras vorago inexplebilis · si nescis miseriarum loc⁹ nō luxuriarum hic est · At illa firmiori vultu ⁊ oratione integriori q̄z putes illecebri fuisse mulieri aduersus exa sperantes hos inquit locum ⁊ qui veniant ⁊ causam etiam vo bis tacentib⁹ optime nouerā · s; vt impium fortune casum q᷑ a clarissimi patris Barbati messale ac ab imperiali thalamo in tur pissimā mortem ac indelebilem infamiam conciderim vt defle rem veni · Ast dum vos audeo videoq̄z tristes · nec mea forte candidiores exuisse vitam sencio iam min⁹ misera postpositis paululum lacrimis vestris sermonib⁹ impauida vices reddaz · Et si erubescā non inficiar · lasciuia · luxuriosa · adultera · concubi tu plurimo semper auida fui · quod q̄dem quantumcūq̄z multū habeat criminis non tamen aliquali caret excusacōne · Memini et meminisse iuuat percontanti barbato d̄ natiuitate mea math maticū respondisse · Duz hec tibi messalamata est · gemina laco ne ples in nostrum thelib⁹ detenta surgebat ab infero · quā hostez tenens orionis Athlanciades sequebatᷓ · celūq̄z mediū hyulco draconis capiti Martiq̄z suo iūcta cythera tenebat · et suis ipisci bus Iouez · atq̄z infelicem cū Ganimede senē celi vertigo in no ctem profundissimā rapiebat · quib⁹ agentib⁹ omnis etherea cō pago ruere videbatᷓ in venerem · celo igitᷓ vrgente in hoc nata sum · et si abhominabile facin⁹ naturale tamen est · et esto velit et vere velint aliqui posse hoc forti animo superari defecisse semel iam excusabat Alcbides · cui etsi illud humeris substentare con cessū sit · virib⁹ tn̄ superare negatū ē · ea igitᷓ vi q̄ ⁊ hercules victa sū · verum si Affrican⁹ scipio aut marc⁹ catho obiecissent q̄ vos o bicitis vel ego me Sulphiciā fuluij flacti cōiugē seu Orgiagon tis vxorē aut ātiq̄orē illā Lucreciā dixissez · ⁊ ego tacuisse debu erā · ⁊ vos iusta iurgia miscere potatis · ⁊ vt p̄it i ābos reiciā · qd̄ i me obicitis āb vobis memineris iepte iuuenis · et germanici pijssimi p̄ris indigna proles · apd̄ q̄scūq̄z notissimum esse · quid honestate consanguinitatis abiecta ⁊ a dānabili luxurie tue ardore

tractus in Agripillam drusillam lmillãq; ex ambob; pntib; so
rores tuos egeris· et quid potissime in drusillã· nec latet vos·
qđ in honestissimas matronas· nunc sub cõiugii specie· nũc vi
sepius egeris· etiã cernẽtib; viris· quos vn i cũ vxorib; in con
iugiis aduocaras ꝓditor· Sed quid istud· ego medicata vina
in gurgitario Claudio apponebã· vt in somnũ soluerẽ· tu ve-
nena vndiq; cõgregaueras· vt in mortẽ humanũ gen⁹ omne
dissolueres· Ego sopitũ Claudiũ cupiebã· vt licẽci⁹ ardori vaca
rem meo· tu nec dicere verit⁹ es ciuib; cũctis tuis· caput cupie
bas vnũ· vt ictu posses vno seuiciã cõplere tuam· Tu sepe que
stus es tui ꝑncipat⁹ tpa fame publica peste vel clade non insi-
gniri· quib; inspectis ꝑnceps optime· qui te prẽm dicebas pa
trie cum hostis esses· nõ adeo insolent ⁊ incõsiderate in me mi-
serã insurgere debueras· ꝓfecto gai eq̃ssimũ est· vt q̃s ignomi
niã suam purget anteq̃ alienos accuset· sed te reassũptura ali-
quãdo in spurtissimũ senez istũ toto trahor affectu Et dicas vo
lo Tyberi clarissime (qui tanta tãq; accurata dicacitate meas
momordisti inepcias) nunq̃ e memoria tua ceciderit insula Cã
panie Caprea· apud quã secessũ ⁊ latibulũ occisoꝝ tuoꝝ elege-
ras· ymmo officinã obscenitatũ tuaꝝ condideras· O obiurga
tor libidinũ muliebriũ strennue· nõne mõstruosaꝝ lasciuiaruz
spurcicias exornasti· nõne exq̃sitis vndiq; meretriculis atq; le-
nonib; ⁊ quibuscũq; noui ⁊ inauditi cõcubit⁹ reptorib; quos
tu spurolos vocabas exornata cõplesti· vt dum auid⁹ ꝑpinq̃di
nes cõmixtionũ suaꝝ spectares effectu corpis· tui vires i ner
uũ cõsurgerẽt· ne te siue tot enormia patrarent· Nõne spurcassi
me senex nemora antra ⁊ loca semota siluestria p omnẽ insulã
(quã tu nõ dign⁹ cõsorcio fere in colebas) caueis atq; locellis·
incestuose veneri aptis variis suffragãtib; adminiculis impleui
sti· et feminis ephebisq; repleuisti· vt passim tendẽs id cerneres
ageresq; si suppeterent vires· q; mihi iuuencule mulieri obicis
iam fecisse· Ego lupanaria noctu claz aliena palliata veste vrẽs
exquirebam iuuenis tu per diem omnem palam senex frigensq;
in colebas caueas· pudet me scelestam feminam referre qđ
te princeps i clite pisciculis tuis adhibitis cõmisisse nõ puduit

Quid ergo te non antea ꝓspectasti miserrime q̄3 michi obice
res adulteria mea· aduertisses liquido in te dixisse quod mihi
obiecisse putabas· Sed si forte ꝓbra hec velletis refellere asse
rentes honestaꝝ matronaꝝ vnicū esse thesauꝝ pudiciciā · eoq3
pdito in recupacōem frustra sudet quod viris non contingit·
nec ob id infamiā consequant· ex quo plurimū mulieres effici
untur infames· Haberem quid ad hoc in vos dicerē· si longius
loq̄ vellem Sed absit (vt fatear) q̄ vlli liceat vlla de causa abs:
q3 infamia in ꝟtutes agere· si sint qui concedāt· nec hoc tn̄ sce
lere rei estis· cum sūma inaudita fere pfidia laboretis · Et cum
premittā3 Tyberi iuuētutis tue inerciā· ⁊ circa potēciores ocia
quibꝰ meritis vocabaris liberi⁹ claudi⁹ nero ⁊ ob ca sidiā secces:
sus in Rhodū ad insaciabile3 sitim quā sanguinis ex innata ani
mi tui nequicia habuisti· et ne verbis testimonio caream volo
te circumspectes ⁊ ante alios Gaiū Asinū gallum splendidū
vrbis nostre facundie oratorie lumen que3 nulla alia tract⁹ cau
sa q̄3 mētis seuicia· post diros plurimosq3 cruciat⁹ euiscerari ius
sisti· Volo ꝓspectes vononiū illustre3 Parthorū rege3· sedicōe
suoꝝ regno pulsū· non solū tam grande infortuniū exectante3
sed q̄ inexplebili auaricia tua (cū in side3 romani populi aufu:
gisset) Anthiociā· ibi pmo ingenti thesauro a te puat⁹· et factus
ex rege ditissimo mēdicus et exautorat⁹ homo sit· ac inde crude
litate tua truci morte reacq̄rendi regni spe nudat⁹ excesserit· et
si vlterius oculos porrigas· Agrippinā nurū tuā miseram flētē
q3 atrocitatē tuā videbis· eo q̄ innocentē eam accusare veritus
non sis sed nunc ad augusti statuā· nunc ad exercitum fugā pa:
rare· et ob id a te apud paudatariu3 relegatā· Quo insup a Cē
turione eam adeo verberis affligi fecisti vt oculo puaretur vno
et demum· Du3 tua fastigia ac crudelitates morte effugere cona:
retur· et morte3 inedia quereret inuidens tam vite breuitate i
iurias tuas effugere vi cibum per guttur eius impingere ani:
mamq3 fuge destinatam seruare frustra conatus es · expertusq3
mulieris ingenio te multis posse mortem etiam renuentibꝰ
dare vitam nolenti nemini cognouisti · Compacior e castor in
medijs miserijs meis Neroni atque druso Germanici filijs

huiusq̧ infandi iuuenis fratribꝫ· quos tibi sibiq̧ post tergum cerno sua fata· gemētes aientes se ob inuidiā a te sumptā (eo q̧ pro eoꝝ salute vota suscepta sint) pmo varijs iniurijs lacerratos. Demū lr̄is neq̄ter senatui accusatos· atq̧ te agēte hostes reipublice iudicatos· tandē seuicia tua ad id deductos· vt Nero in poncia insula relegatus media moreret· Drusus in parte palacij (vt quidā ferunt) timore laquei ⁊ vnci a carnifice demōstrati seipm̄ occideret; esto ipe acerbius clamitet sibi alimētis subtractis oībꝫ· ad tormētū e culcitū tractū mādūcādum illū cogens· extremo cū apud alios odia cū morte secedāt mortuoꝝ fame reliq̄as adeo dispergi fecisti· vt ad tumulū exhibendū defunctis nūq̄ꝫ possint ab aliquo colligi· ⁊ mihi q̄si facinora tua ignorāti inueterate dierum maloꝝ obicis boletos et pocula. Dic queso, cui dubiū est quin Germanicū drusi filiū nepotem primo etiā adoptiuū filiū tuū· tam bello cōspicuū ducem· tam rei publice vtilem· tam plebi prībusq̧ dilectū per Gneum pisonē cum syrie prepositū veneno necaueris et drusi frēꝫ tuū pr̄ter cuiꝰ tu cadauer tanta cū huānitate psecutus es· Ego virū decipiebā poculis· tu frēs nepotesq̧ et filios surripiebas veneno· Ego inertē ludebam· tu sollertissimos occidebas. O dira pestis et merito feralibꝫ verbis execrāda fratrē in fratrē seuire· quibꝫ etiā antequā nascerētur· vnus fuit et ideꝫ sanguis· pater vnus et genitrix vna· diu nati ideꝫ patrij lares· par eoꝝ pēnē cura· indūctus· mores et disciplina eadem· ⁊ ab ipo vite exordio amicicia incboata· Belue non vno gestate vtero· si vna iūcte specie· se inuicem ab exteris seruāt illesas· Homines quibꝫ data ratio est· (sinamus in alios) si in fratres etiā exasparē animos exercere seuiciam nō verent· sed ad te redeo cuiꝰ truculēcias si narrare velim oēs deficiūt verba· Insurgat ⁊ dicat Seianus quē cum deiectis eiꝰ statuis excarnificatū vncisq̧ tractū in Tiberim pr̄ceretur iussisti· Adueniāt q̄ ad seuiciā tuā cōplendā· apud capreas erupibus post varia tormenta in precipiciū dati sunt· Mihi quippe satis ē paucis ostēdisse· qꝫ te nouerim· q̄ tui animi iniq̄tates sint· Mee corpis· tue excogitate· mee coacte· tue humano generi· toti damnose· mee ignominia pudoris feminei sublata

nemini Ego principis iussu confossa· Tu inter lenones ꝛ mere
triculas obscenus in fornicibꝰ marcido confractꝰ senio in vene
rem pnᵒ· etiā frustra cupiēs cecidisti· quid ergo mærens in mu
lierē· cōmune oīꝫ viciū luxuriā obicies· sed e celo· quo te senex
libidinose carnifex pupugi hunc insolentē iuuenē libet itera
to cōtingere· vbi nūc queso gai illa tua ridenda atq; detestāda
ꝛ manis gloria· qua te deū mortalis ꝛ imanis fera adhuc finge
re ausus es· qua templa cōfici· statuas poni· hostias mactari· vi
ctimas offerri· p̄ces porrigi· nomē inuocari tuum· ꝛ ab hominibꝰ
adorari passus es· ymo rēnuētes minis ꝛ indignacōibꝰ in amē
ciā cogebas tuā· in hoc (vt cerno) lapsa est· vt mē miseros a te
mea luxuria detestet· O lepidū capitulū tam repēte ab altaribꝰ
e celo· ex deoꝝ cōtubernio medios inī gladios te rite trucida:
tuꝫ· ꝛ inde in miseriaꝝ locū ad messalinā corrodendā deiectus
es· Credo castorē atq; pollucē (quibꝰ mediꝰ residebas) te nouū
inqlinum ex possessione sua veteri eicere· ac existimo Iouē capi
tolinū te nimius suis verbis exasperantē ignauiā longiꝰ tollerare
nequisse· Quis oro deoꝝ mercuriꝰ aut mars seu minerua te eiꝰ
auulsit ab auribꝰ· mehercle imerito factū est· nam postq̄ꝫ aures su
as cōpletas cōsilijs feceras te q; ipsū aliquando retrahebas i rei
publice cōmodū ꝛ nomīs tui decꝰ ꝑpetuum· surgens in neronē
fratrem tuū· nil tale timentē (ut aiunt aliqui) gladios expiri ius
sisti· et sic in sillanum soceꝝ· sic ꝛ in ptholomeū Iube regis filiū
tibi ex Selene Anthonij filia consobrinū· sic i senatores plures
sic in cōsulares atq; in p̄torianos viros · sic etiā in romanā ple
bē in quaꝫ horreis firmatis qūꝫ famē erisitonis vidisti· O p̄cla
rus p̄re pater· sic eni p̄dilectōne nimia cernimꝰ in filios agere
genitores vt necenē fame certa potiꝰ q̄ꝫ fortune dubie reseruen
tur· Iouis ne an Iunonis regine fuit istud consiliūꝫ· veneris ge
nitricis fuisse arbitror ad captandā beniuolentiā subditoꝝ im
pensiꝫ· Hec eadem existimo egit· vt p̄res ad ꝯspectanda filio
ruꝫ supplicia inuitos traheres vt innocuos nocuos q; feris obice
res· vt libellos illos spectabiles post necem tuā Claudio meo
compertos scriberes· pijs insignitos titulis· cum vni gladius al
teri pugio nomen esset· tue clementie testes egregios· sed vidē

dij· quos tu vesania calcabas tua · et magis aliorum innocentiam que meruerat supplitia intuentes · ut confoderreris facile permisere· verum cum tanto non videaris adhuc attritus supplicio · volo si mistram visus tuam intuearis· videbis equidem Cesoniam tam tibi dilectam centurionis exente rataz gladio· flentemque Iuliam tuam Druhillam pieci illisam ne semen aliquod ex te natum superesset· Et(ut cetera taceam) precor dicatis infelices homines primo silvestres onagri divine Cesaree domus dedecus sempiternum· que vos fetidis cadaveribus derelictis cepere sedes premisit ne nauta Caron vos navem conscendere· Potuit ne cum paciencia iudex ille Rodamantus et criminum cognitor minos vos audisse· Potuit ne crux aliquis vestris sceleribus satis dignas excogitare penas· non eque non flegeton· non stigia sufficit palus· furijs istis et plutoni abhominabiles estis et omni tartaro vestro conspectu penas infigitis· Abicite igitur infaustissime belue eam quam meruistis in crucem· et vos ipsos docete vestra prius expiare facinora· quam morsus infigere alienis· Hec cum illa infracta quadam vivacitate dixisset· et ego non solum absque tedio sed summa cum delectacione elevatis audissem auribus· truces homines confusi· et illius victoriam taciturnitate pandentes prominulis abiectis capitibus iam recessum parabant ambo· dum supervenit longe alter quam cum lauream in exstaristas assumpsit orbis monstrum (et non ante similis visa belua) Nero Claudius Cesar· qui memoria mortuorum scelerum· posituros silentium alienis· Cuius quidem tam grandis lapsus fuit· uti fuerat ascensus· ut de se scribam serio sibi ordo suspri laboris obtinuit·

De Nerone Claudio rege·

Nobardorum familia Rome ex gente floruit domicia lucio domicio Enobardo dante principium Que et magistratibus atque triumphis clarisque coniugijs fulgens successione plurima ad id venit· ut ex lucio domicio et Agrippina sorore gai caligule Nero Claudius nasceretur quem ut in sublime tolleretur et matris astutia et fortune benignitas operata est· Nam cum trium annorum infans patrem aque intercutis laborantem perdidisset agrippina mater eius a gaio tunc principe in exilium relegata

sub duob pedagogis apud lepidam amicā suam fraudat⁹ etiā ētia pte bonoꝝ (quoꝝ patris heres renascerat) satis tenui fortu na nutrit⁹ est. Demū impante Claudio reuocata ab exilio agrip pina (vt reor) germanici aui memoria plurimū auctus est ita vt tāq̄ britāmci emulus a Messalina temptaret̄ occidi. veꝝ ea iussu Claudij obstenitate adulterioꝝ suoꝝ pempta blandicijs Agrippine palladijq̄ liberti ope actū est. vt illā Claudi⁹ Cesar ei⁹ amore incensus a subornato ante senatu coact⁹ vxorem du cerꝫ cū nullo maioꝝ exemplo ex germano frē. neqꝫ tūc ducere liceret. Nec post multū cū iam vndecimū annū ageret nero seu (vt volūt alij) tēiumdecimū Agrippine mr̄is opera a Claudio ī filiū adoptatus est. in quaꝫ a familia claudioꝝ nemo ante susce ptus fuerat qui ab eoꝝ extr⁹ esset origine. ⁊ amico Senece cla rissimo viro atqꝫ apprime erudito cōmendat⁹. Porro cū pub tatem attigi sset Octauiā claudij ex Messalina filiam duxit vxo rem. nec diu Agrippine fraude Claudius veneno perijt sūptis boletis. quib plurimum delectabat̄. vt arbitrant̄ aliqui. et ei⁹ occultata morte. neglecto Britannico nero decimū septimū an nū agens assumpsit imperium. Cui⁹ circa inicia laudandis faci noribꝰ se principem optimum exhibiturum ꝓmittēs plurimū fauoris ꝓmeruit. et ex puero igit̄ paupere ⁊ ꝑuato adolescente ad culmē pituri orbis euect⁹ regibꝰ etiā impauit. tantiqꝫ maie stati fulgores quosdā addidit. Nā liberales artes etate puerili fere oms mira celeritate suscepit. et cū ingeniū ꝓmtissimuꝫ ad oratoriam disciplinā capescendā ⁊ philosophie sanctissima do cumēta manifestis haberet indicijs a cognicione oratorie artis a seneca sublat⁹ est quoꝛūdā iudicio vt illi sol⁹ grat⁹ existeret. A phia vero Agrippina remouit. muliebrit̄ impanti pħpam ad u'sam esse cōfirmās poesim (ī quā se ꝓfundissime dedit) si perse uerasset adeo assūpsisset vt iudicio pluriū int̄ alios euasisset cla rissimus Verum non adeo omisit quin multa ⁊ prompte com poneret carmina volens. et poema etiam quoddam de quo ad huc extat memoria in Clodium scilicet pollionem pretorium virum scripsit. cui fuit titulus luscio. In pingendo atqꝫ fingen do precipuus. In musicis egregius tam voce q̄ꝫ fidibꝰ fistulisqꝫ

Aurigandi equitandiqꝫ peritissimus·robustis corpore ·et in q̄ buscunqꝫ certaminibꝫ ꝓmptus ⁊ audax atqꝫ subsistens· Et cū cupidissimꝰ eterni nomīs esset amplissimos sūptus edificando construxit· Nā dum pietibꝫ famā potius crederet q̄ꝫ virtuti rome mirande magnitudinis domū triū milium passuū ambitus habentē vel pluriū edificari fecit q̄ꝫ pmo transitoriam nominauit· Inde igne consumptam restauravit īpensius · eāqꝫ ꝓ transitoria appellauit auream intra quam non viridaria tantū nō claustra sed arua vineta ⁊ rura siluasqꝫ disposuit·atqꝫ stagnum permaxium introduxit· ⁊ pecoꝝ omnium fere specierum atqꝫ ferarum ⁊ pisciū inumerositate compleuit· tecta autem aureis laquearibꝫ exornauit·Cenacula ⁊ cubicula tabulis eburneis auro gemmis ⁊ carissimis conchis mirabili decorauit edifitio seu artifitio·et alia plurima potius ad libidinem q̄ꝫ ad pulchritudinēꝫ magnifica superadiecit apud Baias quo delectabaṫ plurimū eo q̄ locus non paciente natura potabili careret aqua vicinam Meseno piscinam construi fecit magnitudinis inuise·in quam per aqueductum ex toto lapide constructum per pilas arcusqꝫ quadragintasex milibꝫ passuū vel amplius tractum a Saruo affluentissime aquas deduci fecit· Fecit p̄terea montes fodi ⁊ subterraneas ac nauigabiles vias a lacu Auerni·hostiā vsqꝫ excogitauit posse pducere· A quibꝫ paludibꝫ pontinis impedientibꝫ destitit·seu vt volunt alij vt fossores Carthaginem mitteret dydonis repertursꝰ thesauros sub diruto monte absconditos·fecit īsuper fieri ex ere fuso statuas altitudis inuise · ex quibꝫ adhuc nōnulla videnṫ fragmenta similiṫ ⁊ alia plura · Sed quid virtutes ⁊ magistralia eius extendam·neminem credo optima fortuna sua fedius abusum Nerone·et (vt satis apparet) perspicacissimum illi a natura concessum ingenium a pingui coinquinatum fuisse substantia·a qua īconstantissime mentis homo fit· facile decipimur omnes·sic etiam reor vrgenti perditissimis moribus nemini in contrarium tam diu fuisse indultum · Is q̄ppe reuocatis ludis ⁊ aliquibus ex nouo constitutis ⁊ moribus ciuium aliquantulum emēdatis legibꝫqꝫ vtilissimis conditis ⁊ amplissimis muneribꝫ plebi p̄ribꝫqꝫ cōcessꝭ (q̄si huiusmōi rebꝫ

suum firmasset imperium) sensim in mirā ⁊ abhominabilem p
culātiā decidit. Nā posita imperatoria maiestate absq; rubore a
quo quām maximū pacturus reipublice cōmodū non solū con
catauit atq; cythara cū getulis ⁊ egipcijs histrionibꝰ decert
uit. quinymmo (quod turpius est) sepissime int scorta tociꝰ urb
et lixas ganeasq; docte psalleret ostendit. aurigauit etiā sepi
ac heroum tragedias fingens. Mimoꝝ more saltauit in scena
plebe spectante. et obtēta victoria nouo ritu vti reuerteret a sa
rmatis vrbem triumphās intrauit. Nec minꝰ aliqn dū dies ill
in noctē mutato habitu tabernas ⁊ lupanaria ⁊ inhonesta que
cunq; loca nō absq; periculo suo ⁊ alioꝝ iniuria discurrere ⁊ in
trare ac turpia quecūq; agere īpudent ⁊ sepe consueuit. quibꝰ
pseuerās omni verecūdia pulsa palā etiā factitare orsus est. ⁊
cū in gulam ⁊ luxuriā totū se pcipitē dedisset epulas a die me
dio in pfundissimā noctē assiduus deducebat ingurgitacioni
bus. ⁊ hostiā seu Baias dū vagus expeteret et passim per litꝰ oē
suo iussu taberne atq; insignes gance edulijs pocionibusq; cō
ferte varijs locabant in locis. necnō ⁊ institoria nobiliū matro
naꝝ a quibꝰ trāsiens vt appellaret inuitari iusserat. Ad quas im
pudice nōnūq; nec absq; fetida matronaꝝ nota diuertisse cer
tissimū est. Et esto sibi pma Octauiā inde poppiam Sabiam et
post has Statiliam messalinā habuisset vxores. et īgenuorum
iuuenum atq; nuptarum et virginum concubitu abuteret cō
tinue. non tamen veritus est vestali virgini Rubrie ad incestū
paciendum vim inferre etiam manifeste. Et (quod tpissimū ē
et forsan iauditū) Sporum quēdā (cuiꝰ amore tenebat inepto)
dū electis testiculis ī muliebrē naturā reducere conatꝰ omnes
exposuisset frustratus vt potuit augustarum ornamentis excul
tum celebri nupciarum festo duxit vxorem. nec istud satis ī de
decus suum fecisse fuit. Verum in obprobrium ytalice lasciuie
per conuentus omnes grecie. illum tanquam nurum ⁊ obtabi
le sue felicitatis bonum in spectaculum duxit. nec obstinuit qn
et ipse palam Ompharo liberto cuidam vir tanquam femina
nuberet. nocteq; prima scelesti concubitus more virginum q
ritos emittere eiulatus quasi eius uiolaretur virginitas. Sed

quit circa hec iusto tam turpia quid de eo credi poterit · scuius
tot ⁊ tam ingentia fuerint illecebra vt inueniant͛ qui credāt eū
etiā in matris concubitu lasciuisse Quibꝫ tam detestādis facino
ribꝫ ·posita ꝓdigalitate qua aureo rethi purpureo tracto fune
piscari solit⁹ erat· ⁊ veste nulla bis indui· atq̧ in punctū quadra
genis sestercijs alea ludere pedesq̧ mularum vehicula trahen:
ciū: seu lecticas gestācium soleis roborare argenteis· ⁊ alia plu
ra ꝓfuse nimiū facere immiscuit auaritiā ⁊ atrocitatē · Nam ꝑter
alia questus genera plurima atq̧ turpia adinuenit templa de:
orū tam ciuilia q̄ꝫ forensia violauit ·et deoꝝ simulachris auro
argentoq̧ ꝯfectis donis ornamētisq̧ reliquis sacrilegus priua
uit· Postremo asserens se offensum deformitate tam veterano
rum edificioꝝ q̄ꝫ incōpositis viaꝝ circuitionibꝫ vrbis vt i me
li⁹ pulchrius ve reformarent͛· Romā omnē cremendā igni con:
cessit· ⁊ sex diebus noctibusq̧ septē audente nemine rebꝫ suis
iferre subsidium· ex turri metrueciana halosim plij decantans
letabūdus conspexit incendiū· Quo sedato cum nulli liceret col
ligere reꝝ suarum reliquias· ipse ruinas incendij cerebrantibꝫ
assistens fusos igni colligebat thesauros · O quot deoꝝ edes q̊t
venerāda tēpla· lacinis punicis macedonicis Asiaticis gallicis:
q̧ ⁊ alijs ornata victorijs· quot nobiliū domus· quot publica
theatra quot statue veterum aut collapse aut absumpte sunt ·
Quid plura· cum hijs tanta isuper exarsit seuitia· vt nemo suis
securus vsq̧ nedum noctibꝫ sed vigilijs consistere posset· Naꝫ
int͛ alia dāpnanda eius facinora Britānicū fratrē suum Claudij
filiū· non ut quidam putant metu· ne sibi q̄nꝫ ob genitoris me
moriā dominiū auferret verum inuidia que illi audiēcium iu:
dicio ad cantandum videbat͛ iocundior· veneno a locusta con
fecto substulit Matrem(cuí principatus inicio fere rempubli
cam omnem commiserat) non valentibus beneficijs suscepti
imperij nec infandis contubernijs nec strictissimis geniture
vinculis · eo q̄ acrius exscelerattis operibus illum corriperet ·
ante omnia illam omī ꝓuauit honore regiminis· inde nudam
(edicto posito ne quis eam susciperet) noctu ex palacio expu:
lit· tandem pauore correptus ne cuius opa ꝓncipatū susceperat

eiusdem deponeret frustra venenis intercipe illam· inde machi ne in eam casure vite eius insidiat⁹ est· Postremo ficto vultu recōciliat⁹ eidem ea a Roma seu ab ancio pocius puteolos voca uit· et inde baias ad eius quinqtria celebranda vt eius pcepto naui solubili absorberet ab vndis· q̄ꝫ haud lōge baiolis fracta fluctib⁹ fere sublatā· in quā deuenerat villulaꝫ misso decurione iussit occidi· eam mortuā vt videret occurrit non solū potens fact⁹ siccis genis suū aspicē scelus· sed ⁊ auida mēbra iacentis tractare manib⁹· nunc hec circūstantib⁹ amicis laudans nūc il la vitupans· et cū in taꝫ nephando misterio sitis aduenisset mi nistro cruētus ꝓspectansqꝫ potauit Octauiani vxorē(poppee sabine capt⁹ amore) dicens eaꝫ sterileꝫ cū maxima senat⁹ ac ple bis indignacōe dimisit· qnpmmo cū pudicissimā dixisset adul terā eam religauit in insulam· ⁊ cū occidi iussisset cōfestim pelicē poppeam illi supinduxit· inde cū iam poppeam calce interemisset Anthoniam pr̄t Claudij pncipis filiam· qꝫ ipsius nupcias ren nuisse: fecit examinari· Quid ex ꝓpiquis omnib⁹ dicam· ex q̄ bus vnicū nō seruauit nec tm̄ abstulit· ſꝫ varijs excogitatis tor mētis illos excarnificatos mori coegit· Int̄ quos Aul⁹ plancius iuuenis strennu⁹ cecidit· eo asserente a matre dilectū· eiqꝫ ab ea dē ꝓmissū impiū· Similit̄ ⁊ priuignū Rufū Crispinū impube rem ex poppea natū· q̄ dū piscaret̄ suo iussu in mare demersus est· Sic et marcū Anneū lucanū lucei Annei Mele filiū· du eum pisoniane cōiuracōnis eū cōiūctūqꝫ diceret· vt medico ad inci dendas venas brachiū exhiberet coherciut· Sic ⁊ Senecaꝫ facū dissimū senem pceptorēqꝫ suū nulla reddita causa ad incisionē venaꝝ venenūqꝫ sumēdū impulit· Sic ⁊ Cassiuꝫ longinū· sic ne passim cūctos referā· Senatores ac nobiles vrbis plurimos sub diuersis accusacionis titulis trucidans ceδib⁹ assiduis i im mensū ꝓ libito crassat⁹ est· Et ne omitteri Symonē petrū ⁊ pau lum tharsium sanctissimos homines ac sacre religionis xp̄iane principes ⁊ doctores cuiusdā nigromantici maleficijs fascina tus cū quibusdam sequacibus quasi superſticionis suasores in digna morte mulctauit eos asserens pridiani incendij quo Roma absumpta est reos· Nec desunt qui asserant eū polifago

cuidam egipcio ritu bestiali crudas carnes et quicquid appone
retur mandente viuos homines decerpendos edendosque apposu
isse quonque. Sane quid miram si homo truculentus homines puipen-
deret cum deos quoscunque vilipenderet vltro atque rideret. quorum
omnium atque religionum adeo spretor fuit permaximus vt preter egipciam
insidem nullum coleret. cuius etiam post tempus deitate contempta vrina et
spurcicijs imaginem scelestus homo proluit. Sed quid plura pacien-
te tam diu romanorum secordia Neronis ignauias ab exteris illi in
ruinam meritam lubricum inchoatum est nam cum iam nequicijs exosus et con
temptui esse cepisset Britanni se romano subtraxere imperio.
armenia non absque maxima romanorum sociorum cede missis sub iu
go legionibus in suas habuit leges. Et demum sub Iulio proprectore
galliarum facta defectio. Postremo sub galba hyspanie destinta
runt. quibus sic passim succedentibus. cum a lasciuis suis operibus
Nero more veteri non desisteret varijs a senatu conuicijs lacera
tus qui toto nuper minabatur orbi in pauorem incidit. et dum ex
pediciones permaxias in gallias hyspanias fingeret. nec aliud pre
ter verba faceret et consuetis instanter vacaret. Indignantes Ro-
mam vt eorum moris est. quibus ad veritatem propalandam
coram deficit animus iniuriosa crimina ac alia detestanda suis
per imaginibus et statuis apponebant occulte. Inde licencius enor
mia multa dicere incepere clamantes in triuijs verum domicij
patris eius dictum. Dum ob neronis natiuitatem ei congra-
tularentur amici. nil ex se et Agrippina nisi detestabile et publi-
cum malum nasci potuisse quibus satis illi palam factum est
que aduersus eum mens haberetur ab omnibus. Hijs atque
somnijs et prodigijs ab eo sumptis perterritus de morte an
xius potauit Sumpsitque a locusta venenum. quod postquam
aurea in pixide seruandum locauit varijs distrahi cepit ango-
ribus. et secum nunc ad parthos fugam commendans. nunc sup
plex galbam petere. nunc pro rostris senatum populumque roma
num orare et de preteritis veniam poscere. demum dubijs hinc
de distractus curis cum deliberacionem in crastinum seruasset in somnum
profundissimum mersus est (tantum enim adhuc in eum poterat vetus ignauia.

vt in reb⁹ tam pēdulis auderet se sōnipno credere) sed cum cir
ca noctē mediā expgefact⁹ aduerteret stacionarios abijsse mili
tes · p quosdā ex seruulis necessarios vocari iussit · xx ꝗ cuꝫ nec
vocati venirent · nec missi reuerterent cum paucis nocte frustra
oīm amicoꝝ fores pulsauit · Et hic regressto cubiculo inueniens
cū omni supellectili ac pixide veneni custodes abijsse · in furorē
vsus vt feriret vnicuiqꝫ ex assistētib⁹ orās iugulū pbuit · qd cū
nemo vellet pagere · dolens q nec amicū haberet · nec hostem ti
mens auidusqꝫ qetis offerēte Phaonte liberto suo in ei⁹ sbur
banū secessit · cū iam nox iret in diē nudis pedib⁹ tunica tm̄ te
ctus adoperto capite et facie sudario velata comitantib⁹ q̄tuor
equū cōscendit · ⁊ int salariam ⁊ numētanā viaꝫ iter faciens mlt
ta aduersus se ex occurrentib⁹ audiēs eo venit quo cepat iter ·
et dimissis equis non nisi ꝑtensis ante pedes vestib⁹ p harūdi
netū tēdens haud lōge a villa cōsedit · In quaꝫ vt clā intraret q̄
drupes fact⁹ p angustias effosse cauerne in cellulā quandā se re
cepit · Ibi nero vt se Romanoꝝ ignominijs eriperet foueaꝫ ad
sui corpis magnitudinē fieri iussit · gemebūd⁹qꝫ oportuna cu
rādo funeri parari pcepit · Inde certior fact⁹ se tanq̄ꝫ reipublice
hostem a senatu dampnatū · ⁊ ad suppliciū queri · cū sepi⁹ in cas
sū suasisset astantib⁹ vt pūia alicui⁹ eoꝝ ac voluntaria morte
ad eandē ꝓuocaret · ⁊ ipse iam strepitū querencū senciens pu
gionem supincubuit ꝓprio · verū cū icūbenti ac fere iam exalanti
supuenisset missus Cēturio ⁊ ne quicq̄ꝫ tēptaret · admotis vul
neri licinijs cohercē sanguinē manantē · ⁊ respōdisset interrogan
ti · quid peteret illū ad rēpublicā reducendū · ⁊ spopondisset au
xiliū · nil aduersus spōdētē dixit q̄ꝫ sero et hec est fides et h̄ i vbo
immixtā sanguine fetidā aīaꝫ expulit · maxia quidē oīꝫ Romanoꝝ
leticia ab egloga vo Alexādria nutrice sua ⁊ Actia cōcubina ve
teri domicioꝝ monumēto pua cū impēsa sepult⁹ est.

Afflicti quidam.

Aucis a neronis ignauia absoluto plures assistere mise
ri · quos inter Eleazarus erat isrhelita mestissimus q ex
latronum celebri pncipe excarnificand⁹ diris cruciatib⁹

a felice Iudee preside romam trāsmissus. Inde crotis argi cunē
tus Sergius galba veniebat · et scemata sue nobilitatis officia
insignia pclara cōnubia successus psperos ⁊ ascēsus ad culmē
romani pncipatꝰ · multis recitasset cū lacrimis fortunaꝝ instabi
lē · cuiꝰ ope aiebat se cesum caputqꝫ suū a gregario milite otho
ni hosti delatū · et ab eo talonibꝰ lirisqꝫ cōcessū · vltimo redēptū
a patrobilo Neronis olim liberto · et eiusdē patroni sui i ferias
deiectū · eo qꝫ suo iussu in Neronē arbitraret animadūsū execra
bat · Hunc sequebat iuuenis Pisō lucanꝰ deflēs ex eo qꝫ a gal
ba in filiū adoptatꝰ in acerbissimaꝫ mortē innocuꝰ ex spe altissi
ma tractꝰ sit · Necnō moderacius Othosilnꝰ qrebat qꝫ cede gal
be iam pnceps fusis suis exercitibꝫ a legionibꝫ ligatisqꝫ vitellij
desperās · linquēsqꝫ apicem tam grādis dominij in se ferrū im
pegerit manu sua · Quibꝫ iūctꝰ erat ⁊ ipse vitelliꝰ vino madēs
adhuc quē qm ignominiosius ceteris vitam ⁊ rēpublicā reliqs
se contigit addere reliquis visum est ·

De aulo vitellio Cesare ·

Sunt quidā ex fauno rege pici filio ⁊ nepote satni · et vi
tellia nimpha pgenitos fuisse vitellios · Alij a quodam
veteranorū futore ⁊ a luteria Apulie Ciuitate romam
venisse · publiūqꝫ vitelliū ex eis pmū romanū fuisse equitem
et res Octauiani cesaris pcurasse ex quo cōstat luciū vitelliuꝫ
cum fratribꝫ natū · A quo demum ⁊ aulus vitellius natꝰ est · Hūc
scortis Tyberianis inmixtū fuisse credūt · et Capue pueritiam ⁊
adolescentiam adeo inhoneste duxisse · vt cognomine spinterie
vocaretur · ⁊ corporis formeqꝫ decentia patri ad honores strauis
se gradꝰ Quibus labefactꝰ infandis post Tyberij mortē aurigā
di gratia Caligule beniuolētiam meruit · sic Claudij alee ludo
familiaritatē adeptꝰ est · et neronis īpia cōuemētia a quibꝫ ho
nores amplissimos ⁊ sacerdocia nolens obtinuit Attamē seu qꝫ
psusis nimis in sūptibus atqꝫ lasciuijs seu parcus moderatus
qꝫ in lucris qꝫ minime detestabili iuuentute crediderim fuerit
seu tam grandi ante egestate detentus · Vt vir ex erroris puin
cialium donis alienum es potuisset integre soluisse incertū est

Hoc constat imperante galba preter spem ĩ inferiorem germa
niam ad exercitum iturus deficiente viatico vnionem matri ex
auribꝰ abstulit ⁊ publicano traditum pecunias inuenisse qua
stipe tam parua iter quod omnibus ad culmen illi videbatur
clausum aperuit. Nam nil tale opinãs ab exercitu adũsus p̃nci
pem irritato p̃cipua cum beniuolencia susceptus est. quãobrẽ
spem celsitudinis sumens cũ dedissent munera indulgencia sor-
dium exercitum in suam grãm confirmauit. Qui nondum mẽ-
se pacto illum consueta in veste e cubiculo raptum imparatorẽ
sũmo fauore oim salutauit ⁊ spectabilem impij notam diui
Iulij gladium que a marcis delubro sumpserant porrexerunt.
Is vero iuncto sibi supioris germanie exercitu audita iam gal
be cede adũsus Othonem nomen impij occupantẽ multiphari
am diuisit exercitũ. quem cũ sepius a suis legatis fusũ ⁊ volun
taria morte peremptũ audisset triumphalibus ornatus romã tẽ-
dens ciuitates intrauit. vrbem vero palludatus ⁊ ferro cinctus
ac armatorum stipatus caterua equitũ intrans ad suã exaggerã
dam gloriam sumpsit consulatũ ꝑpetuum. neglectaq religio-
ne veteri in die Alliensi detestabili semp romais maximũ ponti
ficatũ assumpsit. quid ea tẽpestate poterat ampliꝰ exspectasse
mortalis ex tyberij scorto orbis dñs imperator triumphator et
auriga ⁊ a ludo alee moribusq nephandis pontifex maximus
sublimatꝰ. sic igir ex humili euectus loco quasi non oportuna
virtus non vigilancia non circũspectio sit nisi vt veniamus ad
apicem ea se proluit labe. qua ⁊ p̃decessores ⁊ i segniciem lap-
sus quasi cuidam optimo viuendi genere gule vltro sese con-
cessit atq voracitati ⁊ cũ non sufficerent sũptuosissime cõmes-
taciones cene atq conuiuia. quibꝰ apud varios ⁊ sepissime toto
vacabat studio. medijs etiã i sacrificijs ⁊ int altaria occupatus
semicoactꝰ ex popinis rapti rapi carnes. seu dici p̃terite semesa
fragmẽta portari iubebat ⁊ põtificalibꝰ ornatꝰ isulis hiulco ⁊ i
saciabili gutture fermo ritu deuorabat appoita crebris atq maxi-
mis potacioibꝰ captissimũ ventrẽ cõplens ⁊ inde vino madens
tintibãti q̃dã ẽcumbat aras. qd multa tã iepto vicio dprauatꝰ vi
tilliꝰ s ad oĩe facinoꝝ genꝰ exhibuit se facilẽ ⁊ paulati it ifada

pingue pect⁹ som̄natuit seucia· quia vti nuper indulgentia ni
mia nocentibꝫ etiā ignoscebat· nimis cō̄siliū etiam in inocuos
ꝓrūpebat· Ob quā causā dū alioꝝ delectat̄ cruciatibꝫ id eue
nit· vt suos etiā ꝓcuraret· Nam odiosus iam fact⁹ oībꝫ· octa
uo impij sui mense septētrionales exercit⁹ Mesiaꝝ atqꝫ panno
nie ⁊ orietales indiat⁹ ⁊ siriatic⁹ repente ab eo deficiētes in v̄
ba vespasiani iurarūt· Inde cū iam aduersus se bellū pandi ve
spasiano fratrē cū classe trāsmitteret et hortensiū copiaꝝ du
ces opponeret eosqꝫ partim rebellasse ptim nauali trestriqꝫ pu
gna fusos audisset animo fract⁹ in turpē impij pactionē veni
ens Flauio sabino fratri vespasiani spopondit· se si illi pacta da
ret̄ pecunia vltro impiū positurū reoꝝ īmmēciū rerū sollicitudi
ne preperdit⁹· nondū ꝑ voto cenauerat q̄ tam cito ꝑ parua pe
cunia se sūmā reipublice abiecturū pepigerat· solit⁹ pleno gur
gite astra volatu supare· nec satis hꝫ illi· sordidat⁹ q̄ppe i rostra
descendit· seqꝫ astanti populo cū gemitu impij oīn⁹ velle depo
nere testat⁹ est· in quo si pseuerasset forsan longi⁹ ad sacietatē
cōmedere potuisset· Veꝝ leuis homo a plebe ⁊ militibꝫ vt reti
neret impiū friuolis hortaret̄ rumoribꝫ· aura inflat⁹ tenuū i sa
binū ⁊ suos cōplices rebellātes missis germanis sabino obtrū
cato· capitoliū cū reliquūs igne cremauit· Porro deficiente fidu
cia in cōsilium p̄stinū rediens· pluribꝫ ex magistratibꝫ (quē q̄si
septꝫ susp̄erat) pugionē porrexit· veꝝ cū nemo sumeret ⁊ ipse
se diceret in edem cōcordie positurū vana quorūdam suasione
eū esse cōcordiā asserenciū tenuit Sed q̄d dicā presagus anim⁹
futurorum ac p̄teritoꝝ conscius nullis satis se credebat viribꝫ·
nec mirans credibile hominem ingurgitationibꝫ assuetū malle
popinas ⁊ meritorias turpi cum pace tabernas q̄ bello ⁊ ieiu
nijs vrgencia seruare imperia· et ob id cum instancia suasit se
natū vt aut illi pace ab hoste aut ad consultandum temp⁹ im
petraret aliquod· Sed audiens nondum veniēte respōso hostē
iam esse vicinū non impediente pauore ne occideret̄ impransus
panis cibis habunde commedit· et sompto inde pistore ⁊ coco
clam auentinum pecijt· fugam versus Campaneam arreptur⁹
Mox a paruo quorundam strepencium rumore de pace pacta

spe tractus inani prosiliuit in medium·palaciu͡q repeciit·quo cu͂ incerta oi͂a coperisset ⁊ iam cerneret hostes irrumpe miser· et eger animo zona sumpta aureis plena solam i͂ cellula͂ ianitoris se contulit· ⁊ vt lateret firmato ostio· ⁊ cane ꝓ foribꝫ religato ne facile impellenciu͂ viribus cederet lectulum obiecit ⁊ culcitram· ꝟ͂ a precursoribus capto palacio cu͂cta rimantibꝫ inuentus mendacio fere incognit⁹ euasit tande͂ notus postq̄ȝ vt carcere cathenisq͂ seruaret frustra preces effugerat·ligatis post tergum manibꝫ inductoq͂ gutturi eius laqueo·seminudus in forum deductus est·nec solu͂ turpibꝫ verbis occurrentiu͂ increpitus atq͂ delusus·sed sceno lutoq͂ atq͂ stercoribus passim deturpatus lacessitusq͂ ad scalas vsq͂ gemonias ꝓtractus est·et cu͂ frater eius ⁊ filius mille essent a nostris vulneribꝫ carnificibus datus minuti ⁊ pmaximu͂ cruciatu͂ spectante multitudine ml doloris crapula minuente ad necem vsq͂ deceptus est·Inde electo ab apparitore naribus eius vnco clamantibꝫ i͂ eius obprobriu͂ omibꝫ vsq͂ Tyberim ritu fetidi canis distractu͂ ⁊ in fulminis alueu͂ ꝓiectum est deforme cadauer·et cu͂ vita dedecorose Auli ebrietas ⁊ impiu͂ finita sunt·

Contra gulosos·

Abhominabile quippe viciu͂ in quocu͂q͂ luxuria sic segnicies ⁊ auaricia fugie͂da·Ira vero p̄ceps ob furiosam cecitate͂ damna͂da est·sed bestialis atq͂ exicialis est gula·i qua͂ du͂ moderate nature bonis sustentacioni concessis vtimur (ni appetitu͂ apponam⁹ a gustu excitato sapide te͂pancie frenu͂) facile labimur Modicis equidem ⁊ nulla mortaliu͂ sollercia p̄paratis simplex contenta͂ nata·quod non absq͂ rubore p̄nciu͂·etas aurea sub saturno testata est cu͂ ad sedanda͂ famem sitim q͂ suffecisse glandes· ⁊ riuulos veteres tradidere·hoc idem lactucis agrestibus ⁊ radicibꝫ approbauit recencior Dyogenes ⁊ longe clarius gloriosissim⁹ Iohannes noster sanctificatus in vtero·quem in aspris desertisq͂ locis a melle locusta educatum legimus·quorꝫ ciborum loco iunior atq͂ lasciuiens non solum innocencium animalium carnes et vina sponte nascencia comperit·Verum vice ministrantis nature supinduxit artifices sagacitate quorꝫ

ad incitādū appetitū quiescētē cōponunt edulia ꝛ succis exteris
vina miscēt· et vtinā sufficerꝫ ad sacietatē iuenisse talia ad vlti
ora voraces ꝓgrediunt plurimi· nolentes aduertere quibꝰ vi-
cijs ob ingluuiē mentis referet interitꝰ· ꝛ quot corpi egretudi
nes anxie ingerant· attamē vti cūcta nec enumerare mens est·
sic nec oia tacuisse placet· Multi quidā vorax dū onustis assidꝫ
mēsis nūc hoc nūc illud trāsglutiēs auide fecūdissimos exhau
riendo calices non ad sedandā nature oportunitatē sed ad im-
plendā amplissimi ventris voragimē calefacto euoperāciū cibo
rū fumositate cerebro illico exhilaritate in insaniā fert· ex qua
de se audet magna ꝑsumere iactacōnes emittūtur imense· facilē
submitat credulitas et archanoꝝ reseratio et obtrectacōes q̄ꝝ
cūqꝫ misere oriunt blandicijs patent aures· cor q̄buscūqꝫ con-
silijs et anima āpliata nil nisi qđ honestū sit rēnuit· sane nisi in
alioꝝ ꝛ innocētiū sepe pniciē tā dira decurreret pestis optime a
reꝝ natura cū epulonibꝰ actū erat· eo q̄ scelesto criminum euesti-
gio penitencia subsequat· Nā ante alia cerebri stupefacti voragi
nes paciunt oscitacōnes crebras· sui obliuionē· sermonis inde
cēciā· sensuū ligationes· gressus incertos· eructationes vomitꝰ
qꝫ illecebres· Dū stomaco vires nō suppetūt quibꝰ deuoret que
ingessit ingluuies que tñ nōnūqꝫ seruata vt in eodē cū maxia
anxietate tabescāt necesse est· et a tabefactis sanguis humoresqꝫ
ceteri corrūpant· et sic in corpe omnis ordo nature vertat in
peius oportunū est· ex quo oculoꝝ orisqꝫ tocꝰ deformitas nasci
tur· oriūt ꝛ insuper ꝛ tremula palisis· tumens bulsicies· sitibū-
da ydropisis Macilēta tisis· nodosa podogra· feruēs prurigo· tur
pis scabies· estuansqꝫ febris· et nausea stomaci rēnuentis· q̄bꝰ
imatura mors etiā semp supaddit plurimis vt verificet (quod
aiunt prudentissimi medicoꝝ) plures interficit cena q̄ꝫ gladius
spectabilis ꝙ nimis mādurcoꝝ cōuentꝰ est· q̄ init somnos et
mentis alienationem aut morborū torturas et mortē ignaniaꝫ
colens· soliqꝫ seruiens ventri· mensas parat assiduas· ꝛ quoscū
qꝫ labores arbitrat largis iflatis poculis· Heu mihi meminisse de
berēt q̄ etiā ex ꝓpoito vicō huic ipēdūt opaꝫ qm̄ ṗmi pntis gu
la mōtales effecti sumꝰ priā ꝛ vite hꝰ q̄etē pdimꝰ ꝛ iexplebiles

erumnas dolentes intrauimus. Est ergo hoc detestabile nimis vicium eratque satis. si glandes veterum sordent. saltem modernorum modestiam imitari. qua profecto ignauia deprimitur. virtus alitur. et ad celsa mens hominum facile sublimatur. et tocius corporis robur in valitudinem solidam conseruatur. quam dum sperneret Aulus inuenit celso residens in solio contemptores. nec etiam illi saturitas frontis dedecus aut corporis abstulit truciatus.

De excidio jherusalem.

Adhuc cum admiracione suspensus (et si multa dixerim in gulosos) indignans ora mentemque tenebam in cadauer lurconis Auli tyberis ab vndis impulsum cum cateruatim irruentes inspexi tot viros. quot fere natura rerum produxisse vix estimasse potuissem et hij ex israhelitico populo omnes quasi supremum finitus suum habitu miserabili funestoque vlulatu gementes vulnera. fusum sanguinem. famem. pestem. cathenas carceres seruitutes. et inexcogitatas mortes suas. suorumque narrabant. quos dum aspicerem multosque memoratu dignos agnoscerem longumque nimis singillatim velle satisfacere arbitrarer. quod hactenus factum non est. oportunum nunc fieri ratus sum. omnes scilicet naciones eiusdem vno et vltimo fortune turbine respectu eorum et vrbe regia in ruinam deducere. satis equidem habetur comptum inter ceteras naciones orbis iudeos a jacubo vetustissimo patre fluentes in peculiarem (vt ita loquar) populum electos adeo. eisque abiecto egipciorum iugo per moysen celeberrimum virum suo digito scriptas dedisse leges atque desertas in solitudines eosdem multis annis manna pauisse et in terram fluentem lac et mel dextera sue fortitudinis duxisse pulsisque veteribus incolis iuxta vetus patribus eorum promissum habitandam concessisse pro tribus in qua iam claris victorijs sub iudicibus adiacencium populorum imperium habuere. Inde sub regibus et precinentibus eis vatibus tam quod agendum illis diuino iussu. quam quod futurum parabatur adnunciantibus obsequentes optatum obtinue frequenter. verum beneficiorum ingrati ad castigacionem pocius quam excidium labores perpessi grauissimos ad extremum. ad tantam deuenire insolenciam. vt salutetur suam. et tocius humani generis longissimis ante seculis suis

maioribus diuino ore promissam et herode alienigena diuina bonitate ꝑmissū. ausu temerario inuidentes. manꝰ inicerent et occiderent. Ob quod scelꝰ imane qui ex babilonica captiuitate illos in patrias reduxit sedes. qui a manibꝫ circūstanciū regum nōnūq̃ʒ illos eruerat. Qui passus fuerat illos ꝑ dolis imolare q̃i obstinatos in casū āmota beniuolentia veteri tanq̃ʒ filios perditionis suo illos ꝑmiserat arbitrio. vt sibiipsi quod meruerāt exterminiuʒ ꝑcurarēt. et cadētes aduerterēt quē deꝰ reliq̃rit nō posse subsistere Cuʒ igit̃ mortuo herode antipatris p̄sides ob regulorꝫ discordiā. ad ius romanorꝫ obseruādū a cesaribꝫ ponerent̃ in regno. actū est tractu tp̄is (seu regū inercia seu p̄sidum auaritia) vt plebs in tātaʒ deueniret licentiā vt ꝓ libito magis q̃ʒ legibꝫ quisq̃ʒ viueret. ex quo in latrociniū ꝓrupere plurimi. et ex eis nephariū genꝰ hominū exortū est. hostesq̃ʒ vulgo vocitabāt sicarios. eo ꝙ tāta esset in eis in pimēdis etiā luce media hominibꝫ et locis in publicis astutia vt secꝰ occisoruʒ occisus caderet. nec cognosceret̃ occisus. Qui ob cōmodū neglecte iquisitionis in tm̄ euasere p̄sidibus. vt quod pauloante clā demuʒ puipenderent corā agere. A qua tā enormi audacia adeo trefacta multitudo est. vt vrbe relicta deserta peterēt loca existimās int̃ seueras et horridas māsiones q̃ʒ in p̄ria. tutiorē fore. Hec separacio dū a romanis p̄sidibꝫ rebellio credita est. p̄mā bellorū tradidit causam. et aduersus solitudines incolentes. ductꝰ exercitꝰ in fugitiuis innumerabiles fere pire. Quod cū scelus idignū videret̃ Egipcio cuidā se ꝓphetaʒ asserēte. et magicis artibꝫ mirāda quedā monstrante atq̃ʒ salutē et libertatē ꝑmittēte plebis cōgregata manu maxima. et eo duce in montē oliueti veniens arma aduersus p̄riam et romanorꝫ p̄sidia intulit. ob quam insaniā sub felice p̄side p vrbes varias imense iudeorꝫ cedes acte sunt. festus inde felici succedens. multa cū sanguis effusione i latrones incessit. Cui subsecutus Albinus inexplebilis homo plurium malorum Iudeis causam adinuenit. loco cuius Florus successit Ea forte tempestate apud iudeos ex nepotibus herodis regnabat Agrippina. qui cum quassata vrbis releuasset menia et templi reedificasset porticus. et in fulgorem suum

magnalia quedam releuasset nolens vt floro obsequiosa plebs esset· ab eadem penitus· lapidibus vrbe pulsus· ⁊ in exiliū eiec tus est et cum iam non a rege tantum sed a romanis (nil va lente in contrariū floro) regnū omne in r̄bellionem videretur delabi · vt furores hostiles cōprimerentur a nerone cesare cum exercitu vespasianus missus· igno ferroq; galileam p̄mo· inde prouincias reliquas populauit iudee· ⁊ certior factus omnem iudeorū multitudinē antiquo patrū suoꝝ more vt holocausta deo offerrent jerosolimā cōuenisse· motus signis· obsidione vr bem c̄cumdedit omnē· sed ne facile fuit ciuitatē situ a gemino et recenti munitā muro ⁊ igenti refertā populo expugnasse· agi tabat enī animus iudeorum diuina iusticia vt eo quo furentes clamauerant sup se filiosq; suos· iustum fundi sanguinem · ve nirent in suā pniciem adeo obstinatos pmiserat· ⁊ fere mōstꝝ visum sit tollerancia longa laborum sic ⁊ romanoꝝ pseuerancia vetus vt nisi victos omitteret suadebat ab exteris ġ crebris i sultibus ⁊ assiduis arietū tormentoꝝ que quassacionibꝫ die no ctuq; tam homīes q̄ȝ menia vexabant· intrōsū vero acerrimis angebant̄ sedicionibus· Nam tres tyrāni inuicem dissidentes johānes symon ⁊ Eleazarus tres vrbis occupauerūt r̄giones et si aduersus hostes viderent̄ cōcordes· int̄ se bellis lacessabāt̄ assiduis· sane nec intestina pestis nec sepe cadencia menia· nec frequētes viroꝝ cedes nec romani impatoris pacis suasiones duratos in suam salutem potuere deducere· quin mallent extre ma pocius expiri· Assumpto igit̄ vespasiano ad reipublice cul men Titus filius in expedicione succedit· qui cū erumpentes q̄nq; iudeos recudisset acriter et eoꝝ detestabilem ptinaciā no uisset acriori custodia exitus vrbis omnes obseruans intm̄ re rum oim obsessos deduxit penuriā· vt ad inhonestos quoscūq; cibos coherceret miseros adeo vt omissis reliquis nobilis mu lier compta sit fame coacta occisi filij comedere carnes· nec isto nec vidisse vndiq; ob debilitatē in becillos effectos ⁊ media hic inde cadentes· potuit i extemū exiciū ruentes attriuisse aios quāobrē sedicione ɔtinuata· ⁊ absq; intmissione certamē illatū eo ventum est· vt deiectis ariete muris caper̄ vrbs · caperetur

phaselus. ꝛ Antoniana inexpugnabiles fere turres capet ꝛ tē-
plum ac securet in oīs diruerent arces. et muris nudaret ciui
tas. et cū undecim centena milia iudeoꝝ. seu fame seu peste. seu
gladio. vel incendijs assumpta. ꝛ oīs reliqua multitudo que tan
ta in rerū turbine capi potuit fedo turpiqꝫ gentiluī fuit ſbacta
seruicio triumpho agrippe fratribꝰ filijsqꝫ seruatis. Sic igit̄ urbs
inclita a melchisedech sacerdote vetustissimo atqꝫ rege condita
arte ſyon a dauid roborata a salomone tēplo exornata pregrā
di longaqꝫ regum serie splendida ī ruinas ꝛ vulgi fabulā vēr
sa est. amplissimū opus Salomonis exinanitū. ꝛ altaria vō di-
cata deo. cruore fedata pontificū ac sacrū illō archanū hactenꝰ
solo sacerdotū ṗncipi notū ꝓphanatū ꝛ aurea vasa. purpuree
vestes. ꝛ reliquū ornamentū non modico prioꝝ regum studio
cōpatū in romanoꝝ predā versū est. Deleta igit̄ urbe r̄gia ꝛ io
hanne gisthalo capto ꝛ symone ex tyrānis alio. quī purpura-
tus fame ipulsus ex ruinis urbis ultro in publicū venerat se-
dens Terencio ruso a Tyto victore iter romā panti Silue strē
nuo cōmilitoni suo ꝯmissū est. ne icendium maius euaderet. vt
Masadam (iquā Eleazarus cū pte iudeorū muris urbis ruen
tibus aufugerat) obsideret. q̄ ad id opidū suo deduxit vigilan
cia. vt satis appareret eū illū sequenti mane capturū. quāobrem
Eleazarus cernens se muro valloqꝫ nudatū nec aliud spei sup-
asse. nisi cathenas hostis ꝛ ferrū sibi ṗmo mortē tanq̄ꝫ malorū
oīm finē suasit. Inde cū multa de concordia cū adularijs popu
lo rennuēte dixisset tā viris q̄ꝫ mulieribꝰ longa ꝛ accurata ora-
cione quam sibi suaserat voluntariam mortem suadere conatus
est. Nec in vanum nam vnanimes in sentenciam tracti. non ex-
spectata luce primo paruulos natos inde flentes coniuges. de
mum senes inualidos rabie quadam instigati strictis gladijs
perimere. inde que cariora erant. igne consumenda mandarunt
tandem in seipōs quasi fracto federe irruentes sese homies per-
mutua vulnera occidere. ꝛ sic nil pret̄ icēdij r̄liqas ꝛ mortuoꝝ
cadauera victori relicta mane ex capto opido visa sunt. et in
hoc tam veteꝝ scelerum q̄ꝫ recenciū vlcio ꝯsumata ē. sane et si

eximanitũ regnũ sit regium ⁊ omnis iudeorum multitudo dispsa non tñ oino piere hodie viuũt adhuc valẽtq; si misera deiecto rũ nostro etiã euo pspectet cõdino· vbiq; seruiũt· vbiq; odiosi erosi· infestati· lacerati omnibus sectis ⁊ religionibus suspecti deie ctiq; sunt in supsticione durãtes·

In iudeos pauca·

Iusta dei ira· o vltio iusta quo male meritos eduxisti? Tẽ pe quí deũ hominẽ dolo cepant supsticiosi· Inuidi ppo tente rebellesq;· vi iexpugnabili capti coactiq; sunt· qui libertatis certissimũ auctorẽ ligauerãt armis ·romanorum subac ti cathenas induerũt· qui barrabam sediciosissimũ in pasceue iu stissimo homini ptulerũt intestinis vexati sedicionibus pierunt qui regem luserãt atq; abnegãtes dãnauerãt suũ alienigenarum regẽ atq; tyrãnorum iniurias ⁊ fastidia ppessi sunt· qui palã san guinẽ iustum effudere· clã suũ a sicarijs exhauriri sensere· qui innocuũ int latrones affigi cruci iussere · latrocinijs infestatiq; nudatiq; substãcijs ad inopiã deuenere· qui in monumento cu stodijs et sigillis diuinã potẽtiã cohercere conati sunt· in patria valida obsidione restricti ad vite sustẽtacionẽ ex monumẽtis vltro patẽtibus fetida iam cadauera raperent· fames ipulit · Et q Marie filiũ violarant in sue vrbis exterminio Mariam alterã fa me publica suadente vescentẽ arcubus igne mollitis paruũ geni ti conspexere· Nec tot pciosũ corpus innocuũ lacerauere flagellis aut sputis· deniq; deturpauere maculis· quot ipsi aut pallore sti gio aut deformitate inedie· aut morborum tabe seu pcussionum li uoribus vel vulneribus hostiũ · squalidi enormes achorridi facti sũt Et ne quod illis fere pmũ crimẽ i salutare orbis inuidia fu erat· angariasse atq; emisse illud triginta argenteis· remaneret inultũ· omnium adiacentium populorum sua miseria saciata in uidia· ex ipsis sub corona hastaq; venditis p argenteo vno tri ginta cõcessi· Et vt ipsũ emptũ morti accurate seruauere truces sic ecõtra ⁊ ipsi in tantã abhominacõnẽ emptorum suorum deuene re· vt mallent sibi tanq; carnis q cõsũptura erant tanq; tabida mansipia reseruare· Quamobrem actum est vt qui vnã iusto

intulere crucem mihi iuste· multas iniusti pferrent iustissime· ⁊ ne credatur omissum· qui ꝓ salute generis humani laboranti acetum felle mixtum porrexerant· p compita nacionum ⁊ theatra turmatim feris viui in escam dati sunt· vt qđ clamauerāt iusti sanguinem sup se· filiosqꝫ venisse sentirent·

Explicit liber septimus iohannis bocacij de certaldo đ casibus virorum illustrium·

Incipit Liber Octauus Feliciter·

Vid inquaz satis animaduersuz est quietem corporis nimiā corporis matrē ⁊ ingenij hostez fore· qd quidez etsi iam dudū ignauia mea sepi⁹ expt⁹ sim· nūc tam in fere letiferū incidi· Nā dū omissis habenis in amplissimū otiū auid⁹ liqssem labētia mēbra· intm̄ tāqꝫ ꝓfunduz demersus soporez sū· vt nedū alteri· vez mihiipsi imobilis factus mortu⁹ fere viderer· ⁊ esto expgefact⁹ aliqn̄ a cepti laboris cura reuocarer vict⁹ tn̄ marcidusqꝫ iacens aiebā· Quid demens sudore cruciaris in tanto· Quid veteꝝ monumēta reuoluēs tā assiduo vexaris labore· cū a nemine ipellaris· ex antiquoꝝ ruinis· ex cineribꝫ infortunatoꝝ· nouis litterulis extorquere conaris famā atqꝫ ꝑclare dies· nomēqꝫ tuū desideras· O insana cupido· aduenit hora ⁊ iā est q̄ te a rebꝫ mortalibꝫ eximat· q̄ corpusculū conterat tuū· que auertat in fabulā· Quid oro cū nil ex momētaneis rebꝫ āplius sencies etiā si orbis tot⁹ ore pleno nil aliud preter nomen tuū cū laude cātet absens honoris aut voluptatis assumes· cū ea quippe perierit effigies qua cognosceris· profecto transitoria tibi cūcta peribunt· Smo qꝫ nomen tuum (quod tam egregie colendum posteritati paras) multis poterit esse commune· et vtrum iam sit incertuz est si sit aut futuruz sit· non min⁹ alteri q̄z tibi laboras cū tibi possis ignaue quiescere· desine igitur· ⁊ quod daē vite residuum voluptatibus dedito· et pro temporis qualitate preutereis· Talibꝫ ergo plurimisqꝫ similibus suadente desidia semiuict⁹ pmo victus in totum caput quod in cubicuz surrecturus erexeram in puluinar iteruz reclinaui· Sed ecce visum est (nescio quibus missum ab oris) hominem astitisse aspectu modestum et moribus venusta facie vt miti placidoqꝫ pallore conspicua virenti laurea insignitū et pallio amictum regio· summa reuerentia dignum· Quem adhuc tacentem dum reseratis oculis somnoqꝫ omnino excusso acucius intuerer agnoui eum franciscuz Petrachaz optimū venerādūqꝫ p̄ceptorē meū· cui⁹ monit⁹ mihi semp ad v̄tutē calcar extiterāt· ⁊ quē ego ab ineūte iuuētute mea p̄ceteris colueraz· ⁊

michi conscius erubui eo viso. Verum postq̄ȝ me acriori vultu paulullum spectauit incepit. Quid iaces ociorum professor egregie. quid falsa mercie suasione torpescis. Tum ego ampliori rubore suffusus deiectis in terram oculis ⁊ iam damnans q̄ pauloante mecum dixerā quorsum incliti viri obiurgacio euasura esset cepi tacitus expectare. Ipse vero sequebatꝰ cōtinuās. ego ne p̄ceptis meis intellectum adeo obfuscaui tuū. vt merti ocium cōmendando labori preponeres. Non equidem nil magis suasi verbis q̄ȝ laudabilitꝰ exerceri. Quid ergo iaces an oblitus es. quod ad laborem nascitꝰ homo cepisti cursum. ⁊ dū iam vicinius immo deuenisses stulta seductus ignauia subsistis. a qua ne adeo insipienda decipiaris. aduerte. quid dixerim famā quā tu pauloāte damnabas tanq̄ȝ bonū a cūctis mortalibus exoptata est. que cū varijs pquiratur vijs. non nisi p virtutem acq̄ritur q̄ȝ si quis damnet necesse est. Preterea si orbem intrātes lucem tenebris cariorem noscimꝰ q̄ nos in lucē deducūt debēt esse cariora caligine. Hec diuino munere cōcessa benemeritorū nomina in fines vsq̄ȝ terre tollit in lucem. vbi ignauiarum in tenebris pirre. hec morientiū corpuȝ animas quasi p stratū iter summa cum claritate deducit in celos. in ťris relictis nomibꝫ perpetuo splendore conspicuis. hec breuissimū mortalis vite tempus facit āplissimū. ⁊ quasi vita alia defunctorum posteritati meritos testatꝰ honores. hec cū vitali robore predita agat ex morte triumphū a solis longissimis seculorum spacijs. cū nil mortales habeamus eternum sensim minuitꝰ nec absq̄ȝ tempis cuncta rodentis labore longeuo consumitꝰ cū a continuo fere viuēcium nutriatꝰ relatu. Cuiꝰ rei euidentissimū argumentū est. qd̓ suo robore literis infixo Ninum vetustissimū assiriorū ŕgem cꝰ nedum alia sed huiꝰ ope stante nomie cuiꝰ deletus est Abraham israhelitici populi patrem moysen sugiēciū ducem homerum vatē p̄cipuū arestotilem pypathericorum ṕncipem affricanū bellicosissimū honestissimos Cathones. aliosq̄ȝ insignes viros quos quasi phēni viriditate ipa i hodiernū vsq̄ȝ d̓duxit ppetuos. q̄s ea agēte cog̊scimꝰ. laudamꝰ ⁊ colimꝰ. magnāq̄ȝ ai volup tatē sentimꝰ dū id qd̓ illi suscipiūt a nob̓ nos labore nr̄o apud

futuros posse suscipe credimus· sic futurā gloriaȝ sperantes an ticipam⁹ quod si quis paꝝ apud mortales existimet sui ꝑfecto nō satis compos est· Credo ego quantūcunqȝ maiores nr̄i Iero nim⁹ ꝛ Augustin⁹ ꝛ alij sanctitate cōspicuū hoies · etsi desiderio etne glorie in labores vltro irent egregios· etiā tracti sint fame tpalis appetencia cū insideat oībꝫ a natura stimul⁹ qdam qui nocte dieqȝ per v̄tutē ad fulgorē hunc nos cōcitet ꝛ impellat· qui dum etiā si velim⁹ exinaniri nō potest Hinc nō ad decorē tm̄ diuinoꝝ opm que nostro nō indigent lumine· sed ad ꝑpe tuacōnem sui nois apud posteros v̄boꝝ a talibꝫ maiestas quesi ta est et stilo ꝯmendata phenni· vita insup mortalis ideo ab eis dem diligenti seruata sollertia est vt dū amplioribꝫ annis da rer̄ posse manū p̄stare calamo· lōge magis lateqȝ exercitio sacro nomē possent vbiqȝ dissenimare suū · ꝛ in clariorem fulgorē extollere ꝛ vberiorē messem deducere· quā ꝑfecto spe aut cogi tatione (etiā si nil allatur⁹ hic sit labor animabꝫ nr̄is) delecta tos veteres puto· et nos etiaȝ delectarī · credentesqȝ bene q̄sitū nomē ad aliquā anime nr̄e ptem esto iam celo aliud ob meri tū locate] quandaȝ (q̄ȝq̄ȝ non plene a nobis adhuc viuentibus cognitaȝ) debeat afferre dulcedinē· Insignes olim hoies ꝛ pluri ma virtute p̄clari conati sunt marmoribꝫ et ere lineamenta cor porum suoꝝ et veras eoꝝ effigies posteritati relinq̄re · vt vltra nomen ꝛ meritū· dec⁹ quo instrumento quesierint nosceretur· et nos a diuinitate impensi muneris non conabim̄ expoliataȝ ꝛ totis viribꝫ exp̄ssaȝ effigiē futuris dimittere ignaue mentis est corpore pocius dilui velle q̄ȝ celebri ꝑpetuari custodia· Non er go negligenda est non ocio calcanda non tanq̄ȝ inane ꝛ super fluum detestanda· sed ꝓpter deum totis viribus exquirenda ē vt dum conaris dignis operibus ipsius ampliare gloriaȝ· illuȝ tui nominis ampliatorem munificum esse cognoscis· Addebas ridiculuȝ desidia inuolutus tua nomen scilicet tuum esse aut fu turum esse· quod possibile est commune multis · Quid queso caritati magis contrarium est q̄ȝ felicitati alterius inuidere · qd ocio tuo conaris subtrahere ·quod forsan deus alteri labori tuo attribuere velit· Nōne sanius est alteri laborasse q̄ȝ sibiipsi nusere

tabuisse. Sed quid hoc volo tibi coformes nomie multos esse presentes quod suum no est occupasse non poterunt preteriti tecu si pret nomen ignorent cetera eodem in discrimine sunt. equo modo aliorum effigies cognoscet et tua. sic eorum merita no mini tuo vti tua suo attribui possibile est futurorum iudicio ex: pauescendum pocius fuerat ne te bene agente tuo nomini dede cora consimilium adderent. quamobrem probis latebras exquiren: das dicerem ni a sumo absolutum iubar solis agnoscerem. Agite et in preteritos istud desiderabile bonum fama. vt gibbos clau dos. toruos. et quecumque ois deformitate deformes. decoros. splen didos augustosque posteritate demonstret. et si sic alios omnes putes fac si possis. quam mentalibus oculis fame splendoris sup: addas aliquid. Sic nos mit multiplices scipiones affricano pri: mo mit cathones Censorino mit Quincios cincinato mit Stoy: cos platoni mit Perypatheticos Arestotili inter poetas homero aut maroni. si voce aliud dignum non singendo dignitati sup addimus aliquid fantasia. sed si omnino vera apud mortales p: datur ymago. apud deum (cuius ob gloriam est laborandum) mor talibus prodi non potest ipse quidem videt nec decipi potest. quod optabilius est labori non pariturum munus impendit. Et quid potest contingere felicius laboranti quam ab eo a quo illi tal ta co missa sunt. duplata videant restitui. Ergo agendum est. laboran: dum est. et totis vrgendum viribus ingenium. vt a vulgari segre: gemur grege. Vt tanquam preteriti labore suo profuere nobis. sic et nos nostro valeamus posteris vt mit ph nn a nostrum scr batur nomen ab eis. vt famam consequamur etnam. vt videa mur hac in peregrinacione imortali deo et no vicijs n ilitasse. Sed quid multa poteram (et merueras) acriori in somnolenciam tuam surrexisse sermone verum quia seueritas nimia nonnunquam pocius frangit. quam reuelet hebetes vti leuitate longe melius ra: tus sum. vt mercede tue ruborem inciam pocius quam menti liuo: rem et ideo ne in furore meo te flagellis affictem basta tenebras tuas pelle ignauiam atere. feruensque consurge. et in finem vsque cursum

ceptū page. Ex quo etsi nil tibi glorie aut muneris alterius se cuturū sit velis potius vigilasse vacu⁹ q̄ʒ sat ocio torpuisse. Dix erat int̄ mortales nostro euo gloriosissim⁹ homo. Ego vero me mor eo nenim ē magis tēpus exercitio redemisse cōtinuo veris simis redargucōnibꝰ suis ad īferos vsqʒ demersus vllo pacto in eū eleuare oculos nō audebam. q̄nꝓmmio merens dolēsqʒ sto lidissimā opinionē meā dānans inclinat⁹ optabaʒ. vt facilitate sua in anxiūʒ pect⁹ dispersos reuocaret spūs. Tunc ille q̄si oppor tunitatis mee conscius nube merite indignationis a splendida vultu fugata. limpidos oculos resoluit in risuʒ. dixitqʒ Amice argumētū purgate ignauie est. te adeo vidisse deiectū satis est pmo multū. surge ḡ nec de hūanitate mea desperes. caueasqʒ decetero. ne in segniciē taʒ dānandaʒ stultis suasionibꝰ trahi te sinas. Ego aūt v̄boꝝ lepiditate lenit⁹ reuocatis paululū viribꝰ etsi non omnis abijsset rubor inspectur⁹ p̄ceptoris mei clemē tiaʒ in celū faciē extuli. Veꝝ ipse tanq̄ʒ offitio suo funct⁹ non ali ter q̄ʒ ex iprouiso venerat abierat. Quāobrem ī meipsū collect⁹ sentiensqʒ quibꝰ modis de⁹ dāpnat insipidos. dāpnata detesta bili opinione mea in vet⁹ officiū reassūpsi calamū.

Impatores miseri plures.

Rat equidē discedente clarissimo viro cōplet⁹ vndiqʒ la crimantiū loc⁹. quoꝝ pars ingentior cesaꝝ videbat̄. ve rū alios domician⁹ anteibat insolens. queritans. dū āpli ari p̄ncipat⁹ sui videret̄ gloria. se a cubicularijs intemptū. ⁊ po pulari Sandapilo deportatū et cū dedecore tumulatū. hic ⁊ com mod⁹ anthonij Seueri fili⁹ toto orbi incōmod⁹ post multiplices impij sui sordes apud vestilianū cōcubina sua Marcia cū alijs paucis agente guttere captū se moriqʒ coactū querebat̄ anxie Inde helme ptinax dolo iuliam iurisperiti in palatio rome se do lebat occisū. Equo modo ⁊ iulian⁹ a seuero victū se cesūqʒ apd̄ milium pontem lamentabat̄. Insuper Poscemius ⁊ Albinis habundissimis lacrimis in Syriam p̄mus ⁊ apud lugdunum alter Seueri opere cesos fuisse firmabant. Hinc ⁊ Aurelius

caratalla parthos (q illũ apud edissam trucidassent) execrabatur. Marcus etiã int istos q apud Archelaidẽ sedicione suorum ɔfossus sit. gemitu cruciabat ingenti. Ceterꝝ acriori querela helyegabulus ĩpitudinũ forte suaꝝ immemor ĉcũstrepere camerulã faciebat egerrime. vt ex eis poterat ỏbis assumi ferẽa q qui auro ventris ponere onera ɔsueuerat. eius in cloacã. tot iam dudũ delmitũ vnguentis ꝛ odoribus truncũ diceret cadauer. necnon ꝛ Aurelius alexander veritate conspicuus apud mogantiã. Et philippus pater verone romeqꝫ philippus filius decij fraude quasi voce vna se cesos militari tumltu afflictabãtur extreme. quibus iuncti erant maximus ꝛ gordianus ħ q a pupieno aquileigie prefecto ille post multa egregia belli gesta factione suoꝝ haud longe a triceso truncati sint deplorabant. his et Decius orauit imixtus non minus infortunũ nati deflens quẽ a prusio secũ cesũ sciebat q̃ꝫ suũ. Pariter ꝛ gallus hostilianus q cũ volusiano filio in foro flãmineo seu (vt placet alijs) apud Interrannẽ ope Emiliani ceciderit flebat ponte. Quid multos enumerẽ. veniebat hos int valerianus augustus turpi respersus canicie. ꝛ fuili veste contectus. qui non minus habitu q̃ꝫ ỏbis suam fatebatᷓ ignominiã quã in amphiori sui nominis detestacionẽ plusculis recitandam ỏbis assumpsi.

De valerio augusto romanorũ imperatore.

Esis gallo et volusiano imperatoribus ꝛ emiliano imperij inuasore valerianus ab exercitu Reciano ꝛ norico augustus salutatus est. tantũqꝫ tam grandi inicio fortuna fauit. vt hoc facto galienus eius filius decreto senatus sublimaretᷓ in cesarem. qui autᷓ fuerint origine incertũ est. ħ decij cognominabanᷓ ꝛ vtebãtᷓ cognomine. Valerianus atᷓ tam nati q̃ꝫ suo fulgore mundi fastigiũ adeptus. ad instar solis repente coruscãs effectus ẽ ħ cõfestim ex ĩnsuerso nubiũ globus exortus lucẽ limpidam ỏtit in tenebras. is quidem dũ zelatorem se impij deoꝝ cultu p maximum post imperij inicia suis ostẽderet in cristicolas iniussima pietate surgentes bachari ferali seuicia cepit quasi ea crudelitate solidatus eẽt dominij neruos ꝛ robur oñe. Que dũ

ageret ecce sapor psarum rex maximã cũ armatorũ manu Mesospothamiã omnẽ occupat· inde siriam ⁊ liciã et Capodociã · et igne ferro cunctaqꝫ corrodit· quarũ in auxiliũ tumẽs xp̄i egreius hostis· ⁊ piorũ adhuc sãgne paludatus ĩ expedicionẽ paratam duxit exercitũ repressisqꝫ impetu p̄mo psis mesopothaniã vsqꝫ penetrauit· quo saporem habuit obuiũ· aduũsus quẽ legiones educens· acriqꝫ manu conferens· barbarorꝫ ingenti cõcursu terga vertere romani coacti sũt· Ipse võ facta cede suorꝫ viuꝰ capitur· ⁊ pducit ad saporem quĩ cũ victor illũ traxisset in psiã in sempiternũ romani nomis dedecus onustũ cathenis dãpnauit· vt non solũ ppetuo seruicio marceret verꝫ vt quociens ipẽ conscenderet equũ delectissime fortis homo valerianus curuatis poplitibus p tergũ illi pberet ascensũ·

In saporem regem psarum et valerianũ·

Vperari reges· onerari cathenis· priuari regnis· trahi in pompã triumphi· carceribꝫ trudi inopes mori· trucidari· et hmoi ẽcũagẽtis fortũe mos verꝰ ⁊ vsitatꝰ ẽ· ast viuẽtes calcari pedibus· ⁊ p eorũ humores eqs conscendere· a nemine reor ante infelicis valeriani secula auditũ meruit forte susceptor sed auctor egit idigne· Inquiet tñ sapor ĩ hostem honeste omnia ppetrari nõ inficiar· si hic fuit hostis dũ potuit· nũc captiuꝰ est nec fuit hostis ẽmĩe suo irritatꝰ arma assũpsit· sapori nõ sibi fortuna fauit· an ob hoc tã ignominiose pedibꝫ calcãdus ẽ has insolencias deus impune nõ patiẽ· et ne ad exteros vager psarũ fundatores impij ĩ memoriã reuocentẽ· Cyrus sãgnis auidus ĩgenio mulieris captꝰ in vtre sãgne suorꝫ pleno ignominiose detrusus est· Xerses diuicijs ⁊ potencia turgidꝰ a lacedemonijs ⁊ atheniensibꝫ sepius victꝰ ĩ patriã redijt · philipensis dariũ ab amicis occisũ regio ritu sepeliri iussit· Alexãder victor et hostis· sed quid veteres vt p supbiã execror· huiꝰ reuoco flectere ĩ solũ oculos· dũ sonipedẽ ↄscẽdere debuerat barbarus ⁊ qꝫ calcabat vestigio ↄspicẽ in saxeꝰ fuissꝫ miserã ↄdicõꝫ ⁊ diuusta

iudicia vidisset· qbꝫ et ipe quãtũcũqꝫ nouissꝫ victoꝛ· qm is quẽ pedibus calcabat pauloañ eo longe potenci oꝛ erat· eũqꝫ sibi il lum deiecerat quoniã eque posse deicere arbitrabat̃ foꝛsan iflatus Sapoꝛ valerianũ calcans romanũ calcare impiũ errabat· Homuncionẽ calcabat tunc impatoꝛ cũ legionibꝫ pꝫ erat· Sꝫ eoꝛsane foꝛtune vicissitudinũ imemoꝛ q̃ꝫ sacius fuisset p honoꝛificenciam substulisse captiuũ ignouisse victis fuit victoꝛibꝫ splẽdidioꝛ gloꝛia q̃ꝫ vicisse· nec vnq̃ꝫ laudabilius miseri q̃ꝫ vlcio in manibus data est humanitate quidẽ coꝛda psepe placantur indomita ⁊ imanitate exasperant̃ humilia nec vsqꝫ fulgidioꝛ· q̃ꝫ sceptris iuncta clemencia est· Sꝫ quid barbaris cum virtute· quibꝫ vt exola ⁊ incognita sit innata crudelitas est· At tu nũc senex infelix paululũ post exhibitũ victoꝛi turpe seruiciũ curuatũ erige doꝛsum presensqꝫ sis· volo quidem fractas vires cathenas ⁊ carceres olim pluriũ regum extrema solacia· dũ flexis in cenũ poplitibus quos pauloante mundi principes te coꝛã oraturi flectebãt dum manibus extẽsis in lutũ· quas seueras plurimoqꝫ auro insignes amicis regibꝫ poꝛrigebas· dũ ceruice deicis· q̃ꝫ lauream gestare solebas sublime impantis isigne dũ terga romana purpura contegi solita pedibus ascensuri Saporis curuata cõcedis· ⁊ dissonos strepenciũ barbaroꝝ iacentes audis applausus volo respondeas· nũq̃ꝫ i mentẽ venerit te cesarem te augustũ· te insup fuisse romanũ· si neges omnẽ calcantis tollis gloꝛiam· quod ipse quidem mallem· nil enĩ mtest int̃ preteriti decoꝛis imemoꝛem ⁊ deiecte atqꝫ extreme soꝛtis hominem· Si fatearis (quod verius credo) vt sinã qꝫ hostẽ quadam vmbꝛatili atqꝫ mani elacione i astra videaris efferre queso qua mente pferre queas· qua paciencia· quo cõsilio· ex tã celso culmie in tam ignominiosũ deiect⁹ seruiciũ vitam suas· Si olim p̃sidere p̃toꝛio gerere consulat⁹· p̃esse exercitibꝫ· augustalem insup assumere dignitatẽ animũ habuisti· quid in suandã maiestatẽ romane auctoꝛitatis tam soꝛdide spiritũ abiecisti· O romani sanguinis ruboꝛ ⁊ ignominia sempit̃na meminisse debueras· non dicam post exactum sepius victoꝛi tergum· q̃pmmo i ip̃o captiuitatis inicio· memoꝛandi facinoꝛis strenui uiri

publij Crassi quí cū victus ad Aristonicū traheretur animi ge-
nerositate iratus romane maiestati q̄ʒ sibi pcendū fore virga q̄
regebat equū ductorem suam irritauit in mortē ne ꝑtarū vi
deret spiritū retinere in dedec⁹ sublimitatis amisse. Quod et si
tu miserande fecisses nec illecebres suisses passus iniurias nec
romano nomini ierplebileʒ inicasses maculā Inquies forsan
obscene reddendus non abiciendus est spūs ꝑfecto fateor sed
satis reddit̄ cū repellit̄ potissime apud sacre xpiane r̄ligionis ig
naros ⁊ tu qua via meliori poteras reddere si viri bꝫ tibi fuisset
et mutasses abijsset vltro añquā tot pati dedecora te qꝫ ignani-
niem emittendo dignū ostendisses impio non vet⁹ illud et ro-
mani hominis verbum asperetas capi vtus nescit paciente de
decus ignorat fortūe succūbere omni facto tristius dicūt vt no
ua ⁊ speciosa genera interit⁹ excogitat si q̄sq̄ʒ interit q̄ sic extin
guit̄ replicabis carcer vincula pugil custos p̄cipicia laqueos
et gladios ꝓhibebant. O sceleste tā paucis vijs itur i mortē et
(vt reliquas taceā agrippina inuito tyberio cesare illā quesiuit
media strangulare te poterat custos. si ut cibū īnsglutires te co
gere nō poterat. qđ si fecisset eo q̄ cupiebas alia via non puenis
ses. Arbitror postremo dices libertatē sperabā si q̄so dicas a q̄
a munificēcia victoris q̄ si te mentē nosceret suspicaret̄ vlcorē.
A filio q̄ occidētali ɔtent⁹ impio ignanie tue similis luxurie va-
cans ⁊ ocio nil p̄ret̄ tuū reditū expauescit a dijs tuis q̄ꝝ tātope
religionē colebas. refini ꝑus suas a quibꝫ captiuū ducti sūt re-
petant sedes. ⁊ sua q̄ʒ aliena vincula rūpant. si quid iquio expe
ctabas vt ipē ver⁹ de⁹ ihesus (nomis c⁹ cultores tā imani p-
sequebaris impetu) ex ergasculo. ymmo ex persaꝝ stercore te
reportaret in solum merueras quidem. O detestabile malum.
pias latebras ⁊ sacrilegos uereris. quid ī te innocuum genus
ingesserat saxeos dos colere r̄cusabat. thura insensibilibus ado
lere surdis preces porrigere. cecis oportuna detegere rennue-
bat mundi opificem bonorum oīm largitorē ⁊ quí sangnē ꝑ
salute cunctoꝝ effuderat adorabat quid aduís. q̄d hostile. quid

mali ab hijs actum est. vt indignacionem imperatoriã mererentur. paciebaris egipcios Ysidē Caldeos ignē. ⁊ iudeos sua sabbata colere. xp̄ianos verū deum adorare pati nō poteras. homines insup moribus honestos. doctrina sacros sanctitate venerabiles mites ⁊ amabiles caritate a legibus obsequentes hostes assūpseras. ⁊ eius p̄stolabaris auxiliū cū si potuisses ab orbe toto indixisses exiliū ꝗ vix credam q̃ʒq̃ʒ adūsa consueuerint q̄nq̧ a cordibus crassas ignorancie remouere nebulas. Quid tandem tu meritis ꝓcurantibus tuis. ꝙ in xp̄m faciebas elatus depressus sub saporis pedibus defle.

Dolentes plurimi.

Que grauis tam amplitudine maiestatis q̃ʒ doloris habundancia cesarū caterua subsequens antecedens continuabat agmen In hac em̄ galienus ante alios querebat̃. ꝙ se regente impio naciones plurime rebellassent. ipeq̧ postposito tam magne molis onere p̄uatus apud mediolanū ab inimicis occisus sit. inde guintilius claudij frater. ꝙ fere ab iniciati imperij gloria repentina atq̧ ab insidianciū gladijs illata morte sbtractus sit mestus incedebat. Quem aurelianus ex ripensi dacia oriundus strennue v̄tutis homo comes sequebat̃. ora amaris irrigans lacrimis. ꝙ post multa clare ac feliciter bella pacta fraude cuiusdā seruū apud cumsturiū int̄ Constantinopolim ⁊ heracliam iter agens. amicorū manibus trucidatus sit. Hijs post Tacius sexto sui impij mense in ponto cesus īfortuniū ingemiscebat suū. Et cū isto parit̄ florianus se ꝯfossum t̄cio impij mense plorabat. et vna cū eis probus post multa sua ꝯmendanda facinora fracta singultibus voce se innocuū apud fyrmiū i turri ferrata militari oppressum tumltu dicebat. cui adherebat carus narbona oriundus. deū pocius incusans q̃ʒ homines ꝙ t̄nsacto iam impij sui biennio rep̄ssis sarmatis parthisq̧ superatis ictu fulminis tanq̃ʒ hostē suū p̄uauerit. postquē ⁊ Numerian⁹ cesar. ꝙ Apri soceri sui dolo clam luminibꝫ captus sit ⁊ occisus turbat⁹ plurimū incedebat. Hijs erat īmixt⁹ Septimius dolēs ꝙ ab eisdē (a quibꝫ apud dalmat⁹ fuerat. ad impiū sublimat⁹

eque occisus sit· quid tetricos· quid valentes Meoniū balistā; Matrianos pisonem Emilianū aliosqꝫ plures describā miserri-mos omnes· esset quippe longissimū ꝫenobia palmiremoꝝ re-gina dolens qꝫ Aureliani triumphū decorauerit· distrahit etiam si cepissem·

De ꝫenobia palmiremoꝝ regina·

Zenobia a ptholomeis regibꝫ duxit originē femina morib9 cōsilijs eloquēcia ꝛ corporeo robore isignis· ꝛ bellicis disciplinis istructa· que cū maximū suscepisset impiū egregijs facinoribꝫ susceptū etiā ampliari meruit· Nā cū odonato palmiremoꝝ pncipi nupsisset· ꝛ ex ea plem geminā pepisset· actū est ut valerianus caperetur a psis ex q̄ Odonatus illico orientis occupauit dominiū· ꝛ regali insignitus titulo vna cū ꝫenobia piuge ꝛ regina ac herode filio pgregatis copijs Vltur9 q̄ꝫ iners fili9 negliebat valerianū arma direxit i psas· ꝛ i ptātē mesopothamiā atqꝫ alia plura rgit ceso fugatoqꝫ saporis exercitu· inde q̄etū matriani filiū aduersus galienū arma mouentē interemit· ꝛ orientis mot9 omnes sūma cū diligencia ac felicitate cōpescuit quibus cū plurimū ꝫenobie fulgor videret auct9 odonatus et herodes fili9 equo splendore regnantes meonio a odonati consobrino ardenti inuidio partito occisi sūt· ꝛ occupatū impiū at tamē is ob luxuriā ꝛ spurciciē suā suis odiosus effectus iusto dei iudicio ab eisdē occisus est· ꝫenobia vero virili pdita animo viro mortuo ꝛ puigno ꝛ hoste insup ceso Herenmianū ꝛ Timolaum puulos filios pduxit in mediū· eorūqꝫ nomie qd patnū fuerat occupauit impiuim· regioqꝫ incedens habitu paruulos filios romanorum imperatorum insignibus decoratos p se ferens concionibus militaribꝫ quas ingenti frequentauit animo· p plures annos armis induta non mollicie mulierbri sed quadam militari austeritate refulgēs exercitibꝫ salutarem ducatum exhibuit· ꝛ orientalia romani impij iura omia occupauit· ꝛ tenuit sane rōnoꝝ ducum opa cessis vbiqꝫ tyrannis cum ad man9 diui aurelij claudio augusto mortuo respublica deuenisset idignū rat9 feminā rōnū ius possidē i ꝫenobiā arma pūtit

Que quidem non perterrita sed acri animo viribus cōuocatis aduersus Aurelianū descendit in aciem· ꝫ quid refert etsi multa sit virtus ascendenti tamen qñq͡ȝ cadendū est· a quo nec zenobia euasisse potuit· Nam dū pugnantibus suis nūc militis· nūc strennui ducis more ciūcta· pegit volente fortuna supatꝰ ⁊ uiua capta ad Aurelianū vsq͡ȝ pducit· Qui dato victoriaꝝ plurium esset insignis hanc tanta voluptate suscepit· vt non mererentur ỽtute mulieris virili preposita sexū pcedens plurimū claritati attribuit· Nam bellatrix mulier ⁊ formosa gēmis onusta ⁊ aureis cōpedibus vincta esto robusti vigoris· ad cōsistēdum aliquādo coacta est· nec solū matronis veꝝ et viris ꝓspectantibꝫ monstruosū quoddā laudabile inferebat· que postq͡ȝ ex regina inclita captiua ō se spectaculū pbuit inter romanas mulieres alias vite residuū ṗuata deduxit· Mortaliū equidem nimiū considerata cōdicio· q͡ȝ crebris atq͡ȝ dissonis euentibꝫ cōcussa distrahit· hec nup pssis syrisq͡ȝ tremenda regibꝫ nūc puipendit a ṗuatis· Hec nup impatoribus āmiranda· nunc venit miseranda plebeis· hec nūc galleata cōcionari militibꝫ assueta nunc velata cogit mulierculaꝝ audire fabellas· hec nup orienti psidens sceptra gestabat· nūc rome subiacens colū sicut cetere baiulat· Quid multa dixerim que se bellicis imixta qñq͡ȝ se miramidē qñq͡ȝ dydonē pdicauerat· nūc zebeie nomē si possit deleatur exoptat· Ite igit humane cōdicionis imemores ⁊ scandite celsa· vt aut omnē fortune spirantis aurā timeatis aut sopiti impulsu nimio i mortē certissimā corruatis·

Pauca de dyocleciano romanoꝝ impatore·

Ti qui pauloan nunc pssis· nūc macedonicis· nūc syris· et egipcijs calamitatibꝫ fere absq͡ȝ intmissione plrimū infestabat· sic nūc italicis (et potissime cesaris) erūpnis astrigor· mirabile dictu nedū scribere queā· sed nec enumerare possum· quotquot assidue suas deflentes miserias circūstrepere atq͡ȝ clamitare cedes depressiones ignominias sencio· video q͡ȝ arbitror ꝓut roma in se tocius orbis molē traxit impij· sic criminum ꝓdicionū· cediū atq͡ȝ īfortuniorū oīm traxit incendiū· Dū igit a zenobia absolutꝰ esurgerem· et ecce· dyoclecianū Augustū

vidi nō equidē ea maiestate conspicuum quo ex obscurissimo dalmacie loco genitus in fulgorem fuerat sublimatus imperij nec ea ferocitate tremendum qua Aprum res nouas molientē noua sagacitate truncauerat · atq; carinum mertem Cesarem ī fugam nichilumq; conuerterat · seu maius · Achilleum apud Alexandriam tirānidem occupantem tristi cum egipciorū strage longa obsidione coactū calcauerat vel in humiles veri dei cultores acerba psecucione seuierat sed eo ī habitu quo haud longe solonam olera dudum p̄uatus serebat acriterq; mestus murmurans criminabatur constanciū · quem ip̄e in cesarē dudum promouerat · eo q̄ voluntarium ocium suū nō solum minus inquietasset · sed eum adeo timidum reddidisset vt sibi ip̄i ad illi⁹ effugiēdas man⁹ et vt cetis xp̄icolis penas daret veneno mortē incideret · sed hūc querulus sui consors imperij maximi anus sequebat̄ herculeus · quē cum vidi paululum seriosius de eo disserere mentem cepi ·

De maxiano herculeo romanoꝝ imperatore ·

Herculei maxiani varijs agitata vicibus vita fuit · Nam ante alia seu ob oppressam hominis cōdicionem · seu ob neglectas histories deperierit · quantū ad me quis eius pater aut patria fuerit · cū ex p̄uato ad augustale fastigium a Dyocleciano imperante p̄motū meminerim · Nam insurgētib⁹ vndiq; belloꝝ strepitibus p̄mo ab augusto ī cesarē eleuatus aduersus amandū helianūq; qui manu agrestium ingenti ꝯgregata (q̄s ip̄i batundas vocant) res nouas in gallias moliebant̄ missus est · quo bellicis eruditus et asper homo hostes cōpescuit facile · gallisq; pacatis (cum iam bello egregius appareret) instante hostiū multitudine a Dyocleciano in societatē suscept⁹ imperij · factus igit̄ herculeus august⁹ cōfestim expedicōnē aduersus q̄nq̄ gencianos affricam īfestantes assumpsit · ⁊ cū classe litus tenuisset affricā fauentes ceptis fortuna hostib⁹ domitis p̄uinciā omnē pacis tranquillitate cōposuit · hic valentibus animis Carpis barsiernisq; atq; sarmatis sua subdicione redactis multisq; alijs

tumentibꝰ nacionibꝰ sedatis augustoꝝ cesaribus euenerat· vt q̄
inter armorū rubiginē caligine oblitus ferrea mundi conscen
derat apicē sole fulgidior orbi toto finitis laboribꝰ adesse vide:
atur· Sane cū appareret victorijs gloria cercior ꝛ ob rerū com
posicionē magis herculeꝰ delectaret imperio affuit qui culmen
(quod sudoribus videbatꝰ quesitū) repentino lubrico retorque
ret in infimū· Nam dyoclecianus euo plenꝰ (q̄zobrem nescio)
sed eam i sniam venit vt imperio posito priuato se concederet ocio·
qꝫ et herculeo suadere conatꝰ ē· q cū acris esset igenij egre suasi:
ones suscepit· attamen timens ne cuiꝰ opa fuerat promotꝰ eius:
dem cū dedecore suasū ponere cogeret inuitus annuit· ꝛ cōstan
cio atqꝫ galerio cesaribꝰ imperio tradito vna eadēqꝫ die apud ga
lonem dyoclecianus ꝛ herculeus in lucania positis insignibus
pncipatꝰ q auro gēmisqꝫ conspicua (ut quibusdā placet) primi
apud romanos post exactos reges regali ritu gessere· priuato
i habitu cōparuerūt· Differt quidem multū a casu descensus nec
ausim infortuniū dicere· qd quis progenitū sua sponte suscepit
Fortunatꝰ adhuc dicendus herculeus electionis sue desideriū
consecutꝰ sꝫ aliť est· Tronū timens dimisit· mentē autē augusta
lem suā in pniciem reseruauit· Is igitur ermanitus tam ociter se
re penitencia ductus· cepit secū priuato mores quietēqꝫ damp
nare· et isponte depositū regnum cupidine reuocare· ꝛ ingeniū
artesqꝫ cūctas acuere· qd diu latuisse nō potuit· Nam cū galeri
us augustꝰ maxencium herculei filium cesarem dixisset· orientiqꝫ
preposuisset· actū est vt rome a preriams militibus diceretꝰ au
gustus· quod herculeꝰ senciens illico cū minime vires essent
dolo eicere filium ꝛ locum eius arbitratꝰ est occupare· sed ad:
uertentibꝰ militibꝰ ignominiosis cōuicijs detestabili spe denu
datus est pulsusqꝫ priuatꝰ ꝛ miser aufugit in gallas quo cu si:
milia Constancio retendisset genera a fausta filia rerum conscia
proditꝰ Massiliam spe frustratꝰ diffugiens (ne tercio fraudibꝰ
repeteret quod semel volens reliquerat) vt creditum est· ibidē
ope constancie trucidatus occubuit·

De galerio mariano romanoꝝ impatore·

Alerianus maximianus augustus fetida putredine ta:
beq squalida conplet⁹ calamū ĩnse traxit·Qui vt hercu
leus nobis nacione incognit⁹ a dyocleciano ex priuato
iuuene cesar effect⁹ est·Cui⁹ inicio par felices fiere successus
nam dū ad reprimendā nimiā narsei psar regis licenciā miss⁹
magna fret⁹ fiducia cōferuisset vict⁹ atq dedecorose fugat⁹ est·
quāobrem īdignat⁹ dyoclecianus illū ei occurrentē purpura:
tū pedib⁹ eūtē ⁊ ſi a ɔtinuijs ɔuicijs lacessitū plerib⁹ passuū mi
lib⁹ secus currū deduxit·q ignominia tanto robore pcussus est
vt dyocleciano iubente itinere p illiricū ⁊ mesiam reassūpto et
sollenni studio vndiq militib⁹ supplementisq collectis aduer
sus supbientē victoria largeq vagantē narseū acri impetu de:
duxit exercitū·cōmissoq certamie tam ingenti cōsilio uiribusq
vsus est·⁊ fractis pmo ɔcursu sua suorūq vtute hostibus egit·
vt pse in fugā datis tergorib⁹ verterent quos passim cedēs eo
usq puenit vt narseū castris spoliaret·i quibus captis coniugi
bus sororib⁹ liberisq regis ⁊ psar nobiliū multitudie preciosa
onust⁹ preda ⁊ ingenti victoria gloriosus exultans i mesopota
miā dyocleciano venienti secundo fact⁹ obuius·a quo adō gra
tant ⁊ honorifice suscept⁹ ē·vt iam astantib⁹ videret August⁹
vt arbitrantes diu lusit opinio·nā non longe tēpus effluxit et
Dyocleciani cū herculeo i priuatā vitam descendentes Augu
stos illum scȝ ⁊ Constanciū liquere·⁊ sic ex nullo cesar ex puo
maximus ex obscuro splendidus ⁊ ex cesare Augustus efful:
sit·Cui fulgore cōstanci⁹ occidentali prepositus impio ocijs for
san qȝ bellicis apcior affricā ⁊ italiā p libito gubnādas adiūxit
sic igit galeri⁹ gloria sublimat⁹ eximia·laborū adiutores maxē:
cium et seuerū ɔstituit cesares·et inflat⁹ tam grandi felicitate i
xpi nomē arma conuertit·⁊ hoc exiciali successus furore edictis
nepharijs p omne eius impiū missis iussit vt omis xpi culto
res aut supplicijs tollerent·aut i abdicacionē nomis cogerent·
et sic vbiq fere p decēniū carnificū officine in sanguinē senie:
bāt innocuū·O quant⁹ hac exiciali peste iustor cruor effus⁹ est
quot sub immanibus cruciatib⁹ exhauste vires·quot sanctor
ɔsumpta corpa·quot ad meliora felices anime īmatura morte

cōmpulse sunt Sed quid oportebat cum nil mundo stabile sit ·
vt sibi lubricum elatus exq̄reret quorꝫ nullū maius aut pnicio
sius ad casum indignacione diuina est qua causa actum est· vt
Marencius cesar acerrime indolis iuuenis a p̄torianis militibꝫ
rome diceret̃ augustus· ad cuius insolenciā ꝛp̄imendā missus
romā generis dū a militibus suis derelictus Rauennā fugisset·
ibidem obtruncatꝰ est· Sane iam inmoratꝰ gallerius licinū da
tum hominem euestigio aduersus Marenciū dixit impatorē·
Ipse vo intusseca agente rabie in pestilentem adeo valitudinem
incidit vt putrefactis vtero simitatibus non solum expueret
verū eo etiā obsistente ex auribus naribusqꝫ ⁊ ore non alit̃ q̃z
putredinis cloaca quadam vermes scaturirent continue tanto
cum fetore vt quocumqꝫ deferent̃ illico aer tetro inficeret̃ odo-
re· A qua tam turpi peste cum non posset medicorum leuari
opere· nō alit̃ q̃z si alterius noar sua diberet oriri sanitas i·nno
cuos seuissime diris impiis debachatus est ·Ex quibus vnus
ne omnino mutꝰ ad supplicium duceret iquit· egritudine opꝰ
est q̃z pateris· Iouis est ira· nec eius iouis quē tu maximū opti
mumqꝫ vocans Capitolina i arte nephario ritu excolis· qn ym-
mo celestis· qui ex virgine natus celo pariter impat atqꝫ t̃re et
cuiꝰ tu iam dudum bestiali seuicia paratus nomen extinguis
in sacrosanctus eius sectatores insequeris· His auditis exhor
ruit marcidus impator· nec ausus est in veridicū rep̄hensorē
qd agere· qnymmo si forsan veri dei posset mitigari iudiciū ius-
sit edicione a quoq̃z sanctorꝫ aliquis vexaret̃ · s; sera quantū ad
eius corpusculum penitencia fuit· eo qꝫ non efficax vt in aliquo
monere latam sentenciam potuisset· verum acerbitate morbi et
asperatus continuo eousqꝫ peruenit· ut deficientibus paciencie
viribus sp̄reta impandi dulcedine· Qui in cristicolas efferata
mente seuierat in seipsum etiam crudeliter agere cogeretur do-
nec malesanus a fetido corpore solueretur spiritus· hoc modo q
r̃ges exteros exercitibꝫ suis ꝯpresserat· q iustorꝫ sanguinē fuderat
q̄pos omnes cohercuisse n̄ potuit· ⁊ suū sanguinē i tabē vti ꝯuuā

vidit ꝛ quasi tantalus alter media rerum in copia inops auxilij examinatus ad grauiora descendit·

Nonnulli infelices cesares augusti

Longa quidem (ꝛ si diu ꝯtinuata sit) restabat augustorum dolenciū series post galleriū· quā cum corā accuratē magis intuerer oppletū lacrimis maxenciū herculei filiū astantē cognoui· Aiebat enim non solum se ab Augustali apice deiectū· sed a constantino constancij ex helena filio pluribus prelijs fusum· ꝛ inde apud miluiū pontē superatū· aut vt in tyberim mersum ꝛ enecatū· Similiter ꝛ licinius Augustus querebatur se ab eodē Constantino primo in panonia ꝛ apud cybalas superatū· iterato consertis prelijs victū atque fugatū· ꝛ tandem pace habita ꝛ recissa naualibus atque terrestribus certaminibus pari infortunio deiectum· ꝛ vltimo apud Nicomediā facta dedicione contra iusiurandū misere trucidatū· Sic ꝛ Crispus ꝛ cōstantinus iam dicti constantini filij ꝛ licinius licinij augustus genitus cesares ꝛ optime indolis iuuenes ob furorem imperantis etatis eorum flore surgente quod ꝯfossi sunt· querula lamentacione dolebant· Dalmacius inde a constantino patruo cesar effectus ꝛ imperij ꝓpmpte relictus heres suscepta a vulnera tumultuantibus militibus vidente Constancio cōsobrino atque tacente (ex quibus mortē cōsecutus fuerat) alto cū plangore monstrabat· eque ꝯstantinus Augustus prefati ꝯstantini filius fortunā suā subsequens se maledictis execrabatur· asserens apud Aquilegiā aduersus ꝯstantem fratrem prelio inito non solum a spe deiectū imperij obtinendi verum a militibus ad necem vsque plurimis vulneribus fuisse insuectū· Sequebatur et constans predictorum frater· qui esto sua vicia reticeret se occisum Magnecij factione querebatur· Ceterum inter veteranne senē ab impio deiectū ꝛ Nepocianū non suā insolenciā· sed militū magnecij rabiem acri clamore dampnantē magnecius ipse dolens preceteris incedebat· nec inmerito· sed ploranda est peruncium rerum perdicio· Nam cū iam pars maxima cessisset imperij ꝛ obtinendi tocius spes fere certissima videretur inito aduersus Constancium prelio apud Mursiam exhaustis iam pugnanciū feruore nimio

romanis viribus victus i fugā coactus ē· quo dolore atq̃ rerū desperacione impulsus seipm apud lugdunū iugulauit· Sic et terenci⁹ cesar frater ei⁹ audito infortunio apud senonas vitam laqueo terminasse deflebat· quibꝫ insuper veniebat immixtus gallus constācij patru⁹ dāpnans· nō q̄ ex Cesare tirānus effectus· sed q̄ iussu nepotis occisus sit· post hos et iulian⁹ apostata diuino cōfosus gladio vti veniēs in dei filiū sic ⁊ mortuus āxietatē suā blasphemijs lenire putās icedens exaspabat· qui ob eius infandā audaciam vt de se scriberē incitauit animū·

De Iuliano apostata rege romanoꝝ

Paucis līis multas miseriarū lacrimas cōclusisse delectat vt recencior minus attritis viribus i apostatā scriptur⁹ deueniā Qui cōstātini magni nepos ex fratre cum de pmio se spē dedisset optimā postremo in exitū pestiferū ꝓsiluit Nā cū iā abiecto detestabili Idoloꝝ cultu· diuini verbi veritas mira fecunditate polleret hic ut puto sacro spiritu tractus habitu monastico sumpto· inter vere religiosos viros diuino se dedit obsequio· in quo dum sanctissimo per tempusculū perseuerasset suggestione hostis ātiqui factū est ut relicto cenobio repente se inter milites ad castra conferret Quem occiso iam gallo fratre suo et in matrimonium ei data sorore constans ꝓmouit in cesarem· exercituq̄ tradito illum ad sedandas gallias opere siluani tumultuātes iussit ire quas cū pacasset ⁊ ingēti sollercia sibi que conciliasset milites in cupidinem atq̃ spē imperij lapsus· ⁊ ut eo potiretur totis affectibus cepit insistere Sane cum non satis viruī esse tam magnis ausibus cerneret in sandorum spirituū vti suffragio (aliquo in talibꝫ docto suadente) conatus est· et (vt placet aliquibus) pactis detestandis cerimonijs in eorum vsq̃ colloquium venit· A quibus si cultus vetus eis per Constantinum sublatus restituatur quod cupiebat imperium promissum est· Is autem cum quasi potentissimos rerum fautores haberet temptare omnia ⁊ audire· vt eo ꝓueniret icepit· nec isande spei defuit exicialis effect⁹· nā gerēte

Constancio adúsus parthos bello offerentibus militib; eidem in eius graciam Augustalem sedem arripiút ardent· ꝛ confesti ad illiricū obtinendū concessit· Et ne voto frustrareť inuasoꝛ redeunti constancio ꝑbis omissis vt rabiem inuadentis depri meret int Ciliciam ꝛ capadociā moꝛs affuít·qua pace omi Iulianus obtinuít reipublice ṗncipatū·O quātū ab illo differēs quí nuꝑ humilis pallensq; cenobij claustra lento terebat ḡdu nunc conuíuijs ꝛ supbia turgidus·hinc inde discurrēs armis aut incantacionibus omia territat·cui cū infausti fautoꝛes suí do pmittente fauíssent· Primo ṗncipatus ingressu añ liberalibus eruditis philosophicis vacans optimā de se spem ṗbuít· ꝛ po tissime dū a studio surgens amicos coleret ꝑuinciales iusticia foueret tributa repꝛimere· ꝛ equū se cunctis pariť exhiberet·sane ratus magicis suffragijs omia posse que vellet ·ausus ē opinionem pitagoꝛicā imitat⁹ asserere palam alexandꝛi igrani spiritum possidere·nec sibi moꝛes illius atq; foꝛtunā abesse ·Quā iactacionem stolidā vt ope verā ostendere posset tot⁹ in obseqúium regis herebat·alia tñ q̄ȝ ṗdecessoꝛes suí via se exhibuit Nam quod illi supplicijs hic fictis vtutibus atq; blandicijs et muneribȝ ꝛ obtinere conatus est·Quod cū agi frustra teneret multis comodis ṗuauít innocuos ex adúso iudeis hostibus re edificacionis i iherosolimis diruti tēpli concessit arbitriū·inde coloꝛantibus cūcta cristicolis palam se filij dei (quem galileū aut nazarenū deridendo continuo vocabat) suoꝛūq; hostem professus est·nec dubiū quín moꝛe pꝛioꝝ seuísset i eos·nisi bellū supeminens ꝑhitū impedisset·Ad quod cū vlť speratū cicius euocatus accederet templa deoꝝ apperiri iussit ꝛ sollennia ritu pꝛisco istaurari sacra eis xp̄ianoꝝ sanguínē se pimmolaturū sollepni ꝑmittens voto si victoꝛ remearet hostiū ·eductis legioibȝ in Saporē regem ꝑsaꝝ arma conútens thesi fontē vsq; peruenit· inde castra mouens ťnsfuge ductu i altas desertasq; solitudies atq; inuias añ deduct⁹ est· q̄ȝ dolos ducis adúteret·In quibus adeo miser exercit⁹ auxiat⁹ est·vt deperire funditꝰ crederet·nam desuꝑ tanto vꝛebať estu·vt galee quasi ignite feruerent ·feruebant similť ꝛ arene adeo vt ḡue esset militibȝ firmare vestigiū·

Erat insup omis sterilis locus· nec vsqꝫ diu quesita villa appa⸗rebat a qua nescio piclitantibus difficultate miseris in tam ex⸗trema necessitate non supplex ad eū quem spreuerat ꝛ qui sol⁹ ea in solitudine opitulari potuit apostata conuersus est· quinim⸗mo diro vexatus stimulo· ne tam tristem suorum pniciem cer⸗neret erut liberius in hostem suū vbis ꝛ ignominijs exardesce⸗ret quasi subsidij aliquid quesitur⁹ solus paululū secessit a suis et solita agitatus insania in deū eiusqꝫ vnigenitū ꝛ matremqꝫ continuis blasphemijs ꝛ maledictionibus vti in auctores pe⸗riculorum verba quasi tela conuerat· Quibus irritatus lōge pa cientissimus deus actū est· vt ex improuiso blasphemator egre⸗gius obuiū militem hostem haberet qui eum trementē feroqꝫ diuinā potenciā cognoscentem (obloquentē tamen adhuc) lancea feriens prosternaret in solum clamitantemqꝫ ꝛ suo se i lan guine reuoluentem pimeret Et quod miraculo ascriptū ē nō a psa milite ꝓstratū aiūt ꝗ (vt legit in gestis basilij cesariensis episcopi) a marcurio quondā xpiano milite pridie celare tu⸗mulato cui⁹ arma eius in funere ritu pristo in parte celebriori templi affixa die illa i qua nepharius apostata occisus est nec visa nec vsqꝫ comparata i sequenti vero humano atqꝫ recenti san guine respersa suo in loco inuenta sunt· qualitercumqꝫ ad eos delatū sit firmant dixisse obscenū hominē dum īfaustum emit⸗teret spiritū vicisti galilee· quod argumentū est eum occisorez suū in vltimo cognouisse sed minime rabiem repressisse· Cui⁹ exinde cadauer dicunt qui fabiani vitam referunt iussu Sapo⸗ris regis acceptū· ꝛ eius corū artificis manu venustatū et coc⸗cineo decoratum colore ꝛ selle regis infixum ·Compta ꝑterea studiorū suorum insignia plura· nam pter innumera instrumē ta magice artis atqꝫ ꝑcepta exenterata mulier atqꝫ suspensa cri nibus in satella apud tras inuenta ē cui⁹ est extis creditum im purum hominem pmeditatū esse futura· sic et in Anthiocia ar thiua humanorū capitum plena ꝛ in puteis busta reperta sūt· et alia huiusmodi plura· Quaobrem maximo cū gaudio non tantū xpianorꝫ· sed et gentiliū vbiqꝫ locorū Iuliani piclitacio celebrata est·

Dolentes plurimi.

Vid refert. dolebam ab augustorum pusillū dēclinare malis. et firmi regis maurorum a Theodosio comite valentiniani imperatoris oppressi narrare miseriam. vel saltē ipsius theodosii post claras victorias iugulū subsecutū. verum valens romanorum imperator et sequentes plurimi eiusdē dignitatis insignes a proposito abstulere. Is quippe fumose et per omne corpus exustus incedens non stulticiam suā (qua ex catholico Arrianus effectus cristicolas suppliciis vexasset et monachos in miliciā coegisset) execrabatur. sed longe magis conflictū a gothis susceptū. et eorum inhumanitatē. qua in domuncula quadam latens igne supposito fuerat consumptus. Erat et longenus Amaricus rex gothorum querulus. quod tam in longū euū vitam eius nata traxisset et hunnorum supuenienciū timore ad inferendā sibi mortē miserrimus traheret. Sequebatur et gracianus Augustus lacrimās maledictis merobundi magistri equitū phidiam. qua a maximo apud pisus superatus et inde ab eiusdē ducibus apud lugdunū fugiēs fit occisus. Inde ipse maximus querebatur quod subacta iā plaga occidua. cum in spem romani imperii pociundi euenisset repentino Theodosii augusti impetu apud aquilegiam circumuentus sic et captus ac imperialibus nudatus et in ferias graciani peremptus. sic et victor eiusdem maximi filius non diu premi se cū galliis perses sed ab arbogaste dolebat occisū necnon et andogacius quē penes armorū maximi summa erat. lamentabatur in tm sibi aduersatā fortunam. ut non euadendi spe sed certe mortis intuitu se enauī in mare dedisset precipitē. Hinc et valentinianus iunior querebatur quod nūc eleuatus. nūc a fortuna demersus et variis agitatus casibus cum iam esset iterum ope sublimatus Theodosii placideque imperaret apud Rauennā dolo Arbogasti circūuentus et fracto gutture occisus. et demū laqueo tigno cubili ut sibiipsi mortē dedisse videretur appēsus est. quē Eugenius loco suo ab Arbogasto substitutus et Arbogolus sequebantur flentes. alter quod expugnantibus per Theodosio victus cesusque fit. Alter quod mutata fortuna seipsum occiderit. ne hostiū efficeretur ludibriū. Post hos et alii plures miseri

Quid ego tūc cōmodi aut leuaminis pauci calami mei lenire dolori tuo tam eximio attulisse poterāt· debueras edepol optas se pocius vt e memorijs hominū laberetur· q̄3 ego illas nouis literis suscitare3 semisopitas· Illa vero subsequens ait· de me castor actū est in eoꝝ dedecus quorū seuicia regis matri horrē da ꝑpessa sum· scribas cupio· Ego aut̄ etsi desiderio traherer ali bi· cū ferreus nō sim· sed exorabilis homo· flexi ꝓpositum iquī ens· hac lege tibi calamū meū concedo si vera dixeris· ꝛ hinc dū sedulus aures porrexissem illa habūde lacrimas fundens et pectus pugnis tunsū crebrisq̄ respersum liuoribꝫ assiduis fu= spirijs agitans inquit Audisti arbitror Clodoueū veterem fran corum regem Clotarios filiū et nepotem ex filio habuisse· ex q̊ nepote quatuor suscepti sunt filij· qui patre defuncto vt regna rent omnes regnum quadrifarie diuisere exortoq̄ mī limchil donem patrem meum hispanie tūc regem· genus ab Archala rico maximo gothoꝝ rege trahente3 r̄gisq̄ prefatos bello· ꝛ ob hoc hincinde plures suscepte clades· itum in pacem ē· ad quā seruandā quasi vinculū facta adhuc vix pubes in coniugē Si= giberto rege concessa sum· Tum ego Caue quid dixeris Gilpe= rico aut gildelperto audiuerā· Illa vero scio quosdā sic arbitran tes existere· verum ego (ꝛ finis appervit gestantibus inferna= libus furijs tegijs) thalamū illius intraui· Sed quid tandem cū esset oris mei sublime decus ꝛ etas integra quibus pl'rimū mulieres valemus· nec ꝑ votis· ornatui· auꝝ gēmeq̄ deessent solio sublimata regio a cunctis tanq̄3 deam celo lapsam intue= ri me cernere3 venerata laudibꝫ extolli· ceterisq̄ p̄ferri ōnis re gibus dotariū terciū pariens superenī· quē vtinā non conce= pissem· aut ex vtero in tumulū eiecissem· sane dū hijs prouec= cta felicitatibꝫ ꝛ amplissimis dlicijs fruerer· Oritur mī frēs se= dicio que euestigio bellū peperit· Tum ego siste queso· que sedi cionis causa· Tū illa inequaliū regnoꝝ inuidia· Tū ego mentit̄ regina· Tu ipam triste semen cū igenio semp fueris impio cor= dibus iniecisti· Ast illa· pauloante nūquā me nouerat· iste adeo repente ingenij mei censor factus· Crede si vis· factū est· exaspe ratis odio animis· vt Chilpericꝰ viri mei fr̄ sub spē cōponēde

pacis actitus satellitū manu cederet ⁊ hinc post modicū ſ eo dem īfortunio credo vindicte causa vir meꝰ occubuit· nec istō paciar inquā· tua pfidia occisus est· nā cū insita mulierū vanitate pcipuā voluptatē ex aspicientibꝫ formositatē tuā caperes lasciuia nimiū· non aduitens· ex aliena capta Landricum palacij comitē vltra honestatis feminee terminos ardent amasti· ⁊ in eiꝰ volens oransqꝫ concubitū irruisti· quo dū nimꝰ cauta vtereris et iā multis inotesceret scelus· ne opprimereris merita· in nescium ⁊ ī immeritū insidias tetendisti· eūqꝫ venacione fessū medio in nemore seu redeuntē venabulis confodi fecisti· Illa vō paululum irrita p superū fides inquit· quis hic homo est· tā ocit et ignaro tāq̄ꝫ conscius acer redargutor effectꝰ equidē reor eum crederet que dicit q̄si melius pꝰ secula multa nouerit que acta sūt· Erras pfecto Fredegundis hec fuit ī Cilpheritū cuius erat speciosissima cōiunx· ⁊ cuiꝰ ego ī alios moderacior· q̄ꝫ tu in me sis· necem viri recitans· nomē honeste tacuerā· ſ fine quo tēdo deueniā· Ego cū puulo relicta filio· ⁊ si multū preterite claritatis amiserim· qua possū īdustria regina curo· Tū ego īpaciens ī quā audiuerā Brimichildis non ex Sygiberto ⁊ te Clotarium vt aiebas genitū q̄nymmo Childeperitū· ⁊ ex eodē mortuo geminos tibi supfuisse nepotes Theobertū ⁊ Theodricū Illa vō Tu crede quod voles· ego cepti fmonis seriē non omittam· fit inde vt Theodricꝰ viri mei nepos qui burgundie p̄erat īdignacione concepta frēm suū Theobertū Austrasie rgem filiosqꝫ cū cōiuge ob illi paratas ab eis (vt ferebat) insidias trucidaret· Ego aūt īquā· istud nō alit q̄ꝫ p̄cedencia paciar· tuū hoc fuit scelꝰ· nescio aūt vnde tibi tanta suadendi vis fuerit· sic quid dico magna cupido pt regnādi q̄ credo vrebaris nimiū vt impune peccandi amplum spacium possideres· sunt in malum vires igenij mulierum pmaxime· Quibus tu cum iam sepius immunis hesisses illas omittere nesciebas· Tum illa sine istam credulitatē tuam queso ⁊ quorsum tot rebus predictis emersura sim specta pꝰ tpus Theodrici facti penitēs dū qd mali egerat in aliū torquere nitit· veneno pimit· ⁊ gladio filij extīguit· cū ego illō

profecto non inficiar. sic est. de morte loquor. sed quod omise-
ras ipse supplebor. i tuũ crimen obiecit tu illũ veneno gladio q̃
purgasti. Illa tũc fecundius emittens lacrimas inquit. me mise-
ram. q̃ infelix sum. mendacem estimat iste. dictũ est. sic fortuna
facit. hoꝝ verbis aufert fidem. quibus bona cetera abstulit. ego
aũt quid dicã scio. ꝛ dũ diu obiurgasset atq̃ negasset. ac aduer
sus veritatẽ (vt testant̃ alij) multa dixisset. quasi me tacentem
in fidem vboꝝ suoꝝ traxisse existimasset sermonẽ interruptũ. cõ
tinuans secuta est. Dum tot facinora. tot enormia in tam splen
didos viros p regni pceres ꝯmissa vindictã exoraret aliquã.
et illa iam grandiusculo peteret Clotario pquiritur tantaꝝ ce-
diũ perpetrator. Ipa quidem adhuc etsi regis relicta plurimuꝫ
potens multoꝝ exacerbauerã inuidiã. qua tracti. vt odiũ suuꝫ
aliquando in ruinã meã depascerent. i me tonicinunt oia. accusor
filio. capior. ꝛ i pretoriũ trahor. et quo pncipes viriq̃ robustis-
simũ cor habentes tremũt. femina ꝛ vnico quod habebã spolia
ta rem dicere cogor. non iudicibꝫ corã quoꝝ interest parciũ iura
equa lance seruare veꝝ accusatoribus quis nedũ femina inter
tot francigenas hispana vidua a filio non relicta tñ. sed capti
uata ius ab hostibus decerpat. Quid plura. aduersus excusacio-
nes meas falsis testibꝫ ꝯiecturis fictis. alijsq̃ pluribꝫ infandis p
bacionibus vincor. Inducit̃ puer facile in scelus pmaximũ. et
iussu suo pceribꝫ regni. pmino inimicis meis ꝯmittit̃ puocacõ
ne sublata. vt suo ritu in me innocuã p sceleꝝ qualitate dictet̃
sentenciã. heu miserã me nõ pect⁹ ex quo pmũ sumpserat alimẽ
ta. non vent̃ quo illũ gestauerã. nõ matris etiã apud in manes
barbaros venerabile nomen. non illũ lacrime mouere mee. non
querule voces suã grãm atq̃ suã misericordiã implorãtes po-
tuere. qn dũ more integerrimi viri puer inmotũ teneret ꝯposi-
tũ dira nimiũ snia dictaret̃. atq̃ me audiente. ꝛ frustra reprobã
te. prolata tũ esset ex regina tanq̃ popularis muliercula duris
carnificũ manibus trador. qui omni spectante populo ꝛ hij po
tissime corã quibꝫ insignita regijs multis ꝯmitata nobilibꝫ in
cesseram. sepius veterẽ obliti reuerenciã iniectis in vestes ma-
nibus me vi illas extorsere nudantes. O mirũ q̃ fortune viẽs

dum meo icõmodo oculos ɔtinere nequeo nullas pietate mei i quoq; lacr̄mas vide me mõstrari digito ⁊ huilcis oculis de me spectare peiora multos pcepi· quod etsi clausis oculis qnq; vitassem· aures claudere non poterã· qn etiã int lictoꝝ strepitum multos obloquinetes i augmentũ mei doloris audirem · Quid multis isto seminuda i turpissimã morte rapior· Nã pede vno et manu altera ẽnibusq; caudis validoꝝ equoruꝫ alligata atq; decerpenda pmittor ⁊ dũ i varia tenderent equi· mẽbratim di: strabor sangne fedans cuncta· ⁊ sic int cruciatus importabiles expiraui aiam p omne corp⁹ scissũ emittẽs dixerat· ego quidẽ illi obsequiosus factus sũ· scribens fateor ñ satis digno testimo nio vsus· ⁊ ideo si quid min⁹ veri reperiri ɔtingat imputet im portunitati ..tantissime exorantis·

Quidam tristes augusti·

Vasetam a brimichilde r̄gina· ⁊ corã stetit eraclit⁹ augustus tenso epate ⁊ facie lurida sitibund⁹ idignant deo ydropisim suã imꝑperans quẽ constantinus sequebat successor fi..us q; discurrentib; italiã Agarenis apud siracusas a suis sit i balneo trucidat⁹· Cui⁹ post tergũ erat fili⁹ nõ verit⁹ sua inercia pri⁹ tbutariũ burgari rõnũ fecisse impiũ ·quos ego cũ alijs hui⁹cemodi plures idignans vltro ꝯposui ⁊ i eoꝝ dedec⁹ mu: lierculã flentẽ Romuldã formlianoꝝ ducissam volẽs assumpsi

De romulda formilianoꝝ ducissa·

Gisulphus nepos Albini regis pri⁹ ex longobardis ita liã occupantib; formilianoꝝ dux cõstitut⁹ ẽ huic fuit ro mulda ɔiũx· equa nobilitate insignis· q̃ etsi plurimũ ãplissimo ducatu refulgeret et numerosã isup ꝓle felicitata gaudebat· Nam melioris sex⁹ ex viro filios q̃tuor genuerat· duas aũt ex r̄liquo q̃b; defunctis parentib; multis exanclatis laborib; clara fortũa fuit· veꝝ vt hos omniferi se reb; romulde cũ gisulpho tnquillis habentib; tbo cũcta ẽcũagitãs r̄pẽte exort⁹ ẽ· nã catan⁹ auaroꝝ rex ɔgregata armatoꝝ multitudie hostilit gisulphi fines igressus cum occurrisset gisulphus sup irruente in eũ suosq; aua: roꝝ multitudie non solum supat⁹ ꝫ omnis fere nobilitas cuꝫ eo cesa succubuit ⁊ multitudo reliq̃ i fugã v̄sa ꝑ ptẽ trũcata aut

captiua deducta est a victore Catano hac tam ingenti strage p=
culsa Romulda cū non p̄staret lacrimis tēpus collectis ex agris
reliquijs· se in castro forinlij obsidionē passura recepit· Auari
aut̄ cū omnem puinciam populassent castrū obsidione cinxerūt
In cui⁹ expugnacionē cū multa parassent ⁊ circuiret Catanus
muros deliberatur⁹ quib⁹ ex ptibus bellū facilius inferret· con
tigit ut clara iuuentute florentē ⁊ splendidū rutilātib⁹ armis
equoq; acrit̄ insidentē ex turri Romulda conspiceret· ⁊ in eū illi
co exardescens omissis mortis gysulphi lacrimis· ⁊ publice sa
lutis vigilancia mentē omnem in austerū hostis aspectū cōuer
teret·nil magis cupiens q̄3 vt eius potiret̄ amplexibus·o bone
deus q̄3 fera pestis cupido·mirant̄ nōnulli adhuc letis ī rebus
mentes qn̄q; laqueari atq; vinciri·quid si non dicā medijs ī la
crimis seu int̄ armoꝝ fragores· veꝝ in obsessos in plenū tela
iacentē videant sed de hoc·Capta igit̄ Romulda infelix vrit̄·nec
sui compos muliebri robore posito incliti viri vulneribus cru=
ore adhuc recenti manātib⁹·clam p nūcios aduersario regi
(si suas velit nupcias celebrare) castri pollicet̄ dominium·rex
esto barbarus cognita muliebri libidine vilipensa ·Ast impij
cupidus petitis annuit· ⁊ sic clam auares in castro recepti om=
nes occidere viros·mulieribus in puinciā reseruatis·Inter quas
filie due Romulde cū filij aufugissent deducte sunt ·Romulda
aut̄ ex excidio suoꝝ ductura triūphū regis iussu induta rega=
libus·p mediū suoꝝ sanguinē celebratura nupcias regia pces
sit in castra·Catanus aut̄ ne posset velata fide reprehendi p spa=
ciū noctis se libidini ⁊ āplexib⁹ ardētissime mlieris cessit· In
de ne scelestū eiusdē facin⁹ ml'tū omitteret·ex vlnis euuls⁹ Ro=
mulde vocatis duodeci ex auaribus (quos validiores arbitrba
tur) ad mulieris pruriginē extinguendā eis illam ex regina in
dita iam puatam ⁊ miserā illudendā tradidit·precipiens ut ea
abuterent̄ sibi inuicem succedentes vicibus·qui deducētes iā
in tabernaculum (in quo forsan equos regios seruabant) ad
facietatem vsq; eius luxuriam contuderunt·que illi mēs fuerit
postquā victa libido cessit·seq; amore suo ac opinione frustra
tam comperit·Viditq; tam turpi se stemate inter lixas d'lusam

fuisse lectoribus estimandum relinquo. Catanus aūt surgente sole medijs in castris pilū pacutū erigi iussit. fessamq3 labore nocturno capi. & pili sūmitatē genitalibꝰ infigi. affixamq3 alligari. totiq3 exercitui detecto eius facinore deludendam tradi. Quod cū non esset absq3 maximo mentis & corporis infelicis dolore pactum. Primus accedens inquit in miseriā quē meruisti virum obscena concessi. & abiens cōfestim. ceteri more suo verbis actibusq3 turpissimis absq3 intermissione p diem rubore plurimo respersamq3 flentēq3 luserunt. que tandē cū cordis mesticia. q̃3 corpis afflictione supata infandū amorē plorans eiecit cū spiritu astulisse romulde ducē fortune fuit peccatū illā in tā extremā miseriā deduxisse meritū flebile vnū non curabile reliquū nā illud aufugisset ducissa. istud nō solū sponte. sed ardenter ab ea petitum est.

Impatores miseri plures flentesq3 longobardi.

Sic vt ob rubiginē paulatim ferrū iners corroditur. sic ob segniciem pncipu3 ab armis barbaris sensim diminutū puato nomie romanū ipiū fere deuenit ad nichilū. q̃3 ob cām magis ridendi sūt. q se ꝓpt illud picliātr isane. q̄ꝝ globus vna eadēq3 quasi ꝓcella ꝓstratꝰ (cū romulde lacrimas enarrassem) ꝯfestim affuit. q̄s int iustiānus naso puatꝰ & labro ab imperio deiectꝰ & exiliū passus & iterꝝ reassūptꝰ. & postremo cesꝰ miserrime icedebat. sic & leoncius querebatr q cū iustiānū deiecto leoncio & impio occupato vidicasse videret. ab eodē captꝰ. et vna cū leoncio i mortē miserrime tractus sit. post hos vero deflebat philippicus q occiso Iustiāno & augusti nomie sūpto bellū adūsus ymagines creatoris sanctoꝝq3 (quas quoꝝdā3 pia deuocio i ecclesijs pingi curauerat) assūpsisset. qd ob meritū a romanis eius nomē lege abrasū & ipē ab Anestasio deiectus solio. & i siciliā vsq3 tenebras sit adeptꝰ. hic & Anastasiꝰ q sublimatꝰ etiā renuēs a cōstātinopolitanis ad augustalē sedē a Theodosio orthodoxo depositus. et ad sumendum sacerdocium coactus sit fere anxie querebatur. Hijs immixta hijrenes erat flens acrit q ꝯstātinopolitana impatrix tā morte viri q̃3 ocloꝝ

filij eiectione constituta a Nycephore fratre deiecta fit· ꝛ apud lesbos in exiliū acta· ꝛ in eadem misera senectute ꝯsumpta· p⁹ hanc longus ordo sequebat̃ hoīm oris habitu a ceteris ad uer- so vt dū primo inspicerē pocius ludentes laruatos q̃ȝ flentes miseros estimarē· Erant enī eis a ceruice in occipiciū capita dē pilata ꝛ a lateribꝫ ī ora diffusa vertebat̃ cesaries· ꝛ a semitecta ēnibus facie barba vniciuiqȝ ꝓlixa declinabat in pectus· vestes illis large atqȝ fluxe varijs cōtexte coloribus· albisqȝ fasteolis infra suras fere omnibꝫ ligata crura· His insup calciamēta ap ta fere a poplitibus vsqȝ sūmū· hinc inde alt̃nis corrigiarū alli- gata laqueis· quos ego postq̃ȝ paululū mirabundus aspexi· lō- gobardos esse cognoui· Et ante alios nepharios ausus suos in grimoaldum deflebat lupus se ꝓfugum atqȝ captiuū· atqȝ gri- moaldi iussu vltimo iugulatū· sic ꝛ Alachis seu Arachis inex- plebilis homo lamentabat̃· cuniptum regē suū r̃gno priuasset· seqȝ ab eodē Titinēsiū fraude ꝑuatum atqȝ occisū· hinc Aript⁹ stulticiā suā execrabat̃· q̄ inter se et Boioariorꝫ ducem incerto marte nox diremisset· plū tāq̃ȝ victus clam nocte ticiū veniēs aurum ad fugā in gallias ad sufficiēciā sumptū· natās pondere tract⁹ suffocatusqȝ in ticino sit· Quos omnes et alios plures libuit omisisse cum uidi desideriū mestum insup venientem· ꝛ eo q̄ longobardorum r̃gnum atqȝ supbia in eius infortuniū finem susceperit· quis illi fuerit exit⁹ enarrasse reor officio sū existē

De Desiderio longobardorum rege·

Ic igit̃ desiderius Agisculphi r̃gis filius patre defuncto longobardorū rex factus ꝑncipatus sui inicio memor patrem bello sepissime fusū a Pipino francorum rege (eo q̄ pastoris sacri cristianis regis iura q̄nqȝ surripuisset) ne infestan de quietis sue aliunde oriret̃ causa· non solū pontifici sūmo ge- nitoris ꝓmissa seruauit· q̄nymmo regia liberalitate donās eidēȝ fauenciā nobilem flāminee ciuitatē· et castrū Tyberiacū comita tumqȝ ferrariensiū insup ampliauit· Inde se cunctis fauorabilē atqȝ beniuolum exhibens· nō tm̄ inclito regno florebat· sed ho minū grā claro ꝯiugio atqȝ numerosa ꝓle fecūdus splendidior

incedebat ceteris sane cum nil sub sole sit stabile· et mens hoim potissime pmutet· actum est ut p quiete regni ad maiora the: retur regis animus ·quãobrem ampliandi dominij cura subin trante concessi penitere· et olim subtracti dolore cepit· Quibus impulsus senciẽs francos cura aquitanos et vasconas Pipino mortuo sub Carolo belllo occupatos suasus ab Anglario quo dam (qui cũ vxore et filijs Carolamãni caroli fratris pmortuũ ad eũ confugerat) arma sumpsit· fractoq federe ñ solũ q iuris esse dicebat arripuit verũ omnem italiã igne ferro q in festaẽ cepit· quib Adrianus ea tẽpestate romane vrbis pontifex ter: ritus· et miserorum querelis assiduis lacessitus· marcentibus apud grecos· et solo cõtẽtis titulo augusti pcibus carolũ fran: corum in subsidiũ piclitantis ecclesie euocauit· qui igenti cum exercitu p cinisios montes in planiciẽ longobardorum veniẽs cũ obuio desiderio data pugne copia certamẽ inijt· et victo deside rio atq fugato eius adeo ɔtriuit vires vt dsperantẽ obsideret in Ticino· et cũ stante obsidione multas cisalpine gallie ciuita tes in dicionẽ redeijsset ⁊ Samniũ subegisset vmbrosq agente rerum omniũ penuria atq peste (qua Ticinẽses miserrime auge bant) factũ ẽ vt carolo ciuitas traderet· captusq desideri9 vna cũ ɔiuge filijsq vinctus mitteret pisius vbi ppetuo dãpnat9 carceri omni spe salutis pdita in miserabilẽ senectutẽ mortẽq cõpulsus est· Et sic splendor omis p tot claros reges p tot secu la longobardi nomis semp auctus cũ desiderio in caliginẽ sem piternã deductus euanuit·

Dolentes quidã ⁊ in supbos·

Vm post desideriũ varias int hoim lacrimas fluctuarer hinc inde distract9· ⁊ ecce mulier astitit que induta põ: tificalibus deciso tenus aures crine sacerdos pocius videbatur q femina a qua ego etsi plurimũ fleret mirabundus tñ accepi· q maguntinis parentib rlictis clam secuta iuuenẽ quẽ dilige bat secũ icognita virili ihabitu studuisset eoq morte subtcto in liberalib sacrisq lris habitu ⁊ castitate fuata pfecisset adeo vt apud anglos homo nõ femĩa celebris haberet· et labentib

ānis dum se romam ab anglia cōtulisset ibiq3 triuium legeret illustresq3 haberet auditores tanteq3 apud omnes opinionis fuit ut mortuo leone papa·q̄nto imꝑante lothario p̄mo ad pō tificatū maximū traheret· ꝛ johannis sortiret̄ inclitū nomē in q̄ subeunte libidine p̄gnans effecta petens ex ianiculo lateranū inter colosseum ꝛ clementis sacellū cunctis adūtentib9 pepisse di: cebat̄· ꝛ ob id ex apice pontificat9 cū duob9 annis ꝛ septē men sibus· ꝛ diebus aliquib9 sedisset deiecta missellā mulierculam deuenisse querebat̄· O deus inclite quid non audent mulieres honestate ꝛ studijs hec laqueos p̄tendit papatui ꝛ fere p triē nium voti compos effecta possedit·Risissem equidē ni iulā dig nitas obstetisset·Sed ea cadente i arnulphū ex cōcubina caro: li magni filiū ꝛ romanorū imꝑatore3 oculos iniecī eūq3 tanto pruritu plenū venientē vidi·vt strictis dentibus fere se totū la cearet vnguib9 nec scabiei causa·q̄nimmo pediculoꝝ vndiq3 scaturiencū ifestacione a qua (vt ip̄e dicebat) cū nulla medi corū ope posset liberari q̄n pulpis corrosis omibus ossibus ner uisq3 relictis vsq3 ad precordia penetrarent· ꝛ ob id victum se tā dolore q̄3 fastidio querebat̄·Nequeo ad vlteriora t̄nsferri ni p̄us insistā paululū i supbos·assit igit̄ ille babiloni c9 nabugo donosor assit Argolitus campane9·assit ꝛ iulianus apostata· alijq3 quib9 paꝝ visū est·deo neduū hominib9 indicere bellū·as: sint spurcidi blasphemantes·assint isipidi nil timentes· ꝛ oculos iniciant i arnulphū· ꝛ dū eū romanū p̄ncipē cernunt a pedicul esse ꝓstratū cogitēt quid lupus poterit·quid vrsus·q̄d leo·q̄d homo·quib9 cū virib9 plurima virt9 ingenij est·Sinā quid ip̄e deus q̄ totū solo nutu cōcutit orbem non dubiū q̄n tremiscant· et suā dampnēt isaniā·semp etiā videant cū minimis equa sor: te subiacere piculis·Veniant nūc qui veterē sanguinis clarita: tē cū suo decore conant̄ inserere sibi putēt omnia in quoscūq3 li cere·et cū arnulpho fulgido ex caroli magni genere descendēte naturā q̄rant̄ iniuriā passa3 ex tā generoso sāngne tot pediculos generari·veniāt q̄ arbitrāt̄ dignitatib9 hūana nobilitari corpa ꝛ q̄rāt̄ cū arnulpho fortūe desidiā q̄ passa ex iꝑatore tā fetidū aial ꝓcreari·veniāt q̄ cūcta mortali ꝓsterni potencia rent̄ et cū

Arnulpho suorum exercituum quasitur ignauiam· qui cum normannorum rabiem attriuisset· suis armis· suis telis· suo robore· pediculos tam puulos inermesque a carnibus suis euellere nequiuere· vermant et hij qui stultissime existimant cuncta superari diuicijs et cum Arnulpho querant coronam eius thesauros septrum atque purpuras fuisse adeo impotentes· vt eius pediculos ne dum fugare aut abicere· sed neque tegere potuerint· Quid multos inuocem certissimum argumentum infelicitatis humane Arnulphi miserabilis exitus est· quem si mente integra inspicere volumus· nos stipule flammulam euestigio in cinerem redeuntem seu flores purpureos· et estu modico austro flante marcentes fore videbimus· sinam fortune iacula· febricula leuis· pue vesice vexacio· et si non aliud puus pediculus ad nichilum vsque nos deducit· Quid igitur deum contempnimus· quid nosipsos extollimus· quid aliorum artes consilia viresque despicimus· Arnulphi pediculis terrefacti· posito fastu· deum cuncta potentem· totis animi viribus excolamus· maiores equo animo tolleremus· pares iugi dilectione pro meritis honorantes fuerimus· et minoribus caritate compacientes indulgeamus· vt eius graciam mereamur· qui erigens de stercore pauperem diuitem dimisit inanem· tetra hora vnde discesseram a filio sumpti tam turpiter augusti Is enim (cui lodouicus nomen dixere) francigene querebatur se post adeptum imperium et recuperatam italiam Berengarij fugatum opera apud veronam captum· luminibus priuatum· et in breuem vitam sed miseram reseruatum· hos tandem postergabat· sacerdos vnus femineo fere et inhonesto plangore clamitans summum sibi pontificatum Ottonis ope fuisse sublatum· Cuius ego oppinionem reminiscens ne meritorum suorum effugeret notam infandam eius sublimacionem casumque dignissimum describendum ratus sum·

De iohanne papa·xij·

Supra vertices principum ostensurus· tela insuolasse fortune· si paululum alcius repetam· non indignum inobedienciam prothoplasti olimpum clausisse sibi· suisque posteris certissimum est· quorum post tempus ex excelso misertus deus· vt ex dite in patriam pios reuocaret pntos· et eiusdem ianuam reseraret posteris ex alto verbum mittens incarnari fecit ex virgine ei sacro spiritu obumbrante

et sic dei et hominis inuiolata virginitate natus filius abdicata lege veteri suis sacrū nouūq; dogma monstrauit ⁊ (vt antique p̄uaricacōnis isolenciā aboleret) se supplicijs ⁊ ihonesti morti sūma cū humilitate cōcessit· qua q̄dem mors nr̄a phennis ite-rijt·et cū ingenti patrū p̄da plutone subacto orchi fauces va-cuasset vitam nobis resurgendo restituit· Demū ascensurus ad p̄rem petro symoni quē ex piscatore pisciū futurū hominū pi-scatorem p̄dixerat·postq̄; vices suas cōmiserat·eūq; pio gregi p̄fecerat·regni humano generi restituti claues cōcessit·asserēs ad uersus eū·nec diris ianuas p̄ualere·Cui vsq̄; regi seu p̄ncipi tā grandis facta cōmissio·ceteris mortalia regere huic sp̄ualia gu-bernare·ceteris ab indocta multitudine p̄eminere·cōcessū huic ab ip̄a patris et̄na sapiencia diuine vices exhibere·ceteris tem poraliū·data facultas·huic et̄narū concessa libertas est·Nil er-go maius in terris cōtingit·aut potuit cōtigisse mortali·Is ergo piscator hoīm cū rome sedem sangne tanto p̄ncipatui statuisset· vt in se factū a v̄bo diuino meminerat·sic moriturus·ne grex pastore careret i successorem cōmissa reliquit·quo ordine i nr̄m vsq; euū successio tā miranda reuenit·Attamē postq̄; vir⁹ lar-gionis magnifice constantini augusti p sacrā pior̄ cōgregacio nē dispersū ceca cupiditate corda cepit inficere·onus qd̄ non tanq̄; omib; humeris portabile nōnūq̄; ab aliq̄b; fugebat̄ ve-sana p̄sūpcione ābiri atq; occupari ⁊ a nōnullis mi⁹ sancte tene ri ceptū est·Et vt eo q̄nq; quo cepim⁹ veniam⁹ actū est·vt Be rengario italis impante albertus eius filius qui secū vna rege bat ob affectionē patriā t̄re p̄esset p̄ncipibus·et ob obedienciā filij sp̄ualibus imparet sūmi pontificat⁹ in iusiurandū electo-res cogeret se Agapito romanor̄ pontifice mortuo i locū eius Octauianū filiū electuros·⁊ factū est·ac ex octauiano iohan-nes duodecim⁹ nominat⁹ cathedrā piscatoris ascendit·Qui dū se p̄rem patrū·⁊ an̄ pedes sup̄ba flectere genua cerneret reges ac āplissimo piscatoris p̄rimonio ipare i tā grandē ac detesta-bilem vesaniam elatus est·vt arbitraretur suum esse cunctis le ges indicere seq; legibus esse solutū·et inde sp̄reta sacrosancti officij g̃uitate seclusis a se pijs hoib; cepit vigilanciā pastoralē

derelinquere seu negligere· ꝛ loco eius palam impudicas mulieres lenones atqꝫ satellites introducere ne ab eis differret q̄bus deus homo dixit irat⁹ domus patris mei· domus oracio̅is est· vos aut̄ fecistis illam speluncā latronū· hic arma tractare tabernas ꝛ lupanaria pscrutari· spurcicijs ꝛ fabellis vacare· canes et aues alere siluas petere· venacionibus insistere· in moncium vertices euolare· ꝛ huiuscemodi non secularium tantam· ſ; scelestorum ho̅im more cuncta pagere· O petri nauicula si te mergere sineret pater pius· q̄s in fluctus gubernator iste nepharius te deduxit· quibus ꝓcellis immiscuit· quibus i scopulis rupibusqꝫ constituit· quantū i eo fuit nisi̅ sillam ꝛ caribdim te locauit· dū igit̄ scenaꝫ mulieꝝ loco sacri collegij statuisset· ꝛ explicaret piscatoris recia ceruis ac medijs i armis siluisqꝫ nisi volat⁹ auiū· cursusqꝫ canū· clamoresqꝫ venancium· vino iflatus· ac hesterna eructuans crapula cū satellitibus ꝛ meretriculis de iure litigāncium sacrisqꝫ ꝯficiendisqꝫ dixerit· ꝛ ꝓ mellitis samis i fornicib͛ dignitates p̄sulatusqꝫ obscenis quibuscūqꝫ ꝯcederet· vt i eum p̄sumeret fortuna pmissū est· Nā cū sepius a sacris viris egre mores suos gerētibus redargut⁹ obstinato animo suis in voluptatibus pseueraret querelis tam cleri q̄ꝫ populi ꝛ johannis dyaconi cardialis lr̄is manu johannis subdyaconi scriptis· Otto impator ex germania parat⁹ i italiam veniens Berengario cui semel pepcit expugnato capto· atqꝫ i Almaniā misso catheis onusto· ꝛ Alberto ei⁹ filio in corsicā iam fugato romam direxit iter· tanta si posset feditate dei sacrariū purgatur⁹· Pontifex at̄ egregius immemor· forsan dauid regē iclitum passū eo qd̄ vir sanguinū eēt ab edificacōne templi r̄pulsam· cū ottonis nouisset aduentū ꝛ quorū fuisset lr̄is accersit⁹· non obstante flāmei pille r̄uerencia nec sacroꝝ que exercebant· fecit nasū dyacono et subdyacono manū p̄cidi· Et inde ꝓpinquante augusto sui sceleris conscius piscatoris sedem derelinquens effugit· O miserum homiem quorsū arbitrabat̄ simile̅ repire· non i sinu legerat meretricū nec i siluis· aut cenulurcomū aduierat· quos pellit deus homo reducit· sed quid eo quo merita deducebant agēte deo faciebat infelix· verū otto congregato sacro p̄sulū consilio

auditisq enormitatibus viri nepharij eumq noscens cunctis erosum rogauit. si is indignus et inutilis et dampnosus tanto videretur officio eo deposito loco eius quē digniorem arbitrarentur eligerent. Nec mora illo dampnato leonē nouū virum sanctitate conspicuū oīm eligere consensu. Et sic qui culmen labefactauerat dignitatis in ignominie sterquilinium deiectus occubuit. Nam cū discedente Ottone ausu temerario redijsset miserabilit tn omnibus odiosus in suis sceleribus diem clausit. vtrū sibi ad supos dū licuit viam strauerit an descensum ad inferos ipe nouit. puat9 tn miserq moriens sepult9 est Octauian9 qui enormit papa vixerat aliquādo johānes. Cōcursus dolenciū

Eruebat animus in molliciem et secordiā atq supciliū graue pontificū modernorum scribere. s memor sacris in literis aliquādo legisse. nolite tangere cristos meos. vltro manum retraxi. orans tamē. vtut is qui scrutator est cordiū videat agatq ne post libidinum atq extorsionum exempla nepharia grex simplex. cui9 fuit ipse redemptor et preciū in cruce libratū. piter et solutum. a semita veritatis exorbitans p abrupta iniquitatis cōcidat i pfundū. Et hinc i ptem aliā flectens oculos fortunā minari turmā āplissimorū virorū oli p se cogentē vidi. O quot ibi mestos pontifices deiectos pulsos cathenis vinctos mutilos atq cesos adūti. s actū est alteri eorū miserias scribendas relinquere mens ē. Erat int hos Carolus lothringie dux flebilibus vbis dāpnās pfidiā Anselmi psulis lugdunensis qua cū vxore sorore et filijs nocte capt9 et hugoni Ciapecte aduersario presentatus. et apud Aurelianū carceri fit inclus9. Erat et salomon vngarorū vires ladizlai et zeite et ignauiā suā deflens. eo q ob id regnū illis territ9 fugiensq liquisset. Erat et petrus eiusdē vngarie rex dolens. q puls9 rgno et demū suscept9 et vltimū captiu9 luminibusq puat9 et calamanni regnātis iussu occis9 est. erat et ludolf9 comes flens q ex inario et omni sua familia paup et exul senuerit i siluis erat et ernest9 sueuie dux se lacmabilit accusās atq fortunā q henrico impatori vittrico suo rgnū conat9 surripe ab eodē puls9 et siluas colere coactus et in eisdem a fidelibus impij cesus sit. erat et dyogenes

Constantinopolitanus impator olim stillante sanie excecauita tibus oculorum sordidus ꝛ squalore obsit⁹ plurimo suas miseri as ingemiscens· quas ego et si non omnes cōpatas tamen scri bendas accepi·

De dyogene constantinopolitano impatore·

Iogenes cognomento romanus seu ital⁹· fuerit origine seu grec⁹ incertū· verum a quibuscūq parentibꝰ genitus sit· eousq illū fortuna pduxit· vt mortuo cstantino ꝛ ꝑ eo cō iuge eius regente impiū eidē fuerit matrimoiō copulat⁹ ꝛ idē regijs decorat⁹ insignibꝰ Constantinopolitan⁹ sit habit⁹ impe rator· grande quippe ꝛ egregiū· esto iam facile deuenisset impe rium huic qdem quātū in adipiscendo splendore fortūa fauit· tm̄ i auferendo seuissime adūsata est· nā cū audisset Belzech et Turcomani⁹ psarum regē mesopotamiā omnē occupasse· ꝛ maxi ma armatorum manu bellū adūsus siriā ꝛ asiā· dirigentē defensu rus anthiocie pncipatū· q͡ꝫ pauloañ Basilius i dedicionē rdege rat adūsus psas copijs cgregatis expedicionē assūpsit· ꝛ fact⁹ hostibus obui⁹ ac ab vtraq pte facta pugnandi copia descen dit i aciem· i qua supatis cesisq suis non soluꝫ vict⁹· ꝫ viu⁹ cap tus· regiq victori p̄sentat⁹ est· Qui elatus nimiū in grecorum lu dibriū statuit· vt quociens regio more cū ꝓceribus insideret so lio dyogenes indut⁹ guttur sub altero pedū suorum calcandum subigeret· Et sic ingens pridie dyogenis gl'ia a plātis calcata p sicis in caligīnē resoluta cstabuit· Haberem quid ī illū dicerē· si eū omnino italū crederē· ꝛ ni satis pauloañ in valencianū Au gustuinq demersū fato iras etiā euomuissem meas· attamē saci ata post tēpus victoris supbia dyogenes libertati restitut⁹· spe forsan recupande celsitudinis pdite· ad suos rdiens· fortunā in alterā eius cladem· noua tela excudisse compit· Nā indignanti bus grecis tam deiecte sortis hominē sibi impare venientem cepere· ꝛ p̄uauere luminibꝰ· eiusq ī locū michaelem p̄uiguum erexere suū· Quibꝰ anxiat⁹ augustijs cunctis exos⁹ p⁹ modicū miser occubuit·

Afflicti quidam·

Ortalium quanta sit cecitas· exinanita frequent̄ consilia monstrant· Quod quidem robertus olim normānorum dux anxie· me p̄sente deflebat· nam seip̄m accusās aiebat jherosolimū dyadema sibi tanq̄ȝ bene merito apd̄ syros oīm ꝓcerū equo consensu oblatū stolide rennuisse· eo q̄ꝫ patricium regnū ad se spectans· morte fratris audisset rege carere· ad quod iam a t̄cio fratre p̄occupatū dū tenderet· ab eodē superatus ⁊ captus· ⁊ quatuordeci annis ī captiuitate detent⁹· in eadem mortuus sit· Quomodo querebat̄ quart⁹ henricus· q̄ꝫ romanorū impator cū filij sublimacionē suā augeri gloriā crederet· illūq̄ꝫ regem romanoꝝ coronari curasset· hostem potentissimum adinuenit· a quo captus carceriq̄ꝫ intrusus· ⁊ in eodē sic mori coactus cū hijs etiā joccelinus joccelini fili⁹· Rages olim p̄nceps mestissimus incedebat· nec indigne· nā dū vino ⁊ libidini medias int̄ barbaras naciones iners vacaret a sanguine Alapie p̄ncipe eo absente Rages capta est· ⁊ ip̄e quasi a sompno excitat⁹ serū iam capte vrbi auxiliū ducēs a militibꝫ sanguinis intercept⁹ Alapie obscuro in carcē posit⁹· ⁊ a custodibꝫ fere neglect⁹ media siticq̄ꝫ· ⁊ infestanciū vermiū fastidijs int̄ compedes ⁊ vincula miserrim⁹ exalauit· necnō aderat Andronic⁹ constantinopolitanus olim spectabilis impator de quo (eo q̄ꝫ illi quantū malicia atq̄ꝫ crudelitas splendoris induxit tantundē caliginis fortuna iustior maxima cū eius ignominia attulit) iustum scribere arbitratus sum·

De Andronico constantinopolitano impatore·

Ndronicus ex nobili vetustorum impatoꝝ ꝓsapia originem traxit· hunc volunt aliquī Emanuele consobrino suo impante ob incestū cū sorore habitū cū eadem aufugisse timore Emanuelis ad turcos· et ibidē eo viuente mansisse· Alij v̄o dicūt sediciosissimū iuuenē· ⁊ res nouas assidue molientē carceri iussu Emanuelis p̄mo intrusū ⁊ ab eodē cū de se tractu tp̄is spem meliorē dedisset exclusū ⁊ ponto p̄positū· tādē eo absēte mortuo Emanuele iā sene ⁊ Alexio puulo suo ip̄i successore i̇̄licto alt̄ affinis v̄eit alexi⁹ q̄ nō solū pupilli curā ſ; habenas

Impii arripiens dū nimis seuere se haberet in subditos ab eis: dem reuocat⁹ Andronicus seu cum exercitu turbor̄ꝝ· seu a ponto veniens vrbem occupauit· ꝛ impante iam ceso dominij cupidus allexiū pupillū clam occisū ꝛ sacco impositū ac in mare deiectū· mariā sororem suā vna cū Rainerio Montisferrati viro suo trucidari pcepit· ꝛ inde nenimē quē posset attingē ex regio sanguine preter ysaciū quendā seruans· p vulnera suorū mortes ꝛ sanguinem ad culmen exanguis impii truculent⁹ ascendit Et ne differret a iuuentute maturior etas ꝯfestim flagiciosorum omniū vtputa patricidarū ganeoꝝ sacilegorū hominū cateruis stipat⁹ blandicijs ꝛ muneribus minisqꝫ pudicas matronarū mentes obsedit· ꝛ i libidinem suā flectere orsus est· Inde monialiū claustra constringere· vgines violare adulterijs icestari thoros viduaꝝ pudiciciam maculare· ꝛ suis turpitudibꝫ cuncta fedare· ꝛ quod longe turpius erat· sua concussa libidie seruis dehonestandas trahebat· quas ipe quacunqꝫ arte in suā luxuriā puocarat· ꝛ omniū sanctitate suis sceleribus i quinata deuoluit efferate mētis rabiem i rapinas· ꝛ nil aut iniustis iudicijs aut falsis tabulis· ꝛ si alit fieri non poterat violencia publica ciuibꝫ relinquebat in bonis quibus irritasse fortunā visū Nam cū postremo in ysaciū cui pepercerat trucem iniecisset animū fecissetqꝫ vt ad se accederet vocari actū ē presagiret ysaci⁹ aduocantis seuiciā· ꝛ ceso nuncio prosiliret in mediū· fidem ciuium postulans· ꝛ Andronici turpitudies omēs accusans quibus facile moti ciues i arma ruentes ysacio ad impiū sublimato· et in ea ciuitatis pte (in qua regij thesauri seruabant) occupata ex templo vi blasphemū pauitantē atqꝫ trementē obsidere Andronicū· nec post multū eius suffragia supantes captiuū illū ysacio tradidere· Qui (eo qꝛ in singulos ciues ignominiose peccasse videbat) excogitauit in eū suppliciū p quod satisfactum videret omnibꝫ ꝛ Andronicū perduci iussit in mediū et exutū regalibꝫ ꝛ vno priuatū oculo asine vsa in cauda facie pcepit iponi· ꝛ ferreo ex aleoꝝ tricia capiti eius supiposito sceptri loco asine caudam fecit eius alligari manibꝫ· iussitqꝫ impatorē tam conspicuum per omnem patriam circumduci hac lege· vt

veniebant quos int Radagasius minacibus adhuc oculis ꝛ fa
cie torua aspectu horribilis ꝛ tristis plurimũ (nescio q̄d secum
murmurans) frendens veniebat de quo ne (Augustoꝝ īfortu
nia omnem libelli hui⁹ occuparent seriem) scribere visũ ē· que
a veteribus cepisse meminerim·

In reges gentilitatis prisce·

On habeo (fateor) quid satis dicam ī homies tam sce
lestos· qui quasi temeritate impulsi ore spurcido igno
miniosis verbis bonitatē diuinā honestatē v̄ginis genitricis
sanctitatemq; hoim cōprime deturpare· ꝛ si possint exinanire
conant· O scelus indignũ· quid est cernere quosdā eam ī demē
ciam deuenire vt arbitrent non haberi quod cupiũt ni fidē p
dei vulnera fecerint balsphemantes· Et nōnullos suũ ob facin⁹
tanta excandescere ira· vt etiaz in deũ corde desiderent· q̄d ī pis
sime blasphemantes ostendunt· Nonne hijs intellect⁹ aliquis
non racio· non memoria· vix credam· Intelligerent equidem se
dei opus· dei munere consistere· manes esse iactancias· ꝛ veram
gloriam in humilitate fundari· cognoscerent deũ pia mētis af
fectione colendum · timores animi vera paciencia opprimen
dos ꝛ vicia penitencia minuenda non augenda blasphemijs ·
reminiscent quē obscenis ɔtumelijs sordidare satagunt· Cum
sputis respersum v̄gis lacessitũ cruciq; affixum· vt nos in liber
tatem reduceret· ꝛ sanguine suo quas parentũ contraxeramus
inobediencia sordes ablueret· ꝛ cunctis firmatas celi ianuas
apperiret· Taceant ergo vermes putridi· nec audeant sacrilegis
celum lacessire vocibus· ꝛ insipido conatu velle īnscendere q̄si
sedem suā in aquilone adu̇sus altissimũ locaturi· Et si ad eoruz
bestialitatis ignauiā retundendā cetera desint exempla spectēt
se corā Iulianũ p̄ncipem suũ etate robustũ· armis indutũ am
plo vallatũ exercitu ꝛ orbis impiũ obtinentē nō celesti fulmi
ne· non herculea claua· non a fera pessima s̄ꝫ a iam mortuo mili
te· non uiuantibus q̄bus cultũ sublatũ restituerat galilei nutu·
(quē pleno vilipendebat ore) p̄stratũ victũ mortiq; dāpna
tum ꝑpetue· ꝛ dũ eius intuent supplicũ omnipotentē deũ esse

fateantur· et timeant· suumq3 scelus non amplius peccaturi con tricione latrimisq3 detergantur·

Dolentes plurimi de ragaso gottorum

Radagasius sciba fuit origine· ꝛ cum hunni gothos trans mare danubiũ coegissent· suasiq3 a rufino patricio Tra cia deuastata sedes apud hispanos peterent· facto iam a nobi= libus Alarico rege ꝛ ipe ab agrestiũ turba rex similit factus est et sic gothis rege sub gemino iter agentibus Scelico p fraudẽ secutus vestigia eos aggressus est· qui aduertentes flexo in ter= gum gressu aggredientẽ fuderunt· ꝛ romani nomis hostes ef fecti omnẽ italiã deleturi bipertito agmine in eam deuoluti sũt · et cum Alaricus ex composito via recta romam tenderet in si= nistram paululũ reflexus est Radagasius· et cũ ducentis milib9 armatoꝝ et elatus regno et viribus nimiũ dijs suis si victor euaderet sanguinẽ omnẽ vouit italicũ· minitat insup se roma num omnino nomẽ extincturũ· ꝛ ex italia facturũ gothiã· atq3 ex augustis ꝛ cesaribus radagasos· eo igit veniente cũ omnis eius virib9 pnuncia cederet· vt vndecũq3 iter faceret quisq3 exi re auderet obui9· non suo tñ s3 ceteroꝝ iudicio capitolinã artẽ impetu pmo occupaturus pculdubio videbat· Transcensis al= pibus ꝛ cisalpina gallia populata etiã obsistente frustra a Rauẽ na honorio augusto in Tusciam cũ omib9 suis copijs descendit vt Alarico iunctus romã peteret· attamen longe aliud erat q3 hominũ monstraret cõsiliũ· nã vti barbarũ hominẽ leta facie ce lerique volatu euexerat in sublime· sic ꝛ in nubilũ versa fere tpis in momento deflexit ad ymum· ea eni tempestate cũ Scelico im perij cupidine teneretur· sequereturq3 iam iunct9 Alaricũ clam secum deoptato conuenerat· ꝛ quia intencioni aduent9 radaga si aduersus videbat veldim ꝛ Sarus et alij quidam hunnorum atq3 gothoꝝ pncipes cũ suis copijs vna cũ Scilicone ꝛ eius ex ercitu Radagasi hostes obuij facti sunt· Qui suos in se conuer= sus aduertens aliquantisper insolenciam retrahens timidus et pauescens effectus est · festinusq3 cum omnibus suis iter rece= pit in montes· in quibus iam dudu3 fuit antiquissima ciuitas fesulaꝝ arbitrat9 eo q munifici sint nata i eisdem se posse tutari

In quibus circūsessus a Stilicone non solū ab amplissima spe cecidit (qua pauloañ ad orbis impiū vehebat) sed sui iudicij cecitatē cognouit· sensit quippe sero montes saxeos eē steriles aridosqꝫ· ⁊ cū non cerneret vnde posset erumpere consilij inops dū exspectaret si forsan fortuna viam aliquā aperiret ad eam oportunitatū oīm deueit penuriā· vt omnē exercitū fame sitiqꝫ et algore nimio piclitari appareret liquido· stans igit̄ Radagasus quasi receptur⁹ desup· nec erupcionis audens tēptare fortunā eo ventum est· vt coram epulantibꝫ ludentibusqꝫ aduersarijs suis incipent· tam homines q̄ȝ iumenta tabescere · ⁊ i ducē murmura suscitari· ac adūsa agi consilia· Quod aduertens barbarus iam solito micior cepit de fuga consiliū· sane celi arbiter passus non est· vt qui nomini suo tenebras minitat⁹ esset i lucem· omissis int̄ scabrosos monciū v̄tices sequacibus imunis euaderet· ⁊ sic dū nim⁹ caute suis iam subtractus incederet in hostiū manus incidit· captusqꝫ cathenis italicis supbiencia colla manusqꝫ concessit inuit⁹· nec mora miserabilit̄ trucidatus est · nec agmen ingens cui p̄erat a supplicio īmuit impune · Nā cū fame omne delibitatum esset rege pdito irruentibus hostibus inualidi pbuere ceruices· De quibus p⁹ amplissiā cedē quod gladijs surreptū est· pecudum more turmatim ꝑ vilissimo precio venundatū est· Et hij et cōcepto iā ex iopia morbo fere omnes post dies paucos· ⁊ sic cū duce omnis est exinanitus exercitus· Quid queso mirabilius potuit nobis ostēdisse vetustas Quid maius pmutasse fortuna· quid icredibilius finxisse q̄ꝫq̄ȝ rege tam maximo tāqꝫ supbo tāqꝫ ingenti populo sociato ꝓpetuū italis exiciū minitante tam subito· tāqꝫ repente ac etiā tam inexcogitata via territo consilij inope facto i arido ac sterili loco a seipo coacto· fame piclitato· ⁊ postremo non solum deposito aut ceso· vex cū omni multitudine sua· vsqꝫ ad vnū deleto· eraso climato ⁊ tanq̄ȝ nō fuisset i nichilū penitus redacto grande quippe si intueri velint qui minant̄ · minoresqꝫ despiciunt monumentū ē t̄nsgressorꝫ senū· cū possit deus dū velit potentes de sede deponere ⁊ humiles exaltare·

Volenciū descripcio breuis·

Ere radagasi verba finierā. et ecce dolenciū affuit mul-
titudo quos inť dum cupidis oculis intuerer visus est
michi Rufinus vir ille inclitꝰ atqꝫ magnificꝰ. quē penes
omnis orientalis aule potestas fuit. Qui dum p fraudem eius
quod possidebat impij titulum scrutaret̃ suū inuenit excidiū.
Nam videntibus constantinopolitanis omnibus dolo cōpto añ
alia ex duce captiuus effectus est. ⁊ loco affectate purpure ca-
thenas induit. Inde extra vrbis menia tractus loco dyadema-
tis atqꝫ ceptri sumpturi dāpnatꝰ est caput ⁊ dexterā truncandā
carnifici miser exhibuit. nec ab eo longe Scilicon incedebat ex
wandaloꝝ stirpe impatoris assumptū in comitē. hic occidue
p̃fectus plage cū Syrenā impatoris filiam haberet i cōiugem.
et mariam ex Syrena filiā suā copulasset honorio dira imperij
agitatus cupidine vna cū filio lencherio impbo iuuene ad exti-
guendū nomen italicū ⁊ romanū occupandū decꝰ. fere barbo-
rum omnes boreales naciones exciuit. veꝝ quod ꝓcuraret in
alios in eius ⁊ filij exiciū reuolutū est. Nam cōpta fraude truci
dati ceciderunt ambo. Hijs inmixtus ex infima milicia nominis
tm̃ fauore suffultꝰ apud gallos ad impiū sublimatꝰ aderat con
statinus. qui a Constancio honorij augusti comite apđ arelatē
obsessus. ⁊ demū captꝰ ⁊ vita p̃uatꝰ est. Eque ⁊ Constanciꝰ fili
us eius qui ex monacho cesar ab eodem dictꝰ dū in hijspania
regnare cepisset a geroncio Comite suo apud viennā iugulatꝰ
occubuit. Erat ⁊ maximinꝰ a geroncio sublimatꝰ q̃ exitus pur-
pura ac impio exul egensqꝫ apud hijspanos tanq̃ꝫ ludibriū vi
te r̃liquum duxerat. Et cū hijs attalus veniebat. qui rome im-
perator factus. mox regno priuatus a gothis in gallias tractꝰ
eorum consilio atqꝫ presidio quā rome dimiserat tyrannidem
reassumpsit in gallijs inde a gothis in hyspaniam migrantibꝫ
destitutus captus Constancio patricio traditus ⁊ honorio a con-
stancio presentatus eius triumphi currum cathenis precessit
implicitus. Postremo apud libaras damnatus exilio et (vt
quibusdam placet) vna mutilus manu in egestate consenuit
Quos et herедianus miserrimus sequebatur. qui comes in
Affricam missus ob rem bene gestam aduersus prefectos.

Attali ad amplissimā vrbis consulatus dignitatē promotus adeo rerum successu elat⁹ est . vt quasi xerses alt classe triū milium septingentarum nauium congregata occupatur⁹ Italiam ex affrica infestaret sed primo marini Comitis occursu territ⁹ vna ex multis arrepta naui solus cartaginē abijt reliqua relicta classe quo militari tumultu iam suffragio puat⁹ oim miserabiliter laceratus est Sed quis oro regnorum inuasores omnes quis sublimatos et inde deiectos suo crimie sua non aliena culpa (qs ego coram cernebam) paucis posset indusisse letteris satis igitur sit ex multis Odeacrem Ruthenū seligere & lacius ex eo aliquid recitare

De odeacrō rutheno italorū rege

Odeacer igit fuit nacione ruthenus qua apud suos claritate fulgeret non habeo verum cū actis esset ingenij robustus corpe & pronus in predā augustos vrbe relicta in maris litus extollere & sub varia regum mutacione expulsione & innouacione agitari Italiam rat⁹ se posse (quod & plurimi fecerāt) obtinere grandi & fortissima herolorum Turtilingorum et scitarū manu ɔgregata eaqꝫ ad penā marinis suasioibꝫ irritata ab extremo pannonie situ aggressurus italiā iter arripuit superatisqꝫ noricis alpibus & horeste romanorum patricio cū exercitu occurrente sola fama vsqꝫ Ticinū fugato ide obsesso captoqꝫ et placenciā vsqꝫ pducto & ibi miserabiliter trucidato viam ferro faciens et vi cuncta subuertens romā venit eāqꝫ existente nemine victor intrauit Nam Augustus horestis filius qui purpura sumpta pauloan occuparat dominiū audito patris casu & Odeacris ferocia relicto absqꝫ regimie rgno abierat Odeacer aut tanto rerum successu gaudens summo suorum consensu seipm regem italie cōstituit & ifestante nemine quatuordecim annis capitolinis ruthenus iura dedit italicis clarū quidem fortune munus consecut⁹ est Ceterum dū eadem fortuna quieti sue ac splendori nimio inuidere incipet longe aliunde q̄ȝ existimari potuisset i eius excidiū ingens pharalica adinuenta est Cuȝ eni graui esset zenoni augusto odeacrē italiā tenere theoderico

ostro gothorum regi optime iudicio indolis iuueni · si posset cum
suis Odoacrem supasse italicū regnum cōcessit · qui cū suos ani
masset ad belli pmia torrentis in morem descendens amisia per
firmū et pannonias ī italiam ueniens sec9 sencuī fluuiū haud
longe ab aqlegia in illico uberrimo paululū qeuit Odoacer aūt
egre ferens sibi qetē turbari cōgregatis copijs obuiaturus ho
sti pcessit · uictusq plio fugatusq ad interiora fugiens se traxit
italie · Reintegratisq uiribus veronā usq q iam cū suis uene
rat Ostrogothus iter belli fortunā expturus accessit a quo faci
le secundo supatus est · qui cū reliquijs infelicis exercitus romā
citato cursu ueniens · ibi cōperisset mutatam cū euentu fidem si
bi urbis ingressum negatū igne ferroq cuncta adiacencia po
pulatus Rauennā abijt · et illam aduisus hostē nouis municioi
bus roborauit · Sed cū Theodric9 occupasset omnē cisalpinam
galliam atq a gubundato burgundionū rege eam infestante
liberasset impedimentis omibus apud Ticinū derelictis Rauē
nam ueniens odoacrē p trienniū fere obsidens ciues ad dedicō
nem coegit · fide future salutis exhibita · Attamē cū infelix in po
testatē seueri iuuenis uenisset eius urgente barbarie nulla ser
uata fide iussu suo odoacer pcussus est · Et sic qui repentino quo
dam uolatu ī sublimitatem rerum gloriosus eualerat et longa
quiete regiā dignitatē ppetuasse credebat coact9 p ifelices de
scendere grad9 · usq ī captiuitates extremu3 corruit · a qua nec
inopē leta libertas absoluit sed mors infesta corripuit ·

In presentes urbis romane condicōnes ·

Infelix nimiū roma quas in tenebras luctusq auaricia
discordia et uesania tuorum te duxit ambicio · Tibi nempe
dū tui quondā celebres uiri paupertatem ultroneam dilexere ·
nec ob aliud pter ob uirtutē magnitudinē int se habuere inui
diā cessere monciū vtices maria fluuijq cessere hij pboree ni
ues et solē feruido ethyopum estuantes arene sol oriēs et occa
sus nec hyrcana tigris nec elephas indus · uel leo marmaricus

tuas potuit legiones flexisse armisq; victricibꝰ tuis· vrbes po-
puli regesq; cedebant· ⁊ vndiq; a tuis ducibus· subactis ꝓuin
cijs triumphus splēdore mirabilis portabať· et (vt paucis mul
ta concludam) eis agentibus tibi cesserat vniúsus orbis ī pre
dam· Nec solum imperans regū oīm colla calcabas verꝫ glorio-
sissimū nomē tuū fama sup astra detuleras· Nūc vero versis ī cō
trarū rebus que alterꝫ ex consulibus Campanū oppressa pluri
mū dedignata es· ⁊ seuis cruciatibus in ciues quosdam tuos
regni desiderium expiasti· eo tracta es· ne de alijs dicā vt hostes
tuos pcipuos quí totis viribus sp nomen tuum delere conati
sūt· et q turpius si scita maurus aut gallus pde trahāť cupidi-
ne in te tāquam inhaustā viribꝰ et inermem tuis vacuā ciuí-
bus· atq; a principibus derelictam· ausus suos impune cōūtāt
Nec restat quin q̄ semel orbem expoliaueris omnem sepissime
concurrentibus predonibus vndiq; nuda relicta· diuinis hu-
manisq; priuata sis et in dedecus pocius psencium q̄ȝ preteri-
torum gloriā ⁊ exemplū īstabilitatis humane semesā magnifi
ca veterꝫ monumenta reseruas·

Deiecti quidam·

Vm vrbi nostre ꝯpaterer· ⁊ ecce Trapstila gepidorꝫ rex
et Busar bulgerorū equis lacrimis flebant· qd pmo im-
petu Theoderici iuuenis Ostrogothorꝫ regis subacti sint· Sic et
pheleteus Rugorum rex tristis execrabať odeacrem q ab eo sit
regno parit ⁊ vita puatus· ⁊ inde marcianus augustꝰ deflebat
se militū suorꝫ cōiuratōne peremptū· Et iuuenis leo leonis Au-
gusti filius longa vborꝫ serie seuiciā zenonis dampnabat· q eiꝰ
opera pncipatui successurꝰ in cenobio monachus senescere co-
actus sit· Veniebant insup etsi mesti venerabiles tñ plurimū se
nex socer symacus ⁊ boecius gener amplissimis (vt ego pre-
noueram) honoribꝰ functi· ⁊ a rege barbaro (eo q saluū vo-
luísset senatū esse) atroci snīa pmū apud Rauennā exilio relega
ti· demū atroci sub mīminacione dedecorosi supplicij Ticinū in-
de cōpulsi· quo crudescente regnantis ira miserabili morte dāp
nati pierant· fateor me plurimuȝ erūpne clarissimi viri Boecij
trahebant· vt de se scriberē vrgentibꝰ vna ex pte maiorū suorū

famosis et venerandis ymaginibus· quas ⁊ si tempoꝝ iniqui-
tas aut deiecerat aut minuerat inclitū Manliorū nomē minuo
rasse nedum subuertisse nequiuerat· ex altera vero studioꝝ suo
rum singularis glozia qua eius inuictum philosophis nomē la-
bentibus seculis in dies lucidius nō tam eximie rerū magistre
ꝓfessores refulget· sed obsistit Britonū celebris fabula Artur⁹
rex veniens gemebundus· cuius magnitudinem atqꝫ casum·
et si fide digno testimōio nō noscamus pro comperto existima
mus postq̄ȝ vniuersi orbis testari videtur opinio

De Arturo britonum rege

Britones angulo in occiduo positi et ab orbe fere cetero
superati suis annalibus asserunt Arturum quōdam re-
gem suū longe regum omniū occidentaliū clariorem· cūqꝫ a cō-
stātino quōdam qui (occiso graciano inuictissime insule tyrapno
regnū tenuit) originem habuisse· eiusqꝫ fuisse patrē virū cog-
nomento Pandragon insule regem· quo mortuo cū is regale
conscendisset solium adhuc iuuenis ⁊ indolis āmirande vide-
retqꝫ eo venisse rempublicā romanā vt quantū quisqꝫ surripe
ret tantū possideret impune non contentus relicti imperij colle-
ctis viribus hyberniam Arcades daciam gotlandiam Norue-
giam alias plures etiā ꝓsus galliam ꝓuincias maximo celeriqꝫ
successu subegit· Porro cū satis visum foret regni terminos et
nominis gloriam ampliasse ratus aliquando finem belli ponē
dum nec ocio virtus marcesseret· vt fertur Merlini vatis ea tē
pestate florentis cōsilio tabulā quā rotūdā angeli vocant ordi
nauit· ad quā quasi ad cōuiuiū celebre quoscumqꝫ ex suis no-
bilioribus armis ⁊ moribus nouit egregios conuocauit· huic
q̇ppe lex omib⁹ ꝑcipua arma non ponere· mōstruosa exquirere·
ius debiliū vocari totis virib⁹ d̄fensare· violare neminē· femui
cem nō ledere· ꝓ salute amicoꝝ pugnare· ꝓ patria vitā exponē
sibi preť honorem nil querere· fidē ob nullā cām infringere re-
ligionem diligentissime colere hospitalitatē quibuscūqꝫ gratis
ꝓ facultatib⁹ exhibere· contingencia seu in honorem· seu in dede
cus referentis vrgencia· summa cū fide ⁊ veritate· quib⁹ annaliū

cura erat exponere ⁊ huiusmodi plura laudū q̄dē dignissima
exercere· Quib⁹ rite fuatis tam robore sociorꝝ militū q̄ȝ inclita
morꝝ claritate· regiū nomē in tam splendidā gloriam delatū ē·
vt nec fortuna seuiens nec annosa vetustas agere potuerit ·q̄n
vsq̄ȝ in nr̄m seculū claro cum fulgore deuenerit His igiť iam
dum felix solitū vectigal romanis poscentib⁹ negasset· ⁊ copijs
in galliam deportatis signis collatis aduſum lucū consulem il
lud armis poscentē· descendit in aciē· ⁊ cū illi cessisset victoria i
omissū desiderium recidens occupatur⁹ ꝓcessit Sed elato iam
parabať occasus· Dū ergo armis inferiora infestaret gallie mor:
dretus eius ex concubina filius (cui sedem r̄gni se absente tu
tandam liquerat) acer iuuenis ⁊ ad omne facinus audax iam
dudum regnandi cupidine capt⁹· oblatū sibi tempus a fortūa
regis absenti ratus· cepit ad libertatē iugo pressos irritare ani
mos oīm donis allicere· se regem benignissimū futurū ostende
re· Ciuitates arcesq̄ȝ suis p̄sidijs seruare amicos cōuocare vires
pare· mercēnariorū militū maximā manū concedere· regi patri
supplemēta ⁊ cōmeat⁹ negare· ⁊ ad rebellionē spectancia cun
cta pagere· ⁊ cū iam p̄cogitatū tempus adesset fictis l̄r̄s re:
gem bello mortuū demonstrare· sese regē dicere· ⁊ regalia cun:
cta tractare· que cū fama velox arturi detulisset in castra· repen:
te belli cedes mutata est· ⁊ arma que i socios romanorꝝ infelix
duxerat in filiū retorquere coact⁹ est assumptis igiť i classe so:
cijs in litore Britannico filiū repugnantē habuit obuiū· verū
cū nequisset obsistere dimisso litore ⁊ in fugam v̄sus se gintō:
niā contulit ibiq̄ȝ cū omne robur suū cōuenisset· certaminis tēp:
tare fortunā disposuit tanteq̄ȝ fuit obstinate p̄sidie· vt non ve
rereť aduſus patrem in pugnam d̄scendere Cōmisso igiť certa
mine ⁊ si militū arturi armorum atq̄ȝ bellici disciplme virtus
esset insignis multitudo tamen aduersa crimen lese maiestatis
conscia· ⁊ ob id mori pocius q̄ȝ vinci disposita nec flecti pote:
rat nec impelli· et ideo Marce sub dubio diu acriter hinc inde
pugnatum est· Et ex vtraq̄ȝ parte tam ingens q̄ȝ feda pugnā:
cium cedes facta periere equidem ibi omnes fere Arturi com
militones egregij ·quod cum egreferret Arturus videretq̄ȝ

Mordretum quasi renouatū viribus discorrentē et fere sua vir tute victoriam occupantem · seposita affectione patria lancea sumpta toto recentis equi impetu in venientē irruit · eiusq3 miser rimū pect9 omne infodit · Verū non impune · nā iuuenis leta li dolore patus · cū se totū in vires collegisset appropinquanti rege erecto gladio caput adeo ferijt · vt non resistente galea ad cere brum vsq3 descenderet gladius · Rex vero infectus equo dū lan ceam ex pectore moribundi retraheret · aiunt adeo ampliatum vulnus vt p illud in ptem alterā cadentis iam solis insparerent radij · Mordret9 igit illico decidens finē suscepit infauste psumpcō nis et vite · Rex aūt dierū iam senciens extremū cōtinuo pfluuit equo nauiq3 conscendens · iussit se moriturū in insulam Aualonis deferri · Ibiq3 ex felicissimo miser moriens Constantino nepoti suo regni dominiū ac desolacionis vindictā pagendū reliquit sane seu q successore Arturi mors arte celata sit · seu eo q existē tibus rebus pturbacione maxia inuolutis ipe Arturus paucis conscijs moreret · et nullo apparatu sepult9 sit · quasi non mortu um sed sub taciturnitate fuatū adhuc tanq3 insignem et pcipuū regē suū vulgo viuū arbitrant Brittones · eūq3 solidatis vulneribus pculdubio reducturū asserunt · Quod ergo vni9 nepharij ho minis ausu potissimo tpis tractu ampliatū Arturi regnū dimi nutū est · illiq3 cū vita subtractā tabula rotunda tot pbis splē dida viris cessis omnibus deserta · fractaq3 et in vulgi fabulā vsa est gloria ingens regis et claritas desolacione in ignominiā et ob scuritatē delata est · adeo vt possint si velint mortales aduertere · nil in orbe pret humilia posse consistere ·

Dite hinc insignes pietate filij dū tam scelestos ausus legeritis clementes oculos aut aias rei enormitate fede tis · Vosq3 eumenidū ferrea gerentes corda quibusq3 graue ē · bene cōpositi pris impiū in ruborē vre imanitatis · estote presen tes · et dicatis queso · quid possit etiā parentū iubere pteruia · q honesta filiorū obediencia pati non debeant · Nonne ab eisdē ini cia vite cepim9 · nonne anteq3 homies ab eisdē dilecti votis ob seruancijs vigilijsq3 summa cū diligencia expectati sum9 · nonne

ex matris vtero pia affectione patris in vlnis suscepti inualidi
plorãtesq; nutriti & assidua baiulacione solati nonne in pericu
lis ab eisdem eorum salute prepositi nonne in etatem sȝ summo
cũ studio inualidos ãnos maximis sũptibꝰ vsq; perducti. Nonne
ab eisdẽ (quantũ est in eis) ad pregrandia oĩa nobis strãtũ
iter. Nonne vite cõmoditates. nonne cõiugia pro qualitatibus
splendida. nõne hereditates laborioso cũ sudore quesite. O mi-
seri. quociens nosipsos ipm̃ deum eiusq; salutaria negligimus.
vt filios extollamus vt & ipi nõnũq̃ȝ a parentibꝰ sublimati sui
mus Quid plus ab hoĩe scelestę anime optare possumꝰ. ma
iora dei sunt que et ipi si possent etiam sibi surripiendo natis cõ
cederent. qua igit̃ mente non dicam regno subtrahere. sȝ mini-
mis quibuscũq; parentũ beneplacitis audemus obsistere. cũ in
fandum etiã excogitasse ac puerilissimũ sit. habeo honorꝫ & for-
san aliorũ responsũ. sed vt ꝓ concesso bonorũ omiserim. quid
inquient alij furore seducti fortalsis venerandis canis robur
virentis etatis leuitatẽ grauedini temeritatẽ cõsilijs & ꝓdiga-
litatem psimonie anteponent. Dicent insup vnũquẽq; natali
quodam instinctu iugum spernere. libertatẽ querere. dominiũ
exoptare. que oĩa in abiciat̃. in p llat̃. in de medio tollat̃. pat̃
occupat. O ignorãciũ opinio detestanda. q̃ȝ ignominiosã ceci
tate seducti. non vident. quanta veneranda & potissime parentũ
senectus semp ꝓ iuuentute filiorꝫ excubat. q̃ȝ ingencia ꝓ viri-
bus paret dominia q̃ȝ miti imperio motus frenet noxios. & vrge
at salubribus monitis ad virtutem. Doceatq; pia sollercia qui
bus gradibus ad se vsq; etas natorum cũ splendore deueniat
Taceant igit̃ & erubescant tales & in semetipos sua cũ rabie con
fundant̃. pmino nec hominũ habeant̃ i numero qui negant pꝰ
deum honorificenciã omnem exhibendam fore parentibus. me
mores etiam hoc diuino iudicio pmitti vt talibus eadem men
sura meciatur a filijs qua ipsi pro genitoribus mensi fuisse no-
scunt̃. Quid ergo si sapimus tanq̃ȝ suauissimum iugum tollera
mus prium obedienciã omnẽ volentes pstemꝰ eisdẽ & summa cũ
veneracõne etatẽ patrũ tremulã honoremꝰ. vt dũ illã g̃ra debita

persoluentes excolimus·quid nobis agendū sit a posteris ostē-
damus·

Ost arturi fatū plures astitere reges·Nam giselmerus
wandaloꝝ ⁊ guntigis gothorū se a belisario cesis exerci
tibus captiuatos anxie querebant·Inde Amirales qꝫ a iohanne
sanguinario vna cū mauris suis fusus sit· ⁊ inde perempt⁹·ferebat
egre Sic et Sinduabos brentorū rex·tanta cū indignacione de-
flebat se auersete enuco fugatis suis captū· ⁊ more latronū laqo
extinctū·vt facile aduertisses int hominē ⁊ enucū ⁊ laqueū ⁊ gla
deum satis cgrue distinxisse·Post hunc ⁊ Totilia veniēs olim
gothorū rex·eo qꝫ a Narsite deleto eius exercitu trucidatus sit·
suū maledictis īfortuniū lacerabat·quos omnes sequebat me
stissima Rosemunda erūpnas suas amplissimo ploratu demon
strans·de qua (eo qꝫ rarissime inueniant mulieres) scripsisse
laudabile rat⁹ sum·

Osamunda Turismundi regis gepidorū filia fuit ·Hec
ab ineunte iuuentute cepit lubricas fortune vicissitudi
nes expiri i finē vsqꝫ vite perpessa est·cū igit int Alboium lon-
gobardoꝝ regem adhuc i pannonia impantē ⁊ Turismundū
bellū esset exortū·ac postrema cū strage vna cū rge suo gepido
rum nomen omne deletū Rosamunda pda victoris effecta ē·
quā (eo qꝫ virgo regia forma venusta·eētqꝫ iam viro matura·
et careret cōiuge) Alboinus sibi in matrimoniū copulauit ·et
sic fere tēporis i momento ex aula regis tracta vincula induit
eisqꝫ exuta rgium thalamū est·adepta· ⁊ ex gepidoꝝ regis filia
longobardoꝝ rgina refulsit·Equidē splendida satis origine·sꝫ
longe splendidior facta viro·qꝛ narsete necato·cōcessa amicis
pannonia maximis ⁊ ex ordine subsequentibꝫ victorijs forū
Iulij venecias omnē galliā cisalpinā vmbros atqꝫ Samnites
sue dicioni subegit·Ex quibus quantū aucta Rosamunde glia
sit·tot cū viro nacionibꝫ impantis dicere ifacilimū est·sꝫ impa
ciens fortuna loci·quā sublimarat felicit ignominioso·non lon-
ge intposito tēporis ictu depressit·erat post victorias alboin⁹

verone regni sedem forsan firmaturus ibidē ⁊ apparatu i con-
uiuiorum ingenti cū proceribus suis festum celebrabat egregiū
In quo exhilarat⁹ et forte vino madens poculum sumpsit · q
olim victor fecerat ex craneo Turismundi cōpom plenūqꝫ vi-
no iussit · Rosemundi deferri · et vt in festo tam celebri cū patre
biberet impari Rosamunda non inspecta viri leticia muliebri
more verbū sumpsit in peius rata sibi patris cedem suasqꝫ sibi
imperari cathenas ⁊ confestim succensa femineo furore secum
in mortē regis egregij conspirauit · ⁊ indignacionē consiliūqꝫ
suū i tempus ɔgruū alto fuans subpectore pmū i summa sui di
ligenciam Elmechim regis armigerū atqꝫ lactis fratrem donis
atqꝫ blandicijs trarit · Inde patefacto consilio cū suasionibꝫ atqꝫ
pmissionibus maximis in suā durit sniam · visum tamē eis · nil
absqꝫ peredeo (qui tūc apud regem fortissim⁹ habebatur) satis
apte posse cōpleri · que cum cerneret in tam grande facinus · fi-
dem viri cōstantissimi deuolui non posse facile · nouum cōmēta
scelus · astu feminco emoliuit solidi viri mentem · ardebat pere
deus amore puelle · rosemunde pedissequе · eiusqꝫ dum possit
summa cum voluptate vtebatur coitu · nec hoc Rosemundam
latebat ad quam cum eum venturum nocte sequenti regina
nouisset clam sublatis luminibus intrans puelle lectulum ex
pectauit · eiqꝫ postqꝫ suam libidinem in eam expleuerat cum
qua cōcubuisset aperuit mortem · inter minās ni suas deueniss-
set illico · hac arte predeus capt⁹ sceleris consciencia tractus i vo
luptatem regine descendit · eaqꝫ duce alboino in meridianum
somnum soluto Emelchi addito regiū cubiculū intrauere · ve-
is aggredientibus nepharijs hominibus surgens stupidus et
inermis cū ad que rcurreret · arma non haberet (abstulerat enī
Rosamunda gladium solitum secus regium lectum pendere)
sumpto scabello pedaneo · in longam atqꝫ validam defensionē
processit · tandem supatus ⁊ occisus est · ⁊ sanguinem suum fun
dit in Turismundi regis morte piaculum · Sic rex q tot reges
oppsserat tot hostiū superauerat copias tot puincias dicioni sue
subegerat p mille picula ecta ire tā lōge i nouas sedes victor
euaserat ab hijs qs pmouerat vxoris fraude supat⁹ occubuit

Huiꝰ regni post patratum facinus in sano ausu Emelchis eo q͏̄ lactmis insisteret ⁊ funere occupati regio longobardi arripere conatus est. qđ cū frustra temptari cerneret cū rosemunda que iam ex regia uxore deuenerat coniunx armigeri et thesauris ac omni suppellectili ⁊ apparatu r̄gio una cum alsuida alboini ex prima cōiuge filia ⁊ Perideo (ut placet aliquibus) noctu na ues conscendens ex athesi padum intrans secundo fluuiorum uectus cursu Rauennam appulit. Quo a longino patricio iusti ni Augusti loco Narsecis suffecto. ⁊ si hostes essent egregie tn̄ suscepti sunt. Rosemunda igit̄ profuga ex regina. ne diu cū suo Emelchi tam grandi preda gauderet. factum est tam ob depti tam celsitudinem q̄ȝ ex prostrata pudicicia spectaculum Rauē natum i extremum sui exiciū Longino placuit. qui cum eidem flexibili longa dicacitate suas suasisset nupcias. uidissentq̄ȝ ad has nisi p alienum sanguinem aditum non haberi facile ad om ne facinus prona i armigerum uirum armauit. nec mirū. in fe cta semel conscia malis ultro demum labitur ad quecūq̄ȝ. Cap tato igit̄ tempore chorum uiri tercij concensura preciosum ue neno tamen per litum poculum Emelchi sicienti porrexit. qui cū iam gustatum nouisset Rosemundā ad residuū exhauriendum coegit. nec mora qui sup innocuū sanguinem Alboini scelestas nupcias celebrarant. turgidi iam facto hinc inde cadentes illas exules misere separunt.

Contra furorem femineum.

Roducatur in medium turgida inhonestumq̄ȝ cadauer pie matrone circumdene. cui dū conpaciunt̄ inspiciant quid ambigua uerba i dampnum suum interpretari. qđ in piculum suū furore succendi. quid in cecum uindicte deside rium prolabi quid ad consequendā dehonestari libidie feda re sultet. Dumq̄ȝ ob alienum facinus frontem ꝓpriam pudicus rubor accesserit mentis ituitu. sed ad pacienciā natas cognoscāt pronam debilitatem suam considerent ⁊ aduertant mobilem

voluntatem frenisq; laudandi pudoris iniectis labentē animū sistant ne per vestigia infelicis Rosemunde dum ausu temerario altiora exspectant q̄; sexus exposcat· in sterquilinium eterni de decoris precipites sese dedant·

Explicit liber octauus iohannis Boccacij de certaldo de casibꝰ virorum illustrium·

Incipit nonus et vltimus eiuſdem feliciter.

Primo de quibuſdã miſerijs ⁊ inde Brimichilde frãcoꝝ rgina

On immemoꝛ ab inclito pꝛeceptoꝛe meo ruboꝛis in iecti. q̃zq̃z ꝑ voluptatis deſiderio ſatis ocio vacatum non ſit. ſurrexi tamen cupidus metam propoſiti ſi de tur aliquando contingere. Erat tamen animus michi alio dirigere curſũ. cum iam a longe venientes viderem ⁊ mau rinum auguſtũ meſtũ exiſtimo eo q̃ a phoca apud calcedonez cum vxoꝛe ⁊ filijs ⁊ famulatu cetero peniptꝰ ſit. Et poſt eũ ipm phocam heraclij viribꝫ ex imperio deiectũ atq̃ occiſũ. poſt quos cũ ego ſũma cura ſpectabam ſeductoꝛ ille neq̃z Machometh veniebat. cuiꝰ artes quã libentiſſime audiſſem deus nouit. ⁊ q̃ liter pꝰ ꝓphete nomẽ aſſumptũ. legeſq̃ letiferas datas in ſuam luxuriam deperiſſet. Sed mulier quedã ꝓmino demon adueni ens me hijs abſtulit. Hec etenĩ crine ſoluto maxima cũ copia la crimaꝝ iter occupans clamitabat. Me non pretermittes calami tatũ ꝓteritaꝝ euiſceratoꝛ nouiſſime reliquas vt plurimũ labo re ꝑquiſitas meas oblatas nõ ſuſcipies. cetera equidem (vt vi deo) vilipendis meq̃ mulierculã autumas. quos vides negle ctos decerptoſq̃ crines coꝛona regia depreſſos habui. Quid ergo quaſi acrioꝛi detentꝰ cura alibi faciem oculoſq̃ ꝑtendis. ſi neſcis Brimichildis francoꝝ regina fui. apud teſtes quod mẽ te q̃ris diffugium potuit arſinoe arenenſis. potuit egipcia Cleo patra ⁊ nouiſſime Roſemunda gepida obſequio vti tuo. ego vti non potero. Ego aũt tam inopinate tamq̃ ſtricte a mulie re detentꝰ obſtupui. ⁊ cũ nil aliud tã efficacibꝫ vbis quid rſpõ derem occurreret dixi. Brimichildis ⁊ ſi iã perquiſiueri ad pre ſens aſſunt caſus. vltra q̃z velim miſerã te doleo. quod petis ne queo. nã nec foꝛtunas tuas. nec nomen pret nũc audiſſe memi ni. Tũc illa. nec vltoꝛes vſq̃z. nec amarioꝛes quoquã cõperies egomet referam. arripe calamũ. At ego. dic inquã. tibi ne de te credam. Noui ab ipo iuuentutis mee ingreſſu mulieres eẽ bi lingues. Hei mihi tũc illa. reginã mentiri credis. Cui ego foꝛte ſi ſexũ coꝛona mutaſſet ñ crederẽ. tũc illa infelicium ħ vetꝰ infoꝛtuni um ẽ vt eis egriꝰ ꝑſtet fides. vera fateboꝛ. ſi ꝯmodi ꝑ apto ſeq̃t

vnicuiq; liceret quod liberet in eum vita seruata. et tandez vt ad meritū tam egregie dignitatis deueniret soluz duci extra vrbem pactis circuicionibꝫ impauit et ibidez illum in patibuluz sublimari laqueo. sic igit̃ exornatꝰ Andronicꝰ carnificum circū stipatꝰ caterua. dum etiā per ignobiles vicos deducit̃. cōcurrēte vndiq; plebe clamoribꝫ in eiꝰ dedecꝰ psonantibꝫ vbiq; suscipitur. et si luto sputis et stercoribꝫ ab obuijs vndiq; peteretur a mulieribꝫ vrinis spurcidiis ꝛ rusto veteri a fenestris aspergebatur infelix. donec eo miserrimꝰ veniret q̃ eiꝰ vita erat finiēda capistro. Ibidez aūt plurimis nequeūtibꝫ abstinere ciuibꝫ lacessitꝰ lapidibꝫ semiuiuꝰ vix tigno impediētibꝫ saxis funiculo cōmēdatꝰ pendens. quod erat illi vite residuū terminauit. Nec odij ꝛ potissime mulieꝝ finis fuit in morte. nam a plurimis carnificatꝰ vncis tātū potuere maliuolentie vires. vt quid excerptuz fuerat comederet̃ ab eis.

In lasciuos ꝛ senos pauca.

Stolidi iuuenes ꝛ ceci in lasciuiaz cupidineq; ducti. Velate tēpla mirto cōplete cantibꝫ ethera diem celebrē exhilarate tripudijs. exornate purpuris aulas Odoribus respergite thalamos. sternite mollibus lectos. mensas delicijs onerate. et candidatū nostꝝ Iouis optimi maximi veste conspicuū sertis ꝛ floribꝫ redemitū ex suis lasciuijs Andronicū triumphantē suscipite currꝰ et eximias ditate veneri. et triumphi titulos eneis in tabulis figite. ne facile tā ingentis glorie elabat̃ memoria. et legentibꝫ posteris ad maiora animositas excitetur Vosq; extollite animos impij. exasperate corda. nudate gladios. capulis addite manꝰ. exenterate inocuos iter vestꝝ cadaueribꝫ strate. pennasq; ad sublimes volatꝰ hūano sanguine glutinate. Postq̃z ad tā celsas sedes seuicia deuenit Andronicum. q̃ si satis aduertitis eleuatꝰ aerem calce premit et ventoꝝ arbiter factꝰ eoꝝ frenat suo pondere impetꝰ. ac in altū ꝑtenso gutture speculat̃ sidera. ꝛ dum alloquit̃ forsan superos orat tigni robur augeri. ne cadauer casu cōquasset̃ alio. Cernitis ne quid possit diuina iustitia quā equa lāce meritis pēset supplicia. Aperite oculos miseri ꝛ sopitas animi vires excutite ꝛ adulteroꝝ alioꝝq;

flagiciosorum exitū in Andronicū ꝓspicite ꝛ timete (Si phi-
sologis adhibenda fides est) leo si caniū verbera contremiscit·
nos quid vermiculi si ob seuiciā ꝛ si ob luxuriā suā impatores
a throno regio in latronū patibulū vnco trahi crudelit cernim⁹
duriores erimus feris grāde quippe pclarūqꝫ diuine indigna-
cionis atqꝫ potēcie nobis ostentū dates Andronici· dū paululū
veritati cedere· libido paciatur effrenis·

Infortunati plures·

Vm sordidatū pendentēqꝫ liquissem Andronicū placidū
vidi flentem· qꝛ post successū deiectionis Andronici a
fratre luminibꝫ orbatus et ꝑuatus impio sit sic et alex-
ius filius· tutoris nequiciā querebat̄ qua carcerat⁹ et inde neca
tus extiterat post quos et psimabelite plures queruli veniebāt
Quorum ꝑmus sauagetus saracinij damnabat perfidiam· qua
se cesū regnoqꝫ ꝑuatum egipcio asserebat· inde etiā sal ech ala-
pie et damasci soldan⁹ ꝛ vna cū cathebadin⁹ execrabatur in-
gratitudinē saladini qꝛ loco muneris milicie sub se geste eos in-
genti dominio spoliasset necnon et robertus surrentinus cap-
ne olim ꝑnceps muliebri ritu voce querula affligebat̄ plīmū
qꝛ ꝑncipatu luminibꝫ ꝛ libertate adūso fortune ictu priuatus
sit· cui p⁹ tergū guillelmus tcius siculoꝝ rex floridā etatē suaꝫ·
regno luminibꝫ atqꝫ virilitate ꝑuatū deflebat · cui⁹ ego lacius
referre labores non incongrue ratus sum·

De guillelmo siculorum rege·

Atis ꝓ compto habet̄ a roberto guiscardo olī normādo
seu (vt alijs placet) a Rogerio fratre eius q̄ sibi armis
regnū sicilie quefuere guilhelmos manasse reges· quoꝝ cū se-
cundus nullo herede relicto clausisset diem Tancredus a Roge
rio rogerij ꝑmi regis genito filius regnū sibi tanq̄ꝫ hereditari-
um occupauit· verū adūsus hūc ex tēplo bellū exortū fuerat ei-
dē rogerio regi ꝑmo filia cui nomen cōstancia (ꝓut asserūt ali-
qui) virguncula· deo suire cupiens vitā pelegit monasticam·
alij vo dicūt qꝛ joachim⁹ qdā Calaber ꝓphetico dotat⁹ spū roge
rio pdixit hāc rgni desolacōꝫ futuraꝫ· vt spes ꝓlis auferret̄· ꝛ ide
regni desolacio ab eodem incluso monasterio nonnulli volunt

hanc non Rogerij sed Guilhelmi secundi filiam · que ea tempe
state iam senex opere emulorum Tancredi henrico Imperatori fi
mo dispensante pontifice in coniugem data est · et regnum quod ad
eam spectare dicebant eidem cum ea concessum qui veniens regnum
suptur⁹ dotale timentibus incolis teuthonicam perfidiam Tan-
credo fauere plurimum · quamobrem longius quam arbitraretur bellum protrac-
tum est · Attamen eo instante mortuo Tancredo a fautoribus guil
helmus eius filius sublimatus est · et rex etiam vocitatus · qui pociorem
regni partem tenens aduersus henricum · qui maxima germanorum
manu stipatus veniebat terrestres naualesque apparatus collegit ·
Verum henricus non immemor quamdiu frustra neapolim obsedisset
veritus ne diutine more sumptus bellici deficerent aut esset socijs
odiosum · ad ingenium versus fraude (qua plurimum theutones
valent) iuuenem guilhelmum in simulatam concordiam traxit · ex qua
dum nimium confidentie sumeret in panormo nil tale timens cum so-
roribus rapitur · et viuus presentatur henrico · Nec mora · rege capto reg
num omne capitur a germanis · henricus cum seuisset in multos iu
uenem regem exautoratum miserum mestumque vna cum altera et constan
cia et madonia in almaniam captiuum duxit · eumque priuatum oculis ·
(vt de iure hereditatis future litigandi surripet causam posteris)
eunuchum fieri iussit · carcerique damnauit perpetuo · Et sic guilhel
mus ex rege captiuus · ex delicijs natalis soli in carcere alieno sub
celo inter obscenas barbarorum immanium spurcicias luminibus priua-
tus et effeiatus longis fletibus querulisque fessam exalauit animam ·

Gementes aliqui ·

Vilhelmo compaciebar adhuc · et ecce affuit guido de li-
signano flens misere · quod ope saladini regno jherosolomi
tano spoliatus et priuatus deductus fit · vt Richardo Anglo-
rum regi insulam Cipri sibi reliquisque deiectis · tanquam hospitale re
fugium postulasset · Equas fere lacrimas johannes Briennensis haud
longe ab eo fundebat · perfidiam execrans Fedrici imperatoris ge-
neri sui · qua regno jerosolomitano exutus priuatusque relictus ad
prefecturam militum in galliam cisalpinam deductus fit · Hic etsi multi essent
alij · eminencior inter omnes apparuit henricus claudus fredrici primigenus

quú exhaustis viribus effeto corpe· ꝛ turpi gracilis macie· pal-
loreq; resperfus tartareo habundissimis cū lacrimis manu-
bias cōpedesq; rubigine turpes· īportabiles pōdē et artitudie
exiciales monstrabat· p̄risq; execrabat̄ seuíciam· cui⁹ ergo mise
rias pius effectus· vt pios alios facerem paululū lacius descri
bendas censui·

De henrico romanorū rege·

Ama satis vulgatū est esto indigne· orbis sc; toci⁹ fu e
uorum sanguínē nobilitate clarissimā· quasi celū inici⁹
barbaroꝝ q̄; italorū fibris succue effuderit· O ridiculū pfecto
ni in extraneū ab intentu diuerticulu; flecteret facile q̄; stolidí
decipiant̄· Circa hanc sanguínis theutonici nobilitatē ostenderē
ex hoc igit̄ tam illustri p̄mo ferali sanguíne Fredericū p̄mū im-
peratoꝝ henricū genuísse constat· quí ex constancia sene secun-
dum genuit fredericū ex quo henricus (cui⁹ s̄monē iníuim⁹)
natus est· Quí cū esset annorū claritate conspicuus nec solū im
perialis aule ꝛ regnorū fura successione spectabilis· ſ; ꝛ pulch
ra fratrū caterua stipatus· filiorumq; egregíus· iterū illi lecior
arrisit fortuna· vt iam dictis alio fulgore supaddito videret̄ felí
cior· Nam ea clara iuuentute florente· eque strenuis ꝛ Ausonijs
amabilis opante patre· a p̄ncipibus alamanie in romanū regē
electus efulsit· Et sic tanto decoratus titulo iam vita durāte se
curus augustalis emīnēcie quasi sol alter ex sublimi cesarea spe
cula apparebat mundi p̄ncipib᷒· ſ; tam letis inicijs exitus lōge
alios inuída fortuna pauít Nam fredericus pater ambiciosus
nimiū homo imemor q̄ i vlnis sūmorū pontificū educatus· et
eoꝝ ope ad impiat⁹ apicē sublimat⁹ fit· dū spectancia viro di-
uíno īexplebilis occupare nitit̄· nec retrahit̄ monit⁹· nō dignaci
onē tm̄ veꝝ bellū exiciale in se suosq; contraxit· q̄ durāte· ꝛ eíus
crescente malicia ꝛ neq̄cia henric⁹ ea modestia ꝛ humilitate (q̄
debet vti fili⁹ i patrē) eū sepius ab obstinacione ꝯcepta retra-
here conat⁹ est· ꝛ post hec cū reuerencia salubrib᷒ etiā monitis
additis (q̄bus cōmotus bn̄meritū filiū tanq̄; in se vna cū eccle
sia cōiurasset) cepit habere suspectū· ꝛ nemi i eū seuíre videret̄
temere asserunt accusatore testibusq; subornatus· scelesta fecit

insontem notari infamia· scꝫ ꝙ eo in Siciliam transfretante sibi surripe regnū sicilie voluisset· Quāobrēꝫ inauditū ob crimen lese maiestatis dānauit· Et sic henric⁹ iniquí pr̄is iussu capt⁹ cū duobꝫ puulis filijs· carceri clausus ꝛ cathenis implicit⁹ Victu tenuí longíusculuꝫ esset infortuniū ad mortē vsqꝫ sustentatus· Volūt tamen alij Fredricū penituisse cōmissi· et duꝫ inexorabi-lis eousqꝫ vellet motu ꝓprio se piū in filium monstrare paren tē· iussisse vt ad se duceret̃ infelix· queꝫ dū sui incertū custodes ad patrē traherent· aiūt eū genitoris seuíciā timuísse ꝛ ne in eū coraꝫ aliquid ageret̃ seui⁹· vt cumque insidebat vinctū sese ex ponte seu ex rupe dedisse p̄cipitē· et sic voluente ludum fortu-na· ex rege splendido captiuū miserrime expirasse·

Applaudit auctor paterne pietati·

O euētu tam diro ac detestabili odio pr̄is in filiū· libet te quibꝫ possiī laudibꝫ in celū efferre paterna pietas· q̄ ab initio seculoꝝ factū est· vt longeu⁹ ordo nature tam pulchꝝ diuine benignitatis opus in nos vsqꝫ pseueratum sit· te q̄ppe agēte anxij vincunt̃ labores· quoꝝ opa nascentiū edu cat̃ et tutat̃ infantia· nutrit̃ ꝛ fouat̃ pueritia· adolescentia castigat̃ et instruūt̃ documētis Iuuēt⁹ tollerat̃ piter ꝛ frenat̃ ꝛ etas pro uecta in maturitatē vsqꝫ maxima cum difficultate parentū nō nūq̄ꝫ pducit̃· Te agente· dum idulgētes genitores habem⁹ fit vt eisdē grati· debitos ipendam⁹ honores· obediētiaꝫ p̄stemus faciles· quietē iam fessis optem⁹ ꝛ laboꝝ vicissitudine curem⁹ ꝓ viribꝫ vt tremuli ānositate labentes art⁹ nostris firmentur humeris· ꝛ benefitioꝝ susceptorū memores vices etiam poste ritati cōcedim⁹· Que si qn̄qꝫ paululū cesses· illico armati bruti inaulij Cassijqꝫ consurgunt Philippi· herodes atqꝫ Fredrici fu rijs infernalibꝫ agitati· in humani generis desolacōneꝫ ꝓrūpen-tes aduenīūt· Assis ẽ̄ oportunissima reꝝ ꝛ efferata corda tu-mitigās dum pr̄es facis mites in filios op⁹ tam admirabile ꝛ a p̄ncipio diuina manu compositum ad eterni regis laudes ip-petuū vsqꝫ serues In hos vero qui obstinata seuícia te ignorāt (vti fecisse legim⁹ Fredricū) insurgāt tell⁹· armet̃ humanū gen⁹ et deus desup fulmina vibret· vt vna cū suo noīe deleāt̃ ꝛ qui

venturi sunt terrefacti tam acri iudicio mansuescant.

Reuoluti quidam.

Erscrutabar post hec animo mentē patris impantis in mortē tam egregij filij vt cernerem nūquid tam potēs fuerit obdurata nequicia vt nō misericordia saltem lacrimulam dare mortuo potuisset aut pmisisset ⁊ ecce ipm fredericū senem flentē q̄ tam ingratitudinē suā in venerabilem . atq̄ sacrosanctā ecclesiā q̄ seuiciam in filiū execrantemq̄ Manfredi nequiciā . q̄ ante diem se mortē compulsū ferebat. veniētē vidi edepol dū illum intuerer. paululū sedata cōpassio est. quā henrico gerebā Inde ⁊ Manfredus insup incedebat. ⁊ se pfidia Apulorꝝ r̄gno ac vita p̄uatū mestissimus asserebat. sic ⁊ frater eius Encius olī sardinie rex. longū bononiensiū carcerē querebat̄. Sequebat̄ et frederic⁹ regis castelle filius se. ⁊ longa atq̄ mercennaria milicia fatigatū. ⁊ postremo fratris snīa cesū turpit̄ affirmabat. p⁹ et manmeth psarū rex suū infortuniū flebat misere. q̄ ab argone (quē carceratū occidi preceperat) illi r̄gnū cū vita subtractū sit. quos omnes karolus rex olim iherusalem ⁊ sicilie sequebatur. non equidē depressa fronte aut ore lacrimis madido seu lugubri veste contectus. q̄īpmo vultu recente fortitudinis insigni ⁊ incessu quodā elato quasi ruinas aduersantis fortune spiritu calcaret ingenti. Cū cum multitudo illico strepenciū cessisset agnoui. vt saltē semiplene describerem eius gloriā . ⁊ erumnas locū esse concessum.

De karolo siculorum rege.

Francorꝝ incliti reges ⁊ claritate sanguinis ⁊ venustate morū ac gestorꝝ magnificencia iam diu inter occiduos reges ⁊ p̄ncipes non alit̄ q̄ solis iubar int̄ sidera efulsere. Ex q̄bus magnanim⁹ karolus (cui⁹ inituri gystoriā sumus) lodouici regis genit⁹ traxit origīnē. Cui cū ⁊ lodouic⁹ rex etiā frater eēt nec iam posset xp̄iam pastorē vlteri⁹ ꝑpeti Manfredi regis sicilie fastidia ab eodē vrbano ad Manfredi insolenciā dep̄mendā ⁊ ad suscipiendā regni Ausonici dyadema. Pre ceteris orbis principib⁹ inuitatus cum comes esset andaganensis qui tam Lodouici regis fris sui. q̄ ceterorū r̄gni ꝓcerū suasionib⁹

animat⁹ ingenti pectore (et si longinqua ac laboriosa plurimū videret) belli tamen egregij expeditionē assūpsit. Paratisq; tam magno ceptui oportunis cōmissa copiarū pte guidoni Comiti montisfortis terrestre illi iter iniūrit. Ipse cū reliqua naues con scendens pspero ac pari euentu. Ambo romā volatu celeri de-uenere. Nam nec is cū omnes ligustin⁹ sinus nauium Manfredi ad impediendū iter pōccupat⁹ esset resistentie quicq; suscepit. nec ille supato alpiū vtice. ⁊ int confragosa loca gallie vrbes q; militū Māfredi refertas iter agens a quoq; ppedit⁹ est. mirabile quippe. Rome aūt postulātib⁹ romanis vrbis senator dictus a clemēte pontifice sūmo regni Sicilie coronat⁹ ⁊ si tēpus assiduis ymbrib⁹ ⁊ niuib⁹ ingenti gelu cōcretis videret aduersū. in mortē ictu fulminis pcessit in hostem. et preter spem oim apud Ceparanū Cāpanie vicū itrauit cū omnib⁹ copijs regnū Inde egregio suorū ope deiectis pugna Māfredi sbsidijs casim occupauit opidū. Hinc in regni viscera se ferens beneuentum vsq; puenit. Ex quo Manfred⁹ fere repentino eius aduētu circūuent⁹. cū omnib⁹ copijs exiliens cum vix illi cibum sumendi spacium concessisset. facta pugnādi copia. suos eduxit in aciem quī cōfestim non alit q; si sibi oblata foret victoria let⁹ suos exhortans in certamē eduxit. actūq; est. seu virtute suorū seu hostium ignauia. vt ceso exercitu atq; Manfredo victo euaderet qua victoria ingenti pda ditatus ⁊ regno potitus est. Nam concursu vndiq; ex regnicolis facto fere omes in dedicōnem venere. et si qui forsan pauci remāsere rebelles labore minimo supati obedientes facti sunt. ceterū non satis adhuc reb⁹ vbiq; compositis. quod nup intulerat alteri bellū sibi repente illatum est. Nā Corradin⁹ corradi regis olim fili⁹ quem occidisse arbitrabatur Manfred⁹. iam adult⁹ patrium regnū recupatur⁹ maxima cum germanorū manu Romanis etiā fauentib⁹ ⁊ henrico eorum senatore Castelle regis filio regni fines vsq; puenit. In quem cum aduerteret animos icolarū flecti. et nōnullas ciuitates in ptes e⁹ diuertisse. Cōgregatis cfestī vndiq; virib⁹. anq; itrinseca rgni penetrar; illi fact⁹ ē obui⁹. eo loco cui vulgo dr Tallia-tozzo. ⁊ ibi inita pug. magis Alardisenis arte q̄ suo robore

victor effectus e. deinde Coradinus fugiens siciliam petiturus cum aliquibus ex principibus suis capitur. et ad eum rethibetur vivus quem ipse (ut omnis spes auferetur suevis non absque infamia iussit occidi. Et post hec qui ab eo declinaverant indicionem mira celeritate sunt redacti et sic pace pariter et securitate parta gloriosius inter ceteros reges emicuit. verum huic et alios superaddidit prodiga fortuna splendores nam in spe regni ungarie karolo claudo filio suo maria stephani regis unica filia coniugio iuncta est Philippo secundo filio Archaie principissa. Inde ligantibus hugone rege Cypri et maria domicella de iure regni iherusalem ut eius tempra secundo ornarentur dyademate agente sacerdocium principe eidem iherosolime regnum concessum est. cuius quod incolebant xpicole possedit omne hic a lodovico fratre regibusque alijs pluribus moto in egipcios bello cartago olim potentissima civitas et quicquid ab eisdem in litore affrico captum. eo quod iuris siculorum regumque fuisset compertum tributarium illi factum e. una cum rege Tunisy agareno. sic igitur honoribus in unum coniectis. dum celso sederet solio. et assiduis successibus videretur stabilem sibi fundasse fortunam sinistro agente sidere in contrarium repente versa sunt omnia. Nam illi primo philippus opinione quorundam veneno subtractus est nulla superstite prole sufforum quippe triste plagium. hinc fabricante fortuna dolus tam avaricia quam luxuria suorum siculis gravissimus factus est. actumque e. ut violata pudicicia coniugis johannis de procida nobilis et astutissimi viri adeo egre johannes ferret. ut ad commune votum vires omnes ingenij excitaret. nec minore labore quam sagacitate per biennium hinc inde discurrens incognitus optimatum sicilie animos imperatoris constantinopolitani petri arogonum regis et Nicolai pontificis maximi in eandem duxit sententiam. et ex composito die eadem irritato apud panormum tumultu omnis insula in gallos commota omnes ad unum usque perimeret. et ne aliquod ex eis vestigium superesset exenterate pregnantes et puuli saxis illisi sunt. Exinde petrus cum ingenti classe vocatus adveniens omnem sibi occupavit insulam. quod audiens karolus iam de fortuna desperans oravit (ut aiunt) si cadendum ei erat in descensum passu traheretur parvo. Perdita igitur insula et barbaris regis vectigal illi

sublatū est· ⁊ q̄ fere monstꝝ videtur cum ingentes sepius i hostem regem apparat⁹ duxisset· ꝯtinuo frustrat⁹ abcessit· hijs insuper ſtātib⁹ malis porcio jherosolomitani r̄gni q̄ꝫ possederat pulsis xp̄icolis omnibus egipcijs occupata est· Postremo cū vires excitasset omnes· ⁊ a gallijs cū classe maxima in hostes iturus veniret neapoli iam ꝓpinquus audiuit claudū karolū cū ingenti suorū numero· nouali· pugna a Rogerio sicle classis p̄fecto· superatū atq̄ꝫ detentū· ⁊ calabroꝝ opida plura ad siculos defecisse et neapolim fere sedicioso tumultu depditā· quib⁹ adeo pcuss⁹ est vt mortē p̄catus sit· Tandē oportunitate cogēte missa brāduſiū classe cū afflictā animā reuocasset in vires neapolim veniens· ⁊ motu quorūdā pnicie sedato ad classem se cōtulit ·ibidem vero autūpno instante cū ob penuriā oportunitatū incassum diu apud gallias laborasse cognosceret afflictus apud foueam apulie opidū egritudinē incidit· ⁊ lacessitā laboribus vitam (vt nōnulli asserunt) volens omnia linquens i pendulo t̄minauit· Et sic rex igens tot victoriaꝝ inclit⁹ cui tria regna parebant vnius pticula q̄ꝫ solā fortuna senescenti reliquerat captiuo filio derelicta ex amplissimo iuuētutis fulgore· senex fere decessit inglorius·

Infortunati quidam

Tronitus magnanimi regis decliuū callem spectabam adhuc cū venientē Vgolinū pisarū comitē vidi amplissimo fletu ciuiū suoꝝ seuiciaꝫ ac mediā (qua cū filijs perierat) flentē· sic ⁊ Ayconem armenie regem post longum in tartaros iter ⁊ multa xp̄iano nomini cōmoda impetrata a sabath regno oculisq̄ꝫ p̄uatum· ⁊ inde a Tartaro p̄ncipe cum nepote ⁊ omni familia trucidatum querentē audiui· inde sabath reor volente deo· vt quod egerat malorum pateretur ⁊ ip̄e· nam fratris opera r̄gno se pulsū carceriq̄ꝫ clausū querebat· hijs immixt⁹ erat bonifacius papa Colūpniensiū temerarios ausus deflens manusq̄ꝫ suas rabido morsu lacerans quē cū ex eo nil audirem loqui hinc me volentē confestim subtraxit jacobus olim tēplarioꝝ magister egregius· q̄ cū ingenti flet⁹ suas enumeraret erūpnas egit· vt alio tēdēs pisius iter deflecterē ⁊ ei⁹ calamitates describerē

De Iacobo templario℞ magistro.

Asserūt veteres post subactū a Gotifrido clarissimo lothringie duce jherosolimū regnū quosdam pios homies et militari disciplina conspicuos (eo q̄ pegrinos venerāda loca deuotione visitantes Turco℞ū incursionib⁹ ꝛ latrocinijs muestari viderent) deo suā militiā deuouisse et apud jherosolimā cōmorātes pegrinantib⁹ vltro sua subsidia impēdebant Hijs pmo numer⁹ puus ꝛ magister vn⁹ et volūtaria pauptas et habitatio in porticibus templi fuit. ex qua etiā3 sortiti cognomen successu tempis cū plurimi pio opi adhererēt ab honorio pontifice summo palliū albū p habitu ꝛ vite regula concessa est. Cui pallio postmodū ab Eugenio successore crux rubra superaddita cui militarēt clarius argumētū pbuit. Sane du3 penes eos pauptas nouerca libidinū viguit milina votū ꝛ viuēdi exhibita norma optime obseruata. facti sunt sanctitate florentes. Attamē dū pio labori vndiq̄ xpiano℞ opes affluent opē afferūt sensim militātiū mētes subintrare delicie atq̄ libidies cepere. ꝛ vti a pncipio relictis pituris diuicijs homies sacru3 subibant on⁹. sic in pcessu q̄si aptos thesauros ceperūt. impatores in opibus euolare Inde castris vrbib⁹ ꝛ populis imparare sibi q̄ctet3 seruis bella cōmittere. ꝛ milicie ingratū oneris oli3 officiū in honorē potissimū sublimare nec dubiū. quantū augebat potentia. tantū minuebat ꝛ sanctitas. quibus sic in decliuū a virtute labentib⁹ Iacobus (de quo sermo futur⁹ est) Burgundus origine et ex diuinis Molay genit⁹ ingentis animi iuuenis. cum lege gallica filio. natu maiori cessissent omes prie dignitates paup effēs. excussur⁹ iā ipātis fris iugum. vt aliqn ad maiora extolli ad ppatum refugiū sc3 tēplario℞ miliciā sese cōtulit. In qua pfectus porastū ditissimo pseuerans. moriēte magistro interuentu principum ab hijs (quo℞ iuris est) in magisteriū sublimat⁹ enicuit. equidem non puum humani splendoris insigne. Tam fulgido igit in fastigio ausit fortuna plurūi ruina huius saturare liuores. Actūq̄ est vt philippi franco℞u3 regis (c⁹ filiū ex sacro fonte susceperat) indignacōne3 icurrer3. ꝛ ob auaritiā arbitrū eūdē philippū nō solū i jacobū verū in oē3 illu3

militarem ordinē conspirasse· quare eo ventū est vt pmittente Clemente quinto summo pontifice Templariorum pmates omnes vna ⁊ eadem die philippi iussu per omne eius regnū capti detinerent· vna cum jacobo ordinis tam ingentis mgro· ⁊ inde pñdijs regijs occupata Templariorum opida· thesauri ornat⁹ omnes cū suppellectili· ⁊ sic omnes in rgiā ptatē redacti captiuiq demū deducti pisius quib⁹ diu fuatis in vinculis cū varia ⁊ obscena obiecta essent ⁊ frustra cuncta negantib⁹ ꝓ salute sua suasiones apposite asserentib⁹ si iusti iudicis daret copia se in ꝯrūi ꝓbaturos· Rex irritat⁹ exarsit· iussitq qd blandicijs extorqueri non poterat· experetet tormētis· quib⁹ in gestis i casum ·magistro cū trib⁹ socijs seruato ceteri si in ꝓposito pseuerent dampnati icendio coram deducti sūt· Erat omnibus vti sanguinis claritas· sic ⁊ etas florida ⁊ robur animi inconcussum Verū tn̄ post longam ꝫ friuolā examinacionē iussu rgis singuli essent palis singulis alligati · ⁊ circū lignorꝫ strues apposita · et añ oculos staret ignis ⁊ carnifex· ⁊ voce pconia ꝯfitenti promissa salus atq libertas nemini ex omnib⁹ ab amicis ⁊ necessarijs flentib⁹ orantibusq psuaderi potuit· vt irato cederet regi et confessione sua· sic pceret vite pocius q̄ȝ obstinate in suam iret pniciem· ꝫ cū vnanimes sepe dicta firmarēt· cepere tortoēs vni· et reliquis subsequent pmo vngule pedis admouere ignē et inde paulati ascendēdo p oīne corp⁹ deducere· ob q quanto cruciatu affligerent miseri· voces pmo mugit⁹ i celū ostēdebāt astantibus facile· In quib⁹ se veros xp̄ianos aiebant ⁊ sanctissimā eorꝫ esse ⁊ fuisse religionē· ⁊ sic omne corp⁹ exuri atq consumi ad exalacionē spūs pmisere· nec vnus a tā cōstanti ꝓposito cruciatu supari nō potuit· Dicerē eos tā pseueranti fortitudine auari regis vicisse pfidiam· ni eo moriendo tendissent quo ei⁹ appetitus inexplebilis cupiebat· esto non minor ob hoc eorum gloria fuerit si recte pēligentes iudicio inter tormenta pocius defecisse q̄ȝ ausus veritatem dixisse maluere· aut iusto quesitaȝ famam turpissimi sceleris cōfessione maculasse· hec igitur in deiectum jacobum prima fuere fortune iacula· qui cum tedio diuturni carceris esset attrit⁹ lugdunū deduct⁹ ⁊ exhortacionib⁹

variis suasus: quedam ex oppositis Clementi summo pontifici cō
fessus est: q̄zobrem retract⁹ pisius: dum corā duob; legatis ex
latere ⁊ rege sentētia legeret (per quā ⁊ sui liberatio et ordinis
sui damnatio apparebat) ipse cū vno ex sociis qui delphini vie
nēsis frater erat: peciit alta voce silentiū: quo concesso audiente
multitudine circūfusa se voce integra p sancte mori dignos te
stati sunt: non eo q̄dem q̄ ea que legebant aliq̄n cōmisissent: ve
rū q̄ndo suasionib; summi pontificis regisq; seducere: et in infan
dā picture glorie cupiditatē trahere adeo pmisissent: vt pmo tā
celebrē ordinē tam sacra religione cōspicuū tam longa patrū
obseruacōne pbatū turpi maculassent mendatio: ac deinde tot
insignes viros: tot fortes cōmilitones tot socios: tot fratres an
te se p veritate cōsumptos decepissent: dānanda suggestione
decepti. Hic acris in deletionē Tēplariorū secuta sentētia: ⁊ iaco
bus cum fratre delphini reliquis duob; in detestabilē vitā re
lictis ad supplitiū illatū ceteris deduct⁹ est Quod ambo spectā
te rege intrepide ⁊ constant subire: nil aliud quosq̄z illis ingē
tes spūs suffecere: q̄z qui dudū occubuere testantes. Et sic qui
pridie suo fulgore regis taz maximi inuidiā irritare potuit: vt
aiebat Boccaci⁹ genitor meus: qui tūc forte pisius negociator
honesto cum labore rē curabat augere domesticam: et se his te
stabat infuisse reb; ictu fortune atrocissimo factus ciuis i cō
passionem sui miseros etiā puocauit.

Auctor pacientiam commendat et suadet.

Heodorū extollit antiq̄tas ⁊ admirat grecia Anaxarcum
sic et suā Sceuolā miris laudib; celebrē Roma facit eo
q̄ constanti pectore hic jeronimi candentes laminas ex
tinxerit humore corporeo: Ille in concreontis Cyprii fatigatis
tortoribus excisa dentibus lingua ora fedauit: Et alius q̄ ob er
rorem non occisi Porsenne flammis manum exurendam tradi
derit grandia quippe ⁊ admiracōne dignissima sunt: ⁊ discolis
etiam vix credenda. Sed assint qui hos sacra quadam facundia
posteritati etiā reliq̄re celebres et hinc suos inde nr̄m palis alli
gatū agmē ispiciāt: ⁊ videant quā illorum riduculus vet⁹ stu
por sit: si nostrorū nouissio ɔpet Prisci q̄ppe nec vno sub iudice

nec eodem seculo · ⁊ distā̄ti inť se terrarū tractu ex philosophie
seu fragilitatis laribus doctrina laboribusq; durati in supplici-
um venere tracti· moderni secus· nam hijs dies locus et carni-
fex idem ⁊ ex quadā (vt ita loquar) molliciei atq; deliciaꝝ of
ficina tormenta ⁊ carceres subiere ⁊ inde defatigatis aculeis · et
cruciatoribus supatis gregatim extremū ignis tulere incendiū
Inter hostes illi adūsū se in graciā tyrannoꝝ ferocit̄ clamitā̄tes
inť amicos ꝯsanguineos isti audientes hinc p̄conē vociferan-
tē ⁊ salutē ꝯfitentibus pollicentē ⁊ inde lacrimis atq; p̄cibus
ne pseuerancia in suā iret pniciem suaderi· ⁊ tandē contremati
mēbratim qd̄ nullus ante seculis auditū est· ⁊ potissime queq̄z
ptulisse volentē· Quid inquient de paciencia veteꝝ suppliciorū
mirabundi si nostrorū inspexerint· nil habent equidē quid mi
rentur· q̇nymo vnde in nr̄is stupeant veꝝ ⁊ arbitrenť mirabile·
Post ꝓfecto vnus in suo ⁊ cū ꝓposito mi̇ict⁹ ⁊ obstinate psi
stere sed cernere numero quinquagintasex homīes non eodem
sub celo genitos· non eisdem moribus educatos· non eruditos
doctrinis· non p̄uisos ⁊ ex cōposito fractos· non vno reclusos
carcere· nec in aliquo nisi ꝓfessione conformes adeo in constā-
ciam conuenisse· vt non cruciat⁹ aut imminētis mortis terrore
discrepantē ceteris vnū fore in tam grande monstrum excedit·
vt auferať facile fide verbis nec dubium· sola illos veritas fecit
vnanimes· O inclita virtus ⁊ ceteraꝝ inconcussa basis tu reg-
norum iacturas idefesso robore calcas· īdignacionū ꝓcellosos
impetus sacra īmobilitate repellis parentum lacrimas in natorū
funere conprimis· paupertatis onera duratis in cassum humeris
pfers· nil tibi laboriosū· nil importabile· nil penitus durū aut di
ficile est· q̇nymo tante es efficacie vt inť vermes job Stephanū
inter saxa· ⁊ inť carbones igneos Laurenciū (vt de ceteris tace-
am) non solum fortes ꝫ summo regi acceptos inclita reddere po
tueris· Ite igiť ī hanc mortales· et eam regibus pau͂isq; eque li-
beralem totis amplectite viribus· eiusq; ope qualscumq; supe-
rate fortunas· ⁊ ad eius instar pedes infigite ne more frondiū
ventorū flatibꝫ agitati· ⁊ tandē ī risū intuencium p̄manē deue-
cti in cloacas quiescente spiritu decidatus· discite suis monitis

virile robur assumere· et leuitatem dedignari feminieam· Vt si casus offerat a fortissimo templariorum agmine non diuertat vestrarum mencium grauitas·

Queruli plures·

gnes feruidos flāmasq; in celum furentes et fumancia Templariorum corpora ac lugdunum ossa pusta Spersosq; ventis cineres non absq; cordis cōpunctione cōtemplabar ·quot hereoas·quot insignes duces· quot aut euersos aut lacessitos pncipes vidi·Erat int alios ab apio deiect9· int opaca nemorum Philipp9 francorum rex tam excidium suū q3 dāna atq; dedecora a flandrensibus suscepta deplorans·et secum tres pariter filij execrātes in maturas mortes et vxorem adulteram incedebant· Sic et karolus Tarentini pncipis fili9·non se eo in bello pncipatū atq; cōfossum in quo pstans florentinus obsequium pugnauerat q : rebat·sed quod perpetuum dedec9 incliti francorum regum sanguinis Pisan9 vn9 suo cadaueri insidens pmo pedibus illud calcans milicia insignit9·Sic egre ferebat· et petr9 karoli claudi regis fili9 q hostiū gladios effugisset·int quos egregie mori poterat vt ignominiose paludibus mergeret ingemiscebat · Sed quid talibus insto·cum nec numero dolentiū finis·laudibus extollendum dantē Allighierij poetam insignem·cui9cū reuerēdam faciē atq; conspicua paciencia refulgentē aspexi surrexi illico·et obuius fact9 inquā·Quid ciuitatis nostre dec9 eximiū· Has int lacrimas dolenciū merito spectabilis māsuetudine veteri gradū trahis · esset ne tibi mens vt post patrium clarum gen9 tuū et opera labori osāq; fugam·longum exilium et postremo celo sub alieno clausisse diem describerem · scis pater optime q3 fragiles tanto oneri michi vires sint· Cui ille siste fili mi tam affluenter i laudes meas effundere verba et te causa parciū tuarum ostendere·Noui ingenium tuum et quid merear noui · Verum non ille michi nunc animus quem reris·nec vt a fortuna victus describar aduenio·sed fastidiens ciuium nostrorum secordiam·ne illatorem perpetuū eorum dedecoris pterias ostēsur9 accessi·Ecce igit in posteritatē · me domesticā pestē et iexpiabilē florentino nomi labem

hunc moresq eius et casu (si quid mihi debes) describas vo-
lo ut pateat posteris quos expellant quosq suscipiant cives tui.
Responsurus eram sed iam ab oculis abierat et premonstratu lento
gradu viventem aduti. nouiq eum gualterum athenarum ducem olim
exicialem florentinorum tyrannum qui quidem demissa fronte deiectis
in terram oculis lugubri facie adeo remisso animo et exhausto vi
gore querulus incedebat ut non cum dicas quem videras. O quam
mutatus ab illo qui primus ausus est dolo liberas florentinorum
calcare cervices. sed effusius in eum agendum est.

De gualtero athenarum duce.

Valterus athenarum dux (cuius semiterturi sumus historiam)
si maiores intueamur quo origine fuere galli satis claritate san-
guinis fuit conspicuus. esto degener moribus et cum vetus esset ei vien
ne comitatus insignem athenarum ducatus titulum (quo pacto ne
scio) sibi etiam priores quesiuere sui. cuius possessionem dum geni
tor armis posceret ab hostibus captus et capite multatus occu
buit. Et is dum maximo bellicosorum nobilium apparatu patrem co-
natur ulcisci greca fraude lusus unicum perdidit filium. quibus agi
tatus curis. Dum hos illosq sollicitat principes et cum kathe
rina imperatrice constantinopolitana in vindictam susceptorum dede
corum apud neapolim campanie multa pertractat actum est. ut ob
sideretur luca civitas a pisanis. quam pauloante maximo auri pon
dere persoluto seu promisso sue dicionis florentini fecerant. quamob
rem ad liberandam obsidionem sociam civitatem collectis a florentinis
undiq viribus itum est et clade suscepta paucis interpositis men-
sibus iterum fracti reparavere vires. et facta longe lateq secundi
certaminis fama cum plurimi ardore belli huiusmodi robusti iu-
venes venissent. sic et gualterus omissis ceteris. conscio fere ne-
mine peregrinacionem fingens cum paucis citato gressu a neapoli
se florenciam contulit. et confestim concessit in castra. Verum cum
nil ex tam longinquo veniens memoratu dignum egisset luca
Pisanis tradita sumptibus florentinorum essent attrite vires
frequenti senatu pro salute publica iniere florentini consilium.

Vt instructo bello℞ viro qui ⁊ sediciones ciuiũ ⁊ hostium co
herceret imperꝰ ampla cuꝫ licentia dareť impiuꝫ. Quod pꝰ mł
ta huic tanq̃ȝ spectate fidei amico legibꝫ limitatũ est. Nec a pri-
cipio fecisse penituit Sane cũ iamdudũ ĩportabilis rabies quo
rũdã potentiũ ciuiũ (quos veteres dixere magnates) in id reli-
quã multitudinẽ mercimonijs seu artibꝫ vacantẽ coegisset. vt
in se leges acerrimas diceret ⁊ omnẽ reipublice magistratum
surriperet tẽptatũq̃ȝ frustra ab eisdeȝ sepiꝰ fuisset illas infringe-
re. ⁊ ob id tanq̃ȝ iniuria depressi continue in sua vigiles perfi-
dia erãt. cũ ꝓ nouis tẽpꝰ videreť ad eas dissoluendas leges ob
latũ. eo ꝙ in p̃iores ob male iam gestũ odiũ cernerent vulgi
et omnes pariť ciues ob grauissimas pecunia℞ exactiões que
rulos ⁊ ratione suscepti conflictꝰ pauidos atq̃ȝ diffidentes. Et
quod longe plꝰ illis afferebat spei. habere in ciuitatẽ fuetum
dominij cupidũq̃ȝ hominẽ. queȝ penes foret omnis publico℞uȝ
armo℞ potẽtia. dare ei operam sollertes disposuere ⁊ ignauiť
eligentes potiꝰ tyrãnideȝ q̃ȝ ignorabãt. cũ ciuiliũ legũ q̃rũ con-
suetudine nouerãt iugum ferre. minꝰ de se ꝯfidentes sibi ciues
alieno obligatos ere immisere. quo℞ea tẽpestate ingens copia.
Qui (vt eis amplior redimiẽdi tpis licentia esset) auditis consi-
lijs tam nephasto ceptui consensere faciles. Nec mora. cũ satis
sibi viriũ arbitrarenť. apud iniquũ hominẽ florentini libertati.
tam veteribꝫ q̃ȝ nouis honeribꝫ obligatũ. De subigenda ciuita
te dominio eiꝰ habuere sermoneȝ. Qui honestate sua atq̃ȝ fide
pꝰposita. seua regni cupidie agitatꝰ ĩfaustas p̃tẽs aures cremẽs
q̃ȝ si animꝰ esset non defutu℞ verbis effectũ ne armis tempta
ret quod gradatim incedens per dolũ obtinere posse arbitratꝰ
est. Firmatis ceteris fide rempublicam gubernantibꝫ inquit se
ardua quedam in exicium ciuitatis imminentia. non satis posse
cõmodo publico perficere atq̃ȝ auferre ni illi amplꝰ concedereť
arbitriũ. quod postq̃ȝ a timidis credulisq̃ȝ cõcessum est ne fru-
stra pecijsset videatur in quosdam deseuit ciues. quorum cede
forte merita florẽtinos iugum pati posse pcipiens ĩpulsu ma-
lignantium ptitꝰ ite℞ exiciũ magistratibus imminere testatus
est. in maius illi daretur imperium. obstupuere p̃mates. seraq̃ȝ

animaduersione senserūt quorsū tenderet illa petitio· Nā lictorꝫ
pfect⁹ noīe Reyneri⁹ Locticiū magistrat⁹ salutē populiqꝫ florē
tini fere omnē cōmiserāt noctu p fraudeꝫ aptis ianuis ciuitatis
cōpleuerat ciuitatē satellitibꝫ missis in subsidiū scansuri tyran-
ni· eosqꝫ magnatū domibꝫ omnes abscōderat · Quāobreꝫ cum
iā excogitatū facin⁹· sero tn̄ sentirēt pñdes ꝛ inde cōmode q̄situꝫ
negare nequirēs· qua potuere sagacitate conati sunt ducis fre
nare neq̄ciā · secū vna conuenientes vt annua illi potestas oīs
esset in ciues· ipse vero anno translacto eos in sua libertate di-
missur⁹ super verꝫ xp̄i corp⁹ firmauit· inde preconis voce i con
cionē vocatis ciuibus · factusqꝫ oīm concursus in publicū sedē
tibꝫ iā ꝓ foribꝫ pallacij publici magistratibꝫ· ꝛ ecce p̄missis ar-
matorꝫ equitū turmis peditūqꝫ agminibꝫ dū ab eisdē fere loc⁹
omis occupat⁹ est · ciuesqꝫ circūuesti nephari⁹ homo ceteriūs
magnatorꝫ sub vestibꝫ armatorꝫ stipat⁹ aduenit Quē cū suis oī
bus dixisses facile in sanguinē inermiū ruiturꝫ siquid a quoq̄ꝫ
incōpositū diceret· Qui dū concionē sublimiorēqꝫ locū cōscen
deret vrgente magnatū turba magistrat⁹ cōpressi fuit· q̄bꝫ etiaꝫ
man⁹ inicere vix abstinuere· Tandē cū cōsedisset· ꝛ indicto silē
cio pulpitū ascendisset oratorūqꝫ cepisset explicare cōpositum·
q̄ꝫcito de ānuo impio structū est cepit vulg⁹ p̄monitum· pimo
vulgi fex clamitare· illudqꝫ exorare ꝑpetuū · et e vestigio ꝓdito
ris Reynerij ope tyrāno armatisqꝫ suis palacij patuere foras·
intrat· scandit· etsi essent q̄ illi ꝓmissa nup sepissime in memo-
riā reuocarēt tumultuantibꝫ cunctis· audientibꝫqꝫ magnatibus
iam impulsu manibusqꝫ magistrat⁹ a tirāni lateribꝫ amouere·
verbisqꝫ iniuriosis silenciū eisdē indicere· fracta fide ꝛ calcata et
iurisiurādi fabula risa· occupata florentine libertatis arte· q̄si ab
optimatibꝫ daret qd̄ a fece plebea clamabat ordie quodā vio
lento susceptū est durāte vita dominiū · Eā igit̄ vrbē quā nō so
lū a ꝓgenitoribꝫ liberā suscepim⁹· sed nec vlli⁹ vnq̄ꝫ memoria
cuiq̄ꝫ exceptis imperatoribꝫ romanorꝫ subditā· His artibꝫ iniq̄s
simi ciues· exteri ꝛ scelestissimi hominis tyrāni subiacere · et q̄si
non sue sed alteri⁹ tantū libertati iniecisse vincula· cepere mag
tes tripudij subacti populi celebrare triūphos· et qui alienum

es debuerāt in creditoꝝ paupꝭeꝝ de bachari· Sic ⁊ plebs in fori
oꝛ discurrere vndiqꝫ ⁊ ignotū sibi capitoliū conscendere· rima-
ri cūcta scematibꝰ ignominiosis ⁊ cantibꝰ diem agere celebrē
et eo ꝗ nulli sit die illa negatꝰ ingressus· aut clause foꝛes· ⁊ pa
tebāt oibꝰ oia sibi inertes nō tyrāno arbitrabant̄ q̄ fuisse domi
niū miseri magistratꝰ qui summas soliti erāt tenere sedes· exanco
rati ꝑuatiqꝫ littoribꝰ in infamiā fere pallacij in cellulā dimittūt̄
tyranno occupāte cetera· Sꝫ quid multa Arechū ⁊ Pistoꝛiū Tu-
scie ciuitatis nuꝑ ⁊ floꝛentine dicionis dominā sequētes tirānū
suscipiūt· sic castra oia sic opida queqꝫ· viciqꝫ vltro insuꝑ et vl
teriori vetustate celebris ciuitas iugū s̄bijt· Sic geminiani opi
dum insigne· sic collis· vallis else regale castꝝ· venere preterea
sponte sua ex appēnino Alpigene nobiles Comitesqꝫ q̄ꝫplures
tiranno obediētiā offerētes· quibꝰ effectꝰ ꝑgrandis ⁊ iaꝫ cūctis
italis foꝛmidandꝰ est· Et dū sibi debere Tuscoꝝ regnū auspica-
ret̄ elatꝰ aiebat se in diem venisse in q̄ se ire tutū excubiturum
animꝰ quē effugiētum in cūctis gerebat vestibꝰ testabatur· ⁊
gloꝛia igenti ꝑfusus sepositis ⁊ in ꝑuatā domū magistratibꝫ ce-
pit ritu suo disponere cūcta· ⁊ ad ius dicendū ciues terrentes
truculētissimis viris prepositis assentatoꝛes colere· lenones ad
uocare· ⁊ quoscūqꝫ malaꝝ artiū ibutos· in suū consiliū sumere
ciuibꝰ graues census exigere substātias publicare· in se cuncta
cōuertere· misereri nemini· gratias nullas facere· Inde blādicijs
muneribꝰ minis ⁊ violencijs· in suū ꝯcubitū v́gines ⁊ quascū
qꝫ matronas attrahere· adolescētes ingenuos ꝯstrare· suis ifan
da queqꝫ ꝑmittere· ⁊ breuī̇ spurcicijs suis hūana pit ⁊ diuia
fedare· Quibꝰ miseri ciues initio anxij pauidi ⁊ elingues effe
cti ingemiscere· male cognitā delectāqꝫ libertatē· cepere mortē
delectōeꝫqꝫ tyrāni cupere· desidiā suā dānare· et si via daret̄ in
libertatē redire sibiqꝫ pristinā exoptare· Verum desolationum
vrbiū radix discoꝛdia· ex ꝯmisso fidem sumere neminem ꝑmit
tebat· Quāobrē diuciꝰ q̄ꝫ opoꝛtunū fuerit passi iugū repētes ste
tere· Tādem misertꝰ deꝰ indignis vt ad pꝛospectandas infeli-
citates soꝛdide seruitutis oculos eoꝛum aperiri permiserat sic ⁊
virtute sua roboꝛauit trepidantia coꝛda· dissidentia copulauit

et ad. ꝑsidentis exitū animauit· pmittēs in magnatos qui ad ū
suis. libertatē publicā cōiurarāt ad suā suo ope testificandā neq̄
tā. vt pmij ad illus fidē a se tirāno ꝑstitā deuenirēt· Hi igit̄ cernē
tes nil sibi ꝓmissi seruari· nil tirāni munificentia cōcedi· adole:
scētes suos filias sorores cōiuges ante alios in libidinē trahi ·
rabiem suā atq̄ rapacitatē ꝑter speratū arcioribꝫ vinculis soli
to coherceri· eūq̄ bilinguē· auaꝝ· detractorē· imanem· inexora
bilē· igratū scelestū· soli sibi vacante· nil sancti nil boni habētē·
Deūq̄ iam nedū hoies aspernātē· irritati post diutinā paciētiā
per intmedios cante in cōfidētiā populariū deuenere· Sane dū
oportuna tanto facinori ordinant̄· Tyrānus cōposita seu altius
relacōne seu sua aduisione ꝑsentiēs· dū seuitia ceptis conat̄ obsi
stere in maturiꝰ cōtraxit pniciem· Nā pcipiētes reꝝ cōscij excō:
iuratis quosdam detētos atq̄ torqueri sibi timētes· in soluz sue
salutis remediū ꝓsiliere in publicū armari fidez ciuiū iploran:
tes· libertatē suadentes publicā· tiranni depositionem orantes ⁊
morte· O bone deꝰ q̄z mirabilia sunt iudicia tua. pauci cōiurata
ꝑnouerāt· nec ante cōclamatū est q̄z omnis ciuitas tanq̄z gesto:
ruz conscia concitata in arma ruens tirannū conuenit in mortē
Fit ergo cōcursus ciuiū armatoꝝ· vndiq̄ fit clamor ingens· pā
dunt̄ crimina· postulat̄ vindicta· et Gualteriꝰ ipse in victimaz
tot sceleꝝ totis votis optat̄ ab omnibꝫ· Et postremo in arce in
quā ꝑpositū· iaz nobiles ⁊ mercēnarij milites tiranni. atz quos
ipse rostris ꝑfecerat ⁊ diffugerāt tyrannꝰ obsidet̄· Ipse iam effe
minatꝰ homo vecors ⁊ sue ꝑfidie cōscius· tanta tāq̄ repentina
reꝝ paulsus pmutacōne· dū ad exitū hortaret̄ i populū nōdū
cōcordem ⁊ absq̄ duce mētē vilis tremētēq̄ in querelas se de
dit ⁊ lacrimas· sic deo placuisse manifestū est· non equidē florē
tinorum meritis· sed nequitia imperātis · que iam celum preme
bat ⁊ superos · arbitramur enī talia cognoscentes euz victorē
euasuꝝ si ad exitū sufficisset animꝰ Cum igit̄ obsessus cerneret
vires ciuiū validatas· et in se obsidentium clamores in celum
vsq̄ tendentes audirz· ⁊ suos interiorū iam fame sitiq̄ periclita:
ri cognosceret et in ruinā arcis fossores aduerteret· tot hnicm
de malorum irruentiuz anxius per caduceatores obtulit et vt

paululum se postulantiū atrocitas sedaretur Sicarium quendā Guilielmū assismatē quē conseruatorē ciuiū titularat omni bel ua imaniorē·cū filio patre truculentiore exhiberi postulantibꝫ iussit·Cuiꝰ ob meritū passus est deꝰ·vt q̄ plures iam pn̄tes or: barat sua seuitia·se corā cerneret trucidari filiū·quē post ⁊ ipse trucidatꝰ est·dignior si pmissū foret·vt quod excogitarat i ali: os pateret et ipse·vt mēbratim scꝫ discerpet vt p mille vulne ra deuenisset in mortē·qui mille tormentis alienas q̄sierat·hūc in expiacōeꝫ suoꝝ facinoꝝ p̄mā victimam in oculis suis vidit gualteriꝰ·quo corā ⁊ herricꝰ q̄dā pessimꝰ florētinꝰ cuiꝰ demon: strationibꝫ ciuiū sensim subtrahebat substācias pedibꝫ appēsus tigno more suis exenceratꝰ·⁊ postremo in frustra decerptꝰ est Attamē qđ in norā factū est·eiꝰ se v̄tit in cōmodū·nam his illa: tis cruciatibꝫ ciuiū mollitꝰ est animꝰ·et in id post dies paucos ventū est qđ ipse poscebat et si nōdū vndecimo mense pfecto· a die qua libtatē occupauerat n̄ram illā nocte trepidus abiēs i formā p̄stmā reliquit abiectꝰ·Sic ḡ p̄grāde dominiū ⁊ regnū qđ auspicabat in posteꝝ homo insolens pdidit·⁊ ex assumpta iniuste gloria miseram ignominiam consecutꝰ est·porro ne om nino innocuo ciuitas ex nocuo tiranno p̄teriret multa·dei iudi tio arbitror actū est·vt dū in armis aduersus Eduardū anglie regē ea in pugna in q̄ Iohānes francoꝝ rex captꝰ est·ipsi iohā: ni militaret cerneretqꝫ rem alit agi q̄ꝫ in talamis matronarum pusillanimis rege suo relicto·terga daret sinistro suo omē·sa: tellitibꝫ florentinis (q̄ forte tūc miliciā mercēnarij iohāni p̄sta rāt) factꝰ obuiꝰ t̄pissimis v̄bis redargutꝰab eis in hostes reda ctꝰ est·⁊ equo deiectꝰ ac exadūso vulnere viribꝫ exhaustꝰ (vt fama fert) a florentino satellite Eduardo militante cognitꝰ in: gulū dare coactus·vt q̄ i sanguinē florētinoꝝ seuierat·florenti na manu suū vita p̄uatꝰ effūderet·Et sic exicialis dolosus scele stusqꝫ Gualteriꝰ deiectus fugatus atqꝫ oppressus est·in dieꝫ po tius quem metuerat deueniens q̄ꝫ venisset·

Excusatio auctoris ob Philippam cathinensem

Nec super regū atq; viror illustriū extremo opis mei margine plebeā mulierē subiectā· ea q̄ppe indignari n̄ debēt Nā esto illi caligine inuoluti pnres fuerūt ⁊ finis horrendus nimiū· mtm medijs successibus eidē fortuna blandita est· ut uti nit reges regiasq; mulieres vitā trarit nō vertatur nē mt ārios ples cams sphisq; comis p om̄e effectū corpus fortune ictus ostēdēs Philippa carthaginēsis tremula voce deposce tur· se saltē tanq̄ pedisseq̄m si aliē nō dat trahi post reges· quā ego etsi satis absq; cuiusq̄ iniuria· cū claros non nobiles· testatus tm̄ sum velle describere· obsecrātē suscepisse poterā nō tamē absq; causa suscipiendā ratus sum · ut scz opus totū suis ptibus i aliquo videret esse cōforme· in quibus cum exordiat a lens· ⁊ i miserias finiat· visū uti a nobilissimo homie operi initiū datū est Sic in plebeā degenerēq; feminā finis imponeret· Prosecutur igit infelicis Philippe cū successus q̄ reliqua· eo q̄ ppt nouitatē sui paucis adhuc cognita sit· nec ex lr̄is si relatibus habeatur · non incōgrue arbitratus sum ne breuitas nimia alibi ampliationē facile nō habēs dicendor intencōnē· auferat historiā simul et intētū contexere · in qua q̄dā auribus quedā oculis sūpta meis describā· In visis me minime deceptū scio· si in auditis veriora tradant nō rephendēdus venio· cū exq̄siuerim veriora p viribus · nec eius pmordia cetis omissis flētibus paulo altius assumamus·

De philippa Cathinensi ·

E adhuc adulescentulo v̄santeq; roberto ihrusalē ⁊ sicilie regis in aula solitus erat vir animosus ⁊ ingētis memoria valēs Marinus Bulgarus origine ishlanus· ⁊ a iuuētute sua nautice artis ptissimus· et secū Calaber Cōstātinus d̄ boc ca· homo tam etate q̄ meritis venerabilis antiq̄tatis seu scenia ta curialiū recensentes· inter alia referre Robertū tunc Calabrie ducē iussu karoli regis tunc pr̄is sui su aduersus Fredricū sicilie insulā occupantem expeditionem sumpsisse· Et dum haud longe depraunim castris positis bello vacaret contigisse violantem eius coniugem peperisse filium· actumq; ob mulierū penuriam · Ut Philippa cuius sermonem intrauimus iuuenilis forma statura decens· ⁊ ab paupiē alienar vestium lotrix· que

forte paucis ante dieb⁊ ex viro piscatore enixa filium fuerat· i
nutricē nati sumeret infantuli · et cū ducisse meruisset gratiā se
cū redeunti neapoliz venisse·ac int alias pedisseqs alumno iaz
mortuo remāsisse·Sic et Raymūdū quēdā de Capannis ethio:
pez affirmabāt·cui⁹ effigies assertio in nihilo derogabat·Eūq₃
a Raymūdo de Capannis coqne karoli regis prefecto a piratis
emptū·et demū ob insignē eius sollertiā·a domino ð sacro fon
te susceptū· ⁊ suo noie atq₃ cognoie ornatū libtateq₃ donatū · ⁊
ei fere omne coqne offitiū fuisse cōmissū· Nec post multū Ray
mūdo patrono sumēte militiā· libertū ei⁹ loco fuisse suffectuz·
Et inde eū domiciliū suppellectilē eqs ⁊ seruos habere ⁊ nobili
um gratiā regisq₃ captare ⁊ cōgregare diuicias cepisse·atz a co:
qna amicis ꝓcurātib⁊ ad custodiā vestimētoꝝ regaliū fuisse ꝓ
motū·Quib⁊ sic se habentib⁊ iūngebāt·dū vellet ducissa Phi
lippā c⁹ longo vsa obsequm ꝓmouere·ea se asserēte viduā·ne:
mine aptiore cōpto eā Raymūdo iūcta fuisse cōnubio·Qui(vt
leciores clarioresq₃ celebraret nupcias)vir extreme audacie ⁊
argastuli ac pridpane sue cōditionis oblit⁹·regia pecijt insigni
ri milicia·Qua sūpta miles ethiops cathinensis lotricis thoruz
cōscendit· hec igit senū dictorū relatione pma nobilitatis seu
claritatis(vt recti⁹ dixerim)Philippe rudimēta fuisse audiui
sed q fere viderim ipse iam referā· Raymūd⁹ quidē ex seruo po:
pinario miles fact⁹ ⁊ claro philippe Cathaginēsis sublimatus
cōiugio·sollerter int milites se nō minimū gerere· cōmissa pa:
gere·multa tractare·rem insup puatā summo studio augere ce
pit · Sic ⁊ philippa violāte iā mortua veniente Sancie Roberti
iā regis vxore se sūma cura obsequētē inferre· sic ⁊ marie karo
li robti regis filij ꝯiugi eisq₃ astare·fuire· ⁊ ipātib⁊ se ⁊ ꝓmptā
pstare· ⁊ lotionū variaꝝ magistrā pcōmode exhibere·qb₃ agēti
b₃ cū ⁊ etate mlieres cetas rgiales excederz ⁊ iā triū adultoꝝ
filioꝝ ex raymūdo milite mat eēt· ⁊ satis ob lōgā ꝯsuetudinē r
galiū moꝝ istructa videēt actū ē·ut ex karolo calabrie duce jo:
hāne nate i ingr̄az atz custodē pficeēt a mr̄e · hic demū raymū
d⁹ rgial aule pfcs ꝯstitut⁹ē·nec lōgū tps essulsit·carulo ⁊ maria
mōtuis philippa tāqz iohe nir̄ hōraret ⁊ raymūd⁹ efficeēt reglus

ſeneſtallus· O ridiculum vidiſſe ex ergaſculo ſerui· ac in odore
popine ethiopē Roberto regi regalia obſeq̄a exhibētē nobilibꝫ
iuuenibꝫ p̄euntē ⁊ curie p̄ſidentē· iuraq̧ reddētē petentibus ·
Sed q꜡ ſic eſt· quoſlibet extollit fortuna· aucti igitur vir ⁊ vxor
duo ex filijs claris cōiugijs ⁊ milicia decorant̄. Quibꝫ cū eſſent
opida vti ruris opimi reddit⁹ equi numeroſa familia · ſplendi
de veſtes· ⁊ affluent̄ omnia· regios iuuenes potiuſ q̄ꝫ ethiopes
credidiſſes· mortuo tandē Raymūdo ⁊ regio fere ritu delato ei-
us offitiū milites filij exercere orſi ſunt· Demū cū natu minor
poſt ānos aliquos moreret̄ Robert⁹ ex filijs terci⁹ abiecto cleri
cali habitu ſumpſit eueſtigio miliciā. Ceterū cum labentibꝫ ānis
natu maior diē clauderet Sancia filia ad modū grādiuſcula de-
relicta· q̄ꝫ vna ab ineunte infantia Aua cōtinue cū Iohāna nut-
uerat q̄ſi hereditariū p̄ris fratrūq̧ ſol⁹ Robert⁹ aſſūpſit offitiū.
His q̄dē viro ac filijs ſic ſubtractis philippe paululū eſt cōcuſ
ſa felicitas· ſed ſuccedētibꝫ ānis ei⁹ fulgor in longe mai⁹ lumen
efulſit· Nā tradita iohāna in cōiugem andree Karoli vmberti vn
garie regis filio et roberto rege defuncto· ac Sancia regina mo
naſteriū ingreſſa· orta miq̄ ſuggeſtione quorūdā int̄ iohānā ⁊
andreā ſeditione· et vilipenſo andrea· eo q꜡ roberto rege viuen
te in ūbis iohāne iuraſſet ꝓceres regni· Robt⁹ int̄ alia ex Se-
neſcallo curie a iohāna magn⁹ regni ſicilie Seneſcall⁹ dict⁹ eſt
Et Sancia neptis ſua carolo comiti marconis cōiugio iuncta ·
His aucta titulis ⁊ p̄latione philippa cūctis· eam tenere abſq̧
noīe· regine faſtigiū videbat̄· ſed nō pepcit annoſitati fortuna·
quinimmo quod elate mulieri· atq̧ iā decrepite p tēpuſculū ſer-
uabat̄· ſubita rerū reuolucōne tanto omiſit impetu tātoq̧ reſp
ſit caligine· vt ſplēdores p̄teriti in ſuā ignominiā potius q̄ꝫ decus
viderent̄· Nā ludouic⁹ vngarie rex egreferens andreā fratrē ſuū
adeo indigne a iohanna ⁊ cōplicibꝫ ſuis tractari aduerſus tamē
intencionē veterē robti regis ⁊ vltimā volūtatē ipſum regno
rum Iheruſalem ⁊ Sicilie coronari auro a Clemente pontifice
ſummo obtinuit· Iamq̧ qui mandata ferebant Gaietam appu-
lerant Verum cum quidam ex regni proceribus iam precog
nitam in ſe ſeueritatē regij iuuenis et forte meritā īdignacōēꝫ

timerent· et sibi si rex fieret præsagirent supplitium coniurātes in eū clā ne coronaret opam dare ceperūt· Quū fuerint· quo or dine in mortē iuuenis itū sit instāns exercicij nō est Qd tamē ad intentionē ptinet satis habem⁹ scʒ qp dolo cōiuratorꝝ noctu apud aúsā ʒ ciuitatē ex regio thalamo euocat⁹ ab eisdē laqo di em claudere coact⁹ est· Execrabile vero facin⁹ mane copertum· pmo ciuitatē· inde fama volucri regnū omne in thacōem atqꝫ clamorē in parricidas exciuit· Sane cū impetu pmū i expiacōeʒ tam scelesti opis iuuenes qdā Calabri olim cubicularij andree truci supplitio dedecorose morti eēnt tradit nō acqescētib⁹ ino; cuis actū est· vt hugoni comiti auellini cōsensu oim pcerꝝ com missū sit tāti sceleris conscios pqrere· ⁊ cōpertos p arbitrio iu dicare· Ipse aūt (qua tract⁹ causa nescio) Comitē terlicij Rober tū de Capannis magnū batten⁹ regni sicilie seuescallū Sauciaʒ marconis comitissam ⁊ āuosāʒ iā infelicē philippā Cathmenseʒ cū alijs qbusdā traxit in carcerē· nec mora· erecto qppe i nauis aculeo in cōspectu neapolitane medio maris in sinu ritu regio nis spectāte populo ⁊ philippā torsit misellā· Saucīū ⁊ Robtū qd exhauserit incertum est· Secut⁹ tñ hos in mortē Andree fuisse noxios p constāti habitū est· Nā post dies aliquos nudis corpib⁹ Philippa Robt⁹ ⁊ Saucia currib⁹ ipositi ⁊ malis alliga ti trib⁹ educti sūt· vrbēqꝫ p omnē ⁊ cōcurrētib⁹ cōclamātibusqꝫ vndiqꝫ in eorꝝ dedec⁹ popularib⁹· nūc ignitis forcipib⁹ torti· nc acutis nouaculis excarnificati· eo q flammis erat auferendū mi sere vite residuū vltimo deuenere Ibi qdē cū tolleralle dolores seuicula nequisset· inr tortorꝝ man⁹ pmortua ⁊ execerata a car nificib⁹ Philippa est· ⁊ ei⁹ cor cū oīm iecore vni ex portis Nea plis appensū diu testimoniū atrocitatis exhibuit· ⁊ inde cada uer reliquū in flāmis iniectū· Saucia aūt currui deposita mira bilit alligata palo viua exusta est· sic et Robt⁹· Qd cū non suffe cisset spectātib⁹ semiusta cadauera flāmis pcordijs pectorib⁹ qꝫ extortis ⁊ ferali ritu a nōnullis cōmestis iniectis vncis corpi bus per omnem denuo ciuitatem tracta sceno cloacisqꝫ fedata et huc illuc decerptis partibʒ derelicta· Is ergo Philippe finis

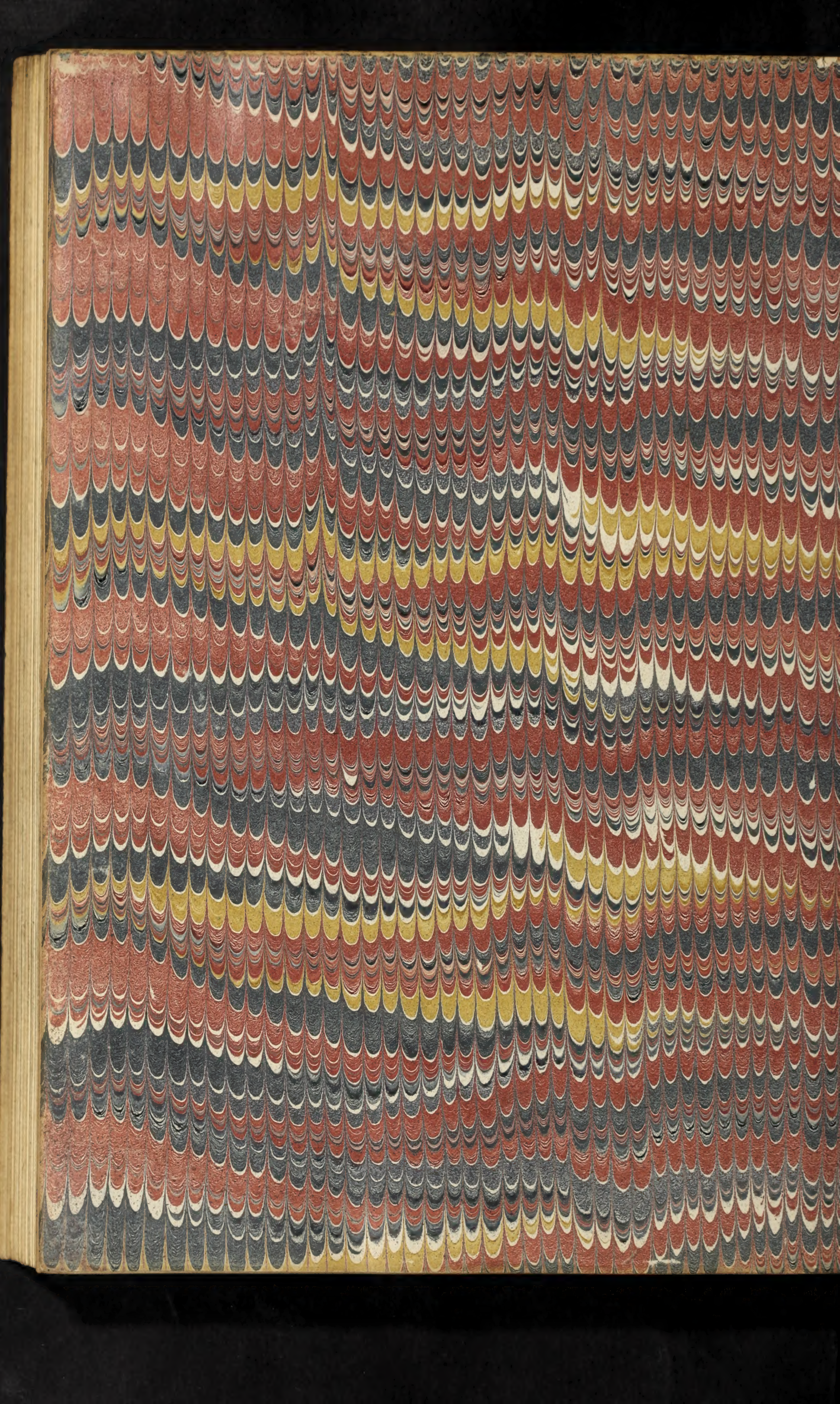
cũ ꝓfecto sacius erat in aquis labõre p inopiem sustentare suam q̄ȝ in delicijs regijs maiora per crimē appetere· vt igni dānata se cũ q̄stis tam fede dependeret·

Pauci flentes ⁊ libri conclusio·

Xistimātes arbitror me nunq̄ȝ q̄etē datuꝝ talamo aut posituꝝ opi finē plures calamitosaȝ Philippe mortem aduenerāt seq̄ȝ vltro si libuisset p̄teritis inferebant·vt pote int̄ alios Sancius Maioricoꝝ rex se cōsobrini fratris Arra: gonū scȝ regis opa pulsū ⁊ inde post īfelicē pugnā·fractisq̄ȝ vi ribꝫ suis captiuo sibi eiusdē iussu caput adēptū deplorās · eius: dēq̄ȝ gener lodouicus Trinacrie rex·se nō solū regno fore nuda: tū patrio·sed a lodouico ihrl̄m ⁊ sicilie rege et a fuga ex calabro gis pauloaň reuocato paupe et inopi q̄si oībus suis exoso · ⁊ varijs laboribꝫ iplicito·qꝫ a Robto dudū a ditissimo potentissi: moq̄ȝ rege et mltoꝝ auxilijs fulto obtineri nō potuerit obtētuȝ scȝ vt in angulo insule cogeret̄ egerrime ferre gemitu ostende bat·Sic et Iohes frācoꝝ rex execrabile infortuniū suū dānabat· qꝫ ab Anglis inertissimis atq̄ȝ pauidis ⁊ nullius valoris homi bus·regnū suū rapinis exhaustū·occupacōnibꝫ diminutū·icen dijs atq̄ȝ cedibꝫ passim fedatuȝ sit postremo infausto certamīe fusis·fractis·cōsternatisq̄ȝ viribꝫ suis·cesis multis nobilibꝫ ·ipse Eduardi regis hostis sui captiuus effectus ⁊ vinctus in Angliam deportatus sit·Hūc ⁊ alij seq̄bant̄ inumeri ꝓ q̄litate iforuimoꝝ gemētes·q̄s oēs omittēdos cēsui·eo qꝫ q̄etis sit tps · Nā diuio munere p tot regū labores picula lacrimas ⁊ supma exicia exi: gua cimba estuosū mare sulcātes eo vētū ē·q̄ ab inicō ꝓrā dire ximus·Si autem pte aliqua aut plus maris aut minus q̄ȝ opor tuerit capiēdo exorbitatū est a veritatis tramite doleo Attamē cū humanū peccare sit cōpaciendū ignorātie est mee nō arro: gātie imputandū· sane ne pseuerando videar eterni luminis ho: stis queso per dulce atq̄ȝ preclarum decus philosophie pruden tiores indulgeat·Et is potissime q̄ splēdidissimū tam morum spectaculū·q̄ȝ admirabiliū doctrinaꝝ iubar vnū dū ē Petracha laureatus isignis p̄ceptor meus·equa cum ceteris q̄litate agat vt

suppleatur q̄ omissum sit. ⁊ supfluuz resecet. et si quid minus s forsan xp̄iane religioni seu philosophice veritati sit ↄsonū (qd me aduītēte nil ē) emēdet in meli⁹ Si vo queq3 labore isto meo in sui cognitōne3 ⁊ humilitatē deduxero deo gratia largitori laudes exhiberi volo. Vos aūt q̄ celsa tenetis impia. apite oclos ⁊ aures reserate. ⁊ ne vos letifer somn⁹ obrepat. vigilātes aspicite. si minoꝝ negligitis regū lacrimas. deiectōes. exilia. cathenas captiuitates. cruciat⁹. vitupia. mortes. ⁊ sanguinē fusu3 distracta cadauera. disiectos cineres. orbe pulsos heredes. ⁊ exinanitas regias ⁊ regna delcta. et his īspectis q̄b; q̄ntisq3 fortune tragulis pect⁹ geratis ad usū ↄgnoscite. et ei⁹ viribꝫ humana nō obstāte ↄsilia frāgi robusta queq3 ⁊ clarissima indissolubili nube fuscari. et ex alienis casibꝫ. q̄3 in lubrico positi sitis aduītite. et auaritie luxū furori iactācie. ābicioniq3 pcentes letis. modum ponere discite. memorātes dū āpliatas leticie mētes. aut aliq̄ irritatas euētu aliqd enorme subitrat. ea vos lege augeri cōtisentisse volubilis orbis. qua cetera ruituri sc3 si libuerit penas offensas daturi. Et ne vos aliq̄li ludi stabilitate decipi forte cōtingat h īsigite aio. q̄ciēs sc3 appareat pmitti stat⁹ aliq̄s aduītente tociēs miseris credulis insidie parent. ⁊ q̄ntomagis videmini in astra īnferri. tanto acuraci⁹ desiderū humili loco figite. vt in eleuacōne vō exultetis. habeatis ⁊ in cāu si casus cōtingere possit humilibꝫ. nō sic vō īstari possitis. deū sūma veneracōe colite et itegro corde diligite. seq̄mī sapiā3. ⁊ vtutes apprehēdite. Honorate dignos. amicos sūma cū fide suate. prudēciū ↄsiliū sumite. et benignos vos minoribꝫ exhibite. hūanitate atq3 iustitia dū danī honores laudes. gloriam famāq3 pquirite. vt dignos adepta sblimitate mōstretis. et si cōtingat deici nō vro crimine factū appareat. h̄ ꝓtuia poci⁹ fortune cūcta vertētis. Tu aūt pā ue liber lōgū viue felixq3 insignis militis magmardi meiq3 tenax nominis atq3 fame. Amen.

Finit liber Nonus ⁊ vltimus Iohānnis Boccacij de certaldo. de casibus virorum illustrium.

Nov 1942

STRASSBURG

GEORG HUSNER

BOCCACCIO, GIOVANNI. De Casibus Virorum Illustrium. 1474-75.

*Hain *3338; B.M.C. I, p. 83; GW. 4430; Stillwell B638.*

Printed with roman type, in folio form, 35 lines to a page. It has 156 leaves; the first, a blank, is missing. The size of a leaf is 283 × 209 mm., and the printed text measures 180 × 124 mm. Space is left for capitals. There is an illuminated historiated initial, done about 1600, on the first leaf. The crimson morocco binding is of the early nineteenth century.

BOCCACCIO was in his thirty-seventh year when, in 1350, he finished the *Decameron,* that supreme masterpiece of early Italian prose. Then suddenly his career swerved. The next ten years he devoted to writing four Latin works, among them the *De Casibus Virorum Illustrium.* The creative writer in him had given way to the humanist, to the student of antiquity and ancient languages. The part which Boccaccio played in the first period of the revival of learning was of extreme importance; but it occurred at the expense of his own genius.

The work consists of short biographies of "illustrious" men from Adam down to such contemporaries as Charles I of Anjou and the Duke of Athens. Some eighty outstanding figures of Hebrew, Greek, and Roman history — Nimrod, Samson, Cadmus, Theseus, Priam, Agamemnon, and others — move before our eyes. There are also a few women — Eve, Messalina, and Brunhilda among them. Some of the manuscripts bear the title *De Casibus Virorum et Feminarum.* It has been argued that the word *virorum* is used in the sense of "people"; and accordingly the French version is known as the *Des Cas des Nobles Hommes et Femmes.* But whether men or women, all the personages in the immense review have known equally the favors as well as the caprices of Fortune. And from their tragedies the author draws his moral conclusions, expressing his pity or anger, as the case may be. He himself is seated at his desk; the shadows of the great approach him, each anxious to relate his or her story. Most of the tales are told in plain narrative, but three are in dialogue form. There is little variation. Only here and there has the author inserted certain connecting links, as for example the account of the battle of Riches and Poverty, or, at the beginning of the eighth book, the appearance of Petrarch's spirit, prodding Boccaccio, who has fallen asleep, to greater effort.

Indeed, Petrarch's influence is to be seen in the whole enterprise. It was in 1350 that Boccaccio first met the older poet, whom he recognized as his master, and whom he tried to emulate in his classical studies. He composed the *De Casibus* between 1355 and 1360. It is known, however, that he later revised the stories; it was only in 1373 that he considered their shape final. In that year he addressed a letter to Mainardo dei Cavalcanti, dedicating the work to him. He confided how he had first thought of the various sovereigns of Europe, but was filled with horror by their moral unworthiness. The pope, instead of praying, thought only of war; the emperor was a drunkard: the king of France did not know how to read; the Spaniards were half barbarous, and the English, haughty. So he turned to Mainardo, whom he loved and for whose patronage he was grateful. And Boccaccio needed the patronage. In his old age, which he spent chiefly at his birth-place Certaldo, twenty miles from Florence, he seems to have been very poor.

The *De Casibus* is, of course, far inferior to the *Decameron.* Yet, curiously enough, until the middle of the sixteenth century it had a wider appeal. Princes and other powerful individuals especially read it with avidity, because in it they found reflections upon their own lives. The French version by Laurent de Premierfait became even more popular than the Latin original. A large number of manuscripts, many of them magnificently illustrated, still exist. This French paraphrase was the basis of John Lydgate's *Fall of Princes,* consisting of more than 36,000 lines of verse.

Husner's edition is the *editio princeps.* The Library's copy, with its wide margins, is in splendid condition.

Bought in October 1942.